

116-81

For sale
at 10
na zena

Kazary

صفتری (تراهم رکعا سجدا) دیوقر آنک یاد اولنه شد نه حاجت اوله بر اگوننک مدحنه
 آچلاين شاهننگ عبتنک اولورسه (بيت) نه مدح يتار آلارننگ پایه سنک * آلار بولسه
 نبی ننگ سایه سنده * عجب اول طالع یار قوم ایمش * خداو بولاب آلاره بوفضلی
 ویرمش * قیاس قیل بوندن ای آدمی زاد * نه گوزال بختلو ایمش بولار یاد * بولاره
 مدح ایتمه قانده اوله * که حاصل دعانک ایله اتمام ایله * که سن خدا رحمتدین نومید
 اولمه * که آنکا امت اولدغنجون اولمه * علیهم الرضوان مادام عالم الفنا * وارزقنا
 شفاعتهم فی عالم البقاء * اما بعد بو کتابنی توزگان * معصیت یپاننی گیزگان * بارچه
 عمری فسق فجور ایله کچکان * الله تعالی ننگ رحمتدین امید ایتکان * آدمیلر آراسین
 دوشمان توتولغان * بارچه اشنی خداغه تابشورغان * آز آز قلق کوب یاز قلق کدی
 خلقی ننگ عالمی تاج الدین یالچغل اوغلندین التماس ایلدیلر که ثبات العاجزین
 کتابنی ترکی قلینه ترجمه قیلسنک نه اولایدی دیدیلر سنده بر آز فن قو خوشندین
 دمشقوزنه کیله در دیدیلر زیرا که اول ثبات العاجزین انواع لغت ایلان مدوئندر
 آنک گیزی لغت لرنی اوز تلمز ایلان آنکلاتسنک دیدیلر آنلر ننگ بوسوزلارینه
 نظر من اولیدی مگر اوزیمتنک کوزم نوری بقرم پاره سی بر قزیم وار ایدی التماس
 ایلدی یا آنا نه اوله که بوقوم ننگ التماس خوش کورسنک وکنه بز لر آندین فائده
 آلساق دیدی آنده هم نظر من بولمادی اوچونچی کره بوقز من یا آنا نه اوچون قبول
 ایلامنک بز لارنی عالم هیولی ده اصلا بنکرده ساقلاب عالم صورده تربیه ایلاب
 شفقت ایلاگان ایردنکر کنه نه اوله که آتالق مر حمتگن دین دریغ ایلامسنک دیدی
 بس بالضرور اول کوز نوریننگ التماسنی قبول ایلاب ثبات العاجزین کتابنی
 شرح ایلامک قصد ایلا دیم تاریخ هجرت ننگ (۱۲۲۱) ختی یلنده یلقی یلنده تمام
 ایلام بوشرکه (رساله عزیزه) دیواسم ویردیم زیرا که صاحب التماسنک اسمی
 هم عزیزه ایدی شونک اوچون رساله عزیزه اولدی (کلک اوز من ننگ مقصود من کا
 قصه لرده آنداغ کلمشکه تاریخ هجرت ننگ منکده یوزخی یلنده بخارا خلقی طاعت
 وعبادتکا یالقاو اولوب بدعت اشلرنی سومک هوسنده اولدیلر (انقصه) بولار توقر
 بل بدو بدعت اشلار آرتوندین بوروب اصول دین لری خراب اولمغه قریب اولمش
 بخاراده رستان دیکان بازارد بر اوغلان قاون وقار بوز ساتب یورر ایرمش اول
 اوغلان ننگ اسمی حبیب الله ایرمش (القصه بر کون اول اوغلان بو تفکرده ایکن
 بولده فاخره بخارا بوند اغ ضالالت برله تولوغ اولدی اولیار علمی یقلدی یارب
 نه لاکه بوبندنکی عزیز ایلاب بونلارغه امر معروف ایلار قدری علم لک بیر سنک
 دین حق تعالی حضرت نه زارزار آغلادی فی الجملة بر چهارشنبه کون خواجه بهاء الدین
 ننگ قبرینه وارپ آنده هم حق تعالی حضرت نه حق یالواردی بس اویقوغلبه
 اویقوغه کیتدی قوشنده خواجه بهاء الدین عوردی بوصفت لیغ اورتی
 نیک قزیل سقاللیق ایدی ای

بارغل آنده بر صغر كتوچی سی اولور بنم مریدلر مدن آندن تعلیم آغل صونکره
 کلوب بخارا خلقتی حق اشکا دعوت قیلغیل دیدی بس اوغلان اویتوسندن او یغانب
 عزم سهر قند قیامدی بر کون سهر قند کایتدی آنده صغر كتوچی سنی کوردی اسمی
 اندر جان صوفی ایرمش گیزلور مریدلری چوق ایرمش بوهم اندر جان حضر تکامرید
 خلص اولوب کوپ زمان آنلا کلاندی (القصة) کونلرده بر کون شیخ حضرتی اندر جان
 ایتدی قایونکنز بخاراغه بار یب تعلیم بیر اسز لر اول بخارا خلقتی آزون اولدی اولیالر
 علمی یقلدی مریدلردن هیچ برا گوجواب ویرمدی شیخ حضرتلری حبیب الله غه قراب
 ایدی بخاراغه سن بار غیل آنلارنی مرید ایلا گل بن سنکا اجازت بیر دیم دیدی بو
 حبیب الله اول زمانیکرمی یاشندن ایردی ایدی یاشیخ بلی سننگ سوز نکدین اعراض
 ایلمک کفر لکدن لر لکن بر مجلسده دیمش ایردنکرکه (شیخ اولدی که سنه کا دورت
 آلت کرك) اول حال کرك ایکنچی قال کرك اوچونچی سال کرك دورتنچی مال کرك حال بوکه
 بونلرننگ هیچ برسی ده منک یوق دیدی حال اولماینچه مرید بسلامک بولماز قال اولماسه
 علم ظاهر کا جواب بیر ملک یار امن سال آنکچون کرك یاش اولساق خلایق لر استخفاف ایلاز
 مال آننگ اوچون کرك خلایق دن طمع دن بیر ملک اوچون شیخ بوسوزنی ایشک کاج حبیب
 مراقبه گا باردی بر ساعت فکرندن قالقوب توردی جواب ویردی ای اوغلان بار غیل
 یولک سنکا هر بریسی حاصل اولور دیدی بعد از ان بو حبیب الله الله تعالی غه توکل
 قیلر حضرت شیخنی رابطه غه آلوب کندی بخاراغه یتار زمانک الله تعالی قرق یاشلی
 که سنه صورتنه اوردی علم لدن کیمیا بلدردی خلایقغه هیچ بر احتیاجی قالمدی
 کلوب بخاراغه کردی بر ایسکی دکانه کریب اولتوردی خلایق لر آراسنده نامشروع
 اشلاز کورسه امر معروف ونهی منکر ایلادی وشول دکانک یانند اغی اوغلانلر غه سبق
 ویرر ایردی بازار کان اهل لاریننگ کوپی مرید اولدی لر بوننگ حال علمی بخارا ده
 مشهور اوله باشلادی (القصة) بر کون بخارا خانی اوزیننگ علمالارنی آشفه چاقروب
 احادیث نبویه اوقدی لر کوپ عبرت لر آلدیلر علما لاردن برا کوسی ایدی یا پادشاه
 عمر ننگ اوزون بولسون بز ننگ بخاراغه بر یالغاچی کلدی کندوزنی اولوغ
 کورب مریدلر تربیت ایلا ایرمش سن دخی بر مجلس قورد قنکده آتی هم آلدی رغل
 و بز لرنی دخی آلدی رغل بز لر آندین عقاید دینیته کن اولان مسائلنی صورلار من
 اگر اشکال عقاید لر دن خبری بولمسه شهر دین قوار من دیدیلر بس بو اتقاقی
 قیلدی لر شاه مجلسندن چقدیلر (القصة) کونلرده بر کون شاه دخی مجلس قوردی
 عالمرنی اونلادی وهم داملا حبیب الله فی اونلادی بو حبیب الله ننگ بر هندی
 ایشاکس بار ایدی آنکامندی پادشاه مجلسنه باردی کردی عالم لر آراسنک اولتوردی
 حال احوال صور اشدی لر بعد عالمر دن برا کوسی ایدی یا داملا حبیب الله
 چک تانور سن ونجه صفت ایلا سن دیدی فی الحال حبیب الله جواب دیدی
 خدا ننگ بر لکنی وصفاتی یماي تورغان بولسنک ایتاین

حق اولیا دیب مرید اولوب اول شاه کردی آندین صونک عالم علما بارچه سی
 کردیلر بخاراده نه قدر بدعت اشلر بار ایرسه بارچه سی منقطع اولدی بخار اخلاقی ننگ
 تون کون توفیق لری آرتدی کوب خلاقی آنسا مرید بولدیلر مشهور لکی
 ایلدین ایلکا یایلدی (ناظم رحمة الله علیه سوزلری سمرقند ایلنک مینکلان آتلیغ اول
 بار ایدی اول اول ننگ جماعتی اکثر ایند گوار ایدی اول اولده بر تیمر یار
 دیکان کمسنه بار ایردی غایت صالح و تقوی کمسنه ایردی اصلی ونسلی نوغای خلقی
 ایرمش آندین بر اوغل توغمش آدنی الله یار قویدیلر اون یاشنده بخار اغه
 کلثوروب مدرسه کا صالدی علم لک او آرتدی کوب فن لر حاصل ایلدی یکر می بش
 یاشنده بخار اپادشاهی باج حکمه سنه توره قیلدی غایت قان توککوچی خلق سز
 اولدی دایم فسق و فجور و عصیانده ایردی خلق لرنی بیک رختور ایردی کونلرده
 بر کون رستان باز ارنده شیخ حبیب الله ننگ بر مریدی و خلیفه سی بازار کانلردین
 بر نرسه آلدی باج حکمه سیننه معلوم ایلدی آلوب بارورده الله یار توره کا ملاقات
 اولدی یه نه اوچون باج حکمه سیننه ته غالاتهاین آلوب بار رسن دیب توتدی قامچی
 ایلان قاتی اوردی مرید ننگ باشی یارلدی قانلر آقدی شیخ حبیب الله مجلسینه
 باردی الله یار توره حالندین شکایت ایلدی شیخ حبیب الله ایدی صبر ایله من آتی
 سز لر تیک ایلاین دیب قولنی دعاغه کوتارب بوتوره فی بولار تیک غریب کونکل
 ایلا گل دنیا و آخرت مرادنی ویر گل دیب دعا ایلدی آغرنندین چقر دین بوزون
 الله تعالی دعا سننی قبول ایلدی شول ساعت الله یار توره ننگ کونکلنه غوغه توشدی
 اوزی ننگ یمان فعل لرنی ایسینه توشریب یغلادی اول تلی آچوب ایتمک بیت لری
 بودر (بیت) بنم باشغه خوش سودا دوشبدر * کونکل باز اینه غوغا دوشبدر *
 دیدم ای تن نه سودا در نه اشدر * سپاهنکه قاچ برله اورشدر * دیب شیخ خضر تارینه
 یغلاب کلدی خانقاده قزینی چوکوب اولتوردی ایدی باشیخ اجازت بولور مو
 مدرسه کا کریب تعلیم آلساق دیدی شیخ ارخاء عنان ایلاب ایدی سز چلاین
 توره ننگ مقامی موند اغ یرد گلدر بو غریب لر مقامی در دیدی بوسوزنی ایشکلچ
 الله یار زار زار یغلادی بعد ازان شیخ ایدی من سنی مرید لک کا قبول ایلام
 ایکی تور لک شرط ایله دیدی اول بودرسن بخاراده نه قدر ایولر بار در بارچه سننی
 تلاچی لک ایلاب یور گایسن ایکنچی قصابقه وار یب منکا بر قوی ننگ باشنی و دورن
 آیاقنی و ترا کلی قارننی بر یولی الوب کلسکای سن دیدی الله یار قبول ایلدی
 (ایمشلر که الله یار توره ننگ اوچ خاتونی بار ایردی ایکی قزی و بر اوغلی بار
 ایردی بر قزی ننگ اسمی امینه ایردی ایکنچسی حلیمه ایردی اوغلی محمد صادق
 ایردی قمان بولار الله یار توره ننگ تلاچی لک قیلغاننی کوردیلر ایرسه ایدیلر آت
 عنون اولبدر دیدیلر (القصة) الله یار قصابقه باردی شیخ ایلمک
 آلدی بر قولینه قوی ننگ باشنی توتدی و بر قولینه دورن

قارننی باشینه دستار ایلاب چرمادی تیراکی صقال بویندن آقار ایردی بخارا
 خلقی بونی کور یب تانک عجایب کا قالدیلار الله یار توره تیلور کان دیدیلر ایمشله
 الله یار قصاب طرفندین شیخ غه یتکونچه ولایت صغری مقامنه یتشمش بعض لر
 ایمشله فکر مقامنی نابدی (القصة) شیخ خدمتنده اون ایکی یل قالدی کشوفات
 ومقامات اورنلارینه ایرشدی (تورت کتاب تصنیف ایلدی) اول مسلك المتقین
 ایکچسی مراد العارفین اوچونچیسى مخزن المطيعین دورتنچیسى ثبات العاجزین
 بوتورت کتابنی تصنیف قیلبل غلایق آراسنده کرامتی مشهور اولدی شیخ حبیب الله
 ننگ معتبر خلیفه لر نندن اولدی (ایمشله ثبات العاجزین تورت کتاب ننگ
 اچنده کوزال راکی ومشکل راکی ترور زیرا که انواع لغت ایلان مدوندر شوننگ
 اوچون بوفقی تاج الدین التماسلر فی قبول ایلاب اول الله اسمی برله شرحه ابتدا
 قیلدی (بیت) کلید بسمله گلدار علمک * رواحی رونقی بازار علمک * صدارت
 خصلت نظمی الهی * اقلینم کلام پادشاهی * ثنا سلطانیدر الحمد لله * ترور رونقی
 هر شام سحرگاه * بوتاج الدین الهی بی نوادر * قرع قیل الهی بی نوادر * حضور
 ایلدی قلبه کامهای * عنایت ایله بفضل الهی * ثبات العاجزین کم بر بدیعدر *
 ملل اربابنه غیر خفی در * طریقتک اولان هر بر عقیده * اولور نظمی ده بر مهر
 فریده * علاوتنده بنکرز قند مصره * رواحی بولنه تاروز حشره * بیلم دیر سنک
 بوفنده علم عالی * نظر دن قومه بونظم اللائی * بونظم دن الله یار مرادی * بیان
 اهل سنیت اعتقادی * (ثنا لخالق غیراً وافلاک * یر ائدی قطره دین گوهر پاک)
 یعنی ماقتامق و پاکلمک شوخچیلان الله اوزرینه اولسونکه کوکله ویرلر فی
 یر ائدی بوایکی فی اول ایتماکینه سبب اول اولدیکه کوکله ویرلرده عبرت
 کوبدر کور مز می سن کوکله فی اوستمزده ترا کسر تورادر قوله تعالی (والی السماء
 کیف رفعت) یر یوزنده تورلیک سچاکلر یر ائدی یاخود شونک اوچوندر چان
 آدم اوغلانلری عالم الاشباح دین عالم صوره کلسه لر کندولر فی بلورلک اولغاج
 کوزلرینه اول کورنگان یر ایلان کوکدر اول آلا فی کورب غیر نرسه لر دان عبرت
 آلامق اوچوندر غیر امونک یر معناسته در قطره دن مراد نطقه یعنی آتالار بیلمنده
 بسلاک آنالر رحمته مقرر ایلدی گوهر پاک دیدکی آدم اوغلانلر یدر قطره ده اولان
 هنره هنره وحدتدر * یا قطره دن مراد عبد الله بن عبد المطلب شهوت صویدر گوهر
 پاک دین مراد محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم در ای وجه اولر سه ده عالم ده اولغان
 نرسه لر فی عبرت اوچون یر ائدی خالق لفظی ننگ غیر لفظنه اضافه سی من قبیل
 ضارب زید دیرلار تأمل تأکید اوچون بیوردی که (سموات اونی توتدی معلق *
 جهان حکمنی کورستدی مطلق) یعنی کوک ایونی ترا کسر یر ائدی بوترا کسر یر ائدی
 اهل چون شونک اوچون عبرت لر آلوب حق تعالی ننگ بر لکینی آندین
 (قیلوب غیر امدارن ذمه حوت * بنی آدمغه آندین قسم

(صوفی یار دورن کتاب تصنیف قیلدی)

ایثار قوت) * یعنی قیلدی الله تعالی یر ننگ اصلنی بالق استونده شول بالق
 اوستونده اولغان یر ارده الله تعالی آدم اوغلنلرینه رزقنی اولاشوب بیرر بعضینه
 کینک ایلدی بعضینه تار ایلدی قوله تعالی (نحن قسمنا بینهم معیشتهم فی الحیوة
 الدنیا) ایمشله که یرنی کوتار گان بالق ننگ اسمی نوندر ابن عباس رضی الله عنهما
 ایدی حق تعالی بویتی قات یرنی بر اوگوز اوستونده قیلدی اول اوگوز ننگ اسمی
 یهوده در اول اوگوزنی بالق میقنده باستوریب قویدی اول بالقنی دریا اچنده
 قویدی اول دریانی قار انغولق اوستنک قویدی اول قار انغولقنی ییل اوستنده
 قویدی و بعضیلر ایمش لار قار انغولق ییل ننگ آستنک در اما یوقارغی روایت
 اصح در که موندین عبرت آلوب بیکلی سز دنیانی ییل توتار ایرمش ییل ننگ قچان
 بر یرده تور مقی اولسون شونک اوچون عز یر عمر لر ییل تیک کچار ایرمش
 و شونک اوچون آخر دنیانی ییل خراب ایلر ایرمش بس بو فانی دنیا ییل اوستنده
 اولسه آندین بقا استمک محال در تأمل پدید آیتدی جهان اچره فواصل * قیلور هر
 فصله تور لیک نشئه حاصل * یعنی یر ائدی الله تعالی بودنیانک ییل تیک اوتماکنی
 دورت فصل او زره اول قش فصلی ایکنچی یاز فصلی اوچونچی جای فصلی تور تنچی
 کوز فصلی بس یاز کونلر ننگ اولوک یردن اولنلرنی تر گزر و چقارر بودلیل در
 آدم اوغلنلری ننگ قهرندن قویب ترلماکنه اشارتدر جای فصلنده اولنلر تمام
 اوسب کامل لیک برله تر یلور لر بو اشارتدر آدم اوغلنری ننگ فانی دنیاده بر آز
 عیش و عشرت اتما کلرینه کوز فصلنده بیاق کامل اولنلر تمام سپا کلریندین
 ایرلوب قوری باشلر بوهم اشارتدر آدم اوغلنلری ننگ یکت لکی تمام اولوب
 قاریلق دورینه کریب کوز قروغان اولن کبیدر قش فصلنک بایاغی توز وک
 دنیا بوزولب نفیس صولار طونکب قاریاغب کل حیوانات اوستونه مشقت اوغرار
 بوهم اشارتدر قیامتده قوبوب کل مخلوقات ننگ اوستونه قایغو کلوب اوز حاللارینه
 مشغول اولماغه (ایمش لر بوفانی دنیا اچنک کی هر نرسه لر آخرت علامتینه
 اشارتدر) * عجب صنع کورنک احکام تقدیر * قیلور بر قرصدین عالم کوزن
 سیر) * یعنی اول الله تعالی ننگ عجایب قدر تارندن بزرگه ظاهر اولغوجی
 اولدر اوزی ننگ حکمی و تقدیری ایله بارچه دنیا خلقتی توق قیلدی کوزلارنی
 بر کوماچ ایله اول کوماچدان مراد قویاش در یعنی اول قویاش بزرگ ننگ کوز من کا
 کوماچ کبی کچراک کورینه در آنداغ کچراک بولسه ده کل دنیا خلقتی آنک نورندین
 توق بولب اوزلری ننگ حرکت و کسبلرینه یورر لر صاقوبازار لرینه بارر لر
 و نورندین قرآنی درست او قورلار و اوقات خمسه ننگ وقتی بلور لر قوله تعالی
 (وجعل الشمس سر اجا) بس بو قویاش ننگ مشرقین مغرب کا یورمکی بار هس
 آدم اوغلنلری ننگ قاید اسمی اوچوندر کشفان کتور مشکه ابن عباس شیخ
 ایتور بو قویاش ننگ اولوغلقتی بود دنیا مقداری در قش کونلر

اوستونده پورر جای کوننک دورنچی قات کوك اوستنده پورر (سؤال بوقیاش
 بومقدار اولسه برننك كوزمن گانلوك كچك كورنور جواب اولدر یراق اولدی
 اوچون كچك كورنور زیر ا كوك برله یرننك آراسی بش یوز بللق یولدر وكوننك
 قالونلغی هم بش یوز بللق یول ترور وهر كوكلر ننگ آراسی اوشاندا قدر قیاس
 ایلا كه چخه یوز بللق یولدان قویاش كوزمن كا كورنور بوقدر تلرننگ عجب را کی
 ترور (ایمیش لر قویاش ننگ اوچ یوز آلتش اورنی بار هر كونده بر اورن دین
 چقار بر اورنغه كرر بوآرا ده كوك قصه لر باردر كراك بولسه تفسیر كتاب لرینه باقنك
 قرص قانی ننگ ضمه سی ایلان صاد مهمله ایله جمع قریصه در بر وزن عیننه و عجیره
 كبی معناسی كچراك كوماچ دیما كدر لـكن مونده كنش معناسینه استعاره آلتدی
 تأمل * (اراده قیلسه اول هی توانا * قیلور بر لحظه ده بلماس فی دانا) * یعنی
 الله تعالی تلاسه قادر تریك الله تعالی بلكسزنی بر صولوده یا خود بر ساعتیه عالم
 ایلر و بلكو ایلر نته كه بیت ثانی ده ایلر * (صفی توفراغن ایتكاج جان ایله جسم *
 چوك كم ایلدی دانای هر اسم) * یعنی كورمزمی سن الله تعالی آدم صفی فی
 توفراقدین یر اتنی هیچ بر اگودان علم لیک آلتیرمای آنداغ اولسه ده حق تعالی
 كونكنه الهام بیردی هر نرسه لر ننگ اسمنی بلمردی آدم علیه السلام فرشته لر گا
 یتمش ایکی تورلیك تیل ایله سوزلاشدی بوتانك عجب دن دگلمی آدم علیه السلام فی
 بر صولوده عالم ایلدی آدم علیه السلام ننگ یر اتملق قصه سی قصه ربغوزیسن
 مذكور در آنك باقنك * (خلاص ایتسه بر اوئی رب الافلاك * قالور تاغ آستین
 آندین چقار پاك) * یعنی الله تعالی بر اگونی خلاص ایلامك تلاسه اول كمسه بلا
 وقضاتاغی ننگ آستوننك قالسه ده چقار الله تعالی اول قلنی هیچ بر زیان كورگا زماين
 اول قادر الله تعالی یر لر و كوكلرنی یار اداچی الله تعالی نته كه بیت ثانی ده بیان
 ایدار * (چك كم توقدی طوفان دشت تنغی * ولیكن بولمدی هول نوح آیاغی)
 یعنی چوك كورب ایشتب بلمزمی سن حضرت نوح علیه السلام طوفانی قالق هر بر
 بیوك طاعنر ننگ اوستوننك قرق آرشون صوبولدی مشرق دین مغربكچه یر یوزی
 صوبولدی بارچه كافرلار هلاك اولدیلر مكر نوح علیه السلام سكسان كشی برله
 آیاقلرینه چق تیماین خلاص بولدی شوننك كبی الله تعالی بر شهر خلقته بلاوقضا
 كلتورسه آرالارنده بر اوئی خلاص ایتاین دیسه شول نوح علیه السلام فی طوفاندان
 قالدرقی كبی بوبندنی آچیلاین قالدر ب خلاص ایلر سه هیچ عجب اولمیه و طوفان
 قصه سی تفسیر كتابلر نده بار در آنك باقنك موندن یازمق ایله كتاب اوزاق اولور
 هول چق صوی معناسه در فاشقر خلقی ایله عثمان خلقی ننگ آراسنك مشرك لغتور *
 (خلیل الله اوچون یاندر دیلر نار * قدم قویمای اوشال اوت بولدی گلدار) * یعنی
 اهییم علیه السلامی نمرود لعین اوتغه آتدی ابراهیم علیه السلام ننگ
 دیلمه ایلر

علیه السلام او تدین خلاص اولدی (ایمشر کم اول اوت اوچ کون تون دورت ساعت
 یاریم یانندی جمعه کون عاشوره کوننده ابراهیم علیه السلام او تدین
 چقدی * قال الله تعالی (قلنا یانار کونی بر داوسلاما علی ابراهیم) الایة *
 ابراهیم علیه السلام ننک نه اوچون اوتقه آطماق قصه سی قصه لرده مذکور در
 (نظم) یانار نمرود او گنده نار گلخان * خلیله ایدار اول ناری گلستان
 (غضب ییل عادیلر نی قیلدی نابود * ایدی اول ییل نسیم تابع هود) * یعنی
 الله ننک قهر ییلی عاد قومن یوق ایلدی اول ییل هود پیغمبر قومه یومشاق ییل
 اولدی عاد قومه قهر ییلی بولدی (ایمشر کم عاد بر پادشاهنک اسمی در
 قومی قبیله سی کوب ایدی قد قامت لری اوچ یوز آلمش قاری
 ایدی واینک لری یوز ایللی قاری ایدی بولار نیک جهانک الوغ قوم لار یوق
 ایدی چنان بو عادیلر ننک فسق و فجور اشلری کوب اولغاچ الله تعالی آنلر غه هود
 پیغمبر نی یاردی آنلر هود پیغمبر ننک سوزنی قبول ایلدیلر شوننک اوچون
 الله تعالی آنلار نی ییل برله هلاک ایلدی بونده قصه اوز اقدر قصص الانبیایه
 باقنک آنده مذکور در نسیم یومشاق معنا سنه در * (بالق قارنده بر صاحب کرامت
 * چله اولتوردی و چقدی سلامت) * یعنی بالق قارنده بر کرامت ایاسی قرق کون
 تور دی آن دین سلامت چقدی صاحب کرامتدن مراد یونس علیه السلام در یعنی
 یونس علیه السلام قرق کون بالق اچنده قالدی آن دین صونک الله تعالی دیسن
 امر بولوب بالق قارندین چقاریب یونس علیه السلام نی دریا یقاسنه تاشلادی
 هیچ بر اعضا سنه زیان تیکمدی (ایمشر کم) یونس علیه السلام بالق قارنده
 تور دقنده بوتس یعنی ایتور ایرمش (لا اله الا انت سبحانک انی کنت من الظالمین)
 یونس علیه السلام بالق قارنده کرمک قصه سی قصص الانبیاء کتابنده مذکور در
 بونده یازمق ایله کتاب اوزون بولور چله خفف چهل روز در معناسی قرق کیچه و کوندز
 دیمکدر صاحب کرامت معناسی صاحب خوارق عادت معنا سنه در * اگر امر ایتسه
 کنی فارق الفرق * کلور غرب اوستیدین بر لحظه ده شرق * یعنی تانک
 یاراد اچی الله تعالی بیور سه بر اگونیش قردین مغرب کا کلتورر آتی بر صلوده
 مغربدن مشرقغه هیچ بر آلت و اسبابلر کا محتاج اولمایچه کورمز می سن بلقیس تختنی
 آصف بن برخیا کوز یومب آچقوچه سلیمان پیغمبر اونکنده قویدی و پیغمبر مز
 صلی الله علیه وسلم بر ساعتی قات کوکنی گیزب عرش کرسی اوستوندین
 اوتب الله تعالی برله توقسان منک سوز سوز لشدی کنه قایتد قنده توشا کی ننک
 اسسی لکی بتمکان ایدی بس الله تعالی بنده لرینه بوقدر قوت بیردی اوزینه چنان
 مشکل بولور بر اگونیش بر صلوده مشرق دین مغرب کا کلتورر کا دیمکدر (فارق)
 مونده آیر غوچی معنا سنه در الفرق تانک و صبح معنا سنه در غرب مغرب
 شرق مشرق معنا سنه در یعنی الله تعالی اگر امر ایلاسه کیچ ایله

الله ديمكدر يوقارى بيت نىنك مثالى كلتور ب ايدى * چوك كم دوستنى سلطان
كونين * يتوردى ساعتده قاب قوسين * يعنى عجب مى ايدارسن دنيا و آخرت
پادشاهى محمد مصطفى صلى الله عليه وسلم فى برساعتده تور تىچى كوك اوستونه
مندرب سدره المنتهى يغاچينه * شريف جبرائيل عليه السلام ايكي يايه توتقاسى
تيك بولدى بويقين ايلامكى قر آنك ثابت در قوله تعالى (فكان قاب قوسين او ادنى)
شونك كى الله تعالى بولر فى هم برساعتده ياوز قلمر مى تبديل ايلاب برساعتده
اوزينه يقين ايلاسه هيچ عجب بولمقاي كونين دن مراد دنيا و آخرت در قاب مقدار
معناسنه در قوسين ايكي يايه نىنك توتقاسى در چان كه ايكي يايه فى كرش اوروب
صرتلر ينى بر بريسنه اورسك قوسين ديرلر يعنى بيك يقين اولمقن كنايه در
نىنك عرب لر ايتورلر چان بر اكونى دوست كورسهر * دنوتنى قاب قوسين *
يعنى يقين اولدنك بىنكا ايكي يايه توتقاسى قدرى ديمكدر عربلر عادتتپه الله تعالى
قر آنده ياد ايدى * اگر هر كم گا بير سه عز و امداد * كلور خدمتيگا جن و آدمى زاد
يعنى الله تعالى تلاس بهر اكونى عز تلامك و آنكا نصرت بيرمك كا كلور آنكا خدمت
ايتاركا آدميلر و پيرلر نىنك كه بيت ثاينده بيان ايدار * سليمان كم ايكوردى
انس و جندين * آنك فرماي ايردى بر نيكين دين * يعنى كورمى سن سليمان بن
داود عليهم السلام حقنده جمع اولديلر آدميلر و پيرلر قوشلر و قورتلر و بولوطلر
وييلر و نه كم ير ايله كوك آراسنده ياشى در توينده گى نرسهرلر بارچهسى
آنكا خدمت ايتار ايردى آنكا خدمت ايتدرلر كا سببى اولغان نرسهسى بر يوزك
قاشى ايردى حق تعالى بولارنى سليمان پيغمبرغه مسخر ايلدى اول يوزك قاشنك
اوزى نىنك ألوغ اسمى ايردى شونك اوچون بوحيوانلر آنكا خدمت ايتارلر ايدى
(ايمشله اول يوزك آلتون دن ايردى و بعضى لر ايمشله كهوشدن ايردى و بعضيلر
ايمشله لعل تاشى ايردى و بعضى لر ايمشله اول يوزك بالچقدين ايردى بوسوز
در سندر قا كه عبرت آلوب بىلگيايلر بوير ايله كوك آراسنداغى نرسهرلر بر درهم
بالچق قدرى در تاسك دنيا نىنك الله تعالى قاشنده اوچسز لغنى و زبونلغنى بىلگيايلر
(ايمشله اول يوزك نىنك اسمى ميمونه ايردى) اما بعض عالملر ايمشله اول
يوزك يازلغان بو اسم ايردى (كن فيكون) و بعضيلر ايمشله اسم ايرمى ايردى
بر حكمت سوز ايردى اول سوز بوايدى (الدنيا ساعة فاجعلها طاعة) الحال اول
يوزك سليمان پيغمبر نىنك بار مقتده در ايكوردى جمع اولمقن مصدر لازم و متعديدر
نكىن نون نىنك كسرى ايله وكاف نىنك كسرى ايله يوزك قاشى معناسنه در (ايمشله
اول يوزك آدم پيغمبر نىنك يوزكى ايردى آتادين آتاغه اوغلدين اوغلغه قالوب
سليمان پيغمبر كا تيسكى (ايمشله چان قيامت كوفى قريب بولمه اول يوزك
دابة الارض قولينه كرر ايرمش حاصل كلام سليمان پيغمبر عليه السلام غه بوقدر
دابة الارض غه اول يوزك سببى ايردى يوق ايرسه اول يوزك بر درهم قدرى ايردى

نته که بیوردی تأمل عرض قدرت نماییغ ایلدی فاش وگر نه قدر ایردی بر درم
 تاش * یعنی حاصل کلام الله تعالی اوزی ننگ قدرتنی اظهار ایلدی بو یوزک
 سببلی سلیمانغه دولت بیزمکی اوزی ننگ قدرتنی کور کا زب بنده لرینه عبرت
 اوچوندر یوق ایرسه اول یوزک نه اولایندی زیرا که بر در هم آغری تاش ایردی
 تاکه بلسونلر اوچون دنیانک زبونلغی الله تعالی قاشنده بر در هم تاش قیمتی
 قدری در صاحب عقلغه خفی دگلر (بس معلوم اولندی تسخیر مخلوقاتنی خاتم گه
 اضافه سنی اسناد عجازی دیر لر) انبت الربیع البقل قبیلندندر زیرا که افعال
 الله اعراض ایله معلل اولماس مشهوردر * (کلیم ایلکنده کی قوتلوغ عصایی * گهی
 کوفر وک ایدی گاه ازدهایی) * یعنی کورمزمی سن موسی کلیم الله ننگ قولنداقی مبارک
 تیاق بعض وقتده دریادن کیچک انده کوپر اولور ایدی وبعض وقتده دشمانلر
 کوزینه ازدها یلان اولوب کورنور ایدی اماری علمالری ایدیلر اول تیاق هم
 آدم پیغمبر تیاق ایردی آتادان آتاغه اوغلدن اوغلغه قالب شعیب پیغمبر علیه
 السلام قولینه دوشدی چنانکه موسی علیه السلام فرعونین قاجب مدین ایلینکا باردی
 آنده کوب زمان اکلندی شعیب پیغمبر قرنی صافورانی نگامندی شول زمانده بو
 تیاقنی شعیب یلاوچ علیه السلام موسی سوچیگا بولاک بیردی تاکه فرعون کا بار دقنک
 بوتیاق تعویند اولور دینی (ایشلر اول تیاقده اون تور لوک عجب تانسوق
 اشلاری بار ایردی) اولگسی بودر چان موسی علیه السلامغه بر دشمن یولقسه بو
 تیاق آدم صورتنه کریم اول دشمن برله توقش قیلور ایردی (ایکچی اولور
 قار انغوده پیانده قالسه موسی علیه السلامغه چراغ اولور ایدی (اوچنچسی اولور
 چان موسی علیه السلام پیانده قنوغ قابسه اول قنوغنه چیلک یب اولماسه اول
 تیاقنی قنوغ توینه یبار ایدی اول تیاق اوز ایب قنوغ توینه یبار ایردی
 اول قنوغ تویندا کی باشی چیلک اولوب صوآلوب چنار ایردی آنک ایله
 طهار تیلور ایردی (دورنچسی قچان موسی علیه السلام یمش آشامق تلاسه اول
 تیاقنی یرگا قداب قویار ایدی اول تیاق بر آلوغ یمش یغلی اولور ایردی
 بوتقلر اوسوب یمش نور ایردی اول یمشدن توینوچه یبار ایردی (بشنچسی
 دریاده کمه اولور ایردی موسی علیه السلام آنکا اولتورپ دریادن چنار ایردی
 (آلتنچسی اول تیاقنک باشی ایکی آیرلی ایردی بر آیری سندن سوت وبر
 آیر یستدین بال چنار ایردی موسی علیه السلام تلاسه بال ایچار ایردی وتلاسه
 سوت ایچار ایردی (یتنچسی چان موسی علیه السلام سفر کا یباغ یارب آرور بولسه
 بوتیاق یوکرک آط بولور ایردی موسی علیه السلام آطانبوب بار ایردی (سکرنچسی
 چان موسی علیه السلامغه خوب یوز کرک بولسه آندین غوب یرلر وقوخ لر چنار ایردی
 (توقنچسی چان موسی علیه السلام قاتینه اوغری وهرامی کلسه اول قچقر ایردی
 یاموسی اوغری کله دیر ایدی آنک ایله سوزلا شور ایردی (اونونچسی

(قصه عمار موسی علیه السلام)

(موسی علیه السلام تیاقنقه اون خامیرت بار)

کوزینه بر ألوغ بلان اولور ایدی (ایمشلر اول تیافننک اوزوناغی اون آرشون
 ایردی موسی علیه السلام ننگ بوی هم اون آرشون ایدی (ایمشلر اول تیافنی
 موسی علیه السلام دنیا دین اوتکاج فرشته لر کلتور ب بخارا صحرا سنه دفن ایلدیلر قحان
 قیامت کون بولسه دابة الارض قولنده بولور ایرمش (ایمشلر اول تیافننک
 اسمی انبیغه ایردی (وبعضی لر ایمشلر غیاثه آتلیغ ایردی حاصل کلام اول تیافن
 آرقق اش یوق ایردی مگر ایندی عزوجل ننگ قدرتی ایدی ننا که بیوردی * (عرض
 قدرت نه بالغ ایردی ای دوست * وگر نه ایردی برقد چوب بی پوست) * یعنی حاصل
 کلام ایندی عزوجل قدرتن بالدرمک اوچون در یوق ایرسه اول تیاف بر قابی قوبقان
 آدم بوی قدری یغاچ ایردی آندین آرتوق اش یوق ایردی مگر ایندی عزوجل
 قدرتن اظهار قیلوب ننگ لر آندین کورب عبرت آسونلر اوچون ایلدی ننه که
 بیوردی * (اگر امر ایلسه کونین بر پای * قیلور بر پسته ننگ بوچاغینه جای) *
 یعنی الله تعالی امر ایلسه دنیا خلقی ایلان آخرت خلقی کلسنی جمع ایلاب بر
 چیکلاوک ننگ قابقی ننگ بر پوچماغنک قویار دنیا و آخرتی طار ایلمیوب وچیکلاوک
 پوچماغنی کینک ایلمیوب دیه مگر پسته فارسی یاسینک ضمه سی ایله چیکلاوک
 معناسنه در حاصل کلام بوچیلاین اولوغ اش حق تعالی حضر قیغه مشکل دگلدر ننا که
 مثالنی بیوردی * (دیدیلر حضرت روح الامین فی * قنات یایسه توتار روی
 زمین فی) * یعنی روایتک آنداغ ایدیلر حضرت جبرائیل قناتنی یایب ترر بولسه
 بارچه یر یوزنی آلور ایرمش یعنی بودنیانی قاپلاب و بورکاب ترر ایرمش کن
 مثالنی ایدی ننه که بیوردی * (آننک دیک جبرائیل سدره پرواز * محمد ینکیله
 ایتور ایدی راز) * یعنی شوچیلاین ألوغ اولغوچی جبرائیل علیه السلام بعض
 وقتده سدره المنتهی یغاچندان قوشب پیغمبر علیه السلام ننگ طون یتکندن
 کرب وحی سوز لرینی ایتور ایدی جبرائیلنی کچک ایلامیغه پیغمبر علیه
 السلام ننگ یتکنی کینک ایلامیغه (ایمشلر جبرائیل علیه السلام ننگ بش یوز
 قناتی بار ایدی تیکمه قناتی ننگ آراسنده بش یوز یللق یول ترر (ایمشلر
 جبرائیل علیه السلام پیغمبر علیه السلام وحی کلتور دیکنده اوز صورتی برله
 کلور ایردی کوربک وقتده دحیه کلبی صورتنده کلور ایدی دیمشلر (اماری
 علما لاری ایمشلر پیغمبر علیه السلام جبرائیل فی اصلیه صورتنده بر مرتبه
 کوردی آرتق کورمدی تفسیر بغری ده ایتور کونلرده بر کون پیغمبر
 علیه السلام ایدی یسا قرندهشم جبرائیل بنکا اصلیه صورتکنی کورگاز دیدی
 جبرائیل علیه السلام ایدی یا محمد طاقت توتا آماز سن دیدی پیغمبر علیه
 السلام ایدی کوزمک تلامین دیدی جبرائیل علیه السلام ایدی مدینه ده
 بقیع گورستاننه وارغل سن آنده بر کون حاضر بولغل الله تعالی یر ائقان
 صورتمنی کورگاز این دیب وعده قیلدی پیغمبر علیه السلام بر کون بقیع

کورستاننه کلدی جبرائیلنی اصل صورتی اوزره کوردی قناتی ایله کوک عالمی باغلامش
 پیغمبر علیه السلام ننگ هوشی کتوب یقلدی برز ماندین صونک هوشی کلوب تورودی
 جبرائیل علیه السلام اول صورتین دونب دحمیه الکلبی صورتنه کردی دیمشله * (اگر
 قیلسه بر اوننگ حلققین فاش * شهادت بیر گوسی کهوارینک یاش) یعنی الله تعالی بر
 بنگ ننگ حلققنی اظهار ایلاسه اول کمسه ننگ اوچون گواهلوق بیرر بیشکداکی
 یاش اوغلان نته که یوسف علیه السلام حقنک بولدی زیخه یوسف علیه السلامی زنا
 ایله قهمت قیلدئنده اوچ چمه لیک اوغلان گواهلوق بیردی بوننگ حکایتی مشهوردر
 ایکنچی کره عیسی علیه السلامی آناسی توغدر ب قایتدی اینر سه قوم قبیله سی
 حضرت مریم گا ایدیلر (یا مریم لقد جئت شیئا فریا) یعنی ای مریم عجب اشنی
 کلتورنک یعنی آتاسز اوغلان تابدنک بس مریم پیشداکی اوغلانغه اشارت قیلدی
 یعنی آندین صورنک دیندی (قالوا کیف نکلم من کان فی الهمد صبیبا) یعنی ایدیلر
 نناک سوزلاشیوک بیشکداکی اوغلان برله بس عیسی علیه السلام بیشکدین
 باشنی کوتاریب جواب بیردی یا قوم من سز لرکا سوچی من الله تعالی ننگ قلی من الله
 تعالی منکا برکتاب بیر مکچی بولدی دیب بولاره جواب بیردی بارچه غایبقار تانک
 عجبکافالدیلر * (عزیز ایتسه قایوقلنی اوشال شاه * اگر چاه آستیهغه قوشسه تابار چاه)
 یعنی الله تعالی بر بنگ سنی عزیز ایلسه و آغرلاسه قنوغ آستونک قالسه یول تابار
 چقار نته که یوسف علیه السلام حقنک بولدی اگرچه قرداشلری دشمانلق ایلان
 تیران قنوغغه صالحه لرده الله تعالی آفی آغرلاب اجماعدین حله طون و کولمک
 یباردی ویلاوچ ایلدی (ایمشر کم قچان ابراهیم علیه السلامی نمرود اوتغه آتدی
 شول زمانک الله تعالی ابراهیم علیه السلامی آغرلاب اجماعدین بر کولمک یباردی
 اوتدین تعویند اوچون قچان ابراهیم علیه السلام دنیا دین اوقدی آننگ اوغلی
 اسحاق پیغمبرکا میراث قالدی آندین صونک قچان یوسفنی قرداشلری تارقنوغغه
 صالح قلدنک جبرائیل علیه السلام کلتور ب یوسف علیه السلام ایکننک قوبیدی (ایمشر
 اول کولمک ننگ اسمی ردای عظیمه دیرلار ایدی حالا اجماع اچنکدر (وکنه دخی
 مشهوردر ابوالقوار سنی برهنندی قنوغغه صالحی الله تعالی آفی قنوغدین یول
 بیریب چقاردی شوننگ کبی برا گوکا بلاکسه الله تعالی اول بلادن یازمئدان شونلر
 کبی غلاص ایلاسه هیچ بر عجب اولمیه چاه چیم فارسی ایله قنوغ معناسینه در و چاه جیم
 عربی ایله دولت معناسینه در * (سلیمان خدمتنک قیلدی پرواز * اگرچه سانی یوق
 شاهین وشهباز) * یعنی سلیمان بن داود علیهما السلام خدمتنک قوشلر اوچار ایردی
 نه ایتسه آفی قیلورلار ایردی حتی که لاچین وقار چغه آندین غیری حسابن بلمگان
 قوشلر آنکا خدمت ایتار ایردیلر (ایمشر کون اسملسکنده سلیمان علیه السلام ننگ
 باشی اوستونک قناتلارن کولا گا ایلارلر ایرمش شاهین دیب مونک لاچین قوشنی ایتورلار
 شهباز قار چغه معناسینه در ننا که مثالنی بیوردی * (ولی بر مشت پر همد ایدی پیک *

* (کلیمن چهره سن قیلماس اوچون زرد چقاردی لحظه ده نیل آستیدین گرد) *
 یعنی کلیم الله ننگ یوزنی قومی صاری قیلوب اویاتلیغ ایلاماس اوچون فرعون دین
 قاجوب باررده نیل طوغایی کلدی موسی علیه السلام قوم لری ایدی لریار رسول الله
 آرتمز دین دشمن کیلادر آلدومزغه نیل طوغایی کلدی بز لر بودشماندین نچک
 قور تلامز دیدیلر موسی علیه السلام ایدی قور قمنکز خدای تعالی ننگ نصرتی
 بز ننگ ایله در دیدی چنانکه نیل طوغاینه یئدیلمز موسی علیه السلام تیاقی ایله
 نیل در یاسینه اوردی نیل در یاسی ایکی گایار یلوب یول بیردی موسی علیه السلام
 قوم لری ایدی لریار رسول الله آرتمز دین دشمن کیله در بودینگز یول بیردی اما
 قور قامز که نچیل موندین صواقدی باتقاق اولور باتوب دشمن قولنده دوچار
 اولرمز دیدیلر حق تعالی کنش کا امر ایلدی بارغل نیل کا کر گل قزولغنگ ایله
 نیل ننگ توبنی قور تغل دیدی (ایمشلر کم قویاش اوچ ساعتمه نیل توبنی قور تب
 کیر و مقامینه مندی موسی علیه السلام قومی ایله سلامت چقب کیتدی لر (ایمشلر
 گوز یومب آچقوچه قویاش نیلنی قورتدی شونتک اوچون ناظم لحظه دیوذر ایلدی
 * (کشی ننگ روزی سین گر قیلمه کم * یئار هر یرده عنت بولماسه هم) * یعنی
 الله تعالی براگوننگ رزقنی کم ایلامیون دیسه بند سینه نه یرلرده بولسه اشلامین و کسب
 قیلماین بیرر قوله تعالی (وما من دابة فی الارض الا علی الله رزقها) یعنی بز لار ننگ
 فی قدر حرکت و کسب ایلامکن ایله مقدر رزق ززیده و کیم اولمز مگر مال زیاده سی
 بولور (ایمشلر کم بنده لر ننگ رزقی جان تنبیه کر مزن بورون اون بش منک یل
 ایلیک یر اتلدی بس قانده اولاه یازلدی رزقی زیاده کم ایلمک (مشار قده
 کلتور مشکه پیغمبر علیه السلام ایدی اگر سز لر ننگ توکلکنز تام بولسه الله تعالی
 سز لر کا قوشلر و قور تلر کبی رزقنکر فی عنت قیلماین بیرر دیدی (بس معلوم
 اولندی توکل قیلماق بز دین رزق بیرمک الله تعالی دین درودخی بیوردی ایتدیکه
 * (نچک کم حضرت صالح اوچون تاش * بالالیغ تیوه توغدی حکمیدین فاش) *
 یعنی مشهور و معروف در حضرت صالح بالاوچ علیه السلام تاشدین دعا قیلوب تیوه
 چقاردی اول تیوه صالح پیغمبر دنیاغه کلهز دین بورن بش یوزیل ایلیک یر اتلدی
 شول بش یوزیل ایچنک الله تعالی اول تیوه کاشول تاش ایچنک رزقنی بیرر آب آصرادی
 بلد نکم و خدای تعالی عنت لنماین رزقنی بیرر ابرمش (اماری علمالری ایتدی
 اول تیوه ننگ اوزنلقی ابللی آرشون ایدی چنان تاشدین یارلوب چقعاچ بوتالادی
 اول هم اوزی قدری ایدی (ایمشلر لرمود قومی صالح پیغمبر فی یالغاچی دیدیلر
 و ایدیلر سن راست تنکری یالاوچی اولسانک بز لر کا بو تاشدین تیوه چقارغل
 تیدیلر شول شرط ایله که اول تاشدین چقعاچ تیوه بوتالادغی دیک بوتالاسون
 دیدیلر صالح علیه السلام دعا قیلدی آنداغ اولدی بو آرا ده قصه لر وار در تفسیر
 کتابلرینه باغنگ آنک مرقوم در * بیردی مریمه روزی ملک دین * مسیحه مائک

توشدی فلک دین) یعنی بوییت ایکی حکایتکا اشارتدر برسی مائک قصه سی وبرسی
 مریم قصه سی بیت ننگ معنای بودر یعنی بیردی الله تعالی مریم ننگ رزقنی
 فرشته لر آرتوندن محنت لنماین مریم آنی پیدر ایردی و آننگ اوغلی عیسی علیه السلامغه
 کوکدین مائده ایندی محنت لنمایون قومی ییه ر ایردی (ایمشلر مریم ننگ آناسی
 حنه آتلیغ ایردی کتیه سی صالحه خاتون ایدی چان حنه عمر اندین یوکل یولدی
 آلتی آی اولد قده حنه نذر ایلدی یارب بوقارنمداغی بالانی سلامت تابشورسنگ
 یولنکده فدا ایلارمن دیدی (ایمشلر اول زمانک عادت آنداغ ایردی اوغلانلرنی
 بیت المقدس کا بیرر ایدی لر آنده خدمت ایتوب عالمردن سبق اوگران
 عمر لرنی آنده کچورلر ایدی حنه هم آنداغ نذر ایلدی القصة حنه اوغلان کلنوردی
 قز اوغلان قرر ایدی یارب بوقز اوغلان بیت المقدس ده نه تورلوك خدمت لر
 ایلر دیسوب زار یلق ایلدی آنداغ اولسه ده نذرینه وفا ایلدی قز اوغلاننی
 بیت المقدس کا ایلندی (ایمشلر مریم بیت المقدس خدمته بارد قنده توقز
 یاشنده ایردی (ایمشلر اول زمانده بیت المقدس خدمتنک تورغوجی اون توقز
 عالم ایرانلر ایدی آنلار هر بریسی توراننی یازیب درس اوقر ایردیلر
 آنلار ننگ استاذلری زکریا پیغمبر ایدی بیت المقدس ده مدرس ایدی چان
 حنه مریمنی بیت المقدس کا ایلندی ایرسه آنده درس اوقوچیلر مریمنی من
 تربیت قیلورمن دیو نزاع اولدی زکریا علیه السلام ایدی من لایق ترورمن
 زیرا که مریم ننگ آناسی ایلن بنم آنام بر توغاندر (ایمشلر زکریا آناسی یهوده
 آتلیغ ایردی یهوده حنه ایلر بر توغمه ایدی و اوایل آتلیغ کمنه ننگ قزلاری ایردی
 غیر یلاری ایتورلر بومریمنی بز تربیت قیلورمن لازیرا که مریم ننگ آناسی عمران
 بز ننگ استاذ من در و امام من در زیرا که آنلار شریعتنک استاذ نفقه سی و بالاقچلریننک
 نفقه سی شکر ترینه فرض ایدی و دهی استاذ زاده آلمق هر ام ایدی (القصة) بو علمالر
 آراسنک کوپ نزاع اولد قد نصنکره شبانغا سالماقنی بولدیلر (ایمشلر لرشباغلاری اول
 ایردی توراۃ یازا تورغان قلم لری ایردی ایدیلر قایومز ننگ قلمی سوغه باتماز
 اول آنکا مریمنی تربیت قیلورغه اختیار بیر الیک دیدیلر (ایمشلر قلملری
 قیمر دین ایردی چان بونلر بوا اتفاقنی ایلدیلر ایرسه قلم لرنی آلوب کلدیلر آقار
 یلغعه بار دیلر قلم لرنی سالدیلر زکریا علیه السلام قلمی قالقدی باشقه لری ننگ
 باتدی قوله تعالی (وما کنتم لیدیهم اذ یلقون اقلامهم) ایدیلر یا زکریا مریمنی
 تربیت ایلارگا اختیار بیردک سن کفیل اولغیل دیدیلر زکریا قبول ایلدی قوله
 تعالی (وکفلها زکریا الایة) ایمشلر زکریا مریم اوچون بیت المقدس یاننده بر
 صومغه قوباردی آنده کرگردی زکریا علیه السلام مریم کا آزوق کلنورر ایردی
 و سبق اوگرانور ایردی چان مریم قاتیندین چتسه صومغه قپوغن باغلاب کتار
 ایردی کونلرده برکون زکریا سبق اوگرانمگا کردکنده مریم قتنده انواع طعاملر

ویمش لر کوردی زکریا ایدی مریم بو یمش لر نی قان دین حاصل ایلد نك قوله
 تعالی (یا مریم انی لك هذا) حضرت مریم ایدی خدا دین کلو ردیدی قوله تعالی
 (قالت هومن عند الله ان الله یرزق من یشاء بغیر حساب) دیب مریم جواب بیردی
 (ایمشر کم مریم بیت المقدس ده یکر می اوچ یل توردی آن دین صونك عیسی علیه
 السلام دنیا غه کلدی بیت المقدس دن کوچب قییا دیگان ملا غده مقام توتدی لر
 والله اعلم) اما مائده قصه سی مختصر اوز ره بیان اولنه (ایمشر کم حواریون قومنه
 آچلق اولدی توقز یل کوک دین یغور یا غمادی آشلق تاریخ اوسمادی کونلرده
 بر کون حواریون جماعتی عیسی علیه السلام قاتنه کلدیلر ایدیلر یا عیسی روح
 الله بر ننگ هلمز اوز نکز کا معلومدر یل لر آغر کلدی آچلقمز اوزاق بولدی سننگ
 تنکر یکنکنك قوتی یتر مو بزکا کوک دن مائده ایندر رکا قوله تعالی (یا عیسی ابن مریم
 هل یستطیع ربک ان ینزل علینا مائدة من السماء) الایة عیسی علیه السلام ایدی
 بلی کوچی یتر لسن سز لر الله تعالی نی بر دیو بلوب بنی آننگ قلی دیو بلنکز
 یا وزلقلر نکز دین دونکز قوله تعالی (قال اتقوا الله ان کنتم مؤمنین) بونلر قبول
 ایلدی لر صونکره عیسی علیه السلام ایکی رکعت نماز قیلدی بو دعانی
 او قودی قوله تعالی (اللهم ربنا انزل علینا مائدة من السماء) الایة انچه ده ایکی
 قارا بولوط کورندی بری آستین وبری اوستین آراستنه بر الوغ قزیل
 سفره ییلندی بو حواریون قومی بارچه سی قاراب کورب توردیلر اول سفره
 آقر نلق اوز رهینه ایدی آن دین صونك عیسی علیه السلام بودعانی او قودی
 (اللهم اجعلها نعمة ولا تجعلها عقوبة) موندین صونك عیسی علیه السلام ایدیلر
 بو طعام دین تناول ایلنك دیدیلر عیسی علیه السلام ایکی رکعت نماز قیلدی
 اوزاق اوقه دی آن دین صونك عیسی علیه السلام (بسم الله دیب آش یا و لغنی آچدی
 آش یا ولق ایچنده بر سوکلا گان یعنی قافلاغان بالق کوردی سو یا کی یوق ایردی
 عجب خوش پشمش بالق ایردی اول بالق ننگ باشی اوچنده توز بار ایدی
 وقویرغی اوچنك سرکا صاوتی بار ایردی سرکاسی تولوغ ودغی بیش کوچ بار ایردی
 اول بری ننگ اوستنده بال بار ایدی ایکنچسی ننگ اوستنده زیتون ایردی
 اوچوچسی ننگ اوستنده صاری مای ایردی دورنچی سی ننگ اوستنده آق مای
 ایدی بشتچی ننگ اوستنده قافلاغان ایت ایدی وکوچلر تیکر استنده انواع
 یمش لر بار ایدی بارچه سنی حواریون قومی ننگ بر عالمی بار ایدی شمعون
 آشدی غایب اولدی (ایمشر کم حواریون قومی ننگ بر عالمی بار ایدی شمعون
 صنا دیرلر ایدی عیسی پیغمبر دین صوردی ایدی یا روح الله بو مائل ایچنك گی
 طعام اجماع طعامی مو یا غیری اورندمو کلدی عیسی علیه السلام ایدی اجماع
 طعامی ایرمز ایدی عزوجل ننگ اوز قسرتی برله غایبدین کلدی قیدی (القصه
 بو حواریون قومی روز کار دین صونك کافر اولدی لر صورتلری دونغز وچچین

صورتنه اورلدى ديمشقر نته كه بيور دى * (ازلده هر كشى فى ايلاسه سعد * خليل
 اوغلى ديك ايتسه صادق الوعد) * يعنى تقديرده الله تعالى بر كمسهنى ايند گوراست
 وعدلى ايلاسه عجب دگل حضرت ابراهيم اوغلى اسماعيل عليه السلام تيك نته كه
 بيور دى قوله تعالى (واذكر فى الكتاب اسماعيل انه كان صادقا للوعد وكان رسولا
 نبيا) الاية اسماعيل عليه السلام ننگ صادق الوعد قصه سى انشاء الله تعالى وعده
 باينده ذكر اولنور * (اگر ذبح ايتسه لر قايتارمغاى قاش * كور نمس باش آننگ
 آلدنده بر ماش) * يعنى شونچلاين اسماعيل كى ايند گوايلاب خدا يولنده قربان
 ايتوب بوغاز لاسه لار هيچ قارشولق ايلاب قاش چنماز خداننگ حكمنه راضى بولوب
 بويون بيورور زيرا كه اهل عشق قاشندن باشننگ بهاسى بر ياسمق اورلغى قيمتى
 قدر در * ماش * ديركلى بر اورلق ننگ اسمى در خوارزم ولايتنك چوق اولور
 وبخار آننگ فقراسى ننگ غالبراك آشى ماشدر (ايمشدر ماش ياسمق كى كجك
 اورلقدر لكن باسحق ننگ رنگى قز يلدنر ماش ننگ رنگى آق در) * (كيمة بير سه جهالت
 خمر يدين جام * بهشت آلدنيه كلسه باسحقاى گام) * يعنى الله تعالى بر بنك سينه نادانلق
 وكفرلك قدغندين بر جام ايجر سه اول بنك سى اگر چه اجهاننى كوزى بر له كور سه ده
 اعتبار ايلنور و اعمال صالحه اسلمن بلكه آغا ياوزلق اشلىرى ينكل اولوب آغا ذوق ايلر
 جام مونك احتياج معنا سنه در كام كافى فارسى ايلان آياق آتله مق معنا سنه در جهالتنى خمر گه
 اضافه سى من قبيل لجين الماء در تأمل * (بتر رحمت صوى كوك كو كبينه * يتشيس قطره
 گمراه ليينه) * يعنى الله تعالى ننگ رحمت صوى كوك كى يولنوز لار ننگ و بردا كى
 قمر سقه لار ننگ سانچه در آنداغ اولساده خداى تعالى برا گونى ايند گولك ايله
 تقدير نده يازمه بلكه آزغونلق و بزرگ ايلان يازمه آننگ اير نينه بو قدر
 رحمت صوى يتماى قالور نته كه بيور دى * (كور ننگ بو طالب ايله بولهبنى *
 الوغ دريا لبند خشك لبى) * يعنى كور مايهوسن ابو طالب ايله بولهبنى
 پيغمبر عليه السلام ننگ قرداشلى اير دى ايشكلى ننگ توبندان الوغ دريا
 آقدى در يادن مراد پيغمبر عليه السلام در آنداغ الوغ در يادن قروغ ايرون
 قالديلر يعنى پيغمبرنى پيغمبر ديمادى لر شفاعتندن دنيا و آخرت محروم قالدى لر
 الوغ در يادن مراد پيغمبر عليه السلام * دريا لبند ديدكى دريا يقاسى در
 خشك لب ديمك قروغ ايرون قالما قدر مراد شفاعتندن محروم اولما قدر *
 (اگر چه اوت بيله صوده بولور فرق * چقاردى صومكانى دين نچوك برق) * يعنى
 خداى تعالى ننگ اوز ندين در هر ضدنى ضدكا جمع ايلمك اوتنى صوايلمك و صوفى
 اوت ايلمك كور مرمى سن حقيقتك اوت ايلن صوهر ايكسى بر برندن مهر و بلر ايدى
 آنداغ اولساده الله تعالى هوا يوزندا كى قارا بولوتدن يغور ياودغنده يغور
 آراسنده كوك كوكراب ياشن ياشنب نرسه لرنى صوغب ياندر نته كه بيور دى
 * (اگر چنديكه شمع اوتدين بولور جمع * قارا صودين قيلور كوز نورى ديك شمع) *

یعنی اگر چه عرفک چراغ ایله شم اوتدین اولور بوسوز ظاهر در شوننک کبی
 الله تعالی نله سه قرا صونی مای قیلب اوقته یاندر ر هیچ قدر تنه مشکل لك کلام ننه که
 یوقاری بیتنه معلوم اولندی (ایمشلر حق تعالی ننگ دور تنچی قات کولک اوستونده
 بر فرشته سی یاردر «اردائیل» اسملی ایکی قناتی یاردر برسی قاردین وبرسی اوتدین
 اوت قارنی ارتمز وقار اوتنی سوندر ماس آننگ تسبیحی بودر * (اللهم الف قلوب
 عبادک المؤمنین * (قایوب قدر تین قیلحق کیر الکیاد * ایرر قاصر عقول آدمی زاد) *
 یعنی الله تعالی ننگ قنقی قدر تیری یاد قیلمای کیراک زیراکه آننگ قادر لغینه
نهایت یوقدر انکا عقل ننگ ادراکی یوقدر بلکه عقلنک قاصر اولوب بولده
 قالورسن (بیت) نه محتاج نه عاجز بر غنی در * جهان فرمای اوژره مبیندر *
 نظر قیل عالم کون وفساده * منافع یوقمی خلق غنفساده * عبث خلق ایلامن خلق
 عالم * حکیم قادر مختار دایم * دار سنک فوم حکمت لائحاه * مهی تابانه بق کاهی
 هلاله * توقع وهم اولنن بر کماله * نقایصدن منزله لایزاله * که تاج الدین
 سوز نکنی ایله قسقه * که قسقه دین بولور مطلوب عصله * موحد مستدل توحید
 اچنک * اوکوره قالماسن تقلید ایچنک * مقلد اولما فنک غایت ایرور بد * مثلدلر
 اولور وجه مسود) (فی نعت النبی صلی الله علیه وسام : (درود بی عدد هادی
 دین غه * رسول رحمة للعالمین غه * یعنی سانسز صلوات اول پیغمبر علیه السلام
 اوژرینه بولسون دنیا خلقتی توغری بولغه کوندر دی اوزی هم دنیا خلقتی ننگ
 پیغمبری در دنیا غه رحمت اوچون یار ائلغان پیغمبر در قوله تعالی * (وما ارسلناک
 الا رحمة للعالمین * (بیت) نه رحمتدر سموات زمینه * نظر قیل رحمة للعالمین غه
 خدا ننگ دوستی مختار القریشی * مدام امت اوچون ناخ ایردی عیشی) یعنی اول
 رسول ننگ صفاتی بودر کم خدا ننگ دوستی در خلا یقتر آراسنک اختیار ایدوب
 یالغوز محمد علیه السلام فی دوست قیلدی اول محمد علیه السلام ننگ عمری ننگ
 کوبر اکی امت قایغوسنک اولوب ترکلکنی راحت لك ایله کیچور مدی وهم
 آخر تنده قایغوسی ننگ کوبر اکی امتی اوچون اولسه کیرک بار چه پیغمبر لر
 قیامت کوننده نفسی نفسی دیر لر پیغمبر من محمد علیه السلام یالغوز باشی امتی
 امتی دیر لر ایلمدی معلوم اولدی که قایغوسی ننگ کوبر اکی امت قایغوسنده در
 (ایمشلر پیغمبر من علیه السلام غه بر کون خطاب کلدی یا محمد آتآنکنی آتآنکنی
 ترگزوب مسلمان ایدایم دنیا غه آتلر بنگ طاعت وعبادت قیلسونلر بنم اجماعه
 کرسونلر مو یا که امتارینکا قیامت کوننک شفاعت ایلمکنی اختیار ایلمنکو بو
 ایکی ننگ برسنی اختیار ایله دیدی بس پیغمبر علیه السلام آتاسی وآناسی ننگ
 تر یلماکنی اختیار ایلمدی امت لرینه شفاعت ایلمکنی اختیار ایلمدی (بیت)
 دین شریعت رأیتنی عالی قیلغان مصطفی * کفر علت تولارنی یرکا صالحان مصطفی *
 قوم یغه کوستار میون کولک کا آققان عیسی اول * امتینه بولشوبن یرده قالغان مصطفی *

(عزیز رسول الله صلی الله علیه وسلم ننگ صفاتی بیانندن)

اول آتا بر لن آناسندین کچوب امت اوچون * یلبارب حقدن شفاعت صتقون
 آلفان مصطفی (ایمس موجود آنکدیک گوهر پاک * دلیل اولدر که کیلی تاج
 لولاک) یعنی پیغمبر من علیه السلام کبی گوهر یوقدر کل جانلار ایچنده زیراکه
 حق تعالی حضرتی نك بو دنیا نی بر اتماقی آنک عشقی اوچوندر شول اجلدن
 الله تعالی آنکامدح تاجنی کیدردی بیله دیدی (لولاک لما خلقت الافلاک) یعنی
 سن اولماسک یا محمد کولار نی ویرلرنی بر اتمس ایردم مکر سننک عشقنک
 اوچون بر اقدم دیدی (بیت) رحمت اسمی ربمیز دان پاک * دیر حبیبینه بوسوزه توت
 قولاق * اولماسه ایدنی بو عشقنک سورمغی * کولره ننه ویره ایدم بارلغی *
 آنک اوزره دوشادیم کوکنی بیوک * قابله سن یوجه دیب عشقی توزک * توفراقی
 خار اتمشم بلسکل که من * تا که عشق دولتن فهم ایدم سن * (اوشال شهنشاهی کم
 شمع دیندر * آنک پر وانه سی روح الامین در) * یعنی اول محمد علیه السلام پادشاهلار
 پادشاهی در دین ننگ چر اغیدر آنی تربیت ایلاب دائم ترغوی حضرت
 جبرائیل علیه السلام در بس بوییت اشارتدر آدمی کندوسی بر وسیله سن
 حقه اولاشماق ممکن دگلدر مکر بر وسیله اولماینچه وسیله دن مراد
 بوند حق تعالی جانبینه ایلتمگ سببی بولغان کمسنه نی دیر لر بس اولیلار وسیله سی
 انبیالار در وعوا ملرنک وسیله لری مشایخ لر در انشاء الله باندنه ذکر اولنور
 (بیت) قبول خدمت فخر مدینه * یتار بوفضل جبرائیل امینه * دیدی معبود آنک
 آتین محمد * مقام تیغه هر گیریتمدی حد) * یعنی پروردگار ایزهز آنی محمد
 دیواو کدی «محمد» ننگ معناسی اوکدهش فعل لری کوبدر دیمک اولور یا که
 غلیق آنی کوب ماقتر دیمک اولور (ایمشلر پیغمبر من ننگ اسمی قرآنده محمد در
 وانجیلده احمد در وز بورده مادح در وتور آنده ایددر (ایمشلر پیغمبر من ننگ
 اسمی اوچ یوز آلتمش در بعض لار ایمشلار توقسان توقدر شول اسملر آراسنده
 محمد اسمی اختیار ایلدی واوزینه یقین ایلاب آنک درجه لرینه هیچ برسوچی لر
 ویلاوچ لار ایرشمدی ایمشلار فضیله برله وسیله دیدکی اورون واردر اول
 اورنلارغه هیچ برسوچی لر ویلاوچ لار یتمدیلر مگر بز ننگ پیغمبر من محمد
 علیه السلام ننگ اورونی در شوننگ اوچون اذاندنه اختیار ایدب بوا یکی لفظ برله
 دعا ایدرلار شول اجلدن دیدی که (لایسع فینا النبیین والمرسلون ولا الملائکة
 المقربون) توشورمای یر یوزنگ ساییه سنی * یتوردی عرش اوییکا پایه سنی)
 یعنی ایمشلر پیغمبر من علیه السلام ننگ کوله گه سی اصلا یر یوزینه دوشمدی آنک
 اوچون ایچی وطشی نور ایدنی نورننگ کوله گه سی اولمز وآنک مرتبه سی و معجزاتی
 اولماقی عرش ایسی الله دندر (ایمشلر کم پیغمبر علیه السلام ننگ کورنکان کوبراک
 معجزه سی ایکیدر برسی کوله گه سی اصلا یر یوزینه دوشمدی ایکچی معجزه سی بو
 ایدیکه ناظم رحمه الله بیورر (قسم باسقان منازل ایردی پر عطر * سبح ابیض

ایردی باشیک چمر) یعنی اول سید مننک مبارک آیاقلاری قایسی اورنغه باصوب
 یورر بولسا اول اورندان خوب قوخلر کلور ایردی ودخی اولدر اول سید مننک
 معجزه سی قایسی اورنغه سیر ایلارسه توبه سنده بر آق بولوط برگه یورر ایردی
 مبارک اعضا لر نده معجزات کوبدر مونده بولارنی ذکر ایلاب اکتفا قیلیمق
 آننک اوچوندر تله گان کمنسه لر اوزاق سویله گان کتابلر غه باقسونلر آنده
 مرقومدر (جمال نعمت مطلوب کونین * کمالندن میسر قاب قوسین * یعنی
 آن حضرت تارینک جمالی نعمت در وبارچه دنیا و آخرت خلقی نیک استملشی اولدر
 دنیا و آخرت خلقی آتی استر لر زیر اکه اول اکیل مرسلدر آننک حق تعالی
 حضرتی (قاب قوسین اودانی) دیومدح ایلدی و آنکا بو قدر دولتنی احسان ایلدی
 دیملدر * نته که بیورر * (شرافت موندین اوتماس سنت و فرض * یورر سه
 تاخروج دابة الارض) یعنی پیغمبر علیه السلام نیک دینندن آرتق دین یوقدر
 اکر سن موندین آرتق دین فی قیامت کونینه دبکن و دابة الارض چقاچه ازلاسنکن
 موندین آرتق دین قابلمز سننک وهم فرضده (دابة الارض بر مخلوقنک اسمی در
 آخر زمانک چقار اوزنلغی یتى قات کوکننک اوستنک در و آیاقی یتى قات یر نیک
 آستونده در (ایمشلر دابة الارض دیگان حیوانده دنیا داق حیواننک کلسی نیک
 صورتی آنده اولور (ایمشلر قحان عیسی علیه السلام کوکدن اینسه یر نیک
 پیغمبر مننک شر یعنی بر اهل عمل قیلور ایرمش و منده بلرده امام اعظم ابوحنیفه رحمه الله
 علیه مذهبن اختیار ایلر ایرمش زیرا که یر نیک پیغمبر مننک شر یعنی شر یعنلر نیک
 آخریدر غیرى شر یعنلر منسوخدر * (همه دیندین بولدر دینی بالا * گواهی
 حضرت واجب تعالی) * یعنی پیغمبر مننک دینی بارچه دین لر دین یعنی بارچه
 پیغمبر لر نیک دین لر دین یوقاریدر بو سوزم نیک راستلقنه گواهم ایندی عزوجل
 اوزیدر ایندی عزوجل نیک گواهلر بیردکی بودر (کنتم خیر امة اخرجت للناس)
 بس امت لر نیک ایند گو بولمقی دین برله درودین لر نیک ایند گواولماقی پیغمبر لر
 ایند گواولماقی برله در * (آننک اوصافی نیک یوق انتهاسی * نفویتاس دیسه وصفن
 خدا سی) * یعنی اول سید مننک صفاتی نیک انتهاسی یوقدر و آنکا مدح یتماسدر مگر
 الله تعالی اوزی یتکوزر «نغو» مونک صفت یا که مدح معناسنه در * (خدا آننک رحمتی
 بولسون دما دم * آننک اولادیغه اصحابیغه هم) یعنی حاصل کلام اولدر الله تعالی نیک
 رحمتی اول رسول حضرت تلرینه اولسونککه صولو صاین دخی آننک اولاد لرینه
 ویولد اشلرینه اولسون رحمت ایلاب برلره شفاعتلر فی روزی ایلسون (اللهم
 ارزقنا شفاعتهم) صحابه دیب لغنده یولد اشنی ایتور لر اما شر یعنده صحابه اولدر
 پیغمبر مننک علیه السلام مجلسنده اولتورر عاقل و بالغ مسلمان بولمق شرطلری ایله
 بوشر طار اولغان کمنسه پیغمبر فاتینه کریب اوج آی تورسه صحابه دیب ایتورار
 اگر آندین آ ز بولسه اگرچه عاقل اولسه ده صحابه دیملر (سبب تألیف کتاب)

(دابة الارض یتى)

(سبب تألیف کتاب العاجزین)

* (یازلدی فارسی تلی بر له مکتوب * عقیدات فروع و قرب محبوب) * یعنی الله یار
 صوفی اول بر فارسی کتابی یازغان ایردی آنند علم عقاید ایدی وهم فروع ایدی
 یعنی عقاید اصولدن چقغان ایردی لکن آنداغ اولسه ده اول فارسی کتابی ایچنده
 سوز معناسنی بلسگان کمنه لرنی حق جانبنه تارتماغه قوه جاذبه سی وار ایدی
 (ایمشلر کم اول فارسی کتابی ننگ اسمی مسلك المتقین در) * آفی کم کوردیلر ترکی
 یازانلر * دیدیلر گردعا قیلسه ایرانلر) * یعنی اول فارسی تلنجه یازلغان کتابنی
 ترکی مریدلری کوردیلر و ایدیلر اول فارسی تلنجه اولغان کتاب ننگ معنی سنی
 بلر من بولماسلر اولوغلر غه همت دعاسن قیللر ب اول فارسی کتابنی ترکی تلنجه ایلاسنک
 دیدیلر عالمر کتاب چغارمغه و یا که بر ایند گوار نغه کتمک تلاسه لر ایند گوار دن واستاذلر دن
 دعا الوب رخصت تالارلر ایردیلر شوننگ اوچون گردعا قیلسه ایرانلر دیب ذکر
 ایلدی * (بتلسه ترکی تل بر له عقید * کونکل لر بولسه آندین ارامیک) * یعنی ترکی
 مریدلری اول فارسی تلنجه اولغان کتاب عقایدن کنی ترکی تلینه اورب آندین
 فائز الوب کونکل لر تچلانرب راحت اولسون ایردی دیب ایدیلر * (تملق قیللر
 چون برنجه یار * قام قارتای خدای بولسون مدد کار) * یعنی ترکی مریدلری اوتنوب
 ایدیلر آلا رننگ اوتنما کنی قبول ایدوب قلمنی قولله آلوب یازوب بقایم خدای
 تعالی بنکا نصرت بیرسه * (ایرور من بنک لر ننگ سرنکونی * تولای یار برادر ننگ زبونی) *
 یعنی الله تعالی قاشنک بار چه قلار ننگ گناهلری راغی ویوز توبانرا کی و یار یولد اشلری
 آراسنک زبون راغی و ناچار حال لیرا کی من فقیر من یعنی علم حالده وقاله مندن
 زبونراق کمنه لر یوقدر دیمکدر نامل * (ولکن ایلاین سوز لرنی اجمال * بنکا یوقدر
 مفصل قیلغالی حال) * یعنی لیکن قبول ایلا سامک بو کتابن سوز لرنی اجمال ایدر من
 زیر که بنکا مفصل ایلر که ممکن دگلدر زیر که شعر درو آن اجمال ایلامک ضروری
 دیمکدر * (منی بیچاره چونکه عامیدر من * گرفتار ملامت دامیدر من) * یعنی من بیچاره
 من عواملردن من خواصلردن دگل من آدمی لر ننگ شلته لر ننگ فالمش من بعض لر منم
 ایند گو هالمنی ذکر ایدر لر و بعض لر یاوز هالمنی ذکر ایدر دیب ناظم رحمة الله
 علیه اوزنی غور کورب ایتما کیدر * (اگر چندیکه بولسام مغزی یوق پومست * اشارت
 قیلدیلر چون برنجه دوست) * یعنی اگر چندیکه من دوشی یوق چیکلاوک اولسامک
 یعنی علم لکدین قروغ اولسامک برنجه یار یولد اش اولغان اولوغلر اشارت
 قیلدیلر یا الله یار اول ترکی مریدلر ننگ التماسلرینی قبول ایلا ب و آنلار ننگ
 تلاد کنجه التماسلرینی قبول ایلا ب و آنلار ننگ تلاد کنجه ایلا گل دیدیلر * (آلا رننگ
 سوز لرین بوز مای منی زار * سواد ایتدم چه منظومه ناچار) * یعنی اول اولوغلر ننگ
 سوز لرینی بوز ارغه من مسکین الله یار ننگ عدندین کلمه سی بال ضرور آنلر ننگ سوزلری
 ننگ موجبچه آق کاغدلر نی قارا ایلا ب کلام منظومنی باز دم یعنی فارسی کتابنی ترکی
 تلنجه ایلدم * (عقید سوز لری دین قیلدم اثبات * انکا قویدم ثبات العاجزین آت) *

یعنی اول ترکی تلی ایله اولنمش کتابغه الله تعالی ننگ برلکندین و اعتقادده اولغان
مسائل فی اثبات ایلدم یعنی یازدم اول کتابغه ثبات العاجرین دیو اسم قویدم
معناسی اینتکما کلکنی اثبات ایلا گوچی دیماکدر زیرا که شعر در کل احکامی
احله ایلان اثبات ایلامک ضروری دگل تأمل * (اوزمدیک خسته لر بولغایو دیب
شاد * نصایحدن هم اندک ایلدم یاد) * یعنی اول کتابنی ترکی تلنجه آننگ اوچون
ایلدم اوزم کبی خسته کونکلی لر اوقب شادلق ایلسونلر ودخی نصیحت سوزلرندن
ازراق یازدیم اوقغان کمسنه لر نصیحت آلسونلار اوچون زیرا که عقل ایاسی آر
نصیحتدان کوب عبرتلی آلورلار و بر احمق غه نه قدر الوغ و عطف کتابنی اوقساگن
فائدن آلمانته که بیوردی (نصیحت دن کلاماس دل سخت عجوب * کوگارمس تاشه
یغور یغسه هم کوب) * یعنی بر نصیحت سوزنی ایشتماس قانی کونکلی کمسنه که
نه قدر وعظ کتابلی فی اوقسانسک قبول ایله مس نته که تاش اوستونه نه قدر یغور
یاوسه ده اوستنک اولن بنهادکی کبی احمق دخی آچلاین وعظ نصیحت دن فائدن آلا
بلمز دیمکدر قوله تعالی (ثم قست قلوبکم من بعد ذلک فہی کالحجارة) الایه نصیحت لفظی
ایله ناظم رحمة الله علیه دیباجه سنی اتمام ایلا دکی حسن اختتام سببی اوزرینه در
نته که اهل بدیع ننگ بر مشهور قاعدسی در * بیان معرفت عبودیت * نه در قالمق
آننگ مشتاق بولماق * اوزی دین فانی حقیقه باقی بولماق * یعنی برا گوسندین سورسه
بنک چیلک نه ایلن در دیکن کمسنه که جواب اولدر، بنک چیلک اولدر هر بنک
اولغان کمسه اوزنی فانی بلب تنکری تعالی فی باقی بلمکدر یعنی هر کم اوزنی فانی
بلسه تنکری تعالی فی اول ککشی تانودی زیرا که فانی اولغان کمسنه لر
البته زینت دنیادن ونفس شهوتلرندن بیزگوچیلر در تحقیق بو فانی اشیا لارغه
آلدانمق باقی نعمتلر دن قروغ قالمغه سببدر * (تانیق تنگری تانمق هوادین *
کین تورمق فعال ناروادین) * ودخی بنک چیلک اولدر اول الله تعالی فی
تانمق ودخی لایق نوگل صفت لار دین الله تعالی فی پاک ایلکم ودخی نفس
آرزولارندین بیزمک وزینت دنیای آرتقه تاشلامق نه که نفس فی تیلر آندین
بیزمک ودخی یراق تورمق شریعت بیورمغان اشلر دن «تانمق» بیزمک معناسینه لغه
بعض اتراک در «کین» کای ننگ فتحه سی ایله ویا ایله یراق معناسنه در * (بوین صونمق
یوکر مک قل دیمشک * قضاغه راضی اولمق بارچه اشن) * کنه بنک چیلک اولدر
خدای تعالی ننگ امرینه بوین صونمق الله تعالی نه اشنی اشلر دیب بیورسه آئی
بیلوب یوکر یب اجتهاد ایلاب آننگ قصدنک اولمق ودخی خدای تعالی ننگ قضالرینه
وبلا لاریغه راضی بولوب صبر ایلکم نته که مصایح کتورمش الله تعالی ایدی بر
قولوم بنم بیرگان بلالاریمه وقضالاریمه صبر ایلیمه ودخی بیر دم نعمتلاریمه شکر
ایامسه تحقیق منم بنم دکلمر بیرمدین وکوکم دین چقب غیری تنکری استاسون
دیدی * (امید ایتیمک اوشال قدر تلی شاهدین * یا نار دین خوف ایدب یانمق

گناه‌دین) * ودخی بنده چیلک اولدر الله تعالی ننگ رحمتندین امید ایلمک
 نه قدر اولوغ گناهلی اولسه ده رحمتندن امید کیسما گل ودخی تموغ اوتینه
 یانار دین قورق گناهلار دین منع اولماق کَرَک بس بوبیت اشارت ایلدی بنده
 اولغانلارغه خوف برله رجا آراسنده اولماغه * (یقین بلمک جماعت اعتقادین *
 کین سالمق مخالف اجتماعین) * ودخی بنده چیلک اولدر اهل سنت و جماعت
 اعتقادنی بَرَک توتقی آنلار نه نرسه ده اعتقاد ایلدیلر اول اعتقادچه اولمق و یراق
 بولمق کَرَک بزلرننگ مذهبونگا خلاف ایلا گوچی لرننگ اعتقادندان آنلار
 روافض و شیعه و دهریه لردر (ایهشلر اهل سنت و جماعت مذهبی دور قدر مشهور
 مذهب لردر آنندین غیر ی بارچه باطل مذهب لردر (ایهشلر باطل مذهب یتمش
 ایکی در ناظم رحمه الله علیه علم عقایدنی بلمگان کمسنه لرنی ذم لب بیوردی * (عقیده
 بلمگان شیطان ایلدر * اگر منک یل عمل دیب قیلسه بیلدر) * یعنی علم عقایدنی
 بلمگان لرشیطان خلقی در اگر چه اول عقاید بلمگان کمسنه لرنک یل حقه قللق
 ایتسه لارده بارچه سی بیلدر یعنی ییل کَبک فائز سز در عاقبت منگو تموغلی اولوب
 کافر لر گروهندین اولور لار نعوذ بالله تعالی من ذلک * (اویالمه معرفتنی اوگره
 نور دین * تنور جاینگ بولور قالسنک تنور دین) * یعنی عاقل اولان مسلمان توحید
 علمنی اوگر انور دین اوفتانبوب و یا اویالوب تورمنه قدر قاری کشی اولسه ده
 اوزندین کچک لردن و ألوغ لاردن اوگره نب بلمکا قصد ایلر زیرا که اویالوب
 یا عارلنوب توحید علمنی بلملی قالسه دنیاده کافر اولوب عاقبت اورنی تموغ
 میچلارنک قالور دیمکدر اولنگی «تنور» میچ معناسنه در عربی در صوغنی «تنور» تانمق
 معناسنه در ترکیذر * (اویالمنسیر طلب امرینی آلمان * قالور بخشی اوی آلمقدن
 اویالغان) * یعنی تنگری تعالی دن فاطلبنی تجدنی امرینی آلمان و آنی ایشکان
 کمسنه لر اویالوب عارلنوب تورماز تنگری تعالی فی تانماینچه زیرا که اگر اویالوب
 و یا که عارلنوب تروب اوگر انمای قالسه بخشی اسملی بولمقدن قروغ قالور اول
 بخشی اسم اولدر دنیاده مؤمن و مسلمان اولان دیو ذکر ایلامکری آخرتده حبیب
 و صدیق دیو ذکر ایلامک لرندن قروغ قالور بلکه دنیاده کافر ی پاک اسمی
 ایله آخرتده عدو الله اسمی ایله اوندالور نعوذ بالله من ذلک (علم عقاید ننگ بیانی در)
 * (خداوندیکه بودری شک و ریب * روایوقدر آگا اور تاغ ایله عیب) * یعنی خدای
 اولدر بر در شکسن و شبهه سز آننگ شریکی و اور تاغی یوقدر آنی عیب لنگوچی
 یوقدر مطلق ذاتی ایله قائم اولغوچ بر ذاتدر (بیت) شریکی یوق الهی واحد مدر *
 بتون دنیا بو حکمه شاهد مدر * آننگ فرمانیدین هیچ کم قوتولماس * توانادر همیشه
 اوزگا بولماس * یعنی اول الله تعالی ننگ فرمانیدین هیچ کم قوتولماس اول نه فرمان
 ایلاسه اول بولور الله تعالی فادر در اوزگار مکی یوقدر یعنی ایسکر مک و یانکار مکی
 و یشار مک و قارتایماق و کوندوز کچه اولمز همیشه بر ذات باقیه سی ایله وصفات

باقیه سی ایلن فائندر * ایرر اول بارچه عالم ننگ خداسی * آننگ یوق ایتداسی
 انتهایسی) یعنی الله تعالی ننگ اولی و آخری یوقدر اوزی بارچه عالم خلقی ننگ
 تنگرسی در وراز قیدر * (ایرر حاضر همیشه یوق مکانی * آگاکیلغان ایمس سبقت
 زمانی) یعنی اول الله تعالی جمیع خلق غه حاضر در و آنلار ننگ سوزلادیکنی و کوئل لرنندین
 نه کیچدیکنی بلور لکن حاضر اولسه ده بزچالاین اورون وزمان ایله دگلدر
 زیرا که بز لار براگوننگ قاتنده اولتورساق آلتی جهتننگ برندن خالی دگلنر اوج
 زمان ننگ برندن غیردی دگلنر خدای تعالیننگ حالی آنداین دگلدر زیرا که بزچالاین
 اورنغه وزمانغه احتیاجی اولورسه خداغه تغیرات اثبات اولنور تغیرات اولماقی
 مخلوقات عادتدی در تغیرات اثبات اولنسه معبود اولورغه لایق دگلدر (نظم) * زمان
 جاری دگلدر لایحاله * تجدیدن منزله لایزاله * یمک ایچمک کبی آگاهنه ممکن * مکانه
 عمتنع دنلر تمکن * اوزی بی شبهه در هم بی نمونه * روا ایرمس آگاک چون وچگونه) *
 یعنی اول الله تعالی شبهه سن تنگرسیدر و اوزی هم اوخشاش سن در الله تعالی ننگ قیلغان
 اشلرینه و فرمانلرینه نه اوچون مونداغ قیلدننگ مونداغ قیلورسن دیوایتنگ لایق
 دگلدر زیرا که هر فعل لرنی بز دن صواب و مشورت ایله اشلار موندیکنی بی نمونه
 نون ننگ ضمه سی ایله او قولور اوخشاش سن معناسنه * (کوئل گه کچمه کوز گه توشسه
 هر شی * ایرر آندین منزله خالق می) * یعنی اگر کوئل لر اوزرینه بناگاه توشسه
 خدای تعالی مونداغ مودیو اول هم خطا در الله تعالی آندین پاک در اول تریکنی
 و او اوکنی برادوچی الله تعالی در یعنی کوئل لردن اوندکی خیال لردن و کوزگا
کورنگوچی نرسه لر گه اوخشار ایتدیر * (اودر حاکم که حکمین اوز گه ایتماس *
 آننگ ذاتیغه هیچ کم عقلی یتماس) * یعنی الله تعالی حاکم در الله تعالی تلادکی
 و ایله دکی حکمنی اوز گارتور گه طاقت یتماس اوزی هم ایله دکی حکمنی اوز گارتور
 حکمی ایجاب و سلب اوزرینه تور رودخی آننگ ذاتیغه فکر ایلاب عقلی کمسنه ننگ
 عقلی یتماس * (فرشته لر نبیلر یتمادیلر * بویون صوندیلر و فکر ایتمدیلر) *
 یعنی الله تعالی ننگ ذاتیغه فرشته لر و پیغمبر لر فکر لرنی یباریب قارار لر
 بارچه سی ننگ فکر لاری حیران اولوب عاجز قالدیلر شوننگ اوچون کیر و قایتوب
 الله تعالی ننگ امرینه بویون صوندیلر و فکر ایله مدی لرن سن دخی الله تعالی ننگ
 ذاتیغه فکر ایله مه بلسکه اول نه امر ایله سه آتی توتوب عمل ایله (ولی فکر ایت
 خدا ننگ قدرتیغه * عجایب اشلر یغه صنعتیغه) * ولیکن آنداغ اولسه ده الله تعالی ننگ
 قدر تلیغه فکر ایلمک ممنوع دگلدر زیرا که الله تعالی ننگ قدر تلیرن
 و عجایب اشلرین فکر ایلمک عبادت لدر اندین قاراب عبرت آلوب مقلد
 ورطه سندن قور قلمق در قوله تعالی * ویتفکرون فی خلق السموات والارض * الایة
 (الله تعالی ننگ سکر صفتلری ننگ بیانی) * (نبوتی در آننگ سکر صفاتی * صفت ذاتی
 ایمس نه غیر ذاتی) * یعنی الله تعالی ذاتیغه ثابت اولغان صفات لری سکر در توباندن

(الله تعالی ننگ سکر صفتلری ننگ بیانی)

یاد اولنور لکن اول ذاتیه صفت لری ذاتی برله عین ایرمس و ذاتیدن غیر هم
ایرمس بونمط اوزره کونکل فی باغلا غیل بونده کوب بحث لر واردر کوب اوتکونلرنک
آیاق تاییب خراب اولمشلردر (نظم) تعالی شأنه علیا صفاتی * نه عین ذاتیدر نه غیر
ذاتی * حیات علم قدرت هم بصر سمع * اراده و کلام تکویندر ای شمع * یعنی سکر ثبوتیه
صفاتی ننک اولگسی حیاتدر ایکنچسی علم در اوچونچسی قدرتدر دور تنچسی
بصر در بشنچسی سمع در آلتنچسی اراده در یننچسی کلام در سکرنچسی تکویندر
بولر ننک معناسی توباننک یاد اولنور (نظم) امام اعظم کتابنک روایتی * سکر دیب نقل
ایتدی ذاتیه صفاتی * بصر سمع حیات علم قدرت * کلام فعل تکوین ارادت * (بس
بونظم صفتلری معنالی بان بیان ایلرگا شروع ایتدی : حیات اولکم تر یکدر
اولدر الله تعالی * ایم تر یکدر هر گیز آنکا اولم اولماز بارچه جانلیغ لر اولب آخر
فانی اولور لر اول الله حیاتی اوزره قالور قوله تعالی * کل نفس ذائقة الموت * وقوله
تعالی * کل شیء هالک الا وجهه * (اوزیننک ذاتیدین می در اوشال شاه * ولکن
جسم ایله جانندین منزله) * یعنی الله تعالی ننک تر کلکی بز چالاین جان و تن ایله دکلدر
بلکنه ننک سوز و خو کسر اوز ذاتی برله تر یکدر * (کرا کمسدر خداغه هیچ قبی شی *
غنی در بارچه عالم دین اوشال می) * یعنی الله تعالی گه جان کبی و تن کبی و آشماق
کبی و ایچمک کبی و موندین غیری نرسه لر کرا کمز زیراهه الله تعالی بولار فی
اوزی بار ایلدی و اول الله تعالی بارچه دنیا و آخرت نرسه لرندن منزله و پاک در
* (ایمس محتاج هیچ اشکاحق تعالی * بیرمگل کونکلنی شیب بالا * یعنی الله تعالی
هیچ نرسه لرکا محتاج ایرمس زیر ا که نرسه لر فی اوزی براندی شوننک اوچون کونکلنی
توبان و یوقاری بیرمگل یعنی الله تعالی خواص مکناته محتاج ایمس در دخی
الله تعالی فی کوکله و یرده دیمه گل بولار بارچه سی کفر لکدر نته که بیوردی * (اگر
مونداغ یبار رسن کونکلنی * سالور شیطان کونکلاگا اوزگایولنی) * اگر مونداغ
کونکلنی یوقاری و توبان صالب یاوز فکر لاسنک شیطان لعین بیگراک یاوز
یولدش بولوب یالغان اعتقاد لر اوزرینه ثابت ایلر طریقه پیغمبر دین چقاریب
کافر لر گروهندن اولوب ابدی عذابیه گرفتار اولورسن (بس مؤمن موحد اوزینه
کراک که اهل سنت و جماعت اعتقادنده اولوق و آئی برک توتوق اما عقاید سنیه
بارچه سی کتابده باردی * (صفاتی ننک بریدر علم یارا * ایرردانای غیب و آشکارا *
یعنی سکر ذاتیه صفاتی ننک ایکنچسی علم لکدر ای یولدش الله تعالی ننک بلماسی
اولدر غایب اکی و آشکاره دکی نرسه هر برسی الله تعالی قاشنک بر در یعنی
الله تعالی حمیع موجود اتنی بلور کراک عدمدن وجوده کلسون کراک وجود دن عدم
اولسون و آنلر ننک قلب لر فی وسویا کلر فی ودخی اولب اعضالری چروپ پراکنک
اولدوقی تن لر فی وسویا کلر فی و آدم لر کونکلنک ایتولماکان و ایتاچک سوز لر فی

(كهونكندن باوز فكر كچك كندن سورة خشرناك آخري اوقيه لار ياكه سورة اخلاصني اوقيه لار)

بلور قوله تعالى ﴿والله يعلم غيب السموات والارض والله بكل شىء عليم﴾ (خلايقدين كچكدر يا الوغدر * بولوبدر هر نه اش يابولغولوغدر) * يعنى الله تعالى بلور خلايق نك كچك والوغ لارين وهر نه اوتسكان زمانده بولدى آنى بزچالايين اونوتماز بلور ودخى كلاچك زمانده نه بولورين وقل لرى نك باشينه نه قضاونه حكم لار اولورين بلورحتى كه بر چبن نك بوطى ياكه قناتى صنسه آنك صغناننى وآنك قناتى قاياورنك دوشب چردى قيامت كوفى آنى اونوتماين اول قناتنى چبن كا بيروب ترگوزور بوندين قياس ايله غير لرى * (كونكسكا كچه قايى حال پيشه * ايماس پوشيده علميدن هميشه) * يعنى براگونك كونكنه بزفكر توشه كرك ايندگو كرك ياوز خداى قاشنده اول فكر ياشرون دكل در يعنى الله تعالى اول فكرنى بلور لكن كرام كاتبون لربلمز لار (ايمش لار براگونك كونكينه كفا اولور نرسه توشه آنك ايله كافر اولمز ديديلر بلكه بو محض ايماندر فتاوى هنديه ده مذكور در بس آنچلاين ياوز فكر لركچك كنده سورة خشرنك آخرى اوقيه لار ياكه سورة اخلاصنى اوقيه لار مشارقك مسطور در «پيشه» مونك عربى چه عند معناسنه در * (تورشدر يايورشدر خير شر دين * نه كم تيكسه آنكا نفع وضرر دين) * يعنى الله تعالى بنده لرى نك اورنلر ندان تور دقنى ودخى قايى اورنغه كوچب بارد قلىرى بلور وبنك اوزرينه ضرر و فائز تيكدكنى بلور قوله تعالى (وما يخفى على الله من شىء فى الارض ولا فى السماء) الاية يعنى ناظم رحمه الله بواقيات ايله فلسفه مذهبلىرى باطل ايلدى يعنى آنلار ايتور لار الله تعالى عالم كليات جزئياتنى بلمز دير لار بوباطل ويالغان مذهبلىر در * (بلور هر كنده بولسه معرفتدين * برى قدرت ايررسكن صفتدين) * يعنى عاقل وبالغ اولغان كمسنه لار بارچه سى بلور لار الله تعالى نى تانماق جمله سندن برى قدر قدر اول قدرت سكن صفاتى نك اوچوچى صفتى در بس قدرت صفتينك معناسين تفصيل ايلاب بيورد يكه * (نفسلك يا نفس سز بودنا بود * نه كه ايكي جهانده بولسه موجود) * يعنى نه كم جانلو وجانسز حيوانلر بولموق بولماق حيوانلر ونه نرسه لركه دنيا ده و آخرت ده بارچه آنك قدر تندر و بر مخلوق جانلى و برسى جانسز اولماق و برسى باى وعالم مسلمان اولماق و برى نك نادان و فقير و كافر اولماق ونه نرسه كه جهانده كوزيمز كا دوقنور بارچه لرى الله تعالى نك تقديرى ايله در قدر بندن طش دگلدن * (ضرر در نفعنر يا خير شر در * يقين بلكل قضاير له قدر در) * يعنى بنك لار اوزرينه اولغان ايندگولكدن و ياوزلقدن و فقير لكدن ساغلقدن و سرخاقلقدن و زبونلقدن و زيرك لكدن و ايرلكدن و قزلقدن و خوابقن بارچه سى خدا نك قضاى و قدريله در ولوح المحفوظك يازماق ايله در و زياده رك تاكيد اوچون بيوردى * (خلايق نك جميع فعل قولى * ايماس بر ذره بى تقدير مولى) * يعنى مخلوقلر نك قيلدق فعل لرى وسوز لرى كرك اول سوز لرى يالغان كرك توغرى بولسون بارچه سى الله تعالى نك تقدير نندنر

زیرا که بالغانچلیق بارجه دین لرده دشمندر عاقل وفهم ایاسی یالغان سوزله مس
ایردی تقدیرده آنداغ یازامش که بوکسه آنک یالغانچی اولور دیو بو
کمنه نکل اختیار فعلنی سلب ایندب دگل تقدیر بویچه تلینه کلن سوز لرنی سالور
وکونکینه توشور وحق تعالی علم ازلی ایلن بلدیکه بوبند ننگ کوکلنده گی قصدی
اگر اول بند ننگ قصدی یالغانچی اولمق یاکه اوغریلق قیلماق یازنا قیلیمقدر
شونی بلب بوبند بویله اوله دیب تقدیرده یازدی اگر اول بند ننگ کوکلنده قصدی
خداغه عبادت قیلماق ذکر تسبیح ایتمک قرآن اوقمق اوله حق تعالی شونی علم
ازلی ایلان بلب آدم پیغمبرنی یراقمزدن نجه منک یل اول تقدیر ایتدی بوبند
فوم ایله غیر گناهلارده دائم اولغوچیلرنی * (اراده ایله گناچ خلاق عالم * هر اشنی
بول دیدی بولدی اوشال دم) * یعنی دنیانی یراتقوچی الله تعالی تلاسه بر اشنی
بول دیسه شول زمان یاریم ساعت کچکمایچه بولور آلت واسبابلرگه محتاج
اولمینچه کن دیدی بولدی * (نه ایتسه ایرکی بار و قدرتی بار) * (قولی برله یر اتدی
دیمه زنهار) * یعنی الله تعالی بند لرنه نه اشلالسه ونه حکم ایلاسه اختیارلیدر
و قدرتلیدر بزچالین قول و آباق ایله دگلدر زنهار الله تعالی فرسه لرنی قول برله
یر اتدی دیمه تأکید اوچون دخی بیوردیکه * (تلنکنی صافله مونداق قول بد دین *
خداوندیم منزله در جسد دین) * یعنی تلنی صافلاغل یاوز سوزلاردین اول یاوز
سوزلر کویدر نته که الله تعالی ننگ قولی بار دیمک و آباقی بار دیمک والله تعالی
بلمای دیمک اول الله تعالی ننگ اورنی کوکک دیمک بولار بارچه سی کفر سوزلردر
زیرا که الله تعالی قولدن وتندن پاکدر یعنی قولی و آباقی اولسه بزچالین محتاج
اولور دی محتاج ایسه تگری لک کالایق دگلدر * (کلام حقده کم ید ایلدی یاد *
آنک بروصفی درای آدمی زاد) * یعنی بوییت سؤال مقدر گه جوابدر تقدیر سؤال
بودر برا گو ایتسه ید لفظی قرآنک یاد اولندی حال بوکه «ید» دیدکی قول معناسنه در
قوله تعالی (ید الله فوق ایدیهم) بس ایندی معلوم اولدی که الله تعالی ننگ
قولی بار ایرمش آگجا جواب و یریب ایدی بلی مقدر قرآنک «ید» دیب ذکر ایلدی
لکن حقیقت معناسی اوزره دگلدر بلکه قدرت معناسنه در ایدی قدرت
معناسنه اولسه ید لفظی الله تعالی ننگ صفاتلرندن بر صفت اولدی آبروق
معنی اولدی سؤال اگر دیسه ید لفظی ننگ قدرت معناسنه ایرکانن قایدین
بلدگز جواب اولدر الوغ مفسر لر بیلده دیو معنی بیر دیلار نته که بیوردی * (ائمه
بلدی قرآن معنی سین توز * کوکلنی قویماغیل سن هر قیقی یوز) * یعنی اوتکان
عالم لر قرآن معناسنی توز کلک اوزره بلدیلر و اکری یولغه کیتما دیلر و آنلار
ید لفظنی قدرت معناسنه تفسیر ایلامشدر (بس آنداغ اولسه سن کوکلنی قویماغل
آنلار باردغی یردن غیر یرلرگه زیرا که اهل سلف لرننگ تأویلی حق اوزرینه در
قوله تعالی ﴿فماذا بعد الحق الاضلال﴾ (بصر هم سمع آنک وصفی بلا شک * بصر

معناسی کورمک سمع ایشتمک * نه کم موجود ایرر دنیا و دینک * فلکدین یوقاری
 زیر زمینده) * یعنی الله تعالی ننگ سگن نبوتیه صفاتی ننگ دورنچسی بصر در
 بشنچسی سمع در سمع ننگ معناسی ایشتمک و بصر ننگ معناسی کور مکدر ایشتمک
 و کورمک بر ننگ تیک قولا و کوز بر ایه دگلدر نته که بیوردی * (ایشتمک کورمکی
 بی شبهه و ریب * ایرر بردک همیشه ظاهر غیب * ایشتمک کورمکیدر قدرتیدن *
 قولا قدین کوز دین ایرمس بلسگل ای تن) * یعنی الله تعالی ننگ ایشتمکی بر لر
 تیک دگلدر زیر ایه که بر لر بر اقدانی سوز لر فی ایشتمن مز لر و کورمکی دخی بر لر
 کبی دگلدر زیر ایه که بر لر کورمقاییس اورنغه کوز مزینار آندین آرتوق
 کورم مز اکر چه بر اقدانی نرسه لر فی کور ساکن نه ایدیکنی بلمن مز لر خدای
 تعالی ننگ کورمکی و ایشتمکی بر ننگ تیک دگلدر زیر ایه که آننگ قاشندن اشکاره و غیب
 نرسه لر بردر بر ننگ تیک قولا و کوز بر ایه دگلدر * (قولا کوز بنده که حاجت ایرر
 بس * خدا هیچ قاییس ننگ محتاجی ایرمس) * زیر ایه قولا کوز گه بنده محتاج در
 خدای تعالی آنلر غه محتاج ایرمس زیر ایه که آنلر فی اوزی بار ایلدی بس بار لغه
 کلتور کان خدا کورم سیننه محتاج ایرمس * (تربلسنک آخرتده ای غربدار * خدایم
 کوسترر دوستلر قه دیدار) * یعنی قیامت کونی آمنا به و صدقنا قبردن قوب
 اجماعه که کراچ ای عقل یاسی خدایم اوزی ننگ دوستلر ینه دیدارنی کورکار
 لکن کورگانز مکی صورت و مکان ایله دگلدر بلکه بروصف سندر (ایمشلر کم
 الله تعالی ننگ دیدار کورگانز مکی مؤمنلر ننگ اخلاصنه کوره در بعضیینه تولان ای
 کبی و بعضی سینه یارلی آئی کبی و بعضی سینه یانگی آئی کبی و بعضی سینه یولدز کبی
 کور نور اما کورنما کی کیف ایله دگلدر (نظم: بنیاد آننگ جائز رؤیه الله * اولوب
 بدر قهر کبی نظر گاه * بوباش کوز یله کورمک لامکانی * محال اولین جهنسن
 جاویدانی * جواز عقل ایله اما وجوبی * نقوله مستشرق یوقلر ریوبی) * نته که بیوردی
 * (ولی کورمکنی بی چون و چنان بیل * جهنسن بیل مثلسن بی مکان بیل) * لکن کورمک کنی
 ننگ سن و چوکسن بیل کورنما کی جهت ایله دگلدر دخی کورنمکی بر نرسه لر کا
 اوغشاش اولوب کورنمس زیر ایه که کورنمکی ننگ صورتی کر کمز بلکه
 کورمک که اعتقاد ایلمک کر کدر * (اوشال کم بلدر فی شک لکینی * بلور او بخش
 کورمتمک لکینی) * یعنی الله تعالی اوزنی کورگانز مکی آننگ اوچوندر اوزی ننگ
 شکسن تنکری لکنی بلدر و بنده لر ینه نه قدر زمان کورگانز مکی بخشی بلور
 (ایمشلر خدای تعالی ننگ دیداری کورنم قروی بعض کمنه یه اوچ ساعت
 مقداری در و بعض سینه اوچ کون مقداریدر و بعض سینه اوچ جمعه مقداری
 و بعض سینه اوچ آی مقداری در و بعض سینه اوچ ییل مقداری در و بعض سینه اوچ
 یوز ییل مقداری در و بعض سینه اوچ منک ییل مقداری اولسه کر کدر) (ایمشلر
 خدای تعالی ننگ دیدار کورگانز مکی اولوم قوچتارنی بوغاز لامقدن صونکره در

(ودخی ایمشله خدای تعالی ننگ دیدارنی کور گناچ اجماح اهلی اوچ منک یل قدری طعام یمنلر و اجماح شرابلرین ایچمزله و حور قزلارنی قوچمزله) مجرد الله تعالی عشقنه اولورلار قان که اوچ منک یل تمام اولدندن صگره حضرت پیغمبر علیه السلام ننگ طوبی اولور مریم آنانی نکاح ایلر و برنی کونارگان اوگرنی بوغازلارلار اول طوی بش یوزیل اولور آندین صونک هرکم اوزینه خالصلانغان مقاملرینه باریب اجماح نعبت لارنی بیه باشلارلار (نظم) کورر مؤمن بری چون وچرادن * کیچر بودمده ذوق ماسوادن * بودعوی ده دلیل نص آیت * یکرمی بر صحابی دن روایت * روافض ناظر اولمز اول جماله * عجب حسران اهل اعتراله * یوآراده کوب حدیثلر واردر بارونی یازمق ایله کتاب اوزون اولور * (بلور هم آدمی ننگ بولسه ایسی * کلام ایرمش صفاتی ننگ بریسی) * یعنی هر آدمی بلورکه یاشنده فهمی اولسه سکر ذاتیه صفاتی ننگ جمله سندن اولغان ننگ آلتنجی صفتی کلام در لکن الله تعالی ننگ سوزلشمکی بزچالاین تل و حرف آواز برله دکلدر * (کلامی حادث ایرمس در قدیم بل * آننگ آیفان سوزی بی کام ییل) * یعنی الله تعالی ننگ کلامی حادث دکلدر از لیدر سوزلهسه بزچالاین تل ینکافی ایله دکلدر بلسکه کلامی صفتس در ینده لر آتی وصف لاب بلمز لر نته که ذاتنی صفتلاب بلمدکلی کی مونی هم شیه بلمز لر بلسکه مؤمن موحدا اعتقاد اولدر الله تعالی متکلم دیو بله آرتق ایتیه نته که بیوردی * (خلایق سوزلای آلباس کام تلسن * خدا عتجاج ایمس هیچ اشکا هرگز) * یعنی معلومر مخلوقلار سوزلمک تلاسه لر آغز و ینکافی ایله در بونلر بولسه آنلر سوزلاشه آلمازلار خدای تعالی ننگ بونلر ننگ هیچ برینه احتیاجی یوقدر معلوم اولندی قرآن کلام الله مخلوق دکلدر هر کم قرآنی مخلوق دیو سوزلاسه کافر در لکن قرآن ننگ کاغذلری و قارالری و حرفلری و حرکتلری و سکونلری و نقطه لری بارچهسی مخلوقلار در زیر که بونلارنی مخلوقلار صنعت قبلورلر و دخی براگو قرآن اوقسه یاد آلسه بونلار بارچهسی مخلوقدر نته که بیوردی * (بئلسه یا اوقسه آلسه ایل یاد * بولار حادث ایرور ای آدمی زاد) * یعنی براگو یازسه یا اوقسه و یا یادینه آلسه بونلر بارچهسی مخلوقدر ای آدمیلر زیر بونلر مخلوقلر فعلی در بس معلوم اولندی غیر مخلوق قرآن اولدر که کونکلرده بر معنای ترغیب و یا ترهیب اولسه بونلر غیر مخلوقدر * (خدا یم ننگ کلامن یخشی ییل باز * سوزی ننگ ذاتیده یوق حرف آواز) * یعنی خدای تعالی ننگ کلامنی یخشی بلسکه آننگ سوزی ننگ آوازی و حرفی یوقدر یعنی بزچالاین آواز و حرف برله دکلدر ننگ کس بر کلاملر ینده لر ننگ احراکی قاصر در آتی صورتلامک بز نه حاجت بلسکه کفر در بس بلندیکه الله تعالی کل مخلوقلر صفتندان بریدر نته که بیوردی * (نه کم مخلوقیده بار ایسه ای شه * خداوندیم ایرر آندین منزه) * یعنی حاصل کلام نه که مخلوقات ننگ صفتلری بار در خدای تبارک و تعالی آندین پالکدر اوشبو اعتقاد

اوزره کونکنکنسی راست باغلاب تور غیل اعتقاد اهل حق اوشبودر (نظم) *
 قدیم اولمق کلام الله ثابت * دگل جنس حروف صوت صامت * بوتحقق اوزره در
 مضمون مسبوق * کلام الله قرآن غیر مخلوق * کلام لفظ ایله صانمه عجبدر * دیمک
 مخلوق آنکاترک ادبدر * (بو آراده فلاسفه ایله بزلرننک آرا مزده چوق بحث لر
 وار دربارونی ذکر ایلمک ایله عوام الناس ننگ قلیینه شک توشه رزیرا که بوشرح
 عوام الناس ننگ فایده اسی اوچون * (صفاتی ننگ بر یسیدر اراده * مونی بلیگان کشی
 یتکلی مراده) * یعنی سگن صفاتی ننگ یتنجی صفتی اراده در بونی بلیگان مسلمانلر
 آخرت مراد لر یغه یتکایلر اراده معناسی نه تلاسه آنی قیلور هیچ برا گودن قور قهاین
 ومشورت ایلامین الله تعالی ننگ مرید ایر کانه دلیل عقلی ونقلی وار در اما دلیل
 نقلی اولدر قوله تعالی (یفعل الله ما یشاء و یحکم ما یرید) اما دلیل عقلی اولدر
 خدای تعالی موجود اتشی بار ایله کان قادر ایلدی اوزی ننگ اختیاری ایله بس
 اوز اختیاری ایله قیلدی نرسه لرنده نه تلاسه آنی قیلماقی کنش کبی واضح در
 (فسبحان من لا یجری فی ملکة الا ما یشاء) بس اراده صفاتی تعریف ایلدی بیوردیکه
 * قدالسه بر تیگان یاقوشسه بر قیل * اراده سوز ایمس هیچ اش یقین بیل * یعنی
 برا گوننک آیاقینه ویا قولینه بر تیگانک قدالسه یاباشندن وصالندن بر توك
 توشسه ویا بار مقلندن تر نافلری توشسه بونلر بار چه سی خدای تعالی ننگ تلامکی
 بویچه در شکسن بلیگل خدای تعالی ننگ تلامکندن غیر دگلدر (اگر موری
 قویار بر اوستیگه پای * وگر بر ذره چه قوم بولسه بی جای) * حتی که بر قرچه بر یوزینه
 آیاقنی قویسه ویا بر توك ببانداغی قم لار اور نندین قوز غالسه بولار ننگ بار چه سی
 خدای تعالی تلامکی بویچه در خدای تعالی اول قم ننگ اور نندین قوز غالغانسی
 بلوب ترر قور مسقه ننگ قایسی بر گه باسقانن و آننک ایچنده گی فکرنی بلور دخی
 بیوردیکه * (بولار دین پاکچکدر یاز یاده * ایدسدر هیچ نرسه بی اراده) * یعنی
 بونلار دن کچک یا الوغ نرسه لرننک حالنی بلور هر نرسه دنیا یوزنده واردر
 بار چه سی خدای تعالی ننگ ارادتی بویچه در * (صفاتی ننگ برین تکوین دیمشدر *
 خدا دین خلقه روزی بار چه اشر) * یعنی الله تعالی ننگ سگن صفاتی ننگ سگننجی
 صفتی تکویندر یعنی تکوین اولدر خدا دین خلقه رزق بیر مکرر و بوندین
 غیر ی بار چه اشر بولمق بار چه سی الله دندر تکوین معناسی نرسه لرنی یوقدین
 بار ایلمکدر و نرسه لرنی یر اتمقدر بونی تکوین دیب ایتور لر اما مکن اولدر
 بار اولنمش نرسه لر کلسی مگوئدر (بیت) که تکیونله مکن اولمدی بر * بو
 سوزنی خاطر نیکده ایله از بر * اوشال تکوین مفهوم که از لیدر * مکن حادث اولسه
 قائنده بر در * (یر اتمیکم چوک سزنی و برنی * تقی خلق ایتدی بر ننگ فعله رنی) *
 یعنی خدای تعالی سز لرنی و بر لرنی یر اتمدی دخی فعله رمنی یر اتمدی اگر چه اول
 فعله رمن یاوز ده اولسون بار چه سی الله تعالی ننگ یر اتمقندندر حاصل کلام الله تعالی

اوزی یر اتدی کافر ننگ کفرنی مؤمن ننگ ایمانی وفاسق ننگ فسقنی ومنافق ننگ
 نفاقنی بارچه سی خدای تعالی ننگ اراده سی بویچه وقضاسی وحکمی موجبچه در
 آنداغ اولسه ده بزلرگه اختیار فعل بیردی نته که بیوردی * اگر چندیکه قویماز
 ایرکمرگه * بیر بدر اختیار جرئی برگه * یعنی لکن اصلده الله تعالی بزلرگه اختیار برگه
 باقمادی زیرا که اول یر ادوچی الله پادشاهدر لکن آنداغ اولسه ده بزلرگه اختیار
 فعل بیردی اوزمن ننگ قصد ایندکی یرلر برگه بارلرمن وقایتورمن وبزلرگه ایکی بول
 کورگازدی بوی اجماع یولی وبوی توغ یولی وبزلرنی جبر وقهر ایلمدی دیمکدر
 (بیت) بلی بیردی عبده فعل اختیاری * دکلدر جبر محض اضطراری * بوجرئی
 اختیار ایله مخاطب * اولور گاه مئابگاه معاقب * مناسب اش ایریر یاناماسب *
 آتی قیلماقغه بنده بولدی کاسب * یعنی شریعتکا موافق اشلر اولسون ویا اولماسون
 آتی بنده اوزی کسب ایلمدی حق تعالی اوزی اختیار فعل بیردی بویونچه در
 (بیت) خدا خلق ایلر افعال عبادی * آگادر ممکنات ننگ استنادی * خدا در خالق ایمان
 کفر ننگ * خدا در موجدی کفران شکر ننگ * خدا قادر اوشتمز قار ایچنده *
 صوفلی خلق ایلر اول نار ایچنده * بلی عادت ایرر خلاق قادر * اولور آتش
 توتان احر اقه ظاهر * نه هل من خالق نص مفسر * خدا دین غیری وارمی بر مؤثر *
 اوشانچی اختیار جرئی دین باز * تابار بنده جزا کوب قیلسه یا آز * یعنی
 الله تعالی ننگ بیرکان اختیار جرئی سبیلی بنده لر عمل لر قیلدیلر ایند گودن ویا وزدان
 الله تعالی قیامت کونند عمللرینه جزا ایرر کوب بولسه کوب جزا اولور آز بولسه آز
 اولور (بیت) ابوالمفسور شیخ ماتریدی * حققی مذهبی دهر ننگ فریدی * نه
 تفویضه نه جبره میل ایندندر * اول امر بین امرین کیدندر * خدا خالقدر آتیق
 عبد کاسب * بو تحقیق اوزره در بوسوز مناسب * توسط جبره ذاهب اشعریدر *
 بولرده کفر بدعتدن بریدر * بلی دیر اشعری ای دل نگارم * بنم مختار یوقدر
 اختیارم * بر آزار مدخل فعلیده اهلیم * مجرد فعله آتیق بر علم موحد اعترالیدن
 نه لایق * عباد الله دیر فعلنی خالق * کبار ماوراء النور بی حد * دیدی حال مجوسی
 بوندن اسعد * عجب ذم اولدی اول قوم خبیثی * مجوس هذه الامة ننگ حدیثی *
 اولور عبده مع الفعل استطاعت * بونکله کسب اولور عصیان وطاعت * که
 تاج الدین بیله در مذهب حق * بیله یازمش مشارقه بوسبق * نه کم رزقی که بولسه
 شیب وبلا * یر اتدیر آتی واجب تعالی * یعنی نه کم رزق بنده لره کلور یوقارودن
 وتوباندن کرک حلال بولسون وکرک حرام بولسون بارچه سنی حق تعالی یر اتدیر
 یعنی برا گوهری ننگ بارچه سنک حرام رزق بیسه تحقیق الله تعالی رزقنی ییسی
 دیواعتقاد ایردر لکن الله تعالی حرامدن رزقنی کسب ایثارگه بیورمغان ایردی
 آنداغ اولسه ده خدای تعالی ننگ قضاسی وحکمی ایله در نته که بیوردی * حرامین
 ولی منع ایتمدی برنی * بیر و بدر اختیار جرئی مزنی * لکن الله تعالی بزلرنی منع

ایلدی حرام نرسه لرنی آلمانک ویمینک دیدی و بزرگه اختیار فعل لر بیردی
و بو اختیار فعل سبیلی حرامنی کسب ایلاب رزق حاصل اولسه ده الله تعالی نك
رزق در (بیت) حرامی رزق دیر لر اهل حق بس * کیر و قویمز بیر رزقنی
هر **کس** * نه ممکنر بیسه رزقنی بر جان * ییه رزقنی یا برغیری انسان
* خدا راضی ایمس عصیانمزه * رضاسیدر آنک احسانمزه * یعنی الله تعالی
بزر نك گناهلرمزه راضی دگلدر بلکه رضالقی بزنك طاعت و عبادتلمزه در

(نظم) نه کله غیر شر تحت قضایه * قبیح نك صدید مرضی عذابیه * دیسنک تکلیفی

قبل الفعل حاصل * نه در وجه مقید یرسه سائل * جواب اولدر که گاه استطاعت *
دینور مقصوده اسباب و آلت * بودر معنی مفسر لر قاتنده * ولله علی الناس آیتنده *
مناط صحت تکلیفی انسان * بودر معنی تحقیق ایتمه نسیان * دگل تکلیفی مالا طاقه
جائز * دکل وسعنده نیتسون عبد عاجز * بو تکلیفی کوررمی فنده فایق *
حکیم نك حکمتی فضلنه لایق * ابو جهل اوچون ایمان تمکن * مجور در دگل در غیر
ممکن * دیسنک کلمز بیلور ایمانه صانع * جوابی علمدر معلومه تابع * کلور غایتده
بو معنی ظهوره * بو تصویر ایله هر اهلی شعوره (تاج الدین نك بودر بلدیکی کلام *
حقیقتین بلور والله اعلم * کشی راضی دیسه عصیان قیلورمه * ائمه حکمی در کافر
بولورمه * یعنی برا گوایتسه خدای تعالی بزنك گناهلرمزه رضادر دیسه کافر اولور
تحقیق دیدیلر اماملر تجدید ایمان ایلمک و نکاح ایلمک لازمدر بلکه دیگل خدای
تعالی بزر نك گناهلرمزه گارضا دگلدر آنداغ اولسه ده آنک تقدیری ایله در زیرا
خدای تعالی عزوجل بزر نك گناهلرمزه رضا اولسه بنده لرینه ظلم ایلمکدر حاشا لله
اول ظالم اولمقدن بریدر * خدا ظلم ایتمدی هیچ بنده لرغه * ولی توز یولنی کورساتدی
آلارغه * یعنی الله تعالی بنده لرینه ظلم ایلمدی و بر کافر نك کفرده اولمقی ظلم لقی
دگلدر بلکه الله تعالی بنده لرینه توغری یولنی کورگردی اختیار فعل لر بیردی
و پیغمبر لر یباردی و عالم لر توغردی آنلر توغری یولنی بلمگانلر گایدیلر بس
بلماسلک عذر اولمدی * اوشال خلقیکه توز یولدن قیابلار * آلا اوز جانلرینه
ظلم ایتمزلار * یعنی الله تعالی بنده لرغه توغری یولنی کورگردی و آنلر توغری
یولدن چقب اگری یولنی اختیار ایلدیلر و آنلر اوز جانلرینه اوزلری ظلم لقی
ایلدیلر خدای تعالی ظلم لقی ایلمدی والله تعالی غه اوفکا قالمدی اوزلری هوای
نفس لرینه تابع اولوب ایگری یولنی اختیار قیلوب توغری یولنی قویدیلر
قوله تعالی (و ما کان الله لیظلمهم ولکن کانوا انفسهم یظلمون) ایمشلر بر آدم نك
بوزق یولده یورمکی نك مثالی اولدر بر جنون کبی در آغاچنک باشینه چقوب
بر بوتاقی اوچنده اولتورب بوتاق نك توبنی پچاق برله کسمکی کبی در ننه که
جنون نك هلاک اولماقی اوزندندر بو بنده هم اوشاند اقدر * عذاب ایتسه بو عالم
یاو عالم * ایرر بول عدل ای فرزند آدم * یعنی الله تعالی دنیا ده و آخرتده عذاب

ایلاسه اوزی نك عدلندنر ای آدم اوغلانلری ظلم لقتن دگلدر زیراکه اوز
ملکنده اوزی نك اختیاری واردر ننه که بیوردی * نفس سز خلق ایرر یادی
نفسدر * آنک اوز ملکیدر هیچ ظلم ایمس در * یعنی نه کم دنیا ده جانلو و جانسن
نرسه لار واردر آنلرنی بر حالدن بر حالگا دوئدر مکی یعنی صوفی فی فاسق ایلمکی
و فاسقنی صوفی ایلمکی و یاش آغاچنی قوروغ ایلامکی و اهل طاعتنی کافر ایله مکی
و کافرنی اهل طاعت ایلامکی بارچه سی اوز ملکیدر اوز ملکندره اوزی نك نه قدر
تصرف ایله مکی ظلم لق دگلدر (نظم) * نه استحقاقی وار عبد نك نعیمه * جزا واجب
دگل رب کریمه * اگر عفو ایلسه اوز فضلیدر اول * بودر صدقنك و اخلاصنك
بودر یول * یعنی بر گناه کار بندنه نك گناهنی عفوایتب اجماعه کرمکی و بر اهل
طاعت نك طاعتنی قبول اینمایوب تموغه کرمکی بارچه سی عدل لکندنر
بودر سکا راست یول و اخلاصکنی بونکا باغله (بیت) خدا دن فضل در و بیرمک ثوابی *
خدا دن عدل در قلماق عقابی * بونك ضدینه وارمه دیل نگارم * بولور سن شیعده
شوم قوم بد هم * یتار بز عامیلار غه مونچه باسک * توتب حکم بوین صونسا ق ایلسک *
یعنی بز چالاین نادانلر غه بوقدر مسائل عقایدن یلمک کافی در و نه که بو حکمتلر
ایتولدی و ذکر اولندی آنی حکم توتساق و آنک اوز زینه بوین صونسا ق و ایلسک
کافی در بالجه نه قدر علم کلامده اولوغ کتابلر اولسه ده بوند اغندن آرتق
مسائل یوقدر لکن ناظم رحمه الله هضم النفسه ایلا یب بوالفاظی ذکر ایلدی (ایمشر
ایمان اوچ تور لکدر برینه ایمان تحقیقی دیر لر و بر سینه ایمان تقلیدی دیر لر
و بر سینه ایمان استدلالی دیر لر ایمان تحقیقی اولدر که قلب ده اعتقادی تام
اوله و مؤمن به نرسه لرنی گویا کوزی بر له کوره بو ایمانی ایمان انبیاء و ملائک دیر لار
ایمان تقلیدی اولدر که آتالاردن و بابالاردن ایشتمک بوینچه دلیل استامیون
الله تعالی نك بر لکنی و پیغمبر نك حق لغنی بلور استدلالی اولدر عالم ذی الفنون
اولوب یاکه زیاده فراست اهلی و عاقل اولوب نظام عالمدن خدا نك بار لغنی
و بر لکنی بلور بو آرا ده چوق بحث واردر زیاده بحث ایلامس اوچون بیوردی که
جماعت اهل سنت توز آن ایر لر * دیدیلر طرفه ناز کدر بویوللار * یعنی توحید
باینده بحث ایلامس اوچون زیاده تعمق اولدی اوچون اهل سنت و جماعت
یولنی توز گوچی ایر انلر ایدیلر بویول عجب نازک یولدر کوب فهم ایالری فهم لری
اوزولب طریق حق دن معزول اولوب کافر اولدیلر و دخی زیاده فهم سز لر فهم لری
یتمایون جماعت اعتقادندن محروم اولوب زندق اولدیلر بوبیت دخی اشار قدر
زیاده علم کلامی او گر انمک حرام ایر کانه (ایمشر معتدل ذهنلو کیسنه علم کلامی
زیاده او گر انما کده باس یوقدر بد مذمبلره جواب بیرر اوچون او گر انسه جائز در
دیدیلر (بیت) بو علم نك فرض عین اولماسی اظهر * کشدن هر کشیه ماه انور *
فقیر نك فرض عین ایله مرادی * بوفنده اهل سنت اعتقادی * عقاید

گوهر یدرفقه اکبر * عروس اعتقاده ایلله از بر * مقاصد بحرینه غواص
واقف * مطولدر بلور شرح موافق * کلامنک دقتنده وارمنالق * پلیده بندلنی سن
کورمه لایق * مضرت یوق زکی و قلب صافه * کونکل ویرمن عناد اغنصافه * نظر قیلسنک
کتب ارده مقاله * کلامک حرمتنده قیل قاله * بوهر متندر رمنهج خلاصه * بیور مشدر
فتاوی خلاصه * نعلم ایت کلامی قدر حاجه * دکل منهی بومقدار اولسه خواجه * بس
بز لرگه اجمال بلمک کفایه در شونک اوچون بیوردی * (الوغ یولنی قویب اولگونجه
ای یار * قدم قویما تایار یرلر کارنهار) * یعنی الوغ یولنی قویمه الوغ یول
دیدکنر اجمالاً توحید اهل سنت و جماعت اعتقادنجه بلمک شول اجمال اولغوی
یولنی قویب آفاق تایار اورنلارغه کرمل ساقلانغیل و اعتقاد دینیه دان و تقدیرلرده
کوب بحث ایلامک اهل سنت و جماعت نه دیدیلر آنلر اعتقادنجه اولغیل (ایمان نیک
بیانی * خدا دین هر نه کلدی راست بلدنک * تلنک برله یینه اقرار قیلدنک) * یعنی ایمان
اولدر خدای تعالی طرفندن پیغمبر لرگه نه حکم کلدی انی راستقه توتوب تیل برله اقرار
ایلامک کرک بس اصلی ایمان بونلردر * (مسلمان لیغ یولیده بولدر ایمان * مونی
بلماس کشی تانکلا پشیمان) * یعنی مسلمان یولنده ایمان تیل برله اقرار قیلنق
و کونکل برله راستقه توتقدیر مونی بلمکان کمنسهر قیامت کوننده اوکئوب کافرار
گروهندن اولوب تموغنه قالورلر * (یقین بلد گئل که ایمان بولمغای کم * ایرر بردک
زیاده بولمغای هم) * یعنی شکسن بلمک ایمان ارتماز و اکسلن یعنی بر روش اوزرینه
قرر زیرا که قلب حالی در آنک حالی ده زیاده و نقصان یوقدر مشارق کئورمشکه براگو
ایتسه ایمان آرتور و کیمور دیو اعتقاد قیلسه و شول اعتقاد اوزرینه دنیادان اوتسه
شکسن کافر در قیامت کوننده قبرندن قویب قنده خدای تعالی نک رحمتندن امید سنر
دیوایی قاشی نک آراسنده یارلمش بولوب قوبار * (بوسوزدر اهل سنت نک طریق *
جدل ایتنی بوسوزده هر فریقی) * یعنی بوسوزدر اهل سنت و جماعت نک یولی
و اعتقادی بودر یعنی ایکسلنر و آرتنر دیو اولغان اعتقاد اما بومقامده هر گروه جدل
و بحث ایلدیلر بعضیلر ایدیلر زیاده اولور و ایکسولور و بعضیلر ایدیلر زیاده
اولور و ایکسلنر و بعضیلر ایدیلر ایکسولور و زیاده اولماز، اما ایکسلنر و زیاده
اولمنر دینکی صحیح در بوسوزده برک اولغیل (نظم) خلوص قلب ایلله ایمان اینانلق *
رسول منزه اقرار قیلنق * بو اجمال اینانلق بولدی ایمان * قبول ایتنر زیاده بلمکه
نقصان * زیاده مؤمن به ده نه قابل * دیان کافر دیمش بعض رسائل * یازارمن کتاب
فقه اکبر * نه ایمان ایکسولر کئودنه آرتار * فرادتهم نظیری بعض آیات * زیاده
اولماسون ایلر شهادت * بو آراده امام نک وار جوابی * بو آیاتدن مراد انچق صحابی *
مجرد مظهر اولمشلر خطابه * زیاده اولمش ایمانی صحابه * بو وجهیله بو آیتدن افاده *
مفصل مؤمن به در زیاده * بو وجهنک غیری وار بر وجه احسن * حنفی دن کبار شافعی دن
جهات اعتباری ایلر زیاده * ظهور ایلر حجتدن مستفاده * مثالدر ضعیف قونگزیده *

شنودن کی بود مانند دیده * (بولور اما عمل زاید و نقصان * تابار بخشی عمل بدین اِجره
 انسان) * یعنی اما عمل لار زیاده اولور و ایکسلوزیرا که ایند گو عمل ایله گان کمنه گه
 الله تعالی اِجره بیرور اِجماعه درجه سی آرتور اما عمل قیلما این تیک تور دق
 کمنه نك اِجماعه درجه سی اِکسک اولور * عمل ایلانك و لکن ایمه ای سز *
 عمل بدین داخل جنت بولور من * یعنی هر وقت عمل ار ایلکل و قبولیتنی الله تعالی غه
 تابش غیل آنداغ اولسه ده دیمل عمل بنی اِجماغه کرگزردیب سنك عبادتک
 خدا نك بیردکی نعمتینک شکرانه سی اوچوندر بلکه سنك عبادتک خدا نك بیردکی
 نعمت برابر ی نك منکدین برینه تور من لکن الله تعالی اِجماعه کرته اوز فضل
 برله در سنك عبادتک اوچون دکلر * (آنک امرین دل و جانک بیلان آل * عمل قیل
 هم اوزی نك فضل غه سال) * یعنی الله تعالی بیوردق اشترین جان و کوئلک برله آغل
 وهم عملنی اخلاص ایله قیلغل قیلد قدن صکره قبولیتنی اوزی نك رحمتنه صالح
 بیله دیو یارب من ضعیفی فلک بیوردق عملکنی قیلدیم رحمتک ایله سین قبول
 ایلکل دیو زار یلق ایلکل * (نصیب ایتسه بهشت اوز فضل در اول * عملکا ایتکا قلمای
 عمل قیل) * یعنی حق تعالی سنکا اِجماح دولتین بیرسه اوزی نك رحمتدین بیر و بد
 سنك عبادتک اوچون دکلر بس آنداغ اولسه عملگه قایانمای دایم عملده بولغل
 زیرا که بند عمل گه مأمور در نته که بیوردی * (غرض اولکم عملگه اولسه مغرور *
 عمل قیلغل عملگه بند مأمور) * یعنی حاصل کلام سن عملگه آلدانب تکبر لک ایلامک
 بن چوق عبادت قیلدیم دیو زیرا که عملنی قیلور غه قللر بیور لمشدن دیاده بیردکی
 نعمتی اوچون (ایمشلر عبادت بش تور لکنر برسی عبادت جسد در و ایکنچسی عبادت
 نفسدر و اوچنچسی عبادت روحدر دور تنچسی عبادت قلبدر بشنچسی عبادت سر در اما
 عبادت جسد اولدر شریعت بیورغان نرسه لری اعضا لار ایله قیلماق نماز و روزه کی
 و عبادت نفس اولدر طریقتله نفس کافر گه مخالفت ایلماق و عبادت روح اولدر که حق
 تعالی حاضر تنی جان و کونکل ایله سووب ذوقلق ایله عبادت ایلماق و عبادت قلب اولدر که
 نیت دنیائی قویب ما سوی الله دن بیرنمک و عبادت سر اولدر که عبادتدن اولوش
 آکوب تجلیات نورندن فائز آلمق بس مؤمن موعده و شبوبش تور لیک عبادت ایله متصف
 اولسه تحقیق ولی الله یرمن * (عمل قیلماق دین اهل استفاده * دیدیلار نور ایماندر
 زیاده) * یعنی اهل سلوک نك کو بر اکی ایدیلر که عمل قیلماق ایله نور ایمان
 آرتور اول کونکله اخلاص اولتور و ثانیاشول اخلاص نك نوری یوزینه چقب
 مہیات رحمانی اولتور دیدیلر * (و گرنه بولماس ایمان زاید و کم * عقیده بولدر
 ای فرزند آدم) * یعنی بوقسه اصلی ایمان ارتمن و ایکسلوز بواعتقاد سنت
 اهل لری نك سوز لیدر ای آدم اوغلانلاری بلکه نور ایمان زیاده اولمقی
 و ایمان نك فایده سی عمل ایلاندر * (عمل نك نفعی هم ایمان بیلاندر * چنان
 بالغوز عمل قیلغان بیلاندر) * یعنی عمل فایده سی الله تعالی به ایمان کتور مک بیله در

مجرد عمل برله د گلدنر نته که کافر لرده هم عمل باردر لکن عمل قیلمق دلیل د گلدنر
 ایمان اولمغینه بلکه ایمان دلیلدر عمل اولمغینه قوله تعالی (ان الذین کفروا
 وماتوا وهم کفار فلن یقبل من احدهم ملء الارض ذهباً ولو افاقتی به) الایه بس
 بلندیکه عملنک فایداسی ایمان ایله در * (نعوذ بالله ایمانسنر کشی نی * قبول
 ایتماس خدایم هیچ اشینی) * یعنی سغنامنر الله تعالی ساری ایمانسنر اولمقدن
 زیرا که برا گو ایمانسنر اولسه خدایم هیچ بر اشینی و هیچ بر عملینی قبول ایلامس
 نه قدر مال تصدق ایلاسه ده بار چه سی هباً منثوراً اولور کافر اولوب ابدی عذابده
 اولور نعوذ بالله تعالی * (اگر چه یخشی لر اعمالین ایتسه * تصدق یر یوزی نك
 مالن ایتسه) * یعنی اگر چه اول ایمانسنر کمسنه دنیا داغی مالنک بار چه سنی
 یر یوزی فقیر لرینه مسکین لرینه تصدق ایلاسه ده قبول اولمن بار چه سی ییلدر
 (لکن ایش لر کافر لر نك صدقه بیرمکی دنیا ده تنی صحت لککا و مالی زیاده اولمغه
 فایداسی واردر آخرتک فایداسی یوقدر * (ریاضت برله بولسه ایرته وکیچ *
 اوشالکم صدق یوقدر قیلغانی هیچ) * یعنی اول ایمان دولتندن محروم اولغان
 کمسنه لر کیچه وکوندنر نفسینه مشقت چیکدر ب روزه توتب آچ تورسه لرده
 قبول اولمایب کافر لر جمله سندن اولور زیرا که دنیا ده وقتک اخلاصی یوق ابدی
 شونک اوچون قیلغان عمل لری بار چه سی یوق اولدی (ایشلر ریاضت برله عمل
 قیلغوچیلر هم کافر لر جمله سندن بولور زیرا که عباد تنی تنکری اوچون قیلمدی
 بلکه حکما غیر نی تنکری دیواو کدی (ایشلر فرض عمللره ریاضت برله
 ایکسملر دیدیلر بوسوز درست د گلدنر آنک اوچون هر عمل کا کرشما سندن
 اول خدا اوچون در بس کر و شب شروع ایتما کنن غیر نی تنکری دیواو حکما
 اوکدی * (بولور دوزخ آنک آخر مکانی * قوتلما س هر گیز آن دین جسم جانی
 یعنی اول ایمان دولتندن محروم اولغان کمسنه لر نه قدر ایند گو عمل لر ایلاسه لرده
 آخر آنک اورنی تموغدر قوتلنر اول تموغدن تنی و جانی بار چه سی عذاب ایچنک
 قالور قوله تعالی * (اولئک اصحاب النار هم فیها خلطون) * (اگر ایمان عطا
 قیلسه کشیکا * بیرر اجره انک خوب قیلمشیکا) * یعنی برا گوکا ایمان دولتن
 میسر ایلاسه آنک ایند گو عمل لرینه کوپ اجر لر بیرر مبارک دیدار نی روزی
 ایلر دیدیلر * (اگر چند کبائر قیلسه بی حد * تموغن قالما س ایمانلی مؤبد
 یعنی اول ایمان دولتی اولغان کمسنه نه قدر الوغ گناهلر اشلاسه ده گناهی سبیلی
 منگو تموغن قالما سدر اگر تموغ ایچینه کر سه ده آخری ایمانی قولندن یشب
 اجماعه ایلنار دیمش لر (مناجات بدرگاه قاضی الحاجات) * (الهی عاصم ربی
 چاره در من * هوای نفس ایله اواره در من) * یعنی یارب من قلنک گناه در یاسینه
 دوچار اولوب دائم الاوقات عبادت لر نی ترک ایلاب نفسم آرتن دین یور یب جهان
 مسخره سیننه قالب من * (قوتاقم بر کیچه دنیای هیچه * نه ایشلر کیچه در بر دین

بویچه) * یعنی بزنگ عمر منك بارچه سی برکیچه دیمکدر بس برکیچه ایچنک
 یوق دنیا آرتندین یورب نه قدر گناه اشلر باشمزدن اوتور دیمکدر کیچه
 لفظی نك اولگسی اوتنک معناسینه در ایکنچی کوندوزنك ضدی در هر
 ایکسی ترکیبدر * (بوتونک توت بتون ایمانمزی * صباقتار دوتندین جانمزی) *
 یعنی بویچه ده بزنگ ایمانمزی کامل لیک ایله سقلاب قیامت تانکنک تموغ دوتونی
 دین جانمزی ساقلاغیل دیمکدر بوتونده دیمک بویچه معناسینه در بتون دیدکی
 یارتی نك ضدی در کامل معناسینه در صبادیدکی تانک معناسینه در * (کونکل
 صندوقینه پربی بهادر * اوزنك راست ایلادنك یا کاشی الضر) * یعنی بزنگ
 کونکل صندوقه تغه تولوغ ایتمک قیمتی انجونی تولتروب اوزنك توغری ایلاب
 یارب توغری یولغه کوندکل یا مشکل لری آچقوی الله دیمکدر قیمتلوانچودن
 مراد ایمان در یعنی تلنرکا و قلمرکا ثابت ایلاک دیمکدر راست لفظی ثابت
 معناسینه استعاره آلدی کونکلی صندوق لفظنه اضافه سی لچین الماء قبیلندندر
 اهل بدیعغه مخفی دکلدر * (اوشال در قصدینه شیطان بدیخت * توشوبدر کوب
 هوا خواهی بیلم سخت) * یعنی بوانچو قصدینه شیطان یاوز دولنلی تورلوک
 نفس ار زولری ایله قاتی حیللر ایلاب ایمان اهلنی آذر مغه قصد ایلر ایرمش
 (ایمش لری شیطان لعین آدم اوغلانلرنک قان تامورلری بویچه یورر ایرمش
 بس مؤمن لری کراک دایم آچلق ایله تورمق آچلق ایله شیطان لرنک یولی
 باغلانور دیملر * (اگر بواسنک بنم حالغه حامی * توزار کلدیک عدولرنک
 تمامی) * یعنی یارب سن بنم حالمنی صقلاساک آنلر شرندین اول دوشمانلرنک
 بارچه سی اوچاق کلی تیک توزوب بنم قاتمدر پیران اولور «حامی» صقلامق معناسینه
 حمی یحیی حمایه کلور «کل» کافی عربی نك ضمه سی ایله اوتون یانب اوچاق
 قالغان کلنی ایتورلر ترکیبدر * (اگر سن ساقلاساک رحمت یولیدین *
 عدوقل قیلسمنی کلگای قولیدین) * یعنی یارب اگر سن رحمتک برله اول شیطان
 دوشماندین صقلاساک اول دوشماننک قولندین هیچ بر اش کلور و سوسه ایلور که
 کلسه رحمتک برله سورب بیر دیمکدر * (ینه ایماندن ایدی اهل تحقیق بخدا دین در
 هدایت برله توفیق) * یعنی ایمان بحسب ماهر اولغان محقق عالملر ایدیلر خدا نك
 اوزندندر هدایت و توفیق بیرمک بوایکسنی بنک لری کسب ایلاب تابالمازلار
 بونلر خدا نك فضلندندر بس بونلر ایمان کبی دگل لردر زیرا که ایمان تل
 برله اقرار ایلاب و کول برله راسقه توتوق در بنک لری کسب ایله تابارلر توفیق
 هدایت کسبی اولمادی نته که بیوردی * (خدا نك فعلی اول مخلوق ایمسدر *
 کسبی مخلوق آتی هر گیز دیمسدر) * یعنی خدای تعالی نك قیلدی مخلوق
 دگلدر آتی مخلوق دیمس لری بس توفیق و هدایت مخلوق اولمادی * (دیدیلر
 معرفت برله واقرار * اوشال کم بنک سینک فعلدین بار) * یعنی محقق عالملر ایدیلر

كوڭل ايله الله تعالى نى تانمق وتل ايله اقرار ايلمك بوايكسى بئىك فعلى در بس
 بونلر مخلوق اولدى نته كه بيوردى* (نچو ككم بئىك نى خلق ايتدى مولى* تقى
 مخلوق ايرر فعلى وقولى* يعنى الله تعالى نچو ككم بئىك لرنى يرائدى اول بئىكه نك
 اشله دكى اشلرى وسوز لرى بارچه سى مخلوق اولدى بس اقرار ايله تصديق
 هم مخلوق اولدىلر (بيت) ديمك ايمانه مخلوق اولدى جائز* بوايمان اولد غيچون
 كسبه عاجز* ازلك مؤمن ايتمك حق تعالى* دگل مخلوق ايماندىن بومعنى* خلوص
 قلبيله ايمانه فائز* ديسه بن مؤمنم حق بوجائز* ديسه بن مؤمنم الله تله رسه* بو
 استثناده اوغرار بحر باسه* (ايرر برمعنى ده ايمان واسلام* موى بلسه كرك هر
 خاص هر عام)* يعنى ايمان ايله اسلام اصطلاح يوزندن برمعنى ده در موى بلمك
 كرك هر الوغ وكچكلره لکن لغت يوزندن باشقه در لغت معناسى اعتبار اولنمى
 شونك اوچون برمعنى ده اولدىلر (ايمشله ايمان سز اسلام اولمى واسلام سز ايمان
 اولماز ارقه ايله قورصاق ككى لردر (بيت) ديم ايمان واسلام اولدى واحد* بو
 حكمه اهل سنت جملة شاهد* (بولمى بى بى سز تصادق* بومعنى ايله وحدت
 اولدى صادق نته كه بيوردى* ائمه قولنى برك اوشله زنه ار* عدل نك نفى يوق
 بولسه نه دركار)* يعنى اوتكان اما ملنه سوز لىلر آنى حكم توت آنلر ايمان ايله
 اسلامنى برمعنى ده قيلدىلر وصقلا نكه بحث ايلامك ن زيرا كه بحث نك دنيا و آخرت
 فايده اسى اولمى آنك برله نه كارمز باردر كه بلسكه بحث ايلمك عمل لرنى يوبار
 (ايمش لى اوتكان امت لى بحث كك بولمى كندن هلاك اولدىلر بعضيلارى دونغز
 صورتك بولدىلر وبعض لرنى ييل ايله هلاك ايلدى اما بى نك محمد عليه السلام
 امتى نه قدر بحث ايلامه لده صورتلرى اوزگارمز لکن كوڭل لرى اوزگار يىب
 شقاوت اورنا شور ديمشله اوشله ديمىكى توت معناسنه در قرغز خلقى لغتى در
 وبعض لرى اوستاد يزلردىمشله* (فرشته لركه ايمان كلتورمك بيانى)* (ملاك
 كم ايرورلر عالم غيب* همه حق بئىك سيدر بى شك ريب)* يعنى فرشته لر غيب
 عالمنك در بى لرنك كوزمز كه كورنمز آنلار بارچه سى خداى تعالى نك بئىك لرىدر
 شك سز وشبهه سز عالم لفظى لام نك اوستى برله اوقوغيل اگر آستى برله
 اوقوسا گر كافر اولور سز تأمل ايله* (آلار فارغ ايرر ايتچمك يكمدين* ايمان
 قيلماق قباح سوز ديمكدين)* يعنى فرشته لركه ايمان كلتورمك بيانى* (ايمشله
 ايمان ايتچمكدين و ايمان كرا كمز سوز لمكدين منزله لردر)* (ايمشله فرشته لرنك
 تل لرى عربى در لکن بر بى برله سوز لشهر لار دايم الاوقات خداى تعالى نى ذكر
 ايتارلر و صورتلرى تورلوك تورلوك بعض سى آدم صورتلى و بعضى آط وصغر
 صورتلى و بعضيلرى بوركت و آرزولان صورتلى)* (ايمشله قناتلارى بعضيلر يئك
 ايكى در و بعضيلر يئك اوچدر و بعضيلار يئك دورتدر و بعضيلار يئك يوزدر
 و بعض لرى يئك منگدر) و دغى ايمشله فرشته لركه جماعتن كوپ جماعت يوقدر

(عالم لفظى لام اوستى برله اوتقال)
 (فرشته لركه ايمان كلتورمك بيانى)

(ابن عباس رضی الله عنه ایندی فرشته لرنك آدمیلر دین و پیرلر دین کوبلکی
 اوچ منك الوش آرتقدر فرشته لرگه ایمان کلتورمك اولدر آنلار باردر بارچه سی
 خدای تعالی نك قل لاریدر ایر و خاتون دگل لدر نته که بیوردی * (تشی ایر مس
 آلارنك وصفی ایر هم * بلاشهو ت براندی شاه عالم) * یعنی فرشته لرگه ایمان کلتورمك
 اولدر آنلار ایر و خاتون دگل لدر و آنلارنی شهوت سن براندی بزچالاین آشاق
 و ایچمك و جماع قیلیمق یوقدر * (آلار بارچه خدا نك طاعتی ده * ایماس غافل آلار
 هیچ ساعتیک) * یعنی اول فرشته لر دائم الله تعالی طاعتیک و عبادتیک هیچ بر ساعت
 آنلار عبادتدن خالی اولمز لر قوله تعالی (لایسبقونه بالقول وهم بامرہ یعملون
 ولا یستکبرون عن عبادتہ ولا یستخسرون) الایة * (اگرچه بارچه سی طاعت سر
 شته * مقرب بعضی دین بعضی فرشته) * یعنی اگرچه فرشته لر هر برسی طاعت و عبادتغه
 دایم چیلق قیلسمه لارده لکن حق تعالی حضرتنه بعض لرندن بعضیلاری یقیندر
 آدمیلر حاللری کبی نته که آمیلرده پیغمبر لر الله تعالی به یقینلاردر
 اولیلاردن اولیلار یقینلاردر عواملار دین (ایمشلار الله تعالی به مقرب
 فرشته لر یتمش منك صقدر حول عر شده طواف ایدر لر هر صفیک یتمش منك
 فرشته واردر صورتلری آدمی صورقنه بگزر (ایمشلر آنلارنك باشی سکر
 فرشته لدر آنلاری کروبون دیو ایتور لر اول سکز فرشته لر عرشنی
 یوکلر گنلر نته که قوله تعالی (ویحمل عرش ربک فوقهم یومئذ ثمانیة) * الایة
 (بیت) عباد الله درجه فرشته * عبادتده اطاعتده سر شته * ذکور دین انوثندن
 بریلر * نه اکل شرب و شهوتندن بریلر * ملک لردن دکل شیطان مارد * شواهدجن دن
 اولماسنك واردر * دکل هاروت ماروت امر ظاهر * اصح بونلر ملک در غیر کافر
 * (کتابلارغه ایمان کلتورمك بیانی) * (مسلمانلر او قور قرآن نه هالا * ایرر بارچه
 کلام حق تعالی) * یعنی الحال مسلمانلر درس آلوب او قودقی قرآن الله تعالی ننگ
 کلامیدر کوکدن جبرائیل علیه السلام واسطه سی ایله یبرلمشدر (وایمشلر قرآن
 یکرمی اوچ یلده تمام اولدی پیغمبر علیه السلام حضرتینه کک صاین جبرائیل
 علیه السلام ایندر ایردی * (تقی پیغمبر مردین بورون بیل * خداوندیم کتب که
 قیلدی نازل) * یعنی پیغمبر مردین بورون الله تعالی پیغمبر لرگا کتاب لر یبردی
 نته که آدم شیت و ادریس و ابراهیم و موسی و عیسی پیغمبر لرگه کتابلر یبرلدی
 (وایمشلر تورات موسی علیه السلام غه ایندی آدم پیغمبردن آلتی منك یل صونك
 وموندین صونك زبور داود پیغمبره دورت منك یل دین صونك ایندی و آندین صونك
 انجیل عیسی علیه السلام غه بش منك یل دین صونك ایندی (وایمشلر که تورات
 سریانی تلی اوزرینه ایندی و انجیل نبطی تلی اوزرینه ایندی) وایمشلر کوکدن
 ایننگان کتابلر یوزده تور تدر یوزده تور کتاب ننگ معنلارنی بارچه سنی قرآنده
 یاد قیلدی اول قرآنی یوزده اون تور ت سوره ایلدی اول سوره لر فی یتی کساک

قرآن نك معنالرنی یئی آیت فاتحه سورہ سنك قیلدی اولیتی آیت سورہ فاتحه نك معناسنی یئی حرف بسم الله لفظنك ایلدی اول یئی حرف بسم الله معناسنی اوج حرف الله یگان کلمه ده قیلدی (بیت) * (الله اوزی یتر عاشق لره * قرآن کل سی یتر عالم لره * عالم مسکین نه ایلاسون کلمه لری چوقدر * بواوچ حرفی ایله عارف لار نك کونکلی توقدر * (یبردی هر قایی پیغمبر یغه * که ایمان کلتور یبیرلر بار یغه) * یعنی الله تعالی هر پیغمبر لر گه کتاب لر یبردی بارچه سینہ ایمان کلتور و ب حق دیت ایتورمز لر * (بارسی حق تعالی نك کلامی * مونی بلسه کړک هر خاص عامی) * یعنی کوکدان اینگان کتابلر بارسی حق تعالی نك کلامی در بوسوزتی بلساک کړک هر الوغ و کچکړ * (کلامی وصفیده ای آدمی زاد * قیلب ایردیم صفاتی بابیده یاد) * یعنی الله تعالی نك کلام صفتی ای آدم اوغلنلری بیان قیلب ایردیم صفاتی یاد ایتکان بابلرده یعنی الله تعالی کلامی غیر مخلوقدر دیو یاد ایله گان ایردیم * (پیغمبر لر گه ایمان کلتور مک بیانی) * (ثنا و حمد قدر تلغ خداغه * که ایمان کلتور یبیرلر گه ایمان کلتور و بوزلر * (آلار نك اولی کم آدم ایردی * حمد بارچه سیغه خاتم ایردی) * یعنی اول پیغمبر لر نك اولی آدم علیه السلام و آخری محمد علیه السلام ایردی اول محمد علیه السلام بارچه پیغمبر لر نك آخرنده کلدی و آندین صونك پیغمبر یوقدر (بیت) کمال حکمت ارسال رسالده * عبادہ لطفیدر شرح سبیلده * مبشر مندر ارسال بشردن * اعاندر تیزه خیری شردن * گروه انبیاء اولی آدم * آتنگ آخری محمد فخر عالم * حمد انبیان نك افضلیدر * بو حکمنک شاهدی نص جلیدر * تعین یوق عدادی انبیایه * بوفنده ظنی کم ایلا رعايه * باریسی تنکری نك سوگان قلیدر * باریسی جفت رضوان گلیدر) * یعنی اول انبیاء بارچه سی حق تعالی نك سوگان قل لایدر و بارچه سی الله تعالی نك رضائق ساچاکسی و ساچک یرلریدر یعنی الله تعالی رضائق آنلارغه تابع اولوب تابلور * (خداننک حکمنی هر فعل سوزگا * نبی لر قیلدی بر ذره اوزکا) * یعنی اول پیغمبر لر الله تعالی نك حکمنی و ایتکان سوزنی ذره قدرنچه اوزگار تمیدیلر الله تعالی نه امر گه قوشوب آنلاری یبردی قللاری اوزه کلتور ب تیکوردیلر زیاده و کم ایله میوب اوزلاری شول امر دین چقمیوب و خلیقندن جور جفا کورد کلرندن قاشلارنی چتمادیلر و گناه اشلاندیلر و اشله مکا قصده ایلمدیلر * (یتوشمس هیچ ولی لر جالاریغه * یتوشمس بلکه خاک پالاریغه) * یعنی الوغ اولیالر مرتبه سی انبیاءلار مرتبه سی ایله برابر دگلدر زیرا که اولیالار انبیاءلار نك آباق باصدی یرلری نك توفراقلارینه برابر دگلدر زیرا که انبیاءلار صاحب وحی در اولیالار صاحب کرامتدیر صاحب کرامت ایله صاحب وحی قنک برابر اوله (ایمشلار اولیالار مرتبه سی انبیاءلار مرتبه سی قاتنک بر دینگر نك تامچیسی کبی در (بیت) ولی لر رتبه ده ایرمز

نبیه * بدیهیدر بوسوز هر برز کیه * ودخی اولیالارنک زوال ایماندن خوی
وارد * (آلاردر ذریات آدمی خاک * گناهدین انبیاننک بارچه سی پاک) * یعنی
اول انبیالار توفراقدین یراتلغان آدم پیغمبرنک نسلی در اول انبیالار گناهلاردن
پاکدر (بیت) مبرادر نبی مطلق کفردن * کماثر دن دخی مثل سحر دن * آلاردین
بعض ایش که قیلدیلر نقل * قیلور تأویلی نعمان با عقل * یعنی انبیالاردن
پیدا بولغان اشراری نقل ایلدیلر ننگ آدم صفی الله اجماعده بغدادی پیدیکی
کبی وداود پیغمبر «اوریا» خاتونونی آلدی کبی و ابراهیم بالاوچ (بل فعله کبیر هم)
دیدیکی کبی ویوسف علیه السلام ننگ قرداشراری آلدنده من قل دیواقرار
ایلدیکی کبی وشول یوسف طس یا شریب قردناشنی اوغری دیو قهت
قیلدی کبی و بوندان غیر نه که انبیالارده باردر و بز ننگ پیغمبر من بالنی حرام قیلدی
کبی بولارنک بارچه سنی امام اعظم رحمه الله ایندگو تأویل ایله گاندر آتنگ
تأویلچه اولماق کرکدر و پیغمبر لر مونداغ اشنی قیلدی دیو براره بیلنگو توتیق کرکدر
حقبتده بوایتولسکن نرسه لر گناه اولسه لرده بعضینه پیغمبر لکدن بورون
اولغاندر و بعض لری آیاقلای تاپ خدای تعالی عفوایتکندر بمن عفو ایلهد کبی
نرسه لر یوق حکمنده در (نظم) صغیره مثل بر تطفیف حبه * نبی ایتمز آنگامیل حبه *
امام اعظم حرمله بیوردی * کتاب فقه اکبرده بیوردی * محمد مصطفی نعم ماوی * یوق
اصلا بر گناهی اورتکبه * اول اش قصدا ایمسدر انبیادین * آلاغه لعزش پادر
خطادین) * یعنی اول اشرکه یوقاریده کوچرلدی اول اشراری قصدا اشلایسه لرده
گناه قیلدی دیوایتلمسدر بلکه آیاقلاری تایدی و خطاقل قیلدیلر دیوایتولور
(ایمشرکه آیاقلاری تایدی دیوایتما کلکنی روا کورمدیلر امام اعظم قاشنده
فتوی بوسوز گادر مبارقه مند کوردر «لعزش» آیاق تایمق و خطا بار مق معنا سینه در
فارسی در * (آلارقصد ایلهر گیز قیلما دیلار * بیورغان امریدین آیرولما دیلر
یعنی اول انبیالار هر گیز گناهی قصدا ایله قیلما دیلار الله تعالی نه بیوردی ایرسه
آندین آیرولما دیلر * (باری دریای رحمنده ایدی غرق رسول ایله نبی ده بولدی بر
فرق) * یعنی اول انبیالار بارچه لاری خدای تعالی ننگ رحمت در یاسینه غرقلرایدی
خدای تعالی آناری زوال ایماندان و پیغمبر لقدان معزول اولماقدن صقلا مش
ایردی لکن آنداغ اولسه ده رسول ایله نبی باشقه نرسه لدر * (رسول یغ ایرر شرط
ای نگو نام بولی بولدی بار یغ و همی الهام) * نبی در هر رسول آلا غوچی بول * ولکن
هر نبی ایرمس رسول اول) * یعنی رسولنی نبی دیماک جائزدر لکن رسول ننگ الله دن
اینگان کتابی اولور و نبی لری رسول دیماک جائزدر لکن او یاغ وقتنده کلوب غبر بیور
و ایمشر نبی لرننگ استاذی رسوللر تر نبی لر شاگردلری حکمنده در رسول لردن
سبق آلب جبرائیل او یقولرنده کلوب غبر بیر گاندر سن پیغمبر سن دیور رسول لر

مثالی ادریس شیت و موسی کبی لر در بونلارنی سوچی دیر لر و زکر یاو ایوب و شمعون
 کبی بونلر فی بالا وچ دیر لر قائل ایلیمه سر لر * (دیدیلر پاره مؤمن بالاسی * ایرر بر
 معنی ده هر ایکلاسی) * یعنی ایدیلر ای مؤمنک یورا کی فنک پاره سی رسول ایله نبی
 آراسنده باشقه لق یوقدر هر ایکسی بر در دیدیلر رسولنی نبی دیر لر و نبی فی رسول
 دیر لر هر ایکسی بر در * (سلفی کم ایلدی لطف عنایت * ایرر او لکسی مشهور روایت) *
 یعنی او قنک امام لر لطف عنایت ایلا ب او لکی روایتی درست کور دیلر یعنی رسول
 ایله نبی آراسنک آیرمه یاساب یاز دیلر ننگ یوقدر یکن مذکور اولندی فتوی آگادر
 * (بشر پیغمبر بن سلطان اعدل * ملک پیغمبر یدین قیلدی افضل) * یعنی اهل سنت
 و جماعت ننگ کور بر اکی ایدیلر آدمی زادن اولغان پیغمبر فرشته لر پیغمبر یدین
 آر تقدردیدیلر بودلیل لر ایله در اول دلیل بودر الله تعالی آدم پیغمبره فرشته لر فی
 سجده قیلدر دی بس آدم آرتق اولدی ایکچی دلیل اولدر آدم لر فرشته لر دین
 عالم ایدی علمک ایله آدمی زادن اولغان پیغمبر لر فرشته لر دن آرتق او لسی قوله
 تعالی (هل یستوی الذین یعلمون والذین لا یعلمون) (اوچی دلیل اولدر آدم یلار دن
 اولان پیغمبر لر طاعت و عبادتنی مشقت ایله ایدیلر فرشته لر ده مشقت یوقدر
 دور تیچی دلیل آدم یلر اجماع و تموغنی * ورماین اینان ب تور لر فرشته لر کور ب
 تور لر بریس کور میب اینانغان کمسنه لر ننگ فضیلتی وار در بشچی دلیل الله تعالی
 قرآنده اصطفی دیو ذکر ایلدی آدم پیغمبر فی و نوح یلا و جی و ابراهیم فی و آننگ
 جماعتنی قوله تعالی (ان الله اصطفی آدم و نوحا و آل ابراهیم و آل عمران علی العالمین)
 بودلیل لر ایله آدمی زادن اولان پیغمبر لر فرشته لر پیغمبر نندن آر تقدردیلاسنه لر
 و دهر به لر دیر لر فرشته لر پیغمبری آر تقدردیلاسنه لر سوزی باطلدر (بیت)
 بشر دان هر رسول افضل ملکدن * ثوابی اکثرا کمیل ملکدن * ملکر دن رسول
 جبرائیل امثال * و اسرافیل نظیری مثل میکل * دخی عرش حامل اولان ملائک * بولار
 امثالیدر رضوان مالک * نبی دن غیر یدن بونلار مفضل * کتاب معتبر ده بومفضل
 * (بوسوز در مذهب سنت جماعت * آلا هر نه دیمی قیلغل اطاعت) * یعنی آدم
 پیغمبر لر فی فرشته لر پیغمبر نندن آرتق دیمک اهل سنت و جماعت ننگ مذ هبی در
 بونی کوگنکده برک توتوب آنلار غه بوین صونغل (بیت) بوننگ ضدینه بار مق
 فلسفی در * عقاید اشعریه دن بریدر (دیدیلر عامه فرزند آدم * ملک ننگ
 عامه مستدین فضلی کوب هم) * یعنی اماملار ایدیلر آدم اوغلانلری ننگ عامه لر فی
 فرشته لر ننگ عامه لر نندن آر تقدردیلاسنه لر مراد بونلر نبی دن غیر یلدر (بیت) مفضلدر
 ملکر دن عوامه * صحابه تابعون اهل کرامه بولار دن صگره سائر مؤمن افضل * ملکر دن
 عوامه بل مکمل * عوامدن بولغان آدم یلر اولدر که اهل تقوی اوله نته که بیوردی
 * (کتاب کافی کم پر باصفادر * دیدی عامه بویر ده اتقیدار) * یعنی کتاب کافی ننگ مصنفی
 صفا اهل ننگ باشچی سیدر اول ایدی عامه دن مراد بواورنده تقوی لار در یعنی

صوفی لاردن آنلر فرشته لرننك عامه لرنندین آرتق لر زیر اكه آنچیلاین اولسه
 آدم اوغلانلاری ننگ بعض لری قان توکب خمر ایچیب زنا قیلب یورلر چان
 بونلر فرشته لردن آرتق بولسون زیر اكه فرشته لر الله تعالی ننگ عباد تلارندن
 خالی دگل لردن فتوی بونگاردر نته كه بیوردی * (بشرده وار نه چندان بی
 عمل در * بهایمك ایرربل هم اصلدر) * کورمز می سن آدم اوغلانلرنده نه قدر
 عملسز لر وارد رتون کون حیوانلار کیب آشاق اچمك هوسنك در حق تعالی ننگ
 عباد تنن غافل لردن آنلر چان آرتق اوله اهل اطاعتنكه فرشته لر اهل اطاعتلر
 قوله تعالی (اولئك کالانعام بل هم اضل سبیلا) * (پیغمبر ننگ باری عادل واعدل *
 ولکن بعض سیدین بعضی افضل) * یعنی پیغمبر لر ننگ بارچه سی عدل لرننگ
 عدل رکی در لکن آنداغ اولسه لارده بعضی بعض سننن حق تعالی یه یقین
 رای و افضل رای در نته كه بز ننگ پیغمبر مز جمیع پیغمبر ننگ باشی در لکن
 الله تعالی یه یقین اولمقلری ثواب یوزندن در نته كه بیوردی * (ثواب ورتبه ده
 افضل ایرر حال * مساویدر نبوت برله ارسال) * یعنی عبادت ثوابنده نبی ایله
 رسول بر ابردر زیرا كه الله تعالی یه یقین اولماقی ثواب کوبلکی برله دگل
 بلکه وسیله یوزندن در نته كه الله تعالی موسی پیغمبر ایله طور طاغنده یتیش
 قات پرده آرقلی سوزلشدی و بعض لرینه جبرائیل آرقلی سوزلشدی و بعضیلری
 جبرائیل آرقلی توشنده کورب سوزلشدی و بز ننگ پیغمبر مز ایلن معراج
 توننده پرده سن سوزلشدی بس یقین اولمقلری بوترتیب اوزرینه در تامل
 ایلیه سن * (باری ننگ مهتری اول مصطفی در * حبیب حق نگین انبیادر) * یعنی
 پیغمبر لر ننگ بارچه سی ننگ افضلی واکملی محمد مصطفی در و پیغمبر لر ننگ یوزك
 قاشیدر مراد پیغمبر لر ننگ آرتغر اقیدر (پیغمبر علیه السلام معراجی ننگ یبانی)
 * (محمد کم ایرر افضل وصدق * ایرربی شک شب معراج برحق) یعنی محمد
 علیه السلام پیغمبر لر ننگ آرتقیدر اول دوستنه معراج توننی عطا ایلدی و معراج
 قصه سی اوز اقدر بونده ذکر ایلیمک ایله کتاب اوزن اولور (ایمش لر معراج
 ربیع الاول آینده اولدی و بعض لر ایدیلر رجب آینده بولدی (ایمشلر
 پیغمبر علیه السلام ننگ معراجی تونی بولمقی مکهدن مدینه کا کوچمز دین اول بریل
 ایدی (وایمشلر پیغمبر علیه السلام معراج کیچه سنده یدی قات کوکنی منب
 عرش کر سینی اوتوب ویتمش پرده لر فی اوتب حق تعالی برله توقسان منک سوز
 سوزلشدی (وایمش لر بوقدر یرنی کوردیکنده و قایتوب اوینه کردیکنده
 توشکی اسسی لکی کیتیمکن ایردی و هر کم معراجنه انکار ایلسه کافر اولور
 (وایمش لر مسجد الحرام دین مسجد اقصی یه باردقینه انکار ایلسه اتفاقی کافر در
 و آن دین یوقار وسینه بارماقینه انکار ایلسه کافر اولمز دیدیلر نته كه
 بیوردی * (حرآمدین مسجد اقصی غه ناگاه * آلب بارغانیدر آیتده آگاه) * یعنی

پیغمبر من ننگ مسجد هر امین مسجد اقصی غه بار مقی قر آندین آنکلانه در
 آندین یوقاری بار مقی آنکلانندی بواجماع امتدن بلندی مسجد اقصی دن مراد
 بیت المقدس مسجدیدر مسجد هرام ایله بیت المقدس ننگ آراسی قرق کونلک
 یولدر قوله تعالی (سبحان الذی اسرى بعبدہ لیلامن المسجد الحرام الی المسجد
 الاقصی) الایه (بیت) شب معراجنک اولدی ماه نابی * نه فرشنک بلسکه
 عرشنک آفتابی * اویانق شخصیلہ اول شاه لولاک * شب معراج قیلدی سیر افلاک *
 بر اقه مکہ دن مندی اوسرور * رگابنده یورر ناموس اکبر * (هم اقصا دین
 سماغه باردی اول نور * بوسوز ننگ صدقیغه اخبار مشهور) * (سجادین یوقاری
 هر قایسی جاغه * عنایت ایلدی اول باسغاغه) * یعنی کولکردین خدای تعالی
 تله دکی اورنلرغه ایرشماکی الله تعالی اول بنده سینہ یاردم اوچون آشردی اول
 یومر دلیق ایدچی دوستی (بیت) دخی اعلایه آندین اولدی اوشاد * ایرشور
 اول مقامه عقل نقاد * (بار یغه صدقمن اقرار من بار * ایمنس هیچ قایسی اش تنکر یکا
 دیشوار) * یعنی جمله سینہ راستلق ایلاب تلمز ایله اقرار ایلر مزبیلہ دیو یعنی
 معراج حق تعالی بر ساعتده یسی کولکری گزدر ب فایتار مق تنکر یه مشکل
 دگلدر (بیت) نه مانع قدرت عقدن بو حاله * بود عواده حاله یوق حواله * (مقام
 وسدره ونجم ملک فی * بهشت عرش کرسی نه فلک فی) * یعنی سدره المنتهی فی
 وکونداکی یولدوز لاری اجماع و تموغنی عرش و کرسینی و توقز کولکری * (اگر
 بر کیچه ده کور سانسہ فی کم * وگر بر دمه کور سانسہ فی شک هم) * یعنی یولدر
 بر کیچه کور گاز مکی مشکل دگلدر بلکه بر صولوده کور گاز سه نه شک ایلر سن حق
 تعالی یه مشکل دگلدر * (نچوک حکم ایلسه قادر خداد * چرا اوچون دیمک قلدین خطادر) *
 یعنی الله تعالی نچوک حکم ایلسه آنکا قادر در نه اوچون مونداغ قیلدی ونه اوچون
 آنداغ قیلما س دیمک بز لر کا لایق دگلدر زیر اکه الله تعالی ننگ قدرتی جمیع
 قدر تلری تحیطدر * (یقین بلکل آنک معراجین ای یار * تنی بر له ایدی هم ایردی
 بیدار) * یعنی شکسز بلکل اول پیغمبر ننگ معراجین اوز تنی بر له ایدی اویاغ لقی
 بر له ایدی (یوقلاب اولدی دیب شیعه غلنی ایتور لر معراجغه آشماقی تنی ایله
 دگل ایدی بلکه خوشنده کوکا منب حق تعالی بر له سوز لشدی دیدیلر بوباطلدر
 (بیت) شخصیلہ اول شاه لولاک * شب معراج قیلدی سیر افلاک * (حبیبین هر نچوک
 قیلسه سرافراز * خدانک رحمتی کوبدر ایمنس آز) * یعنی الله تعالی اوزی ننگ
 دوستنی نچوک قیلسه ده قیلور ای الوغلق ایاسی زیر اکه خدانک رحمتی کوبدر
 آزدگلدر « افراز » دیدکی وصف ترکیبدر الوغلق معنا سینہ کلور لغت فارسی در
 (بیت) بو معجزه دن تعجب دن صاده * دیدی سبحان الذی اسرى بعبدہ) *
 صحابه لر ننگ بیانی رضوان الله تعالی علیهم اجمعین * (صحابه عنیبدر بار چه سی حق *
 یمان یولده ایمنس هیچ قایسی مطلق) * یعنی پیغمبر علیه السلام ننگ صحابه لری

(
 سید
 ابوالحسن
 علی
 نقی
 طوسی
 قزوینی
 صاحب
 کتاب
 الفوائد
 فی
 مناقب
 ائمه
 اطهار
 علیهم
 السلام
 ج ۱
 ص ۱۰۰)

بار چہسی حقیر و آنلر هر برسی یمان یولنده یورمدی لر بلکه هر قایوسی حق یولنی
 توتدیلر و حق یولغه اوندا دیلر * (ایرر هر قایسیسی نجم هدایت * خدا خلق
 اوغلیغه قیلغان عنایت) * یعنی اول صحابه لر هر قایسیسی حق یولغه کوندر گوچی
 یولدوزلر در حق تعالی اول صحابه لرنی خلایقغه یاردم اوچون پیغمبر مجلسنده ایلاب
 عالم اولب آنلردن حدیثلر ایشتب عمل قیلورمز لر * (بهشت لکدر آلاردین قطع
 اون یار * بشارت بیردی اول سلطان ابرار) * یعنی اول صحابه لردین اون کمسیه
 اول ایند گولرننک سلطانی پیغمبر مز علیه السلام اجماع سیونچی بیردی دنیا ده
 اولمستدین بورون پیغمبر علیه السلام اون کشیه اجماع لق دیوایتور ایردی
 * (ابوبکر عمر در صوگره عثمان * علیدر طاحه در هم عبدالرحمن) * یعنی اول اجماع
 سیونچی بیرلش کمنده لرننک اولی ابوبکر ایکنچسی عمر در اوچونچسی عثمان
 دورتنچسی علی بشنچسی طاحه آلتنچسی عبدالرحمن بن عوفدر * (زبیر بو عبید
 بولدی اختیار * سعید سعد در آغان بو اون یار) * یعنی یدنچسی زبیر سگرنچسی
 عبیدہ توقرنچسی سعد بن وقاص اوننچسی سعید بن زید در * (محمد کم ایدی هادی
 عالم * بشارت بیردی اوچ فرزند یغه هم) * یعنی محمد علیه السلام عالمسی
 کوندر گوچی در دخی اول اوزی ننگ اوچ بالاسیغه اجماع ایله سو فچ بیردی آنلار
 بونلار در * (برسی فاطمه در هم حظیره * حسن بر له حسین ایکنی نبیره) * یعنی اوچ
 بالاسی ننگ برسی فاطمه در اول فاطمه ننگ صفاتی بودر هر آمدن سقلا نغوچی در و دخی
 حسن بر له حسین بالاسی ننگ بالالاری یعنی فاطمه اوغلانلر یدر حظیره خاننک
 فتحه سی ایلمن و نقطه لی طاننک کسری ایله گناهدن منع لنگوچی معناسنه در و منه
 قوله تعالی (وما کان عطاء ربک عظورا) نبیره تون ننگ فتحه سی ایله بای عربی ننگ کسری
 ایله بمعنی ولد الولد فارسی در نظم (ایشت خیر القرون قرنی کلامی * ممیز در
 صحابه کرامی * صحابه دن اونی اسمیله تقریر * رسول الله قیلب جنتله تبشیر * زبیر
 چار یار سعد و طاحه * سعید ابن عوف بو عبیدہ * اوچ یوز اون اوچ غازی اهل بدره *
 بودمده کیچه در جنتده صبره * دخی بیعت آیدن تحت شجره * مبشر متعصر در بنک
 یوزارده * بتول فاطمه اهل سعادت * قیلور جنت نسا سینہ سیادت * حسن اولمش
 حسینله نه جیت * شباب اهل جنت ایچره سید * دخی صدیقہ عائشه خدیجہ * کر لر
 جنته بودر نتیجه * عجب می سائر ازواج رسولہ * اولنه جز جنتده وصولہ * دخی سائر
 صحابه ذکر خیره * تخص قیل قیاس سن اینمه غیره * بودر بنم بوبلد کی کلام *
 روایت لرده اولدق مرآم * تاج الدین همیشه بول فلاکن * که مقصود لر قالمشدر
 تلا کده * نبیلر صوگیدین بیلگل بتحقیق * که انسان افضل یوبکر صدیق * یعنی
 پیغمبر لردن صونک بیلگل که آدمیلر آر تفراتی و صدیق راتی ابوبکر زیرا که ابوبکر
 حقنہ فضایل کوبدر بارن ذکر ایلمک ایلمن کتاب اوزون بولور بر لر که اعتقاد
 بیله در که پیغمبر لردن صونک ابوبکر دن آرتق کمنه یوق دیب اعتقاد ایلمک (بیت)

ولیلر افضللی ابوبکر صدیق * بودر اجماع امت ایله تصدیق * که آندین صوگره عمر
 صوگره عثمان * هم آندین صونک علی بی شبه ایجان (یعنی ابوبکر دن صونک آدمی لر نك
 افضللی عمر در آندین صونک عثمان در آندین صونک علیدر دیو اعتقاد ایله (بیت)
 (عمر هم افضلیدر اولیاننك * ابوبکر ولیدن ماعد اننك * بولردن صوگره ذوالنورین
 افضل * حیا کچینه سی حامیه اکل * کلوب نوبت علی المرتضی غه * مفضلدر بولردن
 ماعد اغه * خلافتده بوترتیب اوزره واقع * بودر حق اعتقاد جزم نافع * ایرر بو
 دورت امت ننگ نگینی * شفاعت خواهر ننگ جانشینی) * یعنی بودورت ذکر اولغان
 ایرلر بارچه سی امت ننگ ایند کوسی و مرغوبی دیمک علاقه مجازی اوزرینه یا که
 استعاره تهکم اوزرینه در « جانشین » خلیفه معناسینه در یعنی برا گوکیتمسه
 آننك اورنینه اولتور مق معناسنه تأمل ایلیه سن (رسول ایدی اوکور سم دنیا دین
 یوز * خلافت بولغای اوتوز یلغه چه توز) یعنی رسول الله علیه السلام ایدی بن
 دنیا دین اوتسام اوتوز یلغه چه بودورت یارم خلیفه اولور دیدیلر آندین
 صونک خلیفه دیو ذکر ایلدن لر بلسکه آنلاری توره لر و سلطانلار دیو ذکر ایله گز
 دیو بیوردی (ایمشلار ابوبکر ایله عمر ننگ خلیفه لکی اون اوچ یل بولدی و حضرت
 عثمان ننگ خلیفه لکی اون ایکی یل بولدی و حضرت علی ننگ خلیفه لکی بیش
 یل بولدی اوتوز یل تمام بولدی * (اول اوتوز یلده شاه ایردی اوتورت ایر * آلا
 وقتیده بوستان ایردی هر ییر) * یعنی اوتوز یل اچنده اولتورت یار پادشاه
 ایردی آنلار زماننده هر قایسی یرده عدل لک و برکات لک ایردی (ایمشلر آنلر ننگ
 زمانی دیک زمان کلیم مگر حضرت مهدی آخر زمان توغر و سنده دنیاغه کلسه آنلر
 زمانی دیک ایند گو زمان کلور دیدیلر * (آلا دین صگره هیچ عالم و عامل * قیله
 آلاس آلا دیک عدل کامل) * یعنی اولتورت یاردن صوگره نه قدر علم ایله عامل
 اولان کمسه لرده آنلر دیک کامل عدل لک ایلمز لر نه قدر صوفی و زاهد اولسه لارده
 آنلر ننگ آیاق توغراقنه برابر اولمز لر * اوشال تورت ایرکه احمد یاری ایردی *
 بهشت معرفت گلزار ی ایردی) * یعنی اوشال یاد اولنغان تورت کمسه پیغمبر من
 احمد ننگ یولداشلاری الله تعالی فی تانمقده اجماع ننگ گل باقیه لری ایردی
 * (رسول الله طریقین ایرته و کچ * سری موی تخلف قیلما دی هیچ) * یعنی اولتورت
 یار رسول حضرت ننگ یولنی ایرته و کچ توتدیلر و ترک ایلار که قصد ایلمدیلر
 و حضرت رسول ننگ هیچ بر امرینه خلاف ایلمدیلر باش توگی قدری یعنی کرک
 آز بولسون و کرک کوب بولسون دیمکدر * (چوک بولسون خلاف اولچار سعه
 پیغمبر قیلدی اوتوز یلغه وعده) * یعنی اولتورت یار چوک اوتوز یل دین آرتق
 خلیفه اولسون زیراکه پیغمبر علیه السلام آنلارغه بندن صونک اوتوز یل سزلر
 خلیفه بولور سزلر دیو وعده قیلدی پیغمبر علیه السلام حق سوز لیدر ایکی اولماز
 (بیت) اوتوز یلده تمام اولدی خلافت * اوتوز یل دین صونک دین نور امارت *

آلارنك وصفي ننگ هيچ سانی بولماس * تمام ايتاي ديسم (مكاني بولماس) * يعنى
 اول تورت يارننگ ايند گو صفت لری ننگ حسابی وسانی بولماس نه قدر ايتماك
 تلاسامده ممكن بولماس زیرا كه آنلرنی الله تعالى مدح ایلدی بس آنداغ اولسه
 الله تعالى مدح ایلان كان كمسنه لری ننگ مدح ایلانك اوله ديمكدر (بيت)
 هر كم ننگ مادعی الله اوله * كور قیاس ايله كه اول نه شاه اوله * صحابه ننگ باری
 هم پاك دیندر * باری رهنمای راه دیندر * يعنى تورت دن غیر صحابه لرده بار چه سی
 پاك دیند در و آنلرنك بار چه سی توغری بولغه كوندر گوچیلر در واوز لری هم توغری
 دینده در * (آلار دین صوگره هيچ كم جالاریغه * يتوشماس بلکه خاك پالاریغه) *
 يعنى صحابه لر زمانندن صوگره كل گان ايند گولر آنلار ننگ مرتبه سینه ایرشدر لر بلکه
 آنلار ننگ آیاق لری باصوغی توغراقلریغه هم ایرشدر لر زیرا كه آنلر پیغمبر
 علیه السلام مجلسنده ایردیلر ننه كه بیوردی * (كشی بولسه نمی ننگ صحبتینك *
 گمان یوقدر آلار ننگ قریبنده) * يعنى برا گو پیغمبر من علیه السلام كبی ايند گو
 مخلوق قاتندن مجلسد اش اولب دايم آننگ آرتنده نماز قیلسه شك ایلانه آنجلاین
 كمسه لر حق غه قریبتی یوقدر دیو تحقیق الله تعالى غه یقین لقلری كوبدر الله تعالى ننگ
 یارلقان قللر یدر * (صحابه بعضی كم مرتضی غه * تخلف ایلدی اول باسغاغه) *
 يعنى صحابه لر ننگ بعضی جومار دلق ایاسی علی رضی الله عنه كه خلاف لیق
 ایلدیلر اول خلاف ایلان گوچیلر معاویه حضرت لری ایردی و آننگ توابع لری
 ایردی حضرت علی زماننك معاویه من خلیفه من دیو یعنی عثمان دین صوگ خلیفه لك
 مكا لایق دیو دعوی قیلوشدیلار كوب سوقشدر قیلدیلر كوب خلق ننگ قانلری
 توكلسی آنداغ اولسه ده معاویه حضرت علی كه خلاف قیلماقی اجتهاد بابنده ایردی
 يعنى حضرت پیغمبر من ترك زماننده ایتب ایردی (وان الخلفاء من بعدی ابوبكر
 ثم عمر ثم عثمان ثم انت) دیو دعوی لری شونندن ایردی آنداغ اولسه ایتماك
 كر كمز صحابه لر بر برینه اویمادیلر بن آنلار غه نه اوچون اقتدا قیلور من دیو
 زیرا كه معاویه ننگ خلافتی اجتهاد بابنده ایردی بنا گاه اجتهادی خطا كندی
 زیرا كه معاویه حضرتی جتهد ایردی جتهد ننگ خطاسی صواب در ننه كه بیوردی
 * (صواب ایردی اول ایرلرنك مرادی * غطابولسی بنا گاه اجتهادی * يعنى معاویه ننگ
 و آننگ توابعلر ننگ اجتهادلری و نیت لری توغریلقده ایردی بنا گاه تاویل لری
 توغری اولمایب خطا كندیلر بس اجتهاد قیلب جتهد خطا ایلانسه آخرتكا بارغانه
 آنكا عذاب یوقدر ننه كه بیوردی * (خطا قیلغان بیلان یازدی دیمسمن * جماعت
 اهلیدین آزدی دیمسمن * ائمه اهل سنت كم ایدیلر * خطای جتهد معفودیدیلر) *
 يعنى اهل سنت اماملری ایدیلر جتهد بنا گاه خطا ایلانسه خطاسی عقودر دیدیلر
 * (خطاغه بلکه تابیدیلر ثوابی * بوسوزدر اهل سنت ننگ جوابی) * يعنى بلکه
 اجتهاد قیلغوچی خطا ایلانسه ده آگا ثواب اولور دیدیلر بوروشچه جواب بیردیلر

اهل سنت اماملری * (بتبیلر جمع الاشیاء ای شمع * خطادین بلکه قایتب
ایردی اول جمع) * یعنی «جمع الاشیا» دیدکی کتابده کتورمشکه معاویه یارانلری
برله اول سوزلرن دین دوندیلر و حضرت علی دین عذر لر تلادیلر بواشلدکی
اشرینه پشیمان اولب توبه واستغفار ایلدیلر دیدی فتوی بوسوز کادر بس معلوم
اولدیکه یزید کالعت قیلماق کر کمزیرا که یزید مسلمان ایردی امام حسین فی
اوزی اولترمدی یارانلری اولتوردی اولتورمکی تأویل ایله ایردی خطا اولدی
فته که حضرت ابوبکر اوغلی عبدالله حضرت عثماننی اولتوردی اولتورمکی تأویل
برله ایردی اجتهدی خطا اولدی و دخی اولدر که ناحق کشی اولترمک ایله کشی
کافر اولمز الوغ گناه کار اولور (ایمشلر یزید توبه ایلدی و دنیا دین ایمان ایله
کندی (ایمشلر یزیدنگ اوچ تورلوک کور کام اشی بار ایردی اولگسی عدل حکم
ایدر ایدی و ایکنچسی اوایین نمازینی اوقور ایدی پیغمبر علیه السلام ایدی
هر کم اوایین نمازنی دایم اوقسه نه قدر الوغ گناهللی اولسه ده عفو اولور اگر چه
منم اوغلانلارمنی اولتور گوچی اولسه ده دیمش ایردی شونگ اوچون یزید اوایین
نماز یغه دایم چلق قیلور ایردی اوچونچسی یزید یر یوزینه طهارتسز باصماز
ایردی طهارتسز بولسه طهارة توز گنچه تیمم قیلور ایردی (ایمشلر حق تعالی حضرتی
بو اوچ تورلیک ایدگو فعلی اولدق اوچون یزیدنی یارلقادی و مونی بلگل
صحابه لر دین صوگ تابعین لر افضل دور * بیت * بوامت افضل بعد الصحابه *
عقق تابعین در دوشمه قابه * معین کمدر افضل اختلافه * دوشلمش بعضی وارمش
اعتسافه * مدینه اهل تر جیکنده ارغب * دیدیلر افضل ابن مسیب * دیمشدر بصره لی
افضل حسن در * بونی تر جیح قیلماق حسن ظن در * بومعنده احادیث متینه * اویسنک
حکم ایدر لر خبر تینه * ائمه افضل در بوحنیفه * آننگ چون وار تصانیف منیفه *
رساله فقه اوسط فقه اکبر * وصیت هم کتاب عالم السر * اصول دینه در اول هم مدون *
طریق اهل عقده اول مبین * غوار ج شیعه و قدر یه دهری * ایدر لر خطبه ده بونلره
قهوی * ایکی اصحابدن اول اغذ ایتدی علمی * نه عالی رتبه ده ادراک و فهمی *
صحباییدن بر استاذی انس در * علوشاننی بلمک ده بس در * فحولندن صایلمش
تابعین نگ * مقرر در بوسوز اولسه یقیننگ * مبارک اسمی نعمان بن ثابت * بونخلنگ
فرعی شمر اصلی ثابت * جهان عالملری اولدی آنکابنده * کچوب رأس مائه اول
دخی زنده * بش یوز بگ مسئله وار اجتهدی * بش یوز آلمش در شا کرد رشادی *
جدد اولغین بوسوز مؤید * کلور هر یوز باشنده بر جدد * ابویوسف و هارون
رشیده * ابیروب کندی بوز سکسان ایکیده * محمد کندی بوز سکسان توقرده *
زفر مرحوم بوز ایللی سکرده * مدینه عالمی مالک زمانی * حدیثنگ نوری دوتمشدی
جهانی * سنن تصحیحی بختنده ار ایدی * تمامی عمری سکسان دورنده ایردی *
وفات اولدق یلده بوحنیفه * جهان کلدی بر ذات شریفه * محمد شافعیدر ابن

ادريس * ايدوب مالک محمد آيگاندریس * النندن اهل بدعت دوشدی درده *
 تمام عمری واردی ایللی دورده * نه صاحب افضل استاذ اکمل * اوشال شاکردی
 احمد ابن حنبل * گروه مجتهد اوچنر حقیقه * بری مستنبط حکم شریعه * بولاره مجتهد
 فی الشرع دیرلر * اصول ایله فروعی ضبط ایدرلر * بولار برکسیه تقلید ایتمز *
 بولار برکسه ننگ آردنجه کیتمز * کتاب وسنت واجماع ائمه * فروع اوچون قوانین
 مهمه * بودورت دن جهله احکام شواهد * چقارش هر بری باشقه قواعد * ایکنجی
 مجتهد مذهبه دربس * ابویوسف محمد کبی چوق کس * ایدر استاذینه بعضی
 خلافی * فروعنده در آچق اختلافی * اصولنده دگل قادر خلافه * بودر تحقیق وارمه
 اعتسافه * اوچونچی مجتهد در فی المسائل * طحاوی رتبه سنده چوق افاضل * اصولند
 فروعنده امامه * دگل قادر خلافن اهتمامه * امام اعظم اصولینه موافق * بولورلر
 بعض جزئیّه مطابق * امامدین یوغیکن هیچ نص ظاهر * اولورلر بونی استنباطه
 قادر * مقلد جمله دورده متحصدر * کمال اجتهدای منکسدر * اولگی قسمیدر
 اهل ترویج * امام کرخی کبی اصحاب تخریج * بولار ننگ شأنیدر تفصیل مجمل * فروعی
 مبهمی ایتمک مفصل * اودر اصحاب تریج ای برادر * ایکنجی قسمین آنکله ایله
 ازبر * قدوری هم دخی صاحب هدایه * بولار ننگ شأنیدر صاحب درایه * بودر
 اوفق دیه یعنی قیاسه * بودر اوفق دیه جمهور ناسه * اوچونچی قسمیدر اصحاب
 تمایز * قوی سوزدن ضعیفی فرقه فائز * کبیدر صاحب کنز وقایه * متون اصحابی
 ارباب درایه * مقلدننگ دخی تورتنچی قسمی * دگلدر معتبر اسمی و رسمی * بولار
 فرق ایلمز * هزل سمینی * شمالندن تمیز ایتمز یمینی (شرط امامتننگ بیانی)
 * امامی شرط بولدی هر دیاره * حدود شرع تاتورغای قزاره * یعنی مسلمانلرغه بیورتند
 امام تکمک واجب بولدی شریعت ننگ بیوردق اشارنی قایم قیلدرر اوچون وقرار
 قیلدرمق اوچون (ایهمشر امام بولغان کم ایرسگه توقز نرسه شرطدر اولگسی اولدر
 دايم اجتهد ایلا گوچی اوله دین احکامنی بلوب مشکلات دینییه فی آچقوچی اوله
 حکم لرگا فتوی بیرر کافادر اوله ایکنجیسی عاقل اوله کافر ایله صوقش اینرگا تمام
 عیله کار اوله اوچونچی سی بهادر اوله قورقاق اولمیه شریعت بیوردق اورنلر ده
 قاتی کونکلی اوله تورتنچیسى عدل اوله خیانت اهلندن اولمیه بشچیسى مجنون
 اولمیه آلتنجیسى ایرنلردن اوله خاتونلردن اولمیه بتنجیسى صبی اولمیه بالغ اوله
 سکرنجیسى آزاد اوله بنک اولمیه توقزنجیسى قریشی اوله تأمل بیورتکلی تاشریعت ننگ
 قیامن * تقی قیلغای یمانلار اهتمام * یعنی امام اولغان کمسنه شریعت حکملرنی
 توغری ایلیه حق سوزنی سوزلیه وعوام خلقینک هوا سیننه قارامیه تقی یمان بور گوچیلرنی
 امر معروف ونهی منکر ایلیوب زجر ایلامک قصدنده اوله (بیت) امام نصب ایلمک در
 خلقه واجب * بودر اجماع امت ای مصاحب * امور مسلمین اولماق اقامه * اولور
 محتاج بر مسلم امامه * قریشی مکلف هر ظاهر * اوله تنفیذ احکام اوزره قادر

* (اگر چندیکه سلطان بولسه فاسق * بیورسه اش شریعتک موافق) * یعنی بر سلطان و یا امام
 و یا مفتی و یا قاضی فاسق اولسه لارده شریعتکه موافق اشلار گایورسه لار مکنلار ندان
 معزول اولنمز لار بویون صونب اطاعت ایدرمز (بیت) امام اولورسه جوره ظلمه
 مشغول * امامتدن اولنمز کنبو معزول * قیلورمز جان و دل برلن اطاعت * اوزی
 بولسه اگرچه بی قناعت) * یعنی فاسق امام شریعتک توغری بیورسه جان و کونکل
 برله بیورغان امرینه بویون صونارمز لار اگرچه اول امام قناعتسر لک اهلندن
 اولوب فاسق اولسه ده * (ایماسدر شرط امام اول بولسه معصوم * قیلبدر شرط امام شیعه
 شوم) * یعنی شرط دگلدر امام بولغان کمنسه اهل تقوی دان اولماق و گناهلردن بری اولماق
 ننه که شرط ایلدیلمر شیعه بدبخت لر یعنی آنلار ایتیلر امام اولغان کمنسه اهل
 تقوی دن اولماق کرك و گناهلردن بری اولماق کرك (نظم) دگل شرطندن اولماق
 نسل هاشم * دگل معصوم اولماق شرط لازم * زمانه افضل اولماق امامه * دگل لازم
 نظام انتظامه * مسلمان عاقل بالغ ایر انسان * امامت شرطی بولدر ای مسلمان) *
 یعنی امام بولغان کمنسه عاقل و بالغ ایر بولماق کرك امامت شرطی بونلاردر آنکلاغل
 ای مسلمان * (روادر اقتدا فاجرعه قیلسنک * حدیث مصطفی در بخش بلسنک) *
 یعنی روادر فاسق امام آرتمده نماز قیلسنک زیرا که رسول الله علیه
 السلام ایدی هر ایند گودن و یاوزدن بولغان امام آرتمده نماز لارنکزی
 قیلنکزر دیدی (بیت) قیلنک دیدی رسول هی قادر * نمازی خلق هر بر
 وفاجر * اوقسنک بخش لرننک کینده لیک * ثوابی بی عدد در خصلت نیک) *
 یعنی ایند گو امام لار آرتمده اوقوغان نماز ننگ ثوابی کوبدر ودرجه سی آر تقدیر
 نته که بیوردی پیغمبر علیه السلام بر من ایند گو آدم ننگ آرتمده نماز اوقورسه
 تحقیق منم آرتمده قیلدی نماز ننگ ثوابی کبدر دیدی * (بلورمز بارچه مسح
 موزه فی حق * نچک کم قیلدی تعیین شاه اصدق) * یعنی اعتقاد حقندن بلورمز
 ایکی چیتوک اوزرینه مسح قیلماق فی نته که پیغمبر علیه السلام معین قیلوب
 بیوردیکه یعنی ایکی چیتوکنکر که مسح قیلنکر دیدی (ایمش لر ایکی چیتوکنکا
 مسح قیلماقغه انکار ایدن کمنسه کا زوال ایمانندن خوف واردر نعوذ بالله (ایمشلر
 حالی یتکان کمنسه یه آیاقتی یووب اوققدن مسح قیلوب اوققدن افضلدر دیدیلر
 (بیت) ایکی خوف اوزره مسح ایت قیل نمازی * حدیثیه حققدر جوازی *
 حسن بولمش قوتوب راه صوابی * روایتی ایدن یتمش صحابی) * (اولیالر
 کرامتی ننگ بیانی) * (ایرر برحق کرامت اولیادین * عنایت در ولی لرغه
 خدا دین) * یعنی اولیالر ننگ کرامتی حقدر اول کرامت اولیالرغه الله تعالی ننگ
 یاردمیدر محتاج اولدیق وقت لرنده بیرر (بیت) کرامات ولی حقدر نه شبهه *
 بونکا انکار ایدندر قوم غسره * کرامت خارق عادت ایرر اسم * بولوبدر خارق
 عادت نچه قسم) * یعنی کرامت ننگ معناسی عادتله یوق اشلر فی بار ایلک دیمکر

(اولیالر ننگ کرامتی بیانی)
 (عوارق عادت قسملر بیانی)

اما عادتگا خلاف اشنی بار ایلا گوچیلر خچه قسم در آنی بیسان ایلاب بیوردیکه
 * (نبی دین خارق عادتنی تعیین * دیدیلر معجزه ای طالب دین) * یعنی اگر
 پیغمبرلر عادتگا خلاف اشلر نی کوزگه کورساتسه لر آنی معجزه دیو ایتورلر ای
 دین استا گوچی کمسنه عادتگا خلاف اشلر اولدر بارمق لردن صو آغزمتق و هواغه
 اوچمق و آغاچلر و طاشلار ایله سوزلشملک بس بواشلر پیغمبرده کورنسه معجزه
 دیرلر معجزه ننگ معناسی عقل آندین عاجز اولور دیمکدر * (نبوت دین بوروننی
 دیرلر ارهاص * مونی بلسه کرکدر ایها الناس) * یعنی پیغمبرلر کا پیغمبرلک
 کلر دین بورون بوننگ کبی عادتگا خلاف اشلر کورنسه آنی ارهاص دیرلر و ارهاص
 دیو آقویارلر ای آدمیلر ننه که بزم پیغمبرمن کا اوغلان زماننده اوغلانلر ایله
 اویناب یوردوکی وقتده بر قوری یوزوم یغاچی یاشارب یمش بیردی اوغلانلر
 آشاب تویدیلر بس پیغمبردن پیغمبرلک بولزدن بورون بوننگ کبی اشلر کورنسه
 ارهاص دیو اسم تویدیلر ارهاص ننگ معناسی پیغمبر اولورغه دلیل و توطئه
 دیمکدر * (اگر صالح کشی دین بولسه هرگاه * کرامت دین بولور بی شک و اشباه) *
 یعنی اگر صوفی و تقوی اهلندن بوننگ کبی نرسه لر کورنسه آنی کرامت دیرلر
 شک سز و شبهه سز کرامت معناسی هر متلک معناسنه در خدای تعالی بو صوفی ننگ
 اخلاصی کاملکی اوچون بو خارق عادتنی هر متلاپ بیردی دیمکدر غیردی دگل
 * (کورنسه بول عوام مؤمن اشدین * معونتدر اوشال آیفان کشیدین) * یعنی کرامت
 کبی نرسه تقوی دگل کمسنه لرده کورندیهسه یعنی اوزی مسلماندر لیکن تقوی
 دگلر آلدندین صولار آقزمتق و صواوستنده یورمکری کورنسه آنی معونت دیرلر
 کرامت دیهزلر معونت میمننگ اوستی ایله یاردم معناسنه در یعنی الله تعالی آنکا
 یاردم اوچون بیردی چوک ایرکانی بلنمدی یا تقوالقدن یاردم اولندی یا غایت
 فاسقلقدن اولدی یا غایت هنر مند بولدی بر هیله ایلدی بلنمدکی اوچون
 معونت آتالدی * (اگر کورساتسه بونداغ کافر انسان * اول استدراج ایرر مانند
 شیطان) * یعنی مونداغ اشلر کافرلر دین کورنسه آنی استدراج دیو اسم قویارلار
 ننه که شیطانک خارق عادت کویدلر بر کونده مشرقدن مغربه یورمکی کبی صورتدن
 صورتکا کرمکی کبی بونی استدراج دیرلر استدراج معناسی دنیاده تلاگان مرادنی
 بیریب آخرتده تموغک درجه سی آرتور دیمکدر (بیت) خدا اعداسی اوچون
 خرق عادت * قضای حاجتن ایلار ارادت * ایدوب ابللیسه مستولی جهانی * و یروپ
 قدرت آنکاطی مکافی * ایدوب فرعون مالک ملک مصره * مصادق اولماشدی کاس
 کسره * مسخر ایلامشدر آب نیلی * روان ایتدی نه سهته اولسه میلی * نه فرصت
 ویردی حق اول خا کساره * مهر اولدی یوزیل چار باره * (ولی اول عارف بالله
 بولسه * یمان اشدین قوی کوتاه بولسه) * یعنی اولیا اولدر الله تعالی فی صفات
 سلبیه و ذاتیه لری ایله تانوغوچی اولسه و شریعت بیورمغان اشلردن قولنی قسقه

توتسه اوشبو صفت لار ايله اولسه اوليادر * (اوامرني هميشه قيلسه اول قل * تقی قيليه ديگانني قيلسه اول) * يعني الله تعالى نه بيورغاندر آني قيلسه وييورمغان نرسه لردن بير نسه وهواي نفسه اختيار بير مه وزينت دنياغه مغرور اولسه * يرانقان تنكري نك قورقچدن نيز * قبي شبهه ديگاندين قيلسه پر ميز * تقی لذت بيلن شهوتكا اي يار * فروهم * كيتسه اول يخشي كردار * يعني اوزي لذتلي نرسه لركا آلدانسه ونفس هولارينه ايارمه بالكلية نفس آرتندين يورمه اول يخشي اشلي كهسه * (بو تعريفلر كشي كا بولسه صادق * ولي در اول عقايد كا موافق) * يعني بو ايتلگان شرايطلارغه بو كشي توغري اولسه ولي اولدر حقيقي عقايد اهلينه موافق ولي در (بيت) ولي اولدر اوله الله عارف * اوله اول ماسوا دن قلب صاري * عارمدن نجنب ايده غايت * بوله شهوت طامع دن نهايت * توا ترله صاحبدن روايت * كتاب سنت اتمشدر حكايه * طعام واشربه هر وقت حاجت * ظهور مريمه اولدي كرامت * كتوردی طرفه العين اچره آصف * حضوره عرش بلقيسي مرصف * سلك اصحاب كهف ايتك نكلم * كرامت اولدغنى يوق توهم * عمر ياساريه ديوبوردی * مدینه دن فهاونده يتوردی * كتابت حكم ايدب جريان نيلاه * كه هر يل بر كره اول آقاسيله * بودرداء سليماندن روايت * اولندی قسقه وقسقه حكايه * صواوزره مشى قلمق خرق عاده * عليدن نقل اولنمشدر افاده * هواده اهل تقوى ايتسه پيران * كرامت اولمه سنده اولمه حيران * بولار امثالي كويدر اولياده * ظهور خرق عادت اقياده * (شر يعترس كشي اوچسه هواغه * كوگل قويماش آنك ديك خود نماغه) * يعني برا گوشريعت امرينه بوين صونماين واشلاميون خوارق كور گازيب هواده قوش كبي اوچوب يورسه كوگل باغلامه كرامت ديما گل اول تكبر نك اشيكه حيران قالماغيل نته كه قوشلر وچين لر هواده اوچارلر آنلرغه اعتبار اولمدي كبي بوگاهم اعتبار يوقدر * (هواغه اوچسه مانند چين در * آني هادي ديمه شيطان ديندر) * يعني برا گو هواغه اوچسه اوزي متشرع اولمه آنك اوچماق چين كيدر اعتبار يوقدر آني سن كوندر گوچي ولي ديما گل بلكه شيطان جماعتندن بولغان كهسه در * (شر يعترس كشي گريوتسه اوتنى * هوا اورتاسيك منسه بولوتنى) * يعني شريعت توتماغان كهسه اوت آشاسه زهرلار اوچسه آني كرامت ديما گل ودخى هواده بنب بولوتلرده يورسه ده اعتقاد ايلامه كرامت دگلدر * (چقان تابقان ايرر قربت ايديني * ولي بلما نك تقی آنداغ كدينى) * يعني متشرع اولمغان كهسه چقان الله تعالى حضرتندن قوج تابار آچلاين قوروغ يغاچنى ولي بلما نك ديمكدر «ايديني» ديدكى قوج معناسينه در تركي لغتي در بلغار خلقي يس وايس ديرلر «كدينى» ديدكى دال مهمله ايله اصلده بريغاچنك اسمي در آرشون قدرى بوي بولور ايشاك قويرقندن تارتب ايكي ياق قابر غاسندن بيلارلار ايشاك ايارى دوشماسلكى اوچون

لکن بواورنده استعاره گه آلدی بوش وقوروغ معناسنه * (بولوبدر مونداغ
اش گاه کافریدین * چچوک کم بولدی سحر هامریدین) * یعنی مونداغ شریعتسز
خوارق عادت کافرلاردن هم بولدی نته که مشهور در سامری جادوچی دین بولدی
اول نناک بوزاغونی چاغرتب آئی تگری دیب کوب خلغنی کافر ایلدی (ایمشلر
موسی علیه السلام کونلرده بر کون قومینه ایدی سز لر منی یوقسنا گز من طور طاغینه
وار این حق تعالی ایله سوز لشاین سز لر منی اوتوز کوندین صوگ کونکزلر اوتوز
کون تولهاین قایتمام دیب قومندین چقب کندی موسی علیه السلام روزه ایردی
ایوونده مسواکنی اونتوب قالدردی کوب آچ تورمق سبیلی آغزی صاصدی
فرشته لر ایدیلر یا موسی سنگ آغز کدین چچون صاصی ایس کلور اول زمانده
آغز کدین بخشی ایس لر کلور ایردی دیدیلر موسی علیه السلام بوسوزنی ایشکچ
اویالدی وایدی یارب اگر سن منم آغز مدین بوصاصی ایسلر فی آلسنک دخی
اوتوز کوندین آرتق اون کون روزه توماغه نذر ایلدیم دیدی ایدی عز وجل
دعاسنی ونذرینی قبول ایلدی وچرکین ایمنی آلدی قوله تعالی (فواعذنا موسی
ثلثین لیلة واقهمنها بعشر) الایة موسی علیه السلام ننگ بر شا کردی وار ایردی
سامری آتلی ایردی ظاهر نده ایمان کلتور مش ایدی باطنندن کافر ایدی بوسامری
موسی علیه السلام طور طاغینه کیتکچ بالقدن بوزاغونی یاسادی اچینه طلسم لار
برله یاساب بوزاغونی چاغرتور ایدی وایتور ایردی یاقوم بوبوزاغونی تگری دیو
ایتکزلر ایدیلر موسی تگری بزرگه آنداغ نرسه گه نابنورغه قوشمادی سامری
ایدی موسی تگری وسز لر ننگ تگرگز اوشبود دیدی قوله تعالی (هذا الهکم واله
موسی) الایة بلکه سز لر گه موسی یالغان ایتدی حقیقتک سز ننگ تگرگز اوشبود
دیدی موسی ننگ قرداشلری وبنی اسرائیل ننگ اولوغلری ایدیلر بتمز مز لر
موسی طور طاغندن قایتمایچه دیدیلر قوله تعالی (لن نبرح حتی یرجع الینا موسی)
الایة (وایمشلر اول سامری لعین بوزاغوننک اچینه طلسم قیلدی جبرائیل
علیه السلام ننگ منگان آلی آباق باسقان توفراقنی سالدی یعنی فرعون قومی
برله هلاک اولدقنده جبرائیل علیه السلام بایطال منب کلگان ایردی فرعون
آیغر بنمش ایردی فرعون ننگ منگان آیغری جبرائیل ننگ بایطالنی قووب نیلگه
کردی آنک آرتندین قومی کروب هلاک بولدیلر شول زمانده جبرائیل منگان
بایطالنک آباق باصدقیری یاشل بولوب تورر ایردی بوسامری لعین شول
یردن بر اوچ توفراق آلمش ایردی شول زماندین بیرو اول توفراقنی صاقلاب
تورر ایدی چنانکه بوزاغونی دوزدی اول توفراقنی سالدی چاغردی (القصة کونلرده
بر کون موسی علیه السلام طور طاغندن قایتدی کوردیکه قومی صفی اولوب بر
بوزاغونک آلدنک سچک قیلور لر موسی علیه السلام بلدیکه بوقوم بدن صوگ آزمش
وبوزاغونی تگری توتمشلر موسی علیه السلام ایدی ای قوم ظالم اولمش سز وبوزاغونی

تگري توتمش سز لر قوله تعالى (يا قوم انكم ظلمتم انفسكم باخذكم العجل) قوم
 ايديلر يا رسول الله تگري دگل مو ديديلر موسى عليه السلام ايدى دگلدر قومی
 ايدى ياموسى بزلر چوك حق تعالى گه لايق اولايق ديديلر موسى عليه السلام ايدى
 توبه قيلگنر قوله تعالى (فتوبوا الى بارئكم) الاية بس بوقوم لر توبه ايديلر
 ايدى عزوجل توبه لر نى قبول ايدلى قوله تعالى (فتاب عليهم انه هو التواب الرحيم)
 موندین صونك موسى عليه السلام بوزاغوى اوت ايله ياندر ب هلاك ايدلى
 بوزاغونگ قاتنده سامرىنى تورلوك مشخره لر ايدلى (وایمش لر موسى عليه السلام
 سامرى نى اولتورمگه قصد ايدلى وصالندن توتوب آلوب کلدی دار آغاچینه
 آصوب اولتورمن ديب کلتوررده جبرائیل عليه السلام کوکدن اينوب ايدى
 ياموسى سامرى نى اولتورمگل زیرا که اول جومرد ايدى بس موسى عليه السلام
 لعنت قيلوب يبردى بنى اسرائيل آراسندن چقاردیلار و آندين صونك هیچ
 برا گونگ قاتند اولتورمادی (ايمش لر صحرا ده يورى تورغاچ آچلق ايله هلاك
 اولدى بو حکايت اوزاق ايدى کوب قسقه لق ایلان بیان اولندى عقل اهلنه
 عبرت ار واردر *) ايشکل بولدى فرعون امر يدين نیل * قويدین یوقاریغه
 آقدى بی قيل) * یعنی ايشکل فرعون عليه اللعنة نیل صوبی غه امر ايدلى صوفی
 توباندين یوقاری اورنغه آغزدی بونگ کبی متشرع اولمیدیلار ولی ديب اعتقاد
 قيلمنز (ايمش لر فرعون تگريك دعواسنى قيلدى اوج تورليک عجب اشی وار
 ايدى حق تعالى استدراج اوچون ويرمش ايدى اول اولدر نیل در یاسی نگ بر
 کيساگی اوزی برله يورر ايدى فرعون قايل بارسه در یا آنک بارر ايدى فرعون
 توقتاسه توقتار ايردى ايکنچيسى اول ايردى فرعون نگ بر کفاح آتليغ آلى بار
 ايردى بوز آيغر ايردى غايت يوکرك ايدى اوچار قوش آرتدين يتياز ايدى
 چانکه فرعون آنی آطلانوب يوررده تاوغه منگاندی اول اطنگ آرت آياقلاری
 اوزون بولور ايدى وچانکه طاودین توشارده آل آياقلری اوزون بولور ايدى اما
 اصلده آرت آياق برله آل آياق برابر ايدى اوچونچيسى اول ايدى قد قامت
 بويى يتى قارش وصالی سگن قارش ايدى کونلرده بر کون نیل در یاسی نگ صوی
 قرودى اوج يلغهچه نیلدين صوآقمادی و آشلق تاريغ صوغاره آلمادیلار مصر
 خلقی فرعون سرای ایشکی توبینه کلدی لر و ايدیلر ای بزنگ تگري بزلر گه یغور
 بیر گل و نیلدن صو آغزل ديدیلر اگر سن بواشلارنى ايلامسناک بزلر سنى
 تگري دیوايتماسن لر بلکه موسى تگري سينه اينانورمن لر ديدیلر (القصه موندین
 صول فرعون قومیغه ايدى ایرته تورب سحر وقتنده فلان اورنغه حاضر بولسگر لر
 دیو وعده قيلدى سحر وقتنده بارچه قومی ایر و خاتون و بالالاری حاضر بولدى لر
 فرعون هم حاضر بولدى فرعون ايدى سز لر بونک تورگن باشلار گزنى بالانغاچ
 قيلگنر و بگا سجده قيلگنر بارچه قوم سجده گه کيتيدیلر فرعون لعین اول اورندین

(حکايت فرعون عليه اللعنة)

کوچوب بر خلوت اورنغه کردی باشنی آچدی وسقالنی یاغلاب اوزنی بر تاشقه
 آصدی ایدی یارب سنگ ات لر کدین برات من بنی تور لونعت لر گ ایله بو کونگاچه
 قریبه ایلدگ ومنی یوقدن بار ایلدگ و دنیا ده تلا گان نرسه لر منی بیر دگ دیدی
 ایدی ز نهار بوقوم اچنده منی رسوای ایلامگل دنیا مقصود لر منی بارنی بیر گل
 و آخرتده اولاجی مرتبه لر بگا کر کمز دیدی زار زار یغلادی هاتفدن آواز کلدی
 یا ملعون تلا ککنی بیر دیم قبول ایلدیم دیدی شول زمان نیلدن صوکلندی و بر
 یر ماغی فرعون آلدنده توقتادی فرعون اورگه باردی صو آرتوندین باردی
 چاغردی یاغوم آگاه اولونکر لر بن سر لر گه اوچ یلدن بیر لی صو آنک اوچون بیر مدیم
 سز لر بگا کنه ملی بولدگن ایدی توبه گزنی قبول ایلدیم دیدی آندین اوچ یلدن
 صونک فرعون نیل صونک غرق اولدی دیمش لر (بس معلوم اولدیکه بوچلایین کافر لاردن
 کورنگان نرسه لر کرامت دگل بلکه حاجتنی اوتامکدر «قویی» دیدکی توبن معناسنه در
 لغت بعض اتر اکدر) * مونی بلسگل که هندستانده حالا * اوچار گاه کافر نك
 سناسی بالا) * یعنی کنه مونی بلسگل که هندستان ولایتده بعض کافر لر یوقاری
 اوچار لار الحال مشهور در یعنی ایش لر هند کافر لری نك بعضاری کوب زمان
 آچ توروب آدمیلاردن بیروب طواقیشکنده قرر لر آنده آچلق ایله ترور لر
 آدمیلر برله سوزلشمن لر کوب زمان آچ اولونقن صگره بوکمنه یه قوت روحانی
 حاصل اولور جسم قوتنی سلب ایدر موندین صونک هوا یوزینه اوچار لار بو عجب
 د گلدر حق تعالی استدر اراج اوچون بیر مشدر (بیت) ریاضته اولان نوع فر است *
 کرك اسبابنه حفظ حر است * کم ایتسه اکل و شر بدن تجرد * که موندین ممکن اولدچه
 تفرد * بولور اولمز شیدن شرعه نفعی * تجرد اتدکی مقدار کشفی * اولور مؤمنده
 کافرده بو حالت * ولی اولمزینه ایتمز دلالت * اطبارده خلطیه فر است * اولور خلطیه
 خلق اوزره دلالت * ایدر لر بویله استدلالی گاهی * دیهر لر بویله در حکم الهی *
 بیوک باشنک اولور عقلندن قوت * جمود العین مدلول غباوت * سناسی اولگی سیننک
 کسری ایله ونون نك تشدید ایله تن معناسینه در سمر قند خلقی نك لغتی در
 معناسی هندستان کافر لری نك بعضاری تن لری برله هواغه اوچار لار ایدر
 ریاضت سببلی دیمکدر * (شریعت حکمن ایتمای استقامت * تعجب اشلری
 بولماس کرامت) * یعنی شریعت حکملرینی توغری ایلامگان کمسنه لرده عجب
 اشلر کور نك کرامت د گلدر نته که یوقاریده بیانلری کچدی * (شریعت فی
 کشی کم توتسه خوب پاس * کرامت موندین اوتماس ایها الناس) * یعنی شریعت فی
 خوب کامل توتسه کرامت اول کشیدین اوتماسدر یعنی اول کشیدین یراق
 اولماسدر آچلایین آدمیلر دیمکدر «پاس» پای فارسیه ایلن کامل معناسنه در یا که
 خوب لفظی نك عطف تفسیریدر الفاظ مترادفه دن وزن شعر اوچون کتترلدی
 اما مجموع لغت فرسه کلتور مشکه پاس کامل معناسینه در دیب * (خلاف نفس استکمال

طاعت * بولور می موندین آرتق خرق عادت) * یعنی برا گونفس اماره سیغه
 خلافق ایلاسه طاعت و عبادتنی کامل ایلمکی اولدر مکروه و هرام لردن صافلانسه
 (ایمشار کم بر آدم نفسی اولترسه وزینت دنیا دین بیزسه الله تعالی دین غیر
 کمنه دن طمع ایلاسه و طاعتلری آداب ایلن ایلاسه تحقیق موندین اولوغ
 کرامت یوقدر دیدیلر) * (کشی دیسه ولی فی غیب دانلر * نعوذ بالله اول سوز
 کوب یماندلر) * یعنی برا گو آیتسه اولیالار غیبی بلور و آدمیلر کونکلنده
 بولغان اشلر فی بیلور دیسه سغنامز لار الله تعالی غه بوسوز یمانلار ننگ یمانراقی در
 * (نبی هم بلمه گای اوشبور وشدین * مگر بلدر سه تگر یم بعضی اشدین) * یعنی
 پیغمبر لر هم بور و شچه یعنی غیبی بلمدی لر مگر الله تعالی بلدر سه بلدر دی بعض اشلر فی
 جبرائیل ایله زیرا که غیبده گئی بلمک خدای تعالی ننگ اوزینه خاسدر نته که
 بیوردی * (خد افنگ خاصه سینر علم غیبی * بوسوز ده بولمغای بر ذره ریبی) *
 یعنی غیبده گئی بلمک خدای تعالی ننگ اوزینه خاسدر بوسوز ده ذره قدر خه شک
 یوقدر نته که بیوردی قوله تعالی (انه علیم بذات الصدور) وقوله تعالی (ويعلم غیب
 السموات والارض) الایة * (یقین بیل غیب اشدین فال بین لر * اگر بیر سه
 خبر یا اهل جن لر) * یعنی شکسز بلمکل برا گو غیب دین خبر بیر سه فال آچوب یا که
 جن لر آنکا کلوب خبر بیر سه لر و آنده کوردکی واشتدکی بویچه خلایق لار غه
 خبر بیر سه * (کشی چن دیسه اول باطل سوزینی * بولوب کافر قرا قیلغای یوزینی) *
 اول خبر بیردکی نرسه فی برا گوا اعتقاد ایلاب راست در دیسه تحقیق اول کشی کافر
 بولب قیامت کون یوزینی قاره قیلغان کافر لر گر وهنک بولب ایمانندین جدا اولغای
 نعوذ بالله (ایمشار اول زمانده جن لر و پری لر کوککا منب فرشته لردن سوز
 اوغرلاب مونده منجم وفالچی لار غه خبر بیر لر ایردی لر چنانکه بزم پیغمبر مر
 دنیاغه کلمدی آنلر فی فرشته لر کوککا آشورمدیلر یولدوز لاردان اوت آلوب
 آتدیلر قوله تعالی (ویقنفون من کل جانب دهورا) وقوله تعالی (وجعلناها رجوما
 للشیاطین) الایة (ایمشار در شول زمانده منجم لر کتاب چقاردیلر بارچه سی
 بوز مانده خطادر) (ایمشار اگر جن لره غیبده کی حاللری بلمک اولسه ایدی
 سلیمان علیه السلام ننگ اولدکنی بلور لر ایدی زیرا که سلیمان علیه السلام ننگ
 اولدکنی بلمگانلری اوچون اولدکنندین صوگره اوچ یل بیت المقدس فی بنا
 ایلا دیلر ونادانلق لری اوچون یغاچ قورتی یالغه توتب سلیمان علیه السلام ننگ
 طیاقتی کیسترب یقلد قد نصگره اولدکنی بلدیلر بو کامل احمق لر نندلر بو
 آرا ده قصه لار کوبدر بار فی یازمغه و قتمز تار (یقین بلمکل که بعضی نامسلمان *
 دیهش وقتیکه قربت تابسه انسان) * یعنی شکسز بلمکل بعضی مسلمان دگل
 کمنه لر دیدیلر بر آدم اوغلی الله تعالی کا قربت لک تابسه حق تعالی اول
 بنده سنی بی غایت سوار * کوتار رهق شریعت حکمین آنندین * بولور یوزی

قارا مونداغ دیکاندين) * یعنی مسلمان دگل لری ایدی لر اول بغایت سودکی
 بندسندن حق تعالی حضرتی شریعت حکم لری آلور بش وقت نماز و روزه توتوق
 آنکا فرض دکلر مونداغ دیکان کمنسه لرننگ یوز لری قارا اولب کافر بولور لر دیمکدر
 یعنی حاصل کلام ملاحد دیدکی بر قوم ایتور لر الله تعالی بند سنی غایت سوسه آنکا
 فرض عبادت لر فرض دکلر بلکه آنک عبادتی کونکنده در عبادت ظاهره آلار دین
 ساقط در اول سودکی قل غیبت و بهتان ویا لغان سوز لشسه ده گناهلی دکلر دیدیلر
 (ودعی خاتونلرینه جماع قلدر لر آلار ننگ مذهب لری باطل لغی اوچون بیوردیکه
 *) (بو باطل سوز ایر ر قول ملاحد * شریعت کا ایدی اول فرقه چاهد) * یعنی یوقاری دن
 یادیولنمش سوز لر ملاحد دیدکی مذهب ننگ سوز لر یدر اول ملاحد دیدکی مذهب ننگ
 جماعتی بز لرننگ شریعت مز کا انکار ایلا کوچیلر در بس اول انکار ایلا کوچیلر کافر لر در
 نته که بیوردی *) (شریعتی کشی کم بولسه منکر * گمان یوقدر بولور البته کافر) *
 یعنی برا گوشریعت کا انکار ایلاسه نته که یوقاری دن ملاحد لر انکار ایلا دیلر شک
 و گمان یوقدر آچیلاین کمنسه ننگ کافر اولمقنه نعوذ بالله من ذلک *) (کشی بولماس
 مقرب انبیادین * الایز ار ایر رعجب ریادین) * یعنی انبیا لار دین الله تعالی غه یقین
 کمنسه لر بولماسدر مگر الله تعالی غه یقین اولدی لر ایرسه عجب و ریادین بیز ار
 اولدی لر یعنی آنلرده اصلار یا و عجب بولماس عجب اولدر عبادتم کو بدر دیب
 مقتانمق لری ری اولدر عملنی کشیکا کور کا ز مکدر بس آگاه اولغل بوبیت ننگ وزنی
 *) مایکون الانسان الاناطقا * قیلند ندر بیت ننگ یوقاروغی مصر اغی فعل نفی در
 صونکغسی و زنده استثنادر بعضیلار الایز ار دیدوکنی آلار بیز ار او قودیلار
 بواشکاره خطادر تأمل ایلیه سن *) (کو تار یلمدی اولگوخه آلار دین * خدا هر کیز
 کو تار مس اوز گالر دین) * یعنی پیغمبر لردن اولگوخه الله تعالی شریعت حکمنی
 کو تار مدی بس غیری لردن اولیالردن کو تار مک قند اوله *) (محمد کم محبت کافی ایردی *
 حبیب حق رسل سلطانی ایردی) * یعنی محمد علیه السلام الله تعالی ننگ سومکلیک
 غزینیه سی ایدی الله تعالی ننگ دوستی و پیغمبر لرننگ پادشاهی ایردی *) (کتار
 وقتیکه آنداغ بولدی حالی * وضو ایلر گا یوق ایردی محالی) * یعنی محمد علیه السلام
 آخرت یورطینه کینار وقتده آنداغ تنلری آغروب طهارت آلورغه طاقتی
 قالمیوب زبون اولدی *) (اشتدی چونکه اذان یا بشارت * دیدی یا عائشه قیلدر
 طهارت) * یعنی چون پیغمبر علیه السلام اذان آوازی ایشندی اوزی ننگ
 خاتونی عائشه گه ایتدی یا عائشه بگا طهارت قیلدر غیل زیراکه منم طهارت آلورغه
 طاقتم قالمدی آندین صونک مسجد کا و ار این دیدی (طهارت دین صونک اول شاه اولو
 العزم جماعت کا بار ورغه ایلی جزم) یعنی عائشه رضی الله عنها طهارت قیلدر غان دین
 صوک اول صبر لقی پادشاهی پیغمبر علیه السلام جماعت نمازینیه بار ورغه قصد ایلدی
 اولو العزم اضافه سی بیانیه در معناسی صبر لقی پادشاهی دیمکدر قوله تعالی (فا صبر

كما صبر اولوا العزم * (قدم باسمای توروب کندی اوزیدن * عرق سیلان ایدی
 گلدیک یوزیدین) * یعنی پیغمبر علیه السلام جماعت نمازینه باررغه دیب قصد
 ایدب آیاق اوزرینه باصد قنده یقلب کندی آغرق قاتیلقدن اوزنی
 قوته آلمدی گولدیک مبارک یوزندن تیرلر آقدی وهوشی کیتب یقلدی * (اوز یگه
 کلدی باز ایتدی طهارت * ینه قوبدی که تا تابقای جماعت) * یعنی هوشینه کلدی دخی
 ایدی یا عاقل طهارت آلدنک آلدن صکره پیغمبر علیه السلام ینه جماعت نمازینه
 باررغه قصد ایلدی جماعت ثوابنی قاییم دیواستادی * (قدم باسمای توروب اول
 صاحب راز * اوزیدین کندی درمان یوقیدین باز) * یعنی پیغمبر علیه السلام ینه
 جماعت نمازینه باررغه قصد ایتکان زمانده ینه هوشی کیتوب یقلدی اول سر یولداشی
 پیغمبر من علیه السلام جماعت نمازینه باررغه اوچ مرتبه جهدا یلاب قصد ایتدی
 بارا آمادی آخر ایونده نمازین قیلدی کور من می سن آچلاین الوغ شاهدن الله
 تعالی ننگ فرضلری ساقط اولمادی اولمگه یقین اولدقلری حالتده بس غیر یلردین
 چوک ساقط اولور نته که بیوردی * (نفس چق قوچه قاتلوق تنی دین * خلاف ایتدی
 بر قبل آیفانیدین) * یعنی اول پیغمبر علیه السلام ننگ تنی دین مبارک جانی چق نوچه
 ایتکان سوزندین دونمادی خلاقلق ایللمدی بر توك مقدارچه * (آنکدیک مصطفی
 قورقچیدین اول * وضو قیلدی اوزیدین کندی اوچ یول) * یعنی آچلاین سید
 کائنات و مخر موجودات حضرت محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم الله تعالی ننگ
 بیوردی امری اوچون و قورقماقلغی اوچون اوچ کره جماعت نمازینه باررغه قصد
 ایلدی اوچ مرتبه هوشی کیتدی کور من می سن آچلاین الوغ پادشاه خدای تعالی دین
 قورقدی سن دخی قورقفل الله تعالی ننگ بیورقینه خلاقلق ایلامگل کور من می سن شریعت
 علمالاری ایتورلر نماز قیلورغه تروب حالی اولماسه اولتروب قیلسون دیرلر
 آنکارده حالی بولماسه یا تب اوقسون آنکارده حالی اولماسه اشارت ایله اوقسون چوک
 بولسه ده شریعت امری قلدن توشمادی * (سیوکلک بنک سی قابلسه محرم * بولور
 قورقچی آرتق عشرتی کم) * یعنی الله تعالی ننگ سودکی بنک لرینک قورقماقلری
 بر ننگ قورقونمزدان زیاده اولور دنیا راحت لکنی استمادیلر الله تعالی یه یقین
 اولدقلاری بولغان صاین قورقچلری زیاده بولور نته که بیوردی * (اگرچه انبیای
 شک اماندر * مبارک دل لری خوف ایله قاندر) * پیغمبرلر شکسن امانلردر آنلارغه
 زوال ایمان دین خوف یوقدر و تهوغ حرام و تهوغ حرام اولساده مبارک کونکلری تولوغ
 قاندر * (ولی امت اگر غوث زماندر * ایسان کیمه اکی آخر در گماندر) * یعنی لکن
 امتلری رحمت یغمورلاری ایچنک تورسه لرده آخر دمه ایمان ایله کتماکلری
 کیمان وشکده در کور من می سن بعض صوفیلر دنیادین ایمانسن کتدیلر حکایتلری
 مشهور در «غوث» یغمور معناسنه در رحمت یغمورنی غوث دیرلر و غیر یغمورلری
 مطر دیرلر رحمت یغمورندن مراد پیغمبر علیه السلام دوریدر آننگ دوری قیامت

قوبقاچه در بس بنده بولغان كه مسنه خوفي ايله رجا آراسنده اولوب اوزنى اوزى زبونلار دن
كورمك كر كدر نته كه بيوردى * (اگر عالم بار و سه سن سببدن * قوباشديك تتره دايم
خوف ربدين) * يعنى سننك بارلقددين دنيا خلقى باقتر وب نور آلوب تور سه لر ده
سن قوباش كى دايم الله تعالى دن قورقمقدين قالتر اغل نته كه قوباش الله تعالى دن
قورقب قالتر اب ترر (سؤال قوباش ننگ قالتر اب تور دقنى قاندين باند كز جواب
اولدر كه چان بر عام آياقغه صو آلوب قوباشقه تابا قويسنك قوباشننگ نوري اول
جام آياقغه صوغه توشار آندين بر نور قالقب توبه كه توشار اول توبه دكى نور
قالتر اب ترور قوباشننگ قالتر اقمى صودين بلندى (ايكنچى جواب اولدر كه پيغمبر
عليه السلام ايدى كنىش الله تعالى دن قورقب قالتر اب ترر ديدى بس بلنديكه
مرتبهسى الوغ بولغان كه مسنه ننگ خوفي كوبرا كدر نته كه بيوردى (كر ك عالى كرم ننگ
خوفي كوبراغ * بيوك يردين يقلغان تورمغاي ساع) * يعنى حق تعالى حشرتينه يقين
اولوب مرتبهسى اولوغ اولغان كه مسنه ننگ خوفي كوبرا كدر برا كوبيوك توباددين
يقلسه ساع قالمغاي سوييا كى اولوب هيچ نر سهسى قالمغاي شوننگ كى بر كمسه
الله تعالى حشرتينه يقين اولوب موندن صونك مردود اولسه اوشانداق بولمغاي
ننه كه ابليس عليه اللعنه آنداع بولمى مثاننى بيورديكه * (اولوغ توتماس كچكديك
منه مين كينك * تيوه نايماغى ايرمس قوى بيلن تينك) * يعنى الوغ نر سه
بلن كچك نر سه ننگ بارماق ويورمكى برابر دكلدر بناكاه بارا تورغاچ قوى
يقلسه آنگ يقلماغى عجب دكلدر اما تيوه تايب يقلسه آدميلر عجب كه قالب آندين
كولرلر شوننگ كى بر اولوغ ايند گو كمسه مردود اولماق عوامننگ مردود
اولمقى بر له برابر دكلدر يعنى بر الوغ كشى بر خطا اشنى اشلاسه آندين تانك
عجب كه قالورلار عوامنك اشلنگان اشلرى عجب دكلدر الوغ كه مسنه ننگ خوفي كوبرا ك
اولور * (توهم ليك بولور افعال خوب ننگ * سفرده خوفي كوبراغ مالى كوپنك) *
يعنى بر ايند گوعاد قلى كه مسنه ننگ قورقوى كوبرا ك اولور نته كه مساعرلر آراسنده
بر كشينك مالى كوب بولسه اول كشى ننگ اوغريدن وهراميدن خوفي كوبرا ك
اولمقى كى بوهم اوشانداقدر * (توهمدين يراغ غفلتملى ننگ * كيتار غصه بيلن
غم اوغلاغانك) * يعنى الله تعالى دن قورقمقدين غافل اولغان كه مسنه قايغو و حسرت
ايله كيتار اولم اويقوسى كلنگانده ياخود معناسى بودر : الله تعالى دن قورقمقدين
يراق اولغان كه مسنه ننگ مثالى اولدر يوقلاغان كشى كى قايغودن يراق اولوب
تور سه آخر قايغولى اولور ديماكدر اما اولمكى معناسى ينكلدر نته كه ايباقلردن
معلوم اولندى اوليالردن شريعت كاخلاف اش كلمن نته كه يوقاريدن يازلدى و بر ننگ
بوز مانمده ايشان لر شيخ دعواسنى قيلورلار كوبرا كى آنلر ننگ زمانه شىخى در
مال آلمات و خاتونلار آلمات هوسنده در و دنيا زينتلرى ايله مزين در و كسب
ايلاميب خلق ننگ قولينه قاراب طمع ايلمك بابندن در قنك اولديكه بلكه معشوق ننگ

رضالقی هوسنده اولور وایتور لر بزار ننگ شیخ غیبت سوز لر فی سوز لاسه ده
 اعتبار یوقدر دیر لر زیر اکه شیخ مرید لر حالی سنامق و تجرب به ایلمک اوچون
 آنداغ ایتار دیر لر بوم یالغاندر اکر مونداغ اعتقاد ایلاسه یوقار یکه یاد اولنمش
 ملاحه مذهبه کردی و آنلر گروهندن اولوب عاقبت کافر اولدی زیر اکه غیبت
 وبهتان ننگ حراملقنه ایت ایندی اول آیت بارچه کمسنه گلهامدر ایتولمدی مشایخ لرغه
 غیبت و یالغان حلالدر دیب وایتور لر که زینت دنیا بر ننگ مرشد لر مزگا حلالدر
 آننگ اوچون حضرت پیغمبر من علیه السلام شونداغ بهالی طو نلر کیدی دیر لار
 بلی جواب بیر امز آنحضرتلر کیگان بولسه ده اوز کسبی ایلن کیدی عزیز باشنی
 اولومگا مستحق ایلا ب کافر لر ایله غزاقیلدی و تجارت ایلدی سر چلاین قول کوتارونی
 کوب تورمندی روایتدر شیخ جنید دین صور دیلر صوفی تعریفی نه در جوابنک
 کور کاردی بیله دیو (الصوفی من صفا قلبه عن السكر واستوی هنک الذهب والشجر
 وامتلأ جوفه عن الفكر وانقطع الی الله عن جمیع البشر والافکب کوفی غیر من الی صوفی)
 دیمشلر ودخی شیخ شبلی دن صور دیلر صوفی نه در جوابنک ایلدی صوفی حرفی دور تدیر بو
 دورت حرفی معناسنه استقامت اولسه صوفی در آنداغ اولسه کلب کوفی منک صوفیدن آر تقدیر
 دیدی یعنی صادق صنادن عبارتدر و او وفادن عبارتدر فی فنادن عبارتدر «یا» یقین دن
 عبارتدر سؤال اکر دیسه لر که صوفی تعریفنک شریعتک استقامت اولمغان صوفیلر فی
 نه اوچون کلب کوفی گا تشبیه ایلدی غیر ی شهر ننگ کلبی گا تشبیه ایلمندی جواب
 اولدر که کوفه شهری ننگ کلبلری حضرت امام اعظم اوتدکنده آواز بیر مسلر
 ایردی و آننگ آلدینه توشماسلر ایلدی بر برینه ایتور ایر دیلر ادب بر له ترونک
 حق تعالی ننگ تجلی نوری توشکان بنده سی آلدنده ادب ساقلانک ودخی اول
 آداب شریعت ایله حق تعالی یه قوللق ایدر دیور ایر دیلر شول اجلدن شریعتکا
 استقامت اولمیان صوفی لر ننگ مرتبه سی کلب کوفه کا برابر اولدی و تمثیل ایلامکی
 اهانندن کنایه در شیخ لر ننگ شرطی انشاء الله توباندن ذکر اولنور (بیت) سقوط
 امر نهی اولمز ولیدن * خلای شرع شی کلمز ولیدن * نه در دیسه تصوف دی
 تذلل * خشوعی مسکنت صبر و تحمل * تصوف صوفدن مشتق دکلر * تصوف جرئانی
 حق دکلر * بودنیادن تولی در تصوف * قبول شرعدر ترک تعلق * زمانه صوفی
 سنک یوق توکل * همان صفت لاری اولمش تأمل * دینلمشدر تصوف ماسبقدن *
 نفور قلبی در مادون هقندن * ارادقدر دیهس بعضی تصوف * دیهاین شیخنه استاذینه
 اف * تصوف ترک شبهاته دیمشلر * تصوف ترک لذاته دیمشلر * کیوب آق خر قنکی
 کوکسگنی کیرمه * تصوف صوفدن دیما کنی کورمه * بوننگه قانع اولماسنک ای عزیزم *
 کور رحمن بابندک ای هل نگارم * (اجل اتحادی ننگ بیانی * (اجل البته بر در اوز کا بولماس *
 اوله ره رخی نفس هر گیز اول اولس) * یعنی اهل سنت قاشنک اجل بر در بردن
 فیری دکلر بارچه جانلر اولر لر الله تعالی اوزی اولماسدر اولومدن منزله در

برا گونی برا گواولترسه تحقیق اولنمش ننگ اچلی یتب اولدی دیرمز اکر برا گو
ایتسه اچل یتماين اولدی دیسه کافر اولور نعوذبالله من ذلك (بیت) اچل کلدکده در
مقتول میت * ولا یستقدمون نص مثبت * اچل بر در اچل سر کمسه اولمز * بونصه
خالف غیر اعتزال اولمز * دیر قتل موته ایکی اچلدر * بوسوز نصه خالفدر غلبلدر *
حکیم ننگ زعم فاسدله کلامی * طبیعی در اچل یا احترامی * (قیی قلغه اچل ننگ وقتی
یتسه * قوتلماس هر چه کم هیله ایتسه) * یعنی بر قلغه اچل ننگ وقتی یتسه اول قل
قوتلماسدر نچه تور لوک هیله لر ایلاسه ده * (کین قالماس اچل ای ابن آدم * بتوشه
ساعتی یا ایلسکاری هم) یعنی تحقیق قالماس اچلدر بنده لر چنانکه آدم گا اچل کلسه
بر ساعت زیاده اولمز و بر ساعت کم بولمز شول زمانده جانی تنیدین چقار قوله
تعالی (لا یستأخرون ساعة ولا یستقدمون) * (کشی ننگ ایلسکیده هم اولسه بر جان *
اچل ایله اولبدر بیله انسان) * یعنی بر جاننی بر آدم اولترسه اول جان اچلی برله
اولبدر دیوبلسون آدمی لر یعنی اول جاننی اچل یتب اولدی دیرمز لر * (قایو
باعث بیله هر جان اولبدر * اچلدرین در قضا انداغ بولبدر) * یعنی بر تور لوک
سبب ایله هر جان اولسه بارچه سی اچلدر اولدی دیرمز لکن اول اولتر کوچی
کمسه الله تعالی ننگ قضای وحکی ایله آنداغ اولتر ب سبچی اولدی دیرمز
(عذاب قبر ننگ بیانی) * (عذاب قبر کافر لر گار چین * کورار گور ننگ عذابن
بعض مؤمن) * یعنی قبر عذابی کافر لر گه چن در کلسنه در اما مؤمنلر ننگ بعض سنه در
(ایمشلر مؤمنلر ننگ کوبرا کی قبر عذابنی کورمس دیدیلر) (ایمشلر قبر عذاب
سکر تور لوک کمسنه گا اولماس اولگسی شهیدلر در ایکنجیسی صد یقادر اوچنجیسی
صابرلار در دورتچسی صوغش صفنده صوقشقه کرمان سرخاب اولگانلر در یشنجیسی
جمعه کون یا جمعه کیچه سننده اولگانلر در آلتنجیسی هر کیچه ده سوره تبارکنی
اوقعان کمسنه لر در یتنجیسی غربت لکده اولگانلر در سکرنجیسی مؤذن لر در
(بعضی لار ایمشلر اولات ایله اولگان کمسنه گا قبر عذابی یوقدر دخی بیران
زحمتی ایله اولگانلر گه قبر عذاب یوقدر) (ودخی یوکل اولوب قورساقنده بالاسی
کیتکان خاتونلار غه یوقدر) (ایمشلر لر پیغمبر لر گا اصلا فیر ده سؤال یوقدر) (ودخی
عشر کوننده حساب یوقدر مگر سلیمان علیه السلام غه واردر فرشته لر گا سؤال واردر
عشر سؤالی یوقدر) (ایمشلر قبر عذابی کوبلگی طوننی نجاستدین سقلامغان
جهتندلر) (ودخی بر ایودین بر ایوگه سوز یورتسه و مسلمان لار ننگ غیبتلر نی
سوز لاسه بونلر ایله قبر عذابی کوب اولور) (بیت) عذاب قبر در کافر لعینه * دخی بعضی
عصا مؤمنه (ایهش لر قبر عذابنی جان کوررمو یا که تن کوررمو جواب
ایدیلر هر ایکسینه اولور) (بتک کوب نسخه مشهور ایچنده * کلور ایکی فرشته
گور ایچنده) * یعنی کوب مشهور کتابلارده یازلشکه ایکی فرشته گور ایچنده کرر لر
بنده سی ننگ هالنی صورار لار قایسی دینده وقایسی مذهبه وقایسی پیغمبر گا

ایمان کلتور دنك دیر لر نته که تو باندہ بیان اولنور ایمشلر اول ایکی فرشته نك اسملری منکر و نکیر در چان آدمینی قبرگه قویب قرق آدوم برکیند کز ندین صوگره کرر لر (ایمشلر سؤال فرشته سی تور قدر اولگسی منکر و ایکنجیسی نکیر اوچونجیسی رومان دور تنجسی نا کور در بودورت فرشته لر کلوب صورار (ایمشلر منکر و نکیر ایکی فرشته در دنیا داقی ادم نك بارچه سنی قبر نده صورار لار (و ایمشلر منکر و نکیر هر کشی صابین یعنی هر کشینك اوزلی اوزینه منکر و نکیر واردر کرام کاتبون کبی (و ایمشلر منکر و نکیر بنک لر دن سریانی تلچہ صورار و بنک سریانی تلچہ جواب بیرر لک قدر خدای تعالی بنک سینه الهام ویرر (اول ایکی فرشته قبرده صور دق نرسه لر نی بیان ایدر * صورار کمدر خدا برله رسولنک * نه در دیر لر ینه دینک و یولنک) * یعنی اول ایکی یار صورار لار اول قبر داگی بنده دن خداینک کم تر ور و پیغمبرنک کم تر ور نه تور لوک دینک تودنک و نه بولده یور دنک اگر بنک جواب بیرسه فبها و نعم و جواب بیرسه عذاب ایلر لر * (اگر کرسه فرشته لر غضبین * چقار اوت یورنبدین آغز و لب دین) * یعنی اول فرشته لر آچیغ ایله اول بنده فاتمه کرسه لر آغز لر ندین اوت چقار قبیح صورت اوزرینه کرر لر ایمش لر صورقلری پچین صور تنده در و مانکلای اورتاسنده کوزلری الوغ طبای قدری در ساچلری یر دن یا تور کوزلری یاشین کبی بالتراب اوت اوچار و آواز لری رعد آوازی کبیدر * (اگر هیبت بیلان قیلسه نظاره * بولور غمکین کونکل لر پاره پاره) * یعنی اول ایکی فرشته اول قبرده گی کمسنه گا آچیغ لانب فاراسه لار آنک هیبت لکندن کونکل لری پاره پاره اولور اعضالری فالتراب جواب بیره آلماسلر * (دیگایلر آدمی بو بر سنک لای * جوابن ویر مسنک وای اوستیگا وای) * یعنی اول ایکی فرشته لر ایتور لر اگر سن بزرگا جواب بیره آلماسنک حسرت اوکوچدر سنکا قیامت کونینه دیکن اورنک اوشبو فارانغو قبردر سنکا چراغ یوقدر همیشه بزرلر سنی مونک عذاب ایلر مز دیر لر وای دیدیکی کلمه حسرت و اوکونچ معناسنه در حجاز مرسل قبیلندندر * (اورار لر گزی برلن اول ایکی یار * ایشور انس و جندین اوز گاجاندار) * یعنی اول جواب ویرمای تورغان بنده نی اول ایکی فرشته چوقمار ایله اورر لر بونلارنک چوقمار ایله اوردق آوازی آدم و پری دین باشقه جانوار لر ایشور لر ایرمش * (آلارنک ضر بیغت تاب ایتمکی تاغ * چوک طاعت قیلور بر مشق توپراغ) * یعنی اول فرشته لر نك اوردق لرینه تاغ و تاشلر طاقت تو تا آلمز لر بر اوچ توفراق دین یر اتلغان آدم چوک طاقت ایتدی مکر «تاب» طاقت معناسنه در مشق یومروق و اوچ معناسینه در هر ایکسی فارسیدر * (تولار دوزخ ساریدن قبر انچی دود * پشیمان آنک هر گیر قیلغای سود) * یعنی اول ایکی فرشته بو بنک نی چوقمار ایله اوردق لر ندین صوگره بو بنک نك قبری تموغ اوتی و دوتونی برله طلوع اوله و آنک اوکنماک نك فایده سی اولمز نه قدر اوکونسه ده فایده

قیلیمه «ساری» مونك طرفی معناسنه در فارسیدر * (عنایت ایلسه دانای اسرار *
 گرار گورگا ملایم اول ایکی یار) * یعنی اول بنده گه سر لرنی بلکوجی الله تعالی
 یاردم ایلسه جوابنی توغر یلق بر له بیرسه اول ایکی فرشته یوم شافلق ایله خوب صورت
 ایله کر لر * (دیگایلر کرسه لر خوب ایتمه بر دین * صور ار لهر بانلیق بر له آندین) *
 یعنی اول این گوبنده ننگ قبرینه بو ایکی فرشته کرد کلرنده آغایلر ز نهار بر دین
 قور قماغر لر سکا اجماح بر له سیونچی بیررگا کلدك ودخی اول بنده دین مهر بان و شفقت
 ایله سور غایلر * (اگر بیر سنك جواب باصوابی * آچار جنتدین اول منز لنگابی) * یعنی
 اول ایکی فرشته گه توغر یلق ایله جواب بیر سه قبری ننگ پوچماقنی آچقایلار آندین صوك
 اجماحنی کور کاز گایلر آنداغی یور طلر فی کور ب شادلق ایله قبر ننگ یا تقای * (قار انغو
 گور بولور آنداغ فرحناك * جهان ننگ شوقی باد کدین چقار پاك * یعنی قبر گه اجماح
 ایشکی آچلغاچ اول قار انغو قبر آنداغ یا قتر ولور دنیا یا قتر ولقندین زیاده اولور
 جهانداغی اوغول و قزن ننگ و مال ننگ قایغوسی کوکلندن چقار * (کوکلنده غصه قالمز
 بر چکندیک * یاتور سن یاگی او یلنگان یکت دیک) * یعنی آندین صوگره کوکلده
 مامق اورلغی قدری قایغو قالماس یاگی خاتون آلغان یکت نچوک یا تور که سن
 هم آنداغ راحتلاب قبرده یاتور سن دیمک در چکت فارسی چیم ننگ و کانی ننگ
 ضمه سی ایلان مامق اورلغی معناسنه در * (که مونندین صوگره غی نعمت لرنی *
 خدا دین اوز گه کم بلنگای باریتی) * یعنی بوقدر اولغان دین صونک ینه الله تعالی نك
 نه قدر نعمت بیر وی ننگ حساننی و ساغشنی کم بلنگای الله تعالی نك اوزندین
 غیر دیمکدر * (الوی بنده من بیچاره در من * هوای نفس ایله اوآره در من) * یعنی
 یارب من بر چاره سز بنده من نفس غمازم آرتندین یور ب جهاندنه مسخره جهان
 بولوبمن * (ایر من بارچه نقصانمغه اقرار * مسلمان اوغلی قیلما س اشرار م بار) *
 یعنی بارچه کم لیک اریمه اقرار ایلر من اوز منی گناهلی بنده لر دین قویار من
 زیرا که منم گناهم شوند اعدر مسلمان اوغلی قیلماغان اشرار فی من قیادم * (ایر
 من بنده لر نك سرنکونی * تولای یار و برادر نك زبونی) * منگدیک عاصی بولغایمو
 جهاندنه گناهم ظاهر یمدین کوپ نهاندنه * یعنی بنم کبی گناهلی بود نیاده بولمغای
 زیرا که بنم گناهم طشیدن ایچمه کویدر یعنی ظاهر کور نگوچی گناهمدن
 کورنمای تورغان گناهم کویدر دیمکدر * (نتای چون عین عقلم بی ضیادر * عمل یوق
 هم اگر قیلسام ریادر) * یعنی نیلاین عقل کوز مننک نوری بوقدر شوننک اوچون
 عمل یوقدر گناه و قنده عمل ایله سامده ریایله قیلامن * (اگرچه من یمان قل پای
 تافر * بولوبمن معصیت در یاسینه غرق) * یعنی اگرچه من یمان قل ترور من
 باشدین آیا قم غهچه غرق اولوب گناه دینگر ننده قالسامده دیمکدر * (ولی صادق
 ایر من بر لکنک * تایانب من سننک غافر لکیگه) * یعنی راستلق ایله بر الله دیو
 ایتور من و سننک غافر لکیگه تایانب گناهلار منی یار لقرار دیو امید ایتار من لقوله

تعالی (لا تقنطوا من رحمة الله) الایة * (لکه که رسه بویالغز غریب باش * او گور سه
یوز همه قوم قزنداش) * یعنی چنان من غریب بنده یالغز باشی لکد ایچنده قالب
و بارچه قوم قزنداش لر مینی لکده قویب قایتسه لر * (تخیر بولسه جان غم سرشته *
یتوشسه صورغالی ایکی فرشته) * یعنی من لکد ایچنده جانم قایغودان حسرتلی
اولسه وشول زمانده مگدا ایکی فرشته سؤال ایلر که کلسه لر «سرشته» قایغومعنا سنه در
ضرورت شعر اوچون غم لفظنه عطی تفسیر ایلیوب الفاظ مترادفه اولندی * (دیسه
من ربك ایکی عبد درگاه * تلمکه جاری قیلقل ربم الله) * یعنی اول ایکی فرشته ایتسه لر
ای الله تعالی نك درگاهینه کلهش قل سننك نگر نك کم در دیو سن شول زمانده تلمکه
بنم یورتکل بنم نگریم الله در دیب * (سن آسان ایته باسنك آند اغ سؤالی * چچوك کچکای
غریب بنده گنی حالی) * یعنی یارب سن اول ایکی فرشته صور اغان زمانده اوز نك
یگل ایلامسك بو غریب بنده گننك حالی نتاك اوله بیلکه خراب اولور یوزی قارا
اولور * (اگرچه عاصی در یارب بو بنده * اوز نك بنده دیگل ربم دیگاندده) * یعنی
یارب اگرچه بوقل نك گناهی کوب بولسه ده گناهینه قارامیوب اوز نك بنم قلم دیگل من
تنگریم دیب یاد ایتکان زمانده * (اگر سن قیدلامسك قل لقی آتن جود * مم قل من
دیگانه بن چچوك سود) * یعنی یارب سن قلم دیگان لفظنی جومارد لقی ایلامسك بن
اوزم نگر نك قلی من دیب ایتوومده فایده یوقتر * (الهی لطف قیل موندده و آندده
* منی بنده ایتب برکت بو بنده) * یعنی رحیم ایلاب سن منی دنیا و آخرتک غلنك ایلاب
قللر گروهندن برکتکل و آنلار گروهندن ایلا گل اولگی بنده لفظی قل
معنا سنه در صوغسی بغلامق معنا سنه در هر ایکسی فارسی در * (اگر چند بیکه
کوز سن بولسه انسان * صورلور البته شک و نقصان) * یعنی اگرچه بر آدمی دنیا ده
کوز سن اولسه ده موندن صونك اولب قبر که کومولسه آندین گور سؤالی صورلور
شکسن و نقصانسن * (اگر در یاده اولسون یا آصولسون * غناب ایتسه بنی آدم نه
بلسون) * یعنی برا گور یا ایچنك اولسه یا طاغانك آصولب اولسه فرشته لر آندین
سؤالن صورلور اگر اول بنده گناه کاردن اولسه شول دریا ایچنك یا که طاغانده
آصولب تور دق وقتده غناب ایلر لر آدم اوغلانلاری آنی بلمز لر اگر آدم
اوغلانلاری بلسه لر ایدی کورماینچه ایمان کلتور مگری بولمز ایدی بیلکه کورب
ایمان کلتور لر ایدی شوننك اوچون هر نه احکام آخرت لر که کورماینچه ایمان
کلتور لر هتدر دیو * (درنده آدم اوغلین قیلاسه خوراک * گمان یوقتر سورار قارندن
ای پاک) * یعنی بر تقوی حیوانلر آر صلا نلار و یولبار صلا ر آیو و بوزی کبی نرسه
بر آدمی آشاسه لار و آشاب اول آدمی بنور سه لر گمان وشک یوقدر حق تعالی حضرتی
گور سؤالن اول یر تقوی حیوان نك قورصاقنك صورار و آننك قارننی بوییلش
که سنه که قبر ایلر شک و شبهه سن * (اگر بنده معذب بولسه آندده * قالور تویمهای
بو آشدین اول درنك) * یعنی بوییلش و آشالمش آدمی الله تعالی شول یر تقوی حیوان

قورصاقنده عذاب ایلاسه اول یر تقوی حیوان خدای تعالی ننگ عذاب قیلدقنی
 تویمای قالور * (چوک قیاسه ایرر قادر و ناصر) * بویرده بنده سی ننگ عقلی
 قاصر * یعنی الله تعالی بنده لرنی چوک ایتسه ده قادر در بو اورنده چوک اولور
 دیوینلرننک عقلی قسقه در آچلاین اش ننگ اولور دیوتانک عجایب کا قالماغل
 زیرا که بونلرننک کلسنی الله تعالی اوزی ننگ پیغمبرینه خبر بیردی بوایتلنگان
 مسائل لر الله تعالی ننگ رسولی پیغمبر علیه السلام خبری برله در نته که بیوردی
 * نه کم ایدی خداینک یاپیمبار * آنی محکم توتوب آیر یلمه زنه ار * یعنی الله تعالی
 اوزی ننگ پیغمبرینه احکاملر ایدی آنی محکم توتوب آندین آیر لماغل زیرا که
 بوقبر عنابی ننگ مسائل لر پیغمبر علیه السلام ننگ حدیثی برله ثابت اولغاندر
 حتی که یتیمش تواتر حدیث پیغمبر علیه السلام دن کلدی بارنی یازمق بو اورنده
 لایق دگلر * (قیامت حق لغی ننگ بیانی) * (قیامت حق ایررای آدمی زاد *
 خدا قرآن ایچنده قیلدی کوب یاد * یعنی قیامت کونی کلامی حقدر الله تعالی
 آنی قرآن ایچنده کوب یاد ایلدی (ایمشلر قرآن ننگ اوچ اولوشی ننگ ایکی
 اولوشی قیامت حالنی سویلامکدر بارونی ذکر ایلامک حاجت دگلر معنی ایاسی
 اوزی قاراب بلور دیمکدر (اولور قدرت بیلن توفراغمن تن * کرر جان قایتده دین بی
 شبهه وطن) * یعنی خدای تعالی ننگ قدرتی برله بزلر اولوب توفراغنه کرر بزشک
 وشبهه سن (بیت) نصوص طاعه واروز حشره * قبورن دین چقار موتاسی طشره *
 کرر ارواح ابدان عتیقه بودر وصفی قیامت فی الحقیقه بدن عشرینه منکر فلسفیدر *
 مللار بابنده غیر غنی در * (تنک هر تورلی بولغان بولسه برهم * قیلور بورناغیدک
 خلاق عالم) * یعنی سننک ننگ هر تورلوک دنیا ده بولور ایدی آلقن و قارلقن
 و اوزنلقن و قسقه لقن الله تعالی بونلرننک بارچه سنی بورنغی دیک ایلر عالمی
 یرانقوی الله تعالی هیچ برونی کیم وز یاده ایلامیوب و بارچه پرا کنده اولدق
 اعضا لنکنی کرک مشرقده و کرک مغربده اولب قالغان بولسون بارچه سنی بر ساعتم
 جمع ایلایب ترگزور دیمکدر « برهم » معناسی معلوم خوارزم لغتی دریا که جمع
 قیلور معناسنه در فارسی در مصرع ثانی مصرع اوله راجعدر * (خدا هیچ برده یوقنی
 ایلدی بار * یار ایتسه قایتده دین ایرمس بودیشوار) * یعنی خدای تعالی چوک بزلرنی
 اول یوقدان بار ایلدی هیچ مشکل یوغیدی بوسوز هر کشیگا خفی دگلر قولا تعالی
 (قل بحیبهما الذی انشاء اول مرة) * (اودرما کم چوک کم حکم قیلدی * تریل دیگاچ
 همه عالم تریلدی) * یعنی الله تعالی حکم قیلغوچیلر ننگ ما کمی در تر یلنکر دیب امر
 ایلسکاچ بارچه عالم خلقی تر یلور هیچ بر آلت لرکه واسطایلر که محتاج اولون نته که
 بیوردی * (یغار عشر یرنده بارچه جاننی * صورار بنگ میمدین یخشی بماننی) *
 یعنی الله تعالی قیامت کونی ترگزوب بارچه جانلرنی یخشی لقی و پمانلقی هالنه
 صورار مالکنی قایدین تابدنک وقاندن صرفی ایلدنک دیب نته که بیوردی

(قیامت حق لغی ننگ بیانی)

* هراشتی کوب قیلیدرسن ویا آژ * حسابن هم قیلار اول بند دین باز * یعنی
 بنده لر دنیا یورطنده اشلادیلر آزدن وکوبدان حلال وحرامدن بارچه سنی الله تعالی
 بنده سیدین حساب صوارر وصورامقی الله تعالی بلمگانلکدین دگلدر بلکه
 قل لری ننگ اوپکه سی قالماسن اوچوندر اوزلرینه نامه لر فی اوقتوب جزایلر * (خدا هر
 بنده سیغه قیلسه آسان * حسابن بیرگوسی بنده اوشال آن * یعنی خدای تعالی
 اول حساب کوننده بنده سیغه حسابنی ینکل و آسان ایلسه اینرگوا یلیب اجه اغه
 کرگوزر اوشال دیدکی لفظ ضمیر غایبدر اینرگوجر اوزلرینه فایتور «آن» هم ضمیر
 غایبدر فارسی ضمیری در اوشال لفظنه تأکید اوچون وزن شعر یوزندن دوشدی
 * (اگر قاتیغ توتار بنده حسابن * اوزی بلنگای آنکا سالغان عذابن) * یعنی
 الله تعالی اوزی بنده سینه قاتی حساب ایلسه آنک قتیغ ایلمکینک حکمتنی بامز لر
 الله تعالی اوزی بلنگای آنکا قیلغان عذابن دیمکدر * (بیلور گرچه جمیع حالزنی *
 ترازوگا صالور اعمالزنی) * یعنی الله تعالی بارچه حالزنی وگناهزنی و ثوابزنی
 بلور آنداغ اولسه ده عمل لر مزنی ترازوگا سالب اولچار (بیت) قیامتده ایدهر بم
 سؤالی * بلور کن عبدی ننگ وارسو عالی * (بیارسه نامه فی رحمت بولیدین * کلور
 نامه اولقل ننگ اونک قولیدین) * یعنی الله تعالی بر بنده سی ننگ عمل باز وینی رحمت
 ایله بیارسه اولقل ننگ اونک یاغندین بیر ولور (بیت) ترازوی عمل نص ایله ظاهر *
 بشر کیفیتی درکنده قاصر * د فائیزی عمل جمله ظهوره * کلور صاغه که بعضی گناهوره
 * (قزیل یوز لیک بولور هم اول سرافراز * سیونگانندین قیلور اول بنده آواز) *
 یعنی اول نامه سی اوگدن کلگان که سته یاشنی کوتاریب سیونگانندین اول بنده
 چاغرر ایدر بیلده دیو * (اونک نامه منی ای تورغان خلایق * کیلوبدر نامه اخلاصغه
 لایق) * یعنی ای تورغان خلایق و حاضر اولغان محشر جماعتی قار آنک منم نامه منی
 اینرگوزال اولوب کلدی اخلاص ننگ درست لگی اوچون کور ننگ منم ایرلکمنی
 ویکت لکمنی دیب تفاخر قیلپ چاغرر * (بهشت عالیله بولغای مکانی * غریق
 رحمت حق جسم و جانی) * یعنی اول اونک قولدین نامه سی کلگان که سته گابیوک
 مرتبه لی اجماع اولغای ودخی الله تعالی ننگ رحمتنه تن و جانی غرق اولغای * (اگر
 نامه کلور بولسه غضبدین * کلور آرقاسیدین یادست چیدین) * یعنی اگر بر بنده ننگ
 نامه سی الله تعالی ننگ قهری برله اولورسه اول بنده ننگ آرقه سندن تیشوب بیر لر ویا که
 صول قولندین بیر لر (ایمشلر الله تعالی بنده لر فی قبرندین قوبار دقنل بارچه سنی بازو
 اوقغوجی ایلر خط تانورلر هر برسی اوزلی اوزی ننگ تلچه اوقورلر) (وایمشلر
 کرام کاتبونلر آدمی لر ننگ عمل لر فی عربی تلچه یازارلر عرب خطی ایلان دیرلر
 زیرا که قرآن هم عرب تلچه ایندرلدی و خطی عرب خطی ایدی * (قاریوز لیک
 بولوب شرمنده اول قل * توتارلر هم سالورلر بوبینه غل) * یعنی اول نامه سی
 صولدین کلگان که سته ننگ یوزی قارا اولوب خلایقلا آراسنده اویاتلیغ اولور

ودخی اول بنده فی زبانی فرشته لری توتارلر بویینیغه اوتدین بولغان بوغولر
 سالورلر * (تقی زنجیر ایتارلر گر دنیغه * قره بولمغای یالبارغانیغه) * یعنی
 اول نامه سی صولدین کلکان که سنه ننگ بویینیغه اوتدین زنجیرلر ایتارلر نه
 قدر که الله تعالی به یالبار سه یالبارغانیغه التفات اولیه زیرا که یالبار مق
 کوفی دنیا ده ایردی غافل اولوب هوای نفسه تابع بولوب بوکولر فی اونوتدی
 * (بولور تورلیک مشقتلر حواله * قیلورلر جانب دوزخ کشاله) * یعنی اول
 نامه سی صولدن کلکان که سنه گا تورلیک مشقت لری یوکلر تورلر وز بانیلر اول
 قلنی تموغ ننگ طرفینه یوز توبان اوستراب تارتارلر حواله یوکلر تمک معناسینه در
 عربی در کشاله کافننگ ضمه سی وشین ننگ حرکتی ایله یوز توبان اوسترامک معناسنه در
 قوله تعالی (یوم یسحبون فی النار علی وجوههم) الایه * (الهی قورقادر من
 حضرت تگدین * امیدیم کوب سننگ غفار آتگدین) * یعنی یارب سنک الوغ
 درگاهگدین قورقارلر لکن امیدیم کوبد رسننگ غفار دیکوکی اسمگدین
 * (یغلغانده یمان ویخشی بنده * قلگنی قیلماغل شرمنده آنده * یعنی عرصات
 میداننده جمع اولغان زمانده بوقلگنی اویاقلیق ورسوای ایلامکل دیمکدر
 * (اگر اعماله سالسام کوزیمنی * سز اوارالم دیرمن اوزیمنی) * یعنی یارب
 نیلرم. اگر قیلدی اعمال لریمه کوزیمنی سالب قاراسم عذاب کالایقمن دیب فکر
 ایلامن زیرا که عمل لریم بارچه سی نقصانلق ایله اولغاندر «سز اوار» لایق
 الم عذاب معناسنه در عربی در و منه قوله تعالی (نعتبه عذابا الیما) * (اگر
 الطافکا باقسام الوم * امیدیم کوب باغشلانغای گناه) * یعنی یارب اگر الطافکا
 ورحمتکا باقسام امید ایتارمن شاید منم گناه عفو اولنور دیب * (اگر سن
 یاپماسنک ای عالم غیب * بولور تانکده معین سانی یوق غیب) * یعنی اگر سن
 گناهه عفو پرده سن یاپماسنک رحمتنک ایله تحقیق تانک آتقناچه حسابی یوق
 عیبیلر وگناهلر ایلامن زیرا که آدم اوغلانلری غافل لکن عالی دگل * (الهی مغفرت
 محتاجی درمن * سنک کینک رحمتگدین راجی درمن) * امیدیم کوب ایرر آنداغ
 شرفدین * بیارسنک نامه من فی اونک طرفدین) * یعنی یارب یارلقماغکا محتاج
 تورمن ودخی کینک رحمتگدین امید ایتارمن کوب امیدلر واردر که شاید که
 نامه لرم فی اونک یاغردین بیارردیو * (حجاب عفو یاپسنک عیبمگا * در رحمتی
 سالسنک جیممگا) * یعنی عفو پرده سنی بز لرننگ گناه من گایاب رحمت انجوسنی
 یقارمغه باغلر دیب امید ایتارمن لربونداغی یکی اضافه (لجین الماء) قیلنک قدر نامل
 * (الهی قورقادر من جانم زین * بیارمه نامه فی صول یانمزدین) * یعنی یارب سننگ
 عذابگدین جانم ایله قورقارم زینا گاه نامه من فی صول طرفدین بیارردیو * (امیدلک
 بندک درم هم هر اسان * حسابم فی اول کونده قیل آسان) * یعنی یارب سندن امید
 ایتارمن لروهم عذابگدین قورقارمن لرحمتنک ایله اول کونده حسابم فی ینکل

ایلا ب درگاهنکالایق ایلا گل «هراسان» هاننک کسری ایله واراننک فتحیله قورقمق
معناسینه فارسیدر * (تلفی برله سورغیل کاریمزنی * قار اقیلمه اوکون رخساریمزنی) *
یعنی یارب مهربان لق ایله بزرار دین سؤالگنی سورغیل وزنهار قیامت کون
بزرارننک یوزمزننی قرا ایلامنک رخسار راننک ضمه سی ایله خاننک ساکنی ایله یوز
معناسنه در * (اگرچه نامناسمین یمان من * اوزنک ایدنک قلمغه مهربان من) *
یعنی اگرچه من قلنک لایقسر اولسامده سن آنک یمانلغنه قرامغای سن زبراکه
اوزنک ایتدنک قل لریمیه مهربانلیغ من دیو * (اگرچندیکه بولسام زشت
بدکار * حبیبنک امتی من قل آتم بار) * یعنی اگرچه یاوزاشلی بنده نیک بولسامده
دوستنک محمد علیه السلام نیک امتی من ودخی تنگری تعالی نیک قلی من دیگان آتم
بار (زشت دیدکی فارسی لغتی دریاو زاش قیلغوچی معناسینه در بدکار لفظیله
الفاظ مترادفه اولوندی وزن شعر اوچون یاکه عربی در لاشی معناسنه در * (ترازوی
قیامت نیک بیانی) * (تراز وحق ایرر روزی قیامت * آننک صدقیغه نازل بولدی
آیت) * یعنی قیامت کون میزان و تراز و حقدر آننک راستلیغنه آیت ایندی قوله
تعالی (والوزن یومئذ الحق) الایه مفسر ایدش لرمیزان میکائیل فرشته نیک اونک
قولیده میزان نیک ایکی پله سی واردر بر پله سی نوردن و بر پله سی قار انغولقدن
اوله و دیکمه پله سی نیک اولوغلی یز ایله **کوک** آراسی قدری اوله (ایهش لری
پیغمبر لریگا صلوات الله علیهم اجمعین میزان اولمیه مگر سلیمان پیغمبر گابوله زبراکه
دنیاده اول اولوغ پادشاه ایردی و بعضیلر دیرکه افضل بودر که آننک **چوک** ایرکانینه
ونه صورتده ایرکانینه ایرشمک حاجت دگلدیر بلسکه بزرگا اعتقاد ایلمک کدر
میزان حقدر دیو * (بلور تنگری اگرچه حالمنی * تراز و غه سالور اعمالمننی) * یعنی
الله تعالی بزرارننک حالمنی آنکلا یور میزانغه سالما یوننک اعمالمن معلومدر آلا
بولسه در تراز وگا سالور قل لری اوپکاتار تماسن اوچون * (قیلور آگاه قیلان
قیلمش لریغه * یتوشماس عقل ایکننک اشلریغه) * یعنی حق تعالی حضرتی اول
کونده بنکر نیک عمل لری آنکلا تور بارچه سنی خاطرینه تشور رخدای تعالی نیک
قدرت لریغه عقل یتشماسدر ای الوغ کمسنه ایکام الله تعالی معناسینه در سهرقند
خلقی نیک لغتیدر * (تراز وباری غه اقرارمن بار * **چوک** ایرکانینه فی کاریمز بار) *
یعنی تراز و بارلقینه اقرارمن بار آننک **چوک** ایرکانینه فی اشنم باردر تراز و صورتنی
خدای تعالی اوزی بلور دیمکدر * (الهی قیل آغر میزانمننی * سلامت توت بزرنگ
ایمانمننی) * یارب سن بزرنگ میزاننده اعمالمننی آغرایله ودخی دنیادن اوتد کمرده
ایمانمننی سلامت ایله آغر میزانمننی دیماکن مجاز واردر ذکر حال و اراده عمل
قبیلنددر تأمل * (صراط کوپروکی بیاننده) * جهنم اوزره برکوفر وک ایرور آه *
اوشال کوفر وک صراط آتلیغ گنرگاه * یعنی جهنم آرقاسنده برکوفر واردر آه یارب
نیلرمن اول کوپرننک اسمی صراط در آدمیلرننک اوتاچک یرلریدر (ایمشلر صراط

(ترازوی قیامت نیک بیانی)

(صراط کوپروکی بیاننده)

كوپرسندين اوتاكلرى اجماعى اولماق كندىن صوگره بش بوز بىلدىن صوگره
اوله آدميلر حساب بيرگوچى بش بوزيل اوتار آندىن صكره صراط كوپر وسينه
صفى اولوب سورلور لر تموغ اهللرى تموغه كررلر اجماع اهللرى اجماعه
كروب عبرت آلورلر اوچون انبيالار هم شول صف اچنك بولورلر (بيت) جهنم كوپر وسى
وار قلدين اينچه قانچى دىنى كيسكندر يتنچه تمام اوچ كره منك يىلق يول اولدى *
سعدت اهلينه آمان يول اولدى * (قانچى تيز ايرر قلدين اينچكا * پشيدانلر
اوشال كون قوشكاي اچكا) * يعنى اول صراط كوپر وسى قلدين نچكا قانچى دىن اوتكندر
دنياده گناه اشلاب پشيمان اولغان آدم اوغلانلرى اوتاه آلمان جهنم اينچه قوشكاي
تأمل * عجب حيران بولور فرزند آدم * قدم قويسه آنك آستى جهنم * يعنى صراط
كوپر وسى كورب آدميلر حيران اولور نچكه لكدين اوتكون لكدين وآياقلىرى
باسماغه تلاسه لر صراط كوپر وسى نك آستنداغى جهنم آياقلىرى پشورر * (اگر
قايتاي ديسه قويماس موعكل * بولور فرزند آدم حالى مشكل) * يعنى عرصات خلقى
كبر و قايتماغه تلاسه لر موعكل فرشته لرى قايتارملار اوتلى گرزيلر برلن اورورلر
بوز مانده آدم اوغلانلر يىنك حال لرى آغر اولسه كر كدر * (معين كورسه لر اول خلق
تف ناب * بولور جان وهى برلن زهره لر آب) * يعنى بالحقيقه كوررلر آدميلر اوت
ايله قرغان صراط كوپر وسى آنى كورب جانلرى قورقوغندىن يورا كلرى صو اولور
يعنى آدميلر تركل كندن اميد كيسه لر نته كه بيوردى * (يورا كلر قان بولوب كوزلر
توكار ياش * اومنز لدىن قوتلغايمو غريب باش) * يعنى صراط كوپر وسى كورد كده
خلايق لر نك يورا كلرى قان اولور وكوزلرى ياشلى اولور يارب نچوك قوتلغاي
اول اورندىن غريب باشلار مرسن ياردم ونصرت ايلاكل ديمكدر * (فغانلر قوبقاي
اولاد بشر دىن * كم اوتكاي كم يىقلغاي اول گندردىن) * يعنى زار زار يىغلاغايلر آدم
اوغلانلرى اول اوتچك صراطلدىن قورقوب بعضى اوتكاي وبعض لرى جهنم اينچه
يىقلغاي نته كم بيوردى * (عنایت قيلسه بعضى آدمى زاد * اوتار بعضى يشنديك بعضى
چون باد) * يعنى الله تعالى ياردم ايلاسه بعضى آدم اوغلانلرى اوتارلر اول صراط
كوپرسندىن ياشن كى وبعض لرى يىل كى هر كم اخلاصنه كوره اوتسه لر كر كدر
* (اوتار بعضى آندىن يوكرك آت دك * اوتار قر بغه لايىق يعنى هر بك) * يعنى
بعضى مسلمانلر اول صراطلدىن يوكرك و آت ديك كچارلر يعنى فى الجملة هر برسى
اوزلر الله تعالى كه يقينقلرى مقدار نچه اوتسه لر كر كدر تأمل * (اوتار بعضى مسلمان
تايه تايه * يتار آخرد يگن عشرتلى جايه) * يعنى بعض مسلمانلر نك آياقلىرى تايه
تايه كچارلر آخر بار اوتورغاچ مقناولى اورنغه يتارلر يعنى اجماعه * ايمشار بعض
مسلمانلر تايب يىقلغاندىن صوگره اوچ ساعت مقدارى توقتاب تررلر وبعض لرى
بركون قدرى وبعضلرى بر آى قدرى وبعضلرى بريل قدرى وبعضلرى منك
يل قدرى قوررلر نعوذ بالله تعالى من ذلك الشدة * (قدم قويسه يىقلور بعضى انسان *

الهی ایلا گل اول کوننی آسان یعنی بعضیلر آیاقلارنی اول مرتبه قویدقل جهنمه کینتارلر
 یارب رحمتک ایله اول کونده بز لر گه یگل واسان ایگل دیکنر * (اگر او تکار مسنک
 آندین سلامت * قلنک رسوا بولور روز قیامت) * یعنی اول صراط کوپرن دین بز لر نی
 سلامتک ایلمن کچور مسنک بو بنده لرنک تحقیق قیامت کونده رسوای بولورلر * (بلوب
 تصدیق ایتم بول کوب خطر نی * بومسکین قویمدی عصیان ایتمار نی) * یعنی یارب
 بومسکین بندنک تحقیق صراط و حسابننک بارونی بله توروب گناهلردن منع اولدی همیشه
 عصیان اچنده بولدی * (الهی بنده فی صاحب ندیم قیل * صراط شرع اوزره ثابت قدم
 قیل) * یعنی یارب بند لرنکی دنیا ده او کونمک ایاسی ایلا گل و آیاقلار نی شریعت
 اشلری اوزرینه برکتل دیکنر * (هدایت پیریکه تاشور قولمنی * عنایت کوبیکا
 کینک قیل یولمنی) * یعنی یارب فقیر لرنی کوندر گوچی مرشد اوزره تاپشور غل
 و یاردمنک ایلان قبر من فی کینک ایلاب و رحمتک دوچار ایلا گل دیکنر * (معاصی اوتیغه
 تاید رمه پایم * بهشت معرفتی ایله جایم) * یعنی گناه اوتیغه آیغمنی تاین رمه یعنی منم
 گناه سببلی یاندرمه و رحمتک ایله عفو ایله و بارلقنمق باقچه سنک اوزمزی ایله * بس
 آگاه اولغل بوا یکی بیتده دورت اضافه واردر بارچه سی لجین الما قیلند ندر لفظ
 جای مونده تشریح اولوب توشکندر تشبیه اوچون بهشت معرفتک لکن احتمال اولر که
 هدایت پیریکه معاصی اوتیغه دیدکی اضافه سی اضافه سبب در مسبب ساریدر که
 تأمل ایلیه سن) * کرم لیک پادشاها کرد کارا رحیمه مغر تلک بر و بار ایا اگر چندیکه
 بی حد در گناه * سلامت قیل خطر لردین الهم * یعنی اگر چه منم گناه مننک حد
 پایانی یوقدر رحمتک ایله خطر لردین سلامت ایله یاردمنک ایله دیکنر تأمل
 * (اگر چه سانی یوق عصیان قیلیمز * امید اولسکم سنی واحد بلوب من) * یعنی
 اگر چه من حساب یوق گناهلر قیلیمز من لکن سنی بر دیب بلوب رحمتک ان
 امید ایتمار من * (الهی بر لکنک ننک هر متیدین * سلامت قیل او کوفروک عنتی دین) *
 یعنی یارب بر لکنک و بارلغنک هر منته بز غریب بنده لرنکی اول صراط کوپرسی
 مشقت لرن دین امان ایله (حوض کوثر ننک بیانی) * (قیامت پیغمبر حوضی در حق *
 صفات قیلدی تعیین شاه اصدق) * یعنی قیامت کونده پیغمبر مننک کولی قدر
 آتی حوض کوثر دیرلر نته که راستلق پادشاهی پیغمبر علیه السلام بیان قیلدی
 آیت ایله قوله تعالی (انا اعطیناک الکوثر) نته که بیان ایلاب پیوردیکه * (صوی
 اول حوض ننک سوتدین ایرراق * یسی مسکدین هم ایردی بهراق) * یعنی کوثر
 یلغهی ننک صوی سوتدین آغراقدر ایسی یفاردین بخشیر اقدر «یسی» دیدکی قوخ
 و ایس معناسینه در ترکمان خلقی یسی و ایس دیرلر بهراق اسم تفضیلدر بخشی راق
 معناسینه در * (آننک الوغلی بر آری چیلق بول * مونی البته قیل ذهنک معقول) *
 یعنی حوض کوثر ننک اولوغلی بر آیلق یولدر بوسوزنی البته عقلک موافق
 ایلاب توغری کورکل (ایمشار بر آیلق الوغلی دیما لری آننک یاسی لغی در

اماوز نلقى بش يوز يل لقي يولدر بش وقت نماز عدنجه و كوثر نيك باشى اجماخ
 ايچنده كي طوي يغاچي نيك توبندن چقغاندر اما آنك اوزنى اجماخ ايشكى توبنده در
 (ايمش لر اول كولدن محمد امتندن غيرى اچمزلر آنك اوچون خطاب تخصيص
 اوچوندر) و دغى ايمش لر محمد امتلورى تومغدين چقغاچ شول كولگه كروب غسل
 ايدر لر آندين صونك اجماخقه كيدر لر * دمي آب اچسه آندين هر مسلمان * يقين
 بل صوساماس هرگز اول انسان) * يعني مسلمانلر بر صولومقدارى اول يلغه دن
 اچسه لر هرگز صوساماس آدم اوغلنلارى (ايمش لر غوض كوثر دين اچمكه خاصلانغان
 جماعت بش گروهدر) اولگيسي پيغمبر عليه السلام نيك سنتنى قويماغانلر
 ايكنچيسى مولد بيرامنى ايلانلار (اوچنچيسى مدرسلر و حاجيلر و غازيلر در
 دورتنچيسى يتيم لر كه نفقه بيركانلر در) بيشنچيسى طالب لر كه و مسافر لر كه قونارغه
 ايو بيركانلر در فتاواي صوفيه ده مذكور در * خداونده نصيب ايتكاي سن آندين *
 امينى كوب اير بر نيك گنى سندن) * يعني يارب رحمتك ايله بر لر كه اول يلغه نيك
 صوندين نصيب ايتكاي سن زيرا كه بندا لر نيك امينى سندن كوبدر لقوله تعالى
 (لا تقنطوا من رحمة الله) الاية * (شفاعت نيك بياني) * خدا اذنى بيلان حقدر شفاعت *
 قيلور لر انبيا و اهل طاعت) * يعني خداي تعالى امرى بر له شفاعت حقدر اما شفاعت
 ايدوچى كمسنه لر پيغمبر لر در و طاعت اهللر يدر * شفاعتكم مسلمانلرغه در سود *
 و لكن بولمغاى بي اذن معبود * يعني پيغمبر عليه السلام نيك شفاعتى مسلمانلرغه
 فايده ليدر حقدر لكن آنداغ اولسه ده خداي تعالى نيك امرندن غيرى دكلر قوله تعالى
 (من ذا الذي يشفع عنده الا باذنه) الاية (ايمش لر شفاعت الوغ گناه ايلارينه در
) ايمش لر كه شفاعتكا انكار ايلامسه كافر اولور حتى كه بعضلر ايمش لر كافر دكلر
 بلكه پيغمبر عليه السلام نيك شفاعتندن عروم اولور لر نفوذ باله * (خدا اذنى بيلان
 روز قيامت * سوكلوك بنده سى ايلر شفاعت) * يعني الله تعالى نيك امرى بر لن قيامت
 كوننده الله تعالى نيك سوگان لرى شفاعت ايلر لر گناهلى لر اوزرينه و آنلار
 پيغمبر لر در امتلرينه شفاعت ايلر لر و فرشته و عالم لر و اينر گولر بارچه سى شفاعت
 ايلر لر استاذلر شا كردلرينه شفاعت ايلر لر (ايمش لر اينر گواهلينه اينر گواهللرى
 شفاعت ايدر لر درجه سى آر تور اوچون اينر گولرى ياوزلرغه شفاعت ايدر لر
 اجماخقه كرگز اوچون *) قيامت كون عجب شدتلى كوندر * آنك قاتيغلى
 از حد فرزندر) * يعني قيامت كون عجب قاتيغ كوندر اول كونك قاتيغلى حد دن
 و حسابدان طشره در * (اوكون نيك هيبتيدين بي شك وريب * بولور كوك پاره پاره
 تاغ توز غيب) * يعني قيامت كوني نيك هيبتلى اولماق شكسز و شبهه سر در قيامت
 كونك كوكلر پاره پاره اولوب و يارلوب توشار و توزير لر بارچه سى جون كبي هوا ده
 اوچار لر (قوله تعالى و سيرت الجبال فكانت سرابا) الاية * (زمين اوتادى بارچه كوه
 سنكين * بولور حق غشميدين چون پشم رنكين) * يعني ير استينك قادقلرى يعني

تاو لرو بارچه تاشلاری و یغاچلاری بولورلار الله تعالی ننگ آپیغندین اول کوند
 تلمش چون کبی هواده اوچارلر قوله تعالی (کالعهن المنقوش) الایه * اوشال شدتکا
 یرکوک قیللمسه تاب * نچوک طاقت قیلور بر قطره آب * یعنی اول کونده یرلرننگ
 وکولرننگ طاقتلری وقوتلری اولمسه نچوک طاقت ایلمزلرنی صووندن یراتلغان
 آدم اوغلانلاری قطره آب دیماکی تسمیه الشی باسم ماکان علیه من قبیل قوله تعالی
 (واتوا الیتامی اموالهم) کبی نته که اهل بدیعه تحفی دکلدر * (بولور هم غم بیلان
 خردان زیبا * دلیام یجعل الولدان شیبا) * یعنی اول قیامت کونده قایغو و حسرتلر
 ایله ساچلری آغارر الوغلارننگ و کچیک نار سیده اوغلانلارننگ بو سوزم
 راستلغینه دلیلم قوله تعالی (فکیف تتقون ان کفرتم یوما یجعل الولدان شیبا) الایه
 هم نقطه سرها ایله ساچ آغارمق معنا سینه صحاح ده مذکوردر تأمل * (بولور
 بر بر یگیا دشمن دوست دیگانلر * مگر تقوی یولیدین غم یگانلر) * یعنی اول قیامت
 کونده انداغ قاتیغ اولور دنیاده بر بر سینه دوست اولغانلر آنده دشمن بولورلر
 بر بر ندین قاچارلر آتا اوغللر ندین قاچارلر اوغسل آتالرن ندین مگر بر بر ندین
 قاپچرلر شونچالین کمسنه لر دنیاده وقتده تقوالق قایغوسنی یگانلر و بر مجلس
 اولوب آخرت حالن سوزلشکنلردر و جماعت نمازینه بارغانلردر بری بر ندین
 قاپچازلر بری بر ندین شفاعت استاب شفاعت ایلرلر ایرمش تأمل * (هومس دیک
 قزار یر هم تیموردیک * غضب قیلغان کشی بولغای کومردیک) * یعنی اول قیامت
 کونده هوایوزی قرغان باقر کبی اولور بیر قرغان تیمور کبی اولور و عذاب
 قیلنش بندلرننگ تنی کومر تیک قارالور نعوذ بالله من ذلک * (کیلور نیرهبوی
 خرشید تابان * خیالت تیر یگدا غرق اول بیابان) * یعنی اول قیامت کوندن الله تعالی
 قویاشنی سونگو بوی مقدار نچه آدمی لرننگ باشلری اوستنده قویار اول زمانده
 آدمیلر اسسلکنندین تیرلاب عشر صحرایی تولوب تیرلرنندین یلغه لر آقار
 * (بولور اوز حالی برلان آدمی زاد * کلور کونکلیما قیلغان اشلری یاد) * یعنی اول
 کوند آدمیلر بارچه سی اوز حاللرینه مشغول بولورلر اوغل قرآنا آنا کور نماز
 ودخی نه که دنیاده قیلدی گناهلری بارچه آدم اوغلانلری ننگ غاطرلرینه توشار
 قوله تعالی (یوم یننکر الانسان ماسعی) الایه * (اگر حق یاپماسه جرم ایلگن
 جای * کواهیلك بیرگوسی بل دست ایله پای) یعنی حق تعالی حضرتی اوزی ننگ
 رحمتی ایله بزیم گناهلر قیلدی اورنلرمنی اوزی اورنماسه قیلغان گناهلرمنی
 آیاقلرمن و قوللرمن کواهلکی بیرلر قوله تعالی (الیوم نختم علی افواههم و تکلمنا
 ایدیهم و تشهد ارجلهم بما کانوا یسبون) * (قباحث لک عمل لر توشسه کوزکا * علاجین کم
 بلور حضر قدین اوزکا) * یعنی چیرکین و یاوز عمل لر کوزگه توشسه یعنی دنیاده
 وقتک کناه قیلسه لر آننگ داروی شولدر اولسندین بورون توبه استغفار
 ایلاب گناهلر فی قیلدقلری اوچون قایغویمکدر اوزگه دکلدر یعنی توبه ایلسه لر

یاز قلی یوق حکمنده اولور اگر الله توبه سین قبول ایلسه * (محمدکم ایر ر حق ننگ
حبیبی * معاصی دردی ننگ حاذق طیبی) یعنی پیغمبر من محمد علیه السلام الله
تعالی ننگ دوستیدر و گناه زحمتی ننگ اشاچلی داروچسی در گناهلر زحمتنه آندی
اعتماد لوطیب یوقدر و مصراع آخردہ استعاره بالکنایه واردر تأمل ایلیه سن
* (بیلن همت قوریغه باغلاب اول ایر * همه نفسی دیسه اول امتی دیر) * یعنی
محمد علیه السلام بیلنه همت پوتاسی فی باغلاب اول ایرلر ننگ عرصات میداننده
بارچه خلایقلار نفسی نفسی دیگیلر اول امتی دیب چاغرر و زار یقلر ایلر
مصراع اولک هم استعاره واردر قوری دیدکی پوته معناسنه در * (همه اوز نفسیه
بولسه کرفتار * محمد امتی مسکین اوچون زار) * یعنی بارچه عرصات خلقی اوز
حاللری برله بولغانده کړک پیغمبر لرو کړک اولیا لار اولسون اوزلر نی حقن
تلارلر غیر فی قلاملر اورته لرنده بو محمد علیه السلام مسکین یاز قلی امتلری اوچون
زار زار یغلاب الله تعالی حضر قندین شفاعت ایلارلر دیمکدر (ایمشار قچان عرصات
یرنده بارچه خلایقلر حاضر اولورلر آتامن آدم پیغمبر گما کلورلر وایتورلر یا آتا
بز لر گه آتالق مرحمتی ایلاب شفاعت ایلیه سن دیورلر آدم علیه السلام اوغلنلرینه
جواب بیر ب ایدر ای اوغلنلر بز لر ننگ اوز حاللر مشکدر سز لر گه شفاعت ایلمک
قنکدر دیر وایتور بارگز بنم برگوزل اوغلم واردر آدی ابراهیم خلیل الله دیرلر
آندی شفاعت اوتوننک دیر آندی صونک آدم اوغلنلری ابراهیم علیه السلام گه
کلورلر شفاعت تلارلر اول ایدر که منم آغر حاللریم اوز باشمده کوبدر بز لر دن
شفاعت ایلمک اولمز دیر اما سز لر موسی کلیم الله قاتینه بارگز لر زیراکه اول موسی
دنیا ده وقتلحق تعالی حضرتی برله کوب سوز لر سوز لشدی آتنگ یقین لغی بز دین
آرتقدر دیر بس آدم اوغلنلری بارچه یوگر شوب موسی کلیم الله قاشینه کلورلر
وایتورلر یا کلیم الله بز لر گه شفاعت ایلاکل دیرلر اول هم بز لر دین بولماس دیر
آندی صونک اسماعیل ذبیح الله قاشیغه کلورلر اول هم بز دین بولماس دیر لکن
اسماعیل علیه السلام ایدر منم برکورکلو ایزگودولنلو وگوزل اوغلم واردر آدی
محمد در آتنگ قاتینه بارنک زار دیر اول بارچه دنیا و آخرت خلقی ننگ پادشاهی
و شفاعت ایدوچسی در موندین صونک آدم اوغلنلری پیغمبر علیه السلام قاتینه
کلورلر و شفاعت استارلر و پیغمبر علیه السلام یوکروب عرش کا بارر الله تعالی کا
سجده ایلب زار یقلر ایر ر حق تعالی ایتور که ای محمد بوکون سجده کونی دگلدر
بلکه آشامق و ایچمک کونیدر چون سجده قیلور سن دیور پیغمبر علیه السلام ایتور
یا الهنا وسیدنا امتلریم قایسی سی تهور و غلدر و قایسی عرصات میدانند در آنلر
مندن شفاعت استرلر بگا آنلردن باشقه اجماع ننگ نعمتی هر امددر دیر بس ایندی
عزوجل ایدر یا محمد بارغیل امتلر ننگ شفاعت ایلمک و دخی غیری پیغمبر لر گه
ایتکل امتلرینه شفاعت ایلسونلر موندین صونک پیغمبر علیه السلام امتلرینه

شفاعت ایلر و غیره پیغمبر لر هم امتلرینه شفاعت ایلر لر و این کولر و صالح لر
هم آنداغ شفاعت ایلر لر فتاوی صوفیه ده مذکور در (بس معلوم اولندی پیغمبر من
علیه السلام نیک آنالار دین آرتق شفقتی واردر امتلر نی کوردکی وقتده آنالری
کبی رحیم لیک کونکلی ایلن یولوقب شفاعت ایلر نقه که بیوردی) * (اکر بولسه
ایمه تورغان بالاگم * تابلغانن چوک چولان قیلورام) * یعنی بر خاتون نیک
ایمه تورغان بالاسی یوق بولب موندین صونک اول بالاسی تابلسه آنک آناسی
اول بالاسی قاتند ایلن و تولغانن یورر اول بالاسینه رحیم و شفقت ایلا یب
یوق اولدی اوچون ساغنب تابلد قدن صوگره نه قیلورن بلمز آنچلا این حضرت
رسول علیه السلام قیامت کون امتلرین کوردکنک شوخچلا این رحیمی و شفقتی ایلان
تورر دیمکدر «کم» کافی فارسی ایله یوق معناسنه در چولان چیم فارسی ایلان ایلانمک
و تولغاننق معناسینه در هر ایکسی فارسیدر * (منک آنداغ آنادین کوبراغ و بهراغ
محمدکم غریب امت اوچون داغ) آن حضرت رسول علیه السلام نیک امتنه شفاعتی
آنداغ آنالرنک شفقتندان هزار مرتبه آرتق هر وقتده غریب امتلری اوچون
قایغولوغ ایردی بهراغ کوب معناسنه در فارسی در کوبراغ لفظینه عطف تفسیر
اولندی وزن شعر اوچون داغ فارسیدر قایغولوغ معناسنه در * (آقاردر یا بولور
اول محترم دین * شفاعت شیر یستان کر مدین) * یعنی شفاعت در یاسندین شفاعت
سوتی آقار در یادی ک بولوب امتلری اوچون یومارتلق ایچا کندین یعنی پیغمبر
علیه السلام نیک شفاعتی سوت بیرگوچی آناغه اوخشاتوی لجین الما قبیله ندر که
استعاره تهکم در اهل بدبعه غنی دکلدر * (قیلور حق اذنی برله هر طرف جوش *
نصیب ایتکان اودر یادی ن قیلور نوش) * یعنی پیغمبر علیه السلام نیک شفاعت
در یاسنک سوتی هر طرفه آقار خدا نیک امری ایلان نصیب بولش اول شفاعت
در یاسی نیک سوتنی اچارلر (اللهم ارزقنا شفاعته) * (نصیبی ایتکان فرزند
آدم * قالور آنداغ الوغ یم دین قروغ یم) * یعنی نصیبی یوق بنک لر آنچلا این
الوغ نعمتدن قروغ آغر قالورلر الوغ نعمتدن مراد شفاعتدن محروم اولورلر
بونک استعاره بالکنایه واردر یم دین دیدکی نعمت معناسینه ترکیان لغتیدر
* (کشی بلماس قیامت دشتیک آه * بوقلارنی دیگامو امت اول شاه) * یعنی قیامت
صحرا سنک آدمیلر بلنلر بوبنک لر نی پیغمبر من علیه السلام امت دیوایتور موایرکان
یار ب سن رحمتک ایله بوبنک لر نی امتم دیدکی لفظنی پیغمبر من علیه السلام نیک
تلینه سالغیل دیب ناظم نیک دعا قیلما قیلدر * (اگر امت دیسه خوش دولت و بخت *
یوق ایرسه عاصیلر غه اش بولور سخت) * یعنی پیغمبر من علیه السلام بوقلارنی امتم
دیوتلنده یادایلسه خوش دولت موند داغ الوغ دولت یوقدر یوقسه امتم دیوتلک
یورتمسه گناهکار قلارنک باشلرینه آغر اولور یعنی شفاعتدن محروم اولوب
تموغه کر لر نعوذ بالله تعالی * (اگر امت دیسه نور علی نور * یوق ایرسه عاصیلر غه

اش (بولور زور) * یعنی آنحضرت صلی الله علیه وسلم بوقلارنی اتمم دیسه نور اوزره نور اولور اگر اتمم دیسه گناهکارلرغه اش الوغ بولور * (اوشال سلطان داعیا الی الله * غریب امت اوچون داغ ایردی والله) * یعنی اول پادشاهکه پادشاهمدین مراد پیغمبر علیه السلام در هر وقت ده الله تعالی جانبینه دعاایلر ایردی غریب امتلریننک یازقلرینی تلاب امتلری اوچون قایغویبار ایردی لفظه الله ایلله انط ایتارمن بوسوزمننک راستلیقه دیهکدر * (بوامتلر عجب زشت ایتدی حالن * پیار بدعت بیلان سنت جمالین) * یعنی امتلری عجب زشت وقبیح اشلرنی ایلدیلر و حاللارنی بوزوق ایلدیلر اوزلارین قزغانمدیلر و پیغمبر علیه السلام ننک سنتنه بدعت اشلرنی قاتوشدر دیلر پیغمبر علیه السلام ننک سنتنی توتمدیلر و بدعت اشلر آرتمدین یوردیلر شوچلابن زشت فعللر اشلاب امت مز دیودعوی قیلدیلر امت اولغانلرغه آنداغ کرکرز ایردی تون کون سنتلرنی توتوق کرکدر (بیت) امت ایسنک آننک اخلاقنی توت * تاکه امت لك اوله سنده ثبوت * مصطفی اشلامد بکن اشلامه * اشلاب صوگره پشیمانلریمه * (بهایم دبك اشی اچمک بیهکدر * فروغ نل برله امت مز دیهکدر * یعنی بوامتلر ننک کوبرا کیننک حالی آنداغدر دایما حیوانلر کی آشامق و اچمکدر موندین صوگره سنتلرنی توتماین فروغ نل لری برله امت مز لر دیو دعوی قیلورلر آنداغ اولسه بودعوالاری باطلدر * (الهی لطف قیل حسرتلی ساعت * حمیبنکدین نصیب ایتکل شفاعت) * یعنی یارب رحمتنک ایلله بزرکا قایغولی ساعت لر مرده اوزننک ننک دوستنک شفاعتنی نصیب ایلا گل و بدعتلرنی یراق ایلا ب سنتلرینه آیاقلرمرنی توغری ایلا گل * آبرمه یخشیلر ننک آراسیدین * یراق ایتمه حمیبنک قاراسیدین) * یعنی یارب یخشیلر ننک آراسندین رحمتنک ایلله بزرکی آبور ماغل و دوستنک محمد علیه السلام ننک کولا گاسندین یراق ایلامگل و آننک سنتنی توتارغه ثابت ایلا گل دیهکدر (جنت و دوزخ ننک بیانی) * (ایرر جنت و دوزخ حاله وجود * یرا تدر آفی خلقیغه معبود) * یعنی اجماع ایلله تموغ هر ایکسی الحال باردر اول ایکسنی الله تعالی بنده لری اوچون یرا تدی معتزلرلر ایدیلر که اجماع ایلله تموغ الحال بار دگلر در الله تعالی اول ایکنی قیامت کوننک بار ایلار زیراکه اچلاین بقانرسه لر ننک وجودی ننک فناده قالمقی مشکل در دیرلر بونلار ننک بوسوزلری باطلدر لقوله تعالی (اعدت للمتقین) بو آیتدن اول ایگا کوننک بارلغی فهم لنده در بونلارغه جواب ننک کور کام راکی اولدر آدم علیه السلام ننک قصه سی یتار زیرا که اول اجماعده نعمت لر ییدی (بیت) بشارت وار وجودنار جنت * بقاسین حکم ایدرلر اهل سنت * بقاسینه دلیل ای اهل همت * کتاب سنت و اجماع امت * (کونگل که صالاه ای عقل پیاده * صیغراول ایکی منزل قایسی جاغه) *

یعنی یوق قکرلرنی کونکله صالماغل ای عقل ایله بلسگوچی صغدر
 الله تعالی حضرتی اول نرسه فی هر قایسی اورنغه نالهسه آنده حاصل کلام کوکله کلمورمنک
 بویر ایله کوک فانی اولدقنده قانک تورلر دیب بواحق لقدر احمق لرننک فکریدر
 الله تعالی تلاسه فایده قویب آنده آصرار الله تعالی که مشکل لیک یوقدر نته که بیوردی
 * (ا کر امر ایلاسه کونین بر پای بولور بر پسته ننگ بوچاغینه جای) * یعنی بوبیت
 ننگ معناسی یوقارین کچدی اما موند استشهد اولدر که انچالین اجماخ ایله تموغنی
 هم بر ایله کوکلر فانی اولدقنده تلاسه قایسی اورنغه صغدر دیمکر بو عنا صرده
 بونلرنک تورمقی بزر که مشکل اولسه ده خدای تعالی ننگ تاشند مشکل دکلر * (کرر
 دوز خقه کافر قایته آلماس * عذاب سختین هرگز قتمولماس) * یعنی کافر لرجماعتی
 تموغنه کرکاندین صونک آنلر کبر وقایته آلماسلر الله تعالی ننگ قاتی عذابندین
 هیچ وقت قورقله آلماسلر در مگگو تموغن قالورلر (ایمشلر اول جهنم که عهد
 امتاری کرلر لکن اوزاری ایمان ایله کنکزلری اوله کناهلری مقدر نچه یانارلر
 آندین صونک پیغمبر علیه السلام ننگ شفاعتی ایله چقارلر آندین توبان لظی تموغیدر
 آنک یهودیلر کرلر آندین توبان حطمه در آنده نصاریلر در آندین توبان
 سعیردر آنده صابئون دیدک جماعتلر در آندین توبان سفردر آنک موسی لدر
 آندین توبان جیمبر آنک مشرکلر در آندین توبان هاویدر آنک منافقلر در بو
 آلنی تموغن اولغان خلق بارچه لری ابدی در * (همیشه قالهغای ایمانلی بند * توتار
 آخر قولن ایمانی آنک) * یعنی اول جهنم ده دایم مگگو قالهغایلر ایمانی یولداش
 اولغان کشی لر آخری بر کون آنلار فی ایمانلری قولندین توتوب چقارر اجماخغه
 توغری ایلغار (ایمشلر نه قدر کناهلی کمسنلر اولسه ده ایمان اهلند اولسه تموغن
 یتنی منک یلدن آرتق یانماس یتنی منک یلدین صونک پیغمبر مر علیه السلام آنلار فی
 تموغندین آلوب چقارر اجماخ ننگ ایشکی توبند نهر الحیوة آتلیغ یلغه باردی اول
 یلغه غه بو عاصی لرنی غسل قیلرلر دیدیلر موندین صونک یوزلری کورکام اولوب
 اجماخه کرلر * (ا کر عفو ایتسه آثم کبائر دیگل جاذز او در غافر وسائر) * یعنی بر
 کمسه الوغ کناهلر اشلاسه الله تعالی آفی عفو ایلاسه آیفل الله تعالی غافر درونند
 لری ننگ کناهلر فی سائر یعنی اورتکوچیدر * (صغیره دین ا کر توتسه خد اوند *
 دیگلسن ایرک آتکلر ای غر دمن) * یعنی الله تعالی بر ا کونی کچک کناهلر سببلی
 عذاب ایلاسه دیگلسن ایر وکلیدر بند لرنه نه تلاسه آفی قیلور دیگل ای عقلی
 کمسنه * (اوزی غافر اوزی قادر خد ادر قلینده هر نه حکم ایتسه رواد) * یعنی الله تعالی
 اوزی کناهلر فی عفو قیلور وینک لرنه قادر در ینک لرنه نه حکم ایلاسه ده
 روادریب ایتکل * (نعوذ بالله استحلل عصیان * آلور مؤمن کشیدن شمع ایمان) *
 یعنی سغناملر الله تعالی ساری بر ا گوگناهلر فی حلال کورسه اول کشیدن الله
 تعالی ایمان چراغنی آلور شمع ایمان ننگ اضافه سی لجین الماء قبیلند ندر قائل

* (بهشت ایچره کشیکم بولسه داخل * بولور آنک همه مقصودی حاصل) * یعنی برا کو
 اجماعه کر سه آنک تمام تلاکان نرسه لری حاصل اولور آشامق و ایچمکدن و قوچمقدین
 دیمکدر * (تربیکدر دایما آندین صونک اولمس * المدن هر ن غمدن ذره بولماس) *
 یعنی اجماعه کرکان بینلر دایم تربیکدر آندین صونک اولماسلر در وقایغودن
 ورنجودن ذره قدر نجه کورمسالر در دایما اوینامنده وکولمکده تر لر * (همیشه عیش
 ایله عشرتک بینک * کولککه کچمکان عشرتکر آنده * اگر جنت بلان دوزغنی اوصافی *
 قبلورغه جمع بولسه قانی تا قانی) * یعنی اجماعه ایله تموغ ننگ حال لری بیان ایلر که
 مشرقدن و مغربدن خلایقار جمع اولسه لر بوایککی یورطنتک حال لری سویلر که
 * (ادا بولماس ایکی منزل صفاتی * آتی یحشی بلور تنکریمنک ذاتی) * یعنی
 اول ایکی یورطنتک حال لری سوزلی آلماسلر و بیان ایده آلماسلر در مگر یحشی
 بیان ایدر الله تعالی اوزی دیمکدر * (ایکی منزل ننگ وصفی سانی اولماس
 آلاز اهلی بیلان هیچ فانی بولماس) * یعنی اول ایکی اورو ننگ صفاتی
 ننگ سانی حسابی اولماس بیان ایدر کاهم ممکن بولماس اول ایکی یورطنتک جماعتلری
 هم فانی بولماسلر یلر وکولر فانی اولدقی زمانده تبوغنداغی زبانی لر اجماعه داغی
 حورلار آنده تورغوی ادریس علیه السلام هم فانی بولماس * (بتیبدر شارح الاوراد
 آتی * که بولماس عرش کرسی روح فانی) * یعنی شرح اوراد دیدکی کتابک یازلشدی که
 کولر ویرلر فانی اولدقی زمانده عرش و کرسی و جانلار فانی اولماس دیدی * (فنا
 بولماس دیدی لوح و قلم هم * عقیده بولدر ای فرزند آدم) * یعنی ینه فانی بولماسدر
 لوح و قلم دیدی اوشبوننگ اوزر ینه اعتقاد ایلکل ای آدم اوغلنلری یعنی بو
 ایتلکان یتیم نرسه فانی اولمسدر یلر وکولر فانی اولدقی زمانک خدای تعالی اوزی
 بلدکی اورنلرغه قویب بونلر فی ساقلر دیمکدر (بیت) بونک عالملر گر ایدر سه
 سؤال کلشی عهالک ده نوله حال * عرش کرسی نولیسر لوح قلم * جنته ناره ایر وشه می
 الم * جان اولور می یوقسه اولور می هلاک * بویشتی اشیایه ایر می هلاک * ویر دیلر
 کیر و جوابی شافی هم * صوندیلر کیر و شرابی صافی هم * کم بویشتی نسنهیه کلور
 انعام * کیر و کلور کوز آچانیچه والسلام * (مناجات بدرکاه قاضی الحاجات)
 * (الهی اعتقاد پاک برلن * منی آغشته قیلغل خاک برلن) * یارب پاک اعتقاد بیر مک
 ایلان و کینک رحمتک ایلن قاتوشدرغل توفراق دان بولغان اعتقاد اوزره یعنی
 منی توفراق کیمی تواضع لی ایلاب مرتبه منی الوغ ایلکل دیمکدر آغشته دیدکی
 قاتوشدر مق معناسینه فارسیدر * (دلهم صادق تلم گه بولدی قائل * بوسوز دان قیلماغل
 بر ذره مایل) * یعنی منم کولم ننگ اعتقاد اهل سنت و جماعت اوزره در وتوغری در
 وتلم ایله حق دیواقرار ایلار من لکن یارب رحمتک ایله حق اعتقاددن منی ذره چه
 زائل ایلامک دیمکدر * (خد اونک اوزنک ننگ هر متکدین * کریم غافر ستار آنگدین) *
 یعنی یارب اوزنک ننگ هر متک ایله بوسمکین بینلر ننگ کناملار فی یارلقیه سن

زیرا که غافر و بنده لر ننگ گناهلاری اور تکوچی سن بو ایکی اسم ننگ حقه بز لری
 یارلقیه سن دیمکدر * (بو مسکین لر گه مؤمن اسم قیلدنک * جماعت اهل سنت قسم
 قیلدنک) یعنی یارب بو مسکین بنده لر گه مؤمن و مسلمان دیو اسم قویدنک دخی اهل
 سنت و جماعت گروهندن ایلب آنلارنک قسمندن قیلدنک (اوشال آندین آیر مغل
 همیشه * اگر چندیکه بولساق جرم پیشه) * یعنی یارب بر لری اهل سنت و جماعت
 اسمزدین آیور مغل اگر چه بر بنده لر ننگ گناهلری کوب اولسه آگافر امیوب
 رحمتنک ایله شول اسمدن آیر مغل * (ملک کلسه جسد دین آغالی جان * قیلور شیطان
 ملعون قصد ایمان) * یعنی عزرائیل فرشته بز لرنک جانمزی آلهغه کلگان وقتده
 شیطان کلور دخی بر لرنک ایمانمزی آلداب آلورغه قصد ایلر ایر مش * (قیلورده
 جان شیرین جسمیدین نقل عریز جان آچیغیدین کم بولور عقل) * یعنی بز لرنک
 تاتلیغ جانمزلردین ککوچدکی وقت لارده بز لرنک عزیز جان بیر مکنرنک
 آچیغیغندین باشمزدده عقلمزم کم بولور و نقصان اولور شیطان لعین ایر دکنی بلرمزم
 *) (کوگل شهبازی قیلماق اوچون صید * قیلور هر یانده شیطان هیله وکید) * یعنی
 شیطان لعین کوگل فارچغه سنی آولارغه ایماننی آلورغه قصد ایلر اوچون هر
 طرفدین اول لعین هیله لر ایلر ایر مش ایملر شیطان لعین آدم اوغلانلارینه
 اولوم ایسر کلکی اولدق وقتده بر جام آباغغه تولوغ صوآلوب کلوب ایدرای
 آدم اوغلی سگا بو صوکرک اولورمی آدم اوغلی ایتور که کرک اوله در دیر شیطان
 ایتور کرک بولسه بیر رمن منم شرطلریمنی توتسنک دیر آدم اوغلی ایتور شرطلارنک
 نه ترور اینکل دیب شیطان ایتور نگریم ایکیدر و بیغمبر لر یالغانچیدر دیو اینکل
 بس آدم اوغلی ایر گولر اهلندن اولسه ایتور کیتکل سن شیطان سن الله تعالی ننگ
 درگاهندن مردود سن دیو اگر اول آدمی یاوزلردن اولسه خصوصاً ایر گوعمل
 قیلماق بولسه یعنی بش وقت نماز اوقماغان بولسه روزه توتماق بولسه صدقه
 بیرمگان بولسه شیطان فی قوشسه آئی ایتور نعوذ بالله دنیادین ایمانسن کیتار
 (بس آنداغ اولسه بز ننگ خطرمن اولوغدر کید لفظی هیله معنا سنه در عربی در هیله
 لفظنه عطف تفسیر اولندی وزن اوچون کلتورلدی * (مدد سن قیلماسانک اولدمل یاهی
 اورار تر ناغمزغه اول لعین فی) * یعنی سن ترک الله اول وقتده بز لر گه یاردم ایلامسنک
 اول لعین بز ننگ تر ناغمزغه یعنی ایمانمزه قامش اورار قامشدن مراد هیله ایلر
 ایمانمزی آلوردیمکدر «فی» نون ننگ فتحه سی ایله قامش معنا سنه در فارسیدر
 لغت معنا سندان عدول ایتب هیله معنا سنه قیلندی مجازاً (سمع الله لمن حمده)
 قیلندن اولندی * (خداونده تر یکل جان چیقارده * لحدده حشرده کوفر وک اوتارده) *
 یعنی بز لری تر یک وقتمزدده و جان چقار وقتده و لحد که کردکی وقتمزدده و قبر دین
 قوبوب صراط کوپرو سنی اوتار وقت لرده بوبیت جهله سی بر له مبتدار * (جمع
 پرده مؤمن آتمزدین * آیرمه صدقه مزی ذاتمزدین) * یعنی بار چه یار لرده بز ننگ مؤمن

اسمه زنی ذات من دین آيور ماغل وشول اسم من ايله ثابت ايلگل ديمکدر * (هميشه
 نفس ايله شيطان کمينده * منی آز غور ماغل دنيا و دينده) * يعنی هر وقت ده شيطان
 ايله نفس هر ايكسی بر پوصقه در يارب منی رحمتک ايله دنيا ده هم آخر تده
 آز در ماغل ديمکدر کمينده کای ننگ فتحه سی ایلن پوصقی معناسنه در فارسی در
 * (تلا گم بول ایا سموح قدوس * قلو گنی قیلماغل رسوا و مایوس) * يعنی منم تلا گم
 اولدر ای پاک الله تعالی بوقلنی خلا یقار آرا سنده رسوا ایلایب امید سن ایلما گل
 * (خداونده یگلکم طرفه یاز دیم * شیاطین مگری برله یول دین آزدیم) يعنی یارب
 من بنده ننگ خطا اشلر فی اشلپ یا گلدیم و یاز دیم و یمان تلم ننگ شوملقی بر لن الوغ
 یول دین آزدیم * (پشیمان من پر یشان اوتگان اشدین * بهار و تیره پاه و یاز قشدین) *
 يعنی او کنا من اوتگان گناهلار یم دین ونه که اشلر من غریب بندگ دین پیدا بولدی
 یاز و کوز و جای وقش لر نده پیدا اولغان گناهلار یمه استغفار ایللا دیم دیمکدر
 * (یمان اشدین همه عضو منی پاک ایت * کوکل ملکن مقام در دنک ایت) *
 * (بنه شرمنده قیلمه قایتا باشدین * اویاتلیغ من ولی دستار و فشدین) * يعنی
 توبه و استغفار قلند قدین صوگره توبه منی کیر و بوز و ب اویاتلیغ ایلما گل زیرا که
 من اهل صلاح دین و تقوا دین اولوب چالمه کیوب ایدیم و نهار توبه منی بوز در ب
 بو چالمه برله فسق فساد اشلر توب خلا یقار آرا سنده اویاتلیغ ایلما گل دیمکدر
 فش چالمه قویر غی معناسنه در دستار لفظینه عطی بیان یا که بدل اولوب وزن
 شعر او چون ذکر ایلدی * (مناجات انسی الله یار مسکین * قبول اتکلی سن ای
 دارنده دین) * يعنی تیمر یار اوغلی اللی یار دعا ایلادی اول دعائی قبول ایلگل
 ای دین اسلامنی توتان پادشاه دیمکدر * (تلیم عنبر ایغالی یا کاشفی راز *
 تلمنی منک تلیم قیلسم ابرر آز) * يعنی کوب عنبر ایتار گام منم حال دین گمز زیرا که
 من تقصیر لی بنده اگر چه من تلمنی منک کیسا کک تلیب و یارب هر برسی بر تل
 اولسه ده هر برسی عنبر ایلسه لرده منم تقصیرات و کنا هارمه آز بولور زیرا که منم
 کنا هم آندین هزار مرتبه آرتقدر تلیم لفظی اوچ اورنده در اولکسی کوب معناسنه در
 و ایکچیسى زبان و لسان معناسنه در اوچوچیسى یار مق و شق ایلک معناسنه در
 اولکسی تلیم تانک فتحی ایلن و لم نل کسری ایلن او قولور ایکچیسى تانک
 و لم ننگ ضمه سی ایلن او قولور اوچوچیسى هم تانک و لم ننگ ضمه سی ایلن او قولور
 هر اوچوسى ترکیدر * (اویاتلیغ من ولی یا کاشفی السر * قنی عنبر ایغالی یوز منکین
 بر) * يعنی یارب گناه دین اویاتلیغ من سر لرنی آچغوی الله تعالی قنی منم همتم
 گناه منک یوز منکین بر سیننی عنبر ایتوب تلرکا * (ایس توز کرم خواننده ییب
 توز * کرک توز لارکا فویسام هر قبی یوز) * يعنی یارب من بنده ننگ عدل لر نکدین
 دگل من زیرا که الله تعالی ننگ یومار دلیق دستر خواندین توز و ایکمک آشاب تر من
 يعنی تون کون آننگ نعمت لرنی ییار من آنچلا یین نعمت لرنی ییگاچ من اوز منی

عدل توتماق كركدر هر قايو طرفده اولسام ده الله تعالى ننگ بيورمغان نرسه لرنى
اشلاماس كا كرك ديمه كدر يس آگاه اولغل بوتوز لفظى اوچ اورنده ياد اولندى
اولگسى عدل اولماق معنا سنده در واينكچسى ننگ و ملح معنا سنده در اوچوچيسى
توز لر كه ديدكى عدل معنا سنده در هر اوچوسى تركيدر تأمل * (تله ايديم تله هر
مطلبك باز * ديدى حقدر اوزى (داناي اسرار) * يعنى تل ايله الله تعالى دين
تله هر تورلوك حاجت نرسه لرنك بار در زير اكه بنك سن و محتاج سن محتاج اولغان
كمنه حاجت نرسه لرنى بايلر دن صورار وسند الله تعالى دن مقصود لرنكى سورغل
زير اكه الله تعالى سننگ سر لرنكى بلگوچيدر و تلگان مقصود لرنكى ويرگوچيدر
تله ديدكى ننگ اولگسى زبان ولسان معنا سنده در واينكچسى صيغه امر حاضر در
سورغل معنا سنده در هر ايكسى تركيدر تأمل * (اوشال به خوف ايتب بار ير مدين *
تيرم حيلت بيله آفسه تير مدين) * يعنى اوشال قورقچلى بار ير مدين قورق
بنم گناهم كوبلگندين اوكونب اويال تير لر يم تير يمدن آفسه نه عجب بخشى
عمل اولور ايدى ديمكدر تير يم ديدكى لفظ ننگ اولگسى عربچه عرق معنا سنده در
وصونكغى جلد معنا سنده در هر ايكسى تور كيدر * (مصنف ننگ شكسته نفس لك
قىلغانى) * (اوتار دنياده الله يار معيوب * مونكديك يوركاننكدن اولكاننك خوب) *
يعنى تير يار اوغلى الله يار ايدى سن عيلى سن بوخلاين عيب و گناهلر (چنك
يورمكندين اولگاننك ايزگودر زير اكه تيز اولسنك گناهك كم بولور * (يمان
نفسنك سنك اوتديك توتاشدى * گناهك باره باره حدين آشدى) * يعنى سينك
يمان نفسك يانه تورغان اوت كى ايمان يورقنكا توتاشدى گناهلر كوب اشلى
تورغاچ حدين آشوب حسابن طش اولدى * (بيله آلام ايانا قابل اوقات *
چوك جانسن چوك تن سن چوك ذات) * يعنى سن بوقدر گناهك كوب اولوب
كوبلگندن اويالماس سن اوقاتلرنى توبه واستغفار ايلميوب اوتكار رسن
بلهام سنك بواشك تاذك عجب در اوزك اوچون قايقوزمغان چوك جانسن چوك
تن سن وچوك ذات سن توبه ايلميوب وقت لارنكى بوش اوتكار رسن ديمكدر
* (بهايم سن بشر ديوانه سن ساغ * گناهك آلدينه ارزچه يوق تاغ) * يعنى سن بوقدر
غافل تر رسن حيوان موسن اوزنكى توبه ايلب يولمز سن سلامت آدمى سن لكن
ديوانه سن زير اكه ديوانه اولماسك بوقدر گناهلر نكدين قورقار ايردك زير اكه
گناهلر ننگ قدرى تاو لار هم بوقدر ديمكدر * (غنت موسن اير بالغ موسن ياش *
يوزل قاتيغ تلسك آچيغ دلسك طاش) * يعنى سن بوقدر گناهلر نكدين قورقفل زير اكه
سن توبه ايلماسك خاتونشاميسن يا بالغ كامل سن يانار اسيد اوغلان ميسن اكر
بالغ و كامل اير اولسك توبه ايلر ايردك بوقدر گناهلر ننگ وار هنوز يوزنك چيتوق
وتلك آچيغ آدميلرنى رنجتور سن وكونكلك قاتيغدر توبه ايلب كونكلكنى
يومشانتاز سن ديمكدر * (فعالسك نامبارك طلعتسك شوم * همى بختنك اوز كعبك

بیله بوم) * یعنی سن بوقدر گناه اچنده قالسکده هنوز فعلارنک مبارک دکلدر
 طالعنک شوم درهای قوشی کبی دولتک اوز فاسق لغنکدن یبالاق کبی زبون
 اولغاندر حاصل کلام سننک باشکدن دین اسلام کولا کاسالب تورغان ابدی اوز فاسق لغنکدن
 هوای نفسگه ایاریب یبالاق کبی خاصیت سن ایلاب سن دیمکدر (ایمشرهای
 قوشی معروف قوشدر قوزغون مقداری در آق اولور قنات اوچلری قاره بولور
 باشی یاشلدر آنک تور دقیری هوا یوزنکدر یومر تقه سنی و بالاسنی هوا ده باصب
 چیقارر) ایمشرهای گاه وقتده یر یوزینه یقین کلور قرق آرشون قدری
 یتماز در کبر و هواغه اوچوب کیتار شول زمانکد برا گوههای قوشی ننگ کوله گه سی
 توغرو سننک دوش اولسه جهانده پادشاه اوله ویا که غایت بی نظیر بای اوله شونک
 کبی سکا ایماندان اولغانهای قوشی سننک باشکا کوله گه ایلدی سن آنک
 کولا کاسندن قاجب یبالاق کوله گه سنندن مبارک لک استار سن یعنی شیطان
 کولا کاسندن استار سن دیمکدر کعبنک فاسق لغنک معنا مینه در هند
 لغتیدر) * نه کم عهدیکه قیلدک بولدی یالغان * قنی سننک گناه آستیک قالغان) *
 یعنی سن الله ایله اوز آرا کک عهدلر ایلابنک و گناهلر نکدن توبه ایلا دیم دیو
 ایتدنک بارچه سی یالغان اولدی و توبه گنی بوزوب گناه اشار اشلادنک قنی
 سنک کبی کناهلر آستونک قالب خراب اولغان کمسنه * (یراق توشدنک نفو
 قریبلی بولدین * بیردنک رشته طاعتنی قولدین) * یعنی سن توبه ایلادنک
 توبه گنی بوزوب نه اوچون موند اغ یقین اولغان یردن یراق اولدنک و دخی توبه
 و طاعت یمنی قولگدین بیاریب خراب اولوب سن دیمکدر نفونقطه لی غین
 ایله ونونک ضمه سی ایله نه اوچون دیمکد معناسنه در ترکمان خلقی ننگ لغتیدر
 * (نه کم قیلدنک جهانک ایر ته وکیچ * زیبا برله اول اشنی ایلدنک هیچ) * یعنی
 نه که جهانک ایر ته وکیچ طاعت و عبادت ایلدنک آنلر ننگ بارچه منی زیبا برله یوق
 ایلاب ثوابدین محروم قالش سن * (بیلا گنی باغلا حکم بولمه مفلوج * کوزنک
 آچ کاروانی قیلدیلار کوچ) * یعنی بس آنداغ اولسه الله تعالی به توبه ایلاب
 بیلا گنی عبادت پوتاسنه حکم باغلا تر دده اولمغل زیرا که کاروان خلقی کوچدیلر
 سنی کوتمازلر سنک هم کوز گنی غفلتدین آچقل دیمکدر مفلوج اصلک او توش
 اوینی اویناب مغلوب بولنمش کمسنه در تر دده تکر معناسنه استعاره اولندی
 * (یانوب غفلت قراسن سورتمه یوزکا * یدی خلق اوز غمینی سنندن اوزکا) *
 یعنی آنداغ بولسه سن غفلت ایله یا تماغل و گناهلر گنک قارالغنی یوزوگا سورتمگل
 توبه واستغفار ایلا کل زیرا که سننک غیری خلا یقار قایغولر فی ییدیلر
 و کناهلرینه توبه واستغفار ایلدیلر * (صاحب لر گه هم عهد ایردی مونک * کیتار لر
 باقی ایوکا کونک کونک) * یعنی یار یولداشلر نکا بودنیاده وعدک باردی بلکان
 عاقل لر کا زیرا که کونک کونک آدم اوغلانلری باقی ایوکا کیتار لر یعنی اولوب

قبر کا کر لر اولد کی کمسنه لر عهد ایلدیلر ای یار انلر من کرد کی قبر کا سز لر هم
 کر رسن لکن منم تیک او کنوب عمل سن کیتما گز دیر لر * (کور رسن قافلہ ننگ
 اوتکانن فاش * کوتار مس سن خطر لیک اویقودین باش) * یعنی غافل دکل ایسنک
 کور رسن کاروان اهلنک اوتکاننی یعنی آدمیلر اولدکنی کور رسن آنداغ
 اولسه ده غفلت اویقوسندین باشکنی کوتار مس سن همیشه گناه آرتندین توبه
 ایلامر سن * (کوز نک آلدن داغی بیگانه وخویش * سفر رختنی باغلار لر پس
 وپیش) * یعنی کوز نک آلدنک در کور رسن قرند اشلر نک و یار انلر نک
 کناهلر ندین قایتور لر و آخرت عملرینه یراغ اولور لر یعنی حاضر لنور لر * (ولی
 سن خمر غفلتدین بولوب کیف * یاتوبسن نچه رسوایق بیلان حیف) * یعنی ولکن
 سن غافل لک خمر نی اچب ایسرک بولوب یاتور سن و آخرت عملر نی قایغور تمز سن
 همیشه اوز گا اوز نک رسوایق عملر نی کسب ایلر سن دیمکدر * (اولوغلر دین
 کچکار دین بیبکار * کینار لر خانه مقصودغه نچار) * یعنی کور ار سن الوغلر
 و یاشلر برم برم قبر ایوبینه چاره سز کندیلر سنک آنلر کبی چاره سز کیتما کنک
 حقدر * (اکر سندی کچکار توتسه لر راه * یاتور سن وهنوز ای عقل کوتاه) * یعنی
 اکر سندی کچکار اوام یولنی توتسه لر سن چوک غافل لک ایله یاتور سن ای
 عقلی قسقه کمسنه ز یرا که اولم آدمینک باشینه وقارتینه قاراب کلن در بس توبه
 ایلاب گناهلر گنی یارلقایو استکل * (یناکاه کاروان سلطانی یتسه * سگا اصلی
 وطن نک حکمن ایتسه) * یعنی سنکا آگسن دان کاروان پادشاهی یتوب سگا اصل
 یورطنک حکمن ایتار یعنی عزرائیل علیه السلام کلوب جانگنی آلوب قبر گه
 کور رسن توبه ایلامین غفلتک قالب حسر انلر گروهندان اولور سن دیمکدر
 * (الوغ یولغه کر ار سن خواه ناخواه * نه قیلغای سن ولی بی توشه راه) * یعنی سن
 بنک شریعت یولنه گاه وقتده کور رسن و گاه وقتک کر مز سن نفسنک آرتندین
 یور رسن بویاوز فعل لرل ایله آخرت آزوقنی چوک حاصل ایلر سن دیمکدر
 * (عجب یول عقبه هر بیر قدمک * جمیع کاروانی بحر غمک) * یعنی آخرت یولی
 عجب مشقتلی یولدر بیر آدمک کوب مشقتلر واردر و بارچه کاروان خلقی قایغو
 دینکزنک غرق اولغانلر در * (خصوصا یولک بروحشتلیک اوی بار * کر اریالغز
 باشک اول اویکا ناچار) * یعنی خصوصاً مشقتلی رک اولدر یولک بر کر پچدن یاساغان
 اوی باردر اول کر پچ ایوده باشنک یالغوز قالور چاره سز یعنی قبر ده یقین
 قرند اشلر ندین آیرلوب قالور سن دیمکدر * (آیروب کارواندین قوندور لر *
 قزیل گلدیاک یوز گنی سولدر لر) * یعنی سنی کاروان خلقدین آیروب
 قوندور لار شول کر پچ ایوننک اچنک قزیل کل کبی کور کام یوز لر گنی سولدر لر
 یعنی منکر ونکیر قاتیغ سوال ایلاب قور قوونکدین قزیل یوز لر گدین قان قاچار
 تأمل ایلیه سن * (عزیز جسمنک که نعمت خواره بولغای * قرایر آستیک بیچاره بولغای) *

يعنى عزيز تنلر نك دنيا ده نعتلر يدي بارچه سى خور بولغاى شول قرا
 بر آستونك چاره سز اولوب قالغاى * (يوز الوان برله سوز آيغان سچوك تيل *
 ديماس فرماندين آرتوق بر گنه قيل) * يعنى دنيا ده ايكان وقتك يوز تورلوك
 سچوك وچاپك تلر قبر كا كر كاچ الله تعالى نك بيور قندن آرتق بر لفظنى ايتور كا
 حالندن كنه در هميشه قلى توتولوب زبون اولوب ترور * (لحد قورتى اكر كيلسه بيكالى
 قانى اولدم ده در مان كش ديكالى) * يعنى لحد قورتى تنلر مرنى ييار كا كد گمان وقتك
 قانى شول زمان اچنك اول فور تلر نى كش دب قوار غه * (يتوشسه سور غالى ايكي فرشته *
 نه قيلغاى بنگ حسرت سر رشته) * يعنى شول لحد كا ايكي فرشته گور سؤالتى سور ار غه
 كلسه لر بو حسرت يبنك فالغان كمسه نه تدبير ونه فكر لر قيلور * (مگر تنكرى تعالى قيلغاى
 امداد * وگر نه قيد يتكلى داد فر ياد) * يعنى مگر خداى تعالى اول اورنك اوزى
 يار دم ايلاكى يوقسه بن لر نك فر ياد و فغان ايلاب قچقر مقمر نه اورنغه يتار چاغر مقمر دن
 فايد اولمز خداى تعالى اوزى مدد ايلامسه * (يقين بلسكل موى اى بنده زار *
 خدا دين اوز گاهيچ يوق حاكم كار) * بس يوقار و غى بيتدن بلند يكه اى زار يلق
 قيلغوچى بنگ خداى تعالى دين غيرى اشلر كا حكم ايتكوچى يوقدر * (نغو قلىق غه
 باغلا ساك ييلكنى * ثناسى بر له سبز ايتسك تلكنى) * يعنى تيز زمان خداى
 تعالى نك عباد تنه ييلكنى باغلا غل ياكه نه اوچون قل لغه عبادتكا ييلكنى
 باغلامز سن و ثناسى و ذكرى بر لن تلكنى ياشل ايلاب دائم ذكر نى اينماز سن
 نغومونك نه اوله معناسنه در گاهاتيز معناسنه كلتور لور اما يوقار ين بيانى كچدى هر
 وقتك همزه استغهاميه معناسنه كلور * (لحد دين بارچه آدم اوغلى تور سه بولوب بر
 كار وان عسركا پور سه) * يعنى بعث كونك بارچه آدميلر لحد لر ندين قوبسه لر
 و بارچه آدم اوغلانلارى بر رولب عسركا پور سه لر و عرصات ميدانك حاضر
 اولسه لر * (ولكن هر كشى اوز مائمنك * بولور آخر غى سوداسى غمنك) * يعنى
 لىكن بر كار وانك اولسه لار ده هر آدميلر اوز حاللرنك اولور لار و دنيا ده نه
 عمل لر قيلدى لار و آخرت ساتوونى چوك قيلدى لار بارچه سى آنك قايقوسنلر
 اولور لار مائمنك قايقو معناسنه قاشقار خلقى نك لغيتير * (خدا قيلسه ندا اى
 بنده زار * نه كلتور دنك نه تور لوك قيلمشك بار) * يعنى شول عرصات خلقى حاضر
 اولوب تورغان و قتلار ده خداى تعالى اوز قدر تى ايله ايتور اى بنگلر يم منم قاتمه
 نه عمل لر كلتور دگزلار و نه اشلر قيلدگزلار ديو بوايتمكى سر زش و توبىخ اوچوندر
 * (تن و تر ينك تانليغ جان بر اتديم * بهاييم قيلما ديم انسان بر اتديم) * يعنى خداى
 تعالى ايتور كه اى بنگلر يم سر نك تنلر گز كا عزيز جان بر اتديم و دور ت آياقلى
 حيوان ايلمديم بلكه عقل و پر ديم آدم صور تنك بر اتديم * (هميشه ايلدم تريبه
 تنگى * نغو قيلدك پر يشان نيتگى) * يعنى سنى آنالار نك اصل بنگ يعنى آرقاسنك
 و آنالار نك رحمنده تريبه ايلب عالم صوره كلتور ديم و آنك هم تور لوك تور لوك

نعمت لر ایلن تربیه ایلدیم بس نه اوچون نیت لرگنی پریشان ایلدگ و مندین
باشقه فی دوست کوردگ دیور * (سنی سالدیم مسلمانلیغ پرینه قنی شکر اینکانک
مگدین برینه) * یعنی کنه ایتور من سنی مسلمان دیوتوغروب و مسلمانلق برینه
سالدیم و انواع علمک لر بیردیم صد هزار نعمت لر بیردیم بوقدر نعمت ننگ
مگدین برینه شکر ایلدنگ دیو عتاب ایدر * (تمام اعضا لرگنی سالم ایتدم * اربع
ذاتم بلورکا عالم ایتدیم) * یعنی بارچه اعضا لرگنی دنیاده وقتک سلامت ایلمش
ایردیم و اوزم ننگ پاک ذاتمنی بلورلیک ادراک ایتارک ادراک و علمک بیردیم
و دنیانی یر ایتدیم آندین دلیل لر استاب منی یلسون لر اوچون * (سوغاردیم آب
نعمتدین تشکنی قنی آغل منکاقیلغان اشکنی) * یعنی دنیاده ایکن وقتک من
سنی آفر صولار و تورلیک نعمت لر ایله سوغاردیم بس بوچلاین نعمت لر اچند
تروب سن قنی آغل منم عالی درگاهمه نه تورلوک ایزگو عمل لر کتور دنگ دیور
* (نه بیرکای سن جوا بین ای تن آرای * بو عسرتدین فغان ای روسیه وای) یعنی
بس حق تعالی ننگ بوقدر عتاب و سر ز نشلرینه نه جواب بیررسن ای تن توزب
هوای نفس آرتندین یوردکی قلحق تعالی ننگ بوقدر عتابندن یوزلر ننگ قارا اولور
واو کونچ سنکا اولور دیمکدر * (ایررباشدین آیاغک بارچه سی عیب * مگر عفو
ایلگای داننده غیب) * یعنی فی الجملة سن بنک ننگ باشدین آیاغینه دیگن
اشارگنک بارچه سی عیبدر و خطا در طاعت و عبادت لر ننگ اگر چندیکه بولسه ده
بارچه سی غیب تر ز یراکه نقصانلق ایله بولغاندر مگر غیبلرگنی الله تعالی اوزی
ستر ایلیم و رحمتی ایله گناهلار ینکنی عفو ایلب اجماعینه توغری ایده * (ینه
کلسه ندا آندین بلنک لر * یمانلار یحشیلاردین آیرولونکلار) * یعنی ینه
خدای تعالی حضرتی عرصات میداندنک ندا ایلسه یحشی عمل لیغ قللر یمان عمل لیغ
قللر دین آیرولوب تورنکر هر برنکر مقاملومقامکز تورنکرلار بوقدک نه ایلر من
بزغریب قللارنکر * (مسلمان اوغلیک طرفه یمان سن * یمانلیغ اورته سنک بی گمانسن) *
یعنی سن بنک مسلمان اوغلانلاری آراسنک عجب یمانلق فعلنک بی گمان یمان
سن طرفه عجب معناسنه در ترکمان خلقینک لغتی در * (یمانلق فی مگر داننده راز *
یابب قوشقای سعادت اهلینه باز) * یعنی سن بنک ده اولغان یمان نرسه لر فی سرلر فی
بلگویی الله تعالی اوزی بلگای رحمتی ایله یمانقلارنکنی یابب و ستر ایلب
ایزگولر اهلینه قوشقای ایدی * (وگرنه سن جهان رسواسیدرسن * خلاص
ایچره فتنه باشیدرسن) * یعنی خدای تعالی ننگ رحمتی اولمسه سن گناهلارنک
سببلی هانک رسوای سن و خلاص ایچنک فتنه قوبارمق باشیدرسن اول فعللرکا
قارامیوب خدای تعالی اوزینک رحمتی ایله ایزگولر اهلینه قوشسون دیمکدر * (تلنکن
خلق آراتسیح و تهلیل و لکن باطنک تزویر ایله حیل) * یعنی سن عجب ریالیق
ایله عمل قیلغوچیسن زیرا که خلاق آراسنک ریایله (سبحان الله و الحمد لله و لا حول

ولا قوة الا بالله فيك كوب او قورسن او قوسانكك اچكك گي توري حيله درو آدميلرني
 آلدماق هوسنك تر رسن تزوير آلدماق معناسنه در * (تلكده خلق اچنده
 وعظ ايله درس * ولكن باطنكك آنچه يوق ترس) يعني سن عجب بر مرائي
 سن تلك ايلن خلقلار آراسنده وعظ و نصيحت و در سار ايلرسن خلايق لار غه ايز گوليک
 قيلنكز ديب ايتور سن همان باطنكك اول اشر يوقدر بلسكه تكبر لك ايلرسن
 و ناموس ايله يور رسن (كيوب سن خلق آرا فقر انه ملبوس * ولكن باطنكك نك و ناموس *
 يعني خلایقار آراسنده باشنكا چالما و دهنار اوراب و عبالر كيوب يور رسن لکن
 باطنكك آنك ضدی در همان تكبر لك ايله واسم چقارمق ايلان و خلایقار منی صوفي
 و اهل تقوی و صلاح در ديو گمان ايلر اوچوندر * (کورر کوز کا عجب صوفي نمانسن *
 نهانك نفس ايت کامبتلاسن) يعني کوز کا کور نور که عجب صوفيدرسن و باشکني تويان
 صالوب باشنكا دستار اوراب تر رسن لکن اچنكك منك نفسكه ميتلا بولوب آنك هواسي
 ايله اواره سن ديمکدر * (مگر رحمت بلان دانای اصرار * گنا هارنکني عفو ايتکاي
 بيکبار) * يعني مگر اوز رحمتی ايله سرارني بيلگويي الله تعالی گناهلر يکني عفو ايلاب
 اوز ينك رحمتنه لايق ايلکاي ايدی * (اوشال غمليک کولکني ايلکاي شاد * نکولر
 اور تاسنك ايلکاي ياد) * يعني الله تعالی حضرتي بزنك اوشبو قايغولوغ کونکل لرمي
 شاد ايلاب ايز گولر اهلينه قوشقاي ايدی اوز ينك رحمتی ايله ديمکدر * (کشي تاشر
 قيلور سوداسي تاشر * نعوذبالا اولکم حد دين اشر) * يعني بر کمسنه ياوز لقمي
 قيلسه قيلغان صاين كوب ايلمقا قصد ايدر سغنامز لر الله تعالی حضرتنه اول گناه اشرلرني
 كوب قيله قيله حد دين آشوب کفر لك مرتبه مننه ايرشور (ايمشلقان آدم اوغلي
 کچک گناهغه قصد ايلسه شيطان ايتور موني اشلا گل بوند كوب زيان يوقدر چانکم
 آدم اوغلي اول گناهني شيطان سوزينه قاراب اشلاسه آندان الوغ گناه کنه اشرلر
 باره باره تورغاچ کفر لکرفي اشر موندن صوگ خدای تعالی نك در کا هندن يراق اولب
 قالور اونگي تاشر لفظي ياوز بد معناسنه در فارسي در صوتکغي سي تاشماق دن
 مشتقدر كوب اولماق معناسنه در نته که ايتور لر صوتا شودی يعني كوب بولدی
 ديمکدر * (بشر بولسنك قوي افعال بشرني * عبث او تکار مگل اثني عشرني) * يعني سن
 خاص خد ايلق آدمي اولسك ياوز فعل لرنی قوبغل و آنلر دين توبه ايلگل اون ايکي
 آي يلني باطل فعل لر ايله او تکار مگل بشر لفظي نك اولگسي آدم معناسنه در صوتکغي سي
 ياوز معناسنه در عبث فعل باطلني ايتور لر آندسن فايک اولميه * يانر خشي موسن
 قولنك يانر * عهدنك نخلي هر گيز بير مدي بر) * يعني سن خاتونشامي سن يا
 اير ککمي سن سوز نکدين دونا رسن عهد الست نك غرمه يغاچي يمش بير مدي يعني
 سن ميشاق کوننك بلي ديب جواب بيرب اير دگ چان عالم صوره کلدگ اولگي عهدگني
 اوننك خشي موسن سوز ينك تور مدي نر اير کک معناسنه در خشي خاتونشه معناسنه در
 قولنك سوز نك معناسنه نخل خرما يغاچيدر بر يمش معناسنه در آندين مراد

ایزگو عمل لر در عهد ننگ نخل کا اضافه سی من قبیل اضافه المشبه علی المشبه به بر
لفظی تر شیخ استعاره در تامل * (یاشنگ یتکان ساری فعلک سنک یاش * کوزک یاشی
قنی ای مغزی یوق باش) * یعنی سن قارتایغان صاین هنوز یکت لر تیک یاش
ز امانداغی نرسه لر نی تلاس و هوای نفسل آر قندین قارتایغان صاین قو ار سن بو
قدر عمر لر سور دنک قنی سننگ الله دین قورق بیلغان کوز یاشک قنی اول معناسن
قارتایغان باش دیمکدر (قناعت معدنیغه آچ کوزک آچ * طمع بوی کورنمای بوی دین
قاچ) * یعنی قناعت خرینه سیغه قار اغل دایم آچلنده اولسنک قناعت ساری قار اغل
ای کوزی آچ کمسنه دنیا نرسه لر ندین یعنی دایم قناعت ایله طمع ایلا مکل و طمعک
قدقامتی کورنمزدین بورون طمع ننگ ایسن دین قاقچل آچ لفظی ننگ اولکسی
ترکی در جوع عربی معناسنه در توقلق ننگ ضدی در صونکغی سی امر حاضر در کوزنک آچ
معناسنه در بوی لفظی ننگ اولکسی قوخ معناسنه در صونکغی سی قدقامت معناسنه در
ترکیدر بو اییانه استعاره وار در * (ساجلمس دین بورون ساجیل اوزنکنی *
سوراس دین بورون سورغیل اوزنکنی) * یعنی اعضا لر ننگ چرماسدن بورون اوزنکنی
چرکان حکمین قویغل یعنی اولماس دین بورون اولوکلر اهلینه قویغل کنه حساب
قیلماس دین بورون دنیاده وقتنه اوزنکنی حساب ایلکل یعنی آخرت حسابندین
بورون اوزنکنی حسابلاب تورغل نه قدر یاوز اقلر ایلا دنک قایوسندن بیحیل لک
تلا گل و قایوسندن توبه ایلگل دیمکدر * (قازلما یارسنکا قایت آزانکنک دین *
یازلما ی عقل لر یان یازغانکنک دین) * یعنی یر قازلما س دین بورون یعنی قبر کا کرمس دن
اول آزان اش لر ننگ توبه ایلاب قایتغل و کنه فرشته لر یازمس لر ندین بورون
گناهکنک توبه ایلکل (وایمش لر هر آدم ننگ ایکی فرشته سی وار در برسی اوک یانغل و برسی
صول یاقن آدملر ننگ اش لر نی یازار لر چان بر آدم اوغلی گناهنی قیلسه صول طرفداغی
فرشته اونک طرفداغی فرشتدین صورار بو آدم اوغلی گناهن یاز اقمودیب اوک یاقداغی
فرشته ایتور صول یاقداغی فرشته کا صبر ایلکل شاید توبه ایلر کوله دیوحتی بتی ساعت
قدری توبه ایلر دیب کوتار حاصل کلام شول فرشته یازماس دین بورون توبه ایلاب
گناه لر ننگ دین قایتغل دیمکدر نته که بیوردی * (بقادر دیمه عیش بی بقانی * بقانی توت اجل
توتمای یقانی) * یعنی منک گودگل فانی دنیا تر کلکنی منک گودیمه منک کولک اش لر نی توتغل
اجل فرشته سی یقانکن دین توتماس دین بورون یعنی بودنیانی باقی سانب غافلک
ایله تورمغل ز نهار اجل کلمس دین بورون توبه ایلاب گناه لر ننگ دین قایتغل دیمکدر
* (مکان ایتکان یرنکدر مختلط لای * نصیحت کوشه آلسنک کوشه قیل جای) * یعنی
سننگ اورنول یاتقان یرک بالحق ایله قاتوشقاندر یعنی دنیا قبر کیندر مشقتلر
کوبدر بس نصیحت سوز لر نی قولانک آلسنک بر خلوت اورنی اختیار ایلاب آنک
طاعت و عبادت ایلکل لای بالحق معناسنه در هند خلقی ایله ترکمان خلقی آراسنک مشترک
اغتر بونلر قبر معناسنه استعاره آلتی مجازا کوشه لفظی ننگ اولکسی قولاف معناسنه

در صونگنی سی پوچماق معناسنه در هر ایکسی فارسیدر پوچماقدن خلوت معناسنه
 استعاره آلوندی * (یانب عیش طربدین استهر بدین * اوزون بلسکان چان قالغای
 طلبدین) * دنیا لذت لر ندین قایتوب تنکری تعالی فی استاکل خدای تعالی سنی
 اوزنی استمکنن آیر ماسون کون بکون استامکنی اوزی آر تدرسون دیما کدر
 ربدین دیدکی لفظی باننک تخفیفی ایله اوقوغل اکرچه اصلک تشدید ایله اولسه ده
 وزن شعر اوچون تخفیف اولندی * (مصنف رحمه الله علیه ننک وصیتی ننک بیانی) *
 (من اولسام ای جمیع محرم راز * منی اوزکا اولوکدیک قیلنک اعزاز) * یعنی ای
 منم سرداش قرداشلریم چآنکه من دنیادین اوتسام منم وصیتم سز لرا اولدر منی
 باشقه اولوکلر تیک عز تلاب وحر متلاب تهمیز و تکفینه آرتوق مشقت چیکمانکز لر
 بلکه منی مسلمانلر اولو کندین خور راق ایلاگز نته که بیوردی * (خس وخار اوستیکه
 تاشلاب توتنک غار * قیلنک مندین بهایم جسمیدک عار) * یعنی منی چوب چار آستیغه
 تاشلاب توتنک لر تنمنی خور ایلانکز دورت آیفلی هیوانلر ننک تنلری تیک منم
 تنمنی آنداغ خور و مسخره ایلانکز لر * (بوساغه آستیغه تاشلانک تنمنی * کفن ایلنک
 چرک پیراهنمنی) * یعنی منی اولدکم دین صوگره بوساغه آستیغه تاشلاب منم تنمدن
 مسخره ایلانکز لر و شول بوساغه آستونده چروک کولماکلر منی کفن ایلانکز لر کوله
 کوله مندین مسخره ایلانکز لر * مگا حیف ایتمانکز لر توتماغان بوز * اکر چندیکه مردم
 قیلسلر سوز * یعنی من غریبکا صرف ایلامنکز کفن لکمه یانکی بوزلر فی آدمیلر
 سوز ایتسه لرده نه اوچون یانکا بوز ایله کفن ایلاماس سز لر دیسه لرده آنلر ننک
 سوزلرینه قارامکز زیرا که شریعتن ایسکی بوز پاک اولسه کفنگه جائز در
 * یبارنک تیز باراتورغان یولمغه * مباد اقالغایسز شوملو غمغه * یعنی من غریب فی
 یار اغلاندر بجهدر اک باره تورغان یریمکا یبارنکز لر یعنی تیرر اک قبرکا ایلتنکز لر
 آنکسزدین تیزر اک ایلتمیوب شوملغمنی کورب تانک عجایبکا قالوب مسلمان لر
 قبر ندین محروم ایلاب یالغوز یرکا کومار سز لر شوننک اوچون جهدر اک ایلانکز
 دیدی * (کوزنکزدین چقارمنک قطره یاش * جنازم آرقه سیدین آتکنر تاش) *
 یعنی منی اولدی دیو یغلاب کوزنکزدین حسرت ایله بر قطره یاش چقارمکز لر
 بلکه خور ایلاب جنازم آرتندین تاش ایله آتکنر لر دیدیکی بلکه ایز کودعا ایله
 یادایتونگلر دیمکدر رحمه الله تعالی * (آیاغم دین توتوب سودرانک لککا * نه
 اوچون قیلما دنک قللق احدکا) * یعنی چآنکه منی قبرمه ایلتنسکز آیاقمدن اوستراب
 مسخره ایلاب لککا کرتکنر لر بوسوزنی ایتوب سن شوم نه اوچون ترکک و قنتکن
 الله تعالی کا قللق و عبادت لر ایلامنک ونه اوچون هوای نفسنک آرتندین یوردنک
 ونه اوچون خلا بقلر فی رختنک دیو عتاب ایلاب قبرمه سالنکز لر * (ا کر چندیکه
 من اولسام کناهکار * دعاوز اریغه سز لر بولنک یار) * یعنی اکرچه من کناه در یاسنه
 غرق بولسامده منی کافر لر کبی مکروه کورمنکز لر بلکه بنکا دعا لر نکز بلان یار

و یولداش بولنکرلر بیله دیودعا ایلانکرلر * (دیونکرلر و ردکارا کر دکارا * رحیم
مغفر تلک بیر و بارا) * یعنی ایتونکرلر عالمی تربیه قیلغوی ایللا تعالی کا اول
ایللا تعالی ننگ صفتی بودر کم رحیم قیلغوچیدر بنده لر اوزرینه * (آلوب کلدک
سنتک قاقچان قلنکنی * خطالر بابنی آچقان قلنکنی) * یعنی قیر یقاسنده ایتونکرلر
بیله دیویار ب سننگ بیورغان نرسه لر نکنی قوماین قاقچ یوردکی قلنکنی توندق
وسنتک درگاهکا آلوب کلدک زیرا که بوقل کوپ خطا ایشکری فی آچقان ایدی
ایمدی کلتوردک * کیلوبدر حیلہ سی یوقدر کینارکا * تلی یوقدر بوقل ننگ عذر
ایتارکا * یعنی بوقلنک سننگ ایشکنکا کلدی ایمدی حیلہ سی یوقدر کیر و پاچارغه
وهم تلی یوقدر گناهلرن دین اوتنوب تارکا بلکه کل حیلہ لری توکانب کلدی
* گناهی کوپ بقار رخساره سی یوق * بویون سونماقدین اوز کا چاره سی یوق *
یعنی ایتونکرلر بولک گناه بنده ننگ کناهی کوبلسکد ان سزلرنک درگاه رفیع لر نکز کا
باقارغه اوقتانب تور ادر آنداغ اولسه ده نیلاسون سرلرکا بویون سونمای چاره سی
یوقدر * (ا کر بیر سنک من افادر خداسن * و کر عفو ایلاسنک سن پادشاه سن) * یعنی
ا کر بومسکین قلنکا کز ایللاسنک پاچه کناهندان اوتوب عفو ایلاسنک بارچه شیغه
قادر و پادشاه سن ایر کلی سن * الهی بارچه آتنک هرمتیدین * اریغ ذاتنک صفاتنک
هرمتیدین * یعنی بارچه مبارک اسملرنکنک هرمتی اوچون و پاک صفاتنک و ذاتنک
هرمتینه * بوقاقچان بنده کا قیلغل ترحم * ا کر چه قیلدی قالمق رشته سن کم *
یعنی شریعت امرلرندن قاقچ یوردکی بنده نکارحیم ایلا کلا کر چه بومسکین
بنده ننگ قل بولماق یبنی کم ایلسه ده یعنی آرزو قتلرده قالمق ایلسه ده یارلقاغل * محمد
آتلی دوستنک هرمتیدین * نصیب ایت آخرت ننگ راحتی دین * همه اوتکان رسول ننگ
هرمتیدین * جمیع بخشی قللر هرمتیدین * یعنی بز کارحیم و شفقت ایلاکل اوزنکنک
دوستنک محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم هرمتنه و بارچه انبیالر و اولیالر هرمتنه
* ا کر چندیکه بنده نکدر بد افعال * رخ عصیاننه ثوب مغفرت صال *
یعنی ا کر چه بوقلنک یاوز نعلای در آنداغ اولسه ده آتنک کناهی یوزینه یارلقاق
کیومنی سالب کناهی عفو ایله رخ عصیان دیدکنده استعاره مکینه وارد ثوب
مغفرت دیماکیدن من قبیل اضافه المشبهه الی المشبه من قبیل لجین المائر تأمل
* عبت اهل ننگ اسراری اوچون * رخ زرددل خونباری اوچون * یعنی الله تعالی فی
سولجیلر و آنلرننک یوزلرنی ساریغ قیلپ کونیکلرنندن قان آغرغانلغی اوچون
بویندنا رحیم ایلاکل دیبکدر * غزاقیلغان ایرانار جانی اوچون * شهیدلر ننگ
مبارک قانی اوچون * یعنی سوغش قیلپ شهید اولوب اولکان کمسنه لر ننگ
و هرمتی اوچون و دخی شهیدلر ننگ مبارک قانلاری اوچون بویندنا رحیم ایلاکل
* اولوغلرننک سقالی آقی اوچون * یکتلرننک دلی مشتاقی اوچون * عجزلرننک
اقارغان باشی اوچون * یتیملرننک کوزی ننگ یاشی اوچون * یعنی شیخلرننک

آق صقاللری اوچون یکتالرننک کونکلی مشتاقی اوچون ینه قارچقلرننک
 ساچلریننک آقلفی اوچون (ودخی اوکسرلر ویتملرننک یغلاغان کوز یاشلری حرمتنه
 رحیم ایلاکل ❦ شکسته بیوهلرننک دردی اوچون ❦ اسیر خلقتی ننک آه سردی
 اوچون ❦ یعنی صنق کونکلی لرننک قایغو وحسرت ایله صنق اغی اوچون (دخی
 اسیر توشکان خلقلرننک قایغو وحسرت ایلمن صوله دخی مولولرننک حرمتی اوچون یعنی
 ناظم رحمه الله تعالی بواون ایکی تورلوک فرقه برله شفا استمکی آننک اوچوندر
 بونلرننک مرتبه لری وحرمتلری الله تعالی قاشنده کویدر شوننک اوچون بونلر ایله
 شفا استادی ❦ اگر چند بیکه یوق ایلسکندمه ییج شی ❦ بوچاققان قلنی رسوا قیلمه
 یاحی ❦ یعنی اکر چه بونلرننک قولنک عملدن هیچ نرسه سی یوقدر و دخی شریعت
 امرن دین قادی یوردکی قلوگنی رسوای ایلامه ای ترک الله رحمتنک ایله گناهمنی
 یارلقه ❦ سالک ❦ یعنی استمکنک بیانی ❦ کیلای طالب بودون دین یوز
 اوکورسک ❦ طریق کعبه مقصوده یورسک ❦ یعنی ای الله تعالی فی استا گوچی
 بوز بون دنیا دین یوز اورب مقصود کعبه نکا یورمک نلاسنک یعنی اهل سلوک اولاب
 خدای تعالی فی تاباق استاسنک و آگافصد ایلسنک ❦ قدم قویسنک اکر یول
 وادیغه ❦ قولنکنی تابشور اول مادبیغه ❦ یعنی سن اهل سلوک بولوب طریقت
 چوقرینه آیاق قویماق نلاسنک اول سگا قولنکنی تابشور مق کر کدر بر کوندر کوچی
 شیخنک الینه اول کوندر گوچی شیخ اولما ییچه الله تعالی یه سیر ایلمک واصل اولر
 نته که پیغمبر علیه السلام ایدی هر کم ننک شیخی بولماسه دینی یوق مراد دین کاملی
 یوق زیرا که اهل سلوک اولغان کمسنه ننک اعتقادنده و کونکل عشقنده ثابتلک
 بولر فی الجمله حق تعالی یه سیر ایلمک ممکن بولماس مگر بر کمسنه فی قلاوز ایلامیچه
 نته که پیغمبر مز علیه السلام کسندوزی الله تعالی کا واصل اولمادی مگر جبرائیل
 واسطه سی ایلمن اولدی قوله تعالی (ما کنت تدری مال الکتاب ولا الایمان و لکن
 جعلنا نورا نهدی به من نشاء من عبادنا) الایه بس معلوم اولندی آنچلا یین الوغ
 پادشاه مرشد کا عتاج اولسه بزلر کا قانده اولدی قلاوز اولما ییچه الله تعالی یه سیر
 ایلامک (روایتدر حضرت امام اعظم رحمه الله علیه اولمسیدن بورون ایکی یل
 تصوف علمی برله مشغول بولدی محمد باقر دیدکی بر صغر کتوچیسینه النبی بیردی
 و آئی شیخ ایتدی متصل ایکی یل آگادمت ایلاب آداب طریقت اوگر اندی
 (القصه حضرت امام اعظم دنیا دین نقل قیلدی حضرت امام کرخی دوشنک کوردی
 امام آلتون تخت اوستنده اجماع ننک بر کوشه سنده در درس ایتور ایدی صورهی که
 یالستاد حالک چوک اولدی و دنیا دین اوتگانده نه معامله ایلمن حق تعالی
 حضرتلری به لایق اولدننک دیدی حضرت امام اعظم جوا بنده کور گازدی
 (ولولا السنتان الاخیرتان لهلک النعمان) یعنی بو صوغفی ایکی یل اولماسه ایدی
 البته ثابت اوغلی نعمان هلاک اوله ایدی دیدی فی الجمله بر قلاوز اولما ییچه سیر

ایلمک ممکن اولدغی اوچون بیوردی * عجب یولدر اننک پایانی یوقدر * خطرلیک
 یولرینک سانی یوقدر * یعنی الله تعالی به سیرایتاتورغان یول عجب اوزاق یولدر
 هیچ آننک آخری یوقدر و آننک انتها سینه ایرشمک یوقدر اما اول یولک خطرلیک
 اورنلری ننگ حسابی و سانی یوقدر زیرا که اول یولده دوشمانلر کوبدر شیطانلر
 و نفیس هوالری سنی الله تعالی صاری سیر ایلمکده کوب دلیلر اثبات ایله ب
 سنی از درمق هوسنک تورلر زیرا که هر بر مقامارنده بر تورلیک دوشمان سنی
 آز در اوچون حاضر لنوب تر رننه که بیوردی * طلب قیلغان اوشال راه عده *
 هلاکت چاهیدر هر بر قدم * یعنی بوفقیرلک و فنالک طلب قیلغان یول ننگ هر
 بر آدمنده هلاکلیک قیوسی باردر (ایمشلر هر بر مقامنده بر تورلرک فتنه واردر
 ایمشلر ولی لمقامی اون ایکی مقامدر هر مقامده بر تورلرک فتنه واردر
 اول فتنه لر دین هیچ بر طالب اوزنی اوزی خلاص ایته آلماسدر مگر بر شیخ
 کامل اولمایچه ننه که بیوردی * عجب یولدر تمام حجت رنج * و لکن
 هر قار شده بر نهان کج * یعنی الله تعالی طرفینه سیر ایلمک یولی عجب
 یولدر تمام مقاملری ننگ آهرینه دیکن حجت رنج لری کوبدر لکن آنداغ
 اولسه ده هر بر قار شده بر یاشرون غزینه سی باردر و هر بر مقامده الله تعالی
 ننگ بر یاشرون حکمی باردر آدم دن آنی بلمر لر مگر که بو علم کا
 اقدام ایلاب تاقدر قدن صگره بلنور زیرا که بو طریق ننگ هر مقامی ذوقی در
 آنی بیان ایلامک نتا که ممکن اولور تا کشی اوزی تاقومایچه بلمر در
 (من لم ینق لم یعرف) دیدکلری بوگا اشعاردر * اوشال کج نهان یاتقان
 زمینده * مهیادر قراچیلر کمینده * یعنی اوشبو یاشرون غزینه لر یاتقان
 یرده اوغریلار و هر امیلر باردر هر برسی بر پوصقه اولتوروب طالب الله تعالی
 از درمق سببنک تر لر برس شیخ کامل شول قراچیلار اولدقی اورندن خلاص ایلب
 مریدن الندن یتوب اول اورندن خلاص ایلب دیکنر * اگر بولماسه یول
 باشلاغوی پیر * سالور بویونوگا شیطان دام تزویر * اگر سننک بویول باشلاغوی
 شیخنک اولماسه شول پوصقه داغی اوغریلار بویونوگا حیله توزاقنی صالوب طریق
 حقنر عدول ایلب طریق باطل لطفه ایلنار لر جنی اولوب قارا یوزلرک اولور سن
 دیکنر * اگر بولماسه بر صاحب کرامت * ایماس ممکن کشی یتکی سلامت * یعنی
 سن الله تعالی طرفیغه سیر ایلمکده بر صاحب کرامت شیخنک اولسه اول مقام
 رفیع غه سلامت یتک ممکن دگلدر کورمزی سن فلاسفه جماعت لری ایتور لر
 بزلرکا پیغمبرلر و اولیار کر کمز زیرا که بزلر همان الله تعالی فی اوز عقلنر ایلمن
 تانور ملار و پیغمبرلری الله تعالی علم سر کمسنلر اوچون یبردی دیورلر و بزلرکا
 مرشد کرکر اوزلری سلوک ایلب عقللاری ایله دلیل لر اثبات ایلب آخری
 شبهه ده قالورلار اول شبهه لر فی آچه آلمایچه کوبی دنیادین کافر اوتدیلر نعوذ

بالله من ذلك * چنان هر پیر بلور قتلوغ یولکنکی * تانب ایر یخشیسن تابشر
قولگنی * یعنی چنان سن اهل سلوک اولماق تلاسنگ شیخ لرننگ کامل مکمل اولغانینه
سلوک ایله شوخیلاسن شیخ اولسونکه سننگ مبارک یولگداغی حاللرنی بلسون و ایر لرننگ
تقواسنی تاب آتنگ اوزه قولکنکی تابشورغل یعنی شریعت امرینه موافق اولدقی
کمنه یه داخل اولدق ایله ایمشلمر مرشد اولدقی کمنه قرق یاشدن کم اولمیه
و خاتون سن اولمیه و نادان اولمیه و بدعت ایله موصوف اولمیه نته که توبانده یاد
اولنور * اوشال پیر یکه پیرنگ پیری بولغای * طریقت بیسه سینک شیر ی بولغای *
یعنی اول شیخ اولدقی کمنه شیخ لرننگ کامل ره کی اوله و طریقت اورمانیننگ آر صلاقی
اوله آندین مراد علم باطنده کامل اوله و مریدلری ننگ لایق سز حاللرنی آنکلا غوچی
اوله و آنلارنی هلاکت پله سیننه یتکان زمانلارده توجه و تصرف ایله آنلار ننگ لایق سز
فعل لرنی منافع ایلیه نه که خوفای مقاملر وارد شیخ اولدقی کمنه مریدلرنی
خلاص ایلیه (ودخی مریدلریننگ طبیعتلرنی بله و آنلارغه نه غذا کر کدر ونه
تصرفات لر کر کدر هر برنی یرلو یرنه ادا ایلیه) ایمشلمر طبیعت تانومغان کشی
شیخ اولورغه لایق دگلدن نته که بیوردی * تخلف قیللمسه هیچ شرع اشیدین * طمع لک
بولمسه هر کیز کشیدین * یعنی اول شیخ بولغان کمنه ده هر کیز شریعتکه خلاف
اش کور نماسون یور و شتک و اولتور شنده آشامقده و اچمک و سوز لشمکه بار چه سی
شریعتکه موافق اوله و ودخی آدمیلر قولنداغی نر سه لرگا طمع کار اولمیه بلسکه قدما
اهل طریقت کبی اوزلریننگ حلال کسبی ایله اوله بوایتلگن و ودخی ایتوله چک
شرطلار ننگ برسی اولمسه ده شیخ دگلدن اکر چه کشفات حاللرنی کور سگ اینانماک
بلسکه معونتنر یا که استدر اجدرتأمل * آلب قولغه چراغ علم ظاهر و علوم باطنده
بولسه ماهر * یعنی شیخ اولدقی کمنه ظاهر فقه لردن بر آز ضرورت دینییه مقدار نچه
بله و علم باطنده کامل اوله حاصل کلام شریعت مسئله لرنی بلب مریدلرنی شک و شبهه دن
چقارمق مقداری اوله و علم باطنده درجات اولیاننگ یارتسی دن اکسک اولمیه
آندن اکسک اولسه علم باطنده مهارت لسکی یوقدر همان اول کمنه اوزنی
اوزی صافلی آلماسدر قانده مرید بسلیمک (امام قاضی زاده دن منقولدر شیخ اولدقی
کمنه اون ایکی یوز مسائل فقهی یا دبیله و تفسیردن توقریوز آیت فی معناسیله
ملاحظه ایلیه پیغمبر علیه السلام ننگ حدیث لرندن قرق حدیثنی یادنده ایله یه
و توته موندین باشقه لارنی کتاب لاردن قاراب مشکل لرنی آچقوچی اوله و ناسخ
و منسوخ فی آگلاب و معمول و موضوع حدیث لرنی بله و علم نخودن اعراب درستلر
قدرن آگلاب و علم تجویددن ادا هر وی قدری بله و علم معاندن حقیقت ایله بجازنی
آگلایه بس بواصناف ایله بلیب متشرع اولسه همان شیخدر اکر بوشی لر اولماسه
بر ناداندر یولده قالمش احمقدر دیودشنام ایلدی * فتابولسه تن و جان تولایدین *
قولتسه ماسو ادین لطفی دین * یعنی شیخ اولدقی کمنه اهل فنادن اوله تندن

و جانندن بيزار اولوب توکلی الله تعالی صاری اوله جانينه و تنينه بلاکلدی و قتلارده صابر اهلندن اوله الله تعالی دن قیری دن بيزار اوله و آنلارننک هوا سينه قاراميه بلسکه معشوقی رضاقلنده اوله وزينت دنيايی طاشلامقل اوله (ايمش لرشيخ شبلیدن صورديلار فنايی الله نه اوله جواننده ایدی زينت دنيا دن بير مکرر دیدی (ودخی ابوالنصور الماتريدي ایدی که فنايی الله اولدر که بر مقامننک اسميدر آي بيان ايلنک ممکن دکلر زيرا که ذوقی در بس اول مقامه شوچلاين کمسنه لر اير شرکه نفسينه خلاقل ايلب و طاعتی کامل ايلب زينت دنيا دن بير کانلر دیدی * قايو اير مش فنا بولغان نشانی * تکبر بولمسه مقدار دانی * يعنی شيخ اولدقی اولدر کم اصلا آنلک تکبر لک علامتی اوليه زيرا که تواضع ليک پيدغمبر لر خلقي ایدی بيله بوشیخان تواضع اوله * اوزینی نفسنی اول بلمسه پاک * بولب قلقلق ايتسه ماعبدنک * يعنی شيخ نک اهل فنا اولدقی اولدر اوزی ننک نفسنی هر امنن وشبهه دن پاک ايلييه و کنه اوزی دخی طاعت و قلقلق اولب اول شيخ منده قنده قلقلق و عبادت دیو اوزنی خور کوره * اکر چه بولمسه فارغ اشیدین * اوزین کم کورسه هر مؤمن کشیدین * يعنی اول مرشد اولدقی کمسنه حق تعالی ننک عبادت لر ندن هیچ بروقت فارغ اولمسه ده اوزنی هر مؤمنلر دن کم توتوب بن زبونلر ننک زبونی من ديه يعنی اصل تواضع اولدر که مسلمان کندوزنی هر کمسنه دن حقیر کوره وشول اهلدن مسلمانلر عیمندن بری اوله * ايشتماسه کشی هیچ من دیکانن * اوزی هم بلمسه فانی ایکانن * يعنی اول مرشد اولدقی کمسنه دن آدمیلر هیچ من ومنلک و تکبر لکنی و کندوزنی کورمکنی اشماسونلر (ودخی اوزنی فنايی الله مقامنده ایدکنی کندو اوزی بلمسون ونه مقامل اير کاننی هیچ بر کشیلر کا ايتمسون نته که بیوردی * اوزی ايتسه فنا اولدیم ديمسدر * فنا بولغان کشی هر کیز ديماسدر * يعنی اول مرشد اولدقی کمسنه من مقام فنا اوزرینه يتدیم دیو اوزنی کشیلر کا ايتسه و اوزنی مدح لابل مریدلر جذب ایلمکنی تلاسه اول اهل فنا دکلر زيرا که اهل فنا اولدقی کمسنه کشیلر کا فنا اير کاننی ايتماسدر اکر ايتسه بر سفاقت اولغان کمسنه در زيرا که واصل اولغان کمسنه قائده اوزنی ايتوب خلاقلر آراسنده بلر رسون نته که بیوردی * اوزی ننک باشنی حاتسه اوزی قل * چان عاقل کشی بیر کای آنکا پول * يعنی بر بنده لر ننک بنده سی کندوزنی برا گوکاماتسه عقل ایالری چان آچه بیریب آلسونلر زيرا که قل ننک کندوزنده تصرفی جائز دکلر آچلاين شيخ اولدقی کمسنه من مقامی تابدیم دیب ایتماکی جائز دکلر اکر چه ايتسه فنا بولغان دکلر بلسکه جنلر ممتاشتوریب یوروتدکی احمقدر * اکر رویرسه هم بعضی مکشف * اشماسدر آگا هیچ مردعارفی * يعنی اکر یوز بیرسه يعنی بعض وقتده کشفات و تجلیات عجایب و غرایب نرسه لر کورنسه ده الله تعالی فی حقیقت تانغان و حقیقت پخته اولدقی من اینانمسدر و ایتور که منم کنهام کورندی

غیری دکلدریه * ا کر کورگان بیلان اوز دین کیتبدر * یتب سن دیب آنی
 شیطان یتبدر * یعنی اکر آنچالین عجایب و غرایب کوردکی برلن اوز ندین
 کیتسه یعنی تکبر لیک ایلاسه اوزینه اوزی مرتبه کایتب من دیب اعتقاد ایلسه
 تحقیق اول کشینی شیطان قولندن یتا کلا کان دیو اعتقاد ایله باشقه دکلدر یتب
 لفظی ننگ اولگسی اولاشمان و وصول اولماق معنا سنه در صونکغسی یتاک ملک و قائد
 معنا سنه در تأمل * بوتوننی توش بیلان توش قیلمه ای خام * بیان قیلماق بیلان
 قالعانی شام * یعنی بو اول امرده استخاره توشی برله یا که کمالات تابیدن نصکته
 اویقوگنده یا که مراقبه گنده عجایب و غرایب نرسه لر نی کورمک ایلن آنی بیان
 ایلاب کون ننگ توش وقتنه چه بیان ایلاب قوروغ قالماغل ای پشما دکی کمسنه اول
 توشکده و مراقبه ده کوردکی نرسه لر گنی بیان قیله قیله اخشام وقتنه قالور سن طلب
 بازار ننگ کچک کفالب قماچلرنک ارزان بولور و مطلوب بگدن قوروغ قالور سن بلسکه
 دوشن کوردکی نرسه لر گنی بیان ایلامیچه آلدانمایچه همیشه طلبده اولغل زیرا که
 اول دوش ننگ بعضسی اضغاث اعلامدر و مراقبه ننگ بعضسی کشفی معونندر مگر که اول
 امرده مرشدکا بیان ایلمک جائز دیمش لر و آن دین غیریکا بیان ایلمک بویولن
 حرام در * ا کر کم اولسه کورمک دین عفاف * یتار اخشام صبا بو توش دین آفت *
 یعنی اول توش کوردکی کمسنه توشندین قور قماسه بو توش ننگ قتنه سی تانک وقتند
 یا که اخشام وقتند بیلنور یعنی ا کر ایز کوتوش اولسه آگا آلداناب اوزنی اوزی
 غرور لسلکا صالورا کر یا ورتوش اولسه نومید اولور بهر حال توشنی بیان ایلامک
 کر کمز در * اوزین آیمان کشی البته در خام * ولایت تختیغه باسقان ایماس کام *
 یعنی اوزنی اوزی بن اهل کرامت من و مرشد من دیو غلا یغنه ایتدگی کمسنه البته
 چی در اول کمسنه ولایت مرتبه سیننه یتوب آنده مقصود تابعان کمسنه دکلدر همان
 بر هرزه گوی و اوزنی مرشد صانب غلا یقندن مال آلمق هوسنک یر گوچی کذاب در
 * ا کر چه هر گچه کولک بولسه طوفی * بور ونعی دن زیاده بوله خوفی * یعنی ا کر
 برا کوهر کچه یدی قات کولکری طواف ایلاب عرش کابار سه ده لکن الله تعالی دن
 قور قماقی بور ونعی دن آرتوغراق اولسه کرک * مبادا غرهء توشسه کونکلا *
 اوغره باشلاسه آفتلی یولغه * یعنی آگس دن کمسنه ننگ کوتکلینه غرورلق توشار
 اول غرورلق آنی فتنه لی یولغه باشلر اول کمسنه فتنه لی یولغه کریب هلاک اولور
 تکبر لر گروندن اولب او کوچن قالور * بولور هالت لیک ایر البته خاموش * اگر
 بیتلسمی هیچ قیلماغای جوش * یعنی ا کر برا گوننک حال علمندن بر آرنصیبی وار
 کمسنه سکوت ایلر هالندن خبر لر بیرمس نتاک که غمر ننگ آچومقی یتسه هیچ کویکی
 آوازی بوقدر شوخیلاین اهل حال ننگ قچان کمالات مقامینه ایرشسه هیچ من
 من دیو ایتکان خبر بن اشتمالسر * کوتارمس اون ولایت لیک خردمند * صد اچقماس
 اوی دین باغلا سه قند * یعنی علم هالندن اولعان عقل ایاسی آوازی فی کوتارمز من

شوند اغ خلیفه موند اغ ایشان من من دیماز که شکر قامشینک ایچنه وقتی یتوب شکر قمی
تولسه هر کر آندن آواز چقماز نه قدر تحریک ایلسنگل آنچلاین کمالت اهلندن موند اغ
دیدکی سوز چقماز دیما کدر * (دیما س هر کما اسرار حقایق * اگر تابلسه کنج اخفاسی
لایق) یعنی حقیقت سر لرنی بلک کوچی عقل ایاسی صاحب حال کمسنه کار عبیدین خرنینه
تابلسه آنی اول عقل ایاسی هیچ کشیکا ایتماس زیر که اینور بولسه فتنه کا او غرار شو نچلاین
برا کو کمالا نکایتوشسه هیچ کشیکا ایتماس در من موند اغ مقامک دیوار زنی اوری بلدر مسدر
* کشی اوچقان بیلان سوی سموات * تورع قیلما این ایرمس کمالات * یعنی برا کو
کوکا اوچب یتب یوروسه ده آننگ اوچماقی تقوی لیک ایله اولسه کمالات مقامینه
یتکان دیمسور لر بلکه بوقاریک مذکور اولغان استد اجریا معونندر * (ولی
اولدر چقار سه ماسوانی * هوادین در طلب قیلماقی هوانی) * یعنی اول ولی ننگ تعریفی
اولدر بونکلندن الله تعالی دن غیری ننگ محبتنی چقار سون ونفس هوالر نی ترک
ایلاب الله تعالی فی استاسون زیرا که ایکی سومک بر کونکلیکا سمغز در نفس هواسی
ایلان الله تعالی فی ایستمک هواسی ایکی ضد لر در ایکی ضد قانده جمع اولماکر
برنی ترک ایلسنگ اولور * (نبی طبیعتی در رشته حب * ورع قیلماقی کمالات
تقرب) * یعنی پیغمبر لر طبیعتی در قلق و محبت یبی ایله موصوف اولماق و تقوی لک
ایلمک کامل اهل لر ننگ یقین لقیدر اول سبب ایله الله تعالی به یقین اولور لر
* (کر فیل دک ایرر منهی و کر قیل ورع اصحاب ایتور لر حذر قیل) * یعنی اگر
شر یعت بیورمغان اش فیل کبی الوغ بولسه یا که قل وتوک کبی کچک اولسه تقوی
اهل لر ایتور لر اول اشدن صاقلانغل دیر لر حاصل کلام شریعت بیورمغان اش
کرک کچک کرک الوغ اولسون هر ایکی بر در صاقلانغ کرک لر * (ا کرچه کوب
ایرر جود سجودی * کورنماس ذره چه عارف وجودی) * یعنی هر امدن شبهه دن صقلانمایین
تور دق کمسنه ننگ جو مار دلغی و الله تعالی فی عارف لقی و سجده قیلماقی نه قدر کوب
اولسه ده ذره قدر نچه کورنمز زیرا که محرمات دن صاقلانمغان کمسنه ننگ بار چه عبادتی
هباء اولور * (ا کرچه ظاهر و باطن دیسه درس * سقر آلدنده تورغاندک بولور
ترس) * یعنی اگر چه اهل تقوی ننگ ظاهر و باطنی درس اولور سه ده یعنی خلایق
آننگ ظاهر نندن و باطنندن فایده آلور اولسه لر ده یعنی اول اوصاف ایله موصوف
اولمش کمسنه ننگ قورقماقی تموغ آلدنده تورغان دیک قورقور یعنی تموغ آلدندن
تورغان نچوک قورقار شیله بومرشد اولدنی کمسنه الله تعالی دن آنداغ قورقار
دیهم کدر * (آننگ دیک هادیغه قیلسنگ اطاعت * سعادتدر سعادتدر سعادت) *
یعنی بو اوصاف ایله موصوف اولمش کمسنه لره بو بین سونسنک سگالیر کودولت در
دیهم کدر * (کدائی کوچه درگاه بولسنک * امید در ملک دل ننگ شاهی بولسنک) *
یعنی آنچلاین کمسنه ننگ خدمتنده اور امداغی سائل و تلامچی لر کبی دایم آنداغ
مرشدنل خدمتنده تورسنک امید در که شاید کونکل ملکی نک پادشاهی اولور سن

یعنی کونکل تمر فائینه قادر اولوب اهل صلاحدن اولوب اولور سن
 دیماکدر کدائی لغظی بونده تلانچی معناسنه کلور لکن استعاره قیلندی مرید
 صادقلا ره کوچه دیدکی تصغیر کوی دریالغت عثمانیه در لکن بوند استعاره قیلندی
 شیخ نیک مجاسنده ملازمهت ایلمک اوزرینه * کشی قیلسه خلاف حکم شرعی * آتی جنی
 دیکل یامر دصرعی * یعنی یور کمنه هر شد ملک دعواسنی قیاسه اول کمنه ده خلاف
 شرع اشار کوب اولسه و آنده غارق عادتار کور نسه ده تحقیق آتی سن جنی دیکل
 یاکه صرع زعمتی ایله مینلادر شونک اوچون بو حال او آندین کورندی دیکل صرع
 صادموله ایله بویاز حمتیدر اهل جنار فی تسخیر ایلا کان زمانده اولغان اوله جن لرنی
 تسخیر ایلاب آنار ایله معامله ایلیه یا آنار آنکایار ونصرت بیورلر اما مطلق جنی
 دیکن تسخیر ایلاما بن جنار کلوب آنکایار ونصرت بیورلر اما صرعی آنک
 خلافی برله تأمل * اکر صواوستینه یور سه اوشال کس * دیکل چندان بولور صو
 اوستیده غس * یعنی اول شر یعنی کلاخی اولدی کمنه صواوستنده باطمینان یور سه ده
 تانک عجایب ایلیه زیراکه صو اوستنده یور گوی چوب چار کوبدر ننه ککه
 آنار ده صواوستنده یورور ارباطا زار بو کمنه ده شوندا غدر * هواغه اوچسه
 کرمایند جندر * آتی هادی دیمه شیطان دیندر * یعنی اول مشرع اولدیان کمنه
 هواده اوچسه ده عجب دکلدر جنار حکمنه در آتی کوندر کوی شیخ دیماکل شیطان
 دینک اولوب استدر اچ اوچوندر تأمل * (کوران آرتق ایسدر کور مکان کم * کم
 اتقی بولسه عندالله اول اکرم) * یعنی اوزن اوزی الوغ هر تبه ده کور کوچی
 الله تعالی قاشنده هر تبه سی آرتق اولماس و دخی اوزین اوزی کم کور کان کمنه
 الله تعالی قاشنده کم بولماسدر بلکه الله تعالی قاشنده کم تقوی و برهین بولسه
 حرمتی رک اولدر * (کرک تابع کمنه متبوع مکمل * الوغ قندین بولور پیدا الوغ
 ظل) * یعنی ایار کوچی کمنه نیک ایار کان کمنه سی کامل کرک یعنی مریدار نیک
 مرشد اولدی کمنه سی کامل کرک زبراکه برنر سدنک تنی الوغ بولور سه کولکسی
 هم اولوغ بولور حاصل کلام مرشدنک کمالاتی تام اولسه همتی کوب اولور دیمکدر
 * (کرک کوب طالب اچره بر نغورای * یار و تمازه و فوج بولور بولسه آتی) * یعنی
 کوب اسما کوچی یار آنار آراسنده بر ابن کوغلی مرشد کرک تما ککه کپیچده
 یولدر لر جهاننی یاقور ته آلماسار آرا رنده آتی بولسه یعنی آنچلا بن مریدار
 آراسنده مرشد کامل اولماسه محبت الودن اولغان نور اریاقور ماسدر * (علوهیت
 یکنار گاکرک پیر * کمان سن اوچماغای کوب بولسه هم تیر) * یعنی الوغ همتی
 مرید یکنار یینه بر مرشد کرک زبراکه مرشد کمالات تابزار ناککه صادقان
 اوقار کوب اولسه ده جیالو لایین اوچماز لر شونک کبی نه قدر همت ایسی یکنار
 اولسه ده بر مرشد اولما بن الله تعالی فی تانما زار و عشاقی بابنده ثبوت اولما زار
 * اوشال چندیکه در ب آلتن آس * اکر باسور یور یسه یارونی باسور * یعنی بر

از عسکر یا که کوب عسکر سوغش قیلماق هوسنده یورسه لر آرالرنده باشچی
 و سر عسکری برله برکایورسه لر یاونی باسوب غالب اولورلر شونچالین مریدلر
 جماعتی شیطان عسکرینه اوزلری غالب اوله آلاس لر مگر که بر مرشد کامل مکمل
 ایله غالب اولورلر باسر دید کی لفظنک او لکسی فارسیدر باشچیلک ورثیس لک
 معناسنه در باسر معناسنه ایکنچسی تر کیدر باس مقدر مشتق نته که آغاچ باستی
 یعنی آغاچ غالب اولدی معناسی ظاهر در (ساغلتور تلبه فی پیر زبردست قوین ننگ
 شور پاسن در یا فیلور پست) یعنی تر دد و تفکر ده اولغان مرید مضطرب سلامت
 ایلمر قول اوستونلک ایاسی مرشد ننا ککه او یورمه یالینک یوق اولدی کبی در یا
 قننک (ساغلتور) دید کی سلامت و صاغ ایلمر معناسنه در تلبه دید کی اضطراب معناسنه در
 قوین دید کی او یورمه معناسنه در بار چسی لغت تر کماندر حاصل کلام کامل مکمل
 شیخ ننگ صحبتی مضطرب اولغو بی مریدلر ننگ فکری نی یوق ایلاب افعال ثبوت لکنی
 کولکینه اولتور تور بو بینده استعاره بالکنایه واردر عجز اهلینه غنی دکلر
 (آننگ یکه هادی امرین قویمه زنه ار) شیاطین شته لر آیرلسک ای بار) * یعنی
 آنداغ کوندر کوچی مرشد ننگ بیور دقنی قویمه صافن آننگ امرینه خلا فک ایلسک
 شیطان آیاننگه صوقباسون بلسکه آننگ امرنده مستدام اول در قدر خلا فک
 ایلمه زیر ا که خلا فک ایلسک شیطان اخلاص کنی آلوب اهل صلاحه قبولیت لکنک
 قالر و بونده هم استعاره بالکنایه واردر شته شین ننگ فتحه سی و تانگ تشبیه ایله
 آباقه سوقمان معناسنه در عثمانیه و فارسیه و ترکمانیه آراسنک مشترک لغت در (توشوب
 شاه ایلمک نه بازی قچار باز بولور ز اغلر که بازی اول سر افران) * یعنی چنانکه بر قار چغه
 ایاسینک و لندین قاقسه اول قار چغه قاقدن صونکر هینه قار غلر غه باشچی اولور
 اوشاندان بر مرید مرشدن آیر یلسه و آننگ تر بیه سننن قاقسه شیطانلر غه باش
 اولوب اهل جنن بولوب عاقبت کفر ورطه سننده فالور بونده هم استعاره عنایه
 مصرعه واردر شاه دید کی لفظ بونده صاحب معناسنه در بازی قار چغه معناسنه در (بو
 قمر یقار که صادقی بولسه پیرک) * ولکن بولسه روشن ضمیر ک) * یعنی چنان یوقار یله
 ایتلکان شرایطلر غه مرشدک توغری کلسه آنن بین صوک مرید اولدی کمنه ننگ
 کونکی روشن اولسه (ایر رتقصان اوز گدین کورمه آنن بین بولور سعی البته
 پیر من دیگاندین) * یعنی بوایتلکان شرایطلر غه موافق اولدی شیخک عینک اولسه
 و غنمتن نقصانلق اولسه بونلر فی بار چه سنی اوز ننگ بین کورکل شیخن کورمکل زیر ا که
 مرشدن دیگان کمنه ننگ البته جهدی اولسه کرک) * پیر کفر مانیت بین قیلسک خلق *
 قاسقلر تاء سغلر تاء سغی) * یعنی مرشدنک بیور دقنی اشلر بینه خالی ایتسک او کوچلر
 حاصل کلام مرشدن اینه اصلاحی اولمان لایق دکلر کرک دنیاوی و کرک اغرو
 اولسون مادامکشر یعتکه خالی اش کورما گونچه) * دیملر کک مشلی مصر فی
 بر مرید ایله چغه کتیلر بناگاه یوللاری عیان دیگن کزینه طوش بولدی دینگز ده

کیمه حاضر اولندی بونلر عاجز قالدیلر شملی حضر قناری نماز جایینی صولوستینه
صالحی اولتوردی مریدهم اولترمق تلادی شیخ ایسی یامرید سنده بر شرم وار در
آنی برینه کلنور سنک اولتور غل یوقسه اوز بولنکنی اوزنک توت دیدی مرید شرط
نه در دیدی شیخ ایسی سن باشیغم دیو ذکر ایلکل من یا الله دیوایتور من اوز که
لفظنی ایتمکل دیدی چون بونلر نماز جایغه اولتور دیلر دینکزنک بر آرمقداری
بار دیلر بومریدنک کونکلینه بولکلی من نه اوچون الله فی ذکر ایلامس من دیدی
شیخ ذکر فی قویسی باله دیو بر کره دیدی نماز جای ننگ بومرید اولتور عن طرفی
صوغه غرق اوله باشلادی شیخ ایسی تیز آغیل یاشیغم دیو بنکا خلاقلق ایلاسنک الله
رضا القنی تابماس من دیب مریدینه تعلیم ایلسی (سالك رضا مقامین استمک بیانی)
(کیل ای ساقی ایکلان ایلاک شرب) اوشال شر بیکه خلق آندین تابار قرب)*
یعنی ای صوغار غوچی کمنه بو محبت شر ابنی ایکی مریر که اچالک اول شو نچلایین
شر بندر که بار چه خلائق آندین الله تعالی صاری یقین لقی تابار لر آگاه اولغل بو
شراب دیما کی تصویری شی دکلر معنوی و ذوقیدر)* (شرابی بر کدر آندین بولور
صحو)* قیلور بر مصادین اوزکلی عو)* یعنی اول محبت شرابی آنچلایین شرابدر که
الله تعالی ایله فلنک آراسی بر کلور و آندین صوک ایسرک بولور ایسرک بولسه
تندر تعالی بادن بیدین غیر یسی بار چه سی یوغالور صحو صاد مهله ایله ایسر کلکدن
آینومق معناسنه کلور «بر کدر» بر کلور معناسنه در)* (اگر فغفور چیندر قیصر روم)*
محبت اهلنک آلدنده معدوم)* یعنی چین پادشاهی فغفور درور وم پادشاهی
قیصر در بونلر ننگ ملکاری و دولتماری اهل عشق آلدنده بار چه سی یوق کبیدر و آنک
ماللارینه وزینتلرینه اهل عشقملر التفات ایلمز لر چین خلقی شاهنی فغفور
دیر لر روم خلقی ننگ شاهنی قیصر دیر لر ایران و توران خلقی شاهنی صلفان دیر لر
هنر خلقی ننگ شاهینه ای دیر لر قاتار خلقی ننگ شاهینه خان دیر لر روسیه خلقی ننگ
شاهنی ایمپیراتور دیر لر فی الجمله اهل عشق نماننده بونلر بار چه سی یوقدر بونلر غه
محبتلری اولماز ننگ که بیوردی)* (محبت جامیدین تابسه کشی بهر)* نه قیلسون مال ملک
ماوراء النهر)* برا گو محبت آیانندین فایده آلسه آندن جرعه اچسه آنک نه کاری اولسونکه
مال و ملک ایله اگر چه ماوراء النهر ننگ ملکی بار چه سی آنک بولسون آنک التفاتی اولماز
بلکه همان کنو و مشوقی هوسنک اولر ننگ که ابراهیم باخ مالکتن قویقدی کبی بوهم
آنچلایین ماوراء النهر ملکنی قویار دیه کدر ماوراء النهر ننگ معناسی بلغه آرتی دیمکدر اما
اصطلاح بر ولایت ننگ اسبیدر بخار او هواریزم بونلر فی ماوراء النهر دیر لر)* (کونکل
ملکی که بر عالی صفت بر محبت کج باغ معرفتدر)* یعنی کونکلنک دولتی و ملکی
بر یوقاری صفتدر آنی وصفی ایلمک ممکن اولمز زیرا که اول کونکل محبت پانچه سی ننگ
وخرینه سی ننگ منبغی درویدت الله در آنی چان بیان ایلمک ممکن اوله ننگ که بیوردی
(رضا حضرت معبوداوشانن جمیع استکان مقصودار آنده)* زیرا که اول کونکلن

حق تعالى نيك رضاى آنده در وجميع تلاد كى تلاكلر من اول كونكل اونك در زير اكه
 حق تعالى حضر تلى صورت ظاهر گه قار اسدر بلسكه نيتلر ينه قارار * (آنكدك
 ملكتك سلطانى بولساك ينه حاجت ير يوزى نيك شاهى بولساك) * يعنى آنك كى
 كونكل ملكيتك پادشاهى بولساك سىنك حاجت دكلدر ير يوزى نيك پادشاهى اولدق
 زير اكه دنيا پادشاهلى فانى در و آخرت پادشاهلى باقيدر * (اگر خردلچه
 بولسه هر اغيار * بولور باطن كوزى عجب اسرار) * يعنى اكر بر اهل دل نيك كونكلنك
 خردل اورلقى قدر غير ليك اولسده حاصل كلام الله تعالى دن غيرى بر نرسه نيك
 محبتى خردل اورلقى قدرى كونكلنده اولسه البته اول كمنه نيك كونكل كوزى
 الله تعالى نيك سر لر نندن پر ده لوا اولور حقيقت محبت الله دن بولمى نناكه مثالى
 بيوردى * (چوك كم ذره خس توشسه كوز گه * قيلور البته كور ملككنى اوز گه) * يعنى
 نناك كه بر ذره قدرى نرسه كوز گه توشسه البته كوز نك كور ملككنى اوز گار تور يعنى
 كوز نك كورمكى اولسكى كى اولمز شونك كى بر اهل محبتك كونكلينه الله تعالى دن
 غيرى نرسه نيك محبتى توشسه البته الله تعالى نك سومكى اوز گار زير اكه
 الله تعالى كونچيلر نيك كونچير اگى در فى الجملة اهل الله نيك كونكلنده ذره مقدارى
 غيرى نيك محبتى اولميه اير تهو كچه حق رضاغنى طالب ايده (بيت) آدمى اولدر كه
 آنكا عشق اوله * يولون اولدر گاهه ايلته عشق اوله * عشق فلاوز اولمى چي اى فنا *
 كمنه يولون دوغرى ايلتماز حضر ته * عشقبه طوندى قومو عالم وجود * عشق ايله در
 بوقيام بوسجود * هر كم اول عشقه ايردى منزلين * او كور يسر در اير انلر محفلين *
 بغلامسون يولگنى بواب خاك * اصلنك باقى اصلنكا اى جان پاك * كتمايچه آردان
 بوماون * جان كوزى كورمى حقى اى جان من * دوت فلاغك ايمدى عشق اموالينه *
 سن دى كركل بوعشقتك يولايغه (سالك قضاغه راضى بولمق وبلاغه صبر قيلمق
 بيلان) * (كىل اى ساقى محبت جامدين مى * خردار ايله كنه بير كل بيايى) * يعنى
 كىل اى سوغار غوچى محبت شرابنى بز لره اچر كل ساقيدىن مر ادايدى عزوجل
 اوزيدر يعنى بز لر كه محبت جام آياقندن اچر كل (ودى آغويچينك قولينه مر اد
 بر مرشد نيك قولينه تاپشر غل خردار دان مر اد مرشد كامل دور * خردار اول
 اير ر جز نيت فرد * كونكل كونلا كينه بوقتوره غاى كرد * يعنى خردار ديد كمن
 اولدر كه مجرد نيتى خدا نيك اوزنده در غير يده كل در ودى كوكل كولما كينه
 توزان بوقتور ماسدر يعنى كبر وحسد وكينه دن كوكلى غايت صافى اولان مر شيدى
 خردار دير لر * قىيى حالتده بولسه اير ته وكيچ * خلافى حكم محبوب ايتىگى
 هيچ * يعنى اهل سلوك اولدق كمنه در قايدو حال ارنده كرك صر خاوكرك صحت
 كرك فرج كرك قارلق حال ارنده اير ته وكيچ ارنده وعشوقى حكمينه هيچ خلافاق
 ايله س بلسكه تون كون الله تعالى رضاغنى طالب ايدر ايرق دكلدر * بوبول نيك
 بار چه سبن طى قياغان ايرار * رضا بير مك مقام اعلاسى دبر لر * يعنى بو طريقت

یولنی یوردکی کمسنه لر ایتور لر حق تعالی ننگ بلاسینه وقضاسینه رضا اولمق
 کل مقام اولیاننگ یوقاروغی مرتبہسی دیر لر حاصل کلام حق تعالی ننگ بیر کل
 نعمت لرینه شکر ایلمک بلالربنه صبر ایلمک بوا یکی صفت اولیا لر ننگ الوغ لر ننگ
 مقام دیر * ا کر باشنده یور سه آسیاسنک * رضا جوینده هر کز بولمغای تنک * یعنی
 بر ا کوننگ باشنده نگر من طاشی یور سه یعنی نگر من تاشی کبی الوغ بلالر آستونده
 قالسه الله تعالی ننگ رضا الغنی استیان کمسنه هر کیز اول قدر بلالر گه طار گوکللی
 بولماس بلکه الله تعالی رضا الغنی استار دیمکدر * ا کر هر کونده اچسه زهر آباغین *
 سیوکلوک بندہسی چتماس قباغن * یعنی صبر اهللی هر کونده زهر جام آیاغنی
 اچسه یعنی هر کونده تنلربنه تور لوک زحمت لر بولسه الله تعالی فی سو کوچی کمسنه
 جزع و فزع ایلب قباغن چتماس یعنی یوزنی بوزیب حق تعالی حضر تلربنه عتاب
 ایلمز بلکه رضا لقی طلبنده بولور ننگا ککه بیوردی * کشی کمراضی لقی نامنده
 بولسه * غیلور شکر اژدها گامنده بولسه * یعنی هر کشی الله تعالی ننگ رضا الغنی استهک
 ذوقنده بولسه اول کشی ا کر چه اژدها آغز نده بولسه ده الله تعالی به شکر ایلب
 همیشه رضا الغنی استار دیه کدر «تامنده» لفظی بونده ذوق وعشقل معناسنه در سیر قند
 خلقیننگ لغتیدر گامنده دید کی کای فارسیه ایله آغز معناسنه در فارسیدر * رضا
 ایوانیده تابقان کشی جا * دیهس و اباب آفت بولسه هم و * یعنی بر ا گور ضالق
 سر اینده اورون طایسه یعنی بر ا کو الله تعالی ننگ رضا لقی مقامنده اولب آئینل
 اوزربنه بلا ایشکلری آچلسه «وا» دید کی لفظ اولکسی هن ندر مسرت زماننگ وادیو چاغر لر
 رضا لقی طلبندن اولور «وا» دید کی لفظ اولکسی هن ندر مسرت زماننگ وادیو چاغر لر
 وایکچی سی آچماق معناسنه در لغت قاشقردر * ا کر مغز دلنگ آیر لسه یا پوست *
 یعنی یغ ا کر چین قل سن ای دوست * یعنی ا کر سن بوبلا وقضا کور مکدن وونکل ماینگ
 ارب آیر لسه یا ککه تیر کوجلدک تنکدن آیر لسه صبر ایلب یغلامتلغنی قویغل سن
 اکر چن الله تعالی ننگ سودکی قلی اولسک یعنی دید کی لفظ یغلامتی ویکلو گریستن
 معناسنه در «ویغ» دید کی لفظ قویغل معناسنه در هر ایکسی لغت ترکمان در * سونر غم
 قوشسه هم آزاده ایر گه * اوچار اوت کلسه سر خستین عالی بر کا * یعنی بلا وقضا ازاد
 ایر کاته * مراد صبر اهللی کابلا کلسه سونر یعنی بوق اولور ننگا که یانار
 قوشسه اول یرده چوب چار اولسه اول اوت سونر شوننگ
 ربنده کا بلا کلسه صبر ایتر کویا که هیچ بلا کلهاد کی کمسنه
 ده دید کی لفظ لغت معناسندن آلوب صبر معناسینه قویلدی
 بلندن اولدی اوچار دید کی لفظ سوننگ معناسنه در ترکی
 چار معناسینه در * خدا امر یکاعقل غم یماسدر * دیهس کر دون
 مندر * یعنی خدا ننگ تعالی ننگ بیرد کی بلالربنه وقضالربنه عقل
 یماسدر ودخی ایتماسدر بوقدر بلا وقضاء آسمان بنی زبون

Стрическая сист
 ЕННМЕ
 тов (м)
 = 100
 (см)
 мм)
 1 тонна (г)
 1 центнер
 1 т

ایلدی دیهس در بلکه همیشه صبر لق باینده ثبوتلك اولور گردون دیدکی لفظك
اولگسی كوك و آسمان معناسنه در وایکچسی زبون معناسنه در بلا و قضای آسمانه
اضافه قیلماقی اسناد مجازی دیر لر تأمل ﴿خدا حکمیگما هر کم بولسه عنون﴾ کوتار مس
اون اگر باشن قیلور اون ﴿یعنی برا گوالله تعالی ننگ حکما رینه بوین صونسه
و تسلیم اولسه اول کشیگه بلا کلوب باشنی یارب اون پاره ایاسه ده آوازی کوتاریب
جزع و فزع ایله سدر همیشه صبر لق باینده ثابت اولور اون لفظی ننگ اولگسی
آواز معناسنه در ایکنچسی عدد لر دن بر عدد عشره معناسینه در ﴿بو تاغزه سور سه ار
تاشلاب بو تاغدین﴾ ثنادهین اوز گه چقما س عقلی ساغدین ﴿یعنی بر صبر اهایغه
عذاب ایلاب آغاچننگ بر بو طاغندین ایکنچی بو طاغینه تاشلاب عذاب ایلسه لرده
سلامت عقل ایاسندن حق تعالی ننگ ذکرندن و ثنا سندن غیر ی نرسه کلر در﴾
﴿اگر قن در و گر منک قیلسه لر قین﴾ چنان توشکی چین ابر ننگ کونکینه چین ﴿یعنی
برا گو قلدر اول قلنی برا گومنگ کره قیناسه ار و اور سه ار اول قل حقیقت الله تعالی ننگ
قلی اولوب و صبر اهلندن اولسه آننگ کونکینه صبر ایلمیوب چنان چیر وق توشار
یعنی توشماز بلکه هر دائم الله تعالی حضر تندن زیاده ایلا کل دیو دعا و تضرع
ایلر ﴿قن﴾ لفظی ننگ اولگسی عید معناسنه در عربی در ایکنچسی قیناهق و صوقبق
معناسینه در ترکیدر چین لفظی ننگ اولگسی توغری ابر و مستقیم و اخلاص و صابر
معناسینه در ترکیدر و ایکنچسی جبرق و عند الوجه معناسینه در فارسیه در ﴿قیی
حالت بیلان جان بولسه تنده﴾ بواور شاكر همیشه راضی بنده ﴿یعنی صبر اهلیننگ
جانی تنده نه تور لوک حالده اولسه ده صبر ایلسه كرك و دخی الله تعالی ننگ بیردکی
نعمت لرینه شكر قیلغوی اولسه كرك﴾ الوغ یول دین آد اشقان چخبی عقل ﴿قیلور
ایر لر دین اول یالغاچیلر نقل﴾ یعنی بر آز یول دین چقب آد اشقان عقل سزلر
اولیا لر دین كور دك دیو کوچر لر یعنی ایتور لر اول اولیا لر موند اغ اشنی قیلدی
حال بوکه اول اش شریعت کا خلا فدر بزلرده آنکا متابعت ایلاب اشلر مز دیر لر بونلر
بار چه سی یالغاچیلر در زیر اکه حقیقت اولیا اولدی که سنه شریعت کا خلا ف اشنی
اشلر در ننا که بیوردی ﴿کشی کم عاشق دیدار حقدر﴾ محبت اهل ی بر له هم
سبقدر ﴿یعنی برا گو حق تعالی ننگ ذاتینه عشق اولغوی اولسه الله تعالی فی سو گو چیار
بر له سبقد اش اولسه﴾ نه حاجت اوز گاپه طاعتلر آندین ﴿بولور یوزی قارا موند اغ
دیگاندین﴾ یعنی اول عاشق اولغوی که مسیه نه حاجت اوله که کند وزینه استقلال
طاعت و عبادت شریعتدن خارج بلکه طاعتی بولسه شریعت که موافق اولیق كرك
اگر برا گوایتسه اولیا لر ننگ شریعتن کاری یوق و بزلر ننگ کوزن گه شریعتکه خلا ف
کورینه در باطنی حقدر دیسه قیامت کون یوزی قارا اولوب ملاحه مده بنندن اولور
و کافر اولور ننا که بیوردی ﴿بیور غانینه هر کم بولسه منکر﴾ گمان یوقدر بولور
المنه کاف ﴿یعنی برا گوالله تعالی ننگ بیور غان اشلر ننگ اولیا اشلر قن

کافر لقینه حاصل کلام بر اگو اینسه اولیا لرشریعتکاخلافی اشنی اشلسه ده باطنی حق
دیوبوایتکن کمسنه کافر در سنگامشکل اولسون خضر ایله موسی علیه السلام قصه سی زیر که
خضر موسی علیه السلامه شر یعتکه خلافی اش کور گازی و حال آنکه خضر اشیننک باطنی حق
ایندی جواب اولدر اول ایکا گو پیغمبر ایندی فعل نبوت ایله فعل کر امت نک آراسی بعد
المشرقین در زیر که موسی علیه السلام صاحب کتاب ایر دی خضر علیه السلام صاحب
لدن ایر دی ننه که قوله تعالی (و آتیناه من لدنا علما) صاحب کتاب ایله صاحب لدن فعلی
بر ابر د گلدر اگر دیسه لر بر ننگ امتکال لدن علمنی بیر ملک ممنوع میدر جواب اولدر ممنوعدر
مگر الهام ربانی اولور الهام ایله لدن آراسی دفعی بر ابر د گلدر اگر دیسه لر کر امت
اولیا حقدرد گامی زیر که ولی لر ده خوارق عادت چوقدر جواب اولدر بلی حقدرد خوارق
عادت اشلر خلافی شرع اولمیه نته گه بر اگو ننگ کوزینه بر کمسنه آناسنی جماع قیلد قنی
کور ساتسه تحقیق اول ولی د گلدر بلکه اول کور کوزچی کمسنه کافر در اول خوارق
استدر اجدر (سؤال اگر دیسه لر احیاء اموات ایلمگری شرع گاخلافی د گامی جواب دگلدر
زیر که موافق شرع در اول هنر فی کومتر اچی حضرت عیسی علیه السلام ایندی آن دین
میراث اولوب اولیا لره قالدی (سؤال اگر دیسه لر دجال لعین ننگ احیاء موتی
ایلمکی وار در جواب اولدر کم آننگ احیا ایلد کی حقیقی د گلدر مجازی
وصوریدر و علم سحر ایلامش در اللاتعالی استدر اراج اوچون بیر مش در استدر اراج
معجزه و کر امت کابر ابر دگلدر بو بحث لر ننگ تحقیقی مرصاد العبادده مذکور در
آنده باقنک * اوشال خلقی که کوب بی عقل ایلمش * خدا آننگ دوشمانن
عاشق دیدش * یعنی شوخیلاین خلقکه آیتور لر اولیا لر و مشایخ لر بزار ننگ
کوز گاخلافی شریعت کور ساتسه لره ده باطنی حقدردیر لر قصد امریدر فی
تجربه اوچون ایدر دیر لر مونداغ اعتقاد قیلد کی کمسنه بارچه سی عقلسز ار در
بلکه خدای تعالی ننگ دوشماننی عشق اهلی صانوب اولیا صانور لر زیر که
اوقات خدمتی قویباق و غیبت سوز له مک بارچه سی خدای تعالی غه دوشمانباق
فعلیدر * دل جان بر له بولغان عاشق زار * خلاف دگم قیلما س ذره کار *
یعنی بر اگو کونکل و جان بر له اللاتعالی خضر تینه عاشق بولسه اول عاشق اولد کی
کمسنه خدای تعالی ننگ حکمرینه و بیوردقی اشارینه ذره قدر چه خلافت ایلمز
بلکه رضالتی بابنده اولور * بیورغان اشلر یینه شاد و غمده * قیلور بر د کفر اغتن
المده * یعنی اول حقیقت عاشق اولغوجی بنده اللاتعالی ننگ بیوردقی اشارنی هیچ
بر قویماز کر کشاد لقمده کر ک قایغولی و قتلارنده و کر ک سر خا و و قتلارنده اللاتعالی فی
بیور دیسه آفی خلافی ایلمیوب توتار * اگر تولدر سه لر بر ننگ یوزینی یوزیل تله
بیلان سالما س کوزینی * یعنی یوزینی مثلاً قیل آلتون تنکه بر لان تولتور سه لر
اول الله تعالی گما عاشق بنده لر کوزنی صالوب اول تنکده اعتبار ایلمز لر و آنکا
کونکل و محبت ایلمز لر بلکه همان حق تعالی خضر فی ننگ رضالتنی طلبده اولور لر

«تله» دید کی دینار معناسینه فارسیدر آغرلقی بدن مثقال قدری اوله نامل بولاوقی
قدالسه اور مغای آه قاج باشیغه کیلسه بوز مغای راه یعنی اول الله تعالی به عاشقی
اولغوجی کمسنه گابلالاولقلاری کلوب تنینه قدالسه ده آه دیوچاغرمازا اگرچه بر اگو
کچلاب باشینه قاج قویب تورسه ده شریعت یولنی بوزماز بلکه همیشه شریعت
یولنی بر لکتوتار (ایه شلار کم بو حال اهل عشق ننگ عالی در و اما اهل شرع لرده
بر اگو بر اگوئی کر اه ایلاب عذر لکاد دعوت ایلاسه بو کوچلانمش کمسنه کفر لک
فعل لرینی ویا کفر کلیه ارفی اشلسه ویا سوز لاسه کونشک راستلقی اوز ره تورسه همان
مومن موحد در عشی کم قیلسه عاشققلنی لافین قیلور می هیچ معشوقی خلافتین
یعنی بر کمسنه الله تعالی غضر تینه عاشقی من دیو دعوی قیاسه اول دعوی قیلدوقی کمسنه
الله تعالی ننگ امرینه غلافلق ایلمز بلکه تون کون حق تعالی ننگ رضاقلنی طلب ایدر
دیملر وقانده اولدیکه بزم زمانه شیخ لارنده عشققل دعواسنی قیامق اگر دعوی
قیلسه لار دایم غای تعالی ننگ بیوردقی امر لارینه غلافلق ایلمیه لار ایدی (حکایت)
مسلمانانی بوز چوب اوردی بر دون اوشال آزاده دین هیچ چقمی اون یعنی
بر مسلمان کمسنه فی بر زبون دولتی بنیخت یوزینه آعاج برله اوردی یا که آئی
یوزمر تبه اوردی بوزلفظنده استخدام باردرو اوشبو مسلمان کمسنه دین هیچ بر آواز
چقمی آچیغلانوب آواز کو قترمی بلکه صبر و تحملده اولدی (ایه شلار کم مسلماندن
مرادی عجب و عری اوردی اورغو چیسى لاوی هندی دیکن بر قراقل ایردی دیدی
بر نظاری قوب ها که وار بوایدی ها کم حاضر در ای بار یعنی بوایکی ننگ
ماجر اسیغه باقت تورغوچی بر کمسنه وار ایدی اول ایدی ای مسلمان منی اول زبون
ناعق اورنده آعاج ایله اوردی وارغل قاضی لارغه وار ب عرض حال سویلا کل دیدی
حکمه گاکالدریب بو فتن او چکنکی آغل دیدی بو مسلمان جواب ویروب ایدی ای
ناظر و حاضر کمسنه بنم حاکم الله تعالی در وهر شینی بلکه حاضر در اول بنم
مظلوم ایدکنی بلکه در بس نه او چون ها که لاره وار ب عرض حال ایدیم زیرا که منم قتم
وجانم بار چه سی الله تعالی ننگ ملکیدر اوز ملکینه اوزی ننگ اختیارى وار در نته که
بیوردی قن و جان بنان اهلاک ریدر مقاصد استمک بر دین عجب در یعنی
اول سوغلمش کمسنه ایدی بنم قتم و جانم بار چه سی الله تعالی ننگ ملکیدر بس آنداغ
اولسه بزلر گامه قصودلر استمک و دادلار آلق عجبدر یعنی داد آلماتی بزلار کاغاطدر
زیرا که قن و جان بزم ملکمن اوله ادق او چون اگر داد کرک اولسه ها کم پادشاه
اوزی اور دیملر (ایه شلار کم لاوی هندی یوسوزنی ایشتبوزار زار یغلاب ملا
یعقوب چرخى ننگ آیا قیغه توشوب رضالتی استدی یعقوب چرخى اول هندی که دنیا
و آخرت مقصودی برله دعا قیلدی حق تعالی غضر تی قبول ایلاب اول خواجه بهاء الدین
اولیانک الوغ خلیفه لار ندن اولدی (ایه شلار ملا یعقوب چرخى خواجه بهاء الدین ننگ
مریدلار ندن تربیت تابدی او یله وقتند داخل اولوب ایکندی گادیکن ولایت الکبری

مقامین تابیدی دیشلار * سالک هوا و هوسدین کیچوب قور قوغی کوب بولغانی * کیل
ای کونکل جهان سودا سیدین کیچ * قدم غم کشورینه اور مغیل هیچ * یعنی ای کونکل
جهان سودا سیدین و ذوقلرندن او تکل و آزاقتکنی قایغو و حسرت دنیا اوچون
اور مغیل یعنی دنیا قایغوسی اوچون قاز غرب آخرت ملکیدین قروغ و الما غیل
بلکه تیز زمان قیلدقی ایشلر نکا توبه و استغفار ایلا کل نته که بیوردی
* جسد قالماسدین ایلسکاری نفسدین * هوا کوب قیلماغل کیچکل
هوسدین * یعنی تننک جاننکدین آیر لماسدین بورون نفس آ زولارنی کوب
قیلماغل تیز زمان نفس آرزولرنکدین کیچکل توبه ایلا کل زیراکه
توبه قپوغی اولمینچه بغلو اولمز نته که بیوردی * در توبه آچده ایسته
مقصود * اش او تکل صونک پشیمانده چوک سود * یعنی توبه قپوغی آچده
مقصودلرنکنی استا کل کناهلرینکا توبه و استغفار ایلا کل زیراکه توبه قپوغی
باغلاندن صکره او کوب توبه ایلا مکنکده فایده اولمز بلکه اولمسدن اول ایلا کل
ایمشلار کم توبه اولمسدن بورون اوچ یل الیک قبول بولور (و بعضیلار
ایمشلار کم اولمسدن بورون اوچ آی الیک اولسه قبول اولور) (و بعضیلار ایمشلار
اوچ جمعه الیک اولسه) (و بعضیلار ایمشلار کم اوچ کون الیک اولسه) (و بعضیلار ایمشلار
کم ان بوغاز غه کلماسدن بورون اوچ ساعت الیک اولسه لکن یکت الیک وقوت الیک
وقتنده توبه ایلمک منک مرتبه آر تقدیر قار یلق زمانندن نتاک که بیوردی * ایکل
تیزر الیک خدا نیک طاعتیک * کین قوبمه بودمنی ساعتیک * یعنی تیز زمان توبه ایلا کل
خدا نیک طاعت لریگه ایکل گروچی اول کچو گورکا قوبماغل بوصولونی بر ساعتکا
حاصل کلام تیز زمان توبه ایلا کل قار یلق زمانکنی صافلاب تور ماغل یکت لکده توبه
ایلا کل کین دیدکی تاخیر معناسینه در لغت قاشقردر * یکت لکده عجب خوش
خوف زاری * یا عینلق کیلسه خوب یل نیک بهاری * یعنی یکت لکده توبه ایلمک
الله تعالی دن قور قوب یغلامق عجب لرنک عجبیدر زیرا که الله تعالی دن قور قوب
توبه قلوچی یکت لریگه عجب لنسه کرک زیراکه یکت لکده اولغان توبه تاثیر
ایدر جمیع افعال لاری و اذوال لاری مستقیم اولور و آزاقتکنی عملی کوب اولوب
و آزهری اوزون عمرلی کمسته کنی فایده لی اولور نتاک که یاز کونلارنده یغمور
کوب یا و سه اول یل آشلق کوب اولور و برکات کوب اولور نتاک که بیوردی
* کوز بدین یاش اگر قور قوب توکار یاش * در رحمت ولور هر یاشیچه چاش *
یعنی اگر یکت کمسته الله تعالی دن قور قوب کوز یاشنی تو کسه آندن مراد قور قوب
یغلاسه الله تعالی اول یکت نیک چقان کوز یاشی نیک هر قطره سنی رحمت انجوسی
ایلب و ثوابنی کوب ایلا یاش لفظینک اولکسی یکت معناسنه در وایکنچیس
دموع کوز یاشی معناسینه در هر ایکسی ترکیدر چاش دید کی چیم فارسیه ایله
کوب معناسنه در فارسیه در * مبادا توبه قیلماسدین بورون راغ * اجل کلسه کیدتارسن

سالک هوا و هوسدین کیچوب قور قوغی کوب بولغانی

توبه سز داغ * یعنی آنکس زدن طول املده اولوب توبه قیلما سدن بورون اجل کلسه
توبه سز او کونج ایله کیدار سن داغ دید کی لفظ او کونج معناسنه در مجاز اولومنی
دائما یانگده بلکل * آننک ایلکین گریبانگده بلکل * یعنی سن املده اولماغل
زیر اکه اولومنی هر وقتلر ده قانتکده بلکل اولوم ننگ قولنی یقانتکده یابوشقان
دیبل بلکل فی الجمله هر وقتده اولومنی اوز نکلن یراق دیمل * اولوم ننگ ساقی سن
پیشانه ده بل * لبتکنی دایما پیمانه ده بل * یعنی اولوم شرابن صوغوی کمنسه یعنی
عزرائیل علیه السلام فی مانکلای توغرو سنده بل یعنی یوزنکا قارشو توروب
اولوم شربتنی صونارو سن دخی دایم اول شربتنی جوغه اچما کده بلکل
* کوتاربدر قاج بزگه سالورغه * کشی بلماس قویارمی دم آلورغه * یعنی
اجل برجلاد کبی قاجنی کوتاریب بز لر ننگ بوینو مزغه سالورغه حاضر لنب ترادر
آدمیلر آتی بلمز لر قچانگه اجل وقتی یتدی ایرسه اول قاج برله اوردقند نصنکره
صولو آلورغه اختیار من قالماس در * اجل تارتب تر و بدر یای بلان
اوق * یاشنور یر قچار درمانه یوق * یعنی اجل صیاد کبی جیه ایلان اوقنی تمام
کوز یگه قویب تولتورب آتباغه قصد ایلد کی کمنسه کبی در بس بز لر ننگ یاشنور
وقاچارغه یرمز یوقدر آنداغ اولسه توبه ایلاب حاضر لنگ کر کدر * بلورسن
یوق بو دنیاننگ بقاسی * قدم قویغان یر نکدر یار بقاسی * یعنی نه او چون توبه
ایلمز سن زیر اکه حقیقت بلورسن بو دنیاننگ بقاسی یوقدر یعنی بو دنیاننگ مثالی
آنداغ در سننگ تور دق دنیاننگ بر دینکن ننگ یار بقاسی کبی در نفاک یار بقاسنده
تور دق کمنسه ننگ تورمقی اوزاق دکلدر آخری یر ییرو لب دینکن اچینه تو شار
شو نچلاین سنده نه قدر تورسانکده فانی اولوب قبر اچینه کر رسن * تعجب موندین
او تماس یار لبتنک * بنی آدم هنوز اوز مطلبنک * یعنی عجب در بو آدم اوغلانلری
اولومدین قورقماسلر آنداغ اولسه تو به ایلمیوب هنوز نفسلری هوا سنده یورر لر
اوزلاری ننگ نفس مطلوب لاری استار لر محض کونگل لاری اولما کندندر * قدم
در یایو زنده وی خس ده هنوز اولاد آدم منک هوسده * یعنی دنیاده تو به ایلمیوب
تور دق کمنسه لر ننگ مثالی آنداغ در آیاقلرنی در یا اوستو نه قویوب بزبون
نرسه لر فی فکر لب تورمقی کبیدر یعنی در یاهمیشه آقار بو کمنسه یوق فکر لاری
همیشه ایلر هیچ بر فائده حاصل اولماز آچلاین آدم اوغلانلری همیشه نفس
آرزولر فی سوروب طول املده اولوب آخر ته هیچ بر فائده سز کیتار دیملکر
* سحر بولسه ندایلار فرشته * ایشیت ای آدهی غفلت سرشته * یعنی ایشلار کم
هر تونده سحر وقتنده دو رتبی قات کولک اوستونده فرشته چاغر ر اول فرشته ننگ
آوازی غفلت بیننده اولغان آدم برله پری ایشتماز لرو غیر حیوانلر ایشتمه لر
کر کدر (ایمشلر اول فرشته ننگ صورتی اتج صورتی کبی در قناتنی قناتنه صوغوب
چاغرر) ایمشلر اول فرشته ننگ اسمی طر نیائیل دیر لر و دنیا یوزنده گی نه قدر

اتج لرواردر آنك آوازي ايشتب چاغر لر (ايشلر كم اول فرشته نك آوازي بيري
 چاغر دق قولي بودر * سني خلق ايلكان سلطان غالب * هميشه بنده سيدين
 توبه طالب * يعني اول فرشته نك ايتدكي بودر اي آدم اوغلانلري
 سز لري يرانقوچي غالب اولغوچي پادشاه دايم الاوقات بنده لر نندن توبه گه
 كلما كرني تلو و آنلر نك سحر وقتنك زاري قيله افارني سوار * ايكام نك مغفرت
 در ياسي در جوش * عجبدر بنده سيدين غفلات آغوش * يعني اول فرشته ايتور كه
 خدايم نك رحمت دينگزي قايناب تورر بور رحمت دينگزي ندين بر جرعه ايجنكر
 دير بس عجب نه اولاكه بنده لري غافل لك ايله مختلط لدر * ايكامدين
 لطف رحمت بابن آچدق * عجبدر بنده سيدين موچه قاچماق * يعني الله
 تعالى ديندر رحمت ايشكني آچماق بنده لر اوزرينه عجبدر كه بنده لري
 اول رحمت ايشكندين قاچب عذاب ايشكني استارلر * ياتور سن تابكي ايمدي
 اويانغل * دل جاننك بيلن حضر تكه يانغل * يعني اول فرشته ايتور كه اي آدم اوغلانلري
 نه زمانه دگين يوقلار سز لر اويانكلار و كوگلكلر و جانكلر ايلن كناهلار كز دن
 توبه ايلاب الله تعالى صاري قايتوكلار * نه كم قيلهش لارگدين توبه قيلغل * باشنك
 كوب يوقاري قيله ايلكگل * يعني نه قدر كم كناهلار قيلدكلر بار چه سندن توبه
 ايلكلر دير و باشنكرني كوب يوقاري قياپ تكبر لك ايلب يور مكلر بلكه توبه
 ايلب باشكلرني توبان قياپ كناهلار كز دن اويالنك دير * پند و نصيحت * اكر
 بر اوستينك سلطان يولدك * اولوم چنككلكيكا آخر توتولدك * يعني سن اكر بر
 يوزي نك پادشاهي اولوب حكم ايلسكده آخر اولوم ترناقينه توتولب فار اير نك
 آستينه كرار سن اولومدن قالمق ميكن دكلدر * اكر تابسنك حيات حضرت نوح *
 قيلور بر كون اولوم جانگني مجروح * يعني سنك حضرت نوح عليه السلام نك عهري كبي
 بيك كوب اوزاق عهري نك بولسده آخر بر كون اولوم جانگني جراحت ايلب كيتار
 همان شول قار اير آستونده قالور سن * اكر تابسنك حيات خضر والياس * كيتار سز
 بو جهاندين ايهال الناس * يعني سن خضر والياس عليهما السلام نك عهري نك تابسك
 آخر بر كون كيتار سز و اولر سز اي آدم اوغلانلري * نه در توبه ديمك يانق
 كناهدين * توزك يولغه يوكمرك اوزگار اهدبن * يعني توبه نه ديان كه سهيه
 جواب اولدر كه كناهلار دن قايتماق و توزك يوللار صاري يوكمرك بوزق يوللار دين
 بيزمك * خدا در كاهيده چون ايلدك عهد * آني سندر ماغل نفس ايلسه جود * يعني
 سن چنانكه خدای تعالى نك در كاهيده توبه ايلب عهد ايلسنك اول توبه گني بوز مسقه
 جهد ايلكل توبه گنه ثابت اولمقني الله تعالى دن تملك ديمكدر * اكر توبه ديمك
 چقدی تملكدين * نه سود اول بولماسه جان دلنگدين * اكر سنك توبه ديكان
 سوزنك آغرگدين چقدی ايرسه نه فايده اولور اول توبه جان و كول بر له بولسه
 دل جان بر له قيلغان نك نشاني * ينه قيامسه توبه قيلغان آني * يعني توبه في

کوگل وجان برله قیلغان کشی ننگ علامتی اول بولور اول توبه قیلدی نر سه لری
 توبه قیلد قدن صوگه اسلام کای * اگر چن یانه سن تارمش بویانه * تهی پایانه در
 تایر یلمه یانه * یعنی سن حقیقت برله توبه قیلوب کنه لار گدن قایتاسن توبه
 طرفینه ثابت اولغل و ایلدی توبه گده دائم بولغل یومشاقلق اوزرینه آیاقشکنی
 باسقل توبه اهلندن آیر لماغل همیشه توبه اهللری برله بر مجلس بولغل بویانه
 دیدکی لفظ طرفی معناسنه در تهی دیدکی لفظ یومشاق معناسنه در آندن مراد شر یعت
 امر لرنک اولماق تایر یلمه دیدکی لفظ آیر لماغل معناسینه در * ندن نورین کوگلدن
 قیلمه غایب * اگر تائب آیر رسن کتمه تائب * یعنی همیشه اوکنمک نورینی
 کوگلدن غایب قیلماغل همیشه کگلنی اوکنمک صاری حاضر ایلک زیرا که تائب
 اولوب توبه قیلغوچی اولوب بناگاه توبه گنی بوزیب آیاقدن تائب یقلمماغل
 * اولار بر عهد ایل بر خیلی بولسه * اگر چند بکه عشرت میلی بولسه * یعنی بر
 عهد اوزره بولور بر خیالی کسنه خیالنده الله دن غیری اولمسه اگر چه نفسیسی
 دنیا عشرت لری ننگ میلن اولمسه و نفسیسی تلاسه ده آکاغلاقلق ایلل تلاکان
 نر سه سنی بیر من * کوگل تصدیقی ریشه در عی شاخ * اولوغی توبه در سننر مه
 گستاخ * یعنی کوگل راستلقی اصلدر یعنی یغاچ ننگ نامری کبی در عملر بوتاق
 کبیدر بوتاق ننگ اولوغی توبه در آنی نفس هوانک اوچون سننر مغل ریشه
 دیدکی آغاچ طامری معناسنه در فارسیدر * سنوق شاخ ضربی برلن زخم آلوب
 اصل * مباده قالمغای خشک آخری فصل * یعنی ایملر کم یوزم یغاچنی و دخی تیراک
 دیدکی یغاچنی کوز کونی بوتاقنی بر که کومب قویار لر ایکچی یل آندن یوزم
 یمشی بولور بس بیت ننگ معناسی بودر سنوق بوتاق ایل طامری زخم تلی اولور
 یتنه سنوق بوتاقنی کومب قویمغل زبر ا که کوز کونی یغمور سن اولوب اول بوتاقدن
 طامری چقمای قالمسون زبر ا که سنوق بوتاقنی کومب قویمان کوز کونی یغمور لر
 یاغاسه ایکچی یل سن یوزم یغاچی اوسه س شوخیلا یل سنک هم توبه لر که وسوسه لر
 توشرب حرام نر سه لری آرزو قیلماقنک آخری ایمان دولتندن محروم اولمغه
 سببدر * جریمه چرکی برلن ظاهر ننگ سیر * بولوب سن کر ندن در یاسیغه کر * یعنی
 کنه توزانی برله ظاهر اعضا لرنک تونوت بولغاندر یعنی کنه برله غرق بولغاندر
 اگر سن گناه لار کری برله کر لنکان بولسنک اوکنمک لک در یاسینه کر کل یعنی
 همیشه توبه ایلل اوکونکل جریمه دیدکی تصغیر جر منر معصیت معناسنه در و چرکی
 لفظی توزان و غبار معناسنه در کر دیدکی لفظ ننگ اولگسی قر کیدر عربی چه دنس
 و ایک تپسی صیغه امر در ادخل معناسنه در (حکایت رابعه) * ایشکل رابعه ننگ
 اشکین ای شاه بر اونک چادر یغه تامدی ناگاه * یعنی ایشکل حکایت لار ده
 کلمشدر که رابعه آد لوبر ولیه خاتون ننگ کوز یاشی ننگ حکایتی فی یعنی رابعه بر
 زمان خاتونلار مجلسنده حاضر اولدی رابعه ننگ کوگلینه الله تعالی دن قورقمقدن

(مکمل)

قورقوتو شوب یغلادی کوز یاشی آقب بر خاتون ننگ دیتچه سینه ویا که بور کاچکنه
تامدی آنکسزدن * (دیدى یو چادر ننگنى اى قرنداش * قزىل قاندر کوز مدین
سچرغان یاش) * یعنی رابعه اول چادر یغه کوز یاشی تامغان خاتون غه ایدی اى
قرنداش چادر ننگنى یوغل زیر اکه بنم کوز مدن تامدقى صو کوز یاشی دکلر
بلکه قزىل قاندر بس قان اولسه مردار و چادر ننگ نچسدر شوننگ اوچون یوغل
دیدى * او یا تلایغ عاصیه دین اى گزىل * بو لویدر قاننه تبدیل آب دیده * یعنی
رابعه ایدی اى قرنداش بنم کوز یاشم گناه سببلى قار اصدون قزىل قانغه تبدیل
اولدر شوننگ اوچون بو رکاچکنک نچس اولدى دیدى قصه دان شروع حصه ایلاب
بیوردى * (اگرچه رابعه در مرغه بالذات * ایر انلر قویدیلار تاج الرجال آت) *
یعنى ایر ککک وز امدلک صفال برله دکلر ننگ که رابعه اگرچه صورتن خاتون
ایدى لکن آنداغ اولسه ده ایر انلر تاج الرجال دیو اسم ویر دیار * (اوزین
سو دراب حرم غه جانی بران * یتوشدی یدی یلده یانی بران) * یعنی اول رابعه بیباغ
تور لوک تور لوک عذابا برله کعبه الله غز یارت قیلور غه کندی یدی یل ننگ اچنده
کعبه الله غه اصل بولدى (ایشلر کم کعبه الله رابعه خاتون غه قارشو کلدی اوزنى
طوافی قیلدر دی الحال کعبه شهرینه کون یارماق یرده بر چشمه وار آنى چشمه
رابعه دیر لار * آنک شاننده کی کسب کمالات * عدد دین در بیرون از واق حالات *
یعنى رابعه ننگ ذاتنده اولغان عبادت کسبلری و کمالاتی حساب دین وحد دین طشره در
وانی بیان ایلاب بو نچلاین مختصر گاسغماز دیمکدر * موننگدک یغلاسه آنداغ
نیگورای * بز ننگدیکر وسیه ننگ حالینه وای * یعنی بو نچلاین کوز لر ندن قان
آقناچه یغلاسه آنداغ اید گو فکر لی ولیه بز نچلاین قار ایوز لیلر ننگ حالیه نه
رسو الکدر زیر اکه بز لر دین ثبوت لک آزد ر نته که بیوردی * همیشه ذوق من عیش
کولوشکا * یتوشماس ایر ته قیلغان تو به توشکا * یعنی زیر اکه بز لر دایم وقت لر ده
ذوق من بخشی تر ککک هو اسنده و کولک و اوینامق ذوقنده مز لر اگرچه توبه ایلسکده
اول تو به ده ثبوت لک من یو قدر ایر ته برله تو به قیلسق کو ننگ توش و قتنک تو به مرنى
بو ز وب همیشه اولکى خطا لغه کیتار مز لر قانده اولدى بز لر کار رابعه کبی کمالات
قابلیق * مناجات بدر گاه قاضی الحاجات * الهی لطف قیل من مبتلا غه * توشبدر
من بیابان بلا غه * یعنی یار بر رحمتک ایل من بلالنبش قلنکه رحیم ایل ز زیر اکه
بلا یاپان لر یغه توشوب آداشوب یول آزوب قالوب دین * یاتوب من یوز توبان
اسیغک سو ساب * کشی یو قدر تامر غای قطر ه آب * یعنی من قلنک گناه یپانندن
گناه اسلیمکنده صو صاب رحمتک صوینه حاجت او لب عاجز لکدن بو ز توبان یاتوب
تور امن هیچ بر کشی یو قدر شفاعت ایلاب رحمتکدر یاسندن بر قطر ه صو تامر غوچی
که سنه * قور وب قانم یتبدر لکاجانم * توشبدر یر کا آغز مدین ز بانم * یعنی
من شو نچلاین عاجز بولوب تر رمن عاجز لکدن و صو سامقن قائم قور ب جانم آغز یمه

كلنى وتلم آغز من چقب اسسلكن ايت كى عاجز قالب من مزيات اهلى
 اطرافك در پر * اميد لك من هنوز اى كاشف الضر * يعنى ايز گوار اهلى
 تيكرا مزده كوبر آنلر نك شفاعت لرنن هنوز اميد ايتار من اى مشكل لرنى آچقوچى
 الله تعالى * كرم بخرندن اى سلطان وهاب * عطا قيلسنگ مكار جرعه آب * يعنى
 يومار دلق دينكر ندين بكار تامچيسى بپر كل اى باغشلا غوچى پادشاه * سعادت
 قوتن قيلسنگ عنايت * رفيقم بولسه توفيق هدايت * يعنى يارب رحمتك براه
 ايند گولك قوتن و ايند گولك ازوقنى ياردم ايلايب بكا يولداشمى توفيق ايله
 هدايت ايلك ايرد نك ديمكدر * بيريپ صنماس عصائى توبه قولغه * طلب
 دردى بيله سالسنگ بولوغه * يعنى يارب رحمتك ايله حكم توبه طياقنى قولغه بيريپ
 وتوبه مزده ثبوت ايلب الله تعالى فى احتمك صارى كونكز كا عشقلى بيريپ
 طريقت بولوغه الغاى ايرد نك * تورع زادى بولسه قوينمزده * عبوديت طنابى
 بوينومزده * يعنى رحمتك ايله بزلر نك قوينمزده تقوالق ازوق بولسه ودغى
 بنده چيلك همائلى و اميديسى بوينومزده بولسه نه عجب ايووا حسن بولور ايردى
 طنابى ديدكى طانك بسرى ايله همائل معناسنه در تركمان لغتيدر * يوروتب بخشيلر
 گيزن كان سبيلنى * رضا ملكى كاغوندر سنك بوقلنى * يارب رحمتك ايله بوغريپ
 بنده گنى الوغار و بخشيلر گيزوب يوركان ايرنكولر نك يولينه بوينى گنى هم گيزدر كاي
 ايرد نك ودغى اوز نك نك رضا الق دولتكا اواندر بوشاد لاند رسنگ نه اوله ايدى
 قواندروب قانى نك ضمه سى واونك مر كنى ايله شادلق معناسنه در تركيدر صيغه
 امر در «سانك» مفعول به در بوقلنى ديدك متعلقدر قواندر لفظنه يا كه تميزدر
 تأمل * مونك نيك اشاراى داناي اسرار * سكا آسان ايرر گربز كا ديشوار *
 * يعنى بوخچلاين اشلوك سكا آسان ايرراى سرلرنى بلسگوچى الله تعالى * كوتار يپ
 من اميد براه بلاكنى * خداوند قبول ايتكل تلاكنى * يعنى يارب سنك رحمتكا
 سغيب دعا و چون بلا كلر مزي * كوتار يپ عرض حال ايدر من اوز نك رحمتك براه
 تلاكان تلاكمزنى قبول ايله (حمد دين ايراغ مولق بياني) * كيدل اى نفس آچما غيل
 كوز هر قيانه * يوق ايرمش اعتماد او شمو جهان * يعنى اى آدمى كوز نكنى آچب
 هر طرفه باقماغل بودنيانى باقى ديو اعتماد ايلامكل زيرا بو فاني جهان نك
 اعتمادى و يقاسى يوقدر * ميسر بولسه تلادين سكا نخت * اوز گن مين پستكان فهار
 ايمغيل سخت * يعنى حق تعالى مضرتى سهل ايلايب عيبدان سنى تاج و تختلر پادشاهى
 ايلاسه ز نهار اوز گندين توبان مرتبه كمسنگه كاتى لق سوز براه رنجماكل ديما كدر
 تلادين ديدوكى عيبدان معناسنه در لغت اترا كدر * اكر بيرسه جهان سلطانلقى
 دشت * كشى اوز هالى بلك كرك پست * يعنى جهان غافى بار چه سى سكا پادشاه ديو
 بيعت بيرسه لرده آدمى اوز هالى توبان مرتبه ده بلك كرك زيرا كه مرتبه سينه
 وشاه لغينه غرور بولنى اهمه قلدر * اكر مرتبه نك ايرر اعلاى آفاق * يقلغان

(حمد دين ايراغ بولق بيت)

خسته لر ننگ حالیغه باقی * اگر سننگ مرتبه ننگ تیکره لرده الوغ اولسه ده مرتبه ننگ
آلدانماغل زیرا که عبرت آلوب جهانده خسته کمسنه لر حالینه باقی عبرت آغل
آنلر نته که خسته لق ایلان زیون اولدیلر بن هم بر کون زیون اولورم دیوفکر لکل
* بورفت برله کوکنی کور همیشه * یوزیدر بز ساری ای یخشی پیشه * یعنی
کور مزی سن کوکنی شول قدر بیوک مرتبه سیننگ بار لغی برله یوزنی توپان پر
صاری قیلوب تواضع برله ترادر ای یخشی هنر لی کمسنه دیما کدر بس بویله اولسه
سن تواضع لق ایلکگل * اگر چندیکه اورننگ بولسه افلاک * قویاشدیک او فتائب
رخساره خاک * یعنی اگر چه سننگ اورننگ ادر یس پیغمبر کی کولر اوستونده
اولسه ده تکبر لک ایلمل بلکه قویاش کی اویا لوب یوزگنی توپان قیلوب تورغل
* اگر دنیا ده بولسه زور بازو * ولی آنده قورلغاندر ترازو * یعنی سن دنیا ده
کوچ و قوت و بلاک ایاسی اولسکده آدمیلر که ظم لق ایلمل زیرا که آخرتده ظم
و کوچ قیاغوچیلر اوچون میزان و ترازو باردر آنده حساب ایدر لر * طرف موری
وسنده قوت فیل * مسلمانلقن آنکار همت قیل * یعنی بر مسلمان ننگ قوتی قر مسقه
کی اولسه وسننگ قوتنک فیل قوتی کی اولسه مسلمانلقده آنکا شفقت ایلکل من
قوتلی من دیب قوتسن لر که کوچ ایلمل طرف مسلمان معناسنه در عثمانیه خلقی ننگ
لغتیدر * اگر چه اول آیاق آستونده در خار * خدا خلوقیدر آغرمه زنه ار *
یعنی بر زیون و کوچی بوق کمسنه آیاق آستونده خور بولوب تیگانک کی اولسه ده
سن آنی رنجتیا گل زیرا که اول الله ننگ خلوقیدر * تکبر قیلاغل ای بی معانی
فلان ننگ اوغلی در من دیب فلانی * یعنی تکبر لک ایلمل برا گونی خورلاب بیله
دیوای معناسن اولغان کمسنه اول فلان کمسنه دن توغدی و فلان در آتاسی موند اغ
و آناسی آند اغ دیو خور لا مغل * اگر آلدگد اغی قل بولسه والی * کونکلی کینه سندن
ایله خالی * یعنی سننگ آلدگده بر قارافل سلطان ویا که منصب ایاسی بولسه ویا که
امام و مقتدی به بولسه سن کونکلی بن کینه و حسن لکنی چقار غل و آگما متابعت
ایتما کدن خور لا نماغل * بورونغی حالینه قیلنه نظاره * آنی تنکریم عزیز ایتسه
نه چاره * یعنی سن اول منصب ایاسی ننگ و اهل تقوی کمسنه ننگ بورونغی حالینه
قارامغل یعنی اول عمر نده فاسق ایردی ایمنی چوک تقوی بولدی بن آگما
التفات ایتنم دیما کل زیرا که تنکری تعالی آنی عزیز ایلاب اولیا ایلسه نه چاره در
* اشانه آتاکا فالمه طلبدین * قیامتده صور لاسدر نسب دین * یعنی بنم آتام
موند اغ الوغلر دن ایردی دیو آگما آلد انب الله تعالی فی استما کدن قروغ قالماغل
زیرا که قیامتده سننگ نسلنک و نسب نکلن چوک دیب صور مسلد در قوله تعالی (فلا
انساب بینهم الا یه * حسب فوق نسب در ای نیگو حال * پیاک توندین اوتار خوب
اشلکان شال * یعنی ایز گوعل لیغ بنده لر قیامت کوننده نسل و نسب لی کمسنه دن
اوستوند رای ایز گوواللی کمسنه زیرا که نسل سر بر ایز گوعل لی کمسنه الله تعالی

قاشنده نسللی ونسبلی که سنده دن این گو در نثاک که کور می سن باز ارلرده بخشی
 تگولگان شاللی تیری تون بپاک توندن زیاده رک اوتادر شال دیدکلی طون
 اینا گینه توتارلر قوندزدن بیغیری نرسه لردن بلغار خلقی ننگ بعضیاری باصطامین
 دیرلر * قرچه اوغلی خواجه اوغلیدین کم * معلم بولسه سیددین اوتاردم *
 اگر صاحب نسب توزدر اشیگا * نه سوز ایکی خاصیتک کشیکه * یعنی بر این گو
 نسللی ونسبلی که سنده شریعت امرینه توز تورسه این گو عمل ایلسه آنداغ
 خاصیتک کشیکه نه سوزدر یعنی سوز یوقدر شکسز این گو در ایکی خاصیتی
 اولدی اوچون بر خاصیت این گو نسل و برسی این گو عملدر * اگر قیلنسک
 سفردار الحیا ته * خوب آتبار دیمه تار مش خوب آته * یعنی من آخرت یور تینه
 سفر ایلمک قعدنده بولسک این گو آتام بار دیمه دانک نسللی من دیو آلدانه اغل
 این گو آتا و آناغه آلدانق اهل ققدر ننه که بیوردی * اگر چه نوح ایدی هادی
 انسان * توغوبدر آنداغ ابر دین نامسامان * یعنی نوح علیه السلام آدمیلر فی
 توغری یولغه * وندر گوچی پیغمبر ایدی آنداغ بولسه ده آندان بر کافر اوغول
 توغدی آتی * کنعان ابردی آتاسینک پیغمبر لستکینه اینانمادی ننه که بیوردی
 * اگر چه نوح اوغلی عرضین ایدی * خدا دین ایس من اهلک ایشندی * یعنی
 حق تعالی حضرت نوح پیغمبر گه طوفانده که کاردکنده و قیاب ایدی قحان طوفان
 قالق که که کرسنک اهلک و جماعتک برله کرکل دیدی قحان طوفان کونی یندی نوح
 علیه السلام ننگ اوچ اوغلی حام یافث سام کردیار و آندن غیر ی سکسان کشی برله
 کنعان آتلیغ اوغلی کرمدی نوح علیه السلام ایدی یا اوغام کنعان برله کرکه گادر کل
 دیب قوله تعالی (یا بنی ارمم معنای لا کنن من الکافرین) کنعان ایدی من بیوک طاغارغه
 مندر قالور من دیدی قوله تعالی (سوی الی جبل) نوح ایدی یارب سن وعده قیاب
 ابردک بولمه که اهلک برله کر دیب زیرا که منم اوغام کنعان اهلک در دیدی قوله تعالی
 (فال نوح رب ان ابنی من اهلی وان وعدک الحق وانت احکم الحاکمین) ایدی عزوجل
 جواب ویردی اول کنعان سننک اهلک دگادر زیرا که کافر در قوله تعالی (یا نوح
 انه لیس من اهلک انه عمل غیر صالح فلا تسئلنی مالیس لک به علم) الایه * کور می
 سن آناغه آناغه اعتبار اولدی ننه که بیوردی * ابوطالب که عبد مصطفی غه *
 آتا ابردی علی المرتضی غه * یعنی کور می سن ابوطالب فی زیرا که اول پیغمبر
 علیه السلام ننگ آتاسی عبدالله برله بر توغمه ابردی دخی حضرت علی گه آتا
 ابردی * کچکدین مصطفی غه ابردی مشفق * ولکن بولمادی دینده موافق * یعنی
 اول ابوطالب پیغمبر من گه کچک زمانده شفقتی ابردی وافی تربیت ایلدی آنداغ
 اولسه ده دینده موافق اولمادی کافر اولدی * دیانت سزاوشال دم بولدی نابود *
 پیغمبر شفقتی هم قیلدی سود * اول ابوطالب دین سز کافر اولدی اوچون پیغمبره
 قیلدی این کولکی بارچه سی بوق اولدی دخی پیغمبر ننگ شفقتی ننگ فایداسی

اولمادی (ایملرکم ابو طالب ننگ وفات اولدقی وقتنده پیغمبر علیه السلام
ایر شدی سلام بیر دی کور دیکه ابو طالب قاتند ابوجهل لعین عبد الله بن امیه وولید
وشیبه کافر لر اولتور مشلر پیغمبر علیه السلام ایدی یاعمی سنکا اجل وقتی کلدی
اینکل (لا اله الا الله محمد رسول الله) دیب اول آرده بوکا فرار ایدیلر یا ابو طالب
آنامز و بابامز دیننی نلک ترک ایدرسن دیدیلر پیغمبر علیه السلام دخی بو کلمه
شهادتی عرض قیلدی ابو طالب ایدی ای محمد سن بوسو زنی قو یغل بن آنام بابام
دیننی قویمن من دینی پیغمبر علیه السلام بوسو زنی ایشنگاچ کو یندی ابو طالب
اوچون الله تعالی دن یار لقایو استادی الله تعالی دخی قبول ایلدی بو آیت ایندی
قوله تعالی (ما کان للنبی والذین آمنوا ان یستغفروا للشرکین) الایه آخری ابو
طالب کافر اوتدی * آنک حکمنده در ادبار و اقبال * تیگاندین کل چقاردی زهر دین
بال * یعنی الله تعالی ننگ حکمنده در آر قان اولغو چی نر سه لر فی آل ایلک یعنی
کافر فی مسلمان ایلک ودخی تلاسه تگاندین گل سچا کنی چقار و آغونی بال ایلر
آندین مراد کافر دن مسلمان تو غر ننگ که بیور دی * خلیل الله ایدیلر آزر
اوغلی * تقی لوط نبی د رهازر اوغلی * یعنی ایهش لر کم ابر اهیم خلیل الله آزر
آنلیغ کافر ننگ اوغلی ایدی ودخی لوط پیغمبر هازر آنلیغ کافر ننگ اوغلی ایدی
ایملر کم آزر ایله هازر بر تو غمه ابر دیلر آنلر دن ایکی پیغمبر تو غدی کور مز می
سن آناو آنلاری کافر لر ایدی او غلانی مسلمان اولوب کافر لاری تو غری بولغه
کونلر گو چی پیغمبر اولدیلر * حسو دایتگان کشی دون دغلدر * بوسو ز بر خلق
آرا ایسکی مشلر * یعنی مو نچلاین الله تعالی عادتنه کو نچی لک ایلایان کمسنه آزعون
وز بون و مر تبه من در و کو نچی لک حالی بو نداق بو لور دبمکدر خلا یقلر آراسنبه
ایسکی قدیم مثل در حاصل معناسی بو در بو ایکی پیغمبر ننگ آتالاری ایدانسر ایدی
وبو ندن غیر ی بر کمسنه الله تعالی عزیز ایلایه اتاسی کافر اولسه ده آنکا کو نچیلک
ایلمه بلکه متابعت ایلکل زیر که یاوز دن ایند * کو فی تو غر مق خدای تعالی ننگ
حکمتی در * چر اغیله که مق یاندر دی قویدی * آنی کم پی دینی سقالی کویدی *
یعنی خدای تعالی برا کوننک قولینه اسلام چر اغینی یاندر وب بیر سه عز بر ایلل اولیا
ایلمه آنی بر کو نچی کمسنه پی دیب صو لو بیارب سوندر مک تله آندن مر اد آنی
سو کو ب التفات ایام سه سقالی کو یب سقالسز اولوب خلق آراسیده مسخره اولور
آنچلاین بر عزیز اهلینه قارشو تور سنک مر تبه نکلن توشب مر تبه سز اولور سن یارین
مشر ده غور اولور سن یا غود دنیا ده غور اولوب خلق تاباسنبه قالو رسن (لقمان حکیم
ایدی بر اکوننک دولتی اولسه و مر تبه می آر تور بو لسه آنکا قارشو کیلمه کل دیدی
* خدانک صنعیدین کور دنک کرشمه * بر ایسکی یر دین آفتی یانکی چشمه * یعنی ای
خدای تعالی ننگ قدر تندین کور دک بر آزعقلنک اولسه کور مز می سن قدیمی زمانک صو
و چشمه آقمغان اورنار دن چشمه آقزر شو نچلاین قدیم دین کافر اولغان نسلدن بر

پیغمبر و یاعزیزی تو غرسه بوقانک عجایب دکلدر کر شمه مر کبدر بعلبک کبی کر کدر
معناسینه در «شمه» دید کی عقل معناسینه در تقلیل او چون ترکیب قیلندی و آتی بند
اینکالی آلدی بیر روبیل * آتی عرق ایلدی نا گاه کیلب سیل * یعنی بر آهق اول
یانکی چشمه فی بوار او چون فیللر ایلله بالحق تاشو قدی آنکسز دن بیاقی چشمه آقب
کوب اولوب بواحقنی فیل ایلله عرق ایلدی آچلاین بو کوچی احمق بر مر تبه لی
کمنه ننگ مر تبه سنی باطل ایلیمک تلسه آخر اول کوچی احمق اوزی خراب اولوب
دولتی باطل اولور سیل دید کی لفظ اصلده کورلاو کنی ایتورلار مونده مجاز آهق
معناسنه در * (اگر تازی کشی ظلم اتسه تار تار * ولی مظلوم دیکانک اجری آرتار) *
یعنی بر اگو پچاقنی و قانچنی بر اگو که ظلم ایلیمک تلسه تار تار لکن آنداغ اولسه ده
مسکین مظلوم ننگ اجری آرتار اگر اول ظالم ننگ ظلمینه صبر ایلاسه زیر اکه کوچی
بدبخت ظالم در یوق اورنده آدمیلر که دشمنانلق قوار تازی دید کی پچاق معناسنه در
سمر غنل لغتی در * (مسلمانیه هیچ بولمه مکار * بارر جابر ایر رای نفس جابر) *
یعنی سن حاصل کلام مسلمان اولدی کمنه که تکبر لک ایلمه و اول عزیز اولسه اطاعت ایلله
کونکلدن مسنی پچار غلزلیر اکه اورون آلفوچی مر تبه لی کمنه ننگ اورنی و مر تبه سی
نه قدر کوچی لک و دشمنانلق ایلسنکده آرتور ای اوزینه و نفسینه ظلم قیلغوچی
کمنه دیملدر جابر لفظی ننگ اول کسی مر کبدر اورن آلفوچی معناسنه در ایکنچسی
مقر در ظالم معناسینه در * (تو شره منفع یوق رنجش میلانه * سنی ایلترز یانه
تاز یانه) * یعنی فایده سی بوقز یاننی و رنجونی و ظلم لقتی مسلمانلار آراسینه توشومه
و فتنه قویارمه زیر اکه بواشار فی اشمک آخرت زیاننه ایلنار (ودهی سنی دنیا فامچی سیغه
توشور یعنی خلا بقر فی کوب رنجوتر اولسانک بر اکه سنی قاضیه آلدرب تعزیر
اور لر ز یان لفظی تر کیدر ضرر معناسینه در مشهور در تاز یانه فامچی معناسینه در
فارسیه در * ترک یور گنچه ظالم اولانی خوب * گناهدین هر چه کم بولغانی خوب * زیر اکه
ظالم کمنه ننگ دنیا ده ترک تور مقنن اولوب قبر که گرمکی خوبدر اننگ او چون تیز
اولسه اول ظالم ننگ کناهی کم اولوب عذابی کم اولور ننگ که بوهکایتک بیوردی
* حکایت عجاج * * مسلمانیه بر کون ایلدی عجاج * دعا عفر او چون بز که قولنک آج *
یعنی عجاج بن یوسف کونلرده بر کون بر اید کو مستجاب الدعوات کمنه یه
عذر و التماس برله ایلدی ای عزیز ارجمند بزلر که ایند کو دعا قیلغل دیدی (ایمشلار
کم اول ایند کو کمنه بغداد شهر نده ایر دی اسمی سلیمان بن موسی ایلدی غایت
تقوی دانشمند ایلدی و بو عجاج مکه پادشاهی ایر دی هم ظالم ایر دی و ایتور ایلدی
دنیا ده فان تو کو دن لذتلی نرسه یوقدر دیر ایلدی (ایمشلار کم عجاج ننگ اولتر مکی
دلیل برله ایلدی و اجتهاد نده خلا بولدی بعضیلر ننگ حق سز فائن تو کدی عاقبت
دنبا دین ایمان برله کتدی (ایمشلار عجاج اولتور مکه قصد ایتدی کمنه فی
اولتر مینچه قویمدی مکر بر قصابنی اولتره آلمادی (ایمشلار کم کونلرده بر کون

(ملکوت و طاعت)

حجاج بر قصابقه لاقات اولدی حجاج بازاردن بر اچگو آلمش ایدی یا قصاب موندین
 کوب مای وایت بولور مودیدی قصاب ایدی فلاجه مای وایت بولور دیدی تیز
 زمان حجاج اچکونی بوغاز لاندی قصاب ایتدی کچه اولدی حجاج ایدی یا قصاب سن
 بو قدر تیز به ایلن اچکودن چقان مای ننگ قدرنی بیلدنک الله تعالی نی چوک تانور سن
 ونجه صفت ایله بولور سن دیدی قصاب اوفتاندی بلمنم دیدی حجاج ایشندی جلاد لر گه
 بیوردی تیز بونی اولتورنک (القصة) جلاد لر آلوب کتک لرنه بوقصاب ننگ مدرسه ده
 بر تعلیم آلوب تور دق اوغلی بار ایدی کوردیکه آتاسنی جلاد لر آلوب بار اتر لر
 مدرسه دن آتاسینه یوکر وپ قار شو چقنی ایدی ای آتاقنک بار رسن دیدی قصاب
 ایدی ای اوغلم منی جلاد لر آصماغه ایلتر لر دیدی نه اوچون قصاب باشاغی
 هکایتلر نی ایتو بیردی اوغلی ایدی سز لر بر آز مونک نوقف ایلک سز لر بن حجاج
 قاتینه واریب کلایم دیدی اوغلی حجاج قاتینه واردی ایدی ای پادشاه نه لوک
 بن ننگ آتامن نی اولتر رسن و منی بیتیم ایلر سر دیدی حجاج ایدی آتنگ ننگ دینک
 اعتباری یوق خدای تعالی نی تانوماز دیدی یکت ایدی بنم آتام ننگ دینک
 اعتباری یوق ایرکان منی مدرسه گه سالوب تعلیم بابنه کوننم ز ایدی بوننگ ایله
 قان توکمک لال دکلر دیدی حجاج ایدی خدای وصفلارینی بلمن دیدی
 یکت ایدی بامکان نرسه لر گه قان توکمک رواد کلر دیدی بلمکان کمسنه لر که
 بلد کی کمسنه لر اوگر اتمک فرضر دیدی حجاج میران قالدی و ایدی آتنگ نی
 باغشلا دیم دیدی (ایمیشلر کم حجاج تابعین لر ننگ اوغلی ایدی وهم منفق ومنعم
 کمسنه ایردی و کعبه اللهغه تاعدن هر م ایلدی وایکی یوز مسجید بنا ایلدی و غریملره
 ویتیم لر گه شفقت لی ایردی (ایمیشلر کم سیدن زاده لار نی کوب هلاک ایلدی حتی
 دورت یوز سیدن زاده لر ننگ باشنی کیسندی ایدی کونلر ده بر کون حجاج ننگ بر
 تازی آطی بار ایدی آفی منب چقار ایدی مکه صحرالارنک سیر ایلار ایدی ونه که
 سید زاده کیکان کمسنه لار نی هر مت ایلد انعام و احسان ایله توتار ایردی (القصة)
 حجاج بر کون آطفه منب صحر ا گه چقنی بر کمسنه ننگ باقچه سی قاتندن اوتدی
 اول باقچه غه صویبر مش ایدی صوباقچه دن آرتوب اورامغه چقوب اورام ننگ بعض
 یرلرین باطفاق ایلش ایردی حجاج اوتدی کی زمانک حجاج ننگ آطی باطفاقه
 تائب بقلدی حجاج ننگ آیاغی صندی وزیر لر حجاجنی کوتاریب آلوب قایتیلار
 حجاج آنط ایدی بالله العظیم اول باقچه ایاسنی اولتورور من دیدی زیراکه اول
 مسلمانلار یولینه صوچقاریب ضرر یا صادی تیدی ایرسه فرمانلیدی باقچه ایاسنی
 آلوب کلنیلار حجاج ایدی نلوک مسلمانلار یولینه صوچقاردنک دیدی بوکشی ایدی
 باقچه دن آرتدی صوچقنی یوق ایرسه من اوزیم قصد اچقارم دیدی حجاج
 ایدی امان ویرمنک اولتر ننگ دیدی باقچه ایاسی یغلادی دیدی اوچ کچک بالاچغم
 حقینه عفو ایلکل دیدی حجاج ایدی بالاچقلار گنا بیت المالدن بیریب قربیت

ایلر مز دیدی باقیه ایاسی دخی ایدی سیدزاده من پیغمبر مر عشقینه عفو ایله دیدی
 حجاج بوسوزنی ایشنکاج عفو ایلدیم دیدی آنچه ده حجاج ننگ بر روزبری وفات
 اولدی آننگ اورنینه بوباقیه ایاسنی وزیر ایتدی اوز قاتند تربیت ایلر ایدی
 (ایدمشر کم اول باقیه ایاسی ننگ اسمی شمعون دیر لر ایدی (القصه) کونلرده
 بر کون حجاج ننگ ایشکینه بر تلاچی کلدی خدای اوچون نسنه تلاندی آچ من
 دیویغلادی حجاج اول وقتک حلوا آشاب اولتورور ایدی تلاچینی کوب ایسرکادی
 باشندن لعل تاشنی آلوب حلوا اچینه صالوب شمعون گه بیردی وارغل بونی تلاچیگه
 بیر کل دیدی شمعون تلاچی قاتینه کلدی ایدی پادشاه سکا بر یه رلق حلوا بیردی
 سن بوننگ ایله نه معامله ایلرسن زیراکه بن سکا کونلک نفقه بیر این دیدی بو حلوانی
 مگا بیر کل دیدی تلاچی رضا بولدی کونلک نفقه فی آلدی چقب کیتدی بوشمعون
 حلوا اچندن اول لعل تاشنی آلدی حلوا سنی ییدی (القصه) ایکچی کون ینه تلاچی
 پادشاه ننگ یورطینه کلدی خدا اوچون نسنه تلادی حجاج دخی کوردی ایسرکادی
 بیاغی حلوا اچینه تاجندن بر لعل تاشنی صالوب شمعون کاینه بیردی ایدی تلاچیگه
 بیر کل دیدی بوشمعون دخی بر کونلک نفقه بیر یب لعل تاشنی آلدی (القصه)
 اوچچی کره تلاچی کنه کلدی خدا اوچون نرسه تلادی حجاج تلاچینی کوردی
 ایدی نه لوک تلانور سن بن سکا بر پادشاه ملکی قدری نرسه لار بیردیم
 دیدی تلاچی ایدی نه نرسه بیردنگ دیدی حجاج ایدی حلوا اچینه ایکلی لعل
 تاشنی صالوب بیردیم دیدی تلاچی شمعون ننگ حیله بر لن آلدقنی ایتوب بیردی
 حجاج آچیغلانوب بوسیدزاده دکلدر زیراکه سیدزاده لر غریب کوکل قناعتنک
 وراست سوز لاشکوچی اولور ایردی بونه یالاچی وخیانت اهلی دیب یاشنی کیسیدی
 واندین غیری نه قدر مکه ده سیدزاده لر بار ایردی بارچه سنی یالغانچیلار دیب
 باشلرین کیسیدی دیمشر * کوتاردی قول دعاغه اول نکو حال * دیدی یارب
 بوظالم جاننی آل * یعنی اول عزیز حجاج ننگ التماسنی قبول ایلاب دعا کا قول
 کوتاروب بودعانی قیلدی یارب بوظالم شوم ننگ جاننی آغل و عمر فی آز قیلغل
 دیب دعا قیلدی * دیدی حجاج اوشال مرد خداغه * تلنک باردی نچوک مونداغ
 دعاغه * یعنی حجاج بودعانی ایشنکاج اول الله تعالی یولینه یورگوچی عزیز گه ایدی
 نچوک مونداغ یاوز دعا قیلور غه تلنک باردی و مندین نه جفا کوردنگ بونچلاین خوفلی
 دعا قیلدنگ دیدی * دیدی حجاج اول مردنگو سیر * سکا و بار چه مؤمنلر گه درخیر *
 یعنی اول این گوعاد تللی اولیا حجاج گه جواب ویریب ایدی بودعا عجب کور کام دعا در
 سر لر گه و بار چه مؤمنلر گه این گود ردیدی * گناهنگ کم بولور اولسنگ اگر تیز *
 کینار ظلمنگ آلا رننگ باشیدین نیز * یعنی اول عزیز ایدی بودعانی آننگ اوچوندر
 قیلدیم اگر منم دعام سبیلی تیز مانک اولسنگ و آخرت یورطنه بار سنک گناهنگ آز
 بولور زیراکه رننگ اوزون بولاسه گناهنگ کوب بولوب تموعن اوزاق تور رسن دیدی

ودخی تیز اولما کنک فایده بار در مؤمنان ننگ باشندین ظلمت کیتار آنلر را احتلاب
 فالور لر دیدی بوندین آرتق سکا این گودعا اولماس دیدی (ایمشر کم عجاج
 اول عزیر دعا قلدن صوگره یکر می کون قدری تور دی آندن صگره دار البقایه
 رحلت ایلدی مسجد مراننک باب عباس دیدکی قبوغنده دفن ایلدی لر تاریخ
 هجرت ننگ یوزده یکر می آلتچی بلند ایر دی ربیع الاول آیی ننگ اون اوچچی کوندن
 جمعه کیچه سنده ایر دی والله اعلم (فی بیان ذم الطمع) * کیل ای آزاده بول همت
 بیلان یار * طمع زندان یغره بولمه گرفتار * یعنی ای آزاد همیشه سن همتک بر له
 یولداش اولغل زنه ار طمع زندان یغره توتقون اولماغل یعنی غلا یقندن هیچ نرسه طمع
 ایلماکل زیر که طمع قیلماق خوراک لر طمع معناسی اولدر که سبب اولغان بوردن
 امید ایلماکلر یعنی برا گوز راعت و تجارت ایلماسه بوندین فایده امید ایلماکل طمع
 دگلدر طمع اولدر اوزنی غلا یقتر آراسنده عالم وصوفی کورکازوب تلنده وعظ
 ایلده درس اولور لکن اول صوفی لقنی کورکاز مکی الله تعالی اوچون اولیه بلسکه
 خلائق حسن ظن ایلا یب بگا ندر و نیاز لر نی بیرسونلر دیب طمع ایلر بوغض
 حرام لر * بیرر گابولسه دنیا آشی دین * اول استغنا طمع قیلما کشیدین * یعنی سن
 فقیر اولب آدمیلر که بیرر گه نعمتک و آشنک بولماسه ده مونکسر لقنی ایسته آدمیار دن
 طمع ایلماه زیر که طمع مذمومدر حاصل کلام نه قدر فقیر و مسکین اولسکن حالنکی
 آدمیلر که بیلر مکل و طمع ایلماکل دیمکدر * خدا اینک هر نه بیرر سه قیل قناعت *
 یوراکنی قیلماه منتدین جرات * یعنی خدای تعالی مکانه تورلوک حال لر بیرر سه
 کرک بایلق و کرک فقیر لک قناعت ایلماکل یخش در و یورا گنکنی منت ایلده
 جرات ایلماه یعنی فلان کمسنه که شوچه قدر ایز گولک ایلدیم و موچه قدر صدقه
 بیردیم دیو تعاد ایلماه بولار باره سی حرامدر تأمل ایلماه سن * یوگور سنک
 کونک برکد اوچون چند بخار اولک سیدین قاسم قند * یعنی سن مثلاً کسب
 ایلا یب یوگور سنک بر قبا ی میشی اوچون بخار ایور طندن سمر قند یور طینه بار سنک
 ایکسی ننگ آراسی آلتی کونک بول ترر «کدو» بضم الواو کاف العربی و تحفیف الدال
 قباق میشی ننگ بر نوعیدر اچندا گنی نرسه سنی آشار لر و قابوغندن جام آباق
 یصار لر * بد غشاندین کوتار سنک یوز سری قاش * بهاسی باخ اچنک بولسه بر ماش *
 یعنی برا گو کسب ایلا یب بد غشان شهر ندین یوز باش لایور تاشنی کوتار یب
 باخ شهر یینه ایتوب صاتوب بهاسی بر یاسهقی بولسه یعنی بو قدر اوزاق سفر
 ایلاب آزن نرسه لر قاپسنگ (ایمشر کم باخ ایلده بد غشان آراسی یکر می آلتی کونک
 یولدر * اگر باشی بلان چاه قاز سه بند * کوزی ننگ یاشیچه صوتابسه آنده *
 یعنی بر قل باشی بیلان چاه قاز سه اول قزو غنی قاز یب تمام ایلا دکن صگره آندن
 کوز یاشی قدر یخه صوتابسه حاصل کلام کوب مشقت ایلاب آزن نرسه حاصل ایلماه
 * اگر قاز سه اریغ کنک بیلان مرد * آکابر خوشه جو قیلسه پرورد * یعنی بر

كهسنة كچكنه پچاق ايله اروق قازوب آندن صو آقزيب بر باشاق قدری
 آرپه تربیت ایلاب اوستورسه «كدالك» دیدکلی کچکنه پچا قدر آننك ايله اوق
 کینزونی آلورار ترکمان لغتی در خوشه ضاء معجمه ايله باشاق و سنبله معنا سنه در
 * (بو عنت برله تابسه پارچه نان * کشی ننگ منندین اولدر آسان) * یعنی بوا بملکان
 مذکور مشقتلر برله پارچه ایکمک تابسه کشی ننگ منندین یعنی خلق ننگ تاباسندن
 این گودر یعنی خلا بقدن طمع ایلمکدن این گودر * (قدرغان برله رزق ننگ قدری
 تاشمس * کنار قدر ننگ قدر دین هر گین آشماس) * یعنی قدر یب بتر یب یورمکنک
 برله الله تعالی تقدیر ایلمگان رزق ننگ آتمازدر لکن الله تعالی قاشنده هر متنگ
 کیدار و صبر سن و هر یص اولوب اهل دنیا جمله سندن اولور سن قدرغان لفظی هر یص
 معناسنه در قدری دیدکی لفظ قافننگ فتحیله تقدیر در و اندازه معناسنه در قدر ننگ
 دیدکی لفظ هر مت معناسنه در بارچه سی ترکمان لغتیدر * (توکل کنجیدین
 ای یوز او گورگان * بیورغانغه خالفدر بیورگان) * یعنی ای طمع کار سن توکل
 خزینه سندن یوز اوروب طمع خزینه سنه بار و رسن زیرا که ستنک بیورمکنک الله
 تعالی ننگ بیورغانیغه قارشودر زیرا که الله تعالی کسب ایلمر که بیوردی قوله تعالی
 (فامشوا فی مناکبها) دینی بو کسب ایلامین خلق دن طمع ایلمکنک شول اینکانک
 خلافدر کنجیدین کاف عربی و فارسی ايله خزینه معناسنه در بیورغان دیدکی امر
 ایلامک معناسنه در ترکیدر * (الابولغان آلا یورگان دین آرتق * کومولگان
 تیلر یب تورغان دین آرتق) * یعنی ایسکی کیوم ايله تور مق طمع برله مال آلیب
 یورمکدن آرتق در ودخی اولوب توراق آستونه کوملکان آرتق در تیلر و ب
 آدمیلردن طمع ایلامکدن آلا دیدکی لفظ ننگ اولگسی ایسکی کیوم و ثوب خلق
 معناسنه در و ایکنچسی آلقدن مشتقدر اغذ معناسنه در هر ایکسی ترکیدر
 * (اگر تاش چیناسه ایلمدین چقوب تاش * کشیگا ایکمکی همتلی قل باش) * یعنی بو
 كهسنة شهر دین چقب تاش آشاسه همتلی بنده باشنی توبان قیلپ کشیگا سرنی
 ایتماس در کشی دین طمع ایلامس در دیمکدر تاش دیدکی لفظ ننگ اولگسی
 حجر معناسنه در چینه دیدکی اچما کدن مشتقدر آشامق معناسنه در مجاز ایا که
 تغلیب بایندندر ایکنچی تاش خارج معناسینه در تأمل * (طمع نان یغه لب آچقوچه
 اول آچ * منن اوتیدین اوچقوندیک بولب قاچ) * یعنی طمع اوتما کینه آغز گنی
 آچقوچه قارنی آچ کسنة اول آدمیلر ننگ منت لری اوتندین و آنلر ننگ طباسندن
 اوچقون کبی یراق قاچماق کر کی یعنی اصلا طمع ایلاما کرا کما س در تأمل
 * (اگر قارنی بر آرتویماسه قرنی * کشیگا ایتما کلی اول بنده سرنی) * یعنی
 برا گوننک قارنی اوزاق زمان تویمای آچ یورسه همتلی بنده اول وقتده سرنی
 کشیگا ایتماس بن آچ ویالاغاچ ترامن دیب قارنی لفظیننگ اولگسی بطن
 و قورساق معناسینه در ترکیدر ایکنچسی زمانه معناسنه عربی در تأمل * (قناعت

معنیغه آج کوزنگ آج طمع بویی کورنمای بوییدین قاچ) * یعنی قناعت خزینه سینه
ای یور گوچی کمنه کوزنگنی آچیل ودخی طمعنگ قدقامتی کور نماسدین بور ون
طمع قو خو سندنین یراق قاچ دیمکدر آج لفظی ننگ او لکسی جوع معناسنه در ایکنچسی
آچمق دن مشتقدر عر بچه فتح معناسنه در بویی لفظی ننگ او لکسی قدقامت
معناسنه در ایکنچسی ایس وقوخ معناسنه در * (طمع لیک سیله دین به در سیلنگن *
تلانگاندین ایر رارق قیلنگن) * یعنی طمع ایله بر قو پینگ کتوونی آغاندین
آر تقدیر یلکه گه یوروق ایلان اور مقدری یعنی سنی بر اگو قفاگا کیلوب اور مق
ایو در طمع ایله قوی وئور جمع ایلامکدن ننگا کسکه تلانچی بولوب یورمکدن آر تقدیر
ایسکی بر تلغان کیومار کیوب طمع ایلامکدن دیمکدر سیله لفظی قطیعه الغنم و المقر
معناسنه در سیلنگن لفظی قفایه یوموروق ایله اور مق معناسنه در هر ایکسی تر کمان
لغتیدر تلانگان لفظیننگ او لکسی سائل و تلانچی معناسنه و ایکنچسی بمعنی انشقاق
البدن بسبب العریان معناسنه در تأمل * (طمع قیلله تابارغه زرنیکارین * بوزر
موری بوزر دین ننگ حصارین) * یعنی حاصل کلام سن هر کمنه دن طمع ایتمه خورلق
تابار سن ودخی آلتون عجبینه کونکل بغلامق دین قلعه سنی بوزر و خراب ایلر
یعنی آلتونغه و کوشکامیلنگنی بیارسنگ ایمانکدین جدا اولور سن دیمکدر بوزر
دیدکی لفظیننگ او لکسی مرکب در بودیدکی تر کیدر اسم اشارتدر هذا الذهب
معناسنه در ایکنچسی مفر ددر ابطال و تخریب معناسنه در * (کشینگ مطابق سیم بولسه
یازر * خلیل نسل آتاسی هم بولسه آزر) * یعنی براگوننگ استامکی آلتون
یا کوش اولسه الله تعالی فی استامسه اکر ابراهیم خلیل الله ننگ آتاسی آزر
بولسه ده بوییت جمله سی مبتدا حکمنده در * (مصابح بله کل دنیا عصبهین * نسیم
معر فت استه نسیدهین) * یعنی آنچلاین عقر ضالقی قویب آلتون استدکی
کمنه فی آخرت یولد اشی دیوبله بلکه بر تنکری دو شمائی دیوبلکل بومصر اع
خبر مبتدا در بس انداغ اولسه عقل ایاسی اولسگ الله تعالی فی تانیق قماچنی استه
کوش و آلتون استمهزیرا که ایکی عجب بر اورنده اولمز بر سنی عروم ایلامین
بری قابلمر نسیم دیدکی لفظنگ او لکسی متاع و قماچ معناسنه در نون نفس
کلمه دنهر ایکنچسی کش معناسنه در نون ففی اوچوندر تأمل * (ایمکلاب کینسه
توشه ایت بیله پوست * طمع قیلله کشیدین توشه ای دوست) * یعنی مشقت و فقیر لک
و آچلق بر له ایتل ایله تیرک توشب حاصل کلام نه قدر مشقتلر اچنده تورسانکده
آدمیلر دن طمع ایلامکل ای دوست اگر چه بر لقمه قدری اولسه ده طمع ایلامکل
دیمکدر ایمکلاب دیدکی مشقت معناسنه در توشه دیدکی لقمه معناسنه در یعنی
آز دین کنایه در * (غرض دنیا بولب ای آدمی ز اد * عزیز عمر نکنی هر گیر قیلله
بر باد) * یعنی حاصل کلام دنیا نه تورلوک حالده بولسانکده عزیز عمر لر نکنی طاعت
و عبادت قیلما یون طمع بابنده اولوب یلکا یبار مکل ای آدم اوغلانلری دیمکدر

* کشی ننگ خدمتند بغلاسنک قول * جلاونده یوکورسنگ بر قدم بول * یعنی سن
 طمع آر توندین یورو گوچه بر مرشد مکمل ننگ خدمتند قول باغلاسنک بخشی در
 الله تعالی ننگ رضالقی اوچون بر قدم مقداری یوکورمکنک اولی در * بویور مکدین
 فناکچکاننک آرتق * بونعمتدین ز قوم اچکاننک آرتق * یعنی بو طمع کیبمتنده یعنی
 دکاننده تور مقدر اولکاننک آرتق در و دخی بو طمع دن حاصل اولغان نعمتسی
 بیکدن تموغ ز قومی اچکاننک آرتق در فی الجمله طمع منومدر * ولیکن
 تیکسه خاص ایر ننگ جلاوی * سعادتدر دلنک دریغه داری * یعنی بر مرشد
 کامل ننگ نوری سگائر ایلاسه نه عجب اینر گودولتدر و کونکل ز حمتلر نکا دارودر
 و جمیع مطلوبنک آندن حاصل اولور جلاوی دیدکی نور معناسنه در آندن مراد
 شیخ ننگ تربیت اثریدر * آنگدیک ایرنی خدمتنده قش یاز * عزیز عمرگنی
 اوتکار سنک ایرر از * یعنی آنچلاین مرشد کامل ننگ خدمتند ثابت اولوب
 قش لر ویاز لر توروب عزیز عمر لرگنی اوتکار یب خدمتند صری ایلسنگ
 آز ایرر حاصل کلام نیمه کوب عمر لر اوتکار سنگ آز بولور * اوشال ایر ننگ
 ایری کم یی ر یادر * قدم توفراقی کوز گه توتیادر * یعنی بو خدمت اینکوچی ایر ننگ
 مرشدی آنداغ اوله ریاسنر و طمع سنر بو اوصاف ایله موصوف اولسه اول مرشد ننگ
 آیاق با صدقی توفراقی کوز گه سرمه در یعنی آنچلاین مرشد کوز اوستونلکی قاش
 کیمیلر عزیز و عمر متلی دیمکدر توتیا دیدکی سرمه معناسنه در * آننک دیک
 بننک بولسه گداسی نه دولتر خدایم ننگ رضاسی * یعنی آنچلاین مرشد کامل ننگ
 خدمتند گدایی اولمکنک نه عجب کورکام دولتر خدای تعالی ننگ رضالقی شول
 مرشد کامل خدمتند تابلور * آننک بر داننسی در هر من زر * دمی سودر اول
 ایردین مشک شکر * یعنی آنچلاین مرشد کامل ننگ بر داننسی اندر تولوغ آلتوندر
 آلتوندن مراد بر آز صحبتند اولتور مق ایله کوب ثوابلار اولور و یقینلق حاصل
 اولور و دخی آز توجه و تصرف ایلمکی یقار و شکر در یعنی بارجه اعضا لرگه قورقوغ
 دشوب ذکر لر حرکت ایردیر دیمکدر هر من ماء مهله ایله اندر معناسنه در و لکن
 مونک کثرت معناسنه استعاره آلدی تأمل * سعادت لیک مرید اول حق رهنک *
 بولور بول باشچی ننگ در گاهنده * یعنی آنچلاین ایرن کودولتلی مرید اولدر که
 اولحق اولغوچی مرشد کامل ننگ یولند و آننک صحبتند ملازمت ایلیوب دایم
 الاوقات بول باشچی سی مرشدی قانتک اوله و آننک خدمتند بر ساعت ایرلمیه
 * نه رسوا پیر ایرر نفسی اوچون خوار * مریدی ایشکنده یورسه اولزار * یعنی
 نه الوغ رسوایلق و خوراق دنیا و آخرت قاره یوز لیک بو مرشد لیک دعواسنی
 قیلدقی کمسنه نفسی اوچون خور اولوب مریدلری ایشکنک تروپ آنلاردن مال
 طمع ایلب و اسباب دنیایی جذب ایلبر بو محض هر امدر قیامت کوننک یوزی قاره
 اولوب اولیلار علمی آستنک خور اولور و خصوصاً بوییت اشارة در بر ننگ بوزمانداغی

(ننگ خدمتند)

صوفی لار غه زیرا که کو بر اکی مال اوچون مریدلری بسلازلار قایوسی ننگ مالی
 بولسه انی عزیز توتارلار بایلار ایشکنده ایشک صاقلاوچی ات لر کی نر لر لار
 آرتق طعاملاری بیر لر دیو اوز لری ننگ یوز صوفی صائب طماقلارن توبنره لار
 وقایو مریدننگ مالی اولماسه سن ناقابل بز لر دن سنکاتر بیت یوق دیو آلداب
 قایتار لر بوچلاین جماعت صوفیلر دنیا و آخرت یوز لاری قاره زمانه شیخی
 بونلار در اصلا آنلار ده یخشی نیت یوقدر و کوبلری ناداندر فر ایض دین فی واصل
 توحید فی بلیر لر مرید تر بیت ایلار لر طبیعتلر ینه مو افق اولدی کمنه بایلار در
 و کور کام یوزلی اوغلانلار در بر اگو قبیح الوجه یا که فقیر اولسه آندان قچارلار
 بز دن نصیب یوق دیو آلدار لار بو محض کفر لکدر زیر ا که حق تعالی بر ابر
 ایلبر زقلاری تمام ایدب یر ائدی معشوقلار یننگ یر ائدی نر سه لاری خور
 کور لر زیر ا که فقیر لک و قبیح لک خدا ننگ سود کی نر سه لری ایر دی بونلاری
 دشمن کور ب قچارلار محض کفر لکدر مرشد اولدی کمنه هر بر سنی و هر که سنه فی
 بر ابر کور مک کرک ننا که پیغمبر ننگ خلقی آنداغ ایر دی فقیر لری سودی و بایلار دن
 قایچی اما پیغمبر ننگ بوخلقه کو نما کی عبس سور ه سی اینکچ اولدی یوقسه آنک
 هم بایلاری سومک هوا سی بار ایر دی بوسوره ایند کدن کرین اول خلقتن توبه
 ایلدی ای جان من آگاه بو لغل بو زمانه شیخ لاری ننگ کوبی صورت او غر سیدر
 و خاتون آلماق و مال هو سنده در زیر ا که تخر به اهلینه بلنور و آنلار داغی کشوفات
 بار چه سی معونندر زیرا که عوام لر دن در خواص دن دکلر در * (حیا یوق شرم یوق
 هر کن آلا ده * بتکلیک مادیلار دن نسخه لار ده) * یعنی آنچلاین طمع کین مرشد لار ده
 اویات و حیا یوقدر و این گولر ننگ کتابلر ننگ یاز لاش که بیله دیو * (کیچه کوندز که
 کم ننگ قوتی بتسه * ارام ایر مش اوزینی سائل ایتسه) * یعنی بر اگوننگ بر کیچه
 کوندز که یتار قدری آزو غی اولسه هر امدر دیدیلار اوزنی قلانچی ایلیب
 یور و مکی زیرا که تلانچیلک کسبلر ننگ آخر یدر بس معلوم اولندیکه آزار ای
 نفقنک اولسه طمع ایلمه و تلانچیلک قیلمه قنده اولدیکه بز ننگ زمانه شیخلری آطالار
 متب و یخشی آر بالار غه اولطرب بای مریدلر ینه طمع ایلب بار لار محض هر امدر
 بس هر ام اولسه قانک که مرید لری اصلاح ایلامک بلک مریدلر خراب اولوب
 اوز لری ننگ عادت لری توتوب اهل جندن اولدی لار * (نبی ایدی قیامت بولسه ای
 دوست * طمع کین ننگ یوز یده بولغای پوست) * یعنی پیغمبر علیه السلام ایدی
 چنان قیامت کونی بولسه آمنابه و صدقنا آدمیلار قبر نندن قوپدی و قنده طمع
 اهللر ینک یوز نده تیر سی صویلب قوبار نعوذ بالله خلیقلار آراسنده یوز لری
 قبیح اولوب شرمسار اولور لار دینی * (بلای دیسنک بوسوزنی استه مشکات *
 طمع بر لن کیچور کان حیف اوقات) * یعنی بامک تلاسل بوسوزنی یعنی پیغمبر
 علیه السلام ننگ یوقار یداغی حدیثنی مشکوة مصابیح ننگ صاهبی دیدی بس طمع

برالہ عمر فی کچور گان کہ سنہ لر ننگ و قتلا ری بوشدر یعنی عمل سز در آخر تہ
 خسر ان اہلندن اولور لر ناظم ننگ منقول عنہ فی ذکر ایلمکی آداب مناظرہ ننگ
 مستدل معلل دیمک قاعدا لر ینہ جواب بیر مکیدر (حکایت ثوبان رضی اللہ عنہ) * (عجب
 مردایر دی ثوبان اتقیادہ * اول آتلیغ ایر دی بر کون ایل پیادہ) * یعنی خبر دہ
 کلمشکہ ثوبان رضی اللہ عنہ عجب تقوی و صوفی کہ سنہ ایر دی (ایہ اشار کم بر کون
 مکہ دن بطحی یہ وار مق تلادی آطقہ مندی یواغہ کر دی کور دیکہ بر آڑ جماعت ییاغ
 بارر لار ایدی ثوبان رضی اللہ عنہ آرطار نندن یتدی سلام بیر دی سوز لشوب یاردی
 و قتلا رندہ) * (قولیدین بیر کافماچی توشندی نا کاه * توشوب آلدی آنی اول مردا کاه *
 یعنی آنکسردن غافل لک ایلہ ثوبان ننگ قامچی قولندن توشدی روان آٹندین
 اینب قامچی سنی آلدی اول آگلا غوجی ایر) * (یار انلار ایدی اول پاکیزہ خلقہ *
 نہ بولغای ایر دی امر ایتسنک بو خلقہ) * یعنی ییاغ بار غوچیلر اول پاک خلقی ثوبانغہ
 ایدیلر یا حضرت نہ اوچون قامچنکئی اوزنک آلدنک بولماسمیدی بزلر گہ بیور سنک
 آلب بیرر ایر دک دیدیلر خلقہ دید کی مصرع اولدہ خانسگ ضہہ سی ایلہ اوقو اور
 و مصرع ثانیہ فتحیلہ اوقو لور * (دیدی ثوبان طبع دین بولغای دیب * آلب
 بیر کل دیما کنی کور مدیم ایب) * یعنی ثوبان رضی اللہ عنہ ایدی طبع کار لر اہلندن
 اولمغایمن دیب سزلر کا آلب بیر نکز دیو ایتما کنی لایق کور مدیم دیدی ایب لفظی
 لایق معناسینہ تر کیدر ننا کہ ایتور لر بو نرسہ ننگ ایبی یوق آندن مراد لایق لغی
 یوق دیمکدر (ایند گولر برالہ صحبت توتوق بیانیدر) کیلای طالب کوزنک
 عبرت بیلان آج * محبت سز کشیدین قوش بولب قاچ * یعنی ای اللہ تعالیٰ فی
 استا گوچی کہ سنہ کوزنکی جهان عبرت لری بر لان آچغل عالم الکون و الفساد دن
 عبرت لر الوب قولہ تعالیٰ (افلن بنظر و الی ملکوت السموات و الارض) و قولہ تعالیٰ
 (قل انظر و اماذا فی السموات و الارض) و غیر ہامن الایات الدالۃ علی وجود الصانع
 و غیرہ للمنکر (ودعی اللہ تعالیٰ فی سومیان کہ سنہ فاندن قوشلر کبی نفر تلنہ
 قاققل قولہ تعالیٰ (قل ان کنتم تحبون اللہ فاتبعونی یحببکم اللہ) قرینہ سی ایلن
 * (محبت اہلی ننگ جو یانی بولغل * اوشال کم اوچرادی قویانی بولغل) * یعنی سن
 ہر وقتہ اللہ تعالیٰ فی سو گوچیلر فی استا کل بنا کاه سنکا آنلر ملاقت اولسہ لر
 یو لر رندہ فدالوب قربان اولغل حقیقت اہلی ننگ قربان لغی اوشبو در زبراکہ
 اہل اللہ فی تابہاتی خدا ننگ اوزنی تابہقدر * (کشیننگ کونلکی کم بیکانہ بولسہ
 ایر دشمانا کر ہمخانہ بولسہ) * یعنی بر کہ سنہ ننگ کونلکان یا قلق یعنی اللہ
 تعالیٰ فی استمکنی دشمان کور مک بولسہ فی الحقیقہ اول دشمان کدر اگرچہ اول سننگ
 ایلہ اوداش بولسہ دہ سن آندن بیز گل و دشمان کور کل و آنک مجلسندہ حاضر اولماغل
 * (محبت سز کہ بولدی ہر قبی ذات * اگر فرزنک شریندر ایر ریات) * یعنی بر اگو
 اللہ تعالیٰ فی سوماس بولسہ آندن بیز کل زیراکہ اول یات ترر کم اگر اول اوزنکنک

سوت ایمرکان بالانک بولسه ده دشماندر نناک که نوح علیه السلام اوغلی اوزینه
 دشمان اولدی خدادین لیس من اهلک جو ابنی ایشندی بومشهوردر * (محبت
 اولماسه هر کسده ای خیر * آتاتک بولسه ایرر بیگانه وغیر) * یعنی هر کس الله
 تعالی فی سومک بولسه ای ایرر گو کسسه آتاتک بولسه ده یاندر اهل دگلدر آندن
 بیرار اولغل زیر ا که اول دشمان جاندر اگر چه ظاهرده دوست اولسه ده باطنی کفر در
 خالص دشمانکدر * (آقاریب یورمه کونکلی اقارب * قولسکدن کیلسه هیچ
 اولتورمه باریب) * یعنی سننک بریقین قرنداشک کونکلی الله تعالی عشقی برله
 آقاریب یورمه خالص ایریکت بولوب قولسکدن کیلسه آننک قاتینه باریب
 اولتورمغل بلکه زیاده دشمان کورگل زیر ا که اهل الله اولدی اقاریب لفظی ننک
 اولکسی اخوت و برادر معناسنه در عریبدر ایکنجیسی توکیدر ابیض معناسنه در
 تأمل * (اگر بیگانه ننک داغی بولسه * آنکاصرف ایت کوزنک ننک یاغی بولسه) * یعنی
 بر قرنداش دکل کسسه ننک کونکدن الله تعالی عشقی و عسرتی بولسه آکاسن غدمتگنی
 صرف ایله کوزگل بر آزعیرت علامتی اولسه زیر ا که سکا حقیقه قرنداشک اولدر
 (انما المؤمنون اخوة) بونکا اشعار در ننک که بیوردی * (جگر بندنک یوراکنک
 گوشه سیدر * آننک مهری قیامت نوشه سیدر) * یعنی اول الله تعالی عشقنده و طابنک
 اولدی قیامت کسسه سننک بغرنک پاره سی و یوراکنک ایتیدر آچیلاین کسسه فی سومک
 قیامت کونی ننک آز قیدر یعنی اهل الله فی سومک بالحقیقه خدای تعالی فی سومکدر
 زیر ا که الله تعالی اهلندن غیری دگلدر * (آتکدیک بار ایله چون ایلدنک عهد *
 آچر سه زهر آنی بلمک کرک شهید) * یعنی آچیلاین اهل عشقه بولداش اولور غمه عهد
 ایلسنک و دوستلق عقدنک اولسنک اگر چه اول زهرلی نر سه لر بیر سه ده آنی
 بال شکر کی کورمک کرک حاصل کلام آچیلاین یار نه قدر مشقتلره اوغر اتسه ده آنی
 سهل ایلاب دوستلق ثابت اولدق کرک مادام که آنده خلاف شرع اولسه * (تلاسه
 بورکنی بیرمک کرک باش * اگر جان استه سه قایتار مغای قاش) * یعنی آچیلاین
 دوست صادقنک سندن بورک تلاسه تلاکنی بیرمک کرک اگر باش استه سه و جان
 استه سه قاش چتب خلاقلق ایلمه بلکه موافقت ایله خدا چون خدمت ایله * (اگر
 بولسون دیسنک ینکل آغر لر * چتب بر یانه تاب بر یان بغر لر) * یعنی آچیلاین
 یار سن اگر عملدن ینکل اولسنک و عملنک آز اولسه الله تعالی آننک سببی برله
 عملکنی آغر ایلر بس آنداغ اولسه سن ایلدن چتب بر طرفه باریب الله تعالی
 عشقی ایله بغر لر فی کویدر گوچیلر فی تابغل آنلر ایله بر چلسن اولغل بر یانه یاننک
 فتحی ایله طرفی معناسنه در تاب امر حاضر در تابه قدن مشتقدر بر یان باننک ضمه سی
 ایله کویمک و احراق معناسنه در * (قیلور صحبت اثر ای طالب راه * مونکدیک
 جاری اولدی عاده الله) * یعنی اهل عشقنی استمک آننک اوچوندر آننک چلسه
 اولتورب صحبت ایلگان کسسه لر ننک کونکل ارینه محبت اثری اولور بوچیلاین

سرایت ایله الله تعالی ننگ عادتق یوردی دیمکدر * (فی که توز گانیگاتوشه بولور توز
 * که آندین اوتسه نیچه کیچه کوندوز) * یعنی عشق اهلینک مجلسند توز وب صبر
 ایلکل زیراکه الوغلر ایتورلر توز کان و صبر ایلگان که سنه قوش بیر دیرلر بس
 آنداغ اولسه صبر ایلکل آنلر ننگ صحتلر ننگ مشقتلر اولسه ده دوام اولغل اگر چه
 صبر ایلیمکشدن کوب کیچ و کوندزلر اوتسه ده دیمکدر توز گانیگه دیدکی صبر
 معناسنه در قوش لفظی هیوان ننگ توشنی ایتورلر آنمن فائدی روحا استعاره آلدنی
 توز دیدکی لفظی امر حاضر در توز مکدن مشتقد * (اگر چندیکه نافابل لغنگ بار *
 نکولر جمعی دین آیر لمه زنه ار) * یعنی اگر چه سن اهل اصلاح اولوب تور دق
 که سنه لر که قبولیتنگ اولسه ده ایز گولر جماعتندن آیر لماغل ایز گولر که کولگش
 زنه ار برک باغلاغل دیمکدر * اگر چقه سیما کنک جمعی دین لاس * اولور غرق سیاهی
 ایها الناس) * یعنی یفاکنک طوبندین چوبک چقه صانقوچی آدمیلر اویالمقدن
 تیر که غرق بولورلر آدمیلر آنی سوکارلر نه اوچون مونده چوبکنی قویب آلداب
 صائمق تیر سن دیو آندن مراد قیامت کوننک الله تعالی حضرتی عتاب ایلر یا قلمونه
 اوچون عزیز عمرلر گنی باوزلر صحتی برلن غفلت ایلدنک دیر شول زمان یوزنک قارا
 اولوب یفاک طوبندین چوبک چقدقی که سنه کبی اولور سن لاس دیدکی چوبک
 معناسنه در قاموس کنور مشکه (اللاس هوالدی بخرج من بین الابرشیم لایکادی صاح
 العمل به) دینی بو وجهله چوبک معناسنه در * (اوزون قیلسه قی میس نقره کاضم *
 قویار خلق اوغلی مس آننی در هم) * یعنی کور من می سن قایوباقرفی که مشکه قوشب
 بر که ارتب آنچه ایلسه لر خلاقی اوغلانلری اول قوشه شش باقرنی کموش آنچه دیواسم
 قویارلر حاصل کلام سنده بر یاوز اهلندن اولوب ایز گولر صحتنه یار سنک ایز گواسم
 بولور سن دیمکدر مس دیدکی باقر معناسنه در فار سیدر نقره کموش معناسینه در
 عربی در تأمل ایلیمه سن * آلور صحتنه بر بر ییدین کشی بهر * اگر کوب چشمه بر
 بولسه بولور نهر) * یعنی بر مجلس اولوب ذکر صحتندن آدمیلر بری بر نمن فایده
 آلورلر ننگ که کوب چشمه بریر که قوشولسه الوغ بلغه بولوب آقار آچلاین کوب
 ایز گواهللری بریر که جمع اولسه الوغ ثوابلر ودر جاتلر واستفاده و افاده لر حاصل
 اولور حاصل کلام سن جماعتندن آیر لماغل دیمکدر ننگ که بیوردی * (جماعتدین
 اوزگنی قیلیمه ممتاز چابار کوب تو بدین آیر لغان قوشه باز * یعنی حاصل کلام
 اهل سنت و جماعتندن اوزگنی آیر مهل دایم آلا ربله اولغل ننگ کوب تو بلانغان
 قوشلردن برا کوسی آیر یلسه قارچه آنی آلور شوچلاین سنده جماعتندن آیر لسنک
 شیطان لعین آلداب خراب ایلاب ایماندن جلا ایلاب کافر لر گر و هندن اولور سن
 تو بدین دیدکی لفظ ترکیب تو بلانمقدن مشتقد * (کله که بور ی چاپسه ای فلانی *
 قیو آیر یلسه اول هم تشر آنی) * یعنی مثلاً قوی کتو وینه بور ی چاپسه ای فلان که سنه
 اول بور ی قایو قوی کتودن آیر لسه آنی تشر و آشار آچلاین سن دخی جماعتندن

آیر لسک شیطان سنی آلد ار دیمکدر «کله» کافی ننگ کسری ایله کتوقطیعه الغنم
معناسینه سمر قند خلقیننک لغتیدر * (یوروسک بیکادبو باشکنی یانچر * قارچی
توبدین آیر لغانی سانچر) * یعنی جماعتن آیر ولوب یالغوز بور سنک شیطان
لعین باشکنی یانچب عقلکنی آز درب کفر لک و رطه سینه توش و ننگ که اوغریلر
وقر افلار کر و اندین آیر لوب یور دکی کسمندی سانچب اولتر ب مالن آلور لر
* (خداننگ رحمتی بولسه جماعت * ایرر رحمتدین آیر لغان شاعت) * یعنی
حاصل کلام جماعت داندنگ رحمتی بولسه اول رحمتدین آیر لوب یالغوز یور مک
البته خور لقدر دنیا و آخرت زبونلدر شاعت شین ننگ کسری ایله خورلق معناسنه در
عربی در بس جماعت دید کی عامدر جماعتن یاو زلقینه بر اگو جماعت دیسه جائز
دگلد رنته که بیور دی * (نه اول جمعی که غفلت اهلی بولغای * بهایمدن زیاده جهلی
بولغای) * یعنی بر لر ننگ جماعت دید کمزدن مراد آنچلاین غافلار و فاسقلر جماعتی
دکلدن و حیوان کبی زیاده نادانلار جماعتی دگلدن بلکه عالمدر و صوفیلر
جماعتیدر حلقه ذکر در خانقاده اولتور ب الله تعالی فی بادایدن لر * (آلارننگ صحبتن
پل زمر قتال * بوز ار کوب صحبتین بل بر بد افعال) * یعنی اول یاو ز لر و فاسقلر
صحبتنی اولتر کوچی زهر دیب بکل زیرا که این گوارننگ صحبتنده چوق اولتور مقنکنی
یاو ز لر صحبتیده بر کره اولتور دقنک بوز ار ثوابندن عزم ایلر * (کرک صحبت ایله بر
تن و بر ریک * بر ص بر روی ناخن بولسه هم نیک) * یعنی مجلس اهلی بار چهسی بر
تنلی و بر طامری اولمق کرک یعنی بار چهسی بر اعتقادده اولوب تور مق کرک
منقلب رای مذهبلری پر اکند اولغای زیراکه آقلق تر نلقده بولسه خوبدر اوز که
اور نلار ده آقلق بولسه مذمومدر و مشهور آنچلاین مجلس اهلی بار چهسی
ایز کو عادتک و ایند گو فاعلر ده اولملاری بخشیدر آالارنده بر بد افعال بولسه مذموم
و مشهور «ریک» دید کی طامر معناسنه بر ص آقاق معناسنه در ناخن تر نلق معناسنه در
تأمل * (اگر کیلسه معز نفرت قبل آندین * یلانندین فی ضرر بولسه بیل آندین) *
یعنی اگر سننگ یولد اشنکدین اجنبی لک و یادلق کلسه یعنی محبت الله اولماسه اول
یولد اشدن قاجغل یلانندین قاجدقی کبی زیراکه آنچلاین بولد اش یلانندین ضرری
را قدر «معز» دید کی لفظ اجنبی معناسنه در تر کمان لغتیدر (حکایت دیوعلیه اللعنه)
* (دیدنی بر دیو حاسدینه بر کا * باریب کید ایت فلان فاحشلی بر گه) * یعنی شیطان
بر شیطانغه ایدی بار غل فلان یر ده صوفیلر مجلسی وار در آنده باریب آلا رغه حیل
ایلک آلارنی یولد ان چقار غیل و بوزوق اور نلارغه اندا کل * (دیدنی اول فرقه دین
فارغ بول ای یار * آلار در بر بر یکا دهری نار) * یعنی اول مأمور و بیورلش شیطان
آمر و بیور غوچی شیطانغه ایدی ای یولد اش اول صوفیلر جماعتدین یراغ و فارغ
اولغل آنلارغه و سوسه قیلب بولماس در دیدنی زیراکه آنلار بر یریکا تموغنی
یراق ایلا گوچیلر در ونفس ذکر ای بزازی یراق ای تار لر اصلا آنلارغه و سوسه

وکیل قلب بولماس دینی دھیری دال ننگ فتحیہ یراق معناسنہ در قاشق لغتی در
بس معلوم اولندی کہ جماعت صاحبانہ فایک کو بندر مستغنی اہلینہ یا شر و ن دکل رقصہ دن
حصہ قایت بیوردی * بلبدر ظاہر دشمنان رین دوست * ایماس حاجت کہ
کر سنک رک بیلہ پوست * یعنی ہو آدم اوغلانلری آنچلین غافل لک لردہ ظاہر دہ
دشمن اولغوی نرسہ لرنی دوست بلدیار حاصل کلام فسق و فجور مجلسنی دنیادہ
دوست بلدیار زیرا کہ سکا حاجت دکلر بارچہ سین بیان ایلک اگر ایز گولار
یولینہ طامرنک و تیرنک ایلہ کر سنک اوز نامعلوم ریاز مجلس لرنک دوشمن ایرکانی
و آنلر مجلسی ننگ ضرر لو ایرکانی بلور سن دیمکر (دنیادین تجرد حقندہ
* کیل ای سالک اوز گنی بولغہ سالدنک * الوغ ہمت * صاسن قولغہ آلدنک * یعنی ای
بولغہ کر کوچی اوز گنی طریقت یولینہ سالدنک و ہمت تیافنی قولغہ الدنک یعنی
آداب و طریقت عقایدنی قصہ لقا ایلہ بلدنک * اگر قالمای دیسنک کرگان بولگدین *
تجرد دولتین بیرمہ قولگدین * یعنی ای اہل سلوک اولوب * کدی یولگدین
قالمای دیسنک یالانغاج اولماقلق دولتن قولگدین غفار مغل یعنی آندان مراد
دنیامر لرنن کسملک بیروب علایق دنیانی کونکل کا کلتورمہ زیرا کہ غاتونلر
واوغلانلر گاکونکل بیرمک اللہ تعالیٰ فی استمکن محروم ایلرلر * کین گاباقماغودی
بولسہ بندہ * یتر مقصود یغہ قیز از لگانہ * یعنی خدای ننگ فاطمین
تجربہ دیدکی سوزینہ بر بندننک قاراقی آنک موجبہ اولسہ اللہ تعالیٰ ننگ بول
سوزینہ قاراب ہمیشہ اخلاص ایلہ اجتہادہ اولسہ قیز زمانک بوبندہ مقصود یغہ
یتر (بس آنداغ اولسہ خدای تعالیٰ ننگ بیوردی امرینہ اطاعت ایلاب ہمیشہ
طلبین اولغل کین گاہا اللہ معناسنہ اما بوندہ امر معناسنہ در «کا» لفظی مفعول بہ در
* اگر باقسنک کین بو طاغ و چولہ * مباہدہ قالمغای سن اورتہ یولدہ * یعنی سن
قاراسنک خدای تعالیٰ ننگ فاطمین تجربہ دیدکی امری طاغلر دہ و پیاغلر دہ در دیسنک
آگسزدان اورتہ یولل غالوب * طلبو بکن محروم اولمغای سن یعنی حاصل کلام اولدر کہ
حق تعالیٰ رضالقی تاغلر و پیاغلر محبتی ایلہ نابلماس بلکہ آنلر ننگ محبتنی
کونکلن چقاریب ہمیشہ طلبین اولغل آنلر محبتہ آلدنک طلبین محروم اولماغل
دیمکر یعنی یریم و یورطم دیو فکر لک کوچی اولہ * مشقت اولسہ سونغان بونن *
بہ آندین بولغانی بر ننگ فونن * یعنی اللہ تعالیٰ ننگ امرینہ بویون سونغان بندہ
مشقت بولسہ یعنی کوب مشقتلر چکب اللہ تعالیٰ فی استماسہ و آننک امرینہ اطاعت ایلامسہ
اول کمسہ ننگ اولب یرقونین اولغانی ایز گودرزیرا کہ بندن اولغان کمسنہ البتہ
اللہ تعالیٰ فی استماسہ کیک نہ قدر مشقتلر کورسہ دہ دیمکر * عبادت بندہ ننگ
منظوری بولسہ * بہ اول ایرننک ایونن موری بولسہ * یعنی اللہ تعالیٰ ننگ قل لگی دہ
بر بندنک ذوق و عشق بولسہ یعنی آننک عبادتینہ رغبت ایلسہ اول کمسنہ ننگ ایونن
حور قزی بولسہ دہ ایودر آنچلین * و کام قزغہ میل و محبت ایلامن ہمیشہ خدای

تعالیٰ ننگ عشقند اولوب طاعت و عبادت ایلمز آنده میلی اولمز اصلا منظوری دید کی
مرغوب معناسنه در حقیقت معناسندن مجاز معناسینه استعاره آلدی * (ولکن
ایتمه شهوت جد البغ * کونکده بولسه قصد کدخدایغ) * یعنی حقیقه الله تعالیٰ نی
استا کوچی ننگ حور قزلرینه شهوت ایله میل ایلمز زیر اکه کونکل کا
الله تعالیٰ ننگ عشقنی توشروب آنکا التفات و اعتبار ایلمز دیمکدر * (دیانت
استا گود کنی طلب قیل * اکر تابلماسه کنجیده غب قیل) * یعنی تجرددن مراد
خاتون آلماز سزلق دکلر زیر اکه پیغمبر علیه السلام خاتونلی ایردی تجرددن
مراد کونگل عجبتنی قویمقدیر یعنی هر چنانکه خاتون آلمق تلاسنگ دین استار دای
صوفیه خاتوننی آغلر اگر آنداغ صوفیه خاتون تابلمسه بر پو چماقده ابسم اولوب
نیک تورغل کنجیده پو چماق معناسنه در حب دید کی ابسم اول و خاموش باش
معناسنه در هر ایکسی هندی لغتیدر * (اگرز نکى بچه در کوز لاری کور * اوکم
مستوره بولسه بل آنى حور) * یعنی اول استا کوچی خاتون ز نکستان ولایتی کشیسی
کبی قارا خاتون اولوب کوز لری صور اولسه ده یوزنی ناعمر مار دن اورتسه تحقیق آنى
حور قزى صانغل بچه دید کی باننگ کسریله خاتون معناسنه در ترکی لغتیدر تأمل
* (اگر چندیکه بولسه بند زاده * آنى صاحب نسبیدن کور ز یاده) * یعنی اول
مستوره خاتون عیلم ملوک و قلدن توغان بولسه ده آنى سید زاده لر دن آرتق کورکل زیر ا
نسب برله آرتوقلق یوقدر بلکه تقوالک ایله در تأمل * (نلى ننگ اوزنى شرم
هیاسى * یوزیننگ آقیدر ایر ننگ رضاسى) * یعنی این کو خاتون اولدر که تلنی
اولچاب سوز لشسه آرتق سوز آغز نندن چماسه و دغی اویاتلی و حیالی بولسه و یوزنی
آچق توتب تورسه ایرینی راضی ایلمک اوچون اوزنی دید کی لفظ اولچامک
معناسنه در الف ننگ اومتی ایله او قور اورتوری ایله او قومق غطاء فاشدر * (اوشال
خاتون که ناعمرم نظر در * اکر شمس قمر در ماچه خردر) * یعنی آلدی
خاتوننک مثلاً یات ایر انلر که قاراغوچی اولسه آنا ایشاکدر اگر چه اول آی
وقو یاش تیک کور کام یوزلک اولسه ده همان بر نابکار در ماچه خردید کی آنا ایشاک
معناسنه بعض نسخه لر ده «ماده» دالینگ فتحیله اول هم لغتدر * (اگر چندیکه بزرک
زاده در اول * یقین ییل دورت آیفلق ماده در اول) * یعنی اول یوزینی یات
ایر نلر دن قاجور مغان خاتون اگر چه پیغمبر زاده بولسه ده شکسز بلکل دورت آیفلقی
قانیق آنا حیو اندر یعنی آنچالین اولسه آنگ سید زاده ایر کانینه اعتبار اولمز آنکا
قاراب تور لماز تأمل * (اوشال خاتون که یاشور مس یوزینی * که ناعمرم گه کورساتور
اوزینی) * یعنی بر خاتون یوزینی پر ده برله اورتمسه یات ایر انلر گه یوزینی
کور گاز سه آنلار ایله سوز لشسه * (آنى منع ایتس ایر در بی هیت * خلاصه ده ایرر
آنداغ سویت) * یعنی اول یوزنی قاجور مغان خاتون ننگ ایری کو نچیلک ایله مسه
بلکه یات ایر انلر بر ان سویلشک کانیکه رضا اولسه خلاصه عفتواده کتورمشکه هر ایکسی

گناهمده اور تا قدر دیدی ایری کو خچیلک قیلماغان اوچون و خاتون یوزینی قاپور مغان
 اوچون دیب بیوردی * باغیرت ایر بو لور راضی کن اغه * یبار ماس اهلنی طوی
 عز اغه * یعنی غیر تلی ایر راضی بولور نه قدر مشقتلار ده و تارلقلار ده تور رغه لکن
 آنداغ اولسه ده خاتوننی و جماعتنی تویه و بولشفه یبار مسدر « کز » دیدکی کافی عریله
 ضیق و مشقت معنا سنه در هند اغنیدر بعض نسخه ده کن اور نینه « قضا » یاز لغاندر اول
 هم صحیح در معناسی ظاهر در عز اعین مهمله ایله بر جماعتدر خاتونلار دن جمع اولوب
 قز کیا وینه کیند کنده سرو و طوقیق ایتور لر عربی در * بولور راضی قار ایر گه
 تقار رغه * قچان راضی بولور ابو دین چقار رغه * یعنی غیر تلی و کوچی ایر خاتوننی
 قار ایر ننگ آستونه تقار رغه راضی اولور لکن رضابولماس جماعتنی ابو دین چقار یب
 یور و تور که دیمکدر * (عرض ای بنده لار ناظر بولونکلار * یمان بول فرقه غه حاضر
 بولونکلار) * یعنی حاصل کلام ای حاضر اولغوچی و قار اغوچی بنده لر یمان بولده
 یور گوچی گروهلار ننگ حال لرینی ایشتمگه حاضر بولونکلار الحال یمان بول یور گوچی
 کروهلار ننگ حالنی بیان ایده یم دیمکدر کتابلار ده کورد کم قدر خچه دیمکدر نته که
 ایدی * (بنی آدم بار در بر فریق * تو تارلار اوز لرین اهل طریق * یعنی
 آدم اوغلانلار نده بر تور لوک کروه وار در اوز لرینی طریقت اهل صائب بولر اهل
 جنبه من دیو یور لر جنبه دیدکی لفظ ننگ معناسنی بلمز لر و آننگ خچه تور لوک ایر کانی
 بلمز لر جرد طریقت اهلندن مز و ذکر جهریه دن مز دیو چاغریب دیوانه اولوب
 یور لر (خصوصا بوننگ کبی خلا یقلار کاشغر زمین ده کوبدر بر آزدخی باغ و بخاراده
 وار ایدی بحمد الله بوز مانده منقطع اولدی اما ولایت بلغار ده بر آزا معلوم اورنلار ده
 وار در خصوص انهر صوفیه و نهر کر کالیده وار در امام مشهور دگلدر اما طرف داغستان
 وارض روم وارض عربده اصلا یوقدر اما بومذ هب باطلنی پیدا قیلغوچی یعرب
 بن صفوان ایردی اول امر ده طریق حقغه سلوک ایلیمش ایردی بعد نده شیطان
 آزدرب اهل جندن اولدی باریب کاشغر زمین فی آزدردی زبراکه آنلار نادان
 ایر دیلار اندن آنلار اطراف عالمه جرب زحمتی کبی یایلدی و اثر ایلدی حتی که
 کاشغر زمین ده اهل حق ننگ کوبنی اولدر دیلار آخری امام عصمة الله المروزی
 باخ دن باریب آلارنی پر اکنده ایلدی ایردی آزا قایلار در کوفندین کونکمز بون
 اولدیلار بهر وجه اولسه ده آنلار الله تعالی ننگ دشمنیدر ابلیس دن قالا بونلار در
 نته که بیوردی * آلا شرع بیننگ دشمنیدر * آلا ننگ آتی یعنی روشانیدر *
 یعنی موصوف اولمش گروهلار پیغمبر من شر یعیننگ دشمنیدر یعنی شر یعته
 بونلار دن دشمن یوقدر بونلار ننگ حال لری کافر و ثنیدن آر تقدیر اما آنلار ننگ
 مذهلاری ننگ اسمی مذهب یعرب بن صفوان روشنیدر روشنی برقریه ننگ
 اسمیدر باخدن توقز میل قدریدر * (آلا راوز لر یگه عارف قویب آت * او قورلار
 عامیلار غه بخشی ایبات) * یعنی اول باطل مذهب ننگ صفتی بودر آنلار بر برنی

(جنبه شیطان بتانی)

عارف قویب اول شونداغ اولیا و مونداغ حاللی دیر لر بر ایو گه جمع اولوب آخرت
 حالنی سویله دکسی بیت لر فی و حکمت لر فی عامیلار غه ایتور لر و تور لوک دی و نای
 و قویز و کسله چالور لار و خاتونلار و امر د لر نفیس آواز لار ایله اوز لر روز مانندین
 صونک بعضیلار ننگ دماغینه شیطان او صریب عقل لار ندن یازیب هوش سز بولور لر
 ایش لر کم عقل لری یاز مق احویه بر له در نبات صفرانی کاخانه قویب آندین
 توتون چقب دماغلارینه کر هوش سز اولور لار اما شیخ اولدق کمنه لری واردر
 اول هوش سز اولمیه دایم اغزینه بال صالاترر بایاغی توتون ننگ حرارتین سلب
 ایدر اول ملعون ننگ غرضی اولدر قایو کور کام خاتون و کور کام امر د بولسه هوش سز
 اولسه آنکا جماع ایلمکدر * (ولکن ایتوشر بیهوده معنی * اوزی ننگ یو لیغه
 سالماقغه یعنی) * یعنی اول ملعونلار مجلسده فایده سز معنی لر ایتور لر اوتکن ایز کو
 اولیالار ننگ حاللرینی سویلب آنلار ده اولدق کرامت لر فی سوز لب عوام لر فی
 رغبت ایلب اوز لر یینک باطل یو لیغه سالماق و کر تمک هوسنده اولور لار حال بوکه
 اوتدکی اولیالار ننگ حاللری بونلار ده یوندر شوننگ اوچون فایده سز معنی اولدی تأمل
 * (آلار ده بولمغای هیچ یخشی نیت * عیال و اهلیده بولماس حمیت *) یعنی
 اول مجلسه حاضر اولغوچیلار ده هیچ یخشی نیت بولمغای بری برینه عشق اولوب
 یور لر و جماعتلرینه و خاتونلارینه کوچی لک ایلمز لر بلکه قایوسیننگ خاتونی
 قولغه اوچر اسه آنی جماع قیلور لر و ایتور لر که بن الله عشقندن مست اولوب
 ایدم هیچ بر نر سه بیلمدیم دیور لر و ایتور لر الله تعالی حضرتی یز ننگ کوز من گه گاه
 کور نوب گاه کور نماسدر دیر لر و عالمر فی دشمن کور لر و نمازی سومز لر
 و ایتور لر هر کم بو مجلسده بر کیچه اولتور سه قرق یللق عبادت ثوابی در دیر لر آه
 یارب بوغر یینک تاج الدین حالت مر اهقه آنلار نک مجلسنه اوچ کره مبتلا اولدیم
 سر لر فی بلکه کوچی سن تجر به اوچون کر دک ایدی عفو فی سندن اوتدک رحمتک
 ایله عفو ایله * (جمیع جانوار لار توشسه کوز که * همیتلک بولور دونکر دین اوز که) *
 یعنی جهانک بار چه حیوانلر ننگ غیر فی و کوچیلکی واردر مکر دونکر ده یوندر شوننگ
 اوچون آنلار مؤنثلری اوچون ابر کلری اچیغ لتهز لر بلکه بر بری ننگ اوستونه
 منار لر (ایمشلر که لواطه و کوچیلک سز دونکر ده وار بوتان حیوانده یوقدر شوننگ
 اوچون بونلر فی دوغز غه او حشاندی * (آلار ننگ فعلیدر دونکر غه اوغشاش * شریعت
 منکر یدر اغز یغه تاش) * یعنی بولمغونلر ننگ فعلی دونکر غه اوغشاشد ز بر که
 دونکر غز کبی کوچیلک لری اولمز شریعتکا انکار ایلمک لری اولمز چان بر عالم آنلار فی
 قر آن و کتابلر ایله او کوت بیر رب فعل لر فی خطا دیسه انی سو کمب کافر دیر لر و انکار
 ایدر لر و رمضان غره سنده عالم لره متابعت ایلامیبر روز غه ایکی کون یا اوچ کون
 صونک کر یب کنه جماعتدن ایکی کون الک عید ایتور لار و کنه شیخ اولدق کمنه لری
 آنلار دن نه که خوب نر سه لر کور سه آنی تلانچیلک ایلاب آلور لار و خدی

ایتور لر مالیر ننگ نصفی شیخمر ننگ در بز دن صور امین آلسه اگر بز لر رضا بولماساقل
 حلالدر دیرلار * (آلار ننگ فعلنی کم یخشی بلدی * بولوب کافر یئار اوتغه یقلدی) *
 یعنی اول ملعونلار ننگ حالنی یخشی بلکان کمنسه آنلارغه بارسه ور رضا بولوب خاقون
 و عیال لارین بیرسه کافر اولوب اوزنی اوزی یانار اوتقه یقلدی یعنی کافرلار دین
 اولوب جهنم منکو قالدی زیرا که حلال دکل لکنی بلوب یار حی شوننگ اوچون کافر
 اولدی قوله تعالی (ولا تلقوا بایدیکم الی التهلكة) الایة * (بولدرینه هم بر فرقه
 پیدا آتی مؤمن ولی نفسیکاشیدا) * یعنی بنه روشنی مذهبی کبی بر کر وه پیدا
 بولوب در اسلامی مؤمنر و لکن اوزلری نفسلرینی اوزلاری آلد اغوچیلر در
 مؤمن مر دیب یورر لار باطنده کافر لار در (ایمشلار کم بونلار ننگ مذهبه هر ویون
 دیرلار بر قیلک عباسیه دیرلار زیرا که بویاوز مذهبی پیدا اقیلغوچی عباس بن عبیده
 الحروفی ایردی (ایمشلار کم موچلا بن مذهب ادر نه وسایلک و یانکی قلعه شهر لر ننگ در
 و بعضی لار ایمشلار بو مذهب لر ننگ اسمی اوباشلر ننگ که توبانده یاد اولنور
 * (یغارلار پاره بویینی یواننی * سالور لر اور تاغه قزو جواننی) * یعنی اول کر وه جمع
 ایلر لار مجلسلار ننگ پاره چه بویینی یوان دیدکی ادویه اوتقه یغارلار و دخی سالورلار
 اور ته لارینه یاش قزلار فی ویکتار فی اول ادویه سالماقلاری دن مقصودلاری اولدر
 و آننگ خاصیتی اولدر آننگ توتونی دماغه کر سه آدمی هوش سز ایلر شیخ اولدی
 که سنه دایم سر که و حوضه نرسه لر فی اچار آننگ ایله هوشندن یاز مس آندین صونگ
 تلاد کی قزنی ویا امر دنی جماع ایلار بویینی یوان بر اولننگ اسمی لر هند ولایتندن
 کلور قارا اولور خاقونلار ننگ طلسمی کبی اولور بونلار اوباشلار در و روشنی مذهبن
 یاوزاقلر در ننه که بیور دی * (اگر چه روشنی ایر مس بو اوباش * ولی یواش
 شریعت حکیمین تاش) * یعنی اگر چه بو مذهب روشنی مذهبی کبی اولسه ده
 لکن بونلار ننگ اسمی اوباش در لکن بهر حال اولسه لر ده هر ایگسینگل مذهبی
 شریعت حکمنن طشدر هر ایکسی کافر لار در اوباش لغتده هر طرفدن کلدی
 که سنه لاره اسم در یا که فاسق معناسنک در اصطلاحه یای نسبت برله دریای
 نسبت دنی اولندی ضروره شعر اوچون مذهب عباس بن عبیده الحروفی الاو باشی
 دیرلار بو تقدیر چه اوباش بر شهر ننگ اسمی لر شیراز قرینک در تأمل * (بتدر
 بو الحسن اول یخشی بنده * یغار موند اغ فریق آخر زمانده) * یعنی ابو الحسن الحرقانی
 حضر قزلاری ادا صوفی دیدکی کتابنک یاز مشکه بومند کور ایکی تور لوک کر وه زمانه
 آخر نده یغارلار اول زمانک کوب اولورلار * (بو آغان فرقه ضال مضلر * شریعت
 اهلی بو ایلدین عچیلر) * یعنی اول کتابنک ایدی بو ایتلکان ایکی کر وه آز غونلار در
 و آز در غوچیلار در جماعت شریعت اهل لاری قاشنده اویاقلیغ لار در دینی مصراع
 ثانیه تقدیم و تأخیر وار در اصلده بو ایل شریعت اهل لاری قاشنده عچیل لار در
 دیمکدر تأمل ایلیه سن * (اینانسون دیب مونی بر نچه عقل قیلورلار حواجه احمد دین

موفی نقل) * یعنی اشانسونلر دیونچه عقل سز لر اول ایکی مذهب ننگ تابع لری
 خواجه احمد یسوی دین کوچر لر یعنی ایتورلر که بن ننگ سلسله من خواجه احمد یسوی
 دیر لر خلا یقار نی آلد امق اوچون * (خدا ننگ دوستی بولسه خواجه احمد * قیلور مو
 هم مونگد یک بدعت بد) * یعنی خواجه احمد یسوی حضر تلی الله تعالی ننگ دوستی
 اولسه مونچلاین بدعت ویاوز اشلر نی قیلما سدر حاصل کلام آنچلاین الوغ اولیادین
 مونچلاین کفر لک فعللری کله سدر * (شر یعتده ایدی اول آفتابی * توشدر بز گه اول
 ایر دین کتابی) * یعنی ناظم ایدی اول حال اهلی خواجه احمد یسوی حضر تلی شر یعتنگ
 قویاشی ایر دی یعنی کامل مکمل ایر دی اول ایر ننگ بز گانجات الذاکرین دیکن
 کتابی قولور غه توشدی * (اوشال سلطان بتبدر بلکه آنک * کتاب تنبیه الضالین اچنک) *
 یعنی اول پادشاه دن مراد خواجه احمد یسوی نجات الذاکرین دید کی
 کتابدن نقل اید ب تنبیه الضالین دید کی کتابی ننگ اچنک باز دی بوا یکی کتابده
 خواجه احمد یسوی ننگ تحریر ندر نیله دیونقل ایلدی * آنکد یک فرقه ملعون خدا در
 * آلا رننگ فعلی سنندین جدا در * یعنی آنچلاین گروه الله تعالی ننگ رحمتندین
 یر اقلار در ودخی آنلار ننگ اشلری اهل سنت و جماعت اشندن آیر لغاندر شوننگ
 اوچون کافر لر در دیدی ملعون دید کی الله تعالی ننگ رحمتندین یراق اولنمش
 معناسنه در * (بوا اشلری شک وریب ای مسلمان * اوشال قطب زماندن ایر دی
 یالغان) * یعنی بوا یتلکان ایکی گروه ننگ اشلری شکس و شبهه سز اول قطب
 عالم حضرت شیخ احمد یسوی زمانندن بیر ویا لغان ایر دی یعنی بوا شار تدر
 بو نچلاین بد * کروهلار آنک زماننده بار ایر مش) * قیو ایر دین که نقل
 ایتسه بوا شتی * اینانمک زنه ار آنداغ دیمشنی) * یعنی قایو اولیادین براگو
 بو نچلاین اشلر نی کچر ب نقل ایلاسه زنه ار نقلینه اینانمک بالحق یقه یالغاندر
 * ولی بولسه الوغ یول دین تایار می * خلاف شرع پیغمبر ایار می * آنک
 شاننگ یالغاندر بوا فعال * اکر چین دیسه ایر من صاحب حال) * یعنی آنچلاین
 اشلر خواجه احمد یسوی قاتنگ یالغاندر اکر مونداغ اشلر حقیقت اولسه ده او علم
 حال ایاسی دکلدر زیر اکه اهل هال دن مونچلاین نابکار اشلری اشلر در * (ولی
 بلما سمن اول آیغان کشی نی * قیلب اوتکان ایکن شیطان ایشینی) * یعنی آنچلاین
 فعل لرنی قیلغوچی یالغانچینی اولیادایب بلما سمن بلکه آتی شیطان لعین آلد اب
 توغری یول دن اوتکار دی وچقار دی دیب بلور من * (آلوب بار سه کشی اهل عیالین *
 کوتار ری حمیت لیک وبالین) * یعنی بوا یکی مجلس کابر کشی خاتون و اوغلانلر نی
 آلوب بار سه اول کیمسه کونچیلک ایلامایانلر ننگ گناهی کوتار رر آلا کر وهنده
 اولوب تبوغده قالور * (حرام اشنی که طاعت بلسه انسان * ایرر بول اعتقاد
 نامسلمان) * یعنی برا کوهر ام اشنی که طاعت و عبادت بلب اعتقاد ایلسه مسلمان
 دکل کیمسه لر ننگ اعتقاد یدر یعنی یوقار یدنه مذکور اولمش ایکی گروه ننگ

فعل لرنی طاعت و عبادت دیوبلسه کافر در * برادر لربلگلر راه حقنی * توتنک
دوشمان اوشال آیفان فریقنی * یعنی ای دین قرنداشلری بلگلر توغری یولنی
وبوایتلکان ایکی گروهنی دوشمان توتنکلر و آنلر ایله بر مجلسده اولتور منکلر
و آنلره عقیقه قزگزی بیر مکلر ایملر کم بو ایکی گروهنک مجلسینه بر کوره
برا گوکرسه قرق کونکا قیلکی کونکلی آن دین بیر مس * قیامت کون قوشولسه
جان ایله تن * قوبار هر آدمی اوز دوستی برلن * یعنی پیغمبر علیه السلام ایدی
قیامت کون بولسه آمانابه و صدقنا جان ایله تن بر بر یگا قوشلب قبر دن قوبسه لر
هر کم اوزی ننک دوست کورد کی گروهی برله قوبار دیدی شول اجلدن مصاییح ده
کتور مش که (انت مع من احببت) دیدی (حکایت) * پیغمبر داریده بر کور
گدایی * کلوب ایردی تلای چیز خدایی * یعنی روایتده کلمشکه پیغمبر علیه
السلام یورطینه بر صوقر تلانچی کلدی الله تعالی اوچون نرسه تلانندی (ایملر کم
بو صوقر تلانچی عبد الله بن ام مکتوب ایردی پیغمبر علیه السلام ننک مؤذنی ایردی
غایت فقیر کمسنه ایردی * توروب ایردی قاراشب بعض ازواج * غضب برله
قارادی شاه معراج * یعنی اول صوقر تلانچی فی پیغمبر علیه السلام ننک بعض
خاتونلری قاراب تر لر ایردی فی الزمان آچیغی برله قارادیلر آنلر غه معراج
پادشاهی پیغمبر من ایدیکه یانه اوچون ناعزم ایر یوزینه بقار سزلر دیدی
* دیدیلر ای شهنشاه قبائل * بز آن دین قلمدق کور دیب بوسائل * یعنی اول
خاتونلر ایدیلر ای قبیلله لر پادشاهی بزلر اول صوقر تلانچی دین یوزمزی
قاچورمدق صوقر اولدق اوچون دیدیلر * آلا رغه ایدی اول سلطان ابرار *
اگر کور بولسه اول سزلرده کوز بار * یعنی پیغمبر علیه السلام جوابنده ایدی
اگر اول تلانچی صوقر اولسه سزلر ننک کوز گز بار در دیدی * (آلا رز بلمدک دیب
زاری قیلدی * کهر لر کوز لر دیدین جاری قیلدی) * یعنی پیغمبر علیه السلام
خاتونلری ایدیلر یار سول الله بزلر آن داغ ایر کائنی بلمدک معذور ایله دیوز ازار
یغلا دیلر کوز لر نندن گوهر کمی یاشلر فی آقر دیلار * (نه سوز پیغمبر ازواجیغه ای
خاک * آلا ر ایردی جمیع شبهه دین پاک) * یعنی ای عقل ایاسی بو حکایتدن آگلا که یونه
الوغ سوز در پیغمبر علیه السلام خاتونلر بینه عتاب ایلدی ای توفراق ذاتلی آدم
حال بو کور سول الله ننک خاتونلری بار چه شک وشبهه دن پا کلر ایدی آن داغ بولسه لرده
بونچلا این الوغ عتاب برله ایلدی اذا کان الامر کذلک * (تعجب فتنه لکدر
بوز مانه * توشبدر ابرار احوالی یمانیه) * یعنی عجایب فتنه لی در بزلر ننک بوز مانمن
ایر نلر ننک حالی یماندر یعنی اصلا آنلرده غیرت و کونچیلک یوقدر خاتونلر فی
بازار لره و طویلر غه و بولوشلار غه پرده سز رضا بولوب یبرور لر ویات ایر نلر
ایله سوز لشور لر خصوصاً بولر ننک بلغار ننک بر صبان طوی دیگان بیر ارمی واردر
آنده خاتون و قزلر فی طاغان آستی دیگان اور نلر غه بیر لر و یاش یکتلری

قز لری ننگ و خاتونلری ننگ قولندن توتوب اوینار لر و غوغه های هوی ایله اورا ملر
اوزره ایلنور لر و دخی شوند و اویناب شهوت طریق ایله توتقان خاتونلر ننگ قز لری نی
نکاح برله آلور لر و قانده مسوسه خاتون ننگ قز نی آلمات بو محض مر امد ر الله تعالی ننگ
لعتنی اول بیر امنی اول قیلغوی سینه اولسون آغز لری نه توفراق اولسون ملال دیو
اعتقاد ایله گانلر گا * (خرد مند ایشت مندین نچه پند * بوسوز گا بولمدم عامل
اگر چند) * یعنی ای عقل ایاسی کمسنه مندین بر آز اوگوت ونصیحت ایشتل
اگر چه بن اول سوز ایله عمل قیلغوی بولماسمده آنی اشتب اوگوت آغل اول
اوگوتلر توبان یاد اولسه کر کدر * (زمانه خاتوننی یولغه سالماق * ایرر آسان اول
اشدین جنگ قیلماق) * یعنی بوز مانده خاتونلر نی طریق حقغه کوند ر مک مشکدر
بر قلعه نی صوعش برله آلماق دن * (اوز و لباس سالمه نی بوینگغه سالمه * اگر چه
آلمه در رخساری آلمه) * یعنی آنداغ اولسه ده اوز لباس یبنی بوینگغه سالمه
اگر چه اول خاتون ننگ یوزی آلمایشی کی اولسه ده آماغل و نکاح ایلامک یعنی
حاصل کلام بر خاتون ناعمر لره قاراغوی اولسه نه قدر کور کام یوز لیک اولسه ده
آماغل دیمکد زیرا که اول اوز ننگ اولگونچه بوینگده اوز لباس بیدر سالمه دیدکی
لفظ ننگ اولکسی یب معناسنه در لغت سر قنددر و ایکچسی ترکیدر سالمقدن
مشقندر کنایه در فاجره خاتوننی آلماس سر لغدن آلمه لفظی ننگ اولکسی بر مشهور
یمش اسمیدر و ایکچسی فعل نهی در یعنی کور کام یوز لک ناعمر لره باقاجی خاتوننی
آماغل دیمکدر قوله تعالی (ولا تمنن عینیک الی ما تمننا به ازواجنا منهم زهرة الحیوة
الدنیا) * * * می عیشیکه بولغای آخری سرد * آنی خوشلاب قبول ایتمه اوزون درد *
یعنی بر از ترک لک ننگ آخری صوقدر آندن مراد کور کام یوز لیک خاتوننی و ناعمر لردن
یوزنی قاچرماز خاتوننی آلوب آننگ برله بر آز زمان ترک لیک ایلمک ننگ آخری
هنداب در بس آنی خوش کورب اوزگه اوز ننگ ازون قایغونی آماغل زیرا که
فاجره خاتون ننگ قایغوسی دنیاده و آخرت ده کوبدر ننگ که پیغمبر علیه السلام ایدی
حیله کار خاتون لار ننگ حیله سی قرق ایر ننگ حیله سننن آر تقدردیدی کنه پیغمبر
علیه السلام ایدی فتنه لار ننگ الوعی کور کام خاتوندر یوزنی ناعمر دن قاچر مزدیدی
* (بالا دیب سالماغیل جاننک بلاغه بالا برله بولور سن مبتلاغه) * یعنی بالا را و اوغلانلر
بولسون دیو یاوز خاتون آلوب جاننگنی بلالرغه و قضا لارغه سالماغل زیرا که اوغلانلر
اوچون یاوز خاتون شوملغندن کوب قضا لارغه اوغر ار سن بالا دیدکی لفظ ولد معناسنه در
بلاغه دیدکی قضا معناسنه در تأمل غفلتنه قالماغل * (مسلمان آلی اولسه آلمه
آلین * اگر آلسنک قبول ایتمه و بالین * یعنی مسلمان جماعتندن بولسنک آل رنگلی
یاوز خاتون ننگ قولندن آماغل و آنی نکاح ایلمک زیرا که آل نرسه ننگ توسی
اوکار نکاح ایلاسنگ اول یاوز خاتون ننگ گناهنی قبول ایلمه و آننگ بوزوق فعل
راضی اولمغل زیرا که گناهده اورتاق اولور سن آل لفظی جماعت معناسنه عربی

آله لفظی فعل نهیدر ترکیدر آیین لفظی لونلردن بر لوندر کنایه در کور کام باور
 خاتوننی آلمق بر له خدا ننگ ر ضالقی **تابله اسدر ننا که** بیوردی * (قویب تنکری
 تعالی ننگر ضاسین * نچوک تندر قیلور دین مدعاسن) * یعنی بونچالین یاوز خاتون
 آلوب تنکری تعالی ننگ ر ضالقنی قویب اول خاتونغه بوین صونب و آننگ یاوز فعللرینه
 ر ضا اولوب نچوک آدمی در دینده مسلمانم دیودعوی قیلیمق حاصل کلام یاوز خاتون ننگ
 فعللرینه صبر ایلمک مسلمانلق دگلدر بلسکه آنی طلاق ایلمک فرضدر * (اگر بار
 آلفاننگ ننگ یخشی عالی * دیسه خاتون دیگل دین ننگ کمالی) * یعنی بالا و فرزند اوچون
 آلفان خاتون ننگ یخشی بولوب این گواولسه مثلاً ناعمرمدن یوزنی قاجر بولسه
 و فرجی ز نادن صقلار بولسه و بش وقت نماز اوتار بولسه و روزه سین توتار بولسه
 و جنابتدن غسل قیلور بولسه و حیض و نفاس علمنی بلوب ایرینه خالص اعتقاد ایله
 خدمت ایلسه آنچالین خاتوننی خاتون دیو ذکر ایلمک این گواخاتون ننگ صفاتنی
 بیان ایلب بیوردیکه * (خوش اول زن بولسه بیهوده دیرنی * سچوک لفظی بیلن شاد
 ایتسه ایرنی) * یعنی این گواخاتون اولدر که فائده سز یات یورنلرغه بارمقنی بلسکه
 تاتلی تلی برله ایرنی شاد ایتار دیمکدر * (اگر اون ییل ایونده بولسه اون * اونی
 چقماس آنی ایتور که برکون) * یعنی این گواخاتون اولدر که اون ییل مقداری ایریننگ
 ایونده آشارغه اونی بولسه آوازی چقمز آنی کشیگه ایتور که هیچ برکون حاصل کلام
 ایری ننگ ایونک اون توز بولسه یات ایولر که بارب ایتماس بنم ایرمنتک اونی و توزنی
 یوق دیمسدر بلسکه ایریننگ فقیر لکنی ستر ایلر اون لفظی ننگ اولگسی عدددن
 بر عدددر و ایکنچسی دقیق معناسنه در اونی دیدکی آواز معناسنه در هر اوچوسی
 ترکیدر * (بلور ایر آلدیده دادک اوزینی * و کر یوز تبسه قایتارمس یوزینی) * یعنی
 این گواخاتون اولدر اوزیننگ حلال جفتی آلدیده کنیزک کی حجتسز اطاعت ایلر
 اگر چه ایری آنی یوز کره آباق آستونده تییکلاسه ده یوزینی قایتاریب آچیغلانوب
 ایرینه یوز چتاسدر دادک دیدکی کنیزک معناسنه در خوارزم لغتیدر تبسه دیدکی
 بتقدیم الناء تییمما کدن مشقتدر ترکیدر * (اگر او یسه کوزون کلفت بلان شوی * توروب
 ایودین چقارغه ایلامس اوی) * و دخی این گواخاتون اولدر که ایری آننگ مشقت برله
 کوزنی اویوب و تیشوب آلسه ده ایریننگ ایوندن یات ایو که چقارغه فکر ایلمسدر
 ویات ایرلر ننگ محبتنی کوکلیگه توشور مسدر شوی دیدکی ایر معناسنه در کلفت مشقت
 معناسنه در اوی فکر معناسنه در * (سرین فاش ایلمس گر غم بولسون * اگر تنک بولسه
 ایتور بولسه بولسون) * و دخی این گواخاتون اولدر که ایری ننگ سرین فاش ایلمس نه قدر
 قایغوده بولسه ده و اگر برا گوایتسه سن تارلقن توراسن دیگان کمسنه که ایتور بولسه
 بولسون دیب آرتق سوز اینمسدر * (اگر زن ننگ بونگدیک بولسه هشتی * آنی دیگل بو
 دنیاننگ بهشتی) * اگر بر خاتون ننگ صفاتی یوقاریده ایتلکان شرطلر اوزرینه
 اولسه آنچالین خاتوننی بودنیاننگ اجماعی دیوبلگل هشتی دیدکی لفظ عامه مهمله

ایله وفتی ایله صفات معناسنه در عثمانیه لغتیدر وهم فارسیده واردر * (الکنا
 توشسه مونداغ نازین گل * دیکل بوسنده در بوسنده من قل) * یعنی الله تعالی
 نصیب ایلب بونچلایین نازین خاتون قولکنا توشسه ایتکل نه سرلرنک باردر اول
 خاتوندن یا شرمگل ودخی اویوب وقوچوب من سننک قلنک وخدمتچنک من دیکل
 بوسنده لفظی ننگ اولکسی ترکی در بواسم اشارتدر سنده فیک معناسنه در ترکیدر
 وایکچسی اویوبک معناسنه در فارسیدر دیکل لفظی ننگ فاعلی در حال اولوب توشدی
 یا که هر ایکسی ترکیدر وزن شعر اوچون تکرار اولندی یا که وجه تکرار اولدر که
 بواوصاف ایله موصوف اولندی خاتونغه کل امور فی توکیل ایلمک اوچوندر تا که بونرسه
 سنوکی بونرسه منوکی دیوایتماس اوچوندر * (سر ای آخرت ننگ زایددر اول *
 عنایت گلشنی ننگ بادی در اول) * یعنی بواوصاف ایله موصوف اولنمش خاتون آخرت
 یورطی ننگ ازوقی در ودخی الله تعالی ننگ یاردم یلیدر رحمت گلی اوزره بعض
 نسخه ارده گلشنی ننگ یاغیدر اول نسخه اولی در عقل یاسنه یاشرین دگلدر حاصل
 کلام اینگو خاتون بولمقی آخرت مرادلار فی تابماقعه سبب دیمکدر * (قارادیمه قرا
 خوش فعل غونی * نکودر فی کوچه کورسه فی کوی) * یعنی چنانکه خاتون آلمقی تلاسنگ
 صورتنی کوریب بوقراقدر دیماکل بلسکه قاراغل آننگ اینگو خلقینه واینگو
 خلقی اولدر کچوک والوغ اوراملار فی کورمگان خاتون اولسون یعنی کنایه در اصلا
 ایوندن چقماغان اینگو خلقلی قزدر دیمکدر قارالفظی ننگ اولکسی رنکردن
 بررنکدر وایکچسی امر حاضر در قرامقدن مشتقدر نگو لفظی اینگو معناسنه در فی کوچه
 نون نافیه اوچوندر کوچه کچک اورامغه ایدر لر کوی لفظی ننگ تصغیر یدر فی کوی
 دیدکی هم نافیه اوچوندر کوی دیدکری والوغ اورامدر * (غنیمت کورتا بلسه خلقی
 خوش کور * بلادر جانوگاماه سخن شور) * یعنی بایلق کورگل سنا بر خاتون تابلسه اینگو
 خلقلی لکن اوزی صوردر یعنی صور خاتون بولدی دیب جزغ ووزع ایلامکل
 بایلق ننگ الوشیدر زیرا که آپیغ سوزلک کورکام خاتون جانوگابلاوقضادر کور
 لفظینک اولکسی امر حاضر در ترکیدر وایکچسی صور معناسنه در فارسیدر سخن
 سوز معناسنه در شور آپیغ تللی معناسنه در * (آقزور آقلمغن گرکسه تلگه قزیل دیب
 آلماغل بدخوقز ایلگه) * یعنی آلدقی خاتوننک دایم آقزر بولسون آق لغنی اگر
 سننک برله تلکمانده آندن مراد سننک برله سوزلشکمانده کورکام وسچوک لفظنی
 آغز ندین آقزیب چقاریب سوزلاشسون دیماکدر ودخی سن قزیل یوزلی کورکام
 دیب یاوز خلقلی قزنی قولغه آلماغل ناککه یوقارید بیانی کیچدی آقزر لفظی ظاهر در
 قزیل لفظی ننگ اولکسی لونلردن برلوندن وایکچسی بنت معناسنه ظاهر در تأمل * (یمان
 بولسه نعوذ بالله آندین * زیاندین اوز که هیچ کلما س یمان دین) * یعنی آلدقی
 خاتوننک یاوز اولسه سغنارمز الله تعالی غه اول خاتون شوملغندن آنچلایین خاتون
 زیان ویمانلقدن اوز که قولوندن کلما زدر * (یمان خاتون شیاطین قامچی سیدر *

قولنك باغلاغۇچى ار غمچى سیدر * یعنی یمان خاتون شیطانلار قامچسیدر قولگىنى
 خداى تعالى نىك عبادتلىرىدن باغلاب گناه در یاسینه چومدر غوجیدر حاصل کلام یمان
 خاتون الله تعالى نىك عبادتلىرىدن قولگىنى باغلار آننىك سىبى ايله گناهلارغه چومارسن
 بس آنداغ اولسه طلاق ایلنك فرصد ار غمچى لفظى چوماق و غوطه اولماق معناسنه در
 قاشقر خلقى نىك لغتیدر * (دوعالم ناری بولسه ناری کیتسون * کوز نىك کورمسکه
 شوم دیدارى بتسون) * اذاکان الامر کذلک بویاوز خاتون ایكى دنیا نىك تموغى
 بولسه طلاق ایلاگل اول ایكى دنیاننىك تموغى سندن کتسون یتسون بتسون دیو
 طلاق ایلاگل تامل شوم یاوز معناسنه در دیدار یوز معناسنه در یتسون بتقدیم الیاء
 على الناء بمعنی المعلوم بتسون باتسون معناسینه لغت اهلینه خفى دگلدر * (اگر اول
 کیتماسه سن کیت آلب باش * کوتاریب یورمگل تاغدین آغز تاش) * یعنی اول یاوز
 خاتون اوژی کتمسه سن اوز نىك باشگى آلب کیتکل عزلت بولنى اختیار ایله زیرا که
 اوز گاناغدین آغز تاشنى مراد آغز گناهلارنى یو کلاب یورمگل * (نگوذا تیغه ایدی
 بر نگوخوی * ایررسن بوالعجب منقاد شوی) * یعنی بر ایز گودانلى خاتون غه
 بر ایز گوخانلى کمسنه ایدی عجب سن ایر گابویگى صونغوچى سن دیدى (ایمشار کم
 ایتکوپچى حفصه بنت عمر ایدی حضرت فاطمه غه ایدی بافاطمه سن عجب کوبراک
 ایر گابویون صونب خدمت ایترسن خاتونلار ده سننىك کبی ایرینه بویون صونغوچى
 خاتون نى کوردم دیدى فاطمه رضی الله عنها جواب بیریب ایدیکه
 * (دیدى قصدیم میننىك تکریم رضاسى * بتر اول اور تاده ایر مدعاسى) * یعنی
 حضرت فاطمه ایدیکه منم خدمت ایتما کدن مراد و مقصودم تکرى تعالى نىك رضا لقیدر
 آننىك رضالى اوچون ایرمگه کوبرک خدمت ایترم دیدى اول آرا ده تمام اولور
 ایرم نىك دعوى قیلدی نرسه سى حاصل کلام فاطمه ایدی ایرمگه خدمت ایله مکم
 اول الله اوچوندر شوننىك عقنده ایرم نىك دنیا و آخرت دعواسى تمام اولوب منندین
 خوشنود اولور دیدى * (ایکى طاعت میسر در بر اشد * نچوک سونهای
 بوین امر ایلامشده) * یعنی فاطمه ایدی بر خدمت ایلامکده ایکى طاعت
 یگل اوله در بر اش برله برى الله تعالى رضالى وایکچسى ایریم نىك
 شاد لقیدر بس بر خدمت ایلامکم برله مونداغ الوغ ئوایلار بولغاچ نه اوچون
 بویون صونماس من الله تعالى بیوردقى اور نغ زیرا که الله تعالى خاتونلار غه ایرینه
 بویون صونماقغه بیوردى دیدى (شیخ کامل استمک و شریعتکه ایارمک عقند) * کیل
 ای صوفى امید ایتسنک صفادین * قریش چقمه طریق مصطفی دین * یعنی کلسگل
 ای صوفى اولدقى کمسنه الله تعالى نىك رحمتنن امید ایلاسنک پیغمبر من نىك
 یولندن چقماغل پیغمبر من نىک یولی بوباید اول ایدی مرشد امرندن مرید
 چقمرلق ایدی سنک هم مرشد امرندن چقماغل و همیشه مرشد طلبنده اولهل * (عمل
 قیل انکا قیلمه عمل گه * ئوکل ایلسگل عزوجل غه) * یعنی سن پیغمبر یولنده اولسنک

(شیخ کامل استمک و شریعتکه ایارمک عقند)

اول عمل قیلغل اخلاص برله عمل فیلد قد نگره عمل گه قایانماغل و آننک کوبلگنه
آلدانماغل و عملنی قیلغاچ قبول اولمقنی خدای تعالی گه توکل ایسلگ * (عمل
قیلمای صفا بولماس کوکلده * آیاقسن هیچ کشی یورمدی یولده) * یعنی مجرد
ایمان کلتور مک برله الله تعالی ننگ رضالق و خوشنودلقی تا بلمسدر بلکه عمل
ایلامیون کوکلرده صفالق اولمز ننگا ککه آیاقسن کمسنه ننگ یولده یورمگه قادیر
اولمغانلغی کبی آچیلاین عملسن کمسنه الله تعالی ساری سیر ایلمک ممکن دگلدر
ننگا ککه بیوردی * (چنان قولسز کشی بولغای شناور * شناورمن دیسه هیچ قیلمه باور) *
یعنی چنانکه سگبار قولی بوق کمسنه صوده یوزارمن دیسه آننگ صوده یوزارمن دیگانه
اعتقاد ایلمه زیرا که قولسز یوزارمن دیمکی یالغاندر آچیلاین بر کمسنه عمل سن
الله تعالی گه یقین و سیر ایلمرمن دیسه یالغاندر اعتقاد ایلمه آننگ اوچون عمل
قیلماغه الله تعالی اوزی بیوردی البته اوزی بیورغانغه خلاف ایلمک لایق دگلدر
شناورشین ننگ کسری ایلمه صوده یوزمک معناسنه در * (سالبدیر راه سنت راه عامه *
بویولدین چقماغل اوزگا مقامه) * یعنی طریقتکا سلوک ایلسنک طریق اعتداله
سلوک ایلمه اول طریق اعتدال اولدر سنت یولنده یورگوچی کمسنه لر عوام الناسقه
یول سالدیلمر و کورگازدیلمر آئی سواد اعظم دیرلر اول بولدن اوزگا یولغه چقماغل
اهل سنت و الجماعت نه دیدیلر اعتقادده و اعمالده و افعاله آنلر طریقتجه اولغل
دیمکدر زیرا که تصوف اهلی مز دیدکی گروهلر اون بشدر اون دورتی بالکلیه
خطا درمگر برسی سواد اعظم اوزره در آئی تصوف سنت دیرلر (اولگی هر و فیوندر
اول ایکی نوع اوزره در برسی هر و الفرعی دیرلر اما هر و الاصلینی مذهب
روشنی دیرلر و هر و الفرعی مذهب اوپاشی دیرلر بونلر ننگ حال لرنی یوقاریده
ناظم رحمه الله تعالی بیان ایلمدی بوا یکی مذهب ظاهرده اهل تصوف بولسه لرده
کافرلر دیرلر بونلر ننگ قانی و مالی حرب اهلی کبی اتفای علمابرله هلالدر ایکنجیسی
همیبیدر آنلر بر قوم در تصوف دعواسنی قیلورلر وایتورلر که چنان الله تعالی
برینک سنی غایت سوسه خطابات الله تعالی آندن ساقط در دیورلر حرام نرسه لر
آگا هلالدر دیرلر بونلر هم کافرلر درودخی بومده بکاملاحدون هم دیرلر ننگا که
ناظم رحمه الله کرامت بابنده ذکر ایلمدی (اوچونچیسى اولیائیه در آنلر تصوف
دعواسنی قیلورلر چنان بر بنده اولیا اولسه اول کمسنه پیغمبردن ارتقادر دیرلر
اما ذکرلرنی چه ریه ایتورلر و غیرى اورنلری شریعتکامو افتقد بونلر هم کافرلر در
بوا یکی مذهب چین و ماچین شهرلرنده کوبدر (تورتنچیسى شمر ایه در آنلر
بر قومدر ذکر مجلس لرنده بارابان و دف و قوبیز چالورلر و خاتونلرنی غیر کمسنه گا
اول مجلسن جماع قیلبرلر و ایتورلر خاتونلر اجماع سچا کیدر ساچا کنی قوناغنه
ایسلاندرمک کزک دیرلر بونلر هم کافرلر در اگر چه قرآن او قسارده (بشنچیسى
اباحیه در آنلر هم تصوف دعواسنی قیلورلر وایتورلر که بزلر بوسلسله ده و شجره ده

اولساق بر برمننك مالی بر برمننكا حلالدر وصورامین آلساقده هم جایز در
 دیرلر و بکرلی قزلرنی اول کیواگا بیر مسدن بورون شیخ لریننك قویننه یابوب اول
 اول قزغه جماع ایلامین کیاو آلماسدر بوچچلاین مذهبلر اصنهان و قراقوم شهرلر نده
 کوبدر بونلر هم کافرلر در اگرچه الله تعالی فی بر بلوب پیغمبرنی حق بلسه لرده
 (التنجیسی حلایه در آنلر هم تصوف دعواسنی قیلورلر وایتورلر که ذکر مریدلرنی
 خداغه عشق ایلمک اوچون طنبور حلالدر الله تعالی حضرتی اوزی هم اویون
 آوازینی سوار دیرلر ودخی اوله امرده نه هرکت وکسب ایلسه اوچدن برینی شیخ لرگا
 بیرمک فرضدر دیرلر بونلر اهل بدعتدر بوچچلاین مذهبلر یارکا ننك وقوقان واندهان
 شهرلرنك کوبدور و هم بلغار شهریننك اطرافلرنك نامعلوم اورنلر ده یارد (یتنجیسی
 حلویه در آنلر هم تصوف دعواسنی قیلورلر وایتورلر که کورکام یوزلی خاتونلر
 ویکتلا ایله قوچاقلاب کورشماک حلالدر دیرلر آندین صوگره قوللرینی چایب
 رقص ایلرلر وایتورلر که بوچچلاین ایلمک الله تعالی ننك صفتلریندن بر صفتسدر
 دیرلر بونلر هم کافرلر در ظاهرلرینده شهادتین اولسه ده بوچچلاین مذهب هند
 شهرلرنده کوب اولور (سکرنجیسی حوریه در آنلر حلویه مذهبی کبیدر لکن
 آنلر ایتورلر بنلرننك ذکر مجلسلرگا حور قزلری کلور بزلر هوش سز اولورمز
 آنلر ایله جماع ایلمز دیرلر مجلسلرندن چقد غندن صکره غسل ایدرلر ودخی
 ایتورلر الله تعالی فی نائمق بز دن بولماسدر دیورلر زیراکه بزچلاین بنده لر
 قنده الله تعالی فی نائمق دیب بوییتنی ایتورلر (بییت) تراقدانی هرگز نتوان
 شناخت کس * کړند اند هر کس تودانی و بس * بونلر هم اهل ضالاندر تصوف
 دعواسنی قیلدقلرینه اعتبار یوقدر (توقنجیسی واقیه در آنلر بر قوم در بر
 اورننی معین لب مسجد کبی قیلغانلر در آنده طهارت آلوب کرلر و بش وقت
 نمازنی اوتارلر آندن صوگره بر خوب صورتلی قزاوغلاننی کلتورب عرابلرینه
 قویارلر دعا قیلدرلر و بارچه قوملری اول قزاوغلاننك یوزینه قاراب لاله الا الله
 دیب هوش سز بولورلر آنلر هم اهل بدعت و ضالاندر (اونچسی متجاهله در آنلر
 بر قوم در صوفیلری باشلرینه چالنه کیمنلر وایتورلر بزلرننك صوفی اولغانمزنی هیچ کم
 یلماسون دیو کافرلر کیمنی کیارلر بونلر هم اهل بدعتدر بوا یکی مذهب دامغان واستر
 آباد شهرلرنك در (اون برچی متکاسله در آنلر هم تصوف دعواسنی قیلورلر بایلری
 تصوفلرینه کرسه تلاچچیلک ایلازلر وایتورلر که فقیر و فنالک یولی بودر دیرلر اول
 بایلرننك مالنی طالب آلورلر بونلر هم اهل بدعتدر بوچچلاین مذهب بش بالغ
 شهرنك کوبدر اون ایکچی الهامیه در آنلر هم بر قومدر تصوف دعواسنی قیلورلر
 وایتورلر علم لك اوگر اننك و قرآن او قومق کرکمز بلکه بزلره معمول بییت لر
 وحکمترلر بونلر هم اهل ضالاندر (اون اوچچی سوفسطائیه در آنلر بر قومدر
 حقایق الاشیا که انکار ایدرلر و تصوف دعواسنی قیلورلر کرامت اولیا کورنسه ده

حقیقت دگلدر دیر لر بونلر هم اهل بدعتلر در بونلر مذهبی بوز مانده بیک آذر
اول مانده اسکندریه ده کوب ایردی (اون دور تنچی ادعائیه در آنلر بر قومدر
صوفیلق دعواسنی قیلورلر وایتورلر برلر شونداق مقام لره یتدک وشونداق
شیخ دن سلسله آلوب کمالات تابدیق دیر لر مال اوچون شیخ لق دعواسنی قیلورلر
وزینت دنیاننک انوعی ایله موصوفلر در سودکلی بایلر در وقاچدق لری فقیرلر در
ونل لری بالغان وغیبتدن بیز مازلر وخی ایتورلر مر شدلر بدعت اشنی اشلار سه ده
ویالغان سوز لسه ده اعتبار یوقدر زیر که اول مست در مریدلر حالتی تجربه قیلدیق
اوچون قیلور دیر لر بونلر هم ملاحظه مذهبنه توغریدر اهل ضالندر (بس
بوایلر لسان اون دورت گروهار ده غارق عادت کورنسه ده استدر اجدر یامعونندر
بونلرنک کشفینه آلدانماغیل (اون بشچی سنبه در آنلر اهل حقنر ننا که ناظم
رحمة الله علیه ننگ کتابیده یاز لمشد اوز که کتابلر ده مذکور در آنی بیان ایلمک
حاجت دگل حاجت اولسه کتابلره باقنک اما بلمکه سن طریق اعتداله سلوک ایسکل
یاد اولنمش مذهبلر دن سافلانغل دیمکدر اما تصوف سنتنک تعریفلری بوایاتن
یاد اولنمشدر (بیت) تصوف در روز ائل دن تخیلی * صفات مرضیه برله تخیلی *
توکلدر رضا زهد تعفف * حقیقتده بودر علم تصوف * تصوف صایلور می رقص
دوران * نه ربه هر متنده اولمه حیران * یاز ارناتار خانیه ده مفضل * سماع وعظ
احوالن مدلل * سماع وعظ قرآن مستحیدر * ریاسن صبه سوز امر عجبدر *
تغنی ننگ سماعیدر محرم * بوسوز معلوم جمله اهل عالم * نتیجه سد قیل باب
سماعی * خلاف شرع راه اوله سماعی * مشایخن جنید رحمه الله * سماعه توبه
قیلمی اولدی آگاه * مرید صادق اول چون صبح صادق * کیدر مهر نکل
ظلمات سر اداق * نه بولدنک بزگا ای دده دیمکده * بوهای هوی ایله دور فلکده *
ندردی صدای نای اونندن * دینی یقندنک بوننک امثالی شردن * یلان جدی
مریدنک اه واهی * اوتوزیل غیبتندن چوق گناهی * کل اولمه صوفیه جرار
جاهل * جهالتدن بلاسم هلاک * دیش یوسف زلیحه سنک جامی * طریقت اهللی ننگ
اول نیک نامی * ممکن باصوفیان خام یاری * که باشد کار خامان خام کاری
طریق پخته کاریر اندانند * بجای میوه از باغت فشانند * زاصل خویش آن
میوه بریده * بماند تاقیامت نارسیده * کریم النفس بر اهل حاله * کهنک
واردر جمالی قیل وقاله * بایزید ولی معروف کرخی * سلاطین مشایخ مثلی باخی *
دیمش مرحوم قاضی زاده ظاهر * صلاح علیه عالمده ماهر * چالش لب اهلینه
آلدانه قشره * سرای معرفتن قالمه طشره * رسوم عادتله اولمه مغرور * مجرد
خرقه ایله اولمه مسرور * بوتاج خرقه مسواک * اادن * غرض اصلاح نفس اولدی
قمودن * آلارنک چوغی صورت اوغرسیدر * گمان یوقدر که کسوه اوغرسیدر *
کور بهر اهلر زقننک کسوتنی * اینانمانک بلمادن ماهیتنی * صقن صانبه

آنداغ دگل اخلاصلى نادان عالمدن آر قئدر دیر ایدی کور مز می سن بوایکی
 مریدنک حالتی دیر ایدی (القصه بوایکی عزیز بوسوز برلن کون بختلر ایلدیلر
 خاتون ایدی امر بولور مو ایکی مریدنی سنایالم دیدی شیخ حضر تلی بولور
 دیدی قحان اول کون کچ بولوب تون یاریمنده بوخاتون خواجه بهاء الدین قاتندن
 چقدی اول مریدلر ننگ غلوت مقامینه واردی اول نادان مریدنک خانقا سینیه واردی
 اچر و کردی سلام بیر دی نادان مرید ایدی سن کم سن دیدی خاتون ایدی بن
 جبرائیل بن سکا وحی کلتور دیم پیغمبر اولدنک دیدی بو احمق نادان آلدانب
 قالدی انندن چقب عالم مریدنک خانقا سینیه کرب سلام بیردی مرید ایدی سن
 کم سن دیدی خاتون ایدی من جبرائیل دیدی سکا وحی کلتور دیم دیدی اول عالم
 بوایتنی اوقدی (ما کان محمد اباحمد من رجالکم ولکن رسول الله وخاتم النبیین)
 دیدی فالچنی قولیغه آلدی پیغمبر مز دن صونک جبرائیل هیچ بر کشی برله سوزلشما س
 شیطان سن دیدی قاچ برله اوررغه قصد ایلدی آنچه خاتون قاچب طشفه چقدی
 مرید قواچقدی مرید که خواجه بهاء الدین ملاقات اولدی ایدی (صدق قول رسول
 الکرم ونحن علی ذلک من الشاهدین انه قال علماء امتی کان بیاء بنی اسرائیل)
 یامرید اول بنم خاتون مریددی قومماغل سرلرنی تجربه اوچون بیریب ایدک
 دیدی آخری اول نادان مرید حالتدن یازیب هلاک بولدی بو عالم مرید مرتبه سی
 آر توب کمالات تابدی ﴿ ایرر چونکه عجایب پر خطر راه قدم قویسنک آنک
 آستنده در چاه ﴾ یعنی طریقت یولی عجایب قولوغ خطر لی بولدر آیاق قویسنک
 آستونده قندوغلاری کوبدر اما اول خطر لرنی بیان ایلامک ممکن اولمس بعض سی
 قلبیدر و بعضی سی حسی در بارونی ذکر ایلامک ایله کتاب اوزون بولور زیرا که
 علمی اولمین طریقت غه کردکی کمسنه یولننک بوزوقنی وتوز وکنی بلمز در
 ننه که بیوردی ﴿ توزوک یول دیب قدم اوتر و سالورسن ﴾ قندوغه توشکاننک
 تویمای قالورسن ﴿ یعنی سن علم لک اولماین بر یولنی کور رسن بویول ابرمش
 دیو اقدام ایدب آیاق قویارسن بنا گاه قندوغه توشوب هلاک اولدقنکنی تویمای
 قالورسن یعنی مذکور اون دورت یول ننگ بر یغه کرب جهنم قندوغینه توشکاننکنی
 بلمز سن علم لک الوغ آلت اولدی ﴿ کوز نک بولماسه ای عقل خوش یار ﴾ عصا
 کش سن قدم هیچ قویمه ز نهار ﴿ یعنی کوز نک بولماسه ای عقل ایاسی قرن داش اولغان
 یار طیباقی ایله یتاکلا گوجی اولمه ایافکنی یواغه قویمه ز نهار آندین مراد علم لک
 سن طریقت یولیغه اقدام ایلامک سوال علم لک ننگ نوعی کوبدر آنک بارونی
 اوگر ننگ بنک لر که مشکدر و آنداق اولسه علم اوگر انه تورغاچ اجل یتب
 طریقت که کر مکن محروم ایلر بس عام لک ننگ چیگی وحی یوقدر دیگان
 کمسنه که جواب بیریب ایدی ﴿ اگر عالم سوزون خوب توتسه عامل ﴾ آتی عامی
 دیمه دی مرد کامل ﴿ بالکله جموع علمنی بلامک فرض دگلدر زیرا که عمل

قیلغوچی نادان عالم لر سوزون خوب توتسه آنلار ایتکان سوزنی منک جان ایله
 قبول ایلسه رسول اکرم آنی نادان عامی دیب ایتندی بلکه آنی کامل ایر دیب
 مدح ایلدی * (دیانت بیخیدر عالم عقاید * طامور سر شاخه صوبیر مک نه فائد) *
 یعنی دین اسلام ننگ نامری عقاید علمنی بله والله تعالی ننگ ذاتیه وثبوتیه و سلبیه
 صفاقلارینی بله ولایقسن صفاقلاردن پاک ایده نتاک ناظم کتاب ننگ اولنگ ذکر
 ایلدی شول اسلوبچه بله لر زیر اکه عقاید بلماین طریقته کرمکنک مثالی اولدر
 طامری یوق بو طاقنی اوسسون دیب صوبیر له سو غار مق کبیر نتاک آگنا صوبیر مک
 ضایع در آنچالین عقاید سنیه بلمکان کهنه ننگ طریقته کرمکی ضایع در اکر چه
 منک بل عمل ایلسه ده بار چه سی هباء اولور «بیخ» طامر معناسنه در هر ایکسی فارسیدر
 * اودر جاهل بلوب مرشد اوزینی * قولاقغه آلمغای عالم سوزینی * یعنی نادان
 اولدر که اوزنی اوزی مرشد بلوب عالم سوزنی قولاقغه آلمغای عالمی در دشمن
 توتار اوزی بلد کی نرسه لر بر له بار لر آصلا اعتبار ایلامز لر * (بو حکم قوب
 شیر ننگ شاخی اعمال * لباسی بولدی تقوی میوه سی حال) * یعنی حکم توبلی یغاج ننگ
 آندن مراد ایمندر بوتاقی اعمال صالحه در و کیموی مراملردن وشبهه لر دن صافلانمقدیر
 ویمشی علم حال در آندن مراد علم تصوفدر مرشد کامل ننگ تر بییه سید اولوب حال قلب
 و حال اعمال و جوار حدر لکن مرشد کامل فی ناظم رحمه الله تعالی بیان ایلب یوقار یده
 یاد اولندی اما آنچالین مرشد ننگ تابلماقی کبریت اهر در * (عجایب اصل که فرعی
 فی السمار * چقار هادی علم رهنما در) * یعنی اول ایمان عجب بر طامدر آننگ بوتاقی
 کوک در آندن مراد ایمان کلتوریب عمل لر ایلب اهل طریقته سلوک ایلمک ایله
 حق جانبیه تار تلمقدر اوتار تلماقنی چقارغوچی یول کورکاز کوچی و کوندر کوچی
 مرشد عالم در (بس معلوم اولندی مرشد سر الله تعالی فی تابمان مشکلد * بدون
 علم اثر قویسنک آگنای * تایب کتسنک سنک احوالگه وای) * یعنی علم لکن غیر ی
 اول طریقته آیان قویسنک آیان قویدقن صکره تایب یغلسنک سنک احوال لر که
 خسرت و اوکونچدر فی الجملة علم لک بو طریقته آلت لر ننگ الوغیدر
 * (ایلمک کادامن هادی علم آل * چقب شاید یکایسن میوه حال) * یعنی اول قولگه
 کوندر کوچی مرشد عالم ننگ ایتاکنی توتقل کوککه چقب شاید علم حال یمشنن
 بیکیسن حاصل کلام اول طریقته کورور که تلاسنگ کوندر کوچی شیخ کالکشی بیرکل
 آندبن صونک الله تعالی به یقین تجلیات و کشفات مقامنی تابقیسن دیمکدر دامن
 هادی ننگ اضافه سی من قبیل اضافه الصفة الی الموصوف در و اضافه میوه حال من قبیل
 لجین الما در * (عجیدر یردکی تورغان عی غه * اوز انور ایلمکین ائمار سماغه) *
 یعنی عجیدر یرده کی تورغان صوقرغه قولنی صوب کورکدکی یمشنی طلب ایلر
 یعنی نادانلق ایله طریقته کوروب تجلیات و کشفات مقامنی تابیب الله تعالی که
 یقین اولمقنی استه ریخود تأویل بودر که عجب در یرده کی صوقرغه آندن مراد بر اگرو

تجلیات و کشفیات مقامه یتوشمشدر کوکداگی یمشنی آلماغه قول صوزار آندن مراد
کوکده گی عجب لرنی بلب تر حال بوکه اوزی ظاهر کوزی ایله کورمکاندر بس
بوایکی تأویلچه عجب لفظی اولکی تأویلچه ذمدر وایکنچی تأویلچه عجب تبدیحد
تأمل ایله سن * (ضعیفی ایسه بی فقه ضروری * میسر در آنکا طاعت سروری) * یعنی
برضعیفی العقل بحث ایلیوب ایتسه که علم الفقه فی بلمکان کمسنه لر ونه که دین که
محتاج اولغان علم لکردن واردر آنی بلمکان کمسنه لر طاعت وعبادت ایلسه شاید که
حق تعالی حضرتنی تابمق سهلدر دیکن کمسنه که جواب بیریب بیوردیکه * (اوقی بلمسه
ظاهر لفظ قرآن * نچوک تفسیرینی بلمکای اول انسان) * یعنی بر نادان قرآن ننگ ظاهر
لفظلرینی واداء هر وفلرینی بلمسه قیاس ایله که اول کمسنه نچوک معنای قرآن فی
بلیب آننگ ایله عامل اولوب طریقت کا سلوک ایلاب هلاکت ورطه سندن اوزنی
اوزی قوتقار ربو ظاهر در آنچلاین مرشد خلا یقلرنی قناتوغری بولغه کوندر
بو بیت اشارت ایلدیکه علم تجوید ننگ وجوبنه * (اگر مغزین آلبدر مر دظاهر * نچوک
قالدی کورنمای قشر ظاهر) * یعنی برا گو قرآن ننگ یلکنی بلمسه نچوک ظاهریده
قابقی کورنمای قالسون البته کورنسه کردر حاصل کلام برا گو قرآن ننگ معنای
بلمسه حقیقت ایله مجازی آگلاسه وسبب نزول لرینی وناسخ منسوخلرنی آگلاسه
آنچلاین عالم کمسنه کا نچوک قرآن ننگ ظاهری بلمنماین قالسون یعنی قالماسدر بو
بیت اشارت در علم نحو و علم معان ننگ وجوبنه زیرا که آنلار اولماین حقایق
قرآنی آگلاب اولماسدر زیرا که بونلر آلت لاردر * (ایرردین علمی چون زرد
آلوی دوست * ملنذدر آننگ هم مغزی هم پوست) * بس مونداغ اولسه دین علم
لکاری فقه در آنی بلمکان کمسنه ننگ مثالی آنداغدر اور وک یمشنی قولغه آلمق
کبی در نچوک کم آننگ ایلمکی وقابقی لذت لیدر آنچلاین مرشد کا مل الفقه ایله
موصوف اولوب حقایق قرآنی آگلاسه آنچلاین مرشد ننگ ظاهری وباطنی مریدلر کا
فائده لیدر دیمکدر « زردالو » زاننگ ضمه سی ایلن ورا ننگ سکونی ایله بریمشدر
قوقان یورپنده کوب اولور یومر قه دن کچرکدر ترکمان خلقی اور وک دیرلر
بلغارده آنچلاین یمش یوقدر اما اور وک ننگ قابقی اشارلر وهم اچنده کی
سونکا کنی یاریب آنده هم دوش اولور غایت لذت لیدر تأمل * (برادر لر بودر
قلنک غرضی * ولی بولغا یمو قیلغان ترک فرضی) * یعنی ای مجلسده حاضر اولغوچی
قرنداشلر بواله یارننگ یوقاریده ایتدکی مثل لرنندن مقصودی اولدر که برا گو مرشد
اولور مو فرض لردن بر فرض فی قویسه زیرا که آنچلاین نادان اولماقی ترک فرضدر
زیرا که علم لك اوگرانمک هر مسلم و مسلمه که فرض ایردی بس آنداغ فرضلری
قویسه تحقیق مرشد گلدر همان هرزه گوی در اوزنی صقلای آلبغان احمق در قنده
اولدیکه مریدلرنی هلاکت پله سندن چقاره بس هر ایکسی هلاک در * (ایررفقه
ضروری فرض عینی * یماندر طرفه نادانلیغ ننگ شینی * بو ترک اوزره بولور ترک

فر ائض * نچوك بولغای ولی فانكلاعر ایض) * یعنی بو علم فقهی او گر انمای قویماق
 فرض قویماقیدر بس آنداغ اولسه بچوك اول اولیا اوله و مر شد اولوب غلایقنی توغری
 یولغه کوندره تنگلاغل وایشنكل بومقصودلار فی حاصل کلام علم فقهی او گر انمای قویماق
 بار چه فرضلر فی قویماقلقعه اشارتدر * (اگر اول بلماسه علم عقاید * بو لور اول
 اکبر آنامه عاید) * یعنی اول مر شد اولدق کمنسه علم عقاید فی یعنی اهل سنت
 و جماعت اعتقاد ایلدکی نر سه لار فی بلماسه الوغ گناهکار اولوب کفرلک کافایتور
 بس معلوم بلغار ننک نهر صوی دیدکی توابعندک بر جماعت وار در مر شدلار ی ناداندر
 ضرورات دین فی بلمز لر آنار ننک مر شدلار ینه و مر یدلار ینه او کو نچدر * (آننکدیک
 تلبه کس دین ای نکوذات * ولی بلمنک اگر کورسک کشوفات) * یعنی آنچلاین مر شد
 دعواسنی قیلدق احمقنی ای اید گو ذاتلی کمنسه ولی و مر شد دیب بلمه کر چه آنده
 کر امت و خارق عادت لار کور ساگز ده ولی دکلدر بامکه معونت در یا استدر اچ در
 تلبه بفتح التاء بمعنی احمق علی لغة الهندیه و العثمانیه تأمل بو بیتده اشارت خفیه
 وارد در من قبیل تعلق الشئ بامتناع متعلقه من قبیل قوله تعالی (لا یدخلون الجنة حتی
 یباج الجمال فی سم الخیاط) تأمل ولا تبقی فی الغفلة فانه الذم العسل * (یومب کوز
 او یقوده کور کان بیلان کس * ولی بلمس آنی مرد سخن رس) * یعنی آنچلاین نادان
 شیخ جیب مر اقبه یه وار ب کوزن یومب یو قلاب کور دگی نر سه لار فی و آنک کور ب
 خبر لار بیر مکی ایلان ولی مر شد بلمز در سوز ننک حقیقته ایر دکی کمنسه
 یعنی آگاه اولغل اولیا لر ننک بر قاعدہ مشهوره لری وار در قحان که آنلر ده
 بر امر عظیم اولسه یا که مر ید ننک حالنی آگلامق تلاسه لر حق تعالی حضر تلر ینه
 توجه ایدر لر باشنی تو بان قویوب و کوزلار فی یوموب بر خیلز مان تور لر لر آنک
 الله تعالی حضر تلار ی آنلره هالدر معلوم ایلار کشوفات و تجلیات لار حاصل اولور
 آنندن صوگره خبر بیرر لر بو نچلاین حالنی بر نادان مر شد سنک خبر لار ویر سه آنی اولیا
 دیوایتما کل ای عزیزه آنکلا که بو نچلاین اش وجیب مر اقبه یه وار مق دیدگری
 یو قاریل یاد اولنمش اون دورت مذهبلار ده هم اولسه کرک لکن سن آنچلاین اشارده
 آلدانماغل بلکه سنکناظم رحمه الله علیه بیوردی مر شدلار بیاننک آنی آنکلاب متشرع
 عالم اولدق شیخا اقدام ایل * (بو کور کدن اوزین بلمسه زیاده * دیکل آطدین
 توشوب بولدی پیاده) * یعنی اول جیب مر اقبه یه وارماق کمنسه آنک کوردکی عجایب
 و غرایب لار سبیلی اوز فی ارتق کورب و تکبر لک ایلان و آنداغی حال لار فی هر کم کا
 سوز لاسه تحقیق ایتکل آطندن توشوب بیباغ اولدی یعنی مرتبه سنندن توشوب مر دود
 اولدی * (بورنغی حالیدن قیلدی تنزل * تو شار سر کشلی قل ننک بو ینیغه غل) *
 یعنی اول جیب مر اقبه یه وار یب اوز حال ینیغه غرور اولدق کمنسه اولگی مرتبه سنندن
 و حالندن توشدی شیطانلار و جنلار گر و هندن اولدی و اهل کبر دن اولدی آنچلاین
 سر کشلی قل ننک بو ینیغه بوغا و وزنجیر لر توشب تووغا اولور دیمکدر یا خود

تأویل بود آنچلاین حالنی سوز لب تغاخر قیلدق کمنسنه ننگ همت قولینه بوغولور
وزنجرار اورولوب الله تعالی فی ایکچی مرتبه استاب اول مقامه ایرشمنذر
* فی یخشی یار اوزین بلسه گناهکار * بولور کورگان ساری قورقچی بسیار *
* اگرچه بولسه کوب پنهان سجودی * کورنماس ذره چه عارف وجودی * یعنی اول
جیب مراقبه ده کوردکی نرسه سی برله اوزنی زیاده کوردکی کمنسنه اگرچه
یاشرون الله تعالی حضرتینه سجده ایلسه ده آندن کورنماسد ر عارف بالله اولماقی ننگ
اثری وبارلغی یاکه لفظ بولسه ضمیری عقاید بله گان قضیه گار اجماع اولسه ده جایزدر
لکن تفکیک ضمیردر اهل بلغاء قاشنده مکروهدر تأمل * رضاء حق آننگ
مقصودی بولسه * حیاو علم عام جودی بولسه * یعنی اول مرشد اولدق کمنسنه ننگ
قصد قیلدق نرسه سی ده حق تعالی ننگ رضالقی اولسه او یاتلیغ و علم ویواش لق
ویوماردلق بولسه بوبیت مبتدا حکمندهدر * (آننگ اخلاصی قل لق بولسه وبس *
ریادین بولسه کونکلنده بر خس) * یعنی اول مرشد اولدق کمنسنه ننگ دایم عبادت
ایلمگی اخلاص اوزرینه اولسه اوزگا بولسه ودخی ریاعجب ونه که اخلاق ذمیمه لر
واردر آنلردن کونکلنده بر چوب قدری اولسه حقیقت مرشد اولدر وبوسبیل اوزره
مبتدائنگ خبری عندودر خس خاء معجبه ایله چوب چار معناسندهدر فارسیه در
تأمل * (جمیع اشارن سالسه خداغه * قولن تابشورسه اول هادی رضاغه) * یعنی
اول مرشد اولدق کمنسنه بارچه اشارنی و اعمال لرنی خداغه سالسه ودخی قولنی
کوندر گوچی شیخ کاتابشورسه اننن مراد مشایخ لردن بر مشایخه کریب تربیه تاب آندن
رخصت آلفان اولسه ودخی دورت سلسله ننگ برینه موافق اولسه دیمکدر * (حکایت
شیخ حسن بصری) * (امام اهل سنت شیخ بصری * امید اولدر که جنت بولسه قصری) *
یعنی اهل سنت و جماعت ننگ امامی حسن بصری رحمه الله علیه دن امید اولدر که
اجماخ آننگ سرایی اولمق زیرا که تابعین لرنسک الوغی ایردی علم تصوفده قطب
الاقطاب ایدی * آننگ بار ایدی بر عامی مریدی * ولکن تنده ایدی کشف
و دیدی * یعنی حکایتده کتور مشرکه حسن بصری ننگ بر نادان مریدی وار ایدی
نادان اولسه ده شیخ خدمتنده توروب کشف و کورمک حاللری وار ایدی یعنی
بر آزرکرامتن اثری وار ایدی (ایشلر اول مریدنک اسمی عبدالله آتلیغ ایردی
وبعضیلری ایشلر علی آتلیغ ایردی اول مریدی حسن بصریده توروب خدمت
ایلاب آداب طریقه او گرنور ایدی * (مریدی کلمادی برچه ایام * اوزی تابدی
آنی اول شیخ الاسلام) * یعنی اول مرید برچه کون شیخ حسن بصری مجلسندن
یوق بولوب خدمتنه کلمدی آخر شیخ حسن بصری حضرتلری اوزی ازلاب تابدی
* (دیدی اول عامی فی قیلمق اوچون آل * مگا اسرار ننگ آغیل ای نکو حال) * یعنی
حسن بصری حضرتلری اول نادان مریدی ارخاء عنان ایلاب غرور لفته صالور
اوچون ایدی ای ایز گوهاللی یانه اوچون برنسک مجلسنرکا کلمدنک شایده که کما گانگز

(حکایت شیخ حسن بصری رحمه الله تعالی)

اولی در الله تعالی به یقین اولغان سنز آنداغ اولسه ده برزغریب لرنی آرقه هورمینه
 بر آز کشفات سرارنکدن ایتسنگ عجب یخشی بولور ایدی دیدی آل لفظی
ترکی لغتده حورت معنی **اوزرینه در برسی کذب** معنا سنه در ایکنچسی صیغه
 امر در اوچونچیس غرور لقدر دور تنچسنی لوناردن بر لوندر بو اورنده غرور
 معناسی مراد در * (دیدی هر گاه که خفتن کلسه قرشی * یئارمن لحظه ده ایوان عرشی) *
 یعنی اول نادان مرید حسن بصری حضرتلری ننگ غرور لغه صالب صور دقنی
 بلمدی ایدی یا حضرت عجب سرار باشمه اوغرا دی چون کیچ یسیغ نمازی ننگ
 وقتی کلسه بر صولوده عرش رحمانغه بار رمن دیدی * (ملائکدک بولوب عرش
 اچره ممتاز * خدا برله اوزون شب ایتامن راز) * یعنی عرشکا بارد قمن فرشته لر
 جمله سندن اولوب حق تعالی ننگ اوزی برله اوزون تونلرنی سرلشوب چقارمن
 دیدی شیخ حسن بصری بوسوزنی ایشتب جواب ایدی * (دیدی بارسنگ اوشال
 منز لگا چون باد * بومسکین آتنی هم ایلگل یاد) * یعنی حسن بصری ایدی
 ای فلان اگر سن اول عرش دیگان اورنغه ییل کبی بارسنگ بومسکین حسن فی هم
 یاد ایلگل یعنی حسن دیب منم اسم فی اول اورنده کرایلگل دیدی * (ینه کیچه ده
 اول منزل گایتدی * حسن آتین قلیگاجاری ایتدی) * یعنی ینه بر کیچ اول مرید عرش
 دیگان اورنغه یتدی فی الحال حسن بصری ننگ مبارک اسمنی حسن دیویور تدی
 * (بوزولغان کوردی عرش داکشاین * نجات خانه سنل کوردی جاین) * یعنی
 چچانکه اول مرید کونکلنده کشف اولب کورند کی اورنده حسن دیوژ کرایلگل
 اوزنی مستراخده کوردی یعنی کوزنی آجب قارادیکه ارننی طهارت خانه ده
 کوری * (بقی بلدی موی شیطان قیلید * قیلور ایرکان آتی هر کیچه سی صید) *
 یعنی مرید بو حالنی کورکج شکسن بلدی که بواشنی شیطان هیله ایله اولاب
 قولینه توشمش فی بلدی بومریدکا بو هالننگ بولغنی عام لک یوق لغندن اولدی
 * انانت قیلدی باریب قایتنه باشدین * میسر ایتدی علم آتلیغ قویاشدین *
 یعنی کیر و فایتوب شیخ حسن بصری ننگ مجلسینه باردی ذکر فی اولگنی تلقین دن
 باشلاب علم فقه فی استقامت شروع ایلدی بعد از زمان الله تعالی آنکاه عام لک قویاشنی
 سهل ایلدی کیر و مقامینه یتب کمالات تابدی * (بوزار باطلنی توز عالم ننگ آتی *
 فکیف اول یرده حاضر بولسه ذاتی) * یعنی بس اذا کان الامر کذلک بوزوق اشنی
 ایزگو عالم لرننگ اسمی بوزار و غراب ایلر نتاک که حسن بصری ننگ اسمی بوزدی
 بس نتاک اوله که اول باطل اورنده اول عالم ننگ ذاتی اولمق کورمزمی سن شیخ
 ویس القرنی حضرتی ننگ طیباق شیطان لعین فی قاجردقی کبی (امشدر کم فخر رازی
 حضرتلری حق تعالی ننگ وحدانیتنه و وجودینه مک ادله عقلیه تخریج ایلدی
 روزگردن صوگره آنکا اجل جامنی صونماق اوچون عزرائیل علیه السلام کلدی شول
 وقتنه ابلیس لعین کلدی ایدی یا فخر رازی صانع عالم ننگ وجودینه ادله عقلیه

ایلمش سن هنرنکنی کوستردیدی فی الحال بحث ایتمک قصدنده اولدیلر فخر
 رازی هر تورلك اده عقیله کوستردی تامنك اده عقیله تمام اولانجه ابلیس لعین هر
 بر اده سیننه مگ جواب بیر یب صانع عالمی نفی ایلدی فخر رازی حضرتلری
 عاجزلق بابندن اولوب قالدی بس شول زمان فخر رازی اوغلینه ایدی بارغل
 ویسی آلب کلسکل آنسگ الله تعالی قاتند آب روی بزدن آر تقدردیدی بس
 اوغلی ویس القرنی قاتینه کلدی قصه فی باشند آیاق ایتوبیردی ویس ایتدی
 ایومده اش لریم چوقدر اما طیماقمنی آلوب بارغل انشاء الله تعالی شیطان فی
 کیدارر دیدی بعدزان فخر رازی نسگ اوغلی طیاقتی آلب قایتدی ایوننك
 ایشکنی آچد قده شیطان کل بولب فخر رازی ننگ قایتدن غایب بولدی فی الحال
 فخر رازی کوزینی آچب طیاقتی قوچب نفی اثبات ایلاب دنیادین اوتدی دیمشدر
 * اریغ علم عمل در رهبری حال * بوایکی پال بلان اوچقان اچار بال * یعنی ایزگو
 علم لك آندن مراد علم لك ایلان عمل ایلیمک ودخی حال علمنی حاصل ایلامک
 بوایکی قنات ایلله اوچدغی کمسنه البته بال اچسه کرکدر حاصل کلام علم ایلان عامل اولوب
 واهل حالدن اولوب یورگان کمسنه البته الله تعالی فی تابسه کرکدر پال پای
 فارسی ایلان قنات معناسینه در بال بای عربی ایلله بال معناسنه در ترکیدر *
 * اگر بولمسه علمنك ای سبک سیر * بلور بالنك و بالنك بار چه سین خیر * اکر
 بلسنك نگو افعال بد دین * نعوذ بالله آنداغ معتقد دین * (عقلنی اشکابیور مق
 تکبر لك عالمر کاسر ز نش) بیانی * (کیل ای عاقل بیورسنك عقلنك اشکا * اوز نکدین
 کتماکل دنادیمشکا) * یعنی ای عقل ایاسی کمسنه عقلنکنی طاعت و عبادت اشلرینه
 بیورسنك اوزنکنی اوزنك من بیلکی وعالم من دیو تکبر لیک ایلیمه و یوقاری
 کوتاریلیمه * (اگر بالاچقب کیتسانك اوزنکدین * یقلاغی سن قایب یرگه یوزگدین) *
 یعنی تکبر لیک ایلیمه یوقاری چقب اوزنکنی اوزنك کم ایردکنگی بولمسل مرتبه گدن
 توشوب یوز توبان توشمه آندن مراد تکبر لك ایلیمه دین آشوب کافر لار اهلندن اولوب
 جهنم گه یوز توبان توشمه * (اوزین بالان توتوب کبر ایلیمکدین * نه چاپکر یقلدیلاز
 آیاقدین) * یعنی اوزین اوزی یوقاری توتوب تکبر لك ایلیمکدن فی اوتکونلر
 آیاقلارندن یقلب مرتبه لرندن توشدیلر ابلیس کبی هاروت و هاروت و شیخ
 عبدالرزاق و بلغم باغور و شیخ بر صیصا کبیلر تکبر لك ایلیمه حال لری نجوک
 اولدی حکایتلری مشهوردر * (اگر چه بر کیچه دل غرنینه * باقارسن کوپتر ب
 کوپتر مه سینه) * یعنی کمالات تاب هر کیچه لرده مراقبه ده اولوب مکاشفات و مشاهدات
 کورنک کولنك کوپوب کولل غزینلرینه مطلع اولسا گنده بونچلاین اولماقکنی
 کوپ مراقبه ده تورماقکنن کورب اوزنکنی اوزنك قبارتوب بن آنداغ حاللی
 من دیب تکبر لك ایلیمک کوپتوروب لفظینک اولسگی معناسی عربجه (ولا تظن
 ما یری فی مراقبتك من المشاهدات والتجلیات بطول مکثك معناسنه در) (وایکنچسی نسگ

(عقلنی اشکا بیور مق تکبر لك عالمر کاسر ز نش بیانی)

معناسی عربی چه (لاتتور مصدر ك بسبب هذا الحال ولا تكبر) معناسه در * (اگر
چندیکه بولسک قطب ابرار * دیگلی دانشم بار نیده اشم بار) یعنی اگر چه سن
ایز گور نل باشچیس اولسا کنده ایتکل فی دانشم ونه اشم بار دیگل قطب مونده
باشچی معناسه در جوهر یدیه کتور مشکه « القطب السند وصاحب الجیش » دیدی
* نهال خنتنک بیرسون دیسک بر * رضای حق اوچون علم ایت میسر * یعنی خنت
یغافل سگایمش بیرسون دیسک الله تعالی رضالقی اوچون علمکنی استا گل و آئی
خلایق غه صرف ایلمکنی یگل ایلسک حاصل کلام اهل سلوک اولوب کوب مشقتلر گه
اوچراب الله تعالی گه یقین اولمقنی تلاسک کرکدر علم فقهی استمک دیمکدر نهال
دیدکی بر کچکنه یغافلر الوغ یغافلر توبنده اوسار موندن صوئل آئی طامری
برله سوورب آلب بازار لارده ص تارلار آئی یغاقچه یالغاب اوسترب یهشن بیمارلار
بلغار یورطنده آلمه یغای آنک کمیدر مونده مطلق یغاقچه آتالدی نهال فی خنتله
اضافه سی استعاره مکیده در من قبیل اضافه المشبه الی المشبه به در تامل * (اگر
یاغنده بولسه کل ریاسی * چان بولغای چراغک نل ضیاسی) یعنی عمل مایکنده
ریانوفر اقدن بر آزی بولسه چان اعمال چراغک یاقتررب نور تجلی واسرار الهی
حاصل اولور عمل مایکدن مراد اعمال لر گدر « کل » لفظی کسر کاف ایله بالحق
معناسه در * (اگر حالی ریادین خالی ایرمس * حقیقت اول کشی ننگ حالی
ایرمس) * یعنی بو علم حال ایله موصوف اولدقی کمنه ریادین خالی ایرمس
اولسه حقیقت سرلرینه بار مق اول کشی نل حالندن ایرمسدر خالی لفظی نسل
اولسکی یوزد اکی مینکنی ایتورلار قاشق خلی نل لغتیدر اما مونده اهل حال
یعنی اهل تصوف کا استعاره آلدی یامضای مخدوف اولوب یای وحدت اوچوندر
ایکنچسی غلوتدن مشقتدر عربی در اوچنچسی قوت معناسه در * (اوقور بولسنک
اوقی نفسک کوزینه * قاراچن کوز بیله مصحفی یوزینه) * یعنی سن درس و قرآن
اوقور بولسنک اول نفسکنی اوشکور گل آئی گناه زحمتدن دارو ایلمکا جهد ایلسک
آچلاین اولسنک یعنی اوقدقی قرآن و درس دن اوگوت ونصیحت آلمسنک همان
بر قاراچین ککیدر قرآن یوزینه قونب توردقی کبی بس او یله اولسه اوقدقی
علم لکدن اول اوزنکنی کوندر گل دیمکدر اوقی دیدکی صیغه امر در معناسی
اوشکور گل نته که ایتور لر فلان عالم فلان خسته فی اوقودی یعنی اوشکور دی اما
بونده نفسکنی خط آماقغه و آلدی مغه استعاره آلدی اوقور بولسنک دیما کی
عالم لگی اوقور بولسنک دیمکدر * (حقق عالم اولدر عادل اولسه * نه کوب جادل
یوگورتب جادل اولسه) * یعنی حقق عالم اولدر بلدی علمی ایله عمل قیلغوی
اولغای دگلدر که حقق عالم آچلاین عالم که کوب اورنلرده بحث ایلمکی اوله بحث
ایلمکنده اظهار حق اولمیه بلکه ملزم و مسخره ایتماک اوچون اوله حاصل کلام حقق
عالم علمی ایله عمل قیلغوی اوله و بحثلر ایلمیه دیمکدر فی الجمله بو بیت الزام خصم

اوچون اولان مناظره دن نهی ایلمکینه اشارتدر یوقسه بالیکلیه فن مناظره فی اوقه دن
 نهی دگلدر اظهار حق اوچون اولورسه مآجور در دیمشدر (بیت) نهی دیر سر عالم آداب
 عجب سر * بوفند جاهل اولور می ادب سر * معلل گاه معارض گاه مانع * اولان اولمق
 کرک آداب جامع * جدل اظهار حق اوچون نه الزام * و جادلهم بیور مشرب اکرم *
 جادل لفظینک اولکسی جای لفظندن مقصود در وایکچسی مجادله دن مشتق در
 عربیدر بحث معنا سنه در * (جدل دین قال که قیل اوستونده در قال * یقتسل
 یایقلسنکدر زبون حال) * یعنی محقق عالم اولسنک بحثدن قائل اصل بحث ایلمک
 زیرا که لفظ قیل علم قائل چوقدر اول قیل ایله بحث ایده اوز نک یقلب غلا یقلر
 آراسنده مستخرایه فالورسن یا که غیر فی یقب مستخره ایدرسن بور حال اولسه
 بحث نکل کورکاملیکی یوقدر دیمکدر قال که امر حاضر در ترکیدر قیل لفظی صیغه
 مرضیه منقول عنده نکل ضعیف لگی اوچونددر علما ظاهر کتابارنده کوبدر قال
 دیدکی علم قالددر مضافی عنده نکل یقلسنک دیدکی باعث نکل اوزی یقلما قیددر
 فعل لازمدر یقلسنک دیدکی غیر فی یقماق معنا سنه در فعل متعدی در * (وجود نک
 عقبه سی ایرمز آلاشا * تل اشا کیلگان اولتورمس تلاشا) * یعنی بارلغناک تاغی
 بیوک دگلدر آندان مراد نه قدر عالم اولسا گده علم لکنک انتهایسینه ایرشکان
 آدم دگلدر سن شونک اوچون سنی برا گو بحث ایلاب یقار وخور ایلر بس آنداغ
 اولسه تاغ آرتندن کلدکی کمنه آندان مراد علمدن وجوده کلدکی کمنه کشیلر
 ایله بحث ایلاب اورشوب و تالاشوب اولتورمس دیمکدر بس آنداغ اولسه عالم
 ارواحدن عالم وجوده کلمه کتنکی حساب ایله ینه وجوددن عدمه واررسن آنک
 استعدادنی ایلاب عمل ایلاب و بحثلری قویغل دیمکدر وجود دیدکی بارلق معنا سنه در
 آندین علم لککا استعاره آلوندی عقبه عین مهله ایله تاغ معنا سنه در سمرقند
 خلقی نکل لغتیدر آندان کوبلککا استعاره آلندی تل تانک فتیله طاع معنا سنه در
 هند لغتیدر آندان عالم الارواحقه استعاره آلوندی تلاشا تالاشمک واورشوق
 معنا سنه در کامل * (بوسوز دیندر غرض تنگری رضاسی * نه اول علمیکه بولغای خلق
 اذاسی) * یعنی بحث ایلمک دیگان سوز مدن مقصود تنگری تعالی رضالقدیر آنک
 رضالقتی طلب ایلمک کمنه البته بحثنی قویسه کرکدر دگلدر آچلاین علم لک اول
 علم لک غلا یقلر فی رنجتور اولسه اول علم لکدن خدای تعالی نکل رضالقی یوقدر
 دیمکدر * (یانب کیلگاندنه محنت شمعی ای یار * یانب توتمه هوا باد یغه زنه ار) *
 یعنی علم لک چراغناک کوب محنتلر ایله و اجتهادلر ایله حاصل ایلاب کامل اولوب
 یا قتر ب یایب تورسه آچلاین علم لکدن کیرو قایتوب نادانلقغه بارب نفس
 آرزولرینک ییلینه واول تلادکی نرسه لر اوچون توتماغل یعنی حاصل کلام کوب
 مشقتلر ایله حاصل ایلمک علم لکنی نفس آرزولرینه صرف ایلمک دیمکدر یانب
 لفظینک اولکسی عربچه توقد معنا سنه در وایکچسی کیرو قایتوق معنا سنه در هر ایکسی

ترکیدر * زمانه اهلی اکثر طالب قدر * بولای دیب صدر مجلس قان قیلور صدر *
 یعنی بوز مانه ننگ علم استا گوچیلری علم لك استمکاردنن مقصود لری غلا یقلا آراسنده
 قدر و هرمتلی اولماقلقیدر بولای دیب علم استمکاری ایله آخرت مجلسی ننگ تورنده
 اولتور مقنی قانددین حاصل ایلسونلر یعنی حاصل ایله آلماز لر حاصل کلام بونیتلری
 ایله آخرت مرتبه سنی تابا آلماز لر دیمکدر * اوقوب دور سن اگر خالص معانی *
 یور الکفانی بیله آثاری قانی * یعنی سن درس ایله اوقوب خالص الله اوچون اوقدق
 علم لکم بار دیب ایتور سن قنی سنک الله تعالی دن قورقوب یغلامنک علامتی یوقدر
 همان ایتدکی سوزنک یاغاندنر حال آنکه سن یور الک قانکنی الله تعالی دن قورقوب
 آقر مغان سن دیمکدر قانی لفظی ننگ اولکسی دم معناسنده در ایکچسی یوق لکس
 معناسنده در * (اگر قیلدنک میسر علم اشیدین * آیاغل باصمه ایگری کور کشیدین) *
 * (بلب اوز دشمانک قیلمه آگا حرب * کورب اوتقه اوزین سالتق چوک حرب) *
 یعنی علم لکنی اوگرانوب بلب اوز دشمانکا صرف ایلامک زیرا که گناه اشر ننگ
 بارچه سی آخری دشماندر دشمانلغنی بلوب تروب علم لکنی نفس هوالرکا
 صرف ایلامکی ننگ مثالی برا گواوت بار لغنی کورب اوتقه اوزنی اوزی صالمق
 کبیدر آنچلاین سنک اوزنکنی بلانور غاچ علم لکنی نفس دشمان هواسینه و مقتضا
 سنچه ایلامک دیمکدر حرب لفظینک اولکسی صرف ایلامک معناسنده هند لغتیدر
 ایکچسی خراب ایلامک ویوق ایلامک عرب ایله عجم آراسنده مشترکدر * (موافق
 هلمیکا قیلسه اشینی * دیکل ارباب علم آنداغ کشینی) * یعنی علمنی اوگرانددکی
 عالم ننگ قیلدقی طاعتلری اوگرانددکی علمیکه موافق اولسه آنچلاین کشینی عالم
 ربانی و فقیه صمدانی دیوانیکل * (تورع شهر یده ای مردکاری * کرک البته در قاری
 وقاری) * یعنی بر عالم تقوالق شهرنده اش قیلغوچی اولسه یعنی اول عالم تقوالق
 ایله تور مقنی تلاسه البته کرکدر آنداین اولوب علم لك اوقعوچی کمسنه که آقر نلق
 و صبرلق و آغراق و تحمل اوزرینه اولسون دیمکدر تورع لفظنی شهر لفظنه اضافه سی
 لچین الما قیلندندر قاری لفظینک اولکسی اوقغوچی معناسنده در (ایکچسی
 آقر نلق و صبرلق معناسنده در هر ایکسی عربیدر حکایت بد بختان) * (بتبر جامع
 مشکوة اچنده * نبیدین صوردی بر صورعوچی بند) * جامع المشکوة دیدکی
 کتاب ننگ اچنده یاز لمشکه پیغمبر دین بر قل صوردی صورعوچی بند ننگ اسمی
 عبد الله بن مسعود ایدی * (یمانلار ننگ یمانی قایسی انسان * جوابن بیرمدی آگا
 اوشال آن) * یعنی اول صورعوچی ایدی یارسول الله آخرتده یمانلار ننگ یمانراقی
 و عذاب ننگ کوبراکی سنک امتکدن قایو آدمکه کوبرا ک اولور دیدی اولسید
 عالم اول صورعوچی کمسنه که تیز زمان جواب بیرمدی * (اوج آیفان صونک
 جوابن بیردی آفی * یمان عالم یمانلار ننگ یمانی) * یعنی اول صورعوچی اوج
 مرتبه کلوب صورغانددین صونک جوابن بیریب ایدی آخرتده یمانلار ننگ یمانراقی

بوزوق عالم لرد در علم لسکندن فايده آلمیوب عمل قیلیمغانلاردر ونه که خلق آراسنده
 حکم ایلسه لرر شوت آلمانلاردر عوام لرننگ هواسینه قاراب یورگان عالم لرکی
 آخرتده قاتی عذابلی کمنسه یوقدر دیدی سؤال پیغمبر علیه السلام اوچ مرتبه
 صورغاندین صونک جواب بیرمکی ننگ حکمتی نه ایردی جواب عالملردن ادب
 صافلادی آنلارنگ عیینی قیز زمان آچمادی سائل ننگ اوچنچی مرتبه فتوی استمگه
 کله کی ضروری اولدی پس بلندی آنچلاین دنیا و آخرت پادشاهی عالملردن
 ادب صافلاسه قانده قالدی بزلره تأمل * (ینه دیدی اوشال همر از محبوب * ایرر
 خوب ننگ خوبی هم عالم خوب) * یعنی آنحضرتلری اول مجلسنده جواب بیردی آخرتده
 اینر گولرنگ اینر گوراکسی اینر گو عالملردر آنلار بلد کی علمی ایلن عمل ایلر
 امر معروف ونهی منکر ایلیمه ویواش وکونی سوزلی اوله فاسقلاردن یراق قاقچوچی
 اوله و سلطانلار و بایلار مجلسندن یراق قاقچوچی اوله بایلارغه بایللی اوچون تواضع
 ایلیمه و حکم لرده رشوت آلیمه و مسجد یولنی قوییمه و بحث ایلسگوچی اولیمه موندن
 غیر ی نه که اخلاق ذمیمه لر واردر آنلاردن یراق اوله * (دیدی پیغمبری عالم گه
 هادی * ایرر دوزخده بر شدتلی وادی) * یعنی دنیا خلقتی توغری یولغه کوندر گوچی
 پیغمبر من ایدی تموغله بر قاتی عذابلی چوقر باردر دیدی بو حدیث فی هم جامع المشکوة
 اچنده ابوهریره دن روایت ایلر یازمش ایدی * (اوشال وادیغه جب الحزن
 اتادی * ریالیک قاریلار جای اوادی) * یعنی اول قانیغ عذابلی چوقر ننگ اسمی
 جب الحزن دیب الله تعالی اسم بیردی اول چوقرده شوخیلاین کمنسه لر واردر ریالیک
 ایلن علمنی اوقغوچیلاردر ونیت لری علم لک اوگر انکانه خلیق آراسنده
 هر مثلی اولسام ایردی دیونیت ایلر اوقغوچیلار ننگ اورنی دیدی (ایمشر کم
 اول چوقر جهنم ننگ اورتاسیده در آنده اوچ تورلک جماعتنی سالورلار اول برسنی
 ناظم رحمه الله بیان ایلدی ایکنچسسی آنلارینه آنلارینه عاق اولغانلاردر
 خاتونلارینه قاراب آنا و آنلارنی رختگانلردر پس شول اجلدن سلف صالحین لرننگ
 کوبراکی آنا آناسی وفات اولمایون خاتون آلهادیلار اوچوچی خاتوتلاردر ایرینه
 قاتیغ آواز ایلر چاغرب ایری ننگ آلدنده جواب بیرگانلردر بوچوقرغه اوچ
 تورلک جماعتلر کرلر (ایمشر اول چوقر ننگ توبی اوچ یوزیکرمی یل لق
 یولدر اچنده تورلک یلان و چیانلار اولور دیدی هر تورلک آنده صاصی ایلر
 بولور دیدی جب جیم ننگ ضمه سی ایلن و باننگ تشدید ایلن تیران معناسنده در
 ومنه قوله تعالی (فی غیابة الحب) الایه * (جهنم کونک دورت یوز قتله آندین *
 پناه آستر خدای ذوالمنن دین) * یعنی اول چوقر ننگ هیبتندین و عذاب کی کوبلسکندین
 جهنم کندی اوزی الله تعالی دن صغتمق استر هر کونده دورت یوز مرتبه نعمت
 بیرگوچی اینر مژدن مدد تلب صغفور ایرمش * (خداونده یراق اینکل ریادین *
 آیرماغل صدق اخلاص ضیادین) * یعنی یارب رحمتکله بزلرنی ریالیک برله درس

اوقغوجیلاردین وریا برله عمل قیلغوجیلاردن یراق ایملک ودخی بزلرنی اغلاص
 نورندین ایرماغل دیب ناظم نسل دعا قیلماقیدر (تکبر لک قیلماق تو اضع لکنی
 اختیار قیلماق بیاندنه) * (کیل ای زاهد قولوگدین بیرمه طاعت * زیادایت
 طاعتک ساعت بساعت) * یعنی ای دنیا دین یوز اوگرب وزینت دنیانی آرتقه
 قویب اهل سلوک اولدق صوفی زنهار قولسگدین طاعت وعبادت و قتلارینی
 ترک ککئل یلگما او قارمکل بلکه ساعت بساعت طاعت درجه سنی آرتدرغل یعنی
 انواع طاعت ایله متصف اولغل و قیلگنی پاک ایلب اعضا لرگنی تور لوک طاعتلر
 ایله کوندر گل نناکه بیوردی * (اویاغلیغ پیشه قیل خوف ایت طمع دین * ریاضت
 ایله تقوی ورعدین) * یعنی سن زاهد دایم کچهلر نی اویاغ تور مقلقنی هنر ایدن گل
 ودخی دایم الله تعالی نکل عذابندن قورقغل ودخی طمع دین یراق بولغل ودایم آچ تور ب
 روزه توتوب نفسکه مشقتلر ایملک املونلر نکل بارچه سی فایدالیدر چنانکم حرام
 وشبهلر دن صقلانسکل آنداغ اولسه اگرچه اشلسلده بارچه سی هبادر * فراغت
 برله هیچ عاشق یتارمی * کشی راحت بیله عاشق یتارمی * یعنی الله تعالی حضر تنه
 عاشق اولدق کهنه نچلق برله بی خبر یوقلارمی اصلا عاشق حقیقی نچلاب راحتلب
 یوقلامز در دخی عاشق لقی دعوی قیلدق کشی آشاب اچب یاتماز * (اگر قل
 خواجه سین جوینده بولسه * یا تورمی یولده عاشق بنده بولسه) * یعنی بر بنده مولی
 سنی استایم دیب یولغه چقسه اول بنده حقیقت مولی سینه عاشق اولسه البته اول
 بنده فراغت بی خبر یانمز در نناکه که بیوردی * (ییکل کم کچه تور ماغدین ییسل
 غم * بولور اش کم اگر کوب توبسه اشکم) * یعنی حق تعالی حضر تله رینه عاشق حقیقی
 اولسانک آز آشاغل و آز اچکل زیرا که کوب آشامق برله اشکم کم یعنی طاعت وعبادتکل
 آز اولور زیرا که کوب آشامق طبیعت کا تکاسل ایلر آندین صونک الله تعالی نی
 استمکدین محروم قالور سن دیمکدر اشکم لفظی نکل اولسگی مرکبدر اش فار سنچه
 کار معناسنه در کم اندک معناسنه در هر ایکسی ترکیدر وایکچسی مفرد در قور صاف
 معناسنه * (ایگه عهد ایتسه فاطمینی تجدنی * قویارمی اوز گالر بول جهد جدنی) * یعنی
 حق تعالی حضرتلری عهد ایلوب ایتکان اولسه بوسوزنی اگر حقیقت برله منی
 استه سگن تابار سزار دیوایتکان اولسه عقل ایاسی الله تعالی نکل بوامر نی دنیا
 نرسه لرینه عاشق اولوب الله تعالی نکل امر نی آرتقه قویب غلاف ایلامسدر بلکه
 جهد واجتهاد ایلاب اول امر نکل مقتضا سنچه عمل قیلور ایگه دیدکی الله معناسنه در
 هند لغتیدر * (اریغ جسمک اگر بولسون دیسل ساغ * سناچ آغزین سن آچ
 البته کمر اغ) * سنکل پاک تنکل زحمتلر دن سلامت اولسون دیسل کون کیمه سی نکل
 آغزین آزاراق آچغل سن ای قارنی آچ کهنه دیمکدر سناج دیدکی آصلده بر
 کمه در کوندن یا صالور اچینی یل بران تولتور بایکی باشنی محکم بی برله یا غلر لر
 کمه یوق وقتده اوستنه اولتور ب در یادین چقار لر لکن مونده قور صاق معناسینه

استعاره آلتی حاصل معنای کون که گنی آزر اق آچقل یعنی آزا غل ننه که
 کون که سی نسل یبنی کو بر اک آچب یبار سل اچنده کی یل چقب دریاده هلاک
 اولور سل آچلاین سنسل کو بر اک اشامقنک ایله نفسل قوت تاب الله تعالی
 استامکن قروغ قالب محروم اولور سن دیمکدر آچ دیدکی صیغه امر در تأمل
 * ریاضت میوه سیدر مثل ینکاغ * اگر چه ظاهری شح باطنی یاغ * یعنی فی الجمله
 آچلقده چوق فائده لر واردر زیرا که آچلق ایله مشقت چکمک یمشی نسل مثالی
 استرخان چکلاوکی کبیدر ننا که آنک طش طرفی قاتی اچی طرفی توش و ماید
 آچلاین ریاضت ثمره سی نسل اولی مشقت در آخری راحتدر خلاصه الکلام دریاده
 آچلقدره کوپ صبر لق ایلاس آخرتده کوپ راحتسگر کور رسن دیمکدر
 ینکاغ لفظی فارسی لغتچه چار مغز دیر لر بلغار تلنچه استرخان چیکلاوکی دیمکدر
 ترکمان لغتچه ینکاغ در شح شین ننگ ضمه سی ایله قاتی لق معنا سنه در عربی در
 نامل * معیشت اولی نرم آخری قهر * یلان نسل طشی یومشاق اچیدر زهر *
 یعنی حاصل کلام قارین توقاغننده فایده یوقدر زیرا که خوب ترکلسکنل و کوپ
 آشامق نسل اولی یومشاقدر یعنی دریاده وقتده فایداسی واردر لکن آخر قهر در
 الله تعالی ننگ عذاب واردر کور مز میسن یلان نسل قیرسی یومشاق اچی تولوغ زهر در
 آچلاین دریاده هوای نفسار مرده یور مکار مز دریاده یومشاق کبی اولسه ده آخری زهر در
 تموغده عذاب کویدر آنداغ اولسه دایم آچلق ایله عمر نکنی اوتکار گل دیمکدر
 * ریاضت خاک کی غه هر کیچه اور باش * یورک قانیه لعل آتاتور تاش * یعنی
 کور مز می سن مشقت چکمک توفراقینه هر کیچ باشگنی اورغل آندن مراد دایم
 وقت لر آچلق ایله اولغل ونفسگنی دایم مشقت ایله توقتل بو نچلاین اوللق سببی
 ایله یورک قانسل لعل ناشنه ایلنوب الله تعالی قاشنده هر متلی اولور سن ننا که
 لعل ناشی نسل قیمتی آدمیلر آراسنده کویدر آچلاین صاحب ریاضت نسل حرمتی
 الله تعالی قاشنده کویدر دیمکدر * بیلسگنی باغلاغل خدمتکا چون فی * شکر
 تولتور سه شاید کونکگامی * بس آنداغ اولسه آچلق ایله الله تعالی حضر تلی نه
 بیلسگنی باغلاغل شاید که الله تعالی شکر قامشی کبی کونکگام شکر قومی
 تولتورر آندن مراد کوپ آچلق ایله الله تعالی کونکگام معرفت و حکمت تولتورر
 الله تعالی قاشنده و آدمیلر حضورنده هر متلی ایلر دیمکدر فی دیدکی قامش
 معنا سنه در فارسی سیدر «عی» دیدکی الله تعالی اسم لر نین بر اسمدر * (بیلور عاقل بودون فی
 سجن بد بوی * بلند او ایسته سک نفسک کوزین او ی) یعنی سن عقل اهلندن اولسل
 البته عقل اهلی بلور که بوز بون دنیانی صاصی ایسلی زندان دیوزیرا که صاصی
 و چرکن ایسلی اور ونده تور مق طبیعت لر گانخالق در آچلاین بود نیانسل فانی ابرکاننی
 بلد کی کمنه طاعت ایلامین و نفسینه مشقت چکدر مین تور مقنی لایق کور مس بس آنداغ
 اولسه بکنی فکر ایلد کی که سنه البته نفس اماره نسل کوزینی مشقت ایله وطاعت و عبادت ایله

چهار سه كرك الله تعالى نيك رضا القنى دایم استه سه كرك دیمكدر سچین دید کی زندان معناسنه در
 عربی در بد دید کی یاوز معناسنه در بوی دید کی ایس معناسنه در اوی دید کی لفظ نيك
 اولگسی فكر معناسنه در وایكچسی چقار مق و تیشك معناسنه در اویمقن مشقندر
 * (توشاب قالین یابب بدعت جمالین * قویوب سن باشنگا بالین و بالین) * یعنی سن
 نفس اماره گا بویون سونوب راحنك اوچون قالن قوشا ككا تیانب راحته
 اولش سن آنك ايله الله تعالى نيك طاعت یوزینی یابب طاعت و عبادت ایلر گایا لقاولق
 ایلب شول سببلر ايله باشنگا گناه یاستوقن قویب فراغت ايله یاتب سن دیمكدر بالین
 دید کی لفظ نيك اولگسی یاستوق معناسنه در وایكچسی گناه معناسنه در * (تیلی نفسنك
 تیله طاعتكا كم كم * بولغای ایلکاس گردنك غم) * بس آنداغ اولسه احمق
 نفسگنی الله تعالى عبادت لرینه آفر و نلق برله تلا گل و بوكل آنك اوچون اول
 نفسگنی مشقتكا صالما یوب تور مقنك بولماس اول بویون سونماس اولماسون زیرا كه
 نفسنك تلاد کی نرسه لرینی دایم بیر مك ايله قوت تائب سگا اوستون اولمسون دیمكدر
 تیلی دید کی بكسر التاء احمق معناسنه در تله دید کی بكسر التاء تلانك معناسنه در
 هر ایکسی ترکیدر گردن موین معناسنه در خم دید کی ایکولمس و ایلمس معناسنه در
 هر ایکسی فارسیدر * (کوزگدین ايله غفلت اویقوسین دور * ولیکن بولماغل طاعتكا
 مغرور) * یعنی سن هر وقت کوزگدین غفلت اویقوسنی یراق ایلب نفسكا تور لوك
 مشقتلر ایلکل والله تعالى نيك طاعتلرینی و عبادت لرینی دایم ایلکل آنداغ
 اولسه ده تكبر لك ایلب طاعت و عبادتنك كبولسکینه آلدانماغل دیما كدر نته كه
 بیوردی * (اگر چه بولسنك اهل علم زهاد * تكبر قیلماغل اصلنگی قیل یاد) *
 یعنی اگر چه سن عالم ذی الفنون و زاهد ذی المنون اولسنكده تكبر لك ایلمکل
 واصلنگی یاد ایلسکل زیرا كه اصلنك توفرا قدر شول اصلنگی یاد قیلوب
 تكبر لك لرنی كونكندنان چغار غل * (تكبر ایلمك شیطان فعالی * یغی وزاریدر
 آدم نيك عالی) * زیرا كه تكبر لك ایلمك شیطان علیه اللعنه نيك فعلیدر شوننك اوچون
 تكبر لك ایلمه گل دایم یعلامقه اولغل زیرا كه یغلاماق آدم علیه السلام نيك
 هالیدر نتا كه شیطان تكبر لك ایلب آدمه سچمه قیلما یوب درگاهندن مردود اولدی
 و نتا كه آدم علیه السلام اجماعه بوغدای آشاب الله تعالى نه گنهكار اولدی موندین
 هرونك دایم یغلاب حق تعالی گناهنی عفو ایلب اوزینه یقین ایلدی هر ایکسی نيك
 حكایتلری وقصه لری مشهور در * (ریاضت برله هم آچسنك کوزگنی * عزازیلدك
 الوغ قوتمه اوزگنی) * یعنی سن ریاضت ایلوه نفسنكا مشقتلر چیکدر ب وکوب
 طاعت و عبادت ایلب کوزنگنی آچسگده انواع تجلیات و كشوفات ايله موصوف
 اولسگده عزازیل کبی اوزنگنی الوغ دوتب تكبر لك ایلمکل نتا كه عزازیل نيك
 تكبر لك ایلوب خور اولقی مشهور در * (اگر یر نيك یوزینه ایلسنك درس *
 تكبر قیلماغل بولغل خدا ترس) * یعنی سن عالم اولوب دنیاغلی نيك بارچه سینه

سابق و درس ایلمگده بن استاذ من دیوتکبر لك ایلمک بلکه دایم الله تعالی دن
 قورقوجی اولغل دیمکدر * (سننک کیرگان یولنک طرفه اوزاقدر * آراده سانی
 یوق بندوتوز اقدیر) * یعنی سن اهل سلوک اولوب کوردکی یولنک عجب اوزاقدر
 آرارنده حسابی یوق یب وتوز اقدیر اول خطرلی اورنلردین قور تلماین تکبر لك
 ایلمک دیمکدر (ایملر کم طریقت یولنده سکن منک خطرلی اورنلری باردر
 هر برسی اهل سلوکنی طریقتدن منع ایلسکوچیلردر بونلرننک بعضیسی حسیدر
 وبعضی قلیبدن باری بیان ایلمک ترک اددیر سالسکننک کنبوزینه بلنور ذوقیدر
 طرفه دیلکی عجب معناسنده در قاشغر لغتیدر *) عجب یولدر آراده کوب خطر
 بار * کشی بلمس چین یتکایمویاشونقار *) یعنی طریقت یولی عجب بر اوزاق یولدر
 کوب خطرلی اورنلری واردر موچلاین مشکل یولغه هر کم تنک یتمکی معلوم دگلدر
 چین یترمویا که شونقار یترمومعین دگلدر آندن مراد اول یولغه آزطاعت ایلسگانلر
 یتارمی یا که کوب طاعت ایلسگانلر یتارمی شیخ عبدالرزاق ویلغم باغور وایلیس
 کبیلر یتمدیلر تکبر لك ایلب غراب اولدیلر ودخی آزطاعت ایلسگانلرننک
 یتماسلری هم معلوم دگلدر بس بنده اولدقی کمسنه خونی ورجا آراسنده اولسون
 دیمکدر بلکه حق تعالی حضرتینه واصل اولمق عبادت برله دگلدر لکن عبادتکابنده
 مأمورلردر چین دیدکی معناسی مشهوردر آندان مراد آزعبادتدر شونقار بر
 مشهور قوش ننگ اسمیدر کوببرك تورمقی هواده اولور لاجین کبیدر آندن
 مراد کوب طاعت ایلب خدا یولنده یتز اولغانلردر فی الجمله بنده اولدقی خونی
 ورجا آراسنده اولماقینه اشارت قیلر بیوردیکه *) کشی بلمس بوعمان آستین
 فاش * جواهر پاره قیمت وارمی یاتاش *) یعنی بو طاعت وعبادت دینکنزنده
 وآننک آستنده اولدقی نرسه ظاهر دگلدر آنی کشیلر بلنلر زیرا که اول
 دینکنز ننگ آستنده قیمتلی جوهر یارمی یا که قیمتسز تاش وارمی نامعلومدر آچیلاین
 طاعت وعبادت ایلمک زده الله تعالی ننگ رضالقی وارمی یا یوقی معلوم دگلدر بس
 آنداغ اولسه عبادت اهل الله دن قبوللقنی اوتنوب و قبول اولماسلغندن قورقوب
 همیشه طاعتلر تورمق کرک و فحور ایلمکی کمسنه دیمه سونکه بنم روز کاریم بونچه زمان بی
 توفیق اوتوبدر ایمدی فلوک طاعت ایلر من دیوعمان دیدکی اصلک هنده طرفنک بر مشهور
 دینکنز ننگ اسمی در امامونده کوب عبادتکا استعاره آلتدی آستین دیدکی ترشیدر
 *) اگر چندیکه گوهر پاره درسین * یتیم بیل بنده بیچاره درسین *) یعنی اگر چه سن
 گوهر تاشیننک پارچه سی اولسکنک آندن مراد سید زاده اولسکنکد شکسز بلکل چاره سز
 بنده سن آنداغ اولسه تکبر لك ایلمکنک نه اوچوندیر *) همیشه بنده دین در زاری
 قیلیمق * نه حد در باشنی یوقاری قیلیمق *) پس آنداغ بنده بولسکنک بنده اولدقی
 کمسنه ننگ عادت اولدر که زار یلقده اولمقدیر نه کار مزوار که بنده اولدقی کمسنه
 باشنی یوقاری ایلاب تکبر ایلامک بنده اولدقی کمسنه دایم تواضع لغت اولمق کرک

* (تواضع لق بولوب توتقل اوز نك كم * شير كيم فيوه ليك بولسه بولور هم) * بس
 آنداغ بنده بولسنك توبانچيلك ايله ب اوز نكنى كم توتب الله تعالى قاشنده حرمتلى
 اولور سن ننا كه يمشلى آغاچ نك يمشى كوب بولسه باشى توبان بولور هم هه له نك
 ضى ايله توبن بولمق معناسنه در * (تبرك اول كيم كوتاردى يوقارى باش *
 ثمر سن قالدى كوردنكى آنى فاش) * يعنى كورمىسن تبرك ديدكى يغاچنى
 باشنى هواغه كوتاريب تورمقى برله يمش سن قالمقى مشهور در * (آنچلاين تكبر ليك
 ايلاب توران كمسنه البته الله تعالى قاشنده درجه سن وهر متسن قالمقى مشهور در نته كه
 بيوردى) * (كشيكم خاكر هدر بر يادر * قدم توپراغى كوز گاتوتيادر) * يعنى بر
 كمسنه توفراق كى تواضع لق ايلاب و عملنده رياسى اولمسه آنچلاين كمسنه نك
 آياق باسدقى توفراقى كوز گاسورمه كيبدر آندن مراد آنچلاين كمسنه الله تعالى
 قاشنده كرامتى يقين در و آدميلر كه قوش كى يقيندر فايداسى كويدر قوتيا
 ديدكى سرمه معناسنه در فارسيدر * (كيتار دمل تولاي دين پست اوتار كون * صباچقه
 بولور عالمدين اوستون) * يعنى كورمىسن قوياش باتمقى وقتك بارچه نرسه لر دن
 توبان بولور قچان تانك ياريب بتسه بارچه دنيا خلقتن اوستون اولور آنچلاين براگو
 توبانچيلك برله تورسه الله تعالى قاتنده بارچه خلايقن حرمتلى و درجه لى اولور
 ديمكر * (نه بولغاي قطره ديك توتسنك اوز نك كم * گهر بولسگده قيلسنك تاج مردم) *
 يعنى نه اولاهه نيسان يغمورى ديك اوز نكنى كم كورب توتسنك شايد كه ايرانلر نك
 باشنده تاجلرينه قويدقى انجوديك اولور سن (ايمشلكم ثور يولدى نك اون
 بشنده نيسان يغمورى يغار اول يغمور قچانكه فارس ديتگرى ايله روم ديتگرى نك
 قوشلقى يرينه ياغسه ديتگرى توبينه و اريب صدى آغزينه كرر آنده انجواولور
 قچانكم نيسان يغمورى تامچيسى ديتگرى يوزينه توشدكنده ايتور ايرمش يارب
 من قولنك ضعيفلر نك ضعيفى در من بوچلاين ديتگرى نك قاتنده من نه اولام ديوبو
 بيتنى ايتور ايرمش (بيت) * (بدين پهن در يامن كيستم * كه او هست حقا كه من نيستم) *
 ديوتواضعلق ايلر ايرمش الله تعالى آنك تواضعلق اوچون پادشاهلر تاجنده قيلدى
 آنچلاين براگو اوزينى اوزى كم كورب ترر بولسه الله تعالى آنى عزيز ايلب
 آدميلردن اوستون ايلر ديمكر قطره لفظننه گى هالنى لام عهد ذهنى اورنده قايمدر
 تأمل ولا تغفل * (اگر فيض ايلسنك قيلمه تكبر * بيوكه آقمغاي بحر اولسه هم پر *
 يعنى سن طريقت حق غه سلوك ايلاب انواع كشوفات و تجليات ايله موصوف اولوب
 الله تعالى كوكلسگه معنالر قويسده اوز نكنى الوغ كورب تكبر لك ايلمك نناكه
 ديتگر نك صوى بارى ايله تولوغ بولسه ده يوقارى آقمايدر آنچلاين كشوفات ايله
 موصوف اولوب بخته اولدى كى تكبر لك ايلمسدر * (اگر توتسنك طريق مصطفىنى *
 يمان كويدر تكبر كويدر آنى) * يعنى پيغمبر من محمد مصطفى عليه السلامك يولنى
 اخلاص ايله توتسنك تواضعلق ايله تكبر ليك ايله مزير كه تكبر لك اورامى يماندر اول

اور امنی شریعت اوتی برله کویدر گل ویاندر غل دیمکدر کویدر لفظی نیک
اولکسی اورام معناسنه در فارسیدر ایکهچیسسی یاندر مق واحراقی معناسنه در
ترکیدر بواورنده استعاره عنادیه و تخیلییه واردر اهل بدیعه خفی دگلددر * (اگر
توندی اوزینی سننک غاره * طلب بازاریده کرمس شماره) * یعنی کور می سن قارا
تاش اوزنی اوزی آغر توندی تکبر لک ایلدی من آغر من دیب تفاخر ایلدی شوننک
اوچون ساتوچیلر بازارنده حسابیه کرمز اول قار تاشنی هیچ نرسه که قویدر لر آچلاین
برا گواوزنی اوزی آغر کورب تکبر لک ایلسه (ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم)
دیدکی آیت نیک بازارینه کرمز الله تعالی و آدمیلر اول تکبر لک ایلکوچیلر که
التفات ایلمز لر * (کچک بلدی اوزینی دانه در * بهاسیدر خریدار آلدیده پر) *
کور می سن انجو دانه سی اوزینی اوزی کچک کوردی نناک که یوقاریده
بیان اولندی شوننک اوچون انجوننک بهاسی آلفوچی فائده الوغ قیمتیدر آچلاین
اهل تواضعک الله تعالی فائده هرمتی کویدر بس تواضع ایلیمک خلقلرننک پادشاهی
اولدی * (ایکرمش جذب عشق اشکسته کس فی * ییغار گرداب اکثر خار غس فی) *
یعنی الله تعالی جانبیه تارتلمش عشق کمسنه البته صنفلقنی تواضع لقنی جمع ایلسه
کرمک یعنی بالحقیقه الله تعالی حضرتلرینه عاشق کمسنه کورکام اخلاق تواضع ایله
موصوف اولسه کرمک کورمای مومن صوننک اوپقونی چقب چوب چار فی جمع ایلسه کرمک
آچلاین اهل عشق اخلاق تواضع نیک بارچه سی ایله موصوف اولسه کرمک دیمکدر ایکرمش
جمع اولمق معناسنه در جذب دیدکی تارتلمق معناسنه در ییغار جمع اولمق معناسنه در
خار غس چوب چار معناسنه در * (اگر نفسنک همیشه توتوسنک کم * درست اخلاص برله
بولمقای هم) * یعنی برا گودایم اوزینی اوزی تواضع ایله ب کم وغور توتما سه تحقیق
اول کمسنه ده درست اخلاص یوقدرزیرا که تحقیقابنده اولغوچی کمسنه البته اوزنی
اوزی کم کورب تواضع ایلسه کرمکدر (حکایت) * (عزیز کاملنی جاهلی خام * قبیحه
لفظی برله بیردی دشنام) * برعزیز کامل اولیانی بر نادان ناپخته کمسنه چرکن لفظلری
ایله سوکمک لکنی بیردی اول عزیز تهملده اولدی (ایمشر کم اول
عزیز کامل دیدکلری حضرت شیخ شبلی ایدی سوگوچی عبدالرحمن بن مسعود ازانی
ایردی یعنی اول ایکی کمسنه بغداد اورامنده بر توغریک سوز که کلدی لر حضرت
شبلی حق طرفه تار تار ایدی عبدالرحمن بوزوق طرفه تار تار ایدی آخر
حضرت شبلی فی صقالتدن توتوب چرکن لفظلر ایله سوکدی حضرت شبلی جواب
بیرمدی مویون سونوب تیک توردی * (توتوب صقالتی اول مرد خوش خوی *
دیر ایردی اوز قنیک ای خنک روی) * یعنی اول سوک گوچی کتدکن نگره
شبلی حضرتلری سقالتنی قولینه آلوب اوز اوزنی عتاب ایلوب خطاب ایدر ایدی
ایتور ایدی چتیق یوز لیک نابکار خور اولد نیک بوخور اولمکنک اوز سببکندر
غیردن دگلددر زیرا که اول سوکگوچی یوق نرسه لر فی ایتمادی بارچه سی سنده

وارد ر * (سنتك رسوالغنى ايرته وكيچ * اوزوم آيغانگه باور قيلمادنگ هيچ) *
 ودخى شبلى حضرتلرى اوزينه اوزى عتاب ايلب ايتور ايردى ياقن سن شومنك
 رسوالغنى ايرته وكيچ كوررم ويوزمه اويات سننك سببگدين اولور دير ايردم
 سن شوم اوزوم ايتوب بيوردقى طاعت وعبادتكه بهادر لك ايلدنك اصلاچرد اهل
 صلاحدن اولوب قروغ دعوى قيلورسن ديب اوز اوزينه اوزى عتاب ايلب
 خطاب ايلر ايردى * (بومؤمندن ايشتوب كلتور انصاف * نكولر اهلى من ديب
 اورمغل لاف) * ودخى اوزينه اوزى ايتور ايردى ياشبلى بواوزگنى سوك گوچى
 مؤمندن عيگنى ايشتوب انصاف غه كيلك مؤمندن صورته من اهل صلاحدن
 وصوفيدن ديوقروغ اسم برله يوق لافنى اورمغل بلكه بومسلمان ايتدى عيبلرگنى
 كوكلگه آلوب توبه واستغفار ايلك ديوايدى بوچلاين لفظلار برله اوزنى اوزى
 عتاب ايلب خور كورر ايردى بس بوچلاين الوغ كهنه اوزنى اوزى بوقدر
 عتاب ايلب خورلاب تواضع لق ايلسه قنده اولديكه بركه تكبر لك ايلمك قصه دن
 حصه ه قايتمو بيوردى * (آنا انصاف آنا خلق اى برادر * اوزگنك عيبنكاسن
 ياپمه چادر) * يعنى عقل اهلى كورنك عقل اهلنه انصاف و كوركام خلق اول بولور اى
 قرنداشلار بس آنچلاين انصاف اهلدن اولسنك عيبنكى پرده برله يابب تورمغل
 بلكه بولدى عيبلرگه توبه واستغفار ايلك ومسلما فلار غيبتندن برى اولغل ديمكدر
 اناديدكى لفظ الى نيك مدى ايله اوقولور اسم اشارتار نيك قريبندنر معنا سى
 عربچه (اذا كان الامر كذلك فخلق باخلاق اهل الانصاف وهذا خلق صاحب الانصاف
 وهذا فعل صاحب الحق) معناسته در بس آنداغ اولسه بنده اوزنى اوزى خور كورسه
 كركنتا ككه بيوردى * (اكر سن قيلماسنك نفسنك شكستى * يتار سقالگه هر كونده
 دستى) * يعنى سن اوزگنى اوزنك خور كورب نفسگنى ضعيف وغور توتباسانك
 بلكه دايم تكبر ليك ايلسك و آدميلر برله سوزكه كلسنك سقالگه هر كونده آدميلر
 قولنى صوزارلار و خلائقلار آراسنده مسخره اولورسن زيرا كه سوزكه كلك ايلن
 عملرگنى يوق ايلرسن بس آنداغ اولسنك تكبر لك ايلمك تواضع لقله باشگنى
 كوتارمك هميشه خشوع ومسكننده اولغل حقيقتنده تصوف اوشبودر * (توكل
 قيلب يولغه كرمك بيانيدر) * (كيل اى عاشق كوكلنى ايلك پر * طريق كعبه مقصودگه
 كر) * يعنى اى عاشق كهنه كوكلنى الله تعالى عشقى ايله تولوغ ايلك ومقصود كعبه
 بارمق يولنى آلدگن توتقل هيچ بر علايق دنياغه التفات ايلمك كوكلگه يوق فكرلرى
 ايلب مطاوبگدن قروغ قالماغلنتا ككه بيوردى * (چوك بولغى ديوب انديشه قيلمه *
 توكل ايله اوز كه پيشه قيلمه) * يعنى اهل سلوك اولوب كردكى يولنك ده چوك بولور سن
 ديب يوق فكرلرى ايلمه و بلكه اخلاصگنى برك ايلب توكلدن اوزكه هنرى ايدنماكل
 بوييت اشارتدر طالب الله اولوب سفره كتمك تلاسنگ اول مبارك يولغه اقدام
 ايلمك تلاسنگ مالم و خرجم يوق ديوفكر ايلامك زيرا كه الله تعالى رازقدر

(توكل قيلب بولغى كرمك بيانيدر)

توکل تمام کمسنه لر برله در (ان الله يحب المتوكلين) قرینه سی ایله نته که بیوردی
 * (توکل بئنه ننگ یولداشی بولسه * عجب ایرمس قار تاش آشی بولسه) * یعنی قانچا که
 بئنه ننگ توکل تام اولسه توکل آگایولداش بولسه عجب دگل آچیلاین کمسنه که
 پیاذاغی اولنلر و تاغداغی تاشلار نعمت اولسه ده بوتانک عجب دگلدر ننا که
 بنی اسرائیل صوفی لاری تاغده عزلت ایلب تور دیلر نعمتلی اولن اولدی قم
 و تاش اولدی و بزم پیغمبر مزعلیه السلام امتندن عزلت ایلب تور غوچی حضرت
 ابوذر الغفاری اثر دی اول هم تاغده تورب طاعت ایلدی کوبراک آشاماقی اوت
 اولن اولدی بوننگ کبی اولیا لارده کوب ایدی قایسی برنی بیان ایلمک کرب
 فی الجملة توکلدن غیرنی کونکل که کتورمکل ننا که بیوردی * (اگر همت کشیننگ
 یاری بولسه * عجب یوق جرزله لر بازاری بولسه) * یعنی برا گوننگ همتی یولداش
 اولوب توکل تام اولسه تانک عجایب دگلدر یاپانلار بازاری اولدی یعنی توکل
 یولداش اولدی من گنا صحرا لارده بازار لار کبی نعمت بولسه کرب تلادگی
 سفر لر که یپانلار اچیک آزدقسن و آطسز بار سه لار کرکدر بو عجب دگلدر « جرزله » بیان
 معناسنه در فارسی ایله عرب آراسنده مشترکدر * (پتر اخر توکل ایلمک قل *
 توکل قیل توکل قیل توکل) * یعنی فی الجملة توکل ایلمک بئنه آخو بر کون مقصودینه یته
 کرکدر بس آنداغ اولسه همیشه توکل قیلغل و آندن غیرنی اولمغل و آنده اولغل
 اوچ کره تکرار اولندغی بوگا اشعاردر * (ایرر بر اختیار جزئی سندنین * طلب
 قیلغانکا تیکورمک آندین) * یعنی الله تعالی حضرتی سگا بر اختیار فعلنی بیردی
 اول اختیار فعلنک برله همیشه توکل ایلمک زیرا که الله تعالی فی استمکه اختیارنی
 سالمق بئنه لرده در و مراد یغه ایرشتورمک الله تعالی ده اولدی آنداغ اولسه توکل
 بئنه دن یتکورمک الله تعالی دن اولدی * (اگر توتسه خدا قل خاطرین پاس *
 چقار هر گوشه دین خضر والیاس) * یعنی الله تعالی توکل قیلدی بئنه سی ننگ
 خاطرین ساقلاب توتسه آکا مر همت ایلسه و توکل تام اولوب حق تعالی حضرتنی
 استمک سفرینه چقسه البته اول کمسنه گا هر بر پوچه قدن یاردم بیرر گاخضر والیاس
 علیهما السلام چقسه لر کرکدر اول بئنه گا نصرت و یاردم بیرر سه لر کرکدر بوبیت
 اشار قدر خضر ایله الیاس پیغمبر ننگ ترک ایرکانیکا (بعضیلر ایدیلار خضر ایله
 الیاس علیهما السلام اولو کدر لیکن مستغیث اولان کمسنه گا روحلری کلوب یاردم
 بیرر دیلر بو غیر اصح در زیرا که اول ایکسی آب هیاتنی دیار ظلمتده اچدی لار
 و طهارت توز دیلر معلوم کونکا تیکر و اولماز لر در و آلدی طهارت لری بوز لمر در
 بوسوز درستدر بوبیت دهی اشار قدر توکل اهلینه غیب ایرانلری یاردم بیرر مکنه
 آنلر بود نیاده مشرقدن مغربکا کنش کبی سیر ایلر لر : نلر قرق کشیدر (وایه شلر
 اوچ بوز آلتش کشیدر آنلر ننگ الوغینه بدلا دیلر وایکی یاننده ایکی نوکاری
 واردر و آنلری رقبادیر لر اول نوکاری ننگ دهی ایکی نوکاری واردر آنلر نی

نجدادیرلر و آنندین غیر یلرینه ابدال دیرلر (ایمشلر بورجال غیب حقنده اوج
 تور لوک مذهب واردر اولکسی اولدر ایتورلر رجال الغیب رسول دائره سندن
 خارجدر دیرلر یعنی آنلر هیچ بر پیغمبر شریعتنی توتمازلر اوزلرینه استقلال بر
 شریعت واردر دیرلر بونی ایتدکی مذهب کافر در البته آنلر پیغمبر نسل شریعتنه
 متابعت ایلسه لر کرکدر ایکنجسی اولدر که رجال الغیب اصلا یوقدر دیرلر امام
 شافعی و حضرت امام مالک مذهبدیر بوسوز کونکلر گامغولدر اوچنجی مذهب اولدر
 آنلر واردر اما آدمیلدر قیامت دورینه دیکن فانی اولمازلر بوهم باطل مذهبدیر
 امام مذهب اصح اولدر رجال غیب اولدقی حقدر بونلر برلر نسل کوز مزگامشاهد
 دگلدر اما آنلر اهل جندندر پیغمبر مز دورنده آگاکلوب جن کچه سنده ایمان
 کلتور دیرلر آنلر اول زمانده پیغمبر مز دن اوقندیلر برلر علایق دنیا دین منقطع
 اولوب بزلر آدمیلره و بولده عاجلره یاردم بیرر ایدک دیدیلر آنحضرت علیه السلام
 نبوتلیک اوزره دعا ایلاب جهان یوزینه اوزدوردی تادور قیامته دیکن آنلر فانی
 اولمازلر عاجلر گایاردم و نصرت بیررلر اما وفات اولورلر اولکلرندن صونک
 اورننه جلدن برنی آلورلر همیشه شول مذکور عددلرندن کیموز یاده بولمزلر
 فتوی اولدر رجال غیب جندندر زیرا که آدمیلردن بولسه بر نسل کوز مزگامشاهد
 بولور ایردی زیرا که انسان ننگ کوزدن غفی اولدقی مشرقدن مغربکله ایلکلی
 محالدر الا انبیالرده واردر آنلر ننگ چوغنده بو حال اولدقی فتاوی صوفیه ده امام
 غزالی حضرتلری بیله دیو ذکر ایلدی (کلک غضر ایله الیاس حقنه آنلر نسل انالری
 بر توغمه ایردی جقه اسملی کسمه ننگ قزلری ایردی اول ایکی قزدن ایکی پیغمبر
 توغدی بری بشیر آتلیغ بری نذیر آتلیغ ایردی بشیر دیدکی کسمه سی غضر پیغمبر
 و نذیر دیدکی کسمه سی الیاس پیغمبر در اورگانچ شهر فندن چتمشلر در سؤال بشیرنی
 نه اوچون غضر دیب آنادیلر جواب اولدر که غضر وات ییدکی اوچوند غضر وات
 معناسی یا شایچه اولانلر نی ییمک دیمکدر (وایمشلر غضر طعامی کرفسدر یعنی
 قوز غلاق شوننگ اوچون آنادیلر ایکنجی جواب اولدر که غضر علیه السلام باصدقی
 بیریشار ایردی شوننگ اوچون غضر آتاندی اوچونجی جواب اولدر هر عاجز اولغوجی
 کسمه ننگ قاتنده حاضر اولورلر ناظم رحمه الله اوچنجی جوابی اختیار ایدب بشیرنی
 غضر دیدی سؤال نذیرنی نه اوچون الیاس آتاندی جواب اولدر هر عالم عاجز
 متوکل گایاردم بیردکی اوچون الیاس آتاندی زیرا که الیاس عبرانی تلنچه یاردم
 معناسینه دریا که الیاس سریانی تلنچه سوده یوزمکنی ایتورلر زیرا که اول سوداغی
 عاجزلر گایاردم بیردکی اوچون الیاس آتاندی (ایمشلر کم غضر الیاسدن اوتوز
 یل دنیاغه اول کلمدی (ایمشلر غضر ایله الیاس توقسان یاشلرینه یتکاج کیر و قایتب
 اوتوز یاشلک یکت اولورلر زیرا که آنلر اب حیوتی اوتوز یاشلرنده اچدیلر
 (سؤال غضر ایله الیاس فی هر کسمه یه یاردم و نصرت بیرر دیدگن حال بوکه آنلر

کوز من کا مشاهد کلکیر آنداغ اولسه امل جندن اولدیلر جواب اولدرکه آنلرننک
 مشاهد اولماغلانلقی جن اولماقینه دلالت ایتمز در بلکه الله تعالی آنلرنی کوزکا
 کورنمز ایلدی چونکه بزم پیغمبر من دنیاغه کلدی آندین صونک پیغمبر دنیاغه کلمک
 ممتنع در امتلرینه پیغمبر یوزین کورمک جائز اولمدی عیسی علیه السلام دورینه
 دیکن چنانکه عیسی علیه السلام کوکدن اینسه شول زمانداغیلر کورسه لر کرکدر
 آندین اولکی امتلر پیغمبرننک یوزنی کورمیدیلر آنلردنیا دین اوتدکلر یچون بو
 ایکی فی الله تعالی اولدکی کمسنه حکمینه قویب بزلرگا کورگا زمدی یعنی
 کورنکوچی ایامدی ایکنچی جواب اولدرکه ر حال الغیب ننگ جندن اولوب کوز من کا
 کورنمز لکی وهم بو ایکی ننگ آدمیدن اولوب کورنمز اولمقی غیر معقول
 معنادر بواورنده الله تعالی ننگ یاشرین حکمتلری واردر عقللر برله حسابلامق
 حرامدر* (اکر تیکورسه مولی قل اشینی * قیلور مشفق کورنکن هرکشی فی) *
 یعنی الله تعالی برقلی ننگ اشینی تیکورمکا و مرادی و مقصودی حاصل ایلاب
 بیرمک تلاسه و توکل ایلاب خدا یولینه باردرمق تلاسه یولده کورندکی کمسنه لر ننگ
 بارچه سنی مشفق ایلر* (اگر لطفی ایلسه بوستان بولور چول * آلااور تاسیده
 پیدا بولور یول) * یعنی الله تعالی رحمت ایلاب ظفر ایلمک تلاسه و توکل تام
 اولوب مقصودینه ایر کوزمک ایلسه یپانلر بارچه سی باقه اولور و تورلوک
 نعمتلرنی قدرتی ایله پیدا ایلر و یول اولماغلانرغه یول بیریب مراد یغه ایر کوزر
 نناککه موسی علیه السلام قیه صحرا سنده باغور ننگ دعاسی سبیلی قوق یل تمام
 سیر ایلدی الله تعالی موسی علیه السلام قومینه صحرا لارده تورلوک یمشدر اوستروب
 حاضر ایلاب ترر ایردی آنچالین توکل اهلینه الله تعالی یپانلارده تورلیک نعمتلرنی
 پیدا ایلر دیمکدر* (اوتارده اژدر آغزین سورسه پاینک * زیان ایتمس امان ایتسه
 خدا اینک) * یعنی الله تعالی فی استمکه باردقی سفرده مثلا آذاقنک اژدها آغزینه
 توش ایلسه الله تعالی اول یلان آغوسندن آیاقنکه زیان تیکور مسدر الله تعالی سنی
 امان ایلمک تلاسه دیمکدر* (ایگه قم دیدی بول قمدین قوب چست * محبت قم
 قمیدین قیل اوزنک شست) * یعنی الله تعالی سگا تورغل بنی استاکل دیدی بس
 آنداغ اولسه بودنیا قمندن تیزلوک اوزرینه تورغل الله تعالی فی استکل و آننک
 امرینه خلافتق ایلمکل الله تعالی فی استاب آننک قومغانندن محبت شرابنی اچکل
 و محبت شرابی برله اوزگنی کناهر نکدین یوغل دیمکدر قم دیدکی لفظ ننگ اولکسی
 امر حاضر در عربی در ایکنچسی رمل معناسنه در ترکیدر آندان مراد مطلق ارض
 معناسنه استعاره آلدی قم قم دیدکی ابریق و قمنغان معناسنه در عربی در آندن
 محبت شرابنه استعاره آلدی ذکر محل و اراده حال قرینه سی ایله ایگه الله تعالی
 معناسنه در نناککه یوقاریده بیان اولندی* (بوزوق یرده یاتب بولمس اشنک به *
 مکانا طیباً فاذهب بعونه) * یعنی ایله اولسه بوبوزوق دنیاغه الله تعالی فی استامیوب

یا نفاقمیز این گواولمسدر آنداغ اولسه الله تعالی ننگ یاردمی ایله توکل تام اولوب
 پاك اورون صاری اقدام ایلكل آندن مراد عمل ایلب قبول لغنی الله تعالی غه
 توکل ایلب اجماع تابا بارمق قصدنده اولغل دیمکدر* (اگرچه سنده بولسه اهل
 فرزند* یراتبدر آلا رنی هم خداوند)* یعنی سن الله تعالی گابالحقیقه عاشق اولسنک
 توکل ایلب الله تعالی فی استه کل دنیا خلا یقلارینه آلدانماغل وبالاچقلم بار
 دیماکل اگرچه سنده بالاچقلم اولسه ده الله تعالی اوزی یراتبدر* (اوزی قبلدی
 آلا رنی جسم ایله جان* بیرر البته جان بیرکان خدا نان)* یعنی الله تعالی اول
 بالاچقلم رنی عدمدن وجوده کلتوردی آنلرغه تن ایله جان روزی ایلدی البته
 جان ایله تن یراندق الله تعالی آنلرغه ایکماک بیرسه ککرکدر* (عزیز جان چقمسه
 قالبریدین* کیموس نعمت حق لیلریدین)* بس آنداغ اولسه اول بالاچقلم ننگ
 تنلرندین عزیز جانلری چقما یچه آنلرننگ ایکمکسری آغزلرندین توکانمسه
 ککک او یله اولسه خاتونم بالا وبالاچقلم بار دیب الله تعالی فی استیکدن قروغ
 قالماغل. سؤال : ناظم رحمه الله تعالی بوا یکی بیت ایله اشارت ایلدی خاتونلرغه
 وبالاچقلمرغه قارامیب عزلت یولنی توتماغه اختیار ایلدی حال بوکه آلا رننگ
 نفقه سی آتالرینه فرضدر (زیراکه پیغمبر علیه السلام ایدی هرکم خاتونندن
 وبالاچقلمرندن قلیچ نفقه بیرمای یورسه اول کمنه ننگ اصلا عبادتی قبول دکلد
 دینی) جواب اولدر ناظم رحمه الله ننگ مرادی آنلرغه قراب الله تعالی ننگ فرضلرین
 اوتکارمکل دیمکدر یعنی برا گواهل عیالینه نفقه بیرسه الله تعالی ننگ فرضلرینی
 قویماسه وهرام نرسه لردن منع اولسه حقیقت دنیانی قویماق الله تعالی ننگ سفرنده
 اولماق اوشبودر قالب تن معناسنه در عربی در «لب» ایرن معناسنه در* (سنا غلیغ
 عمر دین تاجان توکانماس* یقین بیلک آغز دین نان توکانماس)* یعنی سن خاتونلریکا
 وبالاچقلمریکا آلدانب فرضلری اوتکارمکل وآنلرغه نفقه کسبنده من دیب دلیل
 استاب الله تعالی ننگ رضا لقی استه مکدن قروغ قالماغل همیشه طاعتده اولغل
 زیراکه آنلرننگ حسابلی عمرندن جانلری چقما غوچه آغزلرندن اوتکارمکری
 توکانماسدر ایله اولسه کسب ایلب الله تعالی ننگ بیوردقنی ادا ایلسنک ایکی
 تورلوك طاعتد برسی انفاق عیالدر برسی طاعت امر الله در* (اگر دریا
 توینده بولسه جاینک* بهانه برله یتکورکای خداینک* غرض هر قایده ای
 فرزند آدم* سنا غلیغ روزی هر گیز بولمغای کم)* یعنی حاصل کلام اولدر قنقی
 اورنده اولسکده ای آدم اوغلی حسابلی رزقنک هرگز آرتق اولمدر بس آنداغ
 اولسه خاتوننک وبالاچقلمر ننگ اولسه آلا رغه نفقه کسب ایلب والله تعالی ننگ بیوردق
 امرلرینه طاعت ایلب دایم آرتدرمق هوسنده اولغل ودغی خاتوننک وبالاچقلمر ننگ
 بولسه همیشه طالب الله اولغان کمنه لرنی استاب عزلت یولنه اختیار تلاکل خرجم
 ومالم یوق دیب توکل سز لک قبلماغل زیراکه توکلده تام اولسنک فرشته لری کبی

تسبیح و تهلیل لر برله رزقلا نبر تر رسن زیراکه بعض زاهدلر ننگ اون کون قدری
 آشامقلری اولمدی و بعضلری ننگ یکر می کون قدری بولمدی و بعضلری
 بر آی و بعضلری ایکی آی ییمای تور دیلر کور مزمی سن حضرت ابو معاویه
 الاسود حضر قلری بالچق بیر ایدی و ابراهیم ادهم حضرتلری قم بیر ایدی
 * کشی ننگ بولسه مونداغ اعتقادی * آنک بوستان ایر هر قایسی وادی * یعنی
 برکمه سنه ننگ یوقاریده مذکور چه اعتقادی تام اولسه اولکمه سنه هر قایو چوقرده
 بولسه آنکا باقیه اولور الله تعالی قدرتی برله آنده تورلوک تورلوک نعمت لار
 حاضر ایلر یاکه عادتده نعمت اولمیان نرسه لرنی نعمت ایلر زیراکه الله تعالی
 قادر در * (وجود ننگ خار غاشا کی قالین در * یالین سنک هم هو اوچماس یالین در) *
 یعنی نفس کافر ننگ ذاتی و تلاد کی نرسه لری قالون چوب چادر آندین مراد تورلوک
 تورلوک بدعت لر ایله مزین اولمقدیر آنداغ نفسکا یالنب تملق ایلامک زیراکه
 آنکا یالنب تملق ایلامک ننگ اوچقونی هواغه اوچمایان یالقوندر بلکه یا شرنلک
 ایله سنی آزد رملق قصدنده اولور آنداغ اولسه نفسک تلاد کی نرسه لاردن بری
 اولغل و آنکا تملق ایلان تورمغل خار غاشاک چوب چار معناسنه در یالین سنک
 عربچه تملق معناسنه ایکنجسی اوت اوچقونی اوچب لهب نار معناسنه در
 * (منب همت بر اقاین چق قالین دین * یالین محکم توتوب سچراب یالین دین) *
 بس آنداغ اولسه توکل و همت ننگ آطنی منب توکل سز اورمانندن قاچغل یعنی دایم
 توکلده اولغل و دخی اول توکل آطنی ننگ یالنی محکم توتوب توکل سز یالقنندین
 سچراب چقغل حاصل کلام تیزلک ایلن توکل ایلاب مطلبگده اولغل دیمکر همت
 بر اقاین لفظی ننگ اضافی مجین الما قبیانندنر قالین دیدکی اورمان معناسنه در
 دلالت التزام بایندین در یالین دیدکی لفظ ننگ اولکسی آطجالیدر عربچه :
 شعر الفرس فی طرف الاعلی علی عنقه (معناسنه در ایکنجسی اوت یالقنی لهب نار
 معناسنه در) * بیتدر سال عمر ننگ ای تبه مال * توکل صالی مقصد بحرینه صال *
 یعنی سننک عمر ننگ یلی یتب آخیرینه یقین بولغاندر ای بوزوق حاللی کمسنه
 آنداغ اولسه توکل صالنی یا صاب مقصود دینگرینه سالغل آندین مراد عمر ننگ
 آخیرینه یقین بولغاندر قالغان عمر گنی توکل باینده برک توغل دیمکر سال دیدکی
 یل معناسنه در تبه دیدکی بوزوق معناسنه در هر ایکسی فارسیدر صال دیدکی لفظ ننگ
 اولکسی اصلده کوب یغاچلرنی بر بریکا جمع ایلاب برکتوب باغلار کمه یوق
 وقتده دینکز لردن اوتلر ایکنجسی صالمقدن مشتق صیغه امر حاضر در و هر
 ایکسی سن سین ایله او قومق هم لغتدر * (کریب بحرینه ای نفس ظالم * دیمه صالم
 منک یتکایمو سالم) * یعنی توکل دینگرینه کرد کندن صوگره ای ظالم نفس نردو
 تفکرده اولمه بنم توکل دینگرینه یا صادق صالم سلامت یتارمودیو شکده اولماغل
 همیشه ثبوتده اولغل آنحضرت علیه السلام ننگ (من لج ولج) دیدکی بونکا اشعاردر

صالم لفظی ننگ معناسی یوقاریده کچدی سالم دیدکی سلامتدن مشتقد تأمل) * یتار
 یتمس لکندر حکم ربدہ * ایرانلر شرطیدر اولوق طلبده) * یعنی یتار یتمس
 نقصانلقنک برله بولسا کده الله تعالی حکمنده بولغل الله تعالی نه بیورغاندر آندن
 آیرلماغل ونه نرسه لردن نهی ایلکاندر آندن طیبیلغل زیرا که الله تعالی (فاطمین
 تجدنی) دیدی آنداغ اولسه ایرانلرننگ شرطیدر الله تعالی فی استمک یولنده
 اولوب وفات اولوق) * توکلنی قیلوب ای آدمی زاد * یوکرکل کعبه مقصدغه چون
 باد) * یعنی توکل ایلب ای آدم اوغلانلاری مقصود کعبه لهیل کی یوکرگل آندن
 مراد توکل ایلب قالدی عمرگنی تیزلک اوزره توکلده صرف ایلگل ترد و تفکرده
 بولماغل دیمکدر) * کرب یولغه کورب اعلام آنا * اوزون بریدیپ
 گمان بر بولمه زنهار) * یعنی طریقت یولینه کرب و آنده یوقو ایله اویاغ آراسنده
 تورلوک تورلوک مشاهدات و تجلیاتلر کورب یا که انواع قورقولار کورسکده بو
 تارلق و کیگلک یبانیدر دیب گمان ایله گوی بولماغل بلکه همیشه افعال کده
 ثبوت اولوب توکلده اولغل حاصل کلام اولدرکه جیب مراقبهده تورلوک تورلوک
 کشفات و مشاهدات لر کورب من مونداغ مقامه ایرشدیم دیو تکبرلک ایلگویی
 اولماغل و دخی شول مراقبهده کورسکده تورلوک تورلوک عذاب اورنلارنی و کنه
 اوزگنی عذاب اچنده کورسکده رحمتدن امید کیسوب اشله دکی و کردکی بولگنی
 قاشلاماغل بلکه همیشه توکلده اولغل (ومن یتوکل علی الله فهو حسبه) * بوگا
 اشعاردر «اوزون بر» دیدکی عثمانیه تلنچه اوزون یاپان معناسنه آندن انواع مشاهداته
 استعاره آلدی گمان بروصف ترکیبیدر گمان ایلگویی معناسنه در) * (بو بار مقده
 اگر بارمق سالور شیر * چان قایتور توکل ایلکان ایر) * یعنی بو الله تعالی
 سفرینه باردقده آرسلان ترناغن سالسه آندن مراد حق تعالی جانبینه بار مقده
 تورلوک مشقتلرگه اوغراسهده توکل ایلدکی ایر البته اعراض ایلب کیرو قایتمازدر
 یولنده ثابت اولور کیر و قایتورغه میل ایلیمز (لقد لقینا من سفرنا هذانصبا)
 بوگا اشعاردر بارمق لفظی ننگ اولکسی ذهاب معناسنه اسم مصدر در ایکنچسی
 اسم جامد در قرناق واصبع معناسنه) * خطر دین اهل همت حیره بولماس * اگر ایل تیره
 قوتسه تیره بولماس) * یعنی آنداغ اولسه همت اهلی و توکل تام کمسنه الله تعالی گه
 باردق یولونده نه قدر مشقتلرگه و خطرلرگه حیران اولماسدر وضعیف و یومشاق هم
 اولسدر اگر بارچه خلیق آنی الله تعالی فی استمک سفرینه بارمق یولنده اوق توتوب
 آتسالارده قورقاق بولماس همیشه معشوقی طلبنده اولور آنلارننگ اوقلاری آراسنده
 توکل ایلب الله تعالی جانبینه کیتار یولونده ثابت اولور «حیره» ضعیف معناسنه در
 تیره لفظی ننگ اولکسی اوق و سهم معناسنده فارسیدر ایکنچسی قورقاق معناسنه
 قاشقر لغتیدر) * (توکل دین کشیکم آسه بیره * چان زهره اولور غرق اولسه زهره
 یعنی بر کمسنه توکل دین فایده آسه آتچلاین کمسنه کوکلینه چان قورقو توشار

اگرچه اول بنده زهر و آغودینک زینه غرق اولسه ده همیشه طلبنده اولور آندن
مراد اهل توکل نه قدر بلالارغه و قضا لارغه اوغراسه ده التفات ایلمزدیمکدر زهره
لفظی ننگ اولکسی قورقماق معناسنه ایکنجیسی آغومعناسنه * (بیمه روزی غمین
هیچ یرده ای یار * کم اسرار ننگ بلور اول یخشی آسار) * آنداغ اولسه رزق
قایغوسنی هیچ یرده یمکل ای یولداش زیرا که سرار گنی بلیکوی الله تعالی اوزی
بلورسنی یخشی تربیه ایلمکنی زیرا که رزق ننگ صاحبی الله تعالی در مقدار
واندازه ایلا دکنی زیاده و کیم ایلمیون بیرر آننگ اوچون سن قایغویب صبر سزلق
ایلمکل (وما من دابة فی الارض الا علی الله رزقها) بوگا اشعار درو اسرار لفظی ننگ
اولکسی الی ننگ فتحه سی ایله او قولور سردن مشتقد ر ایکنجیسی تربیه قیلماق
معناسنه در الف ننگ مدبله او قولور * (خداغه قیلسه هر کم خوب توکل * نه یرده بولسه
ضایع بولماس اول قل) * یعنی هر کم خدای تعالی غه خوب توکل ایلسه قایسی اورنده
بولسه ده اول قل ضایع بولماسدر خدای تعالی آگا رزقنی خیانت ایلمیون بیرر
(حکایت ابن المبارک) * (مبارک اوغلی برکون از غشپ راه * عجایب سوساغند
کوردی بر چاه) * یعنی حکایتده کلتور مشار که عبدالله بن مبارک برکون شامدن مدینه
طرفینه باردقنده مدینه یولنی تابهای آداشوب باردقنده قنی سوسادی آگسردن
آلدنده بر قنوغ کوردی * (کیچوردی کوگلیده تابولدی مطلوب * اگر دلورسن
بولسه ایدی خوب) * یعنی عبدالله بن مبارک کوگلیده بوسوز کور کام اولدی ننه که
ایدی کم نه عجب یخشی بولور ایدی بوقزوغ ننگ چیلای بر لایبی اولسه ایدی شول
فکر ایله بر آزمان فکره قالدی * (اوشال دمه بر آهوکلی صوساپ * تاشپ چقدی
قنوغ ننگ آغزینه آب) * یعنی عبدالله بن مبارک بوقزوغ اولدی زمان بر آق کیک
صوساپ قزوغ قاتنه کلدی بو آق کیک کلکچ تیران قزوغ ننگ صوی تاشپ یوقاری
چقدی آق کیک صواب قاندی اوز یولینه کندی * (اول اچکان صونک اوشال شاه باردی
چه کا * یتار یتماسک اول صوتوشدی تهکا) * یعنی اول عبدالله بن المبارک حضرتلری آق
کیک اچکاندین صونک اچر که باردی قنوغ قاتنه یتار یتمزده قنوغ ننگ صوی توبان
اولکی اورننه توشدی تیران اولدی عبدالله بن مبارک بواشردن حیران بولوب
الله تعالی حضرتنه اوفکار تب ایدی * (دیدی یارب بیر رسن آهوکه آب * مکا بیر مس
سن ای سلطان وهاب) * یعنی عبدالله بن مبارک حق تعالی حضرتلرینه مناجات ایلاب
ایدی که یارب آق کیک کا چیلک وبب سن صوبیر رسن ای رحمتلرنی باغشلا غوی
کریم الله حال بوکه هر ایکم سننک بنده لر گمز نه اوچون آتی آنداغ منی مونداغ
ایلدنک دیب مناجات ایلدی * (ندا کلدی اوشال وجه حسنکه * تلنک باردی سنک دلو
رسن کا) * یعنی هاتقدین اول کور کام یوز لیک عبدالله بن مبارک حضرتلرینه آواز کلدی
سکا آننگ اوچون صوبیر مدیم زیرا که سننگ اول امرده قنوغنی کورد کنگده تلنک
چیلک ایله ییکباردی برلرنی اوندنک اولابر اردن یاردم استمداد ننگ ایدی بارغیل

صوفی چیلاک ایله بیدن صورغل دیب عتاب ایله هاتفدین آواز کلدی * (اوشال
 آهوک کوردنک چقدی برگه * توکل قیلما دی بر دین دیگر گه) * یعنی اول هائف بوجوابنی
 ایدیکه بوموصاب کلدکی آق کیکنی کوردنک که اول امر ده بر لر گه نظر ایلدی وایدیکه
 یارب منی نور لوک نعمت لر نک بر له قوناق ایلدگ بومو وگ بر له یینه قوناق ایلکل دیدی
 چیلاک ایله یینی کوکلینه کر گزمدی ایهدی سن بارغل صوفی چیلاک بر له بیدن
 صورغل دیب عتاب ایلدی * (ایشتب بول ندانی بولدی بیهوش * اچندن قلزم
 ذوق ایلدی جوش) * یعنی اول عبدالله بن مبارک هائف ننگ بو آوازی ایشتب اېسم
 اولدی اچنه الله تعالی ذوقندن وعشقندن قلزم دینگزی کبی قایناماق قوشدی
 قلزم فوق ننگ اضا فیه سی لجین الها قبیلندندر * (محبت جامی هول قیلدی تماغین *
 ترکلسکده اونوتدی صوصاماغین) * یعنی حضرت عبدالله بن مبارک ننگ الله تعالی ننگ
 محبت شرابنده تماغینه قور قوتوشدی ترک اولدی ز ماننده صوصامغینی اونوتدی
 یعنی الله تعالی حضرت لر یینه عشق بولوب صوصامقی یادینه کلدی «جام» محبت شرابی
 معناسنده ر ذکر حال و اراده محل قرینه سی ایله هول چق صوی معناسنده ر نناککه
 یوقاریده بیانی کچدی * (ایدی اولده هم ایر اتقیاده * یوز آنچه همتی بولدی زیاده) *
 یعنی عبدالله بن مبارک حضرت لر ی اولده هم تقوی ایر ایدی بوندانی ایشنکچ یوز
 آنچه آرتق تقوی لکی اولدی موندین صونگ ناظم قصه دن حصیه قایتب بیوردیکه
 منی مسکین توکل بابیده داغ * توشبدر همت کوندین زبونراغ * یعنی من مسکین
 بند نک توکل بابنده حسرتلی من یعنی توکلده ثبوتکم یوقدر کوندین کونگه توکل
 وهمت زبونراقدیر * (همیشه نفس ز شتم مبتلی سی * مننگدک بار مو هیچ مؤمن بالاسی) *
 یعنی همیشه من زشت نفسم آرتندین یورب بلالمنش من منم کبی هیچ بر مؤمن بالاسی
 یوقدر * (الهی بحر همتدین قیلوب سیر * منی خنشی غه ایر لر نشه سین بیر) * یعنی
 یارب توکل وهمت ننگ دینگزندن منی توق قیلغل ودغی توکل سر قور قاقغه بهادر
 ایر انلرنک علامتی بیر گل * (ایر ر من عقل هم ادر اک یوق قل * نه تمکین بار نه همت
 نه توکل) * یعنی من حقایق اشیا غه ایر شمه کان قل من ثبوتی وهمتی وتوکل یوق بنده من
 کیهله باتندیم کیهله قیلما ک کشیدین * کورار من بار چه اوز نفسم اشیدین * یعنی من گناه
 بالچقنه باتندیم اول بالچقغه باتماننی کشیدین بولدی دیب اوفکا ایتور من بوگناه
 بالچقنه باتدقمنی اوز نفسم اشیدین کور ر من وآننگ شو ملغندین کور ر من کیهله لفظنگ
 اولگسی بالچق معناسنده ر ایکنچسی اوفکا لک معناسنده ر هر ایکسیننگ اعرابی کسر کاف
 ایله در فارسیه در تأمل * (بومؤنلر اچنده بر بالامن * بوزوق یول دین چقا آلمای
 مبتلامن) * یعنی بومسلمانلر اچنده عجب بر گناه در یاسینه با تقان اوغلان من
 همیشه بوزوق یول دین چقا آلمای بلالری وقضالاری ایله بلالمنش بیچاره من
 بولوب من غرق بحر اضطرابه * خراب اولمش قوشوب نفس خرابه * یعنی من
 مسکین الله یار غرق اولوب گناه دینگزینه دخی شریف و قلمر منی خرابلقنه او غراب

نفس میخانه سندن ایسرك اولوب شریف وقت لرم ننگ قدرنی بلمكان من خراب
لفظینگ اولگسی بوزوق بولمق معناسنه درایکچسی میخانه قباق معناسنه درایکچسی ننگ
اضافه سی لجین الما قبیله ندر * ایرر کونگلمده کوب راز نهانی * یوزیم یوقدر
تورب ایتورگه آنی * یعنی من مسکین الله یار ننگ کونگلمده یاشرون سرلری
واردر آننگ بارچه سنی حق تعالی گه ایتورگه یوزیم اویالور حیا اینارمن زیراکه
الوغ گناهاریم باربارنی ایتورگه تلم اویالب بارمدر یاکه اهل حقایقینگ بارچه
سرلرنی بوکتابده ایتورگه اویالورمن زیراکه یارونی ایتماک ترک ادبدر * (اوزنگ
سن عالم السرو الحقیات معین در سکا مجموع نیات) * یعنی زیراکه کونگلمده سی
سرلرنی و بارچه سنی ایتماک حاجت دکلدر زیرا که سن اوزنگ یاشرون سرلرنی
بلورسن و بارچه نیت لرم معین در باریننی ایتماک حاجت دکلدر عفوئی سندن
اوتندک * (اگر قایتار مسنگر ایمورادین * قوتلمس من بوننگ دیک ماجرا دین) * یعنی
یارب منی مخلوقات فکر ندین قوتقار مسنگ بونچلاین قیل وقالر ماجرا سندن
قتولماس من همیشه بوزوق سوزلرنی ایتماکده بولورمن بلکه سن منی رحمتنگ
ایله مخلوقلر فکرنندن قوتقارب ونفی فی چقارب اثبات بابنده ثبوت ایلکل دیمکدر
* اگرچه سانی یوق بو قل گناهی * کرفنار غضب قیلمه الهی * یعنی اگرچه
بوتمر یار اوغلی الله یار بندنه ننگ حسابی یوق گناهارلی بولسه ده رحمتنگ ایله یارب
گناهاریم شوملغندن بنی آچو عذابکا توتقون ایلمه بوا بیاتلر بارچه اکتفا
قبیلندندر (تأمل ولا تغفل فانه یکشی من نصحت نفسه الی غیره من اهل التصوف) تقوی
قیلوب حرام وشبهه دن قاقماق بیانیدر * کیل ای درویش اکر درویش آتاندنک *
طریقت اهلی ننگ اندیش آتاندنک * یعنی اگاه اولوب کل کل ای صوفی زیراکه
سن اهل حالدن اولوب صوفیلق اسمی برله آتاندنک و طریقت یولینه کرمکده
ظرفاء اهل فاشنگ صوفیدر دیوذر ایتلدنک شول اسمنگ وشول یول اوزارینه ثابت
اولغل نته که بیوردی * (اگر آتسل خلاف بنک لکدر * قیامت کون نچو ک شرمنگ
لکدر) * یعنی سننگ اسمل طریقت یولینه کرب الله تعالی ننگ خاص قل لری
جمله سندن اولوب اول اسمکده ثابت اولما این نفس هوا لرگا کیتوب یوفار یداعی
اسمکا خلای بولسه قیامت کوننده اول او یات نچو کدر بلکه سنی قیامت کوننگ صوفی
اسمندن عدول ایلاب یا ظالم ویا فاسق ویا عاصی دیواوندلرلر بونچلاین اسملر
ایله اوندالما ککده الوغ خورلقدنر ننگ که اشارت ایلدی * (قروغ آت برله
اوتکان حیف اوقات * اویانغل اولمه مغرور قروغ آت) * یعنی محصل کلام عملدن
بوش یورمکل بلکه دایم عملده اولغلزیرا که چرد صوفی اسمی برله یورماکنک اهل
حال اولماقغه دلالت ایتمز بلکه چنانکه بو اسم ایله موصوف اولدنک ایرسه اوزنگی
اوزنگ غفلت اویقوسندن اویاتغل قروغ صوفیلق اسمی برله آلدانغوی اولغل
* قروغ یورمه قروغ دست اجلده * سالور ناگاه گمان ایتماس عملده * یعنی

حاصل کلام اولدر که عملدن بوش یورمکل بلکه دایم عملده بولغل زیرا که قورق
 خبیجی اجل قولنده در اول چبقنی گمان اولمغان اورنده بوینگا سالور آخرت یورطنه
 اوکونج ایله کیتارسن یعنی عزرائیل علیه السلام جاننگی آلوب عمل سن آخرت
 یورطینه واررسن آنداغ اولسه تیر زمان عمل ایلاما جهد ایلیه سن قروغ لفظینک
 اولکسی بوش معناسنه در ایکنجسی اصلک برجهقدر اوزون اولور باشنه یب تاغب
 آطنی توتارلر لکن مونده عزرائیل علیه السلام فنک جان آلفاقینه استعاره آلتدی
 * اوزگدین کتمه اخلاص عوامه * سیونمه نامه کیدهای بخش نامه یعنی اهل حال من
 و آنلر مجلسنده قابلیتم وار دیب اوزگدین کیتوب تکبر لک ایلامکل و عوام
 خلقی نسل سنی مرشد دیب اخلاصی اولماقینه آلدانما غیل و دخی غلایقنر نسل مرشد
 و ایشانلر دیما کنه آلدانما غل چنانکه قیامت اولوب ایزگو نامه لر نکل قولگا
 کما گوچه دیکنر چنانکه قیامت کوننده نامه لر نکل اونک قولگا بیر لسه شول زمانک
 سیونکل زیرا که بکت لک و ایر لک شول زمانک معلوم اولور شول اجلدن (حکایت
 ایلامشار که خواجه بهاء الحق و الدین حضرتلری بر تونده بخارانک مسجد کلا فینه
 باردقنده بر قار اولچی خواجه بهاء الدین حضرتلری توتدی و ایدی سن کم دیدی
 ایر موسن یا خاتون موسن دینی خواجه بهاء الدین ایلمی خاتونی ایر می ایر کانمی
 بلزم من دیدی قار اولچی خواجه ایدکنی بلدی یپردی کنده زندن عبرت آلب ایتر
 ایردی خواجه نکل سوزی حقدر قیامت بولما یین هر کم اوزینکل چوک ایر کانمی یلما ز
 زیرا که دنیا ده یکت من ایر من دیب یور رمز لر قیامت کوننده چوک بولرم بینا گاه
 یاوز ضعیفه گروهندن اولوب تموغغه کیتمایه سن آنداغ اولسه ایر لک و بکت لک
 اسمینه دنیا ده آلدانما غل * (کشور و ده کرب گریور سه ر و ده چقان و اصل بولور در
 شهوده) * یورکان کمسه دینگر که کروب پنجو آلمق قصدنک اولغان کمسنه دریانکل کنارنک
 یورکان کمسنه چقان حاصل ایلب انجوتابار زیرا که انجولدر دریانکل اورته سنده در آنچالین
 بر کمسنه اهل طریقتدن اولوب صوفیلک اسمی برله موصوف اولسه آنچالین کمسنه
 اسمنه و یولنه موافق اولما یب یور سه اول کمسنه چقان ثمره طریقتنی حاصل ایلب
 انواع مشاهدات و تجلیات تابار «روده» دیدکی لفظنک اولکسی در یا معناسنه در
 ایکنجسی کنار معناسنه در ایکسی هم فاشقر لغتیدر * سوانی نفی ایلمانی ایله
 اثبات توکل بحرینه بات ای کوکل بات یعنی الله تعالی دن غیرنی نفی ایلاب الله تعالی نی
 اثبات ایله نیتا که اهل تصوف نکل عادت الصاق و الطوایب (لا اله الا الله) کلمه سی
 برله ماسوی اللهی نفی ایلر لر (ودخی توکل دینگرینه غرق اولوب اثبات ایلامکنده
 آشوقغوی اولغل و ماسوانی تیر زمان کونکلبن چقار غل بات دیدکی اولکسی
 غرق اولمق معناسنه در قزکیدر ایکنجسی آشوق معناسنه در بخارا خلقی نکل لغتیدر
 * نه بولغای قولغه کرسه در مقصوده و گرنه صوده بوزکاندین چوک سود * یعنی بو
 نفی اثبات ایلاب توکل ایلمکنده شاید که مقصود انجوسنی قولگا کرتسنک
 قولگا مقصود انجوسنی آلمان صوده یوزب انجو ازلامکنکل فایده سی یوقدر

آنچلاین صوفیلک اسمی برله یوروب صوفیلر عادتنی توتمای یوروسنک صوفیلک
 اسمنکده فایده اولمزدور * کونک حقی فیضی گما بولسون دیسنک چاک * که اول مرتبه
 حلقنی قیل پاک * یعنی سنک کونکنکا الله تعالی ننک الهامی کرما آچوق قیلایم
 دیرسنک اول شرطی بودر حلقنی جمیع حرام دین پاک ایسلک نتا که بیوردی
 * یمه ذره حرام آغشته ناندین * بولور چاه نجس بر قطره قاندین * یعنی حلقنکی
 پاک قیلتی اولدر سن اول مرتبه ده حرام قاتوشدی نعمتدرن آشامغل اگر چه
 اول حرام ذره قدری کچک اولسه ده نتا که کور مزمنی سن قندوغداغی صوغه بر قطره
 قان یا که خمر توشسه نجس ایلا آنچلاین کوب عباد تنک ثوابی بر کچکنه حرام
 قاتوشقان نعمتدن ییسنک بار چه سی باطل اولور آغشته دیدکی قاتوشماق معناسنه در
 * اگر آش منهی بولسه کوز یومب آش * وگرنه تانکلا قارنونکدین چقار تاش *
 یعنی بر نعمته حرام نرسه لر بولسه اول نعمتدن کوز نکنی یوموب اوزغل و آگا
 قارامغل و آنی یبارگامیل ایلمکل اگر آنداغ اولسنک قیامت کوننده قارننکدن
 تاش چقار آندن مراد تور لك تور لك عذابه گر فتار بولور سن آش لفظی ننک
 اول کسی نعمت معناسنه در ایکچسی اوزغل قارامغل معناسنه در هر ایکسی ترکیدر
 * ایرر خرد لچه منهی زهر قاتل * قیلور بر قطره می خم صوفی باطل * یعنی حرام نرسه
 اگر خردله اورلقی قدری اولسه ده اولترگوچی زهر و آغو دیب بلکل آندن
 مراد از حرام کوب عبادت لر ننک ثوابی بوزار دیب بالکل نتا که بر قطره خمر
 بر کیسیمک صوفی نجس ایلب و باطل قیلور خرد لچه خردله لفظینک تصغیر یدر بر
 اورلق ننک اسمیدر شام شیر یفده کوب اولور «می» دیدکی خمر معناسنه در خم خانک
 ضمه سی ایله او قولور بر صاوت ننک اسمیدر الوغ چولما کدر بلغار یورطنده کیسمک
 و چاپچق دیدکتری نرسه در تأمل و لا تغفل * حرام آز بولسه کوبدر یمه آنی
 سمائی بولسه هم بلسکل سم آنی * یعنی فی الجمله حرام آز بولسه ده کوبدر آنک
 یماتقی یعنی زنه ار حرامدن ساقلا نغل آندین یمه کل اگر چه اول بودنه ایتی
 بولسه ده آغودن آرتق زبانی واردر سمائی ننک اول * کسی بر قوش ننک اسمیدر اولنلر
 ار اسنده یورر گاه وقتده اوچار چچقدن الوغدر فارسی لغتجه در تج دیرلر ترکمان
 خلقی سمائی دیرلر بلغار خلقی بودنه دیرلر وایکنجیسی مرکبدر سم دیدکی آغو
 معناسنه در آنی دید کی ضمیر در حرام آز لفظینه راجع در * بتکلیک شرعه ده ای
 لایس دلق * فرایض اعظمیدر پاکی خلق * یعنی شرعه الاسلام کتاینده یاز لیشکه
 ای ایسکی کیوملی صوفیلک دعواسنی قیلدی کسمنه فرضلر ننک الوغراقی بوغازنی
 حرامدن پاک ایلمکدر ودغی ایدیکه * قبی طاعت که اول مرضای رب در * یقین
 بل قوت لقمه سبیدر * یعنی شرعه ده ایدیکه قایوطاعت و عبادت اگا الله تعالی ننک
 رضالقی اولسه اول رضالقمه سبب اولغوچی نرسه فی آشامق و اچمکدر حلالدن
 دیدی * کفایه شعبیده بول هم بتللی * رسول الله سوزندن نقل ایدلدی * ودغی

کفایه الشعبی دیدکی کتابده شرعة الاسلام ننگ سوزی یاز لدی پیغمبر علیه السلام
 سوزی دیو کفایه الشعبی ننگ صاحبی کوچوردی دیو * (اریغ سر لقمه برله قیلسه
 طاعت * قبول ایرماز اوشال قیلغان عبادت) یعنی اول ایکی کتابدا ایدیکه برا گوهرام
 لقمه برله طاعت و عبادت ایلسه اگرچه کوندزلرده روزه توقب کیچه لرده اویاغ
 تورسه ده قبول اولماسدر دیدی سؤال اریغ لقمه فرضلردن بر فرض اولسه طاعت
 و عبادت ننگ قبول لغی آننگ برله بولسه بس شرطلردن بر شرط اولدی ننگ که
 طهارت نماز غه شرط ایردی آنداغ اولسه عالم لر نه اوچون حلال لقمه فی نماز و روزه ننگ
 شرطندن قیلما دیلر (جواب اولدر که ناظم ننگ بونده شرط ایلامکی طاعت و عبادت
 سببی برله الله تعالی حضرتینه یقین بولماس سر لقدر طاعتی بالکلیه باطل اولمق
 دگلدر زیرا که برا گوهرام نرسه لر فی بیوب عبادت و نماز و روزه ایلسه فرضدن
 توشار ثواب اولمز دیمکدر (و جواب دیگر اولدر که طهارت ننگ طهارت لفظندن
 و صوم ننگ صوم لفظندن لقمه سی و کیدکی لباسی پاک اولمقغه اشارتدر ننگ که اشارت
 ایلدی * (خدا ننگ منعی نفس ایستکان * اگر بر ذره سن ترک ایتسه بنده) *
 بوییت مبتدا حکمنده در معناسی اولدر که بر کمسنه الله تعالی ننگ منع ایتمک
 نرسه سنی خوش کوروب منع لنسه اول طیلغان نرسه سی ذره قدر نچه بولسه ده
 * (عبادت لر که بولغای انس چندین * بو آیغان بنده لک افضلدر اندین) *
 یعنی اول کمسنه الله تعالی ننگ طیغان نرسه لر نندن طیولوب تورمقی آدم برله
 پر یلر ننگ طاعت و عبادتندن آرتقدر بوییت غیر مبتدا در * (اگر ترک ایتسه ذره
 شبهه ای یار * دیدی یوز حجدین آرتقی ای نگوکار) * یعنی بر کمسنه الله تعالی
 دن قورق شبیه لی نرسه لر دین صاقلانسه اول ایکی کتابده ایدی بو کمسنه یوز کره
 کعبه که وار ب حج قیلدی ثوابنی تابدی دیدی بس بوییتدن معلوم اولدیکه شبهه دن
 صاقلانغان کمسنه کا بو قدر اجر اولسه قیاس ایله حرام لردن دونکان کمسنه لر کا نه قدر
 ثواب اوله بلکه آچلاین کمسنه اجماع لق دیب گواهلحق بیر سننگ جائزدر لکن
 اهل سنت و جماعت اعتقادی آنداغ دگلدر چوک اولسه ده اجر عظیمه مستحقدر
 (و اما من غاف مقام ربه ونهى النفس عن الهوى فان الجنة هى المأوى) دیدکی یونکا
 اشعار در * (رساله ابو اللیث اچره مذکور * نبیدین قیلدی نقل اول معدن نور) *
 یعنی تنبیه الغافلین کتابند حضرت ابو اللیث سمرقندی پیغمبر دین بر حدیث
 کتور مشکه بیلده دیو * (لباسنک حرام آغشته بولسه * اوشال آغشته سی بر رشته بولسه) *
 یعنی برا گوننگ کیار کیومنده حرام قاتوشقان بولسه اول قاتوشدقی نرسه سی
 بریب قدر اولسه ده آغشته مونک قاتوشقان معناسنه در رشته یب معناسنه هر ایکسی
 فارسیدر بوییت مبتدا در * (اوشال طون برله اوتکارکان نمازی * قبول ایرمز دیدی
 اول بحر رازی) * یعنی اول حرام یب قاتوشقان کیوملار برله برا گونماز لر اوقسه
 اول نماز قبول اولمز دیب بیوردی اول سرلر دینگری پیغمبر مز علیه السلام * (صیام ایله

اگر چه اوتسه کونلر * قیام ایله کیچورسه بارچه تونلر * یعنی اول کیومونک حرام
 یب قاتوشدی کمسنه اگر چه کونلر ننگ باچه سنک روزه توتوب و کیچه لرده اویاغ
 تورب اوقسه ده قبول اولماسدر دیدی بلکه قیلدی عمل لری بارچه سی ییلدر
 بو ایکی بیت خبر مبتدا در * ریاضت برله اوتکار سنک بهر کیف * اریغ بولماسه
 لقمه ننگ محنتنک حیف * یعنی حرام نرسه لر برله الله تعالی یولنک مشقتلر چیکب
 وچه تورلوك عباد تلر ایلاسنک لقمه ننگ پاك اولمسه قیلدی عباد تلر ننگ بارچه سی
 بوشدر او کوچدر «کیف» چه تورلک معناسینه در مقولات عشره کیفلر نندن «این» دیدکی
 کیف در حیف بوش او کوچه معناسنه در هر ایکسی عربی در * (مناهی رنکیدین اشنگ
 بویاغلیغ * بویاغلیغ اش ایله حیف اویاغلیغ) * یعنی سن مسکین ننگ اشی و قیلدی
 کاری حرام اولنمش نرسه لر برله بویاغلندر حاصل کلام آنداغ حرام ایله بویاغلان
 تونلر ایله کیچه لری اویاغ تورماقنک بوشدر و هبادر * (فرايص اعظمین قیاغان
 کشی ترک * محبت بویینی قایدین قیلور درک) * یعنی برکشی فرضلار ننگ الوغنی
 قویدقی کمسنه زیرا فرايضلار ننگ او اوغی حلال لقمه اولمق ایدی آچلاین الوغ
 فرضلارنی قویدقی کمسنه الله تعالی ننگ محبت قوغشی قایدین تاب ایرشور
 یعنی ایرشماسدر قیلدی عباد تلری بارچه سی ییلدر * (آنتک مقدی عبادت
 اهل خلقه * ایگردنک خلقه شبهه سالمه خلقه) * یعنی سننک اسمنک آدمیلر آراسنده
 اهل طاعت و عبادت و صوفی دیب مشهور در ودخی طریقت اهلینه وارب خانقه
 یارانلار نندن اولدنک آچلاین بولسانک بوغازگه حرام نعملردن صالماغل بلکه
 حرام و شبهه دن قاقچل خلقه لفظیننک اولگسی مخلوق و غلایق معناسنه در ایکنچسی
 خانقه و صوفیلار مجلسدر اوچوچیسسی خلق بوغاز معناسنه در حاننک فتحه سی ایله *
 کونلسون تن دیسنک زهد ایله پیشه * آچلسون ایچ دیسنک پاک ایچ همیشه * یعنی
 فی الجمله اگر سننک قصد گده تنگنی الله تعالی ننگ یولینه کوندرمک هوسنده اولسنک
 حراملردن و شبهه لردن صافلایب زاهدلک ایلکل ودخی کوکلنک اچنه معرفتدر
 آچولسون دیسنک حلال پاک نرسه لر آشاغل و اچکل ایچ دیدکی لفظننک اولگسی
 کوکل و قلب معناسنه در اسم جامد در و ایکنچسی امر حاضر در اچمکن مشتق در هر ایکسی
 ترکیبدر * (اگر آغز ننگ در بال و بالی * دیکل اولدر همیم ای مرد حالی) * یعنی بو حرام
 اولدی نرسه لر بال کبی سچوک اولسه ده جهنمه قزغان صودیب یلکل ای اهل حالدن
 اولدی کمسنه بال لفظی ننگ اولگسی مشهور در لعاب زنبور معناسنه در و ایکنچسی
 گناه معناسنه در * (اگر منهی ایماس بولسه بعید ننگ * بولور کوب و عدلک عید ننگ
 و عیدل) * یعنی سنک یراق بولغان نرسنک حرام اولسه بولور الله تعالی ننگ کوب ثوابلاری
 بولور دیکن وعدسی سننک حقنک اول شادلق و سیونچ اگر سن دایم فسق و عصیان
 یولنک بولوب اول سیونچارینه ذوق ایلیب عبادت ایلمسنک شوخیلایب شادلقلار
 سگا قروغ اولور یعنی آخرتک عذاب اولور عید ننگ دیدکی لفظننک اولگسی

شادلق معناسنه در وایکنچسی قروغ معناسنه در* (اگر قیلسه کشی لیمه ولیمه*
 گرفتار اولماغل رنج الیمه)* یعنی برکشی طوی ایلب جماعتلر چاقرسه لار اول مجلسده
 بدعتلر اولسه آنده بارب اولتور ب آخرت عذابى برله رنجکویچى اولماغل
 (ایمشلر کم بدعت طوی اولدر آنک کوسله و طنبور و خمر اچمک اولور و نعمتلر ند
 حرام نرسه لردن اولور و عشر و زکات بیر مکان مال و اشلق کبی بونلار ننگ نعمتی هم
 حرامدر بار مرسنلق فرضدر اما طوی مجلسنه کرمکده آنک بدعتلر اولسه آنده
 کرمکینه اوچ مذهب باردر اولگسی اولدر مفتی و قاضیلار کبی کمسنه گه منع ایلمک
 فرضدر کرمک بطریق اولی حرامدر وایکنچسی بر عالم و مدرس ویا که صاحب
 ولایت اولغان کمسنه گه آنک کرمک حرامدر بناگاه غافللق ایله بار یب کرسه یا که
 اول بدعت اهل لری کلوب اوسننه کرسه آنلاره امر معروفی تل برله دیوب منکر فی
 منع ایلسون اگر منع لیمسه لر اول مجلسدن چقمق فرضدر اوچنچسی عوام لر در
 آنلار اول مجلسکه دوش اولسه لار آنلار غه چقمق فرض دگلدر بلکه آنلار مجلس خلقنی
 کوکل برله دشمن قوتقمق فرضدر ای جانی من آگاه بولغلر لر ننگ بوز مانداغی
 صوفیلر طریقت بولینه کر لر اما کمالات طایمازلار کمالات طایمغانلرینه سبب اولدر
 که اوللارده بابیلار ننگ چاقردقی نعمتلرینه بار لر حال بوکه اول کمسنه لر عشر فی
 بیر مکانلردر شوخچالین نعمتلر فی آشاب ایچب کمالات قابمازلر و دعالری مستجاب
 اولمز و اوغلانلری آنا و آنا لرینه عاق اولمقلری شول یاوز حرام نعمتلری
 بدکلر ندندر لیمه دیدکی جماعت معناسنه در ولیمه طوی معناسنه در الیمه
 عذاب معناسنه* (طعامی کم اگر آنده خطر در* یقین بل لجّه اوتدین بتر در)*
 یعنی طعام که آنک بدعتلر و حراملر و اردر شکسنر بلکل اول طعام اوت پارچه سندن
 یاوزدر لجّه دیدکی اوت پارچه سی معناسنه در بتر صیغه اسم تفضیل در یاوز
 معناسنه در الله اعلم قیبلندن در فن اهلینه خفی دکلر* اگر بولسه حرام اولقمه
 شوم* آتی نعمت دیمه دی زهر زقوم)* یعنی بر نعمت حرام اولسه اول نعمتی پیغمبر من
 علیه السلام نعمت دیمادی بلکه آتی زهر زقوم دیب بیوردی ناظم زقوم ننگ معناسنی
 ایتوب بیوردیکه* (نه در زقوم ابرر تعذیب سختی* جحیم آستونک بتلکان درختی)*
 یعنی زقوم نه در دیکان کمسنه یه جواب اولدر که قاتیع عذاب در (و بعضیلر ایمشلر
 جحیم تموغ ننگ آستنده اوسکان بر یغاچدر) (ایمشلر اول یغاچ تیمکانک کیدر
 بارچه سی اوتدر تموغلق بنگ لر آتی بیار لر اما فائده بیر مزقوله تعالی* لایسمن
 و لایغنی من جوع)* (بارچه زهر لردن زهر لیرک اولسه کرکدر نته که بیوردی
 * جمیع زهر هر گیر بولمس انداغ* ییکان ننگ قارنی قاینار مص قز انداغ)*
 یعنی دنیا و آخرت نه قدر زهر لی نرسه لر و اردر بوز قوم کبی زهر یوقدر و دخی
 زقومنی آشاغان کمسنه ننگ قارنی باقر قز انداغ قایناسه کرکدر قوله تعالی (ان
 شجرة الزقوم طعام الاثیم یغلی فی البطون کفلی الحمیم)* * اچی ننگ باری پاره پاره

بولغای * علاءین بلمکان بیچاره بولغای) * یعنی اولز قومنی اچکان کمسنه نل
 قورصاقی یانب پاره پاره بولغای نه دار وایتراک بلمه این چاره سر اولسه کرک * (الهی
 کونکمرنی بی گمان قیل * اوشال شرمند لکر دین امان قیل) * یارب کونکمرنی
 عذابنکدن و آنسک تصدیقندن شکسنز ایلا کل و عذابنگدن قورقوچی قیلغل
 آچیلاین زقوم اچب رسوای اولقندن امان قیلغل آمین (حکایت احمد بن حنبل) * (ایشکل
 احمد حنبل کا بریوم * دیدی بر بیوه زن ای هادی قوم) * یعنی حکایتک کلتور مشلر که
 ایشکل حضرت احمد بن حنبل کا کونلرده بر کون بر قاری طول خاتون کلدی (ایمش
 ار اول خاتون راضیه اسملی ایردی بغداد شهرنده ایردی غایت صالحه و صوفیه
 خاتون ایردی بیوه دید کی طول معناسنه در احمد حنبل دید کی لفظنگدن لفظی ننگ
 عنوف بولمقی آننگ اوچوندر ایکی اسم علم آراسنگ بن لفظی ننگ مذی اولغی
 قاعده کلیه در * (چراغم یوقدر اصلا ای الوغ نرخ * اوکر رایدیم آی ننگ یاریکد رخ)
 یعنی اول طول خاتون احمد بن حنبل حضرتلرینه ای الوغ مرتبه ایاسی منم ایومده
 هر کیر چراغم یوقدر شوننگ اوچون آی یافتیسنک اور چق جرار من دیدی * (فرو
 کندی جهان ایوانیدین ماه * خلیفه اوقدی مشعل برله ناکاه) * یعنی کونلرده بر
 کون جهان سر ایندن آی کندی آندن مراد بایدی آی بتب تورغانک خلیفه
 حضرتلری منم ایوم قاتندن فانار برله شم باندرب کندی دیدی * (آننگ روشان
 لغنده چست چالاک * اوگور دیم بر ایکی دم چراغم ای پاک) * یعنی اول خلیفه ننگ
 چراغی یاقئوسنده تیز لک و جهل لک ایله اور چغمنی بر ایکی مرتبه بوتوروب آلدیم
 یعنی بر ایکی صاپلام جب جرله دم دیدی * (مکا اول رشتهم ای قطب زمانه * جواب
 آیغل حلال اولغایمیوانه) * یعنی اول خاتون ایدی یا حضرت قطب زمان منم اول
 جرلکان جیم مکا حلال بولورمو یا بولماسمو دیدی بومسئله کا جواب آیغل * (امام
 ایدی بو غفلت عالمنده * چوک زن سن مونگدیک دین غمنده) * یعنی حضرت
 احمد بن حنبل حضرتلری ایدی بو غافل دنیا ده چوک خاتون سن مونچلاین دین
 قایغوسنده سن حاصل کلام مونچلاین سن آزنر سه اوچون فتوی استر سن عجب
 صوفیه خاتون سن دیدی * (ضعیفه ایدی ای مقبول وافی * مننگ همزادیم ایردی
 بشر حافی) * یعنی اول خاتون ایدی ای وفادار قبول بولنمش کمسنه منم برله بر
 توغمه بشر حافی حضرتلری در . سؤال: بشر حضرتلرینه نه اوچون حافی دیب قوشاماط
 آت قویدیلر جواب اولدر حافی معناسی یا لانفاچ آیاق معناسنه در زیرا که بشر
 حضرتلری آیاقنه با شماقی کیمز ایدی و دخی آننگ بر کور کام عادت بار ایردی شهر
 اچنده بول وتیزک ایلامز ایردی خلیقلرننگ آیاقنه منم نجاستم تیکبر نجمه سونلر
 دیب شهر طشیننه باریب تیزک و بول ایلر ایدی (ایمشلر بشر حضرتلری عمرنگ
 آطقه منم دی کعبه شریفکا آلتی مرتبه بیاغ باریب طواف ایلدی بر کون بشر
 حضرتلری آطقه منب بغداد اورامندن اوزدقنی کوردیلر خلیقلر آنی کورب

(حکایت احمد بن حنبل رحمه الله تعالی علیه)

عجبكا قالدیلر ایدیلر بزرار بشر ننگ آطه بندکنی کورد کمز یوق ایدی ایمدی
 بو حالده کورد کاشاید اولر دیدیلر چنانکه مریدلر بو حالنی کوروب آرندن کوزاته
 باردیلر چونکه بشر حضرتی بغداد شهرندن چقب کیتکاج بغداد پیا نند جان تسلیم
 قیلدی (ایشلر بشر حضرتی تبع تابعین دن ایردی تاریخ هجرت ننگ ایکی یوز
 آلمشیمی یلنده چهارشنبه کون دنیا مالیدی بغدادده دفن ایلدیلر حضرت امام
 اعظم قبری فاتند دفن ایلدیلر *) ایشندی بشر آتین کوز دین توکوب آب *
 دیدی سزگار وایوق ای در ناب *) یعنی حضرت احمد بن حنبل بو خاتوندن بشر
 حافی ننگ اسمنی ایشتب یغلاب کوزندن یا ش توکب ایدی سرلر کبی الوغر غه
 آنچلاین شبهه لی یب حلال دکلدر دیب جواب بیردی حاصل کلام حضرت احمد ننگ
 بشر اسمنی ایشتب یغلامغه حکمت اول ایردی زیرا که بشر حضر تلی دینن
 کوب اجتهاد ایلگه وچی ایردی آنچلاین اولمق بز کافانده اولوردی واوزنی کیم
 کور ب یغلادی *) آنکدیک مرئه ننگ توفراغی ای مه * بز نکدیک یوز منک ایر ننگ
 قانیدین به *) یعنی آنچلاین ایرن گوخاتون ننگ آباقی ننگ توفراقی ای الوغ کمسنه
 بز چلاین نامتشرع ایرانلر ننگ صد هزار کمسنه ننگ حق یولینه کافر لر ایله صوقش
 قیلب قانلرنی توکمدن ایرن کورد دیدی *) در یعا ایر آتین بولغاب یور بهر *
 عمامه بر عبث چولغاب یور بهر *) یعنی اوکونچار ننگ اولوسی بز کادر زیرا که
 ایرلک و صوفیلک اسمنی کوتار یب بولغاب یور رملر و دخی باطل دستارنی با شمر غه
 چولغاب یور رملر قنی بزده ایرلک علامتی دیمکدر آنداغ اولسه *) لچک آرتق
 بز ننگ دستار مژدین * ایرانلر عارایتار کر دار مژدین * یعنی آنداغ بولسه قیچهل
 خاتون ننگ قیچه سی بز ننگ باشه ر غه دستار اورامقدن آرتق در کوردنک که حکایتی
 یوقار یده کچدی آنداغ بولسه بز لر کا ایرلک اسمی عارلکدر قنی بزده
 ایرانلر ننگ ایرلک علامتی دیمکدر لچک دیدکی خاتونلر باشلرینه یابارلر بلغار
 خلقی قیچه دیرلر بخار اخلقى لچک دیرلر * (هوس بازار یدک ای میل کوب نفس *)
 برله قیلب سن کردننک غفس *) یعنی نفسنک آرزولری آرتقنن کوب میل ایلا گوچی
 کمسنه اشامق وایچمک برله مویننک یوان اولغاندر ایرلک علامتی اول بولور مو
 دیمکدر کردن موین معناسنه در غفس دیدکی یوان معناسنه در *) سگاسود ایلوس
 بوجسم ورمک * قیلب شرمک بر آز کیلما یه و شرمک *) یعنی آنداغ اولسه سننک
 پوتن سیمر تما کنگده فایده یوقدر ایرلک علامتی دکلدر بوقدر نفس آرزولرندن
 گناه یولینه یارمقدن او یالما سهی سن دیمکدر جسم تن معناسنه در ورم اصلک ششکان
 نرسه لر کا ایتورلر بونده سیمر مک معناسنه در شردید کی گناه معناسنه در منک دید کی
 الفی معناسنه در شرمک وصف تر کیمیدر قرکی ایله وصف اولغاندر اویات و حبا
 معناسنه در *) بولب شرمند لک در یا سبغه غرق *) همان و یخشینی فرق ایتمکان
 فرق *) یعنی حیوا وایات در یا سنده غرق اولغوچی قیامت کوننده نه معامله ایلر سن

زیرا که دنباده وقتکده یمان ایله یخشی اشنی آیرمغان عقلسز باش سن دیمکدر
 فرق لفظی ننگ اولگسی آیرمق و تفریق معنا سنه در و ایکنچسی باش معنا سنه در
 (سچوک تل لی بولب یمان سوز دین قایتماق بیانی) * کیل ای عابد اوزگنی
 ایلگک خاک * حرام و شبهه دین حلقگی قیل پاک * یعنی ای الله تعالی گه قللق
 و بنده چیلک ایلکان کمسنه اوزگنی توفرائ ایلکان کبی آلچاقلق ایلک و دخی
 حرام و شبهه دن بوغازگنی پاک قیلغل ننه که بیوردی * (آچق قولق کشاده یوزلی
 بولغل * مروت لک ملایم سوزلی بولغل) * یعنی حقیقت صوفی و عابد اولسنک
 آچق قوللی یومارد بولغل و آچق یوزلی بولغل و سوزگده تورغوی و یومشاق سوزلی
 بولغل صوفیلر ننگ کورکامی اوشبودر ننه که بیوردی * (بوخصلت لر موافق بولسه سنک *
 امید اولدر خدایم دیسه بنده) * یعنی سنک یوقاریده ایتلکان شرط رغه موافقلق بولسه
 خدایم دین امید در شاید که الله تعالی سنی خاص بنده م دیسه کرک * (مسلمان
 اوغلیده بولسه سچوک تیل * آلیب کلسه بولور بر قیل بیلده قیل) * یعنی مسلمان
 اوغلی ننگ سچوک تلی بولسه اول سچوک تل بر له ممکن بولور کوب سرکس لر جماعتی
 آلوب کلمک حاصل کلام سچوک تل بر له نه قدر عنادلی کمسنه فی توغری یولغه
 کوندر لر قوله تعالی (و قولاه قولالینا) بوگلاشعار در قیل دیدکی لفظننگ اولکسی
 سوز معنا سنه در ایکنچسی سرکت معنا سنه در * (سچوک لفظی بیلن مور خرد مند *
 صالور زور آر دهاننگ آغزینه بند) * یعنی سچوک سوز بر له عقلی قرمسه الوغ
 آر دهاننگ آغزینه بند و بوغلا صالور آندین مراد برضعیف کمسنه ده سچوک تل بولسه اول
 تلی بر له الوغ مرتبه ایالرینه اوگوت توزاقنی صالوب توغری یولغه کوندر رننه که شمعون
 حضرتلری انطاکیه جماعتی ننگ بعضسنی توغری یولغه سچوک تل بر له کوندری
 (بس معلوم اولدی امر معروف صاحبنه یومشاق سوز بر له غلایقنی فصیحت ایلک
 لایقتر *) (ملایم قیل بیلان بی هر بی ضرب * براونی کلتور لر شرق دین غرب) *
 یعنی سچوک سوز بر له اوروش طالاش قیلما یین بر کمسنه فی مشرق دین مغرب کاچه
 کیلتور لر آندین مراد یومشاق سوز بر له الله تعالی دن یراق بولغان بنده لر فی توغری
 یولغه کوندر بر یقین ایلر لر * (بوایلر آلما یین بر ایگنه قولغه * صالور لر چه گهر اهلر فی
 یولغه) * یعنی سچوک تل لیک ایرانلر بر آلت آلوب صوقش قیلما یی عجز دیومشاق
 سوز بر له چه مه آرنغونلر فی توغری یولغه کوندر دیلر ایگنه معناسی مشهور در آندین
 مراد مطلق صوقش آلتینه استعاره آلتدی * (سچوک تیل بولسه قایسی محترمگا *
 صالور کوکد اکنی زیر قدم گه) * یعنی سچوک تل بولسه هر قایسی هر متلکگا
 یوقاریداغی نرسه لر فی آیاق آستیفه صالور * (سچوک تیل در عجب کنج معظم عطا
 قیلغان بیلان هیچ بولغای کم) * یعنی حاصل کلام سچوک تیل عجب الوغ خزینه در آنی
 کشیکا صرف ایلک بر له هیچ کم اولامیه آنداغ بولسه مسلمانلر دن سچوک تلگنی
 قرغانماغل دیمکدر * (دیمه هر فی که بولسه بی معانی * اگر تیل هر زه بولسه سن تیل آنی) *

یعنی اگر سن محقق کمسنه بولسنك كشيلر گه معنا سن سوز لرنی سوز لا مكل اگر
 سنك تلتك باطل معنا سن سوزنی ايتكوی بولسه یار غالب وتلب قاشلاغل
 ديمكدر تيل لفظی نيك اولگسی لسان و زبان معنا سنه در ايتكچی یار غلامق وشق
 ايلمك معنا سنه در هر ايكسی تركيدر هرزه دیدیکی لغو و باطل معنا سنه در * (کلید
 خزینه سی نيك آچقوی تل در اول آچقوچ اینه برکيسك آغاچ یا که غیری نرسه
 کرسه كوب زیاندر یا که بطریق استخدام زبان لفظی نيك باشنه بر نقطه توشسه
 زیاندر هر ايكسی جائز در * (قیلور قاتیغ تکلم اونك ايشنك چپ * سوز نك تکلب
 کونکل بوز غوچه نك لب) * یعنی قاتی سوبيلمك اونکغه بار غوچی اشنی صول ایلر
 آندین مراد بولور غه تورغان ایز گواشنی بولماس ایار آنداغ اولسه قاتی ویمان
 سوز لمك کوکلنی جراحتلی ایلر اینه ايله تكدکی نرسه کی حاصل کلام قاتیغ ویمان
 سوز لر کوکلنی جراحت ایلر اینه وابر ايله جراحت ايلمك کی لکن اینه جراحتی
 اوگالور سوز جراحتی اوگالماس ديمكدر تکلب لفظی نيك اولگسی جارج معنا سنه در
 ايتكچی خیاط و تکمك معنا سنه در (جراحة السنان لها التیام * ولا یلنما ماجر ح اللسان
 دیدکی بوگالاشعادر * (اگر سوز جانه پیدا قیللمسه سوز * آتی سوز ديمك ای
 مجلس افروز) * یعنی بر سوز جان راحتلندر گوچی اولسه آچلاین سوزنی
 یاندر غل و کویدر کل آچلاین سوزنی سوز ديمك ای مجلس لرنی روشن ایلگچی
 کمسنه ديمكدر سوز لفظی نيك اولگسی تركيدر کلمه معنا سنه در و ايتكچی کوندر کل
 معنا سنه در فارسیدر * (اگر سوسنك الوغلر نيك ایشینی * نبات ایت تیل
 نبات آغرت کشینی) * یعنی اگر سن اولیا لار نيك بولنی سوسنك تلگنی
 سچوك ايله تیزك اوزرینه اولغل حاصل کلام آنلرنك بولنی سوسنك بارچه
 آدم لر گه یومشاق سوزلی بولغل ديمكدر نبات لفظی نيك اولگسی اصلک بر
 شکر در هند و لا بتندن کلور مونده سچوك معنا سنه استعاره آلدنی ايتكچی تیزك
 معنا سنه در هر ايكسی خوار زم لغتیدر * (صوق آيغوچه ای خلق زمانه * زمانه
 خوفیدن مهر ایت زمانه) * یعنی آدم لر گه صوق صالقون سوز ايتكچه بوزمانه
 خلا یقاری زبانی فرشته لری نيك عذابندن قورق تلیکمه مهر اورغل آدم لر گه
 صالقون سوز ایتما کدن منع لنگل ديمكدر زمانه لفظی نيك اولگسی زبانی فرشته لرنی
 ایتور لر و ايتكچی تل و لسان معنا سنه در * (چونعمان مهزیده بول ایردی مکتوب *
 قل الخیر و الافاسکت ای خوب) * یعنی امام اعظم حضرت لری نيك مهرنده بوسوز
 یازلغان ایردی « قل الخیر و الافاسکت » معناسی اولدر سوز ایتسنك ایز گوسوزنی
 ایتکل آنداغ اولمه سوز ایتما ین تیک تورغل ديمك ایردی * (صوق سوز دین
 بولور ایمان قرانغو * ضرر دین اوز گه یوقدر نفع بر مو) * یعنی حاصل کلام آدم لر گه
 صالقون سوز ایتما کدن ایمان نوری قارانغو بولور آنداغ اولسه اول صوق سوز نك

برتوك قدری فایداسی یوقدرموی توك وساچ مهاسنه در* (بهر جایی تیلگنی
صافله زنه ار* کشی تلنك یمانی دین بولور خار)* یعنی فانی اورنده بولسا كده
تیلگنی صووق سوزدن صقلاغل زنه ار که آدمیلر یمان تیل سببی برله خور
اولور نته که بیوردی* (یمان تیل گاهی صار غایتور یوزگنی* توبان باشگنی
تیلر تور کوزگنی)* یعنی یمان تل سببی برله یوزنك صاری اولور باشگنی
توبان ایلاب یوزگنی تیلر تر اصلانه مشقتلر که اوغراسا كده سنکار حیم و شفقت
قولنی سوزمازلار* (یمان تیل ایکی عالمک ضرردر* گهی عصیان گهی خوف خطر در
یعنی یمان تل دنیا ده و آخرتک ضررلی درگاه وقتلک گناهغه توشور وگاه وقتده
خطرلی اور نلرغه توشورر* (یمان تیل شوملغی گاه جانغه اورغای* گاهی
چاندین اوتوب ایمانغه اورغای)* یعنی حاصل کلام یمان سوزنك شوملغی جانغه
اورغای آندن مراد یمان سوز سببندن اولتر لر و دخی شول یمان تل سببندن
کفر لککا توشه رسن فی الجمله یمان تلنی قویغل دیمکدر* (مسلمان اوغلی ده بخشی
قلق قیل* تلگنی خوش چرایگنی یلق قیل)* یعنی آنداغ اولسه مسلمانلرغه
بخشی لق قیل یومشاق سوزلی بولوب تلگنی خوش ایتب چرایگنی آچق قیل
) اغزدین ساچ برینك در معنی اگر بولماسه خاموش ایله یعنی*) بس مسلمانلرغه
آغزگدین معنی انجوسنی ساچقل اگر معنی انجوسنی ساچق اولسه سویامکک تیک
تورغل آدمیلر نك سوزنی تگلاغل نته کم بیوردی* (اگر بولماسه سنك سوز که
یتماک* نه دولندر سکوت ایتماک ایشتمک)* یعنی اگر سنده بخشی سوزنی ایتماک
حالکدن کلمسه نه دولندر تیک توروب غیر یارنك سوز لرینی ایشتمک آندین
عبرتلر آلماق (السکوت غنیمه) بوگلا اشعاردر* (ایشتم اما قابو سوز بولسه بهراق*
قولاقسما آتی حلقه قیل تاق)* یعنی سوز لر نك بارچه سنی ایشتمک لازم دکلدن اما
سوز لر ایشتمک تلاسك قابو سوزده اوگوت و نصیحت بولسه آنچلاین سوز لرنی
قولاقسما آلقه قیاب تاققل اصلا اول بخشی سوزنی اونوتماغل آنك ایله عمل
قیلغوجی بولغل* (قولاق صالحه ولی بی معنی سوز که* ایشتمك قوب اویردن
اوز که بر که)* یعنی سن کامل عقل ایاسی بولسنك معنی سن فائل سز سوز لر که قولاق
سالماغل بناگاه آنچلاین فایده سز سوز لرنی ایشتمك اول اورندن اوز که بر که کوچک
آنچلاین سوز لرنی تگلاماغل* (قولاق کوز دین قولکدین پالرگدین* صورار
تانکده تمام اعضا لرگدین)* یعنی قیامت کوننک الله تعالی کوز لرگدین آیاق
وقول لرگدین وبارچه اعضا لرگدین سؤال ایلر کوزك ایله نه اوچون
ناحمرلر که قارادك بن آتی قرآن غه قارامق اوچون یراتدیم و تلگنی تسبیح و تهلیل
ایتور ایچون یراتدیم نه اوچون غیبت و یاالغان سوز لشدك دیو بارچه اعضا لرگدن
سؤال ایلسه کرکدر* (ایشتمك نفع نوق سوزای نگوذات* آتی هم گوشه آلمای
کوشه چقیات)* یعنی بناگاه فایده سز سوز لر ایشتمك ای نگوذاتلی آدمی آتی

قولاغه آلامین بر پوچماغه چغب یاتقل آئی تنکلامغل گوشه لفظی ننگ اولسگی
 قولاغ معنا سنه در ایکنچسی پوچماق معنا سنه در بعض نسخه لارده یات اورننه بات
 یازلغاندر باء موحد ایلان اول تقدیر چه آشوقغل معنا سنه در هر ایکسی ترکیدر
 * کشی سنچق سوز ایتسه سن چق آندین * یماندین قاج یماندین قاج یماندین *
 یعنی بر کشی کلام مطعون سوز لسه آندین مراد غیبت ویالغان سوز سوز لسه اول
 اورندین چغغل اول اورنده سوز اوراتب تورمغل بلسکه قوتکدین کلسه اول سوزنی
 منع ایلکل سوز لشکل دیکل سنچق دیدکی کلام مطعون معنا سنه در خوارزم لغتیدر
 (هکایت لقمان) * نصیحت قیلدی فرزند یغہ لقمان * سنگا جاهل کشی بحث ایتسه ای
 جان * یعنی لقمان حکیم حضر قلری اوغلی قیدر کانصیحت ایلدی بیله دیوای جانم کوزم
 نوری اوغلام هر قچان سننگ برله بر نادان سوز کاکلوب بحث ایلسه آکا آچیغلانوب
 جواب بیرمکل (ایمشلر لقمان ننگ حقیقی اسمی برهان ایردی الله تعالی دوشنده خبر
 بیردی یابرهان سنگاپیغمبر لک کر کمی یا که علم حکمت کر کمی دیب برهان ایلدی بگا
 علم حکمت کر کدر پیغمبر لک اشی اغردردیدی اول منم عالمین کلمه در دیدی بس
 برهان علم حکمت فی اختیار ایلدی لقمان آتالهی لقمان معناسی کوب فکر لا کوچی
 دیمک بولور اوغلی ننگ اسمی قیدر ایردی غایت صالح کمنه ایردی (ایمشلر
 لقمان ننگ یل یاشادی اوغلی ایکسی یوزیکرمی یل یاشادی فلسطین برنده دفن
 ایلدی لر (ایمشلر لقمان سر نندیدن چقدی (ایمشلر استاذدن سیاق آلمادی
 الله تعالی آکا او قمان علم لک بیردی (ایمشلر لقمان ننگ بوی بکرمی آرشون
 ایردی قارا چرایلی آروق تن لک ایردی (ایمشلر لقمان ننگ عاقونی ایکسی
 ایردی برسی ننگ بر آباق یوق ایردی وبری ننگ بر کوزی صوفی ایردی یا حضرت
 نه اوچون بونچلاین کم اعضالی خاتون لرنی آلدل دیدیلر جواب ایلدی که عاتون لر
 ایرالردین هر نرسه ده کم بولسون یاشده و جمالده و مالده دیدی اگر بوا یکی
 خاتونم ننگ اعضاسی کم اولسه ایردی منی سوز لر ایردی دیدی لقمان حکیم ننگ عجایب
 لطیفه لری کوبدر بارونی یازمق ایله کتاب اوزون بولور * (جواب آغیلر آتسا
 شیرین ویومشاع * مگر بولغای جهالت غم یدین ساغ) * یعنی لقمان حکیم ایلدی
 ای اوغلام آنچلاین نادان کمنه سوز کاکلوب بحث ایلسه جوانی یومشاق تل ایله
 بیرکل شایده که اول نادان کمنه نادانلق خمر نندین سلامت اولور دیدی زیرا که
 نادان احمق غه قتی سوز برله جواب بیر سنک اوپکاسی قبارر حقیقت سوزنی
 فهم لیبوب قالور ننگ که بیوردی * (اگر نفع ایتما سه قیلمه اعاده * بولور آیفان
 صاری جهلی زیاده) * یعنی اول نادان غه سچوک تل برله جواب بیرد کی سوزنک فائد
 قیلما سه سوزنکی تکرار ایلمه زیرا که سن تکرار قیلغان صاین اول نادان ننگ
 اوپکاسی قباروب نادانلقی آرتور دیدی * (آگاسود ایتما سه آیماع صوابی * سکوت
 ایتمکر آندین صونک جوابی) * یعنی اول نادان کمنه کاسننگ توغری ایتما کنک

(حکایت لقمان)

یولندین چقارمقدر* (بوسعی ایتکان بیلان اول بولمسه توز* کورارده آشنالیک
 رشته سن اوز) یعنی بوقدر جهدا ایلیمکنک ایلله اول مسلمان قرنداشکنک توغری
 یولغه کلماسه اول دوستگنی کورکان زمانده بلشاک یینی اوزکل آنک ایلله سوزلشکل
 زیراکه اول فاسقدر فاسق برله برگه اولتورمق اینگو عمل لرنی بوزار* (ولی
 باطن ده شاغل بول دغاغه* آنک احوالننی سالغل خداغه)* لیکن آنداغ بولمسه ده
 اول دوستگنه الله تعالی دن تلاب اینگو دعالار ایلکل اول دوستکنک حال لرنی
 الله تعالی که طابشورغلزیراکه آخیرینی الله تعالی اوزی بلور اوزگنی صوفیدن
 کورب آنی جهنم اهلندن کورمکل دیمکدر* (کشیکم بولمسه مؤمن لیکله موصوف*
 ایرر اول قلغه واجب امر معروف)* برکشی مؤمنک اسمی برلن موصوف بولمسه
 اول کمسنه که البته واجبدر مسلمانلارغه سچوک تل برله اینکو اشکه مسلمانلارنی
 بیورغای و دخی یاوز لقدین منع ایلکای* (کوزی یوق مؤمنی بارر ایدی راه*
 نظر قیلدش آنک آلدنک درچاه)* یعنی برکوزی یوق مسلمان یول ایلله باررده
 قاراب کورسنک اول کوزی یوق مسلماننک آلدنک قنوغدر آندین مراد نادان
 مسلمان بوزوق و کناه یولینه باردقین کورسنک آنی منع ایلیمسنک* (خبردار ایتیمسنک
 اولدر خیانت* قایو انصافی ایرر قایسی دیانت)* یعنی اول کوز سن مسلمانغه
 آلدنک قنوغ بار ایرکاننی ایتیمسنک خیانتنک الوغی اولدر بونچلاین ایلک
 قایو دیانت وقایو انصافی ایرر آندین مراد بر نادان کمسنه نیک بوزوق یولغه
 بارغاننی کورسنک سن عالم اولوب آگذا توزوک بولنی کورکان مسنک اوشبودر
 الوغ خیانت دیدی* (فغان داد اوشال یینا قولیمین* اگر قایتارمسه
 دوزخ یولیدین)* یعنی اول مسلمان قرنداشکنی چاقریب وتوز کلک ایلل
 بوزوق یولیدین وتوغ یولیدین منع ایلیمسنک خیانت اولدر دیمکدر* (کشی
 یابسه قنوغ اغزیغه چادر* نچوک دیرسن آنکدا کنی برادر)* یعنی برکشی
 مسلمانلار یولینه قنوغ قازیب اوستوفی یاب قویسه اول کمسنه فی قرنداش دیو
 نچوک ایتورسن آندین مراد عالم کشی بلدکی علمی برله خلا یقلا رغه اوکوت ونصیحت
 بیرمسه اول کشی عالم دکلدر بلیکه خیانت اهلنی نیک الوغیدر فی الجملة امر معروف
 ایلیمک عالم لکه فرضدر زمانه قاراب ساقط اولماسدر قوله تعالی (کنتم خیر امة
 اخرجت للناس تأمرون بالمعروف وتنهون عن المنکر) (المؤمنون بعضهم اولیاء بعضهم
 ایدیکه سز لرش یعتکه منکر اولغان اشلر فی کورسگز
 قولگن ایلله اول اشدین منع ایلگن لر دیدی اگر آنداغ اولمسه تلگن ایلله اول هم بولمسه
 کولگن ایلله دشمنان توگن دیدی) ایتمشر قول برلن منع مفتی لکه وقاضیلارغه در
 وتل ایلله منع ایلیمک عالم لکه در دیدی وکول ایلله منع ایلیمک عوام لکه در عمر بن
 عبدالعزیز دن روایتدر پیغمبر علیه السلام ایدی بر جماعت برا کوننک کناه

قیلده غینه راضی بولوب امر معروف ونهی منکر ایلمسه اول قوم بارچه سی گناهده
اورتاق بولور دیدی فته که حضرت یوشع بن نون غه الله تعالی برکون وهی ایلدی
یا یوشع بن نون سن بوشهر دن چقغل دیدی زیرا که من سنگ قومکن آلمش منک
یاوزلارنی هلاک ایلر من دیدی ودخی قرق مگ ایز گولر دین هلاک ایلر من دیدی
یوشع بن نون ایدی یاوزلارنی هلاک ایلمکنک حقدر ایز گولرنی نه اوچون هلاک
ایلر سن دیدی جواب ربانی کلنیکه ایز گولرنی آنک اوچون هلاک ایلر من
یاوزلار ننگ گناه قیلده غینه رضا اولغانلاری اوچون آنلار ایله بر مجلسده اولتور ب
آشادیلار و اچدیله شوننک اوچون هلاک ایلر من دیدی فی الجملة امر معروف
ونهی منکر ایلمیون تور دق عالم منافقدر قوله تعالی (والمنافقون والمنافقات بعضهم
اولیاء بعض یأمرون بالبنکر وینهون عن المعروف) * ولکن امر معروف ایلکن مرد *
اوزی بولغای عمل لک صامبی درد * یعنی امر معروف صامبی ایتکن سوزنک تور غوچی
اوله ودخی آخرت اوچون قایغلو بوله اگر آنداغ اولسه کشی لر که اوکوت بیر کان
سوزی اثر ایلر در * اگر آمر ایلمس راسخ اشیکه * چنان تاثیر ایتار اوز که کشیکه *
یعنی ایز کولک که بیور غوچی کمسنه بیورغان اشیک ثابت اولوب قیلغوچی اولسه
آنچالین کمسنه ننک بیور دق سوزلاری اوز که کشی لر که اثر ایتماسدر قوله تعالی
(الذین یأمرون بالمعروف وینهسون انفسهم) الایة * بزنگدیک شرم یوق انصافی
یوق جسمه باشنک مغز معنی یوق قروغ اسم) * یعنی بزنگ کبی ایتکان سوزنده
تورمغان اویاتی یوق انصافی یوق باشنده عقلی یوق جهانک کوبدر حاصل کلام ناظم
رحمة الله علیه ایدی امر معروف که بیورغان کمسنه بزچالاین اولماسون زیرا که بز لر
دنیا ده قروغ اسم کوتاریب عالم مز دیو امر معروف ایلدک لکن بز اول سوز مرده
تورمق بزچالاین اولما گز دیو ناظم رحمة الله علیه هضمالنفسه ایتما کیدر * ایشمر در
ریا و حیلله تزویر * قیلور آیغان سوز مر که مکمه تاثیر * یعنی بز لرنک امر معروف
ونهی منکر قیلدق ایشمر حیلله و الدامق اوچوندر آنداغ بولسه بزنگ ایتکان سوز مر
هیچ برا کوکه اثر ایلمسدر (کوزنی حر امدن یوماق ننگ بیانی) * کیلای مؤمن
اگر ترسنده بولسنک * کوزگنی سقلاغیل هر قنده بولسنک * یعنی ای مسلمان کمسنه
کلک بیر و وعظ و نصیحتنی ایشکل اول نصیحت بودر قایو اورنک بولسکده الله تعالی دن
قورقسنک اوز کوزگنی غیر قرننداش خاتونلر دین سا قلاغل و آنلر غه قار امغل
* قوی بولسون همیشه نقطه چشم * مبادا قالغای بالا توشب خشم * یعنی سن
مؤمن ننگ کوز آلماسی ناعزملر گاقار امسه قوتلی بولسون دیمکنر زیرا که آگسردان
یوقاری ناعزملر کا توشب الله تعالی ننگ آچیغی اولماسون یا که بطریق استخدام
چشم دیدکی لفظنک جیم نقطه سی توشب لفظی چشم اولماسون اولسکی معناچه نقطه
لفظنی کوز آلماسینه استعاره آلدی و ایکنچی اعتبار چه نقطه حقیقی معنا سنه مقرر
ایتولندی * نظر قیلغوچی بر ای نفس معیوب * توشوب کوز نقطه سی کور بولغای خوب *

یعنی بر کهنه ننگ هرام اولغان خاتونلارغه قارامقندن اینز کوز کوز آلماسی توشب
 صوقر اولماقی خوبدر یا که بطریق استخدا م کوز نك آنداغ اولغاچه کوز لفظی ننگ
 نقطه سی توشوب عوالب لفظ کوز اولماقی خوبدر دیمکدر * (سعادتلیک نظر بولسه
 قدمده * تجاوز ایلا کایچ بولسه ندمده) * آیاق آستوڭا قاراغل کوز گنی ناعمر لر کا
 قارامغل تجاوز ایلاب ناعمر لمر که قارار بولسنک قیامت کوننده اوکونچ سگادر یا که
 معنا اولدر یعنی اینز کودولتلی کهنه اولدر قارامغی آیاق یوزینه اوله که ناعمر لمر که
 قاراغاندین صونک اوکونب توبه ایلا کوچی اولسه اینز کودولتلیدر * (اکر قان چشمه
 بولسه چشمه ایمه * خطر لیک یر که توشکاندین ایر ربه) * یعنی بر کوز قازلی بولسه
 ناعمر لمر که قارامای تورغان بولسه ای الوغ کهنه حقیقت کوز اولدر ناعمر لمر که
 قاراغان سلامت کوز دن اول قازلی کوز هزار درجه آرتقار یعنی سنک کوز نك سلامت
 اولب ناعمر لمر که قاراب لذت آلور بولسنک آننک کوز بولغاننده فایده یوقدر
 آخری سننک آنچلا این کوز نك قیامت کوننده عذاب کوروب قان آلور دیمکدر
 * (نه خوشدر دین ترسنده بولسه * وکر نه کاسه سنندین کنده بولسه) * یعنی عجب
 خوشدر آنچلا این کوز که الله تعالی ننگ عذابندن قورقوب ناعمر لمر که قارامیه اکثر
 آنداغ اولسه کوز آلمه سی چقماق اینز کوزدر * (خطر دین یوم کوز نك اوغلان خیفه *
 نچو ککم یومدی قورقب بوحنیفه) * یعنی آنداغ بولسه کوز گنی ناعمر لمر دن یومغل
 آنلارغه قارامغل الله تعالی دن قورقور میسن نچو ککم امام اعظم حضرتلری یومدی
 کبی ایملر حضرت ابویوسف یاش زماننده کور کام یکت ایردی امام اعظم حضرتنه
 سبق آلورغه بارر ایردی امام اعظم ابویوسف فی آرته قویب سبق اوکراتور
 ایردی قاراماز ایردی غایت کور کام اولدغیچون ای عزیز قرنداش آگلاکه امام
 اعظم بونچلا این تقوالسکی اوچون یکتلر که قارامدی کوز فی صقلادی بزرده فائده
 اولدیکه پرهیز لک ایلمک نته که اشارت قیلل بیوردی * (یوراکم صافی ایرر
 دیب اورمغل لای * آلاردیک بولمغای سن کلتور انصاف) * سن ایتمگل که من
 ناعمر لمر که قاراسمده زیان یوقدر دیب منم کونکام صافدر دیومنم کونکلمده شهوة
 طریقی یوقدر دیوزیرا که امام اعظم کبی دکل سن ننا که امام اعظم حضرتلری بوقدر
 صوفی لقی ایله کور کام یوزلی لر کا قارامقندن صقلاندی سن نه قدر صابرو صوفی
 اولسگده آنلر کبی اولمزن انصاف ایله دیدی * (قرار نك قویماسنک ایلتب
 قرار نك * آلور شیطان زمام اختیارل) * یعنی زیرا که سننک ناعمر لمر یوزینه
 قارامقنکی قویماسنک بلکه دایم قارامقده بولسنک صبر گنی اوزوب شیطان لعین
 اختیار تر گنکنی آلوب زناغه میل ایلامک گنی اینار کوب قارامقنک ایله زناغه توشار
 سن دیمکدر قرار نك لفظیننک اولسگسی نظر و قراماق معناسنه در ایکنچسی صبر
 معناسنه در * (بقاسر معصیتلر که بقاسر * نچو ک اوز جانلارغه اوت یقاسر) * بس
 آنداغ بولسه ای آدمیلر فانی اولدی کنه لارغه قرار سز زیرا که ناعمر لمر ننگ

یوزی نه قدر کورکام بولسه ده آندین نه قدر لذت آلسکده فانی در آنداغ اولسه
 ناعمرلر که قارامقکرده نه فایده در بلکه اوز جانگوزغه ظالم لق ایلب اوزگزی
 اوزگزی جهنم اوطنه یقاسن دیمکدر بقاسن لغظننک اولکسی فانی معناسنه در ایکنچی
 قارامق معناسنه در * بناگاه توشسه ناعمرم که کوزکا * ایکنچی باقماغیل زنه
 اویوزگه * یعنی آنکسزدان بر ناعمرم خاتون ننگ یوزی کوز که توشسه زنه اوش
 یوزینه ایکنچی کوره قارامغل زیرا که اول آگسزدان یوزینه قارامقکده گناه
 یوقدر بلکه ایکنچی مرتبه قارامقکده بارد * ایکنچی چونکه شهوتدن
 خطر در * نهاییه کم کتاب معتبر در * یعنی ناعمرمک ایکنچی مرتبه قارامقکده
 غرض نه در الا شهوة طریقی درودخی نهاییه دیدکی کتابده کلتورمشکه بیله دیو
 * دیدیکه باقسه ناعمرم یوزیکا * قویارلر تا گده قورغاشون کوزیکا *
 یعنی نهاییه ده ایدیکه برا کو ناعمرم خاتون ننگ یوزینه شهوة طریقی ایله
 قارامق قیامت کوننده اول قاراغوچی ننگ کوزینه اسمی قورغاشون
 قویارلر (صب فی عینیه الا نك) دیدکی بونکا اشعار در * بتبدر شرعه ده
 اول صاحب بذل * کشیکم قبلسه ناعمرم بیله هزل * یعنی شرعه الاسلام
 دیدکی کتاب ننگ صاحبی یازمش برا کویات خاتون ایله اویناب سوزلاشب
 اولتورسه لار * آننگ هر بر سوزینه ای خردمند * بولور دوزخده تامنک یلغاچه
 بند * یعنی اول ناعمرم خاتون ایله اویناب سوزلشکوچی هر بر سوزی
 اوچون منک یل تموغا قالور دیدی * (اکر اول التزام ایتسه حرامه * ینه اول نسخه ده
 تارتلدی خامه * یعنی اکر اول اویناب سوزلشکوچی کمسنه حرامه قصد ایلسه یعنی
 زنا ایلسه یعنی زنا ایلاما قصد ایلسه آنلار حقندکنه اول شرعه الاسلام ده قلم
 تارتلب یازلدی بیله دیو * قیامت کون که دادگر ایتارلر * آفی شیطان ایله زنجیر
 ایتارلر * یعنی قیامت کون آنچالین زنا قیلغوچیلرغه عدل حکم ایدرلر عدل حکم
 اولدر زناچینی شیطان برله زنجیر ایتب تموغه ایتارلار * لعین شیطان که بولغای
 دشمن شخ * آننگ برله بولر مدغول دوزخ * یعنی شیطان لعین قتی دشمنان اول
 زنا قیلغوچینی آننگ برله برکاتم وغه کرکوزلر دیدی * خلاصه وخرانه شرح اوراد *
 بتبدر بلکه چندین نسخه ده یاد * یعنی فتاوی خلاصه ده وخرانه الفتاویده وشرح
 الاوراد دیدکی کتابلارده یازمشدر بیله دیو * جوان خاتونکده ناعمرم ایشدر *
 سلام ایتمک آنکامع دیمشدر * یعنی اول کتابلارده ایدیکه بر خاتون یاش اولسه
 اوزی ناعمرم اولسه آنچالین خاتونغه سلام بیرمک حرامدر دیدی لر * بیروب بولماس
 جواب ایتسه سلامی * ایرر عورت آننگ صوت کلامی * یعنی اول یاش خاتون سلام
 بیرسه آگاسلام جوابنی قایتارمق حرامدر دیدیلر زیرا که اول یاش خاتون ننگ آوازی
 عورتندر وایتکن سوزی بالطریق اولی حرامدر * جوان خاتونکده عورت بولسه
 آواز * قباحندر کشیکم بولسه دمساز * یعنی اول خاتون یاش اولوب آوازی عورت

من نظر الی حاسن امراته اجنبیه شهوة صرحت فی عینیه الا نك يوم القيمة (علیه السلام)

بولسه قاندا اولديكه اول ناعمر ايله سوز لشك البتهر واد گلدر (ايشلر قارى خاتونغه
 سلام بيرمك جابر در اما قارى خاتون نك سلام بيرمكندى ايكي مذهب واردر بعضيلر
 ايديلر قارى خاتونغه سلامنى قايتارسون وبعضيلر ايتورلر قايتارسون ديب اما
 فتوى اولدر كه زمانه سينه قارامق كرك اما بزننك بوزمانده اتفاق عالم لربره
 قايتارمق جائز دگلدر) (غرض اى آدمى ساقله اوزگنى * كه ناعمر سارى
 سالمه كوزگنى) * يعنى حاصل كلام اى آدميلر اوزگرنى اوزگن صقلاگز الله
 تعالى ننگ عذابدين قورقساگز ناعمر خاتونلارغه كوزگرنى سالماگز لار) * (كه
 ناعمر سارى باقغوخه بى قيل * به اول كه كوز لر وگه تارتسه لار ميل * يعنى آچلاين
 ناعمر خاتونلارغه قاراغوخه شكس كوز ارگز كه تيمور قالاغنى تارتمق ايز گودر
 ميل ديدكلى اصلك بر تيمور قالاغنى اوت ايله قزدر ب قصابى اولان كمنه ننگ
 كوزينه مقابل توتارلر كوز نورنى كيتارمك اوچون * بود نياميلي اوتكاي بر زمانده *
 قيامت ميلى دين توتقاي امانك) * يعنى زيرا كه بود نيانك سرمه قالاغى ننگ عذابى
 بر زمانك اوتار و قيامت قالاغى ننگ عذابدين امان بولماق يوقدر زيرا كه * قيامت
 كون عجب شدتلى كوندر * گناهكار آدم اوغلى سرنگوندر) * يعنى زيرا كه قيامت
 كون عجب قاتى كوندر گناه قيلغوى آدم اوغلى باش توباندر * (قزار كوك فرق
 سراسيغنه چون طاس * بولور سر كشته لر پر وانه تيك تاس) * يعنى اول قيامت
 كونك كوكلر ويرلر اوت كى قزارلر ودخى آدميلر ننگ باشلارى قيامت اسلكنده
 باقر طاس كى قاينار ودخى اول كونده تكبر لك قيلغوى گناهلى سر كش قللار
 كوبه لك كى اوچارلر تاس لفظى ننگ او لكسى بر صاوتدر بافردن يا صارلر ايكنچسى
 اوچماق معناسنه در عثمانيه لغتيدر) * نيكار اوتديك آياق آستونده توفراغ *
 بولور يون ديك زمين اوستونده گى تاغ) * يعنى قيامت كوننده آياق آستونداق
 توفراق اوت كى اسسى اولور ودخى يريوزندا گى طاغلر هوا ده جون كى اوچارلر
 قوله تعالى (وتكون الجبال كالعهن المنفوش) (الاية) * (بولور كوك خلق اوزى ننگ
 حاليدىن سير * بوغمى نانا كه كودكلر بولور پير) * يعنى اول قيامت كوننده
 غلايقلر بارچه سى اوز حالندن اوزى توق بولورلار آندىن مراد اوزلارين
 اوزلارى سومرلر ودخى قيامت كون ننگ مشغلىر قايقوسندىن نارسيده
 اوغلانلر ننگ ساچلرى افارر قوله تعالى (يوما يجعل الولدان شيبا) (الاية
 * ياشورمك اولسه قايسى روسيا هليك * ايلك سوز لب آياق بير كاي گواهليك) *
 يعنى قيامت كونك آدميلر قارا يوز ليك اولغوى گناهلرونى ياشورمك تلاسهلر
 قوللرى و آياقلرى گناهلرندن خبر بيرلر زيرا كه اول كونده الله تعالى آغزلرينه
 مهر اورر سوزلاشه آلماسلر بلكه آغزلرى اورننه قوللرى و آياقلرى گواهلق
 ايدرلر قوله تعالى (اليوم نختم على افواههم و تكلمنا ايدى هم و تشهد ارجلهم بما كانوا
 يكسبون) (الاية) * (تمام اعضاءلر دعوى قيلورلر * خلايق آلد بيه رسوا

قیلورلار) * یعنی اول قیامت کوننده بارچه اعضا نك دعوی قیلورلر بزلر فی نه
 اوچون حرام اور نلارده صـرفی ایلدنك دیو قیامت کوننده خلا یقلر آلدنده
 و بابانك و آنا نك آلدندنكنا هـلر فی ایتوب رسوای قیلورلار) * (او کون دعوی چیسیننك
 سانی بولماس * پشیمان بولغای اما نفعی بولماس) * یعنی اول کوننده او کونمك
 فایده سی اولمدر زیرا که او کونمك اور فی دنیا در * آنکدنك واقعـه لر دین
 بور و نراغ * اوز گنی ایله غفلت غـمـری دین ساغ) * منی قیامت حکمی باشکا
 کلـهـر دین بور و نـیـاده وقتـه غافل لیک غـمـری دین سلامت اولغل ونه که گنا هـلر نك
 واردر دنیا ده توبه استغفار ایـسـکـل نته که بیوردی * (پشیمان بولاسنك اول
 قلمشـلر گـدین * دل جان برله یانسنك اشلر گـدین) * یعنی دنیا ده وقتـه قیلدقی
 گنا هـلر گـدین او کونسنك و دخی کونکل و جان برله اول قیلغان اشلر گـدین قایتسنك
 * فی بولغایکم قبول ایتسه خدایم * قیامت شـنـتین قیلسمه ملایم) * یعنی دنیا ده
 وقتـه گنا هـلر کا توبه قیلماقنی شاید خدای تعالی قبول ایلا کای و دخی قیامت
 کون نك قاتیع لقنی بـنـکل و آسان ایلا کای * (قایوقلنی خدایم قیلسمه مـنـون * بولور
 یول باشچسی پیغمبر اول کون) * یعنی قیامت کوننده خدای تعالی قایوقلنی یارلقاب
 اجماع نعمتی برله حرمتله مک تلاسه اول کم ایرسه نك اول کون اجماعـه بارر غه
 یول باشچسی پیغمبر من علیه السلام اولور * (باشنده سایه بولغای عرش اعظم *
 فرشته لر کونکل بیر کای دمام) * یعنی اول قل نك باشنده قیامت کون الوغ عرش
 کولـکـا اولغای و دخی اول فرشته لر اول قلغه صولوصا یـنـ رحمت سو نچیسنی بیرر لر
 (ایمـشـلر عرش کوله که سننه تور غوچیلر آلتی کرو هدر اولـگـسی شهید لر در
 ایکـنچـسی غازیلر در اوچنچـسی حاجیلر در دور تـنچـسی مدرسلر در بشنچـسی
 مؤذن لر در آلتنچـسی ناخـمـدین کوزلر فی صقلا غوچیلر در * (عنایت نامه سن قولغه
 آلورلر * او کون نك او تکانن توبهای قالورلر) * یعنی قیامت کوننده ایر گولرننك
 ناخـمـلر دن کوزین سقلا غوچیلر نك نامه لری اونك قولندین کلوب یار دم اولور
 اول کون نك مشقنی توبهای قالورلار * (الهی بارچه خلصـلر بیلان یاد * بوقلنی
 ایـلـکـل اول کونـدین آزاد) * یعنی رمتنك ایله بوقلنی اغلاصلی بنـکـلر کرو هندن
 یاد ایـلـکـل و دخی بوقلنی قیامت کون نك مشقنلرندن آزاد ایـلـکـل دیت ناظم نك
 دها قیلماقی در (حکایت شیخ بسطام) * (قریغان پله سننه شیخ بسطام * اوز دین
 کندی ساعتی بر اعشام) * یعنی حکایتده که مشکه ایمـشـلر حضرت شیخ ابویزید
 بسطامی قار تیاغان زماننده بر اعشام وقتنده هوشی کیتوب یقلدی بر ساعت
 قدری هوش سز بولدی پله دیدکی اصلده مثقال ترازوسی نك بر طباقینر لکن
 مونده استعاره کا آلتدی قار تلق زماننه زیرا که عمر نك هم ایکی پله سی اولور
 میزان کبیر بری یکنـکـل و بری قاریلق در بواستعاره فی استعاره مکنیه دیرلر
 فن اهلینه حقی دکلر * اوزیکا کلای ایرسه ایدی اصحاب نغو بولد نك مونگدنك

(الهی گروه عرش کولگه سنه اولور)

(حکایت شیخ بسطام)

ای در ناب * یعنی حضرت ابویزید بسطامی بر زمانده عقلینه ککچ مرید لری
 ایلدیلر یا حضرت نه سبب بر له مونگ کبی هوش سر اولدنکر دیدیار نفو دید کی گاه
 وقتده سبب معناسنه در خوار زم لغتیدر در انچو معناسنه در ناب خالص معناسنه در
 مدح اوچون ناظم بیتده کلتوردی * (دیدنی بالغ بولور حالتده بر راه * کوزیمه
 بر جمیله توشدی نا گاه) * یعنی ابویزید بسطامی مریدلرینه ایدی منم هوش سر
 اولماقم آنک اوچوندر یاش یکت زماننده یول ایله بار رده کوزیمه بر کور کام قز
 توشدی * یانب باری دیگر صالدم نگاهم * چقب ایردی ایسمدین اول گناه * یعنی
 اول کور کام قزغه ایکنچی مرتبه ایلانب قارادیم آنک کور کام لکنی کور ب لذت
 آلور اوچون اول زمانده قارادقی گناهم بوز مانغه چه خاطر یمدن چقفان ایردی دیدی
 * ایسمگه حالا توشدی اول نظاره * یورا کم بولدی قور قب پاره پاره * یعنی اول
 یکت زماننده قارادقی گناهم الحال خاطریمه توشب الله تعالی ننگ عذابندن قور قب
 یورا کم پاره بولدی هوش سر عقل سر اولماقم آند اندر دیدی * (مبارک آغزیدین
 کوب تامدی قانی * اوشال خوفیه آخر چقدی جانی) * یعنی اول ابویزید بسطامی
 حضرت لری الله تعالی دن قور قب مبارک آغز ندین قانلری تامدی ودخی اول
 کور کام ناعمرم قزغه قاراغان گناهی ننگ قور قووندین جانی چقدی وشوید اولدی
 (ایمشلر ابویزید باخ شهری ننگ قاتنده بسطام آتلیغ اول ننگ ایردی شیخ منصور
 حلاج ننگ مریدلرندن ایردی غایت صوفی کمسنه ایردی نسلی موغ ایردی کویر اک
 تورمقی بغدادده ایردی عمر اسملی کمسنه ننگ اوغلی ایردی یتیمی یاشنده قرآنی
 بلدی یکر می آلتی یاشندن علم لدن بیر لدی چهره طریقی توتار ایردی) (ایمشلر
 آلتمش یاشنده وفات بولدی سهر قند جمیل ده دفن ایلدیلر * بونگدیک یغلسه
 آنداغ نکور ای * بر نکدیک روسیه ننگ حالیکوای) * یعنی آنداغ اولیابر قرامقی
 بر له بو قدر یغلسه الله تعالی دن قور قسه بز ننگ کبی قرایوز لیکر ننگ حالی ننگ
 اوله زیرا که هر کوندن چه با کره ناعمر ملر کا قارار من حاله ننگ اوله دیمکر * (همیشه
 ذوقه عیش کولوشکا * که یتیماس ایرته قیلغان توبه توشکا) * یعنی بز لر ننگ دنیا ده
 ذوقه نفس هوالر مرده و کولمکده در آخرت فکری یوقدر ودخی توبه ایلسکده
 توبه مرده ثابت لکم یوقدر آنک اوچون ایرته بر له توبه ایلسک توش وقتنه
 یتیم بورون توبه من فی صندرب ضلالت یولینه بار رمرار * (اوتار دنیا اشین
 توتدق مقدم * گناه اینوقسی * کوب قور قچمز کم) * یعنی بز لر دنیا
 اشرینی الله تعالی بیور قندن ایلکاری توتدق الله تعالی بیورغان امرلر کا
 اطاعت ایلمدک عجب گناهلر من کوب بولغان صابن الله تعالی دن قور قماقم آزد
 اینوقسی دیدکی کلمه تعجیدر بخار اخلق ننگ لغتیدر کوب نرسه لر فی کورسه لر
 اینوقسه دیو تعجب ایترار * (خداونده اوز ننگ سن عالم غیب * منی مسکین ده در
 هیچ سانی یوق عیب) * یعنی یارب اوز ننگ سن غیبده گی حاللریمز فی بلکوچی

سن من مسكين الله يار قلنكده حسابي يوق عيبلري واردر رحمتك ايله عفو
ايلسكل ديمكدر * (گناهی بی نهایت بنک در من * بوگون شرمناک چون شرمناک در من) *
یعنی من قلنك الله يارنك گناهی چیکسدر بود نیلده کنایده بولوب یارین قیامت
ووننده اویاتلی من شرمنده لفظی ننگ اولکسی ایکی لغتدن مرکبدر شرفظی
عربیدر یاوز معناسنه در منک ترکیدر ایکنچسی فارسیدر اویات معناسنه در * (عبث
براه قولمدين کندی وقتم * عمل مهرین یا شوردی ابر مقتم) * یعنی من قلنك
باطل عمل ايله المدين طاعت و عبادت وقتنی اوتکاز دیم عمل کنشی آچوبولوطی ايله
اورتدیم اصلا طاعت و عبادت ایلرکا المدين کلمدی مهر دیدکی کنش معناسنه در
خوار زم لغتیدر «ابر» بولوت معناسنه در فارسیدر «مقتم» آچو معناسنه عربی در عمل
مهری ننگ اضافه سی لجین الما قبیلندندر اهلینه غفی دکلدر * (جریم بی عدد
بولسه اکر چند * حجاب مغفرت یاب ای غداوند) * یعنی یارب اکر چه منم گناهم
حسابسز اولسه ده یار لقماقی پرده نکنی یارب عفو ایلک قیامت کوننده گناهی قل لر
کبی ایلهمکل * (یووب رحمت بیلان وجهم قاراسون * نصیب ایت بار چه نعمتلر
بسر اسین) * یعنی یارب رحمتک ايله یوز مننك قاراسنی عفونك صوی برله یووب
برلر که نعمتک کزیده سنی نصیب ایلکای ابر دنك سراسین صفا و کزیده معناسنه در
(فکر ایلهمکلک بیانیدر) * کیل ای آزاد واقف بول کوکل که * کوکل بول باشیدر
قربتلی یولغه) * یعنی ای آزاد کمنسه کوکل سرلر یگه خبر دار اولغلزیرا که کوکلدر
الله تعالی به یقین اولمق یولینه باشلا غوچی حاصل کلام بو طریقت یولی ننگ الوغ
باشچیسی کوکلدر کوکل ننگ قوشنی الله تعالی صاری بولمقده ایلک نته که بیوردی
(تفکر ننگ قوشین هیچ قیلنه ز اقل * پلغل بولمقای تابیه ذل) * یعنی ای اهل سلوک
اولغوچی فکر قوشگنی هیچ بروقت الله تعالی دن کینار مگل همیشه فکر ننگ الله تعالی ده
اولسون کدورت حسد و تکبر لک ايله اولماسون زیرا که شبر چک یومر قه ده فایده
یوقدر آچلاین بر کوکلده تکبر لک اولسه آنده فایده یوقدر پلغل دیدکی شبر چک
یومر قه فی ایتور لر خوار زم لغتیدر بونده کبر و حسد معناسنه بیضه دل ننگ اضافه سی
لجین الما قبیلندندر * (تفکر مرغی دایم بولسه دمساز * امید اولدر که آندین
اوجسه شهباز) * یعنی کوکل فکری دایم الله تعالی یادنده بولسه امید در که آچلاین
کوکلدرین لاچن اوچماق آندین مراد برکشی ننگ کوکلی و فکری دایم الله تعالی
عشقنده بولسه امید در که آچلاین کوکلدرین انواع کشفات و تجلیات حاصل بولمق
دیمکدر * (آنکدیک بازینی چون ایلسنک قید * کوکل قوشلارینی قیلسه بولور
صید) * یعنی آنک کبی کوکل قارچه سنی باغلاسنک آندین مراد انواع کشفات
مقاملرینی تابسنک غیری لر ننگ کوکل قوشلارینی آولارغه بولور یعنی آندین
مراد کرلر ايله کشفات مقامی تابسنک مرید تربیت ایلهمکل ممکن در اولسه مرید لر
تربیت ایلهمکل قانده در قحان یتی ذکر تمام اولمالین غیری لر ننگ هالین بلمک حالدر

صوفی لرغه معلومدر * (کوئل هر گاه صلاحیتند بولسه * تابار بنک قایونیتده بولسه *
 یعنی فی الجمله هر نرسه لر ننگ حاصل اولمقی کوئلده در زیر اکه کوئلنگ قایواش
 قصدنده اولسه البته بنده آئی تابسه کر کدر مثلاً دایم الله تعالی فی سومکده بولسه
 الله تعالی رضالغنی تابار ویاوزلار عملنی سوسه کر چه صوفی صورتند بولسه ده یاوزلار
 گرومندن اولور زیرا که کوئل پادشاه وغیری اعضا لار آننگ عسکری کبیر
 ننه که بیوردی * همه اعضا رعیتدر کوئل شاه * امانلیغ بولغوی شاه عدل دین
 راه * یعنی سننگ بارچه اعضا لارنگ عسکر کبیر و کوئلنگ پادشاه کبیر چنانکه
 پادشاه اوزی توغری بولغه بارسه البته عسکری آننگ آرتندن بارسه کرک آچلاین
 کوئل الله تعالی عشقنده بولسه اعضا لارده هم عشق اولسه کر کدر * (اگر سلطان اوزی
 قیلسه یمانلیغ * چان بولغای رعیتده امانلیغ) * یعنی بر پادشاه اولغان که سنه اوزی
 اوغر یلق وهرامیلق ایلسه آچلاین شاه ننگ عسکر نده امانلق بولماسدر آننگ کبی
 اول کوئل بوزوق بولغه قصد ایلسه اعضا لارده توزکک اولماسدر * (کوئل
 جوش ایتماسه کوز بولغای نم چقارمی صوقر وغغه تاشماسه یم) * یعنی کنه قیلغان
 وقنده بزم کوئلر عشق غدا یله قینامسه کوز مردن یاش کلر در ننگ که دریا
 تاشما ین بیانغه صوچه ماسدر آچلا ین حقیقت عشق اولغوی کمنه دن البته الله
 تعالی دن قورقووندن کوزندن یاش چقه کر کدر «نم» دیب اصل حقیق صوینی ایتور لر
 کوز یاشی معناسنه استعاره آلدی یم دریا معناسنه در * (ایشکان سن آئی دلدر
 نظر گاه * نظر گاه در کوئل بر بولسه هر گاه) * یعنی سن الوغ لاردن اسرار معرفت
 سوزنی ایشکان سن قویغل اوزنینه اول ایشکان سوزگنی اوزنینه قویماقنک
 اولدر اول سوزنی کوئل ایله و اعضا لارنگ ایشکان سوزک ایله عامل بولغل
 نظر گاه لفظی ننگ اولگسی کوئل معناسنه در ایکچسی قبول ایلک معناسنه در
 * یوکر سه اول کوئل کم هر طرفه * چان لایق بولور انداغ شرفکا * یعنی سننگ
 کوئلنگ هر بر طرفه یوکر سه الله تعالی ده اولماسه آچلا ین کوئل الله تعالی
 حضرتنه لایق اولماسدر آچلا ین برا کوننگ کوئل دنیاهیتنده بولسه زیرا که
 ایکی محبت بر یر که جیولماسدر * (کوئل در سنی دیوار خوش سبقدن * تمامی
 معرفتدر عشق حقدن) * یعنی اولوغلار ایتور که کوئل در سنی سبقلار ننگ
 خوشراقی در اول کوئل در سنی ننگ وسبقی ننگ تمامی اولدر که الله تعالی فی تانییق
 و آنگا عشق اولمقدن (حکایت) * کوئل در سن سوال ایتدیم بر ایر دین *
 تلطفدین دیدی صورمه بویولدین * یعنی بن الله یار کوئل سبقتی ودر سنی بر
 عزیز ایر دین صوردم اول عزیزمکا کلام لطیف ایله ایندی ای الله یار بو کوئل
 یرندن صورمفل زیرا که کوئل بیت الله در انداغی حالی من چان بلور من
 صورمش کمنه سی شیخ حبیب الله در الله یار ننگ استاذیدر ودخی ایدیکه کوئل
 حال ننگ بعضی فوقیدر اوزنک آئی تمامین بلماز سن دیدی ننه که بیوردی

به آلهام بوشربت تاتماغوچه * اوز بكنى بخشيلرغه فاتماغوچه * يعنى اول
 عزيز ايدى اى الله يار بو كوئل شربتى ننگ لدنى تاتماين بامرسن ودغى
 اوزگنى بخشيلر مجلسنه قوشماين بلمرسن زيرا كه كوئل حالى ذوقى درينى ذكر
 تمام اولمايچه كونكل حالى ننگ اشكاللى دن خبر دار اولماز سن ديدى فى الجملة
 بوكونكل حالى بلوركا ايكي نرسه شطير اول فولگنى مرشد عالم كابير مك كرك
 ايكنچسى يتى ذكرنى تمام آنكلماق وموندن غيرى حالن آنكلارغه شرايطلر
 واردر بارنى ايتمك ادب سز لكدر ودغى اوز من اهل حالدن دكلمر بلكه استاذ
 ثقه لردن ايشتمك بويچه بوشر حكا تحريير ايلدك * بيت * استيانه بو قدر
 بولدى طلب * يوقارودن يوقارودر اول جلب * اگر آنى اونوتسه بنگ آنى * ترك
 ايرمس اگر چه بولسه جاني * برا گواله تعالى فى بر آرز مان اونوتب تورسه
 كونكندن چقار يبورسه آچلاين كمسنه ننگ اگر چه ظاهر نده جاني بولسه ده اولكدر
 بوييتدن بلنديكه اهل حال اولدى كمسنه البته هيچ بر لحظه ده الله تعالى فى يادندن
 چقار ميه حقيقت ذكر قلب بودر ديديلر آنى لفظينك اولگسى حين وزمان معناسنه در
 ايكنچسى ضمير درو مفهومى الله لفظينه راجعدر عر بيچه به معنى «اياه» در * كونكل
 بر چنده غفلت علتى پر * دوام اولدر دوام اتسنگ تذكر * يعنى كوئل من اجنده
 غافل لك زحمتى چوقدر اول غافل لك زحمتينك داروسى اولدر كه دايم استاذنى
 رابطه يه آلوب الله تعالى فى ياد ايلمك زيرا كه نفى اثبات ايله ماسوى الله علتى چقار
 ديمكدر دوام لفظينك اولگسى دارو معناسنه در ايكنچسى دايم چيلق معناسنه در *
 * اوشال دمنى ندم دير اهل معنى * اغزدن چقسه غفلت برله يعنى * يعنى معنى
 اهلين اولغان عزيرلر ايديلر برا گو (لا اله الا الله) ديسه انك معناسنى ملاحظه
 ايلسه مجرد تل ايله (لا اله الا الله) ديمكه فايده يوقدر بلكه آنك معناسنى آغلاب
 الصاق واطوا ايلاب ماسوى الله فى نفى ايليده ديمكدر نته كه بيوردى * (كونكل
 آنده هميشه قل هميشه * چقان بولغاي مونگدك بخشى پيشه) * يعنى برا گو الله
 تعالى بى ذكرنى كونكل ايله واعضالرى ايله مداومت ايلسه مونچلاين
 بخشى هنرلى كمسنه اولما سدر بس معلوم اولندى ذكر ايتىكى كمسنه اولما ايتكان
 ذكر نك معناسنى كونكل ايله ملاحظه ايلييه آندين صونك تلى ايله ياد ايدك قل لفظند استخدام
 واردر ودغى اهل ظرفانك اسرار ذوقيه سى واردر زيرا كه اسرار طريقت ننگ
 اولى ذوقيدر و آخرى لدنى درة نده اولديكه اولنى ذكر ايلاب آخرنى تفسير
 ايلمك * هذا يكفى لمن كان له قلب والقى السمع وهوشويد) (حكايت طالب ننگ
 حريص عشق بولماق ننگ بيان) * كيل اى صادق حريص عشق حق بول *
 كونكل ياراني برله هم سبق بول * يعنى الله تعالى كار استلق ايله ايمان كلتور كوچى
 كمسنه كلكل الله تعالى نك عشقنه حريص آغلاغوچى بولغل ودغى كونكل حالنى
 آغلاغوچى يارانلر برله بر سبقداش بولغل آفلر ايله دايم مجلسنه بولوب شيخ

(حكايت طالب ننگ مريض عشق بولماق ننگ بيان)

اولدق كمنه نك واردر آنك عبتندين آير لغل ❀ اگر كز سنك طريق
 معرفتي ❀ ميسر ايلاسنك نورلوك صفتني) ❀ يعني من الله تعالى نصيب ايلاب
 الله تعالى ني تانومق مقاملريني ودغي الله تعالى كونلكه تورلوك كشوفات وتجليات لر
 روزي ايلسه ❀ (مقامات حقيقت ايلامنك طي ❀ كونلكه بولماسه جز غلت هي) ❀
 ودغي مقامات اهل حقنك بار چه سني تورسنگه وآنده يورسنگه ودغي كونلك الله تعالى
 دوستلغندن غيري نرسه بولماسه بوايكي بيت مبتدا حكمنك در ❀ (بور ونغي دين زياده بر
 طلب بول ❀ اگر در يالر اچسنگ خشك لب بول) ❀ يعني سن بوقدر مرتبه لر كايتديم
 ديوتكبر لك ايلامك بلكه دايم الله تعالى ني استاب يقين اولماق هوسنده بولغل
 حتي كه در يايقاسنده الله تعالى رضا لغني استاب آچ و صوساغ اولغل بوبيت خبر
 مبتدا در ❀ (بويولنك چونكه هيچ پاياني يوقدر ❀ اگر يتديم ديسنك امكاني يوقدر
 يعني بوطريقت يولنينك در جهسي نك هيچ هدي وپاياني يوقدر اگر نصيب ايلاب
 آخريته يتامديه قصد ايلاسنگه ممكن دكلدر آنداغ اولسه هميشه طلبنده بولغل
 ديگل هر لحظه الموم زديني ❀ ديدى حق چونكه فاطمبنى تجلني ❀ يعني نه قدر
 الوغ مرتبه تابسنگه اگا آلدانب تكبر لك ايلامك هر صولوده الله تعالى كا تضرع
 ايلب يارب آرتدرغل فايد الى ايلاكل وتكبر لر اهلندن ايلامك ديودايم دعا ده
 بولغل زيرا كه حق تعالى امر ايلادى كه منى استكان كمنه البته تبار ديدى
 ❀ طلب امرين ايشته بنده ر بددين ❀ اوزين بلكان چمان قالغاي طلبدين ❀
 يعني برا كوالله تعالى دن استامك امرين ايشته اوزني بلكان كمنه الله تعالى ني
 استمكن قروغ قالمسدر بلكه نفس هوالر ندين بيرب زينت دنياني تاشلاب
 عزلت يولنى اختيار ايلر هميشه الله تعالى ني استار ❀ نى دين يوق كشيكم قرب
 بالا ❀ آگاديدى حبيبم حق تعالى) ❀ يعني پيغمبر مر محمد مصطفى صلى الله تعالى
 عليه وسلم دن الله تعالى كه يقين كمنه يوقدر اول پيغمبر ني الله تعالى دوستم ديوايدى
 ❀ آگام ايدى حق قل رب زديني ❀ قويا رمى اوز كه لر بول جهنم دني ❀ يعني اول محمد
 مصطفى صلى الله تعالى عليه وسلم كه حق تعالى حضرتي آيت ايندر دى بيله ديو (قل رب
 زديني علما) معناسي اولدر اي محمد آيت كل يارب يقين لقبر ني آرتدرغل ديودعا
 قيلغل ديدى آنداغ بولسه اوز كالر چمان طلب وجهنم قويا رديمكدر ❀ (سچوك
 جان شربتني تابولسه لبده ❀ كرك كم بولسه بنده هي طلبده) ❀ يعني
 آنداغ بولسه بنده لر نك تننده جانلري اولغونجه البته الله تعالى ني استمك
 كرك ويقين اولمقنه حاضر لنمك كرك ❀ (بيلسكني قوتي بارده آلوب
 بيل ❀ كونكل باهين صوغار اوتماي تروپ سيل) ❀ يعني اجتهاد كتماسكني
 آلوب قوتنك بار زمانده طلب چاهني قازغل آنددين صوچقارب كونكل
 باقچه كني صوغار فل عمر ل كورلاوكي اوتمز دين بورون يعني حاصل كلام هر گل
 اوتوزدن بورون جهنمك الله تعالى ني استاكل شايد كه كمالات قاب انواع مشاهد اتفه

غرق اولور سن بیل دیدکی اصلده بر آلتدر آننک ایله یز قازر لر ترکیچه
 کتمان دیر لر بوند اجتهاد معناسنه استعاره اولندی ایکنجسی امر حاضر در بلمکدن
 مشتقد ریا که وزن شعر اوچون تکرار اولندی * (یتار یول یورگالی حالا که حالنک *
 یوری کوز بر کونی کیتکای مجالنک) * یعنی فی الحال دنیا ده ترک زمانده قوتنک بار در
 زنهار الله تعالی یولنک اجتهاد ایلاکل زیرا که بر کون عزرائیل علیه السلام کلوب
 حالگدین یاز در ب اولب آخرت یورطینه عمل سر کتمه کایسن دیمکدر * (یور کا فالماسه
 وقتیه در مان * ایمکله قالماسون تا اچن آرمان) * یعنی بناگاه دنیا ده الله تعالی
 سفرینه بار رغه در ماننک فالماسه قوتنک بار چه ایمکلا نب مشقت چیککل حتی طاعتنک
 علی قدر قوت بولسون آخرت یورطینه بارد قگده کونکلنک اوکونچ قالماسون
 اوچون آرمان ترکی لغتیدر اوکونچ معناسنه در * (ایمکلاب قوتی هم کیتسه قولدین *
 اوز نکنی سودره هر گیز قالمه یولدین) * یعنی الله تعالی یولینه مشقت ایله بار رغه
 قولگدین قوتنک کیتسه اوز نکنی اول یولغه طاقت قدری سور کل غیری اعضالرنک
 ایله اجتهاد نکنی تام ایلاکل * (یتوشماس سودره لور که هم مجالنک * کوزنک تک یولغه
 تایتکوچه حالنک) * یعنی بار چه اعضالرش ایله الله تعالی یولینه سودر لر که طاقتنک
 بولمه کوز گنی تکب قاراب اول بولمه بولغل حالنک یتد کچه اول یولغه یور کل زیرا که
 طاعت طاقت قدریدر * (کوزش هم بولمه بولسون کونکله * بومطلب بر له جان
 چقسون بویولن) * یعنی الله تعالی یولینه بار رغه کوزنک قوتی بولمه کونکل قوتی
 بر له الله تعالی یولنده بولغل الله تعالی فی استمک بر له جاننک بر له جاننک تنگدین
 چقسون زیرا که آخری عبادت قلبدر حاصل کلام بوابیاتلر اشارت ایلدی که کر کان
 یولنکده برک بولغل دایم الله تعالی فی استمکن بولغل نه قدر سر خاوبولسکل طلب
 یولنی قویماغل * (اگر موند اغ طلبن چقسه جاننک * اولانسه باقی ایو که جسم
 جاننک) * یعنی الله تعالی فی یوقاریده ایتلکان روشیه استمک ایله جاننک چقسه
 منگولک یور قنه تننک ایله جاننک اصل بولسه * (امید اولدر خدایم دیسه بنده *
 تلاکان مقصود گنی بیرسه آنده) * یعنی آچلا یین اجتهاد ایله تور مکندن امید در که
 شاید الله تعالی حضرتی سنی قلوب دیو ذکر ایلسه کرک ودخی نه تله کان مقصود لرش
 بارد در آنی هم بیرسه کر کدر (حکایت دنیا عماره ننگ بیانیدر) * کیل ای خاثنی
 اولوم ننگ یادین ایتکل * کنار منرل ننگ استعدا دین ایتکل) * یعنی ای الله
 تعالی دن قورقوی بنده دایم اولمکنک یادنی ایلکل آخرت یور طنه کتمان کنی
 و آننک یراغنی ایلکل آننک یراغی اولدر دایم عبادتده بولمقدر * (لبن ترمی تر و ب
 مر قلدن خلق * قویار موسن تفکر بابنی غلق) * یعنی خلا یقلر قبرنکا گر پیچ
 یاپمزدن بورون دنیا فکرلری چقار غیل و آننک اور ننه آخرت فکرنی قویغل حاصل
 کلام اولمه سن اول توبه واستغفار ایلکل دیمکدر لبن لفظی ننگ اولسکمی کیر پیچ
 معناسنه در ایکنجسی قبر یقاسی معناسنه در آنندین مراد اغزیدر * (یغیب هیبه

وهمیه قیلما ی آنده * یا تیب سن اوستیک غفلتلی بنده) * یعنی گناه اوتوننی حیوب
 آندین تموغ اوتنه توشارگنی فکرلمه یین دنیا ده غافل لک ایله یا تب سن دیمکدر
 هیمه لفظی ننگ اولسگی عطب معناسنه در ایکنجسی فکر معناسنه در یعنی اول
 اجل اوقی برله جیه منی قور ب بز لر که سویا لب آتماغه تورادر آنداغ بولسه
 گناه لرگدین توبه ایلا ب یا نغل و قایتغل دیمکدر اویان ب لفظی ننگ
 اولسکی طرف معناسنه ایکنجسی تیقت معناسنه در * (اویان سیدین بورون اورتسنک
 ای قل * مباده بولمغای کل اشلر کل * یعنی اول ب اویقوش آچلمز دن بورون
 توبه و استغفار ایملک گناه لرل اوچون اویان سنک و توبه ایلسنک شاید که بارچه
 اعمال لر کل اولما سدر حاصل کلام دنیا ده وقتده گناه لرگدن توبه ایلسنک آخرتکا
 بارغانک فاید اسز اولما سدر بلکه الله تعالی سیئات اورنینه حسنا تریاز سه کدر
 کل لفظی ننگ اولسگی بارچه معناسنه در عربی در ایکنجسی کلر ماد معناسنه در آندن
 فاید سز معناسنه استعاره آلدی * (بورنغه باد غم تیکمای بور نراغ * اوزگنی قیل
 هوس سکرانیدین صاغ) * یعنی سنک بور نوکا قایغو و حسرت ایسی کر مرذن
 اول گناه لرگدین توبه ایلا ب نفس هو الارگدین و انک ایسر کلکندین اوزگنی
 سلامت ایملک حاصل کلام آخرت قایغوسی کمز دن بورون دنیا ده وقتده گناه لرگدن
 توبه ایملک دیمکدر * (پاشماسدین بورون سونکا ککپوست * اولم برله اوزگنی
 ایملک دوست) * یعنی اولم جلادی عزرائیل علیه السلام سونکا ککا یا بشوب
 جانگنی آلز دین بورون یا که اول ب تیرل سونکا ککا یا بشماسدین بورون
 اولم ایله دوست اولغل دیمکدر * (یقین بیل کمنی کو بر اغ ایلسنک یاد * بولور
 دوستک سننک ای آدمی زاد) * یعنی شکسز بالکل کم ننگ ذکر فی کو ب توتسک
 حقیقت سننک دوستک اول بولور یعنی اولم ننگ ذکر فی کو ب قیلسنک جان
 چققاندن سهل اولور (ایمشار عارفار اوامنی صولوصابن یاد ایترلر عمل قیلوچی
 عالم لر هر کونده بر مرتبه یاد ایترلر اورته عالم لر جمعه ده برگز یاد ایترلر آزغن
 عالم لر آیده برگز یاد ایترلر اما عوالم لر عدربینسک آخرنده یاد ایترلر اما بو
 آخرغی اوچ گروهننگ حالی زوال ایمان دین خوفاری واردر نعوذ بالله زیراکه
 اولمنی یاد ایتدکی کمسنه البته نفس هوالر ندین و ایرنلرنک غیبتدین منع
 اولوب اوز اصلا حنده بولسه کزک (اکثر واذکر هادم اللذات) دید کلری بوکا
 اشعار در * (بلور هر آدم اوغلی بولسه اویاغ * وطن ننگ اصلی سیدر بز که توفراغ *
 یعنی هر آدم اوغلی بلور که اگر کونکلی غفلتن اویاغ بولسه حقیقتده بز لر ننگ
 اصل یورتن توفراق دیو آنداغ حالنی بلکه کمسنه لر البته دنیا زینتدن بیوزوب
 اوز اصلا حنک اولسه کزکدر * (یقین بلکل جهان پر خطر کا * کلوب بز بر نچه سودا
 ایترکا) * یعنی شکسز بلکل آدمیلر بز لر یوقدان وار اولوب تولوغ خطرلی
 دنیاغه کلدک کلما کهز آنک اوچون در بز آخرت سوداسی اوچون کلدک نفسلر من

آرتندان یورمک اوچون کلمدک (الدنیامزرعة الاخرة) یتوشکاچ اوشبوشهری
مقترفا * تارالدى کاروانى هر طرفکا) * يعنى چانکه اوشبوکسب سراينه کسکاچ
کروانلر هر بر طرفقه تارالدى بعضيلرى آخرت اهلندن اولوب دنيا مراد لرندين
بيزب حق تعالى کا عبادت ايلرلر وبعضيلرى نفس مراد لرى بير يباوزلر
گروهندين اولوب آخرت مرتبه لرندن يراق توشديلر فى الجملة دنيايه کلد کلىرى
ايكى گروهننگ برندن خالى دکل لردر مقترف صيغه اسم زمان واسم مکاندر معنا سى
کسب قيلماق يرى ديمکدر بعض نسخه لرده مقترف اورننه محترف ياز لغاندر
بمعنى واحددر * (اوزين بلگانلرى کم يولغه سالدى * خيالسن نقد عمرين
قولغه آلدى) * بوييت تفصيل ماجمل در يعنى دنيايه کلد کى کمنه لرننگ بعضيلرى
اوزلرين اوزلرى بلب باشلرى توغرى يولغه سالديلر اين گولر گه باش بيروب
آنلر ننگ مجلسنده اولتورديلر ودخى شکسن عمرلريننگ فايده سون قاب
آخرت يورطينه عمل لرى ايله گوچديلر خيالسن ديدكى شکسن معنا سنه در
نقد ديدكى اصلده آقچه معنا سنه در موند فایده معنا سنه در * (اورب بخشى دیکانلر
اوزره بقشين * مسر قيلديلر طاعت قماشين) * يعنى دنياغه کلد کى کمنه لرننگ
بعضى اين گولر که بوين صونب آنلر ننگ مرشد اولد قلىرينه مريد بولديلر اول
کامل مکمل مرشد ننگ صحبتنده اولتوروب الله تعالى گه يقين لق تابديلر اول سبب
ايله طاعت وعبادت قوما چون قاب ديداريله مشرف بولد يلر فى الجملة بوييت
مرشدکا مريد اولماقنى اشارت ايلدى لکن مرشد کامل ننگ قابلماقنى کبريت
اهمدر * (قيلب سودالرينى چاپک چست * سفر رختنى باغلاب قيلديلر رست) *
يعنى آنچلاين بخشيلر قاتنده اولتوروب آخرت سودالرينى تيز لک اوزرنده بولوب
آخرت يورطينه بارمق لرينه اقدام ايلديلر حق تعالى حضرتينه تيز لک اوزرينه
جواب بيرر اوچون اجتهاد ايلديلر فته که بيوردى * (چان يولک قوى ديسه
طيار ابرر زاد * کررلر يوللرينه خرموشاد) * يعنى چانکه حق تعالى حضرتى اى
قلم قنى کلتور کان يوکنکنى قويغل ديوند ايلاد کنده بونچلاين کمنه لرتوتقارسن
الله تعالى جانبته يوکنى حاضر ايدار آندين صونک اجماخ يولنى سير ايدر
ديمکدر طيار طاء مهمله ايله ياننگ تشديدى ايله حاضر اولمق معنا سنه در ماوراء النهر
لغتيدر * (ولکن کار واندین يعنى انسان * کورر بول فاقى ابونى باغ خندان) * يعنى
دنياغه کلد کى بعض آدميلر بوساسيغ ايسلى دنيا او يوفى شادلق باقچه سى کوررلر و نفس
هوالرينه مطيع بولوب عبادت وقتلرينى بوش اوتکار رار اول چرکن دنيا ننگ زينت لرينه
آلدانب خدارضالقنى اونتورلر حال بوکه دنيا ننگ فاقى ايدکنى بارچه خلايقلر
بلرلر * (کورب بخشى آننگ نقشى نگارين * اونتقايلر اوشال کلکان ديارين) * يعنى
اول زبون دنيا ننگ بخشى زينت ارينه خوب صورتليغ يوزلريگا قاراب عالم
الارواحدن کلکان يورطرينى اونوتقاى لردن دنيا يورطنى الوغ کورب آخرت يورطينى

كچك كور گايلىر * قولاق سالغاي تغنى ونواغه * كونكل بيركاى هوس بولاه هواغه *
 يعنى اول كروان ننگ بعضيسى بو عالم صوره كلسكچ اويون آواز لر ينه قولاق
 سالغايلىر هواى نفس لر ينه كونكل بيركا بيلر قرآن آوازنى ايشتما كدن اعراض
 ايدب معناسز حرام آواز لر نى ايشتما كذا قولانغايلىر * عجب مكاره در دنياى فاني *
 منك الوان جلوه بر له آلد ار آنى * يعنى حاصل كلام بو فاني دنيا عجب هيله كار تر سه در
 منك تور لوك وهزار آواز لر ايله وانواع زينت لر ايله آدم اوغلانلر ينى آلد ار
 جلوه ديدكى جيم ننگ فتحيله ياكه كسرى ايله مونك آواز معناسنه در لکن جمع
 لغت فرسده كلنور مشكه جلوه انواع زينت معناسنه در * اوشال مكاره كم سانسله
 قويغنه * سيونكاندين كرر شيطان اويونغه * نعوذ بالله چنانكه اول هيله كار دنيا بر
 آدمنى آلد امق اوچون قولون اول آدم ننگ قويغنه سانسله شيطان سونب اول آدم ننگ
 عبادت وعشق اورننه كريب يولدن چقار ر الله تعالى دن يراق ايلر ديمكدر
 كر ار انسان آننگ يالغان سوز يكا * يوگور تر سر مة غفلت كوز يكا * يعنى بو اوصاف
 ايله اول قدن او تر و آنچلاين آدمى اول لعين ننگ يالغان سوز ينه اينانور ايناندين
 صوگره اول لعين شيطان غافل لك سر مة سنى اول آدم ننگ كوز ينه سورتب نفس
 ترگوننى اول انسان ننگ يالغان قولندين يتب جهنم چوقريغنه توشر نعوذ بالله
 اول شيطان ننگ يالغان سوزى بودر * كهى اويغانب اويون ايلسه ياد * تطفى بر له دير
 اى آدمى زاد * يعنى اول آدم اوغلى كاه تونلرده اويقوسندن اويغانب فكر ايلس
 ايتور آخر ته بارد خنده بن بوقدر ياوز قلمريم ايله سواى اولور من ديوتوغورى تور اين
 وتوبه ايلان ديسه شيطان آقر نلق بر له اول كشن ننگ كونكلينه ايتور بيله ديوتوبه
 * اشوقمه بر كوفى سودا قيلور سن * بوكون گر بولماسه فردا قيلور سن * يعنى
 شيطان لعين اول فكر لسگوچى ننگ كونكلينه خطاب قيلب ايتور كه اى آدم اوغلى
 آشفه ماغل زيرا كه خدا آننگ رحمتى كو بدير الحال ياش زمانكدر اويغابل و آشاغل
 و ايچكل زيرا كه الله تعالى ننگ كونلارى كو بدير بوكون توبه ايلمسنىك ايرته گه توبه
 ايتارسن * بو آل ايله اوشال مكارهء دون * ادا قيلغاي جميع نقد عمر ين * يعنى
 اول آدم اوغلى اول لعين ننگ بوقدر آلد امقنه اينانب بارچه عمرى ننگ فائده سنى
 بوش اوتكاريب آخرت يور طينه اوكونچ ايله كتكلى * ادا قيلماچ بساط عمرى
 پاك * بير رخصت قاشيدن چست چالاك * يعنى آدم اوغلى آننگ يالغان سوز ينه
 قاراب عمر ينى عبادت سوز توبه سر بوش اوتكار كاج شيطان لعين تير لك اوزرينه
 اول كمسنه ننگ قاتندن كيتار * اورار سيني كه دير كيتكل بو يرد ين * ديكل بيزار
 ايرور من سندن ايردين * يعنى شيطان تمام بو كمسنه نى آلد اغاچ اول كمسنه ننگ
 يلكاسنه يومر ق ايله اورب ايتور سن توفيق وهدايت سرك ايله كتكل سنچلاين
 يالغانه اينانغان كمسنه لرد ين بيزار من ديور * نظر قيلماس فغان و نالاسيغه *
 اورر رسته آننگ دنبالاسينه * يعنى شيطان لعين اول يالغان سوز كه اينانغان

كمسنه ننگ زار يلق و نالاسينه قارماين حيله زنجير في آياقينه اورار آندين صوننگ
 كونگلى اولوب اصلاهدايت يولونى تابمرد ر رشته شين ننگ فتحه سى ايله اصلده
 آياقغه آغاچ ايله اورمق معناسنه در بونده زنجير معناسنه استعاره آلندى * امير
 كاروان اولدمه يتكاي * آڭا اصل وطن ننگ حكيمين ايتكاي * يعنى في الحال
 كروان باشلقى عزرائيل عليه السلام در شول ساعنده كلوب بوشيطان لعين ننگ
 بالغان سوزينه قاراب تورغان كمسنه كه اصل يورطننگ حكمني ايتكاي آندين صوننگ
 جاننى آلوب قبر كه كرگز كاي عمل سر آخرت كا اوكونچ ايله كتكاي * قويلماي ايركيكه
 سودراب يقادين * چغارورلر جهان بي يقادين * يعنى اول كمسنه ننگ اختيارينه
 قويلماي يقاسندين توتب فاني دنيا دين چغار وخسران اهلي ننگ گروهندن اولوب
 قبر كه اوكونچ ايله كرر * فغان ايلر كيتارني بلكنم يوق * كيتار كه توشه
 حاضر قيلغانم يوق * يعنى بز غافل لر آخرت يورطنه زار يلق ايله بار رمزني
 بلمز ملر دايم نفس ارتدين يور رمز ودغي آخرت كابار مقني بلسكده آنده بار ورغه
 آزوق حاضر قيلماي غافل لكده يور رمز لر * فغان سودايلمس اما او كس كه *
 چقان مهلت قوبار لر بر نفس كه * يعنى زار يلق آچلاين كمسنه كه فايده اولماس
 ايت نفس لر ينه اهر يرب آخرت عمل لر ندين غافل لر در * كين قايتاي ديسه بولماس
 بجالي * كيتار اصل وطن غه دست خالي * يعنى اولد كدين صوگره كيرو د نياغه
 كلوب عمل ايلر كه طاقتي بولماس سر آنداغ اولسه آچلاين كمسنه اصل يور طقه
 عمل سر بوش قول ايله وارر و آخرت نه بوزي قارابولوب خسران گروهندن اولور
 * بو خراي آدمي زاد حسب هالننگ باشكدين اوتمش آنچه ماه سالننگ * يعنى اي آدم
 اوغلي سر لر ننگ دنيا ده غافل لك ايله قورمق ننگ حكمني و حالي اوشبور باشكردين
 چه اي ويل لر غافل لك ايله اوتكي ننگ حكمني اول شيطان لعين سوز ندينر
 باشقه دكلر * قولافغه تقمه غفلت لنه سني * يمه شيطان ملعون شته سني * يعنى
 آنداغ بولسه عقل املندن اولسنك قولافكا غافل لك مامقني تقماغل بلسكه اوگوت
 ونصيحت تكلاب غافل لك مامقني چغار غل اوگوت ونصيحتني ايشكل لته مامق
 معناسنه در «شته» معناسي يوقا رنده اوتدي اما مونك اوگوت ونصيحت معناسنه استعاره
 آلندى * سونمه كر سني دنيا سوبلر * سويوبلر ديب كوز وگاقم قويندر * يعنى
 سن سونب شاد اولماغل دنيا مني سودي وتلاكان مقصود لر يم تابلتي ديب اول
 غداره ننگ سكا مونداغ ايلديم دي تورغاچ آخري بركون اولكاندين صوننگ كوزگا
 لحده توفرائي قوبار لر آنداغ بولسه اول غداره ننگ سوزينه قارامغل * كه
 كورستدي بوفاني وفاني * ازلدن دشمنان بلكل آني * يعنى آنداغ اولسه
 اي عزيز بلكل بوفاني دنيا كمركه وفا كورگري چه شاهلر و انبيا لر و صاحب
 قيرانلر دنيا دين اوتديلر قنده اولدي كه نيزلر كه وفا كورگزمك آنداغ بولسه
 بوفاني غدار دنيا ديم دن بير لي جان دشمناندر ديو آڭلاغل آتنگ زينته آلدانماغل

دیمکدر (دنیاغہ حرصدن نہی اینک بیانندہ) * کیل ای مؤمن یقین بلدش
 کیتارنی * حساب عمری سامان ایتارنی * یعنی ای مؤمن یقین بلدش بوفانی
 دنیا دین کو چما کنی ودخی حسابلی عمرش قرار قیلما سلقنی بلدنک نہ اوچون آنداغ
 بولسه آنواع زینت ایله بیر نہ نب آخرت استعدادندہ بولمیش دیمکدری سامان بی
 قرار معناسنه سمر قند لغتیدر باحر فی اادات نفیدر * اوتاردنیا اوچون بولمه گرفتار *
 اولومسه یغماغل مانند گرفتار * یعنی آنداغ بولسه فانی دنیا اوچون توتقون بولماغل
 آخرت عملندن قروع قالماغل بورصق کبی اولا کسه جیماغه حریص بولمیش
 نته کہ بورصق دیگان حیوان اویاسنه کرکان اولا کسه لرنی جیار آچیلاین سنده دنیا
 مالنی جیماقده اولمیش الله تعالی ننگ رضا لقی بوش اوتکار مکمل حلال و حرام فی
 تیکشور کل دیمکدر « گرفتار » حبس و توتقون معناسنه در (اولومسه اولا کسه معناسنه در
 بخاراده اوز بک خلقی ننگ کو بره کی اولومسه دیر لر گرفتار کافی ننگ فتحه سی ایله عریجه
 ضمع ور و مخلقی سرتلان دیر لر و بلغار خلقی بورصق دیر لر * اگر دنیاغہ حرصنک
 بولسه فج سن * نجاست یغماغلنک کالهج سن * یعنی الله تعالی ننگ فریاض لرنی اوتکار یب
 دنیا حرصلقنده اولسنک زبون و دنی سن آنداغ بولسه قوگنز قورتی کبی
 تیز اگ جیماقده سن نته کہ قوگنز کوب مشقتلر ایله بر تیشو کینه جمع ایلر آنواع
 نجاستلرنی آچیلاین سنده دنیا حرصلقنده کوب مشقت چیکب مالنی جمع ایدر سن
 حلالن و حرامن تیکشور من سن الله تعالی بیوردی زکوة و عشر فی اوقته من سن مجرد مال
 جمع ایلاب کنن و اصلاحنکده اولور سن و بعض احوقلر مال حاصل ایلاب بر آستونه
 قویارلار نه اوزی ونه غیر کی کمنسه آندن فائده آلور مونچلاین کمنسه لر قوگنز
 قورتی کبیدر فج دیدکی غوار زم لغتیدر زبون و دنا ت معناسنه هج دیدکی بر
 کچراک دابه در قار اتوسلی اولور ایاقی ایله بر یوزنده یوررگاه وقتندہ قناتی ایله
 اوچار بلغار خلقی قوگنز دیر لر کافی اادات تشبیه در (ایمش لر قوگنز موسی علیه السلام
 زمانندہ بر اتلدی آندین اول قوگنز یوق ایدری) (ایمش لر چنانکہ موسی علیه السلام
 قاروننی توغری بولغه اوندادی قبول ایلمدی بر کون قارون موسی علیه السلام غه
 ایدی یاقرنداشم موسی منم مال کوب بولدی قرق انبار آلتونم بار در موسی علیه السلام
 ایدی اول مالنی سگا کم بیدری قارون ایدی علم کیمیا ایله اوزیم نابدم دیدی
 موسی علیه السلام ایدی علم کیمیا فی سگا کم اوگر اتدی قارون ایدی سن اوکراتندک
 دینی کنه قارون ایدی علم کیمیا فی یاقرنداشم موسی سگا کم اوکراتندی دیدی
 موسی علیه السلام ایدی خدای تعالی اوکراتندی دیدی قارون ایدی خدای تعالی
 کم تر و موسی علیه السلام ایدی سنی و منی و کولرنی ویرلرنی یر اتقان الله اولدر
 دیدی قارون ایدی یا موسی بن بومالنی نه قیلاین دیدی موسی علیه السلام ایدی
 زکوتنی بیر کل دیدی قارون ایدی زکوتی کوب بولورمودی موسی علیه السلام
 ایدی اوچدین برینی بیر ملک کد دیدی زیرا کہ موسی علیه السلام شر بعتنده

زكوة مالئك اوچدين برينى بيرمك ايردى قارون موسى عليه السلام سوزندى
 كولى ايدى ياقرنداشم موسى يارلى وفقير اولدك قرق آنبار آلتوندين
 آنبارنى بيريم ديدى موسى عليه السلام ايدى من فقير لكمدى سگمال طمع ايدى
 صوردم بلكه اينى عز وجل نك بيورغنى ايتديم ديدى كوب زماندين صونك ايدى
 عز وجل امر ايلدى قاروننى ير كه يوتارغه ير يوتدى قرق كوندى صونك قارون
 توغر سندن قان چقدى اينى عز وجل قوگغزنى آندين يراتدى زيرا كه قوگغز نك
 قارونغه اوغشاشى واردر هر صلسك و تكبر لكده (ايمشله حشارتله آراسنده قوگغز دى
 هر يص و تكبر نرسه يوقدر دورت آياقيلار آراسنده دوگغز دى هر يص و قاپلاندى
 تكبر نرسه يوقدر اوچار قوشلار آراسنده شونقار دى تكبر نرسه يوقدر وقارغه
 و صايفاندى هر يص نرسه يوقدر (ايمشله قوگغز نك ياشى اوزاقدى ياز كوندى
 سرطان بر جنده اولندن آخر ينده دك قناتى ايله اوچار هوايون ينده آندين صونك اوچمن
 اوچماقنه سبب اول ايرمش كوگلدن ايتور ايرمش هندولايتنه وارايم آنده چيزه
 باق باق ديكان يرواردر آنده چارچمن كوب اولسه كر كدر محيط دينگر نندن صوآطلارى
 چقب اول چارچمننى اوتلار ايرمش آنلار نك تيزكى بر خوب قوغلى ينار اولور
 ايرمش قچا كه قوگغز آگاشق اولوب اوچار ايرمش بر آرزمان بارغاندى صونك
 كوگلينه كلور ايرمش بن اول جيزه كه بارسام يولاه آزوقم يوقدر ودغى سكا اول
 آطلانك تيراكى نرسه كه يارار ودغى ايسى چركن ايمش ديب كير و قايتوب
 بونداغى آط تيراكينه كرار ايرمش آچلاين دنياغه هر يص كمسنه لاله تعالى
 يولينه بارمق نيتنده اولسه لار بر آرزمان الله تعالى بيورغان عشوروز كوتمى اوتارلر
 آندين صونك كير و قايتوب ماللار ينى نفس هولارينه صرف ايدر لر وفقير
 فقرالارنى دشمن كورب زكوتلرينى بيرمرلر پيغمبر عليه السلام نك حدىشى
 (ولا تكونوا كالمج) ديدكى بوقصه غه اشارتدر (ايمشله قوگغز نك كوبراك تورمقى
 آط تيراكى استونده در آندين باشقه تيركلر كه كر مر در حكمتى اولدر كه قوگغز ده
 جن طبيعتى واردر جنلر آط تيراكى آشاسه لار كر ك زيرا كه پيغمبر عليه السلام
 (فانه زاداخوانكم) ديدكى بوگا اشعاردر يوقار يداغى هالى قايتوب بيوردى ﴿اسير
 عمر نك نجس يغاغ رهنده قالور سن بر كون آخري رهنده﴾ يعنى اوكونچ سكا در
 عمر ك قوگغز كى نجس چيماقده در آندين مراد الله تعالى فرضلار ينى اوتكار يىب
 مال جيماف هوسنده سن آخري بر كون اولب ير استونده قالور سن اوكنوب يرينه
 يتمز سن (اسير بالسين قبل الياء لغة بعض الاعام يستعملون عند التأسف) اما
 موندك اوكونچ معنا سنه در نسخه لرده اسير اور ننه ايسه يازلغاندر اول هم
 جاير در رهنده حبس معنا سنه در «يرهنده» تحت الارض معنا سنه در ياكه تهى دست
 معنا سنه در ﴿اورمچى ديك هميشه تار ايدارسن قناعت سر لگنك اظهار ايدارسن﴾
 يعنى سن آچلاين هر يص سن اورمكوج ديدكى حيوان كى هميشه اوياتوقور سن

آندین مرادفانی اولور گئی بله این استعداد موت ایلامین همیشه مال جیماق هوسنده
سن بو اوصافی ایله اولماقنک اوزگننک قناعتسر لککنی اظهار ایلمکدر زیرا که قناعت
اهلی البته آنر سه ایله خوش دل اولوب عبادت ایلسه کرکدر اورمچی اورمکچ
و عنکبوت معناسنه در غوار زم لغتیدر «تار» توقوماق نسج معناسینه در اورمکچنک
حالنی بیان ایلب بیوردیکه * قیلور سن رشتنه جاننک بلان قید * مکس دیک
موردیک قیلیمق اوچون صید * یعنی سن مال کسینی قیلور سن جاننک یی و طاقتی
ایله خلایقلارنی باند رقی اوچون دگلدر خدا یواینه صرف ایلر اوچون نته که
اورمکچ توزاق قوردقی کبی چینلر و قمر مسقه لار اوچون مکس چین معناسنه در رشتنه
اصلده یب معناسنه در اما مونده طاقه معناسنه استعاره آلدی * سبر سه صاحب خانه
بیکیبار * اورمچی هم کیتار هم خانه هم تار * یعنی اورمکچ ننگ اونی ایوایسی
سبر سه اونی پاک ایلمک تلاسه اورمکچ توتوق نر سه سی آننک ایوی بوزلور
آندین مراد اینی عزوجل مال جیغوچیلار غه اجل بیر سه اوزی قبر اچینه اوکونچ
ایله کیدار و جیفان مالی پرا کنده بولور حسابی مویندنه قالوردیمکدر خانه لفظی ننگ
اولگسی ایو معناسنه کلور آنده اشکال یوقدر ایکنجیسی اورمکچ ایوی معناسنه در
تار لفظی عطفی بیاندر وزن شعر اوچون کلتورلدی (ایمشلر اورمکچ ننگ
توقدوقی اوینه خانه دیلر آننک خانه سی آق مامق کبیدر توقدوقی نر سه سی آندین
ناز کدر اما هر ایکسی او خانه معناسنه جابر در قوله تعالی * ان او هن البیوت لیبیت
العنکبوت) دیدکی آیت مطلقدر (ایمشلر قمر مسقه ایلان اورمکچ قرنند اشلر در
آدم علیه السلام دنیا غه کلکچ بول ایلدی بولندین سونک آق صود کر ندین کلدی
آنی و دی دیر لر آدم علیه السلام قولی ایله ذ کرینی صغب تاشلادی الله تعالی و دیدین
بوایکی حیوانی یر ائدی برسی اورمکچ و برسی قمر مسقه چنانکه بوایکی حیوان ننگ
حرکت ایدب یر یوزنده یورد کلرینی آدم علیه السلام کورب تانک عجبکا قالدی
ایدی یارب بونلار ننگ فایده سی بنم اولغانلرم اوچون بولور موبونلر فی نه اوچون
یر ائدنک دیدی جواب ربانی کلدیکم یا آدم بوایکی حیوانی سننک اولغانلر نکدین
ایکی دوستم اوچون یر ائدیم دیدی قمر مسقه فایده سی اول ایردی سلیمان علیه السلام
گاوا گوت بیردی آننک قصه سنی سورّه ثملده جابر الله العلامة تفسیر کشافده اوزاق
سویلکندر آننک باقنک اورمکچ ننگ فایده سی اولدر بزم پیغمبر مر علیه السلام غار گما
کر کاچ غار اوزرینه اوتوقدی کافر لر ننگ گمانی چقدی پیغمبر علیه السلام غار گه کر سه
بو اورمکچ ننگ اوی بوزلور ایردی دیدیلر و دخی کوکار چین یومر قه با سمن ایدی
دیدیلر بوایکی حیوان ننگ ایکسی دوستی اولماقیننک سببی بودر (حکمالر ایمشلر
اورمکچ اوچ تور لکدر برسی عنکبوت جغروی دیر لر ایکنجیسی عنکبوت اهر وی
دیر لر اوچونچیسسی عنکبوت شماقی دیر لر اما عنکبوت جغروی اولدر که قناتلی اولر
قاناتنده قزیل و قار نقطه کبی رنگر اولور کرک اورننه قناتی ایله اوچوب بارر اما

اوقورماسدر خاصیتی اولدرکه براگوننك بولی وتیزاکی توتولسه عنكبوت
 جغروی ننگ اوچوسنی توتوب سالدار ایلاب صوغه سالوب ایزیب اچرسه لر غایت
 مجربدر بو اورمکوج ننگ تورمقی صحرالرده اولنلر آراسندا اولور باشقه یرده تورمدر
 اما عنكبوت اهروی اولدر الوغ باش بارمق قدری اولور تنی ننگ اوستی یاشل
 تر آیاقلری قسقه اولور الوغ دینگنلر یقاسنده اولور آننگ هم- اوی- بولماسدر آننگ
 خاصیتی اولدر حامله اولمغان خاتونلرغه ایزیب سالدار ایلاب اچرسه لر ره می
 آچولوب اوغلان اولورغه غایت مجربدر ودخی شهوتی قارا بولب آق اولمغان
 ایرکشیلرکا سالدار ایلب اچرسه لر باتفاق الاطباء طبیعتی دونوب شهوتی
 آق اولور اوغلان اولورغه فایدالی اولور غایت مجربدر اما عنكبوت شیاقی مشهوردر
 آیاقلری اوزون بولور «او» قورب چنلرنی توتار آنی بیار خاصیتی اولدر جن
 سوقغان استمه توتقان کمسنه لر بو اورمکوجنی دوشاب ایلب قاراجن برله تویب
 سالدار ایلسه لر آندین آشاسه جن واستمه زحمتدین امین اولور ناظم رحمة الله
 علیه ننگ مرادی بوننگ عنكبوت شقایدر بو عنكبوت ننگ تورمقی ایولرده و صحرالرده
 اولور ﴿ ایلمی کلدک قرمقه بیاننه ﴾ اول هم اوچ تور لوکدر بری نمل جغبری
 ایکنجیسی نمل طیاری اوچونچسی نمل قباقدیر جغبری اولدرکه الوغدر موشک
 قدری اولور غالب تورمقی محیط ننگ عایله دینکی جزیره سنده اولور سرحد هند دین
 محیط ایله آلتی آی بارلر اول قرمقه لر عایله جزیره سنده تولوغدر الله تعالی ننگ
 آنده خزینه لری کوبدر چراغ ولعل ویافوت ککبیلر آنده کوب بولور حق
 تعالی اول قرمقه لر نی اول جزیره کا تعوید اوچون یراتدی باشقه حیوانلر اول
 خزینه دن آلیاسونلر دیب اول قرمقه ننگ خاصیتی کوبدر عجایب المخلوقات
 کتابنه بافنگ آنده مرقومدر (اما نمل طیاری اولدرکه ایکی تور لوکدر برسی قارا
 اولور اسدبر جنده یغمورلی کونلرده قنات اوسوب هوایوزینه اوچار باشقه برج لرده
 اوچمدردر خاصیتی اولدر جندام زحمتلی کمسنه قارایله بو قرمقه فی سالدار ایلب
 آشاسه غایت مجربدر ایکنجیسی اولدرکه کچک تنلک اولور غایت زهرلی بولور
 تشلاکان یری آغرتور خاصیتی اولدر خنزیر زحمتلی کمسنه تویب بورننه
 قارتسه زحمتی آیدن کینار بو قرمقه ننگ شهر لرنده جماعتی آذر (اما نمل قباقی
 طیاریدن الوغدر شهر لرنده جماعتی کوب بولور بیگلری وقاضیلری اولور صا تو
 بازار ایدر لکر بر برینه عدل حکم ایدر لر نمل طیارنی دشمن توتار لر سلیمان
 پیغمبرگا اوگوت ونصیحت بیرکان نمل قباقدیر آنلر ننگ عجب لرندن شاهلری
 آق اولور تشی اولور نته که قرآنده صیغه مؤنث ایله یاد ایلدی (حکمالر ایمشدر
 تیکمه شهر لرنده یوزمنک جانندین کم اولمز بلکه آندین زیاده اولور
 آندین کم بولسه شهر بنایلملر بو ایکی حیوان ننگ عجایبلری و خواصلری
 ووجه تسمیه لری عجایب المخلوقاتده یازلب مقاله ثلاثونده تحریر اید لکندر

* قالوب سن تنکه دیب احوال تنککا * مشقتلر باشکده رنکه رنکا * یعنی ای مسلمان
 الله تعالی نی استمکدن آنچه آرندین یوریب قالوب سن تورلوک تورلوک
 مشقتلر آلدنکده وارد رآنی حسابلامیوب یوریب عزیز وقتلر ننگی آنچه آرندین
 یوریب اوتکارب سن دیمکدر تنکه لفظیننک اولگسی آنچه معناسنه در فارسی
 وترکیدر ایکچسی مشقت معناسنه در فارسیدر * یوگر مه جیفه کوب قیلحق غیل
 ای * بولای دیب بای بساطنک بیر مکمل بای * یعنی آنداغ اولسه اولکسه نی
 کوب جیماق هوسنده یوگور مکمل یل لر آیلر آندین مراد کسبدن مال کوب
 قیلورغه یوگور مکمل ودخی بای وتوانگر اولور اوچون عمر پالاسنکنی اوتوش
 اوینینه بیر مکمل آندین مراد بای اولور اوچون عزیز عمر نکنی حرام کسبلر کا صرف
 ایل مکمل دیمکدر بای لفظیننک اولگسی توانگر وغنی معناسنه در ایکچسی اوتوش
 او یون معناسنه در عثمانیه لغتیدر یا که وزن شعر اوچون تکرار اولونوب بر معنی ده
 بولدی ناظم رحمه الله تعالی دنیا هر صلسکی ننگ حدنی بیان ایلاب بیوردی که
 * یقین بلکل مونی ای صاحب حال * حریص ایرمس زیاده ایتمک بیلان مال * یعنی
 شکسن بلکل ائی علم حال اهلی هر یص ننگ حدنی یعنی عجز مال جیوب وزیاده سنک اولق
 حریص لق دکلدر بلکی بزلرننگ مراد من اولدر * حریص اولدر اگر دنیای فانی *
 یغای دیسه محبت برله آنی * یعنی حریص اولدر که بوفانی دنیاننگ مالنی کونکل
 عشقی وسومکی برله جیسه در جات ثلاثه دن اولوب دنیا آرندن یوریب فرضلری
 وقتندن اوزدرسه ودخی آزمالی بولسه ده کونکل محبتی ایله توتار نته که بیوردی
 * اگر بولسه کشیک مال سهلی * کوکل بیرسه ایرر دنیاننگ اهلی * یعنی براگوننگ
 مالی آزغنه بولسه ده آگا کوکل بیریب آرتدر مق هوسند بولوب فرایضنی اوستوندن
 توشور ماین عجز آرتدر مق قایغوسنده اولسه دنیا اهلی اولدر * بساطنده بر آرپه
 قرصی بولسه * ایرر دون اهلی بیل گر حریصی بولسه * یعنی حریص اولدر که بر
 کمسنه ننگ ایونده بر آرپه قدری کمش یا آلتون بولسه آنی آرتدر مق هوسنده
 بولوب الله تعالی ننگ فرضلارین وقتندن اوتکارسه حقیقت زبون دنیاغه حریص
 کمسنه اولدر * کشی ننگ کوکلیده بوفانی بولسه * ایرر دنیا آنتک بر دانی بولسه *
 یعنی بر کمسنه ننگ کوکلنده بوفانی دنیاننگ فانی دنیا لقی مقرر اولسه فانی ایرکانی
 تحقیق بلب تروب عبادتکه هر یص بولسه آچلاین کمسنه ننگ آزغنه آنچه سی و یارمقی
 بولسه دنیا مالی ننگ بارچه سنی قایقان کشی تیک قناعت ایلر حاصل کلام قناعت
 اهلی آزبرله قناعت ایلر دیمکدر دانی لفظی اصلده بر آنچه در از بهالی نرسه
 آغانده بیرر لر خوار زم لغتیدر یا که عریدر جمعی دوانی کلور * اگر بر قل ده
 یوز خر وارزدر * اگر بولسه مهری بی ضرردر * یعنی بر بنده ننگ یوز ایشاک
 یوگی آغرلقی آلتونی بولسه آنده محبتی بولسه ضرری یوقدر حاصل کلام براگوننگ
 کوب مالی بولسه آگا عشقی و محبتی بولسه محبتی اولمغان علامتی اولدر که اول

مالنی الله تعالی یولینه صرف ایدر و صار انلق ایلمس اول کمسنه فی دنیا اهلی و عریص لر
 جماعتندن دیما سمر لر * اگر منک تلله کوزه توشسه کوزه * چان دولت بولور اهل
 دل اوزه * یعنی بر عاری بالله ننگ قولنه منک چولمک آنچه توشسه اول کمسنه البته
 آتی دولت دیب بله در بلکه توشکانه پشیمانده بولور من آنک زکوتنی اوتاب
 آخرتده حسابنی چوک بیر من دیوقایغوده اولور کوزه لفظی ننگ اولگسی چولمک
 معناسنه در ایکنچسی ننگ معناسی ظاهر در موند قول معناسنه استعاره آلدی تلله
 معناسی یوقاریده کچدی * قایودر مهر یوق ایر ننگ نشانی * بیورغان یر یگه
 صرف ایتسه آتی * یعنی بر گوعاری بالله اولمق دعواسنی قیلسه و ایتسه منم مالده
 عجبتم یوقدر دیسه اما قولند اغی مالنی حکم توقوب صار انلق ایلب الله تعالی یولینه
 و بیورغان امرینه خلافتق ایلسه حقیقتده یالغانچی آدم اوغلی اولور دعواسنده
 متعصب بولوب یالغان بولدی زیرا که عاری بالله اولدق کمسنه البته مالنی معشوق
 رضا لقتده صرف ایلسه کر کدر * کشی مالیکه بی احسان ایما سدر * خدا ننگ
 فضیلتدر دنیا ایما سدر * یعنی بر کشی مالنی این گولک ایلمک یولنده صرف
 قیلسه اول الله تعالی ننگ رحمتیدر اول کمسنه دنیا اهلندن دکلدر زیرا که اول
 کمسنه دنیا اهلندن اولسه ایدی البته دریغ ایدر ایدی * دیمه دنیا چراغی
 آخرتدر * خدا یمین نشان مغرتردر * یعنی آنچالین الله تعالی یولینه صرف
 ایلسن کمسنه ننگ مالنی دنیا دیما کل آخرت یورطی ننگ چراغیدر دیکل
 ودخی الله تعالی ننگ بوبنده اوزره رحمتی ساچلب اوزرینه یقین اولغاندر دیکل
 * بضاعت بولسه هم کم ایله انفاق * اوزم در برک کوب رز دین سچو کراف * یعنی
 آنداغ بولسه بار مالکتنی الله تعالی یولینه صرف ایلکل آزلقغه قارماقل ننگ که
 یوزم یغاچی ننگ یغراقی آزی ننگ یمشی لذتیدر آنچالین آرمالنی اخلاصنک
 ایله الله تعالی یولینه صرف ایلسنک ثوابی کوبراک بولور دیمکدر * کرک اهلی
 کرم خلق ایتکالی جمع * اوزنی دم بدم کم قیلسه چون شمع * یعنی آنداغ بولسه
 جومارد کمسنه بار مالنی صرف ایدب فقیر لر و مسکین لر جماعتنی جمع ایلمک
 کرک اوزنی کم کورب تورمق کرک منتدن یراق بولمق کرک ننگ که شمع چراغی ننگ
 قاتنده خایقار جمع اولور لار افاده آلو اوچون دم بدم ساعت بساعت اولشم
 چراغی ننگ پلنه سی کیمور آنچالین انعام احسان ایلدکی کمسنه بار مالنی صرف
 ایدب اوزنی کم کورب منتدن یراق اولور مالی بتد کینه پشیمان اولمیه کفن لکم
 آندین غیر یی تمیز لر یمه نه قیلور من دیوفکر ایلمیه تحقیق منعم و محسن کمسنه ننگ
 حالی آنداغدر ننه که پیوردی * کشی ننگ اعتقادی بولسه سالم * دیما س گور
 کفن لکدر بومالم * یعنی بر کمسنه خوف فقر دن سلامت اولوب اعتقادی درست
 اولسه مالی ننگ بتد کینه قایغویما سدر بومنم کفن لکم و گور استعدا لر یمه کرک
 بولور دیما سدر بلکه بار و فی صرف ایلر دیمکدر * فی غم ایمانلی قل ننگ اولکانیده

تئیده بولمسه اوچ گز تئیده * یعنی ایمانلی منعمنده ننگ اولگاننده قایغو و حسرت
یوقدر آخرت یور تئیده همان بر الوغ شاهد را گرچه دنیا ده اوچ آرشون مقداری
بوز تئینه کفن اولمسه ده قایغوسی یوق زیر اکه کفن لك تئیده چولغانمق یقین لقمه
سبب دکلر بلکه یقین لقمه سبب ایماندر تئیده لفظی ننگ اولگسی بدن معناسنه در
ایکچسی چولغانمق معناسنه در فارسیدر * سلامت اولسه ایمانی بیلان کس * اکر
عاری کومولسه عاری بولمس * یعنی بر کمسنه الله تعالی ننگ رحمتی ایله دنیا دن ایمانلی
کیتسه اکرچه گفنن یلانچ اولوب کومولسه ده آنکا عارلق یوقدر عاری لفظی ننگ
اولگسی عریان ویلا نچ معناسنه در ایکچسی استنکاف و غورلق معناسنه در
یاکه هر ایکسی بر معنیده وزن شعر اوچون تکرار اولندی * کرملیک بئنسسی
گر بولسه چولده * اچریر بولمسه بر ذره قولک * یعنی اهل کرم والانعام پیمان اولوب
قتی سوساب چولدن صوازلب ذره قدرچه صوتابسه بوبیت مبتدا در چول پیمان
معناسنه در چولده چوقر معناسنه در هر ایکسی اوز بك لغتیدر * قوب اولتورغالی
قالمای چالی * هلاکت پلا سیغیه تئسه حالی * یعنی اول اهل کرم چولده سوسامقندن
عاجز قالب اولتورورغه ترورغه حالی قالماسه هلاکت کوپرینه حالی یتسه آنندین
مرادعا جز لك حدینه یتسه * اگر کوز یاشیچه صوتابسه آنده * قیلور یارمنی صرف
اوز کابنده * یعنی شونچلاین مشقت حدینه یتوب چول لردن کوز یاشی قطره سی
قدری صوتابسه البته اهل کرم اول صوننگ یارمنی اوزکا کمسنه ک صرف ایلسه
کرم حاصل کلام نه قدر کوب مشقتلر ایله کسب ایلب آزمال تابسه ده البته اهل
کرم فقیرلر کایارمنی صرف ایدر دیمکدر بوبیت خبر مبتدا در * قابلسه لقمه
جان وجکردین * دریغ ایتباس آنی یاردیگر دین * یعنی بر اهل کرم کابر لقمه
قدری نعمت کوب مشقتلر ایله کلسه البته اول کمسنه نعمت ننگ یارمنی ایکچی
مسلمان قرنداشندین قزغانماسدر * کرم لك بنده ک یالغوز بیکان آش * بلور
خاک آغزیده بلکه بلور تاش * یعنی جومارط بنده ک یالغوز بیکان آش کوکلنه
لایق کلماسدر بلکه اول آشنی بوغاز نده دشمن کوروب توفراق وتاش ییدکی
کبی لذت ایله بوغاز نندن اوتوز دیمکدر ننگ ده بیوردی * شکر نوش ایتسه
یالغوز تابمغای بهر * باورقان آغزیده بلکه بلور زهر * یعنی اول جومارت
بنده اگرچه شکر اچسه ده فایده تابمز بلکه بوغاز نده دشمن کوروبقان وزهر
اچدکی کبی بلکه آنندین دشمن کوروب یالغوز بیکانی اختیار ایلمز بلکه
آرتغنی درویش لرکا ویرر آنچلاین زهدلك عارفلر حالی در اما اهل شرع قاشنده
عیال لرنقه سی یلدن یلغه یتار قدرنی صقلب آصراسه زیان یوقدر بلکه مأجوردر
صدقه نافله دن در * قاراصواچسه لرایکی برادر * کورار شربچه بلکه آب
کوثر * یعنی ایک مسلمان قرنداش قاراصونی بر مجلسده بولب اچسه لرباشقه
نعمتلی اولمسه ده اول قارا صونی شربت کبی کورب اچرلر بلکه آنندین آرتق

کورب حوض كوثر ننگ صوينی اچدکی کبی کورب قرر لر بر بر ندين فايده آلب
 غذا روح حاصل ايدر لر * ايکی همدل يسه بر لقمه ناندین * سچوك بيلکای
 عسل دین بيلکه جاندين * يعني بر کونکل و بر اعتقاد لك کمسنه لر بر گه بر لقمه
 ايلکمی يسه لر بالدين و يا جاندين آرتق کورب ييار لر آننگ ايله بر برينه قوت
 روح حاصل بولور * کشي نانديک قيلور احسانده خوين * آلور تنور اچنده آب
 روين * يعني بر کمسنه اين گولسکني وجومارد لقني ايلکنده بوزيني آچق ايلب
 انعام و احسان ايلسه آنچلاين کمسنه ايلکم کبی ميچ اچند بوز صوني آلور نته که
 کورمن ميسن ايلکما کچيلر ميچکا ايلکما کني سالغانده ايلکم اوستنه صوسبار لر
 ايلکم گوزال بولسون ديب چانکه اول ايلکم ميچکا کرکچ اوت اسيلکی برله خوب
 اولوب پشار چقد قد نصکره ايلکم گوزل بولور بارچه خلايق لر غهر متلي بولور اول
 ايلکم ننگ حر متلي بولماق آندين ايردي کوب مشقتلر چيکدی ميچ اچند آنچلاين
 اهل کرم کوب مشقتلر کا او غراب نعت تابه انعام ايدر شول ايلکم ننگ يوزی کبی
 خلايق لر غه عزين اولور ديمکر نته که بيوردی * قزل يوز لوک بولوب چقغان زمانی *
 توشار خلق آغز يغه احسانی آتی * يعني چونکه اول ايلکم ميچدن قزل يوزلی
 بولوب کونکل لر کا مرغوب چقار شول چقغان زمانده بارچه خلايق لر ننگ آغز يغه
 اين گولک ايله توشار و ايتمز که من خلايقه زهر اولام ديب زيرا که ميچده کوب
 مشقتلر چيکديم ديه زدر بيلکه هميشه مرغوب اولب بوغاز نندن اوتار آنچلاين
 بر اهل کرم من کوب مشقتلر ايله ماللر تابديم آدميلر کا نه اوچون انعام و احسان
 ايده يم ديم زدر آنداغ بولسه * ککولب مهمان قاشيغه چققل ای قل * شجر
 ميوه دين اول کورساتور کل * يعني سکا بناگاه غايبدن قوناق کلسه اول قوناق ننگ
 قارشوسيغه کولوب آچق يوز ايله بافخل وقارشى چققل قوناق لر غه الوغ حرمت
 اوشبودر زيرا که نعت ننگ مقدمه سيدر نته که يمشلی يغاچ اول سچاک آتار آندين
 صوننگ يمش بيرر نتا که يغاچ مقدمه سی سچاک ايردي و خاتمه سی يمش ايردي
 آنچلاين اهل کرم ننگ قوناق لر غه مقدمه سی آچق يوز لوک و کولاچ اولوب تور مقيدر
 آندين صوننگ بار نعمتی حاضر ايدر اول خاتمه سيدر * اگر احسان ايتار بولسنگ
 ايشت حری * آتی هم جاي يغه فيلق کرک صری * يعني اشتکل ايند گولک ايلکم
 تور لوک تور لوک اولور لکين ايند گولک ايلب مالنی الله تعالی يولينه صری ايلکم
 تلاسنگ آتی اورننه کوره صری ايلکم کرک زيرا که سن ياوزلق يولينه صری
 ايلسنگ آتی ايند گولک ديمز لر بارچه ايند گولسنگ هبار نته که بيوردی * بلب
 بر جاي يغه کد بيمينی * زراعت ايلمه شوره زمينی * سن آشلق تاريغ ساچق
 تلاسنگ قوتنگنی کوچونکنی بر ننگ لایق اورننه صری ايلکل آچی و سازلق اورنغه
 اورلقنی ساچماغل آنچلاين ايند گولک ايلسنگ عالم لر کا و صوفيلر غه و علم استگوچی
 شکر تلر کا ايلکل ياوز لر غه و ظالم لر غه ايند گولک ايلکم ساز بر کا اورلق ساچق

کبیر اصلا جاری بوقدر * یمن بر که آنی صرف ایتمه باری * بوری ننگ یر تاریغه
 بیرمه یاری * یعنی حاصل کلام مالکئی یمن یر لر که صرف ایلمکلومی خانه لر که صرف
 ایلمکل بلکه اهل تقوی لر که صرف ایلمکل مسجد و مدرسه لر بنا قیلدر غل کشفانده
 کتور مشکه قوله تعالی (من جاء بالحسنة فله عشر امثالها) دید کی آیت تفسیر ننگ ایت مشکه
 نادانلارغه ایزر گولک ایلمک برینه اون ثواب اولور و عالمر که طوبالمر که صرف
 ایلمک برینه یوز ثواب بیرورلر آن دین زیاده بولور و سیدزاده لر که ایزر گولک
 ایلمک برینه منک ثوابلار و کافر لر که وظالم لر که ایزر گولک ایلمک هبادر بلکه معین
 اولوب گناهنده اور تاق بولور دیدی امام ضیاء الایده که کافر لر که ایزر گولک که
 بر ثواب بولور دیدی لقوله تعالی (انما نضیع اجر من احسن عملا) دید کی بوکاشعار در
 (نفس شوم ننگ بیانی در) * کیلای نفس بولمه کنون تابع نفس * سولور آخشام
 صبابو گردن غفس * یعنی کلگل ای آنچلایلن صوفی شمدیدن صوگ هوای نفس لر که
 ایارگوچی بولمغل اوتدک برینه پشیمان اولوب توبه ایلمکل قالدقلا رینه نفستکنی
 ایرک بیرمکل زیرا که نفستکنی ایرک یبارمک ایله بویننک یووان بولور سیمور رهن
 حال بوکه تن سیمور تمکنک بافیلق دکلر بلکه کوندین کونگه ارق بولور کیمور
 آنداغ بولسه نفستک ایله جهاد ایلمکل کردن مویون معناسنه در غفس یووان و غلیظ
 معناسنه در نفس لفظی ننگ اولکسی ذات و شخص معناسنه در ایکتجسی نفس
 اماره در روح حیوانی هم دیرلر (ایمشر نفس اماره بر طون کبیر کل اعضا لارنی
 احاطه قیلمشدر روح الحیوانی دیماکله مشهور در امارو روح انسانی عالم بقادن عالم
 فناءیه نقل اولنمشدر که آنی نفس انسانی دیرلر بو ایکی ننگ بختلری ارشاد المریده
 و مرصاد الهباده کو بیدر آنده باقنک * همه طاعتلرنک خوبی و صافی * یقین بلسنک
 ایرر نفستک خلاف * یعنی بار چه طاعتلرنک و عبادتلرنک گوزه لی و صافنی شکسن
 بلسکل نفسکه خلافت ایلمکدر زیرا که نفسکه اختیار بیرمک ایگر بلکه تار تار
 نته که بیوردی * قویار کچلیک که دایم نفس بد یوز * چنان اوت توز یانار یا بار سنک
 اوتوز * یعنی یاوز سرکش نفسکه اختیار بیرمک دایم آنک مرادنده بولمق سنی
 بوزق یولغه تار تار که یانغوی اوتقه توز یانغل دیب اوتوز مرتبه تملق ایلسنک
 توز یانمس در زینا که کره هوا و جنبه یوزر آنچلایلن نفس کافره که تملق اوزینک
 کافر لک کره مینه قارتور * ایرر نفستک دماغی طرفه ییلک * چنان ایلمک قیلور
 یا بار سنک ایلمک * یعنی زیرا که سنک نفستک ننگ معنی کوز که کور نماین تورغان
 یلدر یا شر و نده منی آزد رملق قصدنده در نته که کره هوا اجسام لطیفه ایله اوت ننگ
 سیر فی جذب ایرر آنچلایلن نفس کافره ننگ هواسی کور نمای حیل * متطیس ایله
 انسانی اگر یلق یولغه ایلتار آنداغ بولسه نفس کافره که تملق ایلمکل اگر ایلمی
 مرتبه یا بار سنکده سنک ایله ایل اولماز همیشه یاوز اولور ریاضت قلعه سنه بیکنان
 آنک ایله سوغش ایلمکل آغری کوب سوغشه تورغاچ بهادر روح باشنی کیسب

تختنه اولتور بیری نی آلور آندین صوڭ فنا فی الله بولوب باقی باله اولور سن دیمکدر
 ﴿ اوزنك پست ایلسنك نفسنك زبردست ﴾ باشنك چیناب سالور چون اشتر مست ﴿
 یعنی اوزگنی توبیان نفسگنی یوقاری ایلسنك آنی یوقاری ایلمك اولدر تلاگان
 نرسه لرنی بیرب کنه آننك اوچون یار اغلاب قویماق کدر بونچالین ایلامکنك
 آخری برکون ایسر ك توه کبی باشنكی چیناب غراب ایدر آندین مراد ایماندین
 چغارب ابدی تموغلق ایلر آنداغ بولسه اول کافر گه خلاقلق ایتنك كرك
 (ایمشلر ایركك توه حمل برچندن ثور برچی ننگ آخرینه دیکن ایسر مکی آننك
 اوچوندر تشی سنه ذوقلغان جهنندن در) ایمشلر توه اجماح دین چقدی طوبی
 یغایچی ننگ یفراندن یرائلدی شوننگ اوچون الوغ وقوتلی بولور فیسل ایله
 قرنه اشلردر قرنه اشلکنه سبب اول ایدى الله عزوجل توه فی یراتقاچ اجماح
 تور ر ایرکان اولوم قوچقارنی کوردی اول قوچقار اجماح ننگ بر طرفندن اوتوب
 بار رده آنی کوردی قورق بول ایلدی ایدى عزوجل اول بول ایله کان توفراقنی
 دنیا یوزینه ایندردی زیرا که آچلاین چرکن نرسه لر اجماحه یوق اولدی اوچون
 اول توفراقنی اردائیل دیدکی فرشته کلتور بیت المقدس قویدی حتی که اول توفراق
 آدم علیه السلام دورینه دیکن توردی آندین صوڭ توه برکون اجماحه یور رکن
 عزازیلنی کوردی عزازیل بویر یوزی ننگ صفتنی بیان ایلدی اول احمق بولعین ننگ
 ایتکانینه رغبت ایلدی اگر ایدى عزوجل مسدا امر ایلاسه دنیا یوزینه اینار
 ایردیم دیب حق تعالی حضرتنه مناجات ایلدی یارب منی دنیاغه اینتر کل دیدی
 آنده بر مقام ایدر من دیدی ایدى عزوجل قدیم عامی ایله بوننگ آدمیلر گه فائده
 بولورین بلمش ایردی مناجتنی قبول ایلدی دنیا یوزینه جفتی ایله بیردی
 قوله تعالی (ومن الابل اثنین) الایه چچانسه ایدى عزوجل آدم فی یراتقی اجماحه
 کرگزدی آندین صول یر یوزینه ایندردی اوغلانلاری کوب بولدی
 برکون ایدى عزوجل آدم علیه السلام گه خطاب ایلدی یا آدم جزیره محیط ده بر
 جن قلعه سی واردر آنلاری توغری دین گه انداکل دیدی آدم علیه السلام تگری
 تعالی ننگ امرینی یرینه کلتور اوچون سرندیمدن اول جزیره گه عزیم ایلدی اوغلی
 شیت پیغمبر باشقه اوغلانلاری قرق کشی اولوب کیتدی لر حق تعالی توه فی
 بونلارغه مسخر ایلدی آزلارینی وقورالارینی یوکلادی لر وکینه یوقاروده
 مذکور توفراحدن فیلنی یراندی دوڭغز صورتلی قولقلاری قباق یا فراقی کبی
 اوزون بورنلی قسقه قویر قلی وحق تعالی آدم گه ایتدی چچانسه اول جن شهرینه
 بارسنك سڭا ایمان کلتورماسه لر قلعه لرینی بو حیوان ایله بوزغل دیدی من آگا
 صد هزار قوت بیردیم دیدی (القصه اول جن شهری ایمان کلتور دیلر) ایمشلر
 فیل یوکنی اون ایکی یل کوتارر حکمتی اولدر آدم علیه السلام آلوب باردغی فیل
 تشی ایردی آدم علیه السلام توه وفیل آیاقی ایله صوغش قیلورغه اول جن شهرینه

اون ايكي يل باردی دعا ایلدی یارب یوفیل ننگ آشامقی کوبدر بونی یوکلیک
ایلسنک بالاسنی قورصاقده اون ایکی یل صقلا دیدی نسلی آز بولسون دیدی
شاهلرغه وبایلارغه لایق اولسون دیدی ایندی عزوجل دعاسنی قبول ایلدی
(ایملر فیل یوز یل یشار ایللی یاشینه دیک اولغایور قوت لنور آندین صوگ
قرق یل شول قوتی ایله اولور آندین صوگ اون یل اچنده طاقتی قالماز در امل
طبیعیسی جذام زحمتی ایله اولر امل اهترامسی آدم کبی در) سوال توه ننگ ایتی
وسوتی آدم اوغلانلرینه نه اوچون حلال اولدی جواب اولدر توه طوبی یغاچندن
یراتلدی شریف نرسه دن ایردی شوننگ اوچون حلال اولدی اما فیل مر دار
وچرکن نرسه دن یراتلدی اصلی نجس اولدی اوچون حرام بولدی (ایملر توه
طنبور وکسله وایر لامق آوازی حویار حکمتی اولدر که طبیعتنده شیطان طبیعتی
واردر شیطان اویون آوازی سویار) ایملر توه ایکی تورلوك بولور بری
اورکچلک وبری اورکچ سزد و اجماع دین اینکان توه اورکچلک ایردی اورکچسز
اولمقی دقیانوس زماننده بولدی (ایملر دقیانوس تنگ یلک دعواسنی قیلدی
یپانداغی نه تورلوك کیک بار ایردی بارچه سنی حیددی اول کیکلر اچنده بولان
دیدکی کیک بار ایردی توه مثاللی ایردی دقیانوس لعین بر تشی بولاننی توتب
ایرکک توه که یلدردی آندین بر توه توغدی اورکچسز بولدی حکمتی اولدر
بوننگ قصه لری کوبدر مختصر سییلی اوزره بیان اولدی عجایب المخلوقات
کتابنه باقنک آنده تولوغدر * بورنغه بادکبر ایسمای بوروندین * بوروندوق
سال آگافویمای اورندین * یعنی نفس اماره نکا اختیار ایلاب دمشقکه تکبر لیک
یلی ایسمزدن بورون اول نفس اماره ننگ بورننه بورندق ساغل توه بوروندقی
کبی حاصل کلام نفسنک قوت تابوب شریف و حکما غالب اولمز دین بورون تلاگان
نرسه سنی بیرمکل دیمکدر بوروندق برزنجیر در اجماع توه لریننگ بورننه تا غار لر
اجماع اولغانلرغه آله ذغالرلر امانونده ریاضت شاقه معناسنه استعاره آلدی
بیت ثانی قرینه سی ایله * ریاضت بندیکه برکیت آباغین * کوتارمه باشینین
تقوی طیاغین * یعنی آنداغ بولسه اول نفس کاره ننگ آیاقنه مشقت و خلافت
یمنی باغلاغل اصلا آگا تلاگان نرسه لرنی بیرمکل اول شوممن ریاضت طیاقتی
باشندین آلماعل همیشه ریاضت طیاقتی ایله قیناغل * یقلب قالغودیک بیری میمنی *
زیاده کم کم ایله قاتیغ اشنی * یعنی اول نفس اماره آچاقدن عاجز بولوب یقلور
حالت نعمتی بیرکل توق حالتده بیرمکل دیمکدر امار یاضته بولسنک بر یول نومین
ایلمکل یا که ریاضت متوسطه ایلمکل ریاضت شاعه هر امر ننه که زیاده کم کم ایله
دیدکی بوگا اشعار در * قویب اندازه * حالچه یوکنی * عبادت یولنه کوندیر بولوکنی *
یعنی اول نمکه ریاضت چیکرمک تلاسنک اندازه ایلمکل حد دین تجاوز آچلق
وفقیلکن ایلمکل بلکه اندازه لک حالچه قویغل اول نفسنی طاعت و عبادت یولینه

کوندرمک اجتهدانده بولغل اول سیمز نفسنی زیراکه تدریج ایله اول نفسنک
مای اروب قوت روحانی غالب بولور بواسم اشارتدر « لک » عربی جمعی لکاک
لکاکندر سیمز و سیمین معناسنه در * بوخت برله اول اماره دون * نه بولغای مطمئنه
بولسه برکون * یعنی اول نفس اماره فی ریاضت متوسطه ایله محبتکه صالوب
عبادتکا کوندر مکدن برکون نفس مطمئنه بولسه کرکدر (ارجعی الی ربک
راضیه مرضیه) تختنده اولوب باقی بالله مقامنه ایر سنک کرک آندین مرادشش
جهنن الهام کلوب هر جانبگده معشوق قدیمی کورسه کرک دیمکدر فی الجملة
ریاضت متوسطه بزارننک لوازم هنرمز دندر * سیمز کوب قیلله بوتشلاک
انگنی * قوتوروب یارمغای ناکاه بیتگنی * یعنی آنداغ اولسه بوتشلاک
انگنی سیمز ایلمک آندین مراد تلاکان نرسه لاری بیرمک زیراکه اول سنک
نفسنک سیمزوب توروب برکون بیتگنی یارماسون آندین مراد شریف روحکا
غالب اولوب روح شریفنی زبون ایلامسون نه وعده عذابده قالور سن ات
سیمز سه ایاسنی تشار دیدکاری بوکا اشعارد * یلاننی آصر ادنک چخیل آنی *
الوغ بولغان صاری اوستون زیانی * یعنی نفس بلاننی ایوگده کوب یلار
آصر ادنک اول یلان الوغ بولغان صاین زیانی کوبدر آندین مراد نفسنکی اختیار
بیریب چوق یلار یوروتدک صاین اوزگنی خدایگن یراق ایلر * اوتبدر
قول بیلان بویمن توتاردین * خطر در کوچ قلب باشنک یوتاردین * یعنی اول
نفس اماره نك سکا سهل نرسه ایله بویون صونمق دین کوب اختیار بیرمکنک ایله
اوتمش حتی که شوخچالین خطر نك حدینه ایر وشب شریف روحنکی یوتار حدینه
ایرشوب در آندین مراد کوب اختیار بیرمکنک ایله کشر لک ورطه سینه ایر شمش
سن دیمکدر * یتبدر قویغالی کوکسون یوزوگه * که دیر سن اوزگ قیلدک
اوزیگه * یعنی اول یاوژ نفسگه کوب اختیار بیرمکنک ایله اولغایب قباروب
کوکسونی یوزگه مقابل ایلمشدر حتی که روح شریف مغلوب اولوب ایمان تختنی
اورنندن قوبارمق حدینه یتوشمشدر (بس نفسنکنک آنداغ بولمقی اوزگدن در
غیریدن دکلدر هیچ برکشیکا اوفکاتارماغل * دلا قوب حالاهم توتمه اورنک
پست * بیلگنا باغلاهمت پوطه سن رست * یعنی ای آچچالین کونکل حاضر طلب
بابنده اوزنکی اوزنک کم توتماغل بلکه الوغ همنده بولوب طلب بیلنک محبت
پوطه سنی باغلب همیشه نفس اماره کامشقت چیکدر مکده بولغل * توکل سیغنی
صدق ایلمکنه آل * قیل اچنی خالص آندین صونک قاج آل * یعنی اوزگنی کم
توتماين توکل قانچنی راست لق ایلمکنه آلوب همیشه اول کافر ایله صوقشده اولغل
توکل قانچنی اول زمانده آلمق لایقدر اولایلمکنی ریاو کبردن وحسد وعجبندن که
اخلاق ذمیمه لار واردر آنلاردین بری بولغل موندین صونک اول کافر ایله صوقشده
بولغل دیمکدر * تعجب بلمه فضل بی بقادین * خلاص ایتسه مونگدیک اژدها دین *

رحمتی عجب دیب بلما کل موچلاین ازدها کی نفسدین بر
ایلمک کفر لکدر کل عجایب ننگ مرجع الیه سی خدادار * (غرض موند اغ عد
قیلمه فربه * اگر کیلسه قولگندین قطع سر به) * یعنی حاصل کلام موچلاین دشما
سیمز ایلماکل آندین مراد نفس در آنگ نلکانلرینی بیرمکل اگر ایریه
اولب قولگندین کلسه اول نفس کافره ننگ باشنی کسکل * (سیمر سه نفس اگر اچ
یمکدین * یوز آنچه ایت بولور یخشی دیمکدین) * یعنی نفس اماره ننگ آشام
واچمکدین سیمر ووب غالب اولمقی اولگسی دن یوز آرتقات بولور سیمر ووب
اقلکنی آرتدر خلاقلردن تورلورک تورلورک چاب آلور اهل بدعت بوکمه سنه ننگ
بدعت یولنه یورد کنی کورب فلان کشی یخشی فلانچه قدری مالنی آشامق و اچما کد
صری ایلدی دیورلر اوزلری ننگ چلس تورلورنده الکا ایاب ای آغایخشی کلدش
خوش وصفا بیورنک دیو اینورلورننه که بیوردی * (ینه یوقاری اوتما کدین
بیرر بهر * بونفس جاهله دنیای بدقهر) * یعنی اول نفس اماره چلس لر ننگ یوقاری سنه
اوتما کدین فایده آلور قوت تابار کنه بدعت فعلنی آرتدر آشامق و اچما
هوسنده بولور بدعت چلس لری ننگ تورنده اولتورب اهل بدعت بار چه سی آفی
الوغلر آنداغ بولسه بونفس جاهل ننگ چرکن دنیاده مرادارینی بیرمایب بوغازندن
بووب قهر ایلردیمکدر بولفطننگ اولکسی اسم اشارتدر هذا النفس معناسنه در
ایکچسی منحنه معناسنه در * (اوتوبین دیب اوتارده بولماغل شاد * اوتوننگ
دیدلی اوتوننگ آغای بوجلاد) * یعنی چلسلر تورنده اولتورب خلاقلر غه باش
اولوب من دیب شاد لئماغل زیر که سنی خلاقلرننگ تعظیم ایلامکوری اوز نکا ضرر در
کنه نفس آندین یوقاری مرتبه ده بولماقنی استار آخری برکون اولعین یوقاری
چلسلر کا اوت دی تورغاچ ایمان اوتگنی آلور اوتوننگ لفظی ننگ اولگسی
اسم مصدر در یعنی صواب لر ننگ آغا یوقاری اوت دیمکدر ایکچسی اسم
جامل معیوان اوق معناسنه در * (کشی بلسه رضاشویدینی ذوقین * بلور بردک چالس
تحت و فوقین) * یعنی براگوننگ الله تعالی رضالقی شکرندن ناتماقی بولسه البته
بوچلاین کمسنه چلسلر کا یوقاری اولتورمق برله توبان اولتورمقنی برابر کور
اصلا چلسلرده یوقاری اولتورمقنی استمز در ودخی توبان اولتورامن دیوخورلانماس
آنداغ بولسه دایم الله تعالی ننگ رضالقی استار نفس اماره سیغفه خلاقلق ایلر
وخلاقلرننگ یا ایشان مبارکمز دیماکدرینه آلدانیمه و تلاوة قرآنی ورد طبععدن
زیاده و کیم ایلیمه ننگ که بیوردی * (تورار اوز حالیده بسیار دیمک * یوروشین
بوزمغای هیچ شاد و غمده) * یعنی حقیقت طاب الله تعالی اوزی ننگ حالنده تور
خلاقلرننگ طاعت و عبادت کوب ایلر دیماکلری و آنلرننگ مبارک اسم بیر دکدرینه
آلدانمز همیشه اوز سیرنده تورر دیمکدر و مشتتار کا اوغراسه ده اوزینی بوزمس

نفس اماره سیغه خلافلق ایلر دیمکدر * کشی کورسه خدا دین جز وکنی * بلور
 غیریت اول عزت وذلنی * یعنی برا گوننک باشنه هر نه حکم او غراسه ده اول حکم لرننک
 ایز کوسنی ویاورنی الوغ وکچکنی بارچه سنی الله تعالی دن بلور غیریت دین
 بلوردر (وتعز من تشاء وتذل من تشاء بیdk الحیر) ایتنه ایمان کلتور ب خلائق لرننک
 ایز گولک ویاورلق ایتدکلرینه التفات اولمز همان اوز سیریده ترور دیمکدر
 * ایزر حالاکه توبه بابی مفتوح * یمان نفسگنی قیلغل تابع روح * یعنی آنداغ
 بولسه بحمد الله تعالی توبه ایشکی آققدر تیزرک گناهار یگا توبه ایلگل ونفس
 اماره غه خلافلق ایلب جانغه ایارگوچی قیلغل زیراکه روح شریف یوقاری
 حق جانبته بارمقنی استار نفسگنی آگا متابعته ایلگل * اگر نفسنک سننک
 یتمش باشکدین نه بولغای فائده یتمش یاشکدین * یعنی سننک اماره نك باشکدین
 یتوب اوزی تلکان یرلرکا ایلتمسه اول نفسگانه تلمسه آتی یرر بولسنک بویتمش یل
 عمر سور و ب قارت اولما فکده فایده یوقدر * اگر نفسنک مرادین ازلک سن *
 اگر سکسان کا یتسنک همچوسک سن * ازل کوندین اگرچه خوفی یوق سن *
 اگر توقسان غه یتسنک کونکلی توق سن * یعنی دایم نفس مرادگنی ازل ب
 آننک آرتندین یوروسنک اگرچه سکسان یل عمر سور سگده همیشه ایت سن
 سننک قارت لقسکده فایده یوقدر * ازل دین قیلسه هرکم کونکلی ریش * دیگای
 اون بش یاشی کوب بلسکه اون بش * یعنی ازل کوندین هرکم ننگ کونکله
 الله تعالی دن قورقماق جراعتی بولسه آچلاین کمسنه اون بش یاشنده اولوب
 عبادت ایاسه ده ایلی یاش عمر سور کان کشی کبیدر اون بش لفظی ننگ اولسگی
 عربچه خمس عشر معناسن ایلنچی اون توشده بش معناسنه مجموع ایلی یاشدر
 * وعده توز لک بیانی * (کیل ای صادق که قیلدگ صدق لافین * اولانچه قیلماغل
 وعده خلافین * یعنی ای آچلاین الله تعالی فی راست وپیغمبر فی حق دیوبلگوچی
 کمسنه اگر سن راستق دعواسنی قیلسنک اولار کونکچه ایتکان وعده که خلافق
 ایلامنک زیراکه ایتدکی وعده توز تورمق اخلاق همیده ننگ یوقاری مرتبه سنه در
 بونی اخلاق خداوند هم دیرلر ننگ کم قوله تعالی (ان الله لا یخلق المیعاد) وکنه پیغمبر
 علیه السلام ایدی بر کمسنه ایتکان وعده سنه تورماسه البته آننک کوکلنده ایمان
 ثابت دگلدنر (ایمشار برکون پیغمبر علیه السلام که بر عرب ایتوب ایردی یا
 رسول الله من سگا کلور من دیب وعده قیلدی پیغمبر علیه السلام وعده سینه کو توب
 قرق کون ایوندین چقمادی برکون اول عرب کلدی کریم سلام بیردی آن حضرت تلری
 سلامنی آلمادی عرب ایدی یار رسول الله من سگا سلام بیردیم نه اوچون وعلیک آلمادگ
 پیغمبر علیه السلام ایدی سن منافق سن منافق ننگ سلامنی آلماق جائز دکلر بس
 بلندی وعده که خلافلق ایله ک منافق لقدر * (خلاف ایتکان زبونلاردین زبوندر *
 بودنیا و اود نیاسر نکوندنر) * یعنی قیلدی وعده سینه خلافق ایتکان کمسنه زبونلار ننگ

زبوندر دنیا و آخرتده یوز توبان کمسنه در یعنی اویا قلیع بنده در نناک که بیور دی
 * خلیق آلدیده کوتاه زباند * خدا در گاهیده آندین یماندر * یعنی اول و علسینه
 خلاقلق ایلاگان کمسنه نناک دنیا ده زبونلقی اولدر خلاقلقار آراسنده قصه تل اسکدر
 آخرتک منافقلق ورطه سنده اولوب قیرندن چقار * (خلای ایتسناک اگر ایعان
 سوز گدین * کیتار ایر ککلیک آتنی اوز گدین * یعنی قیلدق وعده گه خلای ایلسناک
 ایر بولمق اسمکنی اوز نکدین کیتاریب خاتون شه اسمنی آغل زبیرا که ایر من دیگان
 کمسنه البته وعده سنی توز ایتسه کر کدر * دادک قیغای دستانر گدین آرتق *
 سنناک یوق بولغاننک بار گدین آرتق * یعنی سنناک باشکا اولوغ دستانر کیوب الله تعالی
 خدمتنک تورما فکده فایده یوقدر اگر ایتکان وعده گه خلاقلق ایلسناک آچلاین
 و عله گه خلاقلق ایلمکنکدن اولکاننک خوبدر دادک خدمتچی معناسنه * چقارماغل
 آغز دین قیلما ساشنی * قیلور من دیمه قولدین کیلما ساشنی * یعنی مونچلاین
 ایلمک ایر کک علامتی دگلدر ایر اولدق کمسنه البته آغز ندین چقدق سوز گه
 تورسه کر کدر * آغز دین چقدی سوز قایتارماغل قاش * اگر چه کیتسه هم اول سوز
 اوچون باش * یعنی آغز دین بر سوز چقه قاشکنی قایتارماغل اگر چندیکه اول
 سوز اوچون باشناک کتسه ده حقیقت اهلی نناک مالی آنداغدر * کرک ایر من دیگان نناک
 وعده سی توز * اگر توز بولمسه آندین کوکل اوز * یعنی زبیرا که حقیقت اهلی
 البته ایتدکی وعده سینه ترور ایردی آنداغ بولسه وعده سینه تورماسه آندین
 کوکلنی اوزب موندین صوکل ایتکان سوزینه انابت ایلمکل * یقین بلسکل که
 توز لکدین عصانی * ایرانلر آلدیلار اوکل قولغه آئی * یعنی طایقندن عبرت
 آغل طایق بی غایت توز اسکی اوچون ایرانلر اوکل قوللرینه آلوب یوردیلر
 * خصوصاً توز کرک ایل اعتمادی * بولور می ایگوری هیچ مسجد عمادی * یعنی خصوصاً
 توغری وعده لی اولماق کرک ایل آغالاری زبیرا که آنلار نناک آب رویلاری واردر
 نناک که مسجد تراککی قنغر دکلر زبیرا که مسجد بارچه خلاقلقار نناک شریف
 اورنلار یدر انناک اوچون انناک تراکی توز اولدی آچلاین ایل آغالاری نناک
 ایتکان سوز لری وقیلغان وعده لری توز اولمق کرک خلاقلقار نناک انابت
 ایلمک و جیلری ایل آغالار یدر * سوزون بوزغان کشی فی بخشی ایرلر * قوسب
 قایتوب آئی اچکوچه دیرلر * یعنی بخشی ایرانلر ایدی لر سوزنده تورمغان
 کمسنه نناک مثالی آنداغدر قوسقان قوسقنی کیر و قایتارب اچک کبیر نناک کسکه
 اول طبیعت لر که مکر و هدر آچلاین سوزده تورمغانلار اهل بلغاء قاشنده مکر و هدر
 * قابوطیب کشی اچکلی قبی دین * قریک سن قالمماغل عهدنک پی دین *
 یعنی ننه که طبیعت لر که خوش اولماس برا گو قوسقان قوسقنی اچسه آچلاین ایتکان
 وعده گه تورمسنک خوش دکلر آنداغ بولسه اولکاچه قیلغان وعده گه آرتنده
 و آنناک یولنده بولغل * مبادا اوز سنناک اقولنک عقودین * توگولوب قالمغای

یہاں نخودک * یعنی آگسزدن ایتکان سوزگنی و قیلغان وعدہ گنی بوزسنک
 جمع ایتکان دانہ نخودک تو گلماسون آندین مراد قیلدق و وعدہ گنی بوزوب
 عبادتک مبا بولماسون دیمکدر * خلیل الله اوغلی حضرت اسماعیل ننگ بیانی *
 * خلیل اوغلی کہ اسماعیل ر ای سعد * آنی یاد ایتدی تنکرم صادق الوعدہ *
 یعنی ابراہیم خلیل الله ننگ اوغلی اسماعیل علیہ السلام در ای این گو کمسنہ اول
 اسماعیل علیہ السلام فی الله تعالی قرآندہ راست وعدہ لک و کونی سوزلک دیب
 یاد ایلدی بیله دیوقولہ تعالی (واذکر فی الکتاب اسماعیل انہ کان صادق الوعدہ وکان
 رسولانبیاء) * آنک صادقلغین ای آدمی زاد * قیلیدر بر حکایت و بغوزی یاد *
 یعنی اول اسماعیل یلاوچ ننگ راست وعدہ لک ایرکانلک کنی بزلر گہر بغوزی یرلک
 برہان اوغلی ناصر الدین قصص الانبیاء دیگان کتابندہ حکایت ایلد یاد ایلدی
 بیله دیو * بارر ایردی اوشال شاہ بر طرفقہ * یولقدی مؤمنی اول باشرفکہ *
 (حکایتلر دہ ایمشیر کونلر دہ بر کون اسماعیل علیہ السلام مکہ دین فلسطین یرینہ
 باررغہ چقد قندہ عبدالرحمن اسملی بر کمسنہ گہ یولقدی ایدی یارسول الله
 اگر سزلر منی یولداشلقغہ قبول ایلا سگن من سزلر برلہ بارر ایردیم دیدی
 اسماعیل علیہ السلام خوش بولور دیدی * دیدی تور سنک بویردہ ای نکوکار *
 ایومدہ یعنی بعضی اشلرم بار * یعنی اول عبدالرحمن ایدی یارسول الله سزلر
 موندہ خیلی زمان تور سنک زخوب بولور ایردی منم ایومدہ بعضی اشلرم باردر
 اول اشلرم منی ایلاب کلسام آندین صونک بر گہ بارر ایردک * باریب کلسام
 قوشولسام سز گہ من بعد * تر ای دیب وعدہ قیلدی صادق الوعدہ * یعنی اول
 عبدالرحمن ایدی ایومکہ باریب آندین صوٹ سزلر ننگ یارگز بولسام نہ عجب
 این گو بولور ایردی راست وعدہ لیک اسماعیل علیہ السلام ایدی خوش اولور
 تور ایم دیدی * کلور من دیب قاشندین کیتکان اول کس * اونوقتکی وعدہ سنی
 بولدی کلماس * یعنی اسماعیل علیہ السلام قاتندین کلور من دیب کیتکان
 عبدالرحمن وعدہ سنی اونوقتکی وعدہ سنک تور آلمادی یاکہ قیلغان وعدہ سنہ یوری
 کلمادی یاکہ انشاء الله دیب ایتدکدن صگرہ ایوندہ سبب لردن بر تورلک بر سبب
 ایلہ کلمدی * قیلد من وعدہ دیب اول صاحب راز * اویردہ آلتی یل اولتوردی
 فش یاز * یعنی اول سرلر صاحبی اسماعیل السلام وعدہ قیلغان یرندہ آلتی
 یل عبدالرحمن فی کوتدی کلمدی * (اوشال وعدہ اونوتقان ننگ گزاری * یتشمی
 یتنی یلدین صوگرہ باری) * یعنی وعدہ سنی اونوتقان عبدالرحمن ننگ
 کونلر دہ بر کون اوتہکی یتنی یلدن صگرہ اسماعیل علیہ السلام تور دق مقامہ دوش
 کلدی بلدیکہ اوتکان زماندہ قیلدق وعدہ اوچون تور دق خاطرینہ کلدی نتہ کہ
 بیوردی * (اوشال وعدہ اوچون تور غاننی بلدی * اوبات بادی بیلان تو تدیک
 یقلدی) * یعنی اول عبدالرحمن اسماعیل علیہ السلام ننگ شول مذکور وعدہ اوچون

تورغاننى بلدى بلد كندىمىز. اويات يىلى ايله توت يىلچى كىي يىلدى هوش سوز
 اولدى توت بىر يىلچى نىك اسمىدر يىمى پشوب يتكچ يىل ايسماكى بىر له يرگه يىلور
 يىمى سارى اولور اما بىز نىك بىلغار يورطنده قار لغان نىك بىر آز اوخشاشى واردر
 اما هموضندىر * (آغز دىن دفتر اعذارىن آچدى * درى اشكىن آياق آستىغه
 ساچدى) * يعنى عبد الرحمن اسماعيل پيغمبرگه عذرلر دفترى آچدى
 يا رسول الله بىز ارده خطالىق اولدى بىز لر دىن معذور ايله ديب يغلاب ياش
 انجولرىنى اسماعيل عليه السلام نىك آياغ آستونه ساچب بىل لىكلار اوتىدى
 * ذبيح الله آڭالطى ايتىدى چندان * ايدى چون غنچه كلك باغ خندان * يعنى
 اسماعيل عليه السلام شول قدر آچق يوزى ايله عبد الرحمن غه ايدى خوش كلك نىك
 صفا كلك نىك و ايتىك سوز نىكده تور دڭ ديب تواضعلىق ايلدى * (سچوك قلى آڭا
 صرف ايتىدى چون بال * آنا وعده آنا عفو آنا حال) * يعنى اسماعيل عليه السلام
 عبد الرحمن غه بال كىي سچوك قلى صرف ايتىب وعظ و نصيحت ايلدى اى عزىز من
 آڭلا كه اودر راست و عالىك ابرار نىك حالى اوشبودر عفو قىلغوجىلر نىك
 حالى اوشبودر حال اهللر نىك حالى آنا لفظى مد ايله اوقولور اوز بك جماعتى بىر
 حكايىتن يابر عيبدن حظ آلسلار آنا ديو ايتورلر تأمل ولا تغفل * (كشى نىك
 و عالى سى كم بولمسه راست * عبت عهدن آندىن قيلمه در خواست) * يعنى بىر
 كمسنه نىك قىلدق وعده سنه راستلىق اولمسه الله تعالى نى سولمكه عهدى آندىن
 تلامىكل زىرا كه الله تعالى نى حقيقه سوگوچى كمسنه البته الله تعالى خلقى ايله
 خلقلا نسه كر ك ديدى * اشانميه آيغانيغه اى خردمند * اگر چنديكه اول ياد ايتسه
 سو كند * وعده سنى بوزغان كمسنه نىك ايتدىكى سوزينه اشانمىل اگر چه
 انط اچب الله تعالى نى ذكر ايلسده اعتبار يوقدر زىرا كه منافقتك بالله ديما كنده
 اعتبار يوقدر * سوزين بوزغان كشى بوزماسموايمان * او كمسه بىر له قيلمه عهد
 پيدمان * يعنى ايتدىكى سوزنى بوزغان كشى البته ايماننى بوزسه كرك انچلاين
 اچكان انطنى بوزغان كمسنه بىر له وعده فيلما غيل زىرا كه اعتبار سىزدور * اگر
 قوزليك بيله بىر يابولور سن * الف دلك جان اچنده جابولور سن * يعنى ايتدىكى
 سوز گنده و قىلغان وعده گنده ثابت اولسنىك جان لفظى اور تاسنداقى الف كىي
 نته كه اول جيم حرفنه يقيندر انچلاين قىلدق وعده گنده ثابت اولسنىك الله تعالى يه
 يقين اولور سن ديمكدر * اگر گنج بولسه افعالنك بودون دلك * قالور سن بىلكه
 قان آستونده نوندك * يعنى آزغنه قىلدق وعده گنده قىلغولق بولسه قان
 لفظى نىك نونى ديك بولور سن نته كه قان لفظى نىك نونى قان لفظندن بىر اقد ر انچلاين
 قىلغان وعده گنده ثابت اولماسنىك خالقندان و غلايقدن يراق بولوب ايكى دنياده
 نچس لك بيله قالور سن ديمكدر ياكه بو ايكى بيت نى حروف اضداد ايله حكملرىنى
 بيان قىلماقنده حكما لىر نىك اصطلاحى واردر انلر جيم حرفنى جىزىل دىرلر وقافى

حرفی شاقول دیر لر بو ایکی حرف ایله هوایی و ترابی طبیعت لر فی استخ-راج
 ایدر لر جیم حرفی ترابی مرکزینه اشارتدر نتهك كه تراب ثابت در استقلال كره آئی
 جذب ایدامز هوایی آننك عكسی ایله در همیشه دور فلک ایله مجنوبدر آنچلاین
 وعده كه خلاف قیلدقی كمسنه نفس كره سی ایله مجنوبدر ثابت اولدقی آنداندر
 وعده سینه ثابت اولدقی كمسنه كرهء تراب کبی در ثابت اولدقی آنداندر یا كه
 علم رمل قاعده سینه اشارتدر جیم حرفی ایله لیمانی چقار لر شوننكچون صادق
 الوعد وعده سنك ثابت در وقای حرفی ایله ضمیر انكه سی فی چقار لر اول اوز
 مرکزنده غیر ثابت در خلاف قیلدقی كمسنه آگاتمثیل اولندی یا كه منجم اصطلاحنه
 اشارتدر زیرا آنلر جیم حرفی ایله متصلی چقار لر اول اوز رسنده ثابت در
 صادق الوعد شوننك اوچون وعده سنده ثابت در قاف حرفی ایله كمیه منفصلی
 چقار لر اول رسنده غیر ثابت در اول گسی رصد بطليموس اینكچسی رصد فر فر
 یوس زیرا كه بطليموس ایتده در فلک ودور كواكب قطب مرکزینه متعلق در
 قطب اولسه بارچه جواهر و اعراض هباء در آنچلاین وعده ده ثابت اولدقی من
 قطب سن در فلک کبی در فر فر یوس ایتده دور فلک ودور كواكب قطب مرکزینه
 متعلق دكل زیرا آنلرننك دوری مجبوری در آنلرننك دوری واجب الوجود امرندن در
 بوسو زنده صاحب حق در آنچلاین صاحب الوعد وعده ده ثابت اولسه واجب الوجود
 امرینه خلاف ایلمی هلاك لك آگادرینه كه افلاك وكواكب واجب الوجود
 امرندن غیری استقلال دور ایلسه هلاك لك آنلره ایلمی یا كه اهل عشاق ننهك
 اصطلاحنه اشارتدر جیم حرفی ایله مراد لری جان اولسه زیرا كه جان الله تعالی دن
 انسانه نفخ ایلمی صاحب الوعد استقامتده اولسه شول روحدن در زیرا كه من عند الله
 اولدقی روح البته وعده سنك توره كرك قاف لفظی مكره در اخلاق ذمیمه خدای
 تعالی دن بریدر آنداغ اولسه نجس لكده قالدی من عند الله روحدن اوامادی بلكه
 روح دوالی اولدی شوننكچون وعده سنده برك اولمندی نته كه خلافتی حیوانده
 چوقدر یا كه علم مهندس ننهك اصطلاحنه اشارتدر جمل كبیر حسابچه جیم اوچنچی
 درجه دن اشارتدر قانی یوزنچی درجه دن اشارتدر آنلر ارقام مهندسینی واجب
 الوجود مرکزندن توتار لر جانب ممكنا تدین توتمز لر آنداغ اولسه صادق الوعد
 اولان كمسنه اوچ درجه مقداری الله تعالی یه یقین در نته كه عالم الاشباحه جانلر
 واجب الوجوده یقین ایدر دیر عالم صورده اوچ درجه ایله کیلمی اولگسی هیولی در
 آثار اصلابنده و آنلر رحمنده در اینكچسی هیولی توطئه در آنلر رحمنده صورت
 اولب جان اولب توردی اوچونچی وجود طیاریدر یعنی حال بود نیایه بالغ اولوب
 ایمان كلتورب قیلدقی وعده سنده ثابت اولب مذکور اوچ درجه دن زیاده واكسك
 اولماین فنادن بقایه نقل ایتد كده معشوق قدیمه یه واصل اولماقی در هیچ بر حساب
 ومیزان وتموغ كورماین نورمقی در اما وعده سنه خلاف ایلمی کی واجب الوجود

مرکزندن سفلیه توشوب درجه ثلاثدن او توب حساب و میران بیر ب تموغده
 قالب نچه مه یوز حجابلر آراسنده قالماقینه اشارتدر یا که اهل طبیعت اصطلاحنه
 اشارتدر نناک که جان لفظنده طبیعت لره مکر و هلق واقع اولمز آنچلایین صادق
 الوعد طبیعت لره مرغوبدر قاف لفظی طبیعت لره مکروه و مشهور و آنچلایین
 وعده سنده استقامت او لماین شریعت طبیعتنده مکروه و مشهور یا که نحوی
 اصطلاحنه اشارتدر جیم جردن مشقتدر معناسی آس قیلیمق و تارتیق در آنچلایین
 صادق الوعد کهنه توباندر بنده چیلکده در اول سببندن الله تعالی جانینه
 تارتلدی معنوی اولدی قاف لفظی مهمله کا اشارتدر غیر معنوی در آنچلایین گنج
 وعده لک غیر معنوی اعتبار سردر یا که اصطلاح منطقی مراد در جیم دن قضیه
 موجبه کلیه شکل اول ننگ انتاجی حکمی شریعتده هم معمولدر و خارج و نفس الامرده
 استقامتدر آنچلایین صادق الوعد ننگ سوزی و فعلی خارجه و نفس الامرده
 استقامتدر قافدن قیاس اقتزائی گرچه مطابقتده حق اولسه ده کاذبدر و بوندن
 آنچلایین یا لغانی کهنه ننگ سوزی مطابقتده حق اولسه ده باطنی کاذبدر و بوندن
 غیر فن لر ننگ اصطلاحینه اشارتدر فن اهلینه خفی دگلدر ناظم رحمة الله علیه
 ذوالقنون اولدی اوچون بوا یکی حرف ایله اشارت ایلدی * قاج باشکا کلسه
 ایله یا لغان * اولومدین در بتر چونکه او یا لغان * یعنی آنداغ بولسه بر اگو
 باشکا قاج قویب اکراه ایلسه ده یا لغان سوزی سویلمکل زیراکه یا لغان سوزلب
 آخری بر کون یوز نکاویات کلسه اولکاندین یماندر زیرا که خلایقار کوردکی
 مرتبه لرنده فلان یا لغانیچی دیو ایتماکلری دم بدم اولکاندین یماندر * اگر
 یا لغانی لقمه اوتسه آتنگ * قیامت کون نچوک بولغای او یا تنگ * یعنی اگر
 دنیاده یا لغانیچیلک ایله اسمنگ چقسه قیامت کوننده او یا تنگ آندین ده الوغ در
 ابدی عذابه گرفتار بولورسن * نجس مردار ایله یا لغانیچیلقدین * مسلمان یغه
 شرم ایت بوقلقدن * یعنی آنداغ بولسه ده نجس لر ننگ نجس راگی یا لغانیچیلقدن
 زنهار مسلمان لر غه بونچلایین خلقدن او یا لغل یا لغان سوزی ایتمکل دیمکدر
 (ایمشر یا لغانیچیلک اوچ اورنده جائزدر اولگسی کافر لر فی صوقشده آلدماق
 ایکنچسی ایکی کشی ننگ آراسنی یارشدن مکده اوچنچسی ایرخاقوننی آلداسه
 جائزدر آندین غیری اورنلرده یا لغانیچیلک حرامدر) ایمشر بر کون معاذ بن
 جبل رضی الله عنه ننگ بر بالاسی بار ایردی پیغمبر علیه السلام معاذ بونده ایردی
 معاذ ننگ بالاسی بغلادی تسلی خاطر اوچون بالاسیغه ایدی کوزم نوری
 یغلامغل سنکا یومرتقه بیرر من دیدی آنچه ده اوغلان یغلامقندن توقنادی پیغمبر
 علیه السلام ایدی یا معاذ یومرتقه ننگ بارم دیدی اوغلانغه بیرکل دیدی معاذ
 ایدی یا رسول الله الحال یوقدر پیغمبر علیه السلام ایدی یا معاذ یا لغانی بولدنگ
 کوردنکمویا لغانیچیلک ننگ حدی حظ اهلینه خفی دگلدر * (شریعت حکمی برله

ای نکور ای * گوی چین سوزنی کوگنکنده قیل جای * یعنی شریعت ننگ حکمنی
 آگلاغل ایزگو فکری یار فالچی لرننگ سوزنی کونکلکنده یاد قیلاغل اولهم
 یالغاندر فالچی لر ومنجم لر اله تعالی ننگ دشمانیدر دشمانلر سوزینه اینا نماغل
 * نیمه فی یمان ایدی شاهی دین * سخن چین بولسه هم بولمه سخن چین * یعنی
 کنه آگلاغل ایودین ایوگا سوز یورتک یماندیر دیب روایت بولوندی پیغمبر
 علیه السلام دین آنداغ بولسه حق سوز بولسه ده ایودین ایوگا سوز یورتما کل
 * قوله تعالی والفتة اشد من القتل * زیرا که ایودین ایوگا سوز یورتک آدمیلر فی
 اولتورمکدین گناهی آرقدر سخن چین لفظی ننگ اولگسی ایکی لغتدن مرکبدر
 سخن سوز معناسنه در درسی در چین ترکیبدر معناسی ظاهر در ایکنچسی مفرددر
 سوز یورتک معناسنه در فارسیدر (سفرده یولداش لره مهر بانلق بیانی) * کیل
 ای عازم اگر بولسنک سفرده * و فقیقی تاب طریقی پر خطرده * یعنی ای آچلایین
 سفر قصدنده اولدقی کهنه سفر ایلمک تلاسنگ اول سکا بر یولداش کرکدر
 الموغ خطرلی یول لرده یولداش سزمشکلدر سفر کرک دنیاوی و کرک اخروی
 بولسون (الرفیق ثم الطریق) اما یولداش اولدقی کهنه یول آدابنی بلدکی
 کهنه اولسون تئاک که بیوردی * چو کیم مغزی جانده توتار پوست * محبت یولیده
 آنداغ کرک دوست * یعنی سفرده خاص یولداش اولدر که چوک چیکلا وک توشی
 قابقی ایلمن یقیندر آچلایین سفر یولداشی محبتده بر برینه یقین اولمق کرکدر
 * کرکدر ایر کونکلیک یخشی عمره * رفاقت گایرامز هر قرده * اوزینی قل یارون
 سلطانی بولسه * اوزینی تن رفیقن جانی بولسه * یعنی یولداش اولدقی کهنه اوزینی
 قاراقل بلوب یولداشنی پادشاه بولکای و دخی اوزینی تن کورب یارینی
 جان کبی کورکای حامل کلاه * انداش بر برنی قدر لب عزمتل یور کایلر دیمکدر
 * آیا قیغه اگر تیکسه نییسی * قه * کوزیکا کورسه آنی * یعنی این گو یولداش
 اولدر که اگر یولداشی ننگ آیاننه تیکانک قدالس اول تیکانکسی کوزینه
 قدالن کبی کوروبر نجور حقیقت یولداش اوشبودر * صوق ییل تیکسه یولداشی
 یوزیکا * اگر قولدین کلورالس اوزیگا * یعنی حقیقت یولداش اولدر اگر
 گاه یولداشی ننگ یوزینه صوق ییل تیکسه حالندن کلسه اولیلنی اوزینه آلورغه
 رضا بولور آندبن مراد یولداشی سرخا بولسه اصلا تاشلب کیتارک رضا بولماس
 بلکه اوزتنی رنجگان تیک تورر * آکا کلدی تیکان تیری بلاغه * قیلج جانن
 سیر توتسه آراغه * یعنی اول یولداشنه بلا اوقی کلسه حقیقتده یولداش اولدر
 اول کلدکی بلا اوقنه جاننی قالقان قیلج بلا ایله یولداش آراسنه کلتورمز اوچون جهد
 ایلر دیمکدر * یمان یولداش ایرر چون مارافعی * ضرردین اوزگه یوقدر ذره
 نفعی * یعنی یمان یولداش ننگ ضرری توقز یاش یاشادکی یلان کیمیدر آنداغ
 بولسه زیاندین باشقه فایده سی یوقدر (ایمشر چقان که یلان بر یاشندن سکر

(سفرده یولداش لره مهر بانلق بیانی)

یاشنه وارنیه هیله دیر لر آندین اوزوب توقسان یاشنه وارسه افعی دیر لر یوز دن
 اوزوب منک یاشنه وارسه اردها دیر لر ایکی منک یاشی تمام بولسه یوخی دیر لر
 آندین اوزسه خوب یکت یا که قز صورتینه کرار اما حیه اولدقی زماننده برا گونی
 چاقسه علاجی **اولدر اول چاندقی حیهنی** اولتور ب قاز انغه قیناقب باشین کیسوب
 تاشلب قاز انغه سالغایلر شولپاسنی چاغلمش کمسنه گا اچرسه لر غایت عجز بدر
 یا که اول حیهنی اولتور مک ممکن بولما سه آط تیرینی چاغلمش کمسنه ننگ اعضا سینه
 سورتار لر اول تیرینی هم اچره لر آندین صول اچی ایرانی طوز لب اچره لر غایت
 عجز بدر افعی یلان چاقسه انکا علاج یوقدر (ایمشر یلان ننگ چاقماقی آغز یاریدن لر
 آغزنده زهری وارد دیر لر بوسوز غیر اصمدر اما اصح اولدر تلی ننگ اوچنک
 ایکی نازک قار انر سه سی وارد زهری اولدر اهل متعصبه تجربه اوچون آق یومشاق
 آغاچنی یلان ننگ آغزینه قوتسون یلان آپیغ لنب اول یغاچنی چاغار بیاقی
 قار انر سه سی آق یغاچن قالور آندین صونک یلاننی قولنک بر لن توتقل اصلا چاغار غه
 حندنین کلن در یو حکمالر تجربه می در (ایمشر یلان اردها حیدنه یتسه یور وهر بر
 یرده مقام توقار آدمی یا که حیواننی صولوی برله جذب ایدر کوبیر اکی میکی
 توفراق اولور اما حیه دیدکی یلان ننگ آزوقی باقه در قش کونلرنده اصلایمزد
 بعضیلر ایمشر یلان قش هواسنده یوقلر اصلا اویاننر چین لر و کوبلاک لر کبی
 حقیقه روح بدنلرنده قالور اما روح کر مکینه بونچلاین حیوانلر غه تبدیل هواسبدر
 یاز هواسی ایله جای هواسنده بونلر اوخشاشلی حیوانلر اویقولرندن اویانور لر
 (ایمشر یوخی دیدکی یلان دیار هندده کوبدر غایت کور کام قز یایکت در آننگ
 هیچ نرسه برله آدمین فرقی اولمز اوج اورنده باشقالی وارد اولگسی کندوکی
 اولمز ایکنچسی آغزندن اولاکسه ایسی کلور نه قدر یوسه خوب اولمز اوجنچسی
 آدمی صورتنه **کرگاج** قرق توقز کون دنیا ده ترکک ایلر تیز زمان اولار
 اولدکدین صونک ینه اردها صورتنه فایتور (ایمشر یلاننی الله تعالی اجماعده
 فردوس توفرا قندین یراندی اوج قناتی وار ایدی فرشته لردن عز ازیل ایله
 سرداش ایردی ایدی عزوجل که گناه ایلدی اجماعدین سورب دنیا یوزینه
 ایندردی صورتنی تبدیل ایلدی قناتی آلب قهر ایلدی خدا ننگ قهری یلان ننگ
 اچنک قالدی شوننگ اوچون زهر اولدی (ایمشر یلان اوج تورلوک در برسی
 قارا باشلی در اول یلان ننگ زهری اول قدر یوقدر ایکنچسی قاره در ساری
 باشلی در اول یلان زهرلی در اوجنچسی باقر رنگیدر آنده زهر یوقدر اردها ایلان
 یوخی قارا باشلی یلانندن بولور باشقه یلانندن اولمز اخرغی **ایکی** تورلوک
 یلان اوزون عمرلی بولمز در هم اصلیه صورتندن الوغ بولمز در کنه بر تورلوک
 یلان وارد رآنی شاه ماری دیر لر آق اولور قامچی صابندن الوغ در آنی جنبه هم
 دیر لر اول یلانلر ننگ شاهیدر آنده اصلا زهر اولمز در آننگ تورمقی غالباً

تاغ اچنده در وگاه وقتده صحرالرغه چقار آنى اولتورمك جا ئز دكلدر (ايمشلا آق
 يلان اوچ تورلوك يلان ننگ نسلندن دكلدر بلكه حقيقه جندريلانلر غه شاه اولمق
 اوچون ايندى عزوجل يرائدى ديرلر) ايمشلا اجماعدن قراياشلى يلان چقى
 دنياغه ايندكمن صوگره تورلوك تورلوك اولدىلار اوللار ينه سبب بعضى چيان ايله
 قوشولوب تورلوك اولدىلار بو آرا ده قصه كويدر * توتوب دايم يلان ننگ
 قوبر وقينى * چوك دل جمع ايدارسن بيورقيني * يعنى برا گويلا ننگ قريرو قيني
 قولى برله توتوب چوك موافقت ايلار سن بلكه كره كور وب دشمان كور رسن
 آنچلاين ياوز يولداش ننگ نچوك بوير وعينه موافقت ايلار سن * يمان بولماي
 وليكن بولسه نامرد * قروغ صورت ايرر قيلغل كو نكل سرد * يعنى يمان يولداشك
 اولدر مر و تليك وكونى سوزليك بولماسه مجرد قروغ معناسن صورت اولسه
 آندين كونكلى سندر غيل آننگ ايله يولداش اولما غيل * اولوكدر بولماسه هر
 كمنه گورده * تريلما سندر كوتاركان برله مرده * آنچلاين يولداش اولوكدر
 ا گرچه قبرده بولماسه ده اولوكنى سن كوتارمك ايله جانكلوب تريلماسدر حاصل
 كلام تميز سن يولداش سندنك او كوت ونصحت و آداب هنرى اوگرا تما كنك ايله
 اوگرا نماسدر همان اوزى ننگ جهل قديمه سينه كينار آناسوتى برله كونلهمكان طاناسوتى
 برله كونلماش ديدكى بوگالشعاردر * ايماس ايرل نشانى ريش آلت * نشانى همت
 وغيرت و حالت * يعنى آنچلاين ايرلر ننگ ايرلك علامتى اولدر كه صاحب غيرت
 و حال اهلندن اوله اندين مراد متوكل و عليم و حليم وكونى سوزلى اوله توغرى فهملى
 بوله ديمكدر (حكايه سعد و سعيد ننگ بياني در) * سعيد سعد قيلدى عهد يارى *
 سفر بولدى آلار ننگ اختيارى * يعنى حكايه تارده كمشدر سعيد ايله سعد ديدكى
 ايكي كمنه يولداش اولورغه عهد ايلب عمر لرى ننگ كوبرا كى سفرده بولمقنى
 اختيار ايلدىلار (ايمشلا بو ايكي كمنه پيغمبر عليه السلام ننگ يولداشى يعنى
 صحابهسى ايردى آنلرغه اجماع سيوچى بيرلكان ايردى) ايمشلا اول ايكي
 كمنه عمر لرنده غاتون آلاماديلار سياحلق قيلب ربع مسكونى كشت ايلدىلار ايمشلا
 سعد ننگ اتاسى عمر اسملى كافرايردى مكده ايردى اون يدى ياشنبه پيغمبر
 عليه السلام غه ايمان كلتوروب ايردى سعيد ننگ اتاسى ليث ايردى وبصره دن
 چقش ايردى غايت كوفى و صالح كمنه ايردى بو ايكي كمنه سفر ايلامكه
 بولدىلار آغرى سعيد و سعد ديار بكر صوقشنبه شهيد بولدىلار جمعه كون ايكندى
 وقتنده تاريخ هجر يه ننگ ترق برنجي بلنده ايردى * دل جانك ايدى اول ايكي
 آگاه * قضا دين آقديلار دريا غه ناگاه * يعنى بول سعيد ايله سعد دوستلق عقدنك
 جان ايله كونكل كى غايت بر بر ينه دوست ايدىلار آگسزدن دور فلك ايله بو
 ايكي كمنه ننگ سفر لرى قلزم دينگزينه دوش اولدى كيمه كه كرديلار * بر ريسن
 دوستى ملاهى اوشال حال * ديدى قوبغل ياريم قولين منى آل * يعنى هر ايكىسى

کمه گا کر دیلر کمه ایشکا کچسی توتدی نه اوچون تیک اولترا سز لر کمه فی
ایشگز دیو آچبغ لانب ایشکا کنی سعید قولینه توتدردی فی الحال سعد تروپ
ایدی منم بولد اشم سعید قولندن آغیل کمه فی من ایشار من دیدی بس کیمه صاحبی
ایشکا کنی سعید قولندن آلوب سعد قولنه بیردی ننه که بیوردی ❖ مونی قویندی
آنی چون توتدی مضبوط ❖ بوهم ایدی منی قویغل آنی توت ❖ یعنی کمه صاحبی سعد
قولندن ایشکا کنی آلوب سعید قولینه بیردی کمه فی ایشکل دیو بیوردقنده سعد
ایدی سعیدنی قویغل آفناک اورننه کمه ایشار که منی توتقیل دیدی کمه صاحبی
بونلر ننگ دوست ایر کانه عجب کا قالدی یار اولد قی کمنه بونلار کی کرک بر
بری ننگ جفا سنی تار تماق کرک ننگ که بیوردی ❖ (تماشا قیل آلا ردین عهد یاری ❖
آفاقولی درست ایر لر ننگ کار ی) ❖ یعنی ای عزیز کمه مننه تماشا ایلا کل بو ایکی
ایر ننگ یولد اشلق عهد لر فی کورمن می سن بربری ننگ مشقتنی بری یوکلر کا
رضابولدی لر آنداغ بولسه آگلا غیل اوشبودر کونی سوز لیک ایر انلر ننگ اشی
بر برینه جان ایله تن کبیر ننگ که جان آغرسه تن هم رنجو اولور قائل (مؤمن
دایم خوف ورجاه بولماق ننگ بیانی) ❖ کیل ای تن بول همیشه التجاده ❖ دوام العبر
الله تعالی حضرتنه سغنفوچی بولغیل طاعت و عبادتکا آلدانب تور مغیل و بارچه عیروگنی
قورقماق ایله امید آراسنده اولغیل دیمکدر ❖ کوتارمه هیچر جا خوف دین راس ❖
یقین بلکل کفر در امن هم یاس ❖ یعنی الله تعالی ننگ خاص بند سندن اولسنگ باشکنی
امید ایله قورقماق دن کوتارمکل شکسز بلکل الله تعالی ننگ عذابندن امین بولماق
ورحمتندین امید سز بولماق کفر لیکدر قوله تعالی (انه لایأس من روح الله الا
القوم الکافرون) الایه ❖ (سننگ آلدنگدر پیدا ایکی یول ❖ بری اوگ قول
ساری بارغای بری صول) ❖ یعنی سن شوننگ اوچون خوف برله رجا آراسنده بولغل
آلدنگده ایکی یول باردی بری اوننگ طرفقه کیدار اول اجماخ یولی در
وبری صول طرفقه کیدار اول تموغ یولیدر بس بنده بیچاره لر بلملر که اول
ایکی یول ننگ قایوسینه حقانور لر شوننگ اوچون دنیاده معلوم دگلد ❖ (کشی
بلماس قیامت دشتیده آه ❖ کیتار بند ایکی یول دین قایوراه) ❖ یعنی قیامت
صحرا سنده آه ایلب یارب نه ایلمز لر هیچر آدم بلملر که اول یول ننگ
قایوسینه مستحق اولورمز لار ❖ (اگر سانسز عطا قیلسه عد اینک ❖ بهشت عدن اچره
بولسه جابنک) ❖ یعنی ایدی عزوجل حساب سز کرامت ایلب عدن اجماخنی رووی
ایلب حکم ایلسه اول حکمنی آخر تده تحقیق بلسنگ کشف و تجلیات ایله بوییت مبتدا در
❖ قارش یول قالسه جنت ایتکالی طوف ❖ بورونغی دین زیاده ایلکل خوف) ❖ یعنی
فرضاسنگ کوزگه مشاهد اولور جنت عدن بر قارش بر قدری قالسه کرر که الله تعالی
مکرن دین امین بولغل زیاده بورونغی دین آرتق قورقغل ❖ (نعوذ بالله اول بارغان

یولشکدین * اگر قایتار سه نه کلکای قولشکدین * یعنی الله تعالی غضر تنه سغفور مرلار شوندا ان که عدن اجماخنه بر قارش بر قدری یتما سگده کیر و تموغنه قایتار سه قولشکدین هیچ بر اش کلمز در چاره سز بنده سن او کونمک ایله تموغنه کنار سن دیمکدر * اگر دوزخ لبنده بولسه پانیک * امید اوزمه که غافر در خداینک * یعنی فرضا سننک آیاقنک تموغ یقاسنده اولسه تموغنه کرمک مقدار اولسه الله تعالی رحمتندین امید اوزمکل زیرا که خداینک گناهلاری یارلقا غوچیدر حاصل کلام نه قدر اولوغ گناهلارده بولسکده الله تعالی رحمتندین وعفوندین امید سز بولغل * عجب ایرماس اگر قایتار سه آندین نصیب ایتسه بهشت جاوید اندین * یعنی خداینک قادر لقی عجب دگلدردوزخ یقاسنده اولدقی که سننه فی کیر و قایتاریب منک گولک اجماخنی نصیب ایلسه زیرا که محول الحالدر * اگر استنکدا گی یتی طبعنی * گزیب درس ایلسنک یتمش سبقتی * یعنی سن عزیز اولوب استنکدا گی یتی قت کوکنی گزیب یتمش تور لک علم لکنی اوقوسا گنده یا کی یتی قات کوکنی کیچب یتمش قت عجابی اوتب حق تعالی حضورنده درس که اولتور سنکده بوبیت مبتدادر * ملائکدک اگر پرنده درس * یقین بل بنده بیچاره درس * یعنی سن فرشته لر جماعتند اولوب اوچارغه قاناتنک بولسه ده شکسز بسلکل چاره سز بنده سن نه اوچون تکبر لک ایلسن بوبیت خبر مبتدادر * سننک آتنک و ذاتنک بولسه بنده * نچوک خوف ایلمس جان بولسه تنده * یعنی سننک اسمنک و جاننک بنده بولسه نچوک الله تعالی دن قورقماس سن تنگده جاننک بولسه آنداغ بولسه قورقل نته که بیوردی * ایررقل ننگاشی قورقچوزاری * قبول ایتمک ای کامنک اختیاری * یعنی آنداغ بولسه بنده اولدقی که سننه فنک البته اشی الله تعالی دین قورقماق گناهلارندن توبه ایلیب زار یلقده بولمقدر کنه قبول اولماق خدای تعالی ننگدر آتنک اختیار ننگدر عفو ایلمسه بزلرننگ حذر دن کلمز در چون وچراد یور که بیوردی * اگر عفو ایتما سه بیچاره درس * قایو یول دیسه آتنک باره درس * یعنی بوقدر زار یلق قیلپ گناهلار گنی عفو ایلمسه نه چاره در حکم قدیمه سنده قایو بولمقدر بولسه آنده بارر سن آتنک علم لکی قدیمیلر و حیلدر بندلرینه نه تورلوک حکم خاتمه سی اوزرنده در بنده لرننگ ادرکی یوقدر البته قورندن قورقب و رحمتندن امید ایلیب بیوردقنه چالشالقی و بیورمغانندن بغلنالقی آخری اوزرینه مفوضدر بو حکایت ناظم ننگ قارش یول قالسه دینکی سوزینه موافقدرا آگا نظیر حکایت کلتورب بیوردیکه (حکایت) محمد کم شاهی دنیاو دیندر * صفاتی رحمة للعالمین در * یعنی پیغمبر مز محمد علیه الصلوة والسلام دنیا و آخرت ننگ پادشاهیدر آتنک صفاتی الله تعالی قرآنده اوکدی قوله تعالی (و ما ارسلناک الا رحمة للعالمین) زمین آسمان ننگ خلقی خیلی * یراتلندی بس اول ایرننگ طفیلی * کنه اول محمد علیه السلام ننگ صفاتی بودر یر ایله کوکنی و آنلارده تورغوچی مخلوقلار اول محمد علیه السلام که ایارب یراتلندی اول

اولماسه ایدی یی اقلیاس ایردی قوله (لولاك لما خلقت الافلاك) دیدی خیلی
 جماعت و مخلوق معناسنه در خلق لفظینه الفاظ مترادفه اولوب وزن شعر اوچون
 توشدی طفیلی طائفه ضمه سی ایله اصلده بر اولوغ کمنه بر یرگه مهمان بولوب
 بارسه آننک آرتندین ایارب بارغان کمنه ننگ اسمیدر امامونک مطلق متابعت
 معناسنه در * اوقرده برکونی تگری کتابین * اوقودی آنده دوزخی عذابین *
 یعنی عهد علیه السلام بر کون ایندی عزوجل ننگ کتابینی اوقور ایرکان
 قرآنده تموغ ننگ واهلی ننگ عذابینی کوردی اول آیت بودر قوله تعالی (ان
 لدینا انکالا وجمعیم و طعاما ذاعصا و عذابا الیما) * اول آیت وهیدین کندی
 اوزیدین * یقلدی یرگه اول دمه یوزیدین * یعنی پیغمبر علیه السلام اول
 کورندکی آیت ننگ معناسندین یرگه یقلب هوشسز بولدی خیل زمان یاقدی
 * صحابه هر قایو بر حاله بولدی * زمین و آسمان در ناله بولدی * یعنی پیغمبر
 علیه السلام قاتنده یارانلار حاله و حالنده اولدیلار و یر ایله کونک پیغمبر مزه هوشسز
 اولمقندین اولدی دیویغلادیلار * زمانندین صول کوزنی ایلدی باز * صحابه
 ایدیلر ای عرم راز * یعنی بر آرزمانندین صونک هوشی کلوب کوزینی آچدی
 قاتنداغی یارانلار ایدیلر ای سرلر قورنداشی سید مزه اوچون بولای بولدش
 شاید یوقاری آیت ننگ مفهومندین هوشسز اولدش دیدیلر * سنی خلق افضل
 قیلدی خداینک * مهیا بولسه جنت اچره جاینک * یعنی صحابه لر ایدیلر یا
 رسول الله نه اوچون اول آیت ننگ معناسندین یغلار سز زیراکه بارچه خلائقلار
 افضل سن واور ننگ اجماعده حاضر در اول آیت سز چلاین سرور لر حقنده
 دکدر بز چلاین آرزونلار حقنده در دیدیلر * صفتانک رحمة للعالمین در *
 خدادین موچه قورقچنک نه دین در * یعنی یار رسول الله سننک صفتانک قرآن
 (وما آرسنک الا رحمة للعالمین) در آنداغ بولسه ایندی عزوجل دن بوقدر
 قورقماقنک نه اوچون در دیدیلر * دیدی گرچه رسول جز وکل من * چوک خوف
 ایلماز زیرا که قل من * یعنی اول سید مزه صحابه لر گه ایدی ای یارانلار اگرچه
 بارچه خلائق غه پیغمبر من شک یوقدر چوک قورق مزه من زیرا که بنده من بنده
 اولدقی کمنه نه قدر درجات عالیگه ایرسه ده قورقار دینی نتانک که بیوردی
 * اگر یوز منک بشارت بیرسه باری * کونک قل دین اوشاچه خوف زاری *
 یعنی ایدی اگر بر بنده سینده الله تعالی یوز منک اجماع ایله سیونچ بیرسه ده
 حقیقت بنده اولسکی زمانندین آرتق قورقماق کونک دیدی قصه دین حصیه قایتوب
 بیوردی * کشن ننگ اسمی ذاتی بولسه بنده * بولور می فارغیت قل دیکانده *
 یعنی بر کشن ننگ اسم ذاتی بنده بولسه آچلاین کشی الله تعالی ننگ خدمتندین
 فارغ اولماسدر زیرا که بنده ننگ اشی دایم تضرع و توبه در (خدای تعالی ننگ
 رحمتندین امیدوار بولماق ننگ بیانی) * کیل ای تن بیر مکل وقتگنی قولدین *

(خدای تعالی ننگ رحمتندین امیدوار بولماق ننگ بیانی)

یوری دریای رحمتکاوچولدین) * یعنی ای آنچلاین بنده کلسگل قالغان عمرگنی
 بنده لکدن او تکار مک او تدر کنه پیشمان قالدقنه توبه و تصرع ایله بولغیل زیراکه
 الله تعالی ننگ رحمت دینگری دنیا پاننده همیشه آغار و توبه قپوغی آچقد ر باقی
 عمرگنی بنده چی لکد صرف ایلک * (گناهام کوب ایرر دیب بولمه مایوس *
 عجب ایرمس اکثر عفو ایتسه قدوس) * گناهام کوب دیو الله تعالی ننگ
 رحمتندن امید سر بولماغیل عجب دکنر ایدی عزوجل گناه لرگنی عفو ایدوب
 و توبه گنی قبول ایلسه * (دل و جان برله توبه قیلنسک ای یار * مگر عفو ایلکای
 دانای اسرار) * یعنی گناه لرگدن کونکل و جاننک ایله توبه قیلنسک شاید که
 سرلرنی بلسگوچی الله تعالی یارلقار دیمکنر * (اگر لطف ایلسه ستار عالم * بتار
 بر لحظه ده کار دو عالم) * یعنی گناه لرگنی اور تاچی اینمز رحیم ایلسه بر صلوده
 ایکی دنیا خلقی گناه لر فی عفو ایر زیراکه قدر تندر عاجز لک یوقدر * (عشیدن
 ایمی یغلاب تتره یغلاب * تله جان و د لکدین رحمت رب) * یعنی آنداغ بولسه
 قالغان عمرنگنی باطل عمل لر دین منع ایلاب الله تعالی ننگ عذابندن قورق
 یغلاب تتر اکل و دخی جان و کونکل ایله الله تعالی دن رحمت تلا گل یغلامقنده کوب
 فایندر واردر نته که بیوردی * (هوانی پست ایتار اشکک نجومی * کواکبد
 شیاطین ننگ رجومی) * یعنی کوز یا شننگ یوارزی نفس هوالرینی توبان ایر
 نناک که کوکدای یولدزلر شیاطین لر فی یوزینه ایندر لرر آنچلاین الله
 تعالی دین قورق یغلاگوچی ننگ کوز یا شی نفس شیطان فی خراب ایتار اشکک
 نجومی ننگ اضافه سی حین الباء قیلندندر نناک که اهل بدیعه عقی دکلر تأمل
 یوراک یاغن کیتار بولنسک دیسنک باز * قیلور کوز یاغنی ایچ یاغنی آز *
 یعنی سن یوراک ماین کیتار مک تلاسک اول کوز یغور فی یاغدر غیل آندین
 مراد الله تعالی دن قورق یغلاغیل آندین صوگ یوراک ماینک آز بولور و نفس
 آرزولرک منتطع بولور اخلاق ذمیله لر اورننه اخلاق حمیده اولتورر کوکلنک
 صافی بولوب فنا فی الله اولور سن یاغی لفظیننک اولسکی مای معناسنه در ایکنچسی
 یغور معناسنه آندن مراد اخلاق ذمیله لر که استعاره آلسدی * (نه دولتدر
 کلوب عینکا شرمک * دلی گرمک سننک آیرلسه کرمک) * یعنی عجب
 ایزگو دولتدر بر کون اویاتنک کلوب عیبارگدن و گناه لرگدن اویالاب
 توبه و استغفار ایلسنک کونکل فی حرار تلی ایلسنک کونکل حرار تنک ایله کویونب
 گناه لرگدن قایتسنک دولتدر ننگ اولوغیدر گرمک لفظی ننگ اولسکی حرارت
 معناسنه در ایکنچسی ایکی لغتدن مرکبدر فارسی گرمی اگر مینک لفظی تر کیدر
 سان عد معناسنه در * (خداننک خوفیدین بر قطره اشک * عز ازیل آلدیغه چندان
 بولور رشک) * یعنی گناه لرگدن اوتنوب خداننک عذابندن قورق بر قطره
 یاش کوزگدن چقارسنک شیطان لعین کوزینه کوب یرده پرده در جان ایسرکنده

اول لعین سنی کورمز دیمکدر رشک لفظی پرده معنا سنه در قبح جماعتی ننگ
 لغتیدر سعاد تلیک کشی ییب دایماغم * کوزین حق خوفی برله قیلسه شب نم *
 یعنی ایرگو دولتی کمنه اولدر دایم الله تعالی اوچون قایغوییب گناهلرندن
 اوتنوب الله تعالی دن قورق ب یغلاب کوز ندین چق صوی قدری یاش چقار
 حاصل کلام کوز دان یاش چقماق قورقوچی لارنک علامتیدر شب نم وصف ترکیبی در
 چق صوی معنا سنه در (حکمالر ایمشالر چق صوی اوچ تور لوکدر برسی بعضی
 اقلیم ده حمل برجی ننگ اولندن سرطان برجی ننگ آخرینه دیکن اولور اول
 چق صوی مطلق اولنلر اوچون در غیر هیوالر اوچون دگلدر اما اسدبرجی ننگ
 اولندن سنبله برجی ننگ آخرینه دیکن توشکان چق صوی اولنلر فایده سی اوچون
 وهم آنا صونه دیدکی حیوان اوچون در اول زمان اول حیوان چق صوی نعمت لایب
 ترر قیانه که کوز فصلی یتسه اول حیوان بوقلر حتی که ایکچی باز برجه دیکن یاز
 زماننده اویقودن اویقانب یازغی چق صوی ایله بالا چقار جای فصلنده اولغوچی
 چق صوی ایله بالاسی تمام اوسوب اوزی کیی اولور (ایمشالر آنا صونه دیدکی
 بر قوشدر اوردک قدری اولور قنالنری چوار باشی قارا اولور اولنلر آراسنده
 ترور گاه وقتک بو دنه کیی اوچار تیر زمان اولنلر آراسینه توشلر اوچقاندن قناتندن
 تور لوک آواز لر چقار آغزی ایله چقارمز در وهم ایرککی اولماز چق صوی ایله حامله
 اولور یومر قه سی اوچ بولور ایکی یومر قه سی شهر چک اولور بر سندن بالاسی
 چقار عرب جزیره لرنده چق اولور وهم بز ننگ باغار ننگ سرحدی بخاراده اولور
 (ایمشالر چق صوی یاز فصلی اولدنی بولوتدن ایرمزدر بلکه دور فلک ننگ دور
 ننددر هوا جذب ایدر زیرا که دنیا کوکندن توبان بر در یا واردر آتی بحر مسجور
 دیر لر قتی جیه دن اوق چقد قی کیی آغار بو ایکی وقتده چق صوونی ایکی وقت ننگ
 هواسی جذاب ایدار یعنی تارتار قیانه که کنش گوه قافدن یاش کوتار سه بیایغی چق
 صوونی کره فلک اوزینه جذب ایدر اولنلردان آلور عاریت بیسرکان نرسه
 کبیدر قوله تعالی (واضرب لهم مثل الحبوة الدنيا کما انزلناه من السماء فاختلط
 به نبات الارض فاصبح هشیما تذروه الریاح) الایقر یا حدان مراد کره فلکدر
 مقنطیس تیسری جذب ایلمگی کبیدر (ایمشالر سرطان برجک توشد کی چق
 صوونی آنا دیدکی فوش ننگ یومر قه سی ننگ قایوغنه صالوب آغزی بالاوز
 ایله بر کتب اچنه چق صوونی تولتور ب قویاش چق و قننه دیکن توقف ایلایه قیانه که
 قویاش ضحوة کبری مقامنه ایرسه بیایقی یومر قه سی کره هوا جذب ایدار اچنک کی
 صونی جذب ایک آماز بناچار یومر قه قایوغی برله هوا یوزینه اوچار (تذروه
 الریاح) دیدکی آیات ننگ تجربیه سی اوشبورد اما کوز توشکان چق صوی بولسه
 خاصیتی یوقدر بلکه هوا تغیر نندندر قش فصلنه مایل بولوب حجاب غلیظ اولد قندندر
 غیر یدن دگلدر قش اولماقته توطئه در یوقار یده ایکی فصلک اولغان چق صوی ننگ

فایداسی اولدیریر ایله کولک جفت لردر یاز فصلندن یر جفتنه ذوق ایلسر کولک
آکا چق صوفی یبارر آنک ایله یراحه لاملانب اولنلر ایله حامله اولور چنانکه
تدریج ایله اولان اوغلانلری توغرر کامل لککا ایرشر جای فصلندن کنه چق
صوفی یبارر لباس کبیدر اولان اوغلانلر آنک ایله زینتلانب عرق شاهد
حسان کبی اولب تورلوکر نکار چق صوفندندر قوله تعالی (وعلی المولود له رزقهن
وکسوتهن) الایة بس بلندنیکه فصل بهارده کولکیر کاچق صوفی یبارمگی جماع کبیدر
کنه های فصلندن یبارمگی آتا اوغل لری نه لباس بیردکی کبیدر اما بواشیالری
فلک گا اسناد ایلمکری اسناد مجازی دیرلر بو آرا ده کوب قصه لر باردر فن
نبات ننگ اول فصلندن بیان اولندی * (غرض اوزمه امیدای طالب راه * دیدی لاتقنطوا
من رحمة الله) * حاصل کلام اولدرکه الله تعالی فی استکان کهمسته الله تعالی ننگ رحمتندن
امید اوزمگلر یرا که ایندی عزوجل بیوردی ای منم بنده لریم منم رحمتندن امید سز
بولنکزلر آنداغ بولسه نه قدر الوغ گناهلرده بولسکده امید سز اولمنکرلر * (اوتولماس
هر مشرک ای مرد سالک * اوتار لطف ایلسه مادون ذلک) * یعنی ای توغری یولغه
کرگوچیلر توبه واستغفار ایلمک ایلن بارچه ننگ گناهلری کیچولکای الا الله تعالی یه
شرکت قاتقانلر ننگ گناهلری کیچلماز آندین غیر یارنی رحمتی ایله کیچرسه کرکدر
قوله تعالی (ان الله لا یغفران یشرک به ویغفر ما دون ذلک لمن یشاء) بو حکایت فی
ناظم اگر دوزخ لبتنه دیدکی سوزینه نظیر ایلب بیوردیکه (حکایت فاسقی
گناهین یانغانی) * ایشکل فاسقی یانندی گناهین * پشیمان بولدی احوال
تباهدین) * یعنی ای عزیزلر الله تعالی ننگ رحمتندن امید ایدای بنده ایشکل
حکایتلرده (ایشلر بر فاسق گناهین توبه ایلب اوتدکی عمر نده بوزوق حاللرندن
اوکونب توبه ایلبی ایشلر توبه ایلگچی ناظم رحمه الله اوزی ایردی اول
امرده فاسقاردن ایردی توبه ایلب شیخ حبیب الله مجلسنه کردی کونلرده برکون
گناه ایشلر توبه سنی بوزدی * قیلور ایردی یمان نفسین ملامت * گناهین
مدتی ایردی سلامت * یعنی اول توبه ایلگچی فاسق توبه ایلب هر کونی نفسنی
ملامت ایدار ایندی بر آرمیت گناه ایشلامیوب سلامت بولوب گناه بولینه باصماین
توردی (ایشلر اول فاسق ننگ عادتدی دایم خمر اچار ایردی * یمان نفسی تقاضا
ایتدی بنه * یمانلیع آرقه سینه کندی بنه) * یعنی اول توبه ایلگچی کهمسته ننگ
یمان نفسی کنه خمر اچه کاتلادی شیطان وسوسه سی غالب اولب کنه خمر اچه باشلادی
توبه سنی بوزدی می خانه ده خمر اچه ابویونه قایتوب یقلدی * (سحر گاهی او یانندی
اول گناه ساز * پشیمان بولدی قیلغان فعلیدین باز) * یعنی اول گناه توز گوچی
کهمسته سحر وقتنک اوبقوسندن اویغانب توردی آندن مراد ایسر کلگندین آیتودی
توبه سنی بوزغانی خاطرینه توشوب اوکوندی الله تعالی دن بی غایت قورقتی
حتی که یرا کلری پاره لنور گایتدی * (بولب ایردی دل جانی بیلان نرم *

ولیکن قیلدی بوزغان عهدیدین شرم * یعنی اول فاسق گناه دین قورقوب
 کونکلی وجانی برله یومشادی قیلغان توبه سنی بوزغانه اویالدی * یوق ایردی
 زهره سی توبه قیلورغه * یقین یتدی یوراک کی یار ولورغه * یعنی توبه سنی
 بوزغان فاسق ننگ ایکچی مرتبه توبه ایلرگا طافتی قالما دی الله تعالی دن قورقوب
 بارچه تنینه سرایت ایلدی الله تعالی دی قورقمقن شکسز اول فاسق ننگ
 یوراکلری یار ولورغه یتشدی آواز د کونار ب ب غلب اولتورغان زمانده
 ندای کلدی هاتقدین اوشال حال کین باقمه اوزگنی الکاری آل * یعنی
 غلب اولتورغان زمانده آکسزدان عالم غیبیدن قولانه آواز کلدی بیله دیو
 ای بندهم کیرو قالماغل اوزگنی لکاری آغل آندین مراد نومید بولمغل
 بلکه امیدده بولمغل دیکن آواز کلدی * همیشه مغفرت دریاسیدر جوش * دی
آی اوشال دریادین ایت نوشی * یعنی عالم غیبین اول کمنه ننگ قولانه
 آواز کلدی بیله دیو بزلر ننگ یار لقا مق دینگز من سننک آهنگدین قاینما مقه
 کلدی آنداغ بولسه کل کل صولوقدری بزار ننگ شول دینگز مردن اچکل دیدی
 * اگر چندیکه اوردل عهد بسنه * خچه توبه ایتوب قیلدل شکسته * یعنی هاتق
 ایلدی اگرچه سن بنده بزلر ایله قیلغان عهد گنی اوزدنک حقیقه توبه گنی بوزوب
 گناه اشلا دل خچه مرتبه اول گناهلر فی اشلب و خچه مرتبه توبه ایلادل آنداغ بولسه ده
 * دل جاننک بیلان چون ایلادل آه * ایررتوبه گل سننک مقبول درگاه * یعنی سن
 آچیلاین تورلوك گناهلار اشلب توبه لر گنی بوز سکنده بزار گناهان و کونکل برله
 آه ایلادل گز شوننک اوچون بزار ننگ بیوک درگاه مرده توبه گز قبولدر زیراکه
 بزار هر عاجزل دستگیری تر مر بزار بزلاردن غیر سرگه پادشاه یوقدر دیدی
 * اشتدی بول ندای مرحمت ناک * اورب نغره یقاسن ایلدی چاک * یعنی اول
 الله تعالی ننگ رحمتی دوش اولغان بنده آوازی ایشتم کدن صوگره آواز کونار ب
 آه ایل ب یقاسن یرتوب اچمه قلزم دینگز کی قاینما مق توشدی هاتق ننگ آواز
 شریقی ایشتوب عاشق بولدی * (اوزندین کیچدی وعجب وریادین * خدایم
 قیلدی آخر اولیادین) * یعنی اول فاسق بنده هاتق ننگ آوازی ایشتم کدن
 صوگره ریبا و تکبر لکلردین کیچدی آخر الامر خدای تعالی اول فاسقنی اوزینه
 دوست ایلدی آچیلاین خداننک رحمتی کوبدر بزار غونلر فی کینک رحمتی ایله آتنک
 کبی ایلسه هیچ تاال عجب بولمغای قصه دن حصیه قایتب بیوردیکه * ترحم بنده گه
 کوبدر خدادین * امید اوزمک روا ایرمس گدادین * یعنی آنداغ بولسه خداننک
 رحمتی بنده لرگه کوبدر بزار چیلاین گدای بنده ارینه رحمتندن امید اوزمک روا
 ایهسدر * یقین بل گرچه غافر در خداوند * آگاهم بولمه مغرور ای خردمند *
 یعنی شکسز بل کلا گرچه ایلدی عز وجل گناهلر فی یار لقا غوچی در آنداغ بولسه ده
 آکا آلدانب گناهلر فی اشلا مکمل بنی الله تعالی یار لقا دیو دایم چیلق ایلماکل

نتاك كه بيوردي * (اوتار ديب ياتمغل قانغه بويالب * (اويانب لطيفغه اولتور
 سويانب) * يعنى الله تعالى بنم گناهلر يمني يارلقار ديو اصرار ايلب گناه قانيغه
 بويالب ياتماغيل بلسكه غافل لسكدن اويانب توبه ايلسكل الله تعالى نك رحمتينه
 سويالب اولتور غيل عمل ايلب قبوليتنى اوزينه طابشور عيل ديمكدر * (اگرچه
 لطفى كويدر قهرى هم بار * باشنك گر كو ككا يتسه قل سن اى يار) * يعنى ايندى
 عزوجل نك رحمتى كويدر قهرى هم بار در لسكن رحمتى قهرندن غالبدر اگرچه
 باشنك كوكلر كه يتسه ده آخرى قل اولغانلر نك اشى البته زار يلق اولسه كر كدر
 * (سبنك آلدگده در چندان خطر دين * نچون غافل يور رسن خوف ايتار دين) * يعنى
 سن مسكين بنك نك آلدنده كوپ خطر لرى بار در آچلاين كوپ خطر لر دين
 قورقماين نچوك غافل يور رسن * (عنایت قيلسه حق اولكان زمانك * اوزلسه
 نور ايمان برله جانك) * يعنى الله تعالى سكا عنايت وياردم قيلسه اولسكان وقتده
 ايمان نورى برله جانك تنگ بن چقه * (جواب قبر فى بير سنك چوبهراق * قيامت
 كونگه قوپسه يوزلر نك آق) * يعنى الله تعالى نك ياردمى برله گور سؤالنسى
 توغر يلق ايله منكر و نكير كه جواب بير سنك و كنه قيامت كونده قبر گدن قوبقاند
 يوزلر نك آق بولوب قوپسه * (تراز و كه آغر كلسه ثوابك * اگر اوئل ايلسكنا
 كلسه كتابك) * يعنى حساب ير نك مير انده عمل لرش آغر كلسه ودخى عمل دفتر نك
 اوئل طرفكدين كلسه * (جهنم اوستيددين اوتسنك سلامت بهشت جاويدان قيلسه
 كرامت) * يعنى صراط كوپر ندين يقاماي سلامت اوتسك منگولك اجماخ يور طنى
 الله تعالى روزى ايلسه * (بولار دين اوتماين اى آدمى زاد * نچوك فارغ يور رسن
 خرم وشاد) * يعنى بو ايتلنگان مذكور خطر لر دين قور تلمايين اى آدم اوغلى
 دنياغه نچه آلدانب شاد يور رسن آنداغ بولسه آلدگده خطر لر كويدر اويانر
 كولر اورون بود دنيا د گلدنر نته كه بيوردي * (ههان كولكويرى ايماسدر اى قل *
 اگر بالسل خطر دين اطلاسنك كول) * يعنى آنداغ بولسه بود دنيا اوينماق و كولك
 يري دگلدنر چنانكه بوايتلكن خطر لر دين آطلاب اوتسنك اجماخ غه كر كاچ
 اوياناغيل و كولكل ديمكدر * (قضاغه راضى اولوب وبلاغه صبر ايلمك بياني در
 * (كيل اى بنك اوزگنى سال خداغه * قضاغه راضى بول صبر ايت بلاغه) * يعنى اى
 آچلاين بنده اوزگنى اختيار جزئى ايله خداغه صالحيل سالقنك اولدر اول معشوقنك
 حاكمه و بيركان بلالرينه صبر ايلكل جزع و فزع ايلسكل نك كه مشار قده كلتور مش
 الله تعالى پيغمبرينه خطاب ايتدى بيله ديوا گوبز لر نك نعمتلىز كه شكر ايلمه
 و كلدى بلالرم كه صبر ايلامسه ايتكل آچلاين قل بيز لر نك يرمن ايله كوكنم آراسندن
 چقسون باشقه تنگرنى استامون ديدى اى عزيز من آگلا كه قضا ايله بلانك فرقى
 اولدر قضايد كلرى الله تعالى نك ازل كونده بنده لريكه اندازه ايلب لوح
 المحفوظل يازغانيدر انى قضايد لر چنانكه اول بنده عالم هبولى دن عالم صوره كلسه

(قضا ايله بلانك ايرماسى) (قضاغه راضى اولوب وبلاغه صبر ايلمك بياني)

بیاقی اندازه ایلا دکی قضا بوبنده ننگ باشنه اوغراسه آنی بلاد یرلر (ایملار
 الله تعالی لوحنی قزیل یاقوتدین یر اتدی آنده اوچ سطر واردر اولگسینی علم الله
 د یرلر ایکتیچسینی علم کرو بیون دیرلر اوچونچسینی علم ملائک دیرلر اولکی سطر ی ننگ
 بر حرفی فاف طاعی قله لری کبی در آنداغی حکمنی هیچ کرو بیون وسائر ملک عواملری
 مطلع اولمز لر ایندی عز وجل بنده لر یگه مقدر رزقنی و بلالری علم کرو بیون توشور
 کرو بیون آنی کورب فهم لاپ علم ملائک کا توشور آندین صوگ پارچه فرشته لر
 جماعتی بنده لر یینه نه کلورینی آندین بلورلر شوننگ اوچون زمان قدیم شیطاین
 جماعتی کوک یوزینه چقب فرشته لر ننگ سوز لکان سوزنی ایشتب یر یوز ندا کی
 فاطمی و منجم لر کاغیر بیرلر ایندی ایمنی بن لر ننگ سید مز وجوده کلدی آنلری
 فرشته لر یولدر لردن اوت آلوب اولعین لری آتارلر قوله تعالی (و یقذفون
 من کل جانب دخورا) الایة * یقین بل بنده بولسه اصل اسمنگ * خدا ننگ ملک
 بولسه جان و جسمنگ * یعنی شکسز بلکل اصلیه اسمنگ بنده در و ذی ننگ بوجاننگ
 ایندی عز وجل ننگ ملک در آنداغ بولسه * (آنکدر مال و ملک هرنه باری * نچوک
 قیلسه اوزیننگ اختیاری) * یعنی سننگ مال لر ننگ ونه ملک لر ننگ واردر بارچه سی
 خدا ننگدر آنداغ بولسه اوز ملکنده اوزیننگ اختیاری واردر سننگ استقلال
 ملک ننگ یوقدر آنداغ بولسه صبر لق ایسلکل زیر اکه بنده محجوردر * (بویون
 سونغل نچک کم قیلسه فرمان * بولور می بنده ده حجت و درمان) * یعنی زیر اکه
 آنداغ بولسه خدا ی تعالی نه تور لوک حکم ایلمسه ده حکمنه بویونگنی سونغل زیر اکه
 بنده دیدکی ده حجت ایلمک اولمز زیر اکه عبد استقلال تصرفدن محجوردر بلکه
 دایم مولی سی مکمه راضی بولور زیر اکه معشوق ننگ خور لاقی الوغ صیلا مقیدرسینی
 سومسه سننگ ایله بولوشمز ایردی (میت) پای کوپان دست افشان در بلا ناز نازان
 ربنا احییتنا * (کشدکم بولسه راضی قضاغه * اگر صبر ایتماسه کلکان بلاغه) *
 یعنی بر کشی کلکان بلاغه صبر ایلمسه و خدا ننگ اندازه قیلغان فضا سینر راضی
 بولسه بوییت مبتدا در قائل * ینه شکر ایتمسه حق نعمتی غه * قحان لایق بولور
 بنده آتیغه) * یعنی خدای تعالی ننگ بیرکان نعمت لر یینه شکر ایلمسه آنچلا یین
 کمسنه بنده لک اسمنه لایق دگلدر زیر اکه بنده اولدقی کمسنه البته مولی سی ننگ
 حکمنه راضی اولور مصراع آخر خبر مبتدا در * (خداغه هر اشک قیلسنک حواله * بولور
 منت بواو لتورغان قواله) * یعنی بر بنده بارچه اشنی خداغه طابشور سه کلکان
 بلالری نه جزع و فزع ایلمسه و ذی بیرکان نعمت لر یینه شکر ایلب تورغان بنده گا
 بارچه یر یوزی باقیه اولور اگرچه قروغ بول خانه سنده اولتور سه ده حواله تابشور مق
 معناسنه در (حولت الدین علی زیدای سلامت قواله کچراک ایوننگ اسمی در
 مساکین جماعتی در یایقاسنه بنا ایملر هر کمنی کور سه لر در یادین صو آلوب
 صوغار لر حسبته الله اوچون اما مونده مطلق یر یوزی معناسنه در ترکمان لغتیدر

* (كونكده قالماق دني غمكدين * آلور سن بهره اوتكان دمنكدين) * يعني
 آچلاين كمسنه كونكده دني قايغوسي يوقدر آچلاين صبر ايتد كي كمسنه عمر لر ندن
 فايك آلور * (قايوقلغه ميسر بولسه بو حال * اگر آغواچر بلسكاي آني بال) * يعني
 موچلاين حال بر بنده ده بولسه بلالرينه صبر ايلسه نعمت لرينه شكر ايلسه آچلاين
 بنده اگر چه زهر جامني اچسه ده بال كبي اولور مراد نه قدر بلالر كه اوغراسه طوي
 آشي كبي كور ربوني رضالق مقامي ديرلر * (خدانك كنجددين بولسه بويخشي *
 رضا جوقل آني كور ماسي بخشي) * يعني بولكد كي بلاوقضالر خدانك در گاهندن
 سكا بخشيلق اوچون كلگاندر بس آنك حكمتندن غافل سن بس رضالق استگان
 كمسنه البته اول كلد كي بلالريني بخشي كورمك كر كدر زيرا كه الله تعالى نيك
 بنده لر يغه بلاير مكي تجر به اوچوندر خصوصاً بنك امت كادر شونك اوچون خطاب
 تخصيص ايله بيوردى قوله تعالى (ولنبلوكم بشى من الخوف والجوع ونقص من الاموال
 والانفس والثمرات) في الجملة بلالر كه صبر ايلمك اولو العزم جماعتى نيك
 اشي در (حكايه عبدالله انصاري رضى الله عنه) * (غلامى آلدى عبدالله انصار *
 ديدى اى قل آنكنى ايله اظهار) * يعني حكايته ايمشله عبدالله انصاري حضرت لرى
 بر قل صاتوب آلدى اول قلغه ايدى اى يكت اسمگزنه تر ديدى (ايمشله عبدالله
 انصاري مدينه شهرى نيك ايردى آناسى انصار يدين ايردى غايت كوفى مسلمان
 ايردى واروى صحابه لر نك اولوغندن ايردى غايت باى ايردى (ايمشله مدينه
 جماعتى اچنده اول زمانده عبدالله رحن بن عوفدن باى كمسنه يوق ايردى آنندن
 قالا عبدالله انصاري ايردى احمد سوقشنده شهيد اولدى آلتش اوچ ياشنده
 وفات بولدى ديمشله * (ديدى اى خواجه سن قويسنك قايوات * بنم آتم اوشالدر
 اى نكذوات) * يعني اول قل جواب بيردى اى خواجه سن قايواسمى قويسنك
 منم اسم اولدر ديدى * (ديدى اى قل سوار سن قايسى خوبراق * ديدى سندن
 نه تيكسه بدر اى پاك) * يعني عبدالله ايدى من سكا اسم بير رمن لكن قايواسمى
 سوار سن ديدى قل ايدى سن قايواسمى سووب قويسنك اول اسم مكا لايقدر
 * (ديدى قايسى ايرر كو بلكده مرغوب * ديدى سن قايسى بير سنك اوشال
 خوب) * يعني عبدالله ايدى اى قل قايواسم كونكده سوكليدر من آني قويا رمن
 ديدى قل ايدى سن قايواسمى سووب قويسنك اول اسم مكا خوبدر ديدى * (ديدى
 اى قل نه در كسبك و كارنك * ديدى هر قايسى بولسه اختيارنك) * يعني عبدالله ايدى
 اى قل نه تور لوك كسب ونه تور لوك اش بلور سن ديدى قل ايدى سرنك اختيار كرده در
 نه كسب گافوشسگزن اى اشلاميون چارامن يوقدر ديدى * (ديدى بارى قيلور سن قاي
 هنر دين * آقزدى اشكين اول قل چشم تر دين) * يعني عبدالله ايدى اى قل سن
 نه تور لوك هنر بلور سن ديدى قل بوجوابنى ايشتدى كوزندين باشلر آقزوب
 يغلاب ايدى * (ديدى اى بخشي لرنك شهر يارى * بولورمى قل ديگان نك

(حكايه عبدالله انصاري رضى الله تعالى عنه)

اختیاری * یعنی قل ایدی ای این گولر ننگ پاد شاهی قل دید کی کمسنه ننگ
 اختیاری اولماسد خواجه سی نهیر گامر ایلسه بوین سونمای چاره سی یوقدر
 * اگر امر ایلسنک هر قایسی یوز گه * نه در چاره بوین سونما قدین اوز گه * یعنی
 سن بزلر کا هر قایو کسب و حرکت ایلر کایبور سنک بن بنده ننگ چاره سی یوقدر سن
 قوشقان اشنی بیرینه کلتور ماین دیدی * (اشندی خواجه اول قل ننگ سوزینی *
 یقلدی یر که اوردی اوز اوزنی) * یعنی عبدالله بوسوزنی ایشندی سوزی ننگ قایو
 طرفدن ایتدکنی بلدی موندین صونک اوز اوزنی یر گه آتوب هوش سز بولدی
 * یقاسون چاک ایتوب دیر ایردی آنده * ای عبدالله که کوردنک فعل بنده * یعنی
 عبدالله هوش سز اولوب یقاسون یرتوب یقلدی شولز مانده اوزینه اوزی ایتور
 ایردی ای عبدالله مسکین کوردگمی بنده چیلک فعلنی حقیقه خداغه بنده اولدقی
 کمسنه بوقار قل دین عبرت آلمق کرک دیر ایردی ننا که بیوردی * (اوزگنی سال
 خداغه جز * وکلدین * طریق بنده لک اوگران بوقل دین) * یعنی ای عبدالله سن
 اوزگنی کچکنه ایلب خدا ننگ امرینه بوین سونغل ننگ که بوقل دین عبرت الدنک
 دیدی وکنه بنده لک یولونده قاعده و قانون بوقار قل دین اوگران دیدی (ایمشار
 عبد الله انصاری قلنی آزاد ایلدی عزلت لکنی اختیار ایلدی بارچه مالنی
 مسکین لر که صرف ایلدی (فقیرلر فی حقیر کور مملکت بیانی) * کیل ای ناظر مسلمان
 بولسه هر یار * نظر قیلمه حقارت برله زنهار) * یعنی ای آنچلا این توغری کوز ایله
 باقوب عبرت آلفوچی کمسنه زنهار مسلمان اولغان کمسنه که مسخره کوز ننگ ایله قارامغل
 یعنی مسلمان اوغلندین حقارت و مسخره ایلماکل * (فقیر فی بلما کم دنیا ایلدی دین *
 حدیثی کلدی پیغمبر تلیدین) * یعنی سن فقیرلر فی دنیا ده زبونلر در دیو مسخره
 ایلماکل و آنلاردن کولماکل زیراکه فقیرلر حقنده پیغمبر من تلندن حدیث کلدی
 بیله دیو * (دیدی الفقر فخری یعنی اول شاه * نچون آرتق کور ارسن حشمت و جاه) *
 یعنی پیغمبر من فقیرلر حقنده ایدی فقیرلک منم مقتانچاق هنریم در دیدی آنداغ
 بولسه فقیرلر فی نه اوچون آرتغه قویوب اعتبار ایله مزسن ای آنچلا این عسکر
 و مرتبه ایاسی کمسنه دیمکدر حشمت دیدکی عسکر معناسنه در جاه مرتبه ایاسی
 معناسنه در مناداسی عذوقدر * (عمل در یخشی قل لار ننگ کمالی * ورع در حشمت
 و جاه و علالی) * یعنی یخشی قل لار ننگ کامل لکی عمل صالح برله در و دخی پر هیز لک
 ایلماک الله تعالی ننگ آچیغنی سوندورر آنداغ بولسه فقیرلر که تکبر لک ایلماکل
 * (ایماس دنیا سی بولغان برله محبوب * حساب آخرت کم بولغانی خوب) * یعنی
 دنیا سی آرتق لوق و دخی مال و منال کوبلکی الله تعالی قاشنده سولیک اولماغه
 دلیل دکلدر بیکه تقوی لکدر زیراکه فقیر اولدقی کمسنه ننگ آخرت یورطدن
 حسابی از بولور * (اکریه بولسه بولغان برله مالی * که قارون بولغانی ایردی اهل
 حالی) * یعنی مال کوبلگی برله ایز کولاردن بولسه ایردی قارون لعین اهل حالدن

(فقیرلر فی حقیر کور مملکت بیانی)

اولوب خداغه يقين بولور ايردى * (قواندى نچه كون دنيا اوييغه * يباردى مالى
برلاه ير قوييغه) * يعنى اول قارون لعين بر نچه زمان دنيا سراينده قواندى آخري
بركون ايندى عزوجل اول لعيننى مالى برلاه ير قويينه يباردى قربندن يراق بولوب
كافرلار دن بولدى * (اگر دنيا سى يوقدان بولسه اير خوار * محمد كه بلال اولماس
ايدى يار) * يعنى دنيا مالى و مئالى يوقلقدن كشى خور بولسه ايدى پيغمبر من
محمد عليه السلام غه بلال حبشى يولداش اولماس ايردى بس بلنديكه اوزينه
يقين لق مال برلاه دگلدر نچه مال ايلارى خدا دين يراق اولد يلار و نچه فقيرلار
اوزينه عاشق بولوب ديوانه بولدىلار * (محمد كم نبي لر كه ايدى تاج * عطا قيلدى
خدا اول كيچه معراج) * يعنى پيغمبر عليه السلام بارچه پيغمبر ننگ باشچيسى ايردى
كونلرده بركون ايندى عزوجل اول سيد كه معراج توننى عطا قيلدى دور نچى كو ككه
ايرشدى * (مقام سدره گه يئندى اوبنك * بلال نعلين صوتى كلدى آنك) * يعنى پيغمبر من
عليه السلام معراج توننده سدره المنتهى كه ايردى تون يارمى ايردى بلال رضى الله
عنه طهارت توزوب مسجد كه چقدى شول زمانده پيغمبر من سدره المنتهى يغاچى
توينده ايردى آگسردن قولاقنه بر آواز كلدى يريوزى سلكنور ايردى ايدى كه يا
قندر اشم جبرائيل نه حال بولدى كوك يوزى وير يوزى سلكنور ديدى جبرائيل
عليه السلام ايدى اى محمد بلال مسجد كه باررغه چقدى آنك باشماق آوازي در
ديدى يرار آنك تقوى لى هيبتندن قالتورار و كوك آنك عشقندن تحرك
ايدى ديدى پيغمبر من ايدى بلالنى كورر ايردم ديدى كوك قپوغنى آچدى
پيغمبر من اوز كوزى برلاه بلال ننگ مسجد كه باردقنى قاراب توردى بلال مسجد كه
بارب يتكاچى ير قالتراب توردى حال بوكم بلال دنيا ده فقير كسنه ايردى تقوى
پار سا ايردى صحابه لر آراسنده كشف قلوب ايردى (ايشلار بركون عمر
رضى الله عنه ايونده يومر قه آلدى يومر قه ننگ آغنى اوز آلدينه پشوردى وهم
صاروسنى اوز آلدينه پشروب آشادى مسجد كه باردى تون يارمى ايردى كوردى كه
مسجد اچنك بلال اولتورر عمر رضى الله عنه سلام بيردى بلال رضى الله عنه آنك
سلامنى آلمادى عمر رضى الله عنه ايدى نه اوچون عليك آلمادنك بلال ايدى
كوگلكنك كفر لك علامتى كورينه در ديدى عمر رضى الله عنه ايدى هاشالله
بونه حالدر ديدى ايكي تزي ايله چوگب بلال قارشوسنه اولتوردى ايدى ياولى
النعمة بزلرده كفر لك علامتى بولسه آندين قلاوز اولوب آندين بوزنى قچارغل
ديدى بلال ايدى يا عمر پيغمبر من عمر نده ايكي تور لوك نعمتى بر يولى يمادى
و آنى اشلماكه قصد ايلمى اوز گه معلوم در سن بو تونده يومر قه ننگ ايكي تور لوك
ايلدش بوى آرتندن برنى بيدش كافى دگلمى در بر تور اسكنى ييب قناعت ايلاسنك
ديدى شول اجلدن كونكك دائره گك مناس گيزدى كونكلكدن ايتدنك ايرته برلاه
هم موند اغ نعمتى بيالم ديدنك عمر رضى الله عنه صدقت يا بلال ديب مسجد دن چقب

آشاغانی قوصدی و طهارتنی کیری قایتار بینه بلاه کلدی سلام بیردی بلال
 وعلیک آلدی * (بلا وفاقه صبر ایتکان انسان * دیانت ملکی در اول مرد
 میان) * یعنی بلالر که و آچقلار غه صبر ایلامک دین ملکی ننگ کامل لکی درای
 بیلکلو آدم اوغلی * (اگر چندیکه بولسنک بی بضاعت * سلیمان سن اگر قیلسنک
 قناعت) * یعنی اگر چندیکه دنیا یورنک هیچ نرسه ش بولماساده قناعت ایلامک سلیمان
 پیغمبر کی بای اولور سن زیرا که بایلق قناعت در * (قناعتدر کوکللرنک صفاسی *
 قناعت بار چه علت ننگ دواسی) * یعنی قناعت ایلامک کوکللرنک صافلغیدر دخی قناعت
 ایلمک بار چه کوکلز همتیننگ دار ویدر * (قناعت کم طیب هر کسلدر * قناعت اهلک
 آغوعسل در) * یعنی قناعت ایلمک هر یالغالق ننگ داروی در دخی قناعت ایلمک زهرلی
 نرسه لر که بال کی در * (براوننگ حکمی یتسه شر قدین غرب * براوننگ باشیغه
 موری قیلور هر ب) * یعنی بر کمسنه شاه اولوب مشرق دن مقرب کا حکمی یورسه
 وبری زبون بولوب قورسقه آننگ ایله صوقش ایلاسه آنکا غالب اولمسه * (اجل
 جلادی کوکسین ایلا گاج چاک * بولور هر ایکلاسی کورمکاندک) * یعنی بوا یکی
 کمسنه ننگ کوکرا کرفی اجل جلادی بار سه مراد عزرائیل علیه السلام جانلری آلسه
 هر ایکسی کورمکان نیک اولور لر شاه اولدقی کمسنه سی شاه اولدقی کورمکان
 کی اولور و بر قورسقه صوغشنی کورمکان نیک اولور هر ایکسی بر تینک فارا تو فریق
 بولور اصلا فرقی اولمز * (براوننگ نقره وتلاسی مل مل * بر او کور کافی یوق
 عمرنده بر پل) * یعنی بر بنده سی ننگ کموشی و تنکه سی طولو اولسه و بر اوننگ
 عمرنگ بر آنچه کور گانی بولمسه یعنی هیچ نرسه سی بولمسه * (مونی بقلس دیمه تا کلا
 آف بای * بولور هر قایسی غه زیر لحد جای) * یعنی بو عمرنگ آنچه کورمکان کمسنه فی
 قیامت کوننده یارلی بولور دیماکل و دخی اول کموش تنکه سی کوب کمسنه فی بای
 بولور دیماکل زیرا که دنیا ماللری معلوم دگلدر آننگ اوچون هر ایکسی لحد آستوننگ
 قالورلر * (بر او ونگاردی هرین عیش ایله فاش * بر او قاقنی یوق آغزی تولا
 آش) * یعنی بر بنده سی عمرین راحتلیک و کیگلیک ایله او تگاردی و بر بنده سی
 عمرنده آغزی تولوچه آش بیمادی فقیر اولدی * (اجل جان آچیقن کور ساتا کاج
 اندک * بولور هر ایکلاسی کورمکاندک) * یعنی بوا یکی اجل شرابنی اچسه لر هر
 ایکسی بر داک قرا تو فرای اولور تربت لرندن فرق ایلاب بولمز در * (بر او ده
 بولسه دایم محنت درد * براوننگ کلقتی بولماسه بر کرد) * یعنی بر بنده سنده دایم
 محنت توزانی اولسه زحمت ایله عمرین او تگارسه و دخی بر بنده سنده توزان
 قدر نیچه مشقت بولمسه اصلا عمرنده زحمت کورمسه * (آلار بولسه اولوم ننگ مبتلاسی *
 بولور هیچ کورمکاندک ایکلاسی) * یعنی بوا یکی کمسنه اولوم زحمتنه مبتلا بولوب
 قار ابر ننگ آستنه کرسه لر بوا یکی کمسنه باشلارینه اوغرا دق نرسه لر فی کورمکان
 کی اولورلر * (غرض هر قاندا ای فرزند آدم بیمه هر گیز او تار دنیا اوچون غم) *

یعنی حاصل کلام ای آدم اوغلی هر قایده اولسکده دنیا اوچون قایغویما گل بلکه
 دین قایغوسنی بیکل اوزگنی توز اتمکده بولغل اخلاق ذمیمه لردن یراق بولوب
 قناعت ایلا ممکنده بولغل و خدا ی تعالی ننگ هر نه بیر گانه هر اضی بولغل (خیانت دین
 یراق بولوب دیانتلی بولمق بیانی) * کیل ای مؤمن کمال اتسک دیانت *
 کشیکه قیلماغل هر گز خیانت * یعنی ای آچلا یین مؤمن کمال اتسک دیانت ایلامک
 نلاسنک اصلا هیچ بر کشیکه خیانت ایلامک زیرا که خیانت ایلمک منافق در * (خیانت
 کم کیلور قولدین و کوز دین * آقا دین عضو پنهان دین و سوز دین) * یعنی خیانت
 تور لکدر بعضی وقتک خیانت قولدین کلور نه که بیرا گونک نرسه سنی اوغر لاق
 یا که حرام اعضا لر فی تومتق تیک ودخی کوز خیانتی اولدر نامحرملر یوزینه قارامق
 تیک ودخی آباق خیانتی اولدر نامشروع اولدر غه بارمق تیک ودخی کونکل خیانتی
 اولدر مسلمانلر غه یا وز گمان ایلمک تیک ودخی سوز خیانتی اولدر که غیبت
 و یا الفاحشلیق ایلمک تیک موندین غیری هم خیانتلر واردر بارینی ذکر ایلمک
 حاجت دگلدر ننا که بیوردی * (مونی بیلکای جمیع آدمی زاد ایماس حاجت که بر بر
 ایلام یاد) * یعنی خیانت ننگ تور لوک تور لوک اعضا لر دین اولد قی بار چه آدم
 اوغلانلری اوزلری بلور لر آننگ بار چه سنی بیان ایلمک حاجت دگلدر هر کشیکه
 ظاهر در * (خیانت کم ایرر پیدا کوئلدین * مونی آگلا دیانت برله قولدین) * یعنی
 خیانت ننگ اولوغی کوئلدر مونی سن آگلا غلر نهار دین حق اوچون ایتورم بو کوئل
 خیانتنی قیلما غیل آنی بیان ایلاب بیوردیکه * (نه کم توشسه کوکله که یا کوز نکا * روا
 کور مسنک اول اشنی اوزگه) * یعنی کوئل خیانتی اولدر که بر نرسه کوزگه
 کورنمه یا کوئلگه توشمه اول کوردکی و توشدکی فرضا اوزگه کله اوزوگ روا
 کور مسنک * (روا کور مسنک مسلمان غه آنی * مونی دیرلر خیانت ننگ بیانی) * یعنی
 اوزگه روا کور مکن نرسه فی بر مسلمان ننگ باشنه کلدکنی روا کور سنک وشاد لسنک
 بو خیانت ننگ اولوغی و نهانیدر * (قایواشکار ضابول سنک کوئلک * اگر چه قیلما سنک
 بولدل او بولده) * یعنی بر اشکار کوئلک رضا بولسه آنی سوسه اگر چه اول اشنی
 سن قیلما سنک اول یولده بولور سن مثلاً خیانت ایلمک قولسکدین کله ساه اما خیانت
 اهلنی سوسنک خیانت اهلندن بولور سن شوننگ اوچون کوپ مسلمانلر کا فر اوتدیلر
 کفر اهلنی سوگانی اوچون و کوپ کا فرلر مسلمان بولوب اوتدیلر مسلماننی سوگانی
 اوچون (سؤال) اش انداع بولسه نه اوچون موسی علیه السلام بلغم باغور که کفر لک
 ایله دعا ایلدی حال بوکه موسی علیه السلام کفر لککه رضا بولدی جواب اولدر که
 موسی علیه السلام شر یعتنک ضرر تیکر کان کشیکه کفر لک ایله دعا ایلمک مباح ایردی
 زیرا که بلغم باغور اول موسی علیه السلام دعا ایلدی موسی علیه السلام ننگ ضرری
 یوق ایردی موسی علیه السلام آننگ دعا می ایله فرق یل تیه یاز و سنده بیوردی موسی
 علیه السلام غه ضرری کلدی شوننگ اوچون دعا ایلدی شر یعتنک مباح بولمق چچون

(خیانت دین یراق بولوب دیانتلی بولمق بیانی)

نناك كه يعقوب عليه السلام شريعتنده آزاد كشي قل من ديواقرار ايلسه ساتمقلى
 روا ايردى نناك كه آدم صفى الله شريعتنده قرنداشنى آلدقى كىي وادريس
 عليه السلام شريعتنده ز كوتدن آرتقان مالنى اوتقه ياقماق كىي سؤال موسى
 عليه السلام بلغم باغور دعاسى اير كاننى قايدىن بلدى جبرائيل عليه السلام بلدردى
 سؤال بلغم باغور دعا قيلدقنى جبرائيل موسى عليه السلام غه ايتوب نام بولدى
 زيرا كه ناملق حرام بولسه جبرائيل فاسق بولدى حاشا لله جبرائيل فاسق
 اولماقندن (جواب) اولدر كه جبرائيل نناك موسى غه ايتماكى ناملق دكلدر
 بلكه ايندى عزوجل ننگ بيورغاننى ايتما كيدر زيرا كه ايندى عزوجل كه موسى
 عليه السلام دعا ايلدى يارب بگانه حال اوغزادى بو حكم اوزگدين مى يا كه
 عوار ضرردن بر عارض ايلانمى ايندى عزوجل دعا سنى قبول ايلدى زيرا كه
 پيغمبر دعاسى مردود اولماقى غالبا حرامدر الله تعالى جبرائيل كه بلدردى شونى
 موسى عليه السلام غه ايندى سؤال ايندى عزوجل نناك اوزى نناك ايتماكى نميمه لك
 دكلمى جواب خداى تعالى نناك قيلدقنى فعلندن وسوز لدكى سوزندن سؤال يوقدر
 آتتك حكمتنى تيكشمر مك بنده لر كه حرامدر سؤال موسى عليه السلامنى ته اوچون
 كلیم الله ديدى حال بوكه ايندى عزوجل اوزى نناك قدرت قىلى ايله ايتمادى جبرائيل
 آرتندن ايتنردى آنداغ بولسه موسى فى كلیم الله ديماكلرى يالغان بولدى جواب
 اولدر الله تعالى نناك سوز لشمكى كلى دكلدر گاه وقتده سوزلاشور ايردى و گاه وقتده
 جبرائيل آرتندن ايتور ايردى و جواب ديگر اولدر موسى عليه السلام نناك
 سوز لشماكى طور طاغنده ايردى باشقه اور نلرده سوزلاشيك حرام بولدى
 * ايرر عصيان رضاسى چونكه عصيان * رضای كفر در كفرای مسلمان * يعنى
 گناهدر غيرى كشى نناك گناهنه رضا بولمق وبرا گوننك كفر لكينه رضا بولمق
 كفر لكدر اى مؤمن كمسنده ممكن قدرى سقلا نغیل * مسلمان اوغلنى كور سنك
 كوزگديك * ضررده نفعه بلسنك اوزگديك * يعنى بارچه مسلمان اوغلانلرنى
 كوزنك نورى كىي كور سنك فايده ضررده اوزگ كىي كور سنك مسلمانلر غه بلا
 وقضا كلند كنده قايقور سنك وراحتلك كل كاندده سونسنك * (قايو قل نناك مونگديك
 بولسه حالى * بودربى شك مسلمانلق كمالى) * يعنى قايو بنده نناك يوقاربده ايتلكان
 حال كىي حالى بولسه آندىن مراد مسلمانلر غه بلا كل كاندده فايغورسه وراحتليك
 كل گاندده سونسه مسلمانلق نناك علامتى اولدر (ايمشار براگو مسلمان قرداشنه
 بلا وقضا كلند كنده سونسه تحقيق عند الله كافردر زيرا كه مسلمان قرنداشندن اولسه
 ايردى البته مسلمان قرداشى اوچون قايقور ايردى آنداغ اولسه همان عند الله كافر
 بولوب (انما المؤمنون اخوة فاصحابو بين اخويكم) آيتندن چقدى زيرا كه
 مسلمان قرنداشك اصاح اولدر بر برينه كونى لك ايلمك ومشتت حالنده كويو نمك
 وراحتلك كل كاند سونمك وايجرى يولغه بارسه كوندرمك زيرا كه مسلمانلر كنفس

واحدہ در (ما خلقکم ولا بعثکم الا کنفس واحده) دید کی بوکا اشعار در تأمل
 ایلیم سن * (اگر چندیکه بولسه شبهه کم * روا کورسنگ آئی اوز نفسنگاهم) * یعنی
 بر کچراک زیان کلسه اول زیاننی اوزگا کلگانه اولاشنی سومسک * (روا کورمه
 مسلمان یغه زنهار * اگر بلسنگ بناگاه ایلهاظهار) * یعنی اوزگا روا کورمگان
 نرسه فی مسلمان قرنداشگا روا کورمگل اگر بوروا کورمگان نرسه نک مسلمان
 قرنداشیکا کلورنی بلسنگ اظهار ایلگل * (خصوصاً بیرمگل تقوالک ایرکا * مغیلان
 سپها گل ریحانی یرگه) * یعنی خصوصاً اولاشنی آچیلاین کمنه گه روا کورمگل
 اگر اول کمنه تقوا و صوفی کمنه اولسه زیرا که روا کورمکنک ریحان سپا کلی
 یرگه نیگنک اورلقنی ساجمق بمی در آنداغ اولسه تقوا اهلنه بلاوقضا کلدکنه
 سونما گل * (تقی ننگ کوکسیدر دار الصیانت * صیانت غانه گه قیلیمه خیانت) *
 یعنی زیر اتقوی اهلی ننگ کوکراگی حراملردن ساقلانق یورطی در آنداغ اولسه
 حراملردن سقلانغوی یورطنه خیانت ایلمگل و اهل تقوا گه یاوز گمان ایلمگل
 باشینه بلاوقضا کلدکنه سونما گل بلکه همیشه آنک اوچون غمده بولغیل (دار
 الصیانت المحفوظ من المحرمات والمنهیات) معناسنه در * (اگر تایلسه نعمت
 آلدیغه ساج * وگر بولسه آغزنک عذر اوچون آچ) * یعنی عادت اولدر که
 مسلمان بولغان قردلشرنی کونکگلن دوست قوتوب ابوگه کلدکنده نعمتک بولسه
 آلدینه قویغل اگر نعمتک بولماسه تلنک برله عذرلر ایلمکنده بولوب آچق
 یوزنک برله تورغل * (اگر منک خلطه بیرسک خلطی کوب زر * سکا
 آندین چوک سودای برادر) * یعنی احسان ایدب برا گوگا منک قالطه آلطون
 بیرسنگ حال آنکه منک قالطه آلطونک حراملردن محتاط اولوب کسب ایلامش
 بولسنگ سکا آندین ثواب و فائده یوقدر خلطه لفظی ننگ اولگسی بر نرسه در
 کیکیچی لرنگ اورمانده یورگوچیلری بیل باولارینه کوننن تگوب تاغارلر اچنک
 اوزینه محتاج بولغان نرسه لر فی صالورلار اوت تاشی وچاقمه وکورت تاشی تیک
 بلغار یورطنده قالطه دیرلر اما سمرقند جمیلده خلطه دیرلر غاء معجمه ایلهاوقولور
 ایکچسی خلوط معناسنه در عربی در * (اگر بیرسک اریغ دین قطره آب * ابرر
 چندان ثواب ای گوهری ناب) * یعنی بر مسلمان قرنداشگه کیکنه یلغهن بر تاشی
 صوآلوب ابرسک سنگ یوز قالطه حرام التون تنکه بیر گانگدین اینز گودر * (کشیگه
 بیرسه کم مالی حرامی * امیدایتسه ثواب اول مردعامی) * یعنی برا گوگه حرام آلتوننی
 صدقه بیریب اول بیرگان صدقه سننن ثواب امیدایتسه اول ظالم ابرر * (بولور
 کافر امیدایتکان اول انسان * بلوب آلوب دعا قیلغان هم اول آن) * یعنی اول
 مالنی صدقه بیریب ثواب امیدایتلدکی ودغی اول حرام مالنی بلوب دعا قیلوب
 آغویسی هر ایکسی ده کافر اولورلار زیرا که حرام ایردکنی بلوب اشلدیلر
 * (خیانت ننگ بری کم بولدی موصوف * بلوب قیلماسه هر کم امر معروف) * یعنی

خیانت نك بر تورلكی معلوم اولسون برا گو عالم اولوب ایر گویولغه بنده لرنی بیورماسه * (وگر نهی ایتسه منکر ایشینی * خیانت لك دیكل آنداغ کشینی) *
یعنی اول عالم اولدق کمنسه یاوز اشلردن آدمیلرنی منع ایلمسه موچلاین عالم فی
خیانت اهللی دیوبلنگل موندین اولوغ خیانت یوقدر * (برایول بلماین یوزلنسه
چولگا * بلب گرسالسلگ سن یخشی یولغه) * یعنی بر کمنسه یول بلماین یپانلارغه
بارسه سن آنک خطا بارغانی بلب یول اوگراتمای تورسنگ آندین مراد برا گو
عالم اولوب نادان کمنسه نك بوزوق یولغه کتدکنی بلب امر معروف ونهی منکر
ایلمسه * (قایوانصافی ایرر قایسی دیانت * ایرر آنداغ اولوغ یخل وخیانت) *
یعنی آچلاین یول بلدکی کمنسه بلمکان کمنسه گه یول کور کازمه بونه انصاف
وبونه دین ترور زیرا که البته دین قرنداشی اول عاجزنی توغری یولغه اوگراتور
ایردی آنداغ اولسه موندین اولوغ صارنلق وخیانت یوقدر * (ا کر آلدکده طفلی
بولسه ناکاه * ینار اوتقه توشارین بلسگ آگاه) * یعنی برا گوننگ کوز آلدنک بر
نارسیده اوغلان نك اوتقه توشکانن کورسه آنک یقلغانن قاراب تورسه * (اوزاتمس
بولسل آکا دست الطای * چچوك بولغای برادرلکده انصافی) * یعنی اوتقه کردکی
نارسیده اوغلانغه رحیم وشفقت قولکنی صونوب اول بالانی اوتدین آلماسنگ
موچلاین کمنسه دین قرنداشی دکلر شوچلاین بر نادان بلماین حرام اشلرکا اقدام
ایلامکنی کورسل سن عالم اولوب اول نادانغه بوزوق یولدن خبر بیرمسگ موندانغ
اولوغ خیانت یوقدر * (جمع بنده مؤمن سراسر * ایرر مزبر بر مزگه برادر) * یعنی
زیرا که بارچه مسلمان جماعتی بر برینه قرنداشلر دربس قرنداش بولسه بر برینه
شفقت ایلمک کرك شفقت اولدر عالم لر علم لکنده جومارد اولوب بلمکانلرکا
صرف ایلایه لروبايلار فقیر فقرایه صدقه ایلیه لر * (بر اوچقسه طریق آخرتدین *
اوکورسه یوز مقام مغفرتدین) * یعنی بر نادان کمنسه یول بلماین آخرت یولندن
چقب بوزوق یولک یورسه ودھی الله تعالی نه تورلوك مسبب ایله گناهلارندین یارلقامق
ادابنی بلماسه * (ا کر کورساتمه یول کورکان انهان * بخیل لك موندین اوتماس
ای مسلمان) * یعنی اول نادانغه بلدکی عالم توغری یولنی کورساتماسه صارنلق
وخیانت بوعالیده آیرق دکلر * (سن آيغان صوگره توز بولماسه عالی * اوزی نك
بوینیغه قالغای وبالی) * یعنی سن عالم اولوب اول نادانغه یولنی کورگاز کاندین
صونك اول نادان توغری یولغه کرمسه گناه سنك قالمادی بلکه اوز بویننك قالدی قوله
تعالی (وماعلینا الا البلاغ المبین) * (آچبدرسن برادرلیکنی بابن * تابب سن امر
معروف ننگ ثوابن) * یعنی قرنداشلرکا قرنداشلك ایشکنی آچمنك ودھی امر
معروف نك ثوابنی بلسگ * (ا گر کلماسه قولگدین یاتلگدین * یمان بلسکی اول
اشنی جان دلگدین) * یعنی اول بوزق اشنی اشلگان کمنسه کامنع ایلمک قولگدین
کلمسه زیرا که قول برله طیماف مفتی وقاضی لارغه در آنداغ اولماسنگ تلنك برله نهی

ایلمک زیرا که تل ایله نهی ایلمک توبان مرتبه لی عالم لر گه در عالم اولمسل ز نهار
اول بوزق اشنی کوکل و جائل ایله دشمنان توتوب اول مجلس اولمسل اندین چقل
* خلا بقدن رنجو و آغرلقنی تحمل قیلق بیانی * (کیل ای انسان اکر بولسل
چین ایردیک * آغرلق پیشه قیل دنیا ده یردیک) * یعنی ای آنچلاین آدمی حقیقه
الله بولنده اولغوجی بنک بولسنک آغر صبر لی بولغل دنیا ده یرکبی نتاک که
یرننک اوستنده تورلوك نرسه واردر ایزگو و یاوزدن خسیس دن ونفیس دن
بارچه سنی یوکلایب تررسن هم آننک خلقنی خلقلانغل نتاک که بیوردی * (ا کر
قبسه سنی هر قایسی موجود * زیان ایتمه تقی تیکور آکا سود) * یعنی سنی مثلاً
هر جان ایالری آیافلاری آستونه صال بیکلاسه لده هیچ برسینه زیان ایتمک
بلکه قولگدین کسه هر برسینه فایده تیکور گل نتاک که یرننک استونده بارچه
خلایقار تیراک و بول اینرار آنلارنگ چرکن نرسه لری صالغانلارینه یرغارلانیان
آنلارغه اوستورب تورلوك تورلوك نعمتلر ویرر * (یورا کنک قیلسه لار آهن
ایله چاک * چقار آلدیغه تورلوك نعمت پاک) * یعنی خلایقار سننک یورا کئی
تیمر ایله یارسه لارده و تورلوك تورلوك جفالار ایلسه لده آنلارنک قارشولارینه
تورلوك نعمتلر کئی قویب قیلغان جفالارینه کینه توتماغل * (ا گرچه عالمه سندن
تیکار نفع * اوزگدین قیلماغل توفراق آتن رفع) * یعنی سن مثلاً بارچه دنیا خلقنه
فایده تیکرسنگده اوزگدین توفراق اسمنی و فقیرلکنی کوتارمکل و تکبرلک
ایلمک * (آنانک یردرسننک یردیک قیلق قیل * یمانلق ایلاگانکا یشخلیق
قیل) * یعنی سنگ اسمل یا که آنانک آدم علیه السلام توفراقدر آنداغ بولسه
یرکبی خلقلی بولغل نه کم آدمیلر سگا یمانلق ایلسه لر آنلارغه ایزگولک ایلمکل
دیمکدر * (کشی تاش اوریسه باشه ای خجسته * کولب باغل یوزیگا مثل پسته) *
یعنی براگو آچوا یله باشکا تاش ایله اوریسه ای آنچلاین مبارک کمسنه اووغان
کمسنه ننک یوزینه ایلنوب کولب باغل نتاک که چیکلاولنگ باشینه تاش ایله
اورلر یارولب کولدوکی کبی ترر اچندا کی توشنی بیررسنده هم اهل جفاغه
تورلوك نعمت لر کئی بیرگل آچق یوزل ایله دیمکدر خجسته خاء معجمه نگل ضمه سی
ایله مبارک معناسه در پسته معناسی یوقاریده کیچدی * (بوسنورماقغه دل تنک
بولمه زنهار * امید اولدر که خوش کورکای خریدار) * یعنی آدمیلر سنگ باشکا تاش
ایله اورمقلرینه سنوق کونکلی بولمغل زنهار زیرا که موچلاین اهل صابردن
اولماقکئی بنده لری صاتون آلفوجی ایندی عزوجل خوش کورب اوزینه لایق
ایلر (ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم) دیکان آیت ننک قرینه سی ایله * (آیاق
آستونده قالدیم دیب دیمه وای * بولور چین کاسه کوب تمکویسه لای) * یعنی
سن بوقدر خورلقده قالدیم دیب وای دیما گل نتا که چین آیاقنی کوب تمکان
وباسقان بالچقندن یاصارلر نتا که آننک بهاسی خلایق آلدنده کوب اولور آنچلاین

خلاقارنك كوب جفاسنى كورسك خالق آلدنده عزيز اولور سن لاي بالچق
معناسنه در تركمان ايله هندی لغتی آراسنده مشترك لغتدر (ایمشرل چین آياق
باصاغوچیلر آق بالچقدن باصارلر قرق كون نوبت ايله اول بالچقنى ازبیز
برله برئا قوشوب آياق آستنه سالوب باصارلر هیچ توقتامزلر آندین صونك
صرب دیکان دارونك صوینه سالورلر آنده یکرمی کون قدری آچب یانور
آندین چقارب آياق آستینه سالوب باصارلر اون کون مقداری متصل آندین
صونك ازبیز ايله قاتشدرب قری صوینه کنه سالورلر آنده یکرمی کون قدری
قرر آندین صونك چقاریب تورلوک صاوتلر باصارلر آندین صونك اول
صاوتلرنی اوت اچنه براغورلر اوت اچنه اون کون قدری یاندرلر یغشیسی
اوت اچنده توزوک بولور یمانی بوزلور اوت اسلیکی صاوتلرنی توفراق طبیعتندن
چقارب قری داروی طبیعتنه اورر صافی بولور اچنده کی نرسه طشندن کورنور
*) (اگر دشمنان غه دوستلق قیلسنك اظهار باشك بارغان کشیلرنی دیسنك یار) *
یعنی دشمنانلق ایلكوچیلر کا دوستلق ایلكل باشکنی صوغب یارغوچیلرنی یار
یولداش دیو بورگل اصلاکینه دار اولماغل *) (رضا ملکیده تمکین ایلکان
ناس *) جفا آلماسی تیکسه قاتیغ آلماس) یعنی الله تعالی نك رضالق ملکنده
اورون آلفوچی کمسه نه قدر بلاوقضالر آلماس تیمری کبی تیکسه آدمیلر کا
قاتیع اولماسدر حاصل کلام الله تعالی رضالقنی استگوچی کمسه لرا نه قدر بلالز
کلسه ده آدمیلر کا قاتی سوزنی ایتماسدر بلکه آچق یوزی ايله تورلوک نعمت لرنی
کلتورر آلماس لفظی نك اولکسی بر مشهور قیمرنك اسمیدر قاتی نرسه لرنی
کیسار ایکنجسی فعل نفیدر بمعنی لایاخذدر هر ایکسی ترکیدر (ایمشرل آلماس
تیمرنی آدمیلر صنعت ایلمزلر بلکه ایندی عز وجل نك اوز قدرتی ايله یراتلدی
غیری تیمر لرنی آدم اوغلانلری بالچقدن قایناتوب تیمر ایدرلر) (بعضیلر
ایمشرل بالچقدن اولغان تیمردن یتمش کره قایناتوب آلماس ایدرلر بو سوز
غیر اصحدر بلکه بعض تاغلرده کوبدر خصوصاً چین ماچین طاغلزنده کوبدر
ودیار بکرده هم باردر ومکه ومدینه شهراری نك طاغلزنده هم باردر جار الله
العلامة) (وانزلنا الحديد فيه باس شدید) دیدکی آیتده آلماسنی توتدی
باشقه لرنی توتمادی (ایمشرل بوتیمرنك سائر معدنیات ذائبه نك پیدا اولماق
اولدر نه که یر آستونده اولغوچی یوللر ودخانلر هبس اولوب یردن بخار قار
قابماسلر اوزلری چوق اولماين نوع ارضه اختلاط ایلسلر کم وکیفیتده
مختلف اولسلر اجسام ارضیه لر آندین اولور توز وکوک فاراز ونیشاتور
کبیلر چنانکه دضان ايله بخار بربرینه قاتشوب وبواچی نرسه نك برسی نك
طبیعتی قاتوشور بولسه آلتون کموش وتیمر کبیلر آندین اولور ودخی
اول اچی نرسه نك ایکسی یا اوچوسی دضان ايله بخار مختلط اولسه آلماس

تیمری آن دین اولور بونلرده صورت نوعیت اولور اما نشونما حرکت اراده ایله
 دکلر بو آراده کوب عجایب لر واردر حکما کتابارنده مشحوندر (ایملر
 الماس تیمری قارا قورغاشوننی کیسمر غیری قتی فرسه لرنی کیسار کیسمکانه
 سبب اولدر تکبر لک ایلدی دیر لر زیرا الماس دبیاده بن او تکون من دیب تفاغر
 ایلدی شوننک او چون الله تعالی بونی کیسمز لک ایله مبتلا ایلدی بوسوز نفس امرده
 حق بولسده باطنی یالغاندر و کیسمکانه حکمت اولدر زیرا قارا قورغاشونن
 بخار غالبدر آلماسده خموضت غالبدر خموضت بخار دان مهر و بدر زیرا قارا
 قورغاشوننده صوغالبدر آلماسده اوت غالبدر صواو تقه غالبدر * (دیمس آسیب
 آتی خلق اورسه آسیب * و یا عنت جبال یاتسه باسیب) * یعنی بر صابر بنده سی
 خلا یقلا طغانغه آصوب قیناسه لرده و اورسده لرده آتی بلا وقضا کلدی دیما سدر
 ودخی قل بنده ننگ اوستونه عنت وقضا تاغاری باسیب یاتسه لرده بلا وقضا
 کلدی دیما سدر همیشه رضا بولوب اورغان کشی لرکا انعام و احسان ایلر کینه
 تو تماسدر آسب لفظی ننگ اولکسی بلا وقتنه معناسنه در فارسیدر ایکچسی صلب
 و آصاق معناسنه در ترکیدر عنت جبال ایله جفا آلماسی ننگ اضافه سی لجین الماء
 قیلندندر تأمل اهلنه خفی دکلر * (جهالت اهلی قیلمش کینه در کین * چنان
 در کین بولور کم بولسه در کین) * یعنی بو کینه دارلق اچندن اولتور مقلقنی قیلغوچی
 من البته جهل مرکب اولسه کرکدر زیرا که الله تعالی دین مقصودینه ایرشما کنی استگن
 کسنه البته کینه دارلق ایلا مسدر در کین لفظی ننگ اولکسی تحت معناسنه در
 سمرقند خلقی ایله عثمانیه خلقی ننگ لغتیدر ایکچسی ایکی لغتدن مرکبدر درک
 عربی در ادراک معناسنه در نون ترکیدر جار مجرور اولغوچی ننگ مضاف الیه سی
 اورننه قایم مقام اولغوچیسدر معناسی عربجه بمعنی الادراک لمقصوده در اوچنچسی
 کاف عربینک کسری ایله ستر العداوة فی القلب عربی ایله عجم آراسنده مشترک
 لغتدر (فاله معنی الحاصل ان صاحب الکین لایحد رضا الله تعالی) معناسنه در تأمل
 * (ا کر راضی بیسه مگ ضرر بیه * دعانی هرگز آکا قیلماقای بد) * یعنی بر
 رضالق مقامنک تورغان کمسنه فی منک مرتبه یاوزلق ایله اورسده آنلرننک اورمقندن
 زهمنلر بیسه ده اول مضروب ضارب لرکه یاوز دعا ایلا مسدر اگر دعا ایلسه
 ضارب لرکه فایده لی دعا ایلر * (ضررغه راضی هرگز بولماس اکمل * هدایت برله
 توفیقن تیلار بل) * یعنی جفا کوردکی من اهل جفا لرغه یعنی جفا ایلا گوجیلرننک
 ضررینه راضی بولمز اگر کامل رضالق مقامنده بولسه بلکه جفا ایلا گوجیلرکا
 توفیق و هدایت ایله دعا ایلر * (سونر کین گردی دین حالت جمالی * کتار گردین
 کرک کردین کمالی) * یعنی ای عزیز کمسنه آگلا که عالم حالدن اولغان مرتبه
 ایاسی کینه توزانندن بریدر آنداغ بولسه کینه توزاننی کوکلدن کتار گل کینه
 ایلمکل اکر سن دینده کامل بولماقنی تلاسنک گرد لفظی ننگ اولکسی توزان

معناسنه در ايكنچسى ايكي لغتدن مركبدر گرا كر معناسنه در دين معناسى ظاهر در
 (هى طريقه موضوعه بوضع الهى على نبي من انبيائه) هكائت پيغمبر عليه السلام
 مبارك تشى نيك بيانيدر * (احد طاعنده پيغمبر تشينى * شهيد ايتدى ينه يتمش
 كشى نى) * يعنى احد صوغشده پيغمبر من عليه السلام تشينى تاش ايله كافر لر
 آتوب توشرديلر كنه اول صوغشده يتمش اولوغ صحابه لر شهيد اولديلر هره
 ايله عباس حضرتلرى آنك شهيد بولديلر احد صوغشى نيك قصه سى مشهور در اما
 احد بر طاغ نك اسميدر حجاز برى نيك اسكندريه اطرافند در مكه دن توه اذاقى
 ايله توقز كونلك بولدر * (عجب كون توشدى مؤمنلر باشيغه * عمر كلدى پيغمبر نك
 قاشيغه) * يعنى اول احد صوغشده مؤمنلر كا عجب آغرلق كلدى زيرا كه اول
 اول صوغشده كافر لر كوب ايردى شول زمانك حضرت عمر سر عسكر ايردى على
 حضرتلرى ايوده يوق ايردى عمر كافر لر كا غالب اوله آلمين پيغمبر من محمد
 مصطفى صلى الله تعالى عليه وسلم نيك قاتينه كلدى بيله ديو * (ديدى يغلاب
 اياسلطان ابرار * دعا قيلغل قرياسون بارچه كفار) * يعنى عمر رضى الله عنه رسول
 حضرتنه يغلاب ايدى كه يار رسول الله بوكافر لر كا دعا ابلكل بر يول قريلسونلر
 ديدى پيغمبر عليه السلام عمر نيك سوزينه رضا بولدى بلكه خير دعا ايلدى
 * (وليكن قيلمادى اول دعوت بد * هدايتكه دعا قيامدى محمد) * يعنى محمد عليه
 السلام ياوز دعا ايلدى بلكه اول كافر لر كا توغرى يول اوزرينه دعا ايلدى
 يارب بوكافر لر كا اسلام بولنى روزى قيلغل ديدى مسلمانلر نيك مقلوب اولدقنى
 بيان ايليوب بيوردى كه * (اوشال روزيكه انبوه ايردى كفار * ابوسفيان و خالد
 ايردى سالار) * يعنى اول احد صوغشده كافر لر كوب ايردى و مسلمانلر آز ايدى
 ابوسفيان ايله خالد كافر لر نيك باشچسى ايردى زيرا كه اول ايرلر اول زمانده
 كافر ايرديلر انبوه كوب لك معناسنه در * (اجابت بولدى پيغمبر دعاسى * مسلمان
 بولديلر هر ايكلاسى) * يعنى فى الحال پيغمبر نيك دعاسى قبول بولدى اول خالد
 ايله ابوسفيان مسلمان بولديلر * (اول ايدى ابر بيلان كوب اهل طغيان * احد
 كافر لرى بولدى مسلمان) * يعنى خالد ايله ابوسفيان ايله بر گه احد كافر لرى
 پيغمبر عليه السلام نك حضورينه برم برم كلوب مسلمان بولديلر * (چو خالد لى
 دين نك شهيد دين بهر * مسلمان بولديلر ايلكنك نيك شهر) * يعنى خالد حضرتلرى
 اسلام شكر ندين فايله آلدى اول اير نيك قولنك نيك شهر مسلمان بولديلر ديار
 مغرب نيك شهر لرى بارچه سى خالد ايلكنك اسلام تابديلر * (عراق ايله دمشق
 و خطه شام * ابوسفيان قولنك تابدى اسلام) * يعنى عراق شام و دمشق ايله خطاى
 شهر لارى و شام ابوسفيان قولنك مسلمان بولديلر * (محمد آلدى علم خلق خوشدين *
 ميسر ايتمادى آلتون كهوشدين) * يعنى پيغمبر عليه السلام دين علم لىكنى خوش
 آلدى احد صوغشده توشكان آلتون كهوشلر نى آلمادى زيرا كه مالدده ميللى

بولسه ايدى كافرلرگه بد دعا قىلىپ هلاك ايلاب آلتونلارنى آلور ايردى بلسكه
 اسلامغه كلكلارنى دعا ايلاب بارچه ماللرى وهم اوزلرى سلامت بولدى ايكي
 دنياننك سلامت لكى حاصل لولدى قصه دن حصه يه قايتوب ايتدى * (اگرسن
 مرد صاحب همتى سن * رسول الله ننگ خاص امتى سن) * يعنى سن بلند همت اياسي
 اولسنك ودخى پيغمبر ننگ خاص امتلرندن اولسنك * (توتارسن جان ايله فعل
 نبى نى * قيلور سن هر حمله پى روينى) * يعنى سن جان ايله پيغمبر عليه
 السلام ننگ فعلنى توتىق تلاس ننگ هر اورنده پيغمبر عليه السلام ننگ بارغان
 بولنى قويماغل آننگ يولى اول ايردى ياوزلق ايلسا نلرگا بخشىلق ايلمك
 ايردى آنداغ اولسه آننگ يولنده بولغل ديمكدر (حكاييت خواجه بهاء الدين
 حضرتلرى ننگ عوانيفه بولغانى) * (بهاء الحق والدين طاب مثواه * بولقد يلىر
 عوانيفه بناگاه) يعنى خواجه بهاء الدين حضرتلرى الله تعالى آننگ قبرنى خوشلب
 قيامته ديكن فايده آلمقنى روزى ايلكلى ايردى كونلرده بركون خواجه بهاء الدين
 حضرتلرى بر ظالم غيولقب آننگ بزله سوزگا كلك يلىر عوان اصلده شاهر و بيكلر
 قاتنده يور و گوچيلرى ايتورلر بزننگ بلغار يورطنده قوشطان ديرلر موندە مطلق
 ظالم معنا سنه در (ايمشلىر بهاء الدين ننگ حقيقت اسمى محمد ايردى آتاسى ننگ
 اسمى مهدي ايردى سيد زاده دن ايردى بخاراده ايردى كعبة الله غه ايكي مرتبه
 بياغ بارىب طواف ايلدى كوب كرامتلى ظاهر اولدغيچون بهاء الدين قويد يلىر
 (ايمشلىر بهاء الدين ننگ آنانسلى خضر پيغمبر مامه لرندن ايردى خضر پيغمبرگا
 اوروغ ايردى كونلرده بركون بزننگ پيغمبر من معراج توننده عرشايتدى
 كورد يكم جاقلردن بر جان يتمش حجاب اوتوب الله تعالى ايله سر داش اولوب كنه
 عرش كنكراسنه قوندى پيغمبر عليه السلام ايدى يارب بونه حالدر سن ايتكان
 اير دنك سندن صونك پيغمبر اولمز ديب بونه عجب حالدر سزننگ ايله
 پيغمبرلر كى سرلا شور جواب ربانى كلك يكم يا محمد آگاه بولغل سندن صونك
 بولى كلور آننگ اسمى سنك اسمك كى اولورلقب اسمى بهاء الدين بولور
 ديدى سنك امتلرگدن يتمش ككى به ايجاخ ايله سيونچ بيرر ديدى اما
 آننگ اسمى بزلر ننگ درگاه مرده واصل در پيغمبر عليه السلام موفى ايشتوب منم
 امتدن الوغلر وار ايكان ديب سوندى كنه بهاء الدين نى امام ربانى ديرلر
 تنگوى ايله مرداش اولدغيچون كنه جواب ربانى كلك يكم يا محمد عرش ننگ
 ايكنچى كنكراسنه باقفل ديدى كورد يكم دورت جان كتابلر مطالعه قيلورلر اصلا
 كوزلرى كتابلردن آلهازلر بر بيله بحث ايدلر پيغمبر عليه السلام صورديكم
 بونلر كملردر جواب كلكى بو دورت اير سنك الوغ عالم امتلر نكند بر بر مى
 ثابت اوغلى نعماندر كوفه دن چغار ديدى ايكنچيسى امام مالك در مدينه دن چغار
 ديدى اوچونچيسى امام حنبل بصره دن چغار ديدى تورقچيسى امام شافعى در

(حكاييت حضرت خواجه بهاء الدين رحمه الله عز و انيفه بولغانى) (مناجات خواجه بهاء الدين رحمه الله تعالى)

ادریس اوغلی حقیقت اسمی محمد در جزیره شافع دن چقار دیدی بودورت
 کمسنه امتار نك نك چراغیدر سندن صونك بودورت کمسنه نك سوزینه
 قاراب بنده لریم بگا قل لقا ایدر لر دیدی پیغمبر علیه السلام مونی ایشتب
 سوندی (ایمشار خواجه بهاء الدین فی محمد نقشبندی دیر لر معناسی بیزاك
 باغلاغوی و هنر کوستر گوی دیر لر کونلرده بر کون بهاء الدین حضرتلری
 بر بوروك تكدی تكدوکنده هر اینه ساچکان صاین (لا اله الا الله محمد رسول الله)
 دیب یتمش مرتبه ایتور ایدر دی چونکه بوروکنی یتی یلده تمام ایلدی عهد
 قیلد یکم هر کم بو بوروکنی مندین صاتوب آلسه بهاسی اولدر یتی تموغنی
 ملك لنگوچی اولسه اول آلسون دیدی کونلرده بر کون الله تعالی حضرتلری بر
 فرشته فی زنکیکی صورتنه کز دی ایدی بارغل بهاء الدین نك بوروکنی صاتوب
 آغل دیدی چنانکه اول فرشته کلدی اچرو کردی سلام بیردی ایدی یا محمد بن
 زنگستان ولایتندن کلور من بورو کم یوقدر سنده صاتلق بورك یوقمو دیدی
 بهاء الدین ایدی بلی باردر لکن بهاسی آغدر دیدی زنکیکی ایدی بهاسی نه در
 خواجه ایدی یتی تموغدر سنك ملککنده بولسه آغل دیدی فرشته ایدی تموغ
 ایدی عزوجل ننگدر منم قولده یوقدر دیب چغوب کندی حق تعالی نك
 حضورینه باردی خواجه حالنی ایدی ایدی عزوجل ایدی بارغل آلتی تموغنی
 بیر گل آندین آرتق بیر مگل دیدی زیرا که من خواجه نك نك کان نر سه سنی بولور من
 چون فرشته خواجه غه کلدی بوروکنی آلتی تموغنه آلور من دیدی خواجه ایدی
 ارزاندر فرشته قبول ایلدی آخر خواجه آلتی تموغنه بوروکنی بیردی آلتی
 تموغنه مالک بولدی چنانکم قیامت کوفی بولسه خواجه آلتی تموغنه محمد امتنی
 کرگز ماسدر زیرا که اوز ملککنده اوزی نك قادریلقی واردر اول گزیده نك
 بوروك تکما کده غرضی اول ایدی یتی تموغنه مالک بولوب محمد امتنی تموغنه
 کزتماس اوچوندر الله تعالی آلتی تموغنی بیردی وسوزنی وقیلغان فعلنی درست
 کوروب یتچی تموغنی بیرمدی قهرمدین ایهین بولماسونلر شوننك اوچون
 نقشبندی آقالدی (ایمشار بر کون خضر علیه السلام الله تعالی به مناجات ایلدی
 یارب محمد امتندن بر الوغ عزیز بخاراده واردر امر بولور مو آگابارب کورشالم
 دیدی جواب ربانی کلدیکه بارغل بخاراده فلان هماده غسل ایدر دیدی خضر
 علیه السلام فی الحال بر قار اقل صورتنه کریب قولینه قومغان آلوب بهاء الدین قتنه
 کردی یا خواجه امر بولور مو اگر سز لر گا صوسالسام دیدی بهاء الدین حضرتلری خوش
 اولور دیدی زیرا که بهاء الدین حضرتلری خضر فی کورگانی یوق ایدر دی خواجه
 ایدی سن کم سن خضر علیه السلام ایدی بر قار اقل من کنه خضر علیه السلام ایدی
 یا خواجه دنیه ده خضر دیدکی کمسنه بارمود دیدی خواجه ایدی باردر خضر ایدی
 یا خواجه اول پیغمبر مویا ولی مویا ایدی خواجه ایدی اول زمانده غنی امت نك پیغمبری

ایردی بر ننگ امت ننگ الوغ عالم لری کبی در بلکه آلا ردین مرتبه سی آزد در خضر
 علیه السلام ایدی یاخواجه نچوک بز ننگ امت بر ننگ عالم لری کبیدر زیرا که اول
 جبرائیل علیه السلام ایله سوز لاشدی بزم عالم لرمز آنداغ دگلدر دیدی خواجه ایدی
 اول زمانده پیغمبر مز زماننک جبرائیل کوکدن یر گه اینار ایدی چونکه پیغمبر آخر
 زمان دنیا دین اوتدی جبرائیل یر یوزینه اینمک حرام بولدی خضر گه هم جبرائیل
 اینماسدر زیرا که اول خضر علیه السلام اولدکی پیغمبر حکمنده در گرچه صورته
 تر یک بولسه لرده بز ننگ عالم لرمز خضر دن آرتق بولدی زیرا که بز ننگ عالم لرمز
 کونده الله تعالی ننگ کلامنی قاراب خدای تعالی ننگ اوزی برله سوز لاشور و سیله سن
 دیدی خضر علیه السلام ایدی سن هم خضر دن آرتق بولدگو دیدی خواجه ایدی
 انشاء الله تعالی الحال خضر دن آرتقدر آننک اوچون خضر پیغمبر بولسه بز لر
 عوام دن اولساق خضر پیغمبر لکی برله بز لر ننگ باشمزه صو صالب تورماس
 ایردی دیدی خضر علیه السلام اوفتائوب کوزندن غایب بولدی آندین صونک
 اصلا خواجه کوزینه کور و نماس بولدی (دیمش لر بر کون خواجه بهاء الدین حضرت لری
 مرید لرندن یتمش کشی گه اوچماح سیونچیسینی بیردی بومرید لر اراسنده بر
 عالم وار ایدی حضرت احمد بن حنبل ننگ شکر تارندن ایردی اول فکده قالدی
 پیغمبر مز دین صونک هیچ بر کشی اوچماح سیونچیسینی بیرمک لایق دگلدر دیدی
 کنه خواجه ایدی ای یارانلر آگاه بولوگز سن لر ننگ آرا گزده یتمش کشی
 اوچماح قدر دیدی اخلاصلی یارانلر حقدر دیدیلر آندین صونک خواجه قول
 کوتاریب دعا ایلدی (اللهم لك الحمد في السموات والارض كل له قانتون الحمد لله
 الذي تتم نعمت الصالحات وجعلني من الواصلين) دیدی بیاقی عالم ننگ کوکلنده
 بوسوز خوش کلمدی کوکلندن ایدی خواجه شیطانیه اولدی اوزنی پیغمبر دیو
 اوکدی دیب اول عالم مرید بوچلمسدن چقدی بر مرید ایله کتابلر تیکشوره
 باشلا دیلر نچه یوز حدیث کتابلرینی تیکشور دیلر امام مسلم و بخاری ننگ
 مصنفات لرندین بر سوزنی کوردیلر بیله دیو (قال علیه السلام ان من امتی رجل
 يقال له واصل فانه يبشر بالجنة سمعين رجلا من امتی) دیگن حدیثنی کوردیلر
 مرید ایدی یا عالم آگاه بولوگز خواجه مز دعا قیلدقنده آگلادگی (وجعلنی
 من الواصلين) دیدی هر اینه واصل دیدکی ایر اوشبو بهاء الدین بولسه
 کرکدر دیدی عالم توبه ایلاب بهاء الدین حضرت لرینه اون ایکی یل خدمت
 ایلدی دیمش لر (ایمش لر بهاء الدین اولیانی بخاراده هیچ کم اولیا ایرکاننی
 بلمدیلر مگر کم اوچ تورلوك کرامتی ظاهر اولدی آندین صونک خواجه حق
 دیو اسم بیردیلر اول برسی اول ایدی بر زمانده سمرقند جمیلدن اوچ کشی
 بازار کان اولوب کلدیلر برسی خبازلوق قیلور ایردی و برسی دکانده اولتورور
 ایردی و برسی بز ازلق قیلور ایردی بر کون خواجه حضرت لری جیب مراقبه یه

وارد قنده خباز گه قضا کلورنی کوردی خبازه واردی ایدی یا خباز بگا الله اوچون
 بر ایکمک بیر گل دیدی خباز بیر مدی کنه توجه ایلدی قضا خباز گه یقین کلامی
 کنه واردی صورتی بیر مدی اوچونچی مرتبه خواجه کوب عنبر ایلدی صکره
 یارقی نان بیردی خواجه ایکما کنی قولینه آلوب هوا یوزینه تاشلادی ایدی
 یا ظالم خباز بوایکما کنی تلامکم اوزیم اوچون دگلندر بلکه اوزنک اوچوندر هوا
 یوزینه قارانک دیدی خباز قارادیکم بر قارا بولوت کبی نرسه ایله ایکمک سوقشوب
 تر لر قارا بولوت بر گه اینمک تلار ایکمک ایندر ماس اوچون ترر خواجه پیغمبر
 علیه السلامنک حدیثنی اوقودی بیله دیو (صدق رسولہ الکریم ونحن علی ذلک
 من الشاهدین الصدقه ترد البلیا) دیدی خباز قانندن کتدی خباز یقاسنی
 یرتوب و او یلا ایلدی باریب خواجه یه مرید بولدی ایکنچی کرامتی اولدر (ایمشر
 بو اوچ کشی بر توغمه ایر دیلر خبازی کچر کلری ایردی خواجه ننک کرامتنی
 باریب آغلارینه ایدی بزازیله دکانده اولتور غوچیسى مشورت ایلدیلر بزازی
 ایدی من اولوک بولایم منی جنازه غه سالوب خواجه فاشنه ایلنگز اگر مگا جنازه
 اوقسه یقاسنه یابشک تریک کشیگه نلوک جنازه اوقورسن دیو بولدر بواتفاقنی
 ایلاب بزازی جنازه غه سالوب خواجه ننک اوی توغور سنه کلنور دیلر ایلدیلر
 یا خواجه جنازه غه حاضر بولونکر دیدیلر خواجه چقنی جنازه اوتاب بیردی دکاچی
 خواجه ننک یقاسینه یابشدی تریک کشیگه نلوک جنازه اوقورسن اوزنک عزیر لک
 دعواسنی قیلورسن دیدی خواجه ایدی ای کوز منوری بالام صبر ایلا گل جنازه نی
 باقنک چون جنازه نی آچدیلر بزازی اولمش سونگا کلری قاتمش دکاچی خواجه ننک
 آباق استونه توشوب عندرلر تله دی ایدی یا خواجه بوننک اولماکی سز لر ننک
 مبارک نفسگزدنر دیدی زنه ار افسون اوقوغیل تر یلسون دیدی خواجه دعا
 ایلدی اولوک تر یلدی بار چه جماعت بخارا کورب خواجه ننک حق اولیا ایرکاننی
 بلوب خواجه الحق والدین دیدیلر اوچونچی مشهور کرامتی اولدر بر زمانده بخارا
 دریاسی ننک صوی آز بولدی آشلق تاریغ صوغاره آلامادیلر القصة بخاراده آچلق
 یتی یل بولدی حتی بر اوچ بغدادی بر تله بولدی عاشقار عشقنی اونوتدیلر خواجه
 بغدادی دکاچی سیننه واردی ایدی ای فلان بگا بر اوچ بغدادی بیر گل صاتوب آلایم
 دیدی دکاچی ایدی آچه نک وارمو دیدی خواجه ایدی آچه یوقدر اما دستار
 ایله جبه منی بیررمن دیدی دکاچی دستاری ایله جبه سنی آلدی بر اوچ بغدادی
 ویردی خواجه اول بغدادی آلوب ایووینه کلدی خواجه ننک بر امر اسملی دیوانه سی
 وار ایردی ایدی وارغیل رستان اورامنه قازوق قاقیل دیدی دیوانه سی باردی
 قازوق قاقدی خواجه هم باردی آرقان ایله یینی بوینده بغلاب ایکنچی
 اوچونی قازوقغه باغلادی دیوانه آنداق قیلدی خواجه بر اوچ بغدادی آباق
 استونه صالدی دیوانه غه ایدی سن مینی قاقی ایله وارغیل دیدی دیوانه خواجه نی

قاجی ایله اورا باشلادی خواجه بر یوکره باشلادی آشلق باسدرقی کبی خواجه
(لاله الا الله) دیت چاغروب ایدر ایدی خواجه ننگ مبارک آیاقی باسدرقی اورنغه توبه
کبی ایولوب بغدادی چقار ایردی حتی که اولوغ طاغ کبی اولدی دیوانه چاغریب
ایندی یا جماعت بخارا کلنگز بوبغدا ی دان نفقه قدری آلوگز دینی بس بارچه
بخارا جماعتی کلوب بغدادی فی آلدی صاوتلری تولدی اول کون سهشنبه کون
ایردی ۳ نجی ربیع الاولده دوشنبه کون بهاء الدین حضرتلری دنیادین اوتدی
یتیمش اوچ یاشنده تاریخ هجرت ننگ یدی یوز توقسان برنجی یلنده ایردی بخارادن
آلنی میل قدری طاز توبه دیدکی یرگه دفن ایلدیلر هر چهار شنبه کون قبرینه
زیارت ایدرلر قیامت کوننه دیگن (ایمشلر قاجقسز بغدادی آن دین قالدی
دیمشلر) ایمشلر خواجه بهاء الدین ننگ اولوغ کرامتی اولدر قیامت کوننه دیگن
ایکی کچراک قوش هر وقتده قبری اوستونه قونب خواجه حق دیو چاغرلر آنک
حق ایرکاننی آن دین بلورلر بوفاضل ننگ کرامتلی باردر یارنی یازارغه وقتمز
تاردر مختصر سبیلی اوزره اکتفا اولندی عطا اهلته کوب فائده لر واردر * عوان
بر سوز دیدی بومرد بر سوز * عوان قویدی یمانلیغ کویگایوز * یعنی اول ظالم
بر سوز دیدی کنه خواجه بر سوز دیدی یعنی بوایکسی بر سوز حقنده خلافت ایلدیلر
عوان اوز سوزنی ایدی خواجه اوز سوزنی ایدی اما عوان خواجه ننگ حق سوزنی
یمانلق اورامنه قویدی آن دین مراد خواجه ننگ سوزنی باطل دیدی * (یوز یگه
صالیدی قاجی مرد عالی * قزیل قان بولدی سنبل دیک صقالی) * یعنی اول عوان
آچیقلاش بهاء الدین حضرتلرینک یوزی یارولوب قان چقب صقاللاری بویچه
آفتی سنبل دیک فاراصقاللری قزیل قان بولدی سنبل بر اولان ننگ اسمی درهند
ولایتنن کلور هر تورلوک ادویه گه صالورلر صفاتی قزارننگ صاچ ظلمی کبی در
عاشقلر معشوقلرینک صاچ ظلمنی آگا اوخشانورلر * (اوشال قانلی سقالن آلدی
قولغه * دیدی یارب مونی سال یخشی بولغه) * یعنی بهاء الدین حضرتلری قانلی
سقالنی قولغه آلب اول عوان گنا اینر گودعا ایلدی یارب بو عواننی اینر گویولغه سالغیل
دیدنی * (غضب قیلیمه آگا قیلغل عنایت * مهم اخروی سن قیل کفایت) * یعنی
کنه خواجه بهاء الدین دعا ایلاب ایدی یارب بو عوان ینده گنا یاردم ایلا گل دنیا
و آخرت مرادلرنی ویرلر دیدی * بوسوزنی آکلادی اول مردی پاک * اوروب
نغره یقاسون ایلدی چاک * یعنی بول ناپاک عوان خواجه حضرتلری ننگ دعاسنی
آکلادی بر زماندین صونک چاغروب یقلب یقاسن یرتوب هوش سز بولدی *
یوزینی یرگه سورنوب ناله قیلدی * کوزینک یاشنی چون ناله قیلدی * یعنی اول
عوان هوشندن کیتب عقلنی جیوب خواجه بهاء الدین حضرتی ننگ آیاقینه توشوب
یوزین سورنوب یغلاب کوزلرندن گوهر کبی یاشلرینی قراو کبی آغوزدی
زاله فارسی زاننگ فتحه سی ایله تانک آلدندین توشکان قاردر عربچه صقیع دیرلر

فارسچه ژاله دیرلر ترکیچه قراو دیرلر * (آلب همت عصاسن کردی یولغه
 قولون تابشردی اول همتلی قلغه) * یعنی اول عوان همت طیاقتی آلب طریق
 یولینه کردی همت ایاسی بهاء الدین حضرتلرینه تابشوردی یعنی مرشد ایندن
 * (خد اول بنده گه قیلدی عنایت * نچه کون اوتماين قابدی ولایت) * یعنی خد
 تعالی اول عوان بنده گه یاردم بیردی کوب زمان اوتماين اولیالق مقامنی قابدی
 ولی الله دن بولدی (ایمشلر اول کمسنه ننگ اسمی امام صبغة الله ایردی حضرت
 بهاء الدین ننگ اولوغ خلیفه لرندن اولدی خصه به قایتب بیوردیکه * (آنا خلق و
 حلم و آنا حال * آنا دولت انا نصرت و اقبال) * یعنی ای عزیز کمسنه آگلا ک
 اوشبودر کامل خلق لی لر ننگ خلقی اوشبودر کامل حلم و یواشلق اوشبودر علم حال
 اهلی ننگ عالی اوشبودر دولت اوشبودر نصرت اوشبودر یاوزلق ایله گانلر گه
 اینز گولک ایله قارشو تورمق * (آنا همت آنا خلق آنا کار * آنا تبعیت سلطان
 ابرار) * یعنی اوشبودر همت اهلی ننگ عالی اوشبودر اینز گو خلقی لر ننگ عالی
 و اوشبودر اینز گولر ننگ پادشاهی پیغمبر مر ننگ یولینه ایار گوچی لر ننگ عالی
 * (یمان لر ننگ یمانی کینه تومتق * مسلمانلق یمانلقنی اونیومتق) * یعنی یمان
 خلق لر ننگ یمانی کینه ایلامک در مسلمانلق اولدر یمانلقنی اونئوب دایم اینز گولک
 ایلامک * (اوزی ننگ نفسنی کم ایلا گان قل * قیلور نچه جفا کورسه تحمل) * یعنی
 اوزنی اوزی کم کور گوچی لر البته نفسنی توبان و کم کور و ب نه قدر خلا یقندن جفا
 کورسه لرده یوکلر لر الله تعالی ننگ رضالقی استار لر یرکبی خلق ایلر لر
 * (ولکن بو تحمل ایلا گان ناس * همیتک کرک چون قاتیغ آلماس) * یعنی خلا یقندر ننگ
 جفا سنی یوگلا گوچی کمسنه کر کدر الله تعالی گه یقین لق استامکده آلماس قاقی
 کبی یعنی کوچیلک ایلب الله تعالی گه یقین اولور اوچون خلق جفا سنی تحمل ایدر
 * (همیت بابنی اوتکار مگای مرد * اگر چندیکه اول اش بولسه بر کرد) * یعنی کوچیلک
 بابنی اوتکار ماین اول همیشه کوچیلکده بولسه کوچیلک اولدر الله تعالی رضالقی
 اوچون خلا یقندر جفا سنی تحمل ایدار گه رغبت ایلر آنداغ بولسه آزعمل بولسه ده هم
 کوچیلک ایلب اول عمل لر فی اشلر گه رغبت ایلیه لر دیه کدر * (همیت قایسیدر
 بلسنک بتعبین * نظر ایله کتاب مجتهد دین) * یعنی کوچیلک تعریفی قایسیدر
 دیوبلمک تلاسکن مجتهد کتابلر نده کوبدر آنده باقنک سؤال اگر دیسانکنز الله
 تعالی فی کونچی اولور دیدگزن آننک کوچیلکی نچو کدر (جواب اولدر غیر تندن
 مراد اثر ایلمکیدر نرسه لر ساری عرفده ایتور لر برا گوگا کوز تیکدی آندن مراد
 کوز ننگ اثر یدر (اصابت العین المیزاب) قبیلندن در تأمل (ناظم رحمه الله
 مریدلرینه عنر ایلمک بیانی) ایمشلر ناظم رحمه الله اول زمانده مریدلر فی تربیت
 قیلور ایردی آنلره آیت توبه فی تلقین ایدر ایدی توبه آیتی بودر قوله تعالی
 (یا ایها الذین آمنوا توبوا لی الله توبه نصحوا) اوچ کره تلقین ایدر ایدی موندین

(ناظم رحمه الله مریدلرینه عنر ایلمک بیانی)

صونك اول مريدلر اوزرينه استقامت لك ايله دعا ايدرايدى موندین صونك
 ذكرنى تلقین ایدر موندین صونك اطوا ایلر ایدی موندین صونك ذکر سبعه نى
 اوگور اتور ایدی چون بونمط اوزره مريدلر نى تربیت ایلر ایدی بر کون
 مريدلر ایدیلر شیخ من الله یار بن لری تربیت ایدرگا کاهل اولدی * بر ننگ حالن
 کوندین کونگا زبون اولدی دیدیلر (القصة بوخبر ناظم گا ایشتلدی بر کون الله
 یار مريدلر نى چاقردی ایدی ای یارانلر سزلرده توکل بارمودیدی مريدلر ایدیلر
 بارا گسزدن الله یار ایوفدین بر قزغان تیمر نى آلوب چتدی اگر سزلرده توکل
 تام بولسه بو قزغان تیمرگا باصونك دیدی یارانلر ایدیلر یا ولی النعمة عناصر
 اربعه بزلره علی حده دوست دگلدر آگسزدان الله یار مبارک آذاقی ايله تیمر اوستینه
 باصدی ای یارانلر حقیقت توکل اوشبودر عناصر ننگ صاعبی کونکده اولسه اول
 نه قیلور دیدی آندین صونك مريدلرینه بو اییاقلر نى ایتب مجلسدن قودى
 * (برادرلر که بزگا قیلدگز عهد * آکور من ديب محبت جامیدین شهد) * یعنی ای
 قزندانلر اولارلرگا عهد ایلر مريد اولغان ایردگز بزلردن بر آرمحت شرابندن
 جام آکور من ديب * (قابلماس بنده ده سز استکان حال * آچلماس عاصیدین سز
 آيغان اشکال) * یعنی ای مريدلر سزلر ایستکان حاللر بر فقیر الله یار دین
 قابلماسدر سزلر صورتی مشکل مسئله لردان بز گناهکارده آچلماسدر ناظم ننگ هضما
 لنفسه ایتما کیدر * (طلب قیلما ننگ بوناقص دین کرامات * کشفات مقامات علامات) *
 یعنی ای مريدلر جماعتی آگلاگز بوناقص الله یاردن کرامت استمگز نه کشفات
 ومقاماتلر واردر بزلردن استامگز * (بیله الام نهانی تربیت دین * آلوب ایردیم
 ایلک نفسانیتدین) * یعنی ای یارانلر آننگ حدی استامگز زیرا کم من تربیت
 چیکنى ونه کیفیت ایرکاننى بلمز من اوّل تربیت ایلا گانمه قارامگز زیرا که
 اولانقسم اوچون آلوب ایردیم الله اوچون دگل ایردی دیو هضما لنفسه ایتما کیدر
 * (پشیمان من الگ آغانلار بيمغه * طمع نانیغه قول سالغانلار بيمغه) * یعنی من اوّل
 مريدلر آغانمه اوکنور من ودغی طمع ایکه مالکیرینه قول صالقلار بيمه اوکنور من
 زیرا که سزلر ننگ عمرگز نى ضایع ایلر تر من * (بارنک ایدى یارانلار هر قیانه *
 یورگز بر مکمل ایرتبانه) * یعنی ایدى آنداغ بولسه ای مريدلر بارکلار هر طرفه
 بزدین سزلر که رغصتدر بر شیخ ننگ خدمتته یورکلر لکن بر مکمل ایرکه تایان
 زیرا که شیخ کامل که قول بیرسه گز بز چلاين فایده سز بولماسدر ننگ که بیوردی
 * (قروغ قول آغانم دین در اذامن * عزیزن استا گز سزدین رضامن) * یعنی
 موندین اوّل قروغ قول مريدلر نى آغانمه رنجور من زیرا کم منم علم حالک مهارتم
 یوقدر هر دهر اتم ايله آلوب ایردم ودغی سزلر ننگ عزیزم وایشانم دیو ایتما گکز دین
 رضامن شوچلاين اسملر منی غرور لغه صالوب طلب بازار ندین کچکا قالدیم
 * (منی ديب قالما گز اوزکار گز دین * اويا قالیغ من سز ننگ رخسار گز دین) *

یعنی من فقیر فی کو تو ب بنم خالہ یم قالہ دیب صاقلانوب اوز لشکر دین قالما شکر
 من کامل مکمل دکل من اول زمانک تریبہ کہ آغان حقم دہ سزارننک مبارک یوزلر کردن
 اویاتلی من دیب هضا لنفسہ ایتماکیدر * (بحیل ایلنک کیلوب کیتکانگز گہ *
 ییلب یوکروب امید ایتکانگز گہ) * یعنی ای یارانلار بر دین سز گہ رخصتدر اما
 اوتدکی زماندہ بزلر فی عزیز دیوبوکروب بزلر دین غدا ی روح استاب ابردگز
 بزلردن اول تابلمای ایمدی بحیل اولوگلار زیرا کہ بزلردن استمگان یومشکیز
 تابلمادی وشوننک اوچون بزلر اویاتلی بولدق دیدی * (کیچورماس بولسا گز
 سز مندین ای قوم * منم حالم گہ مشکدر صبا یوم) * یعنی سز مریدلر جماعتی
 یوکرب استدکی حقنی منم مویمندن کچورمسکیز منم حالم مشکدر هر کیچہ وکوندز
 سزارننک بحیل اولماقنکردن قایغووخسرتن من دیمکدر * (تانب مندین تانب اورع
 کشینی * توتنک محکم آننک قوتلوغ ایشینی) * یعنی ای مریدلر جماعتی چنانکہ
 مندین فراغت و خلاص اولوب کیتسا گز تابگلار پر پر هیزارک کہسنہ فی اختیار
 ایلگز چنانکہ اول پر هیزنی بلسکیز آنی محکم توتوگلار امرینہ خلافتی ایلماکزلر
 تانب لفظی ننگ اولگسی معرفت معناسنہ در ایکچسی فراغت و خلاص معناسنہ در
 یاکہ عکسچہ ہم جائزدر * (کراک مرشد دیگان مانند عمان * مبارک باطنی پردر
 مرجان) * یعنی مرشد اولدق کہسنہ عمان دیگزنی کبی کرکدر مبارک قلبی
 انجور مرجان ایله طولو اولہ عمان دیگزنی ننگ ایچی طولو انجودر آچلاین مرشد
 اولدق کہسنہ علم قائلدہ و علم حالدہ مهارتی تام اولہ قائندہ اولدیکہ بزلر گہ
 مرید بسلامک دیدی * (جهالت دشتیدین کم کلسہ سوساب * آننک ظاهر صویدین
 اولسہ سیراب) * یعنی مرشد دیگان کہسنہ اولدر چنانکہ برا گونادانلق صحرانندن
 سوساب کلسہ سوساب کلدکی نادان فی بو مرشد علم ظاهر صوی ایله توق
 ایلیہ حاصل کلام مرشد کامل اولدر کہ علم ظاهر دہ ہم خبری بولہ نادان مریدلر فی
 شک دن چقارمق قدری جهالت دشتی ننگ اضافہ سی لجین الماء قبیلندندر * (اگر
 بولسہ کشیکم طالب در * چومب باطینغہ جیبین ایلاکای پر) * یعنی برکشی انجو
 استمک لکدہ اولسہ اچکاری چومب زنبیلنی توتورغای آچلاین مرشد بولدق
 کہسنہ کوکل گہ توجه ایلاب کوکل صاوتنی کشوفات ایله تولتورغای دیبکدر
 جیبین زنبیل معناسنہ در * (دیمنک تابلمغای بونشائلک کس * جهان ایوانی کیگدر
 خالی ایرمس) * یعنی ای مریدلر ایتما گزلر موچلاین کہسنہ جهان سرائندہ
 یوقدر دیو زیرا کہ جهان سزایی کیگدر آندین خالی ایرمسدر زیرا کہ قطب سز
 زمان زمان هبا در * (تابلغانک مونگدیک لجہ خاص * قنی اخلاصی کوب همثلی
 غواص) * یعنی موچلاین خاص گزیدک شیخ تایلپ تورغانک قانی همثلی دریالارغہ
 چومغوی مرید * (چومب آلغای ایلککادر مقصود * وگر نہ قول صالوب قاپماق
 نجوک سود) * یعنی اخلاصی مرید چومب اول قولنہ مقصود انجوسنی آلور آندین

صوگره کنه اوزنی کم کور ز زیر ا که چرد شیخ کا قول بیر یب مجلسندن تورمای قاچب
 کتیک فایند یوقدر آنداغ بولسه مجلسنده دوام بولمیل آندین صونک پخته بولوب
 کمالات تبار سن دیدی * (اگر سن تابسا گز بر یحشی شاهنی * خبر دار ایلا گز
 بور و سیاهنی) * یعنی ای مریدار جماعتی چنانکه بر یحشی پادشاهنی تاب آندین
 مراد مکمل شیخ عالمی تابسا گز زنهار بز الله یار مسکین فی خبر دار ایلاب اول
 کمسنه مجلسندن یاد ایلایه سن * (قیلا ی من هم یوزین کوگلم ضیاسی * قدم توفراغی
 کوزیم توفیاسی) * یعنی بن فقیر اول عزیزنک یوزین کوگلم ننگ یاروسی در دیب
 ونه که آننک مبارک آیاق قایسی برگه تیکسه کوزمه سرمه ایدرم * (نه اولغای سن
 برادر لر پی دین * مگام بیرسه لر وحدت می دین) * یعنی نه عجب ایدگواوله که سن
 قردند اشر ارتندین منکا هم وحدت شرابندین بیرسه لر بارچه گناه علنلر یمه دارو
 اولور * سوو المؤمن شفاء * قرینه سی ایله (مصنف ننگ اوغلینه ایتکان نصیحتی)
 ایمش لر الله یار ننگ اوغلی محمد صادق دیگن ایردی بخاراده توغوش ایردی یکر می
 یتى باش تولغاننک اصل یورطی سمرقند گا کندی الله یار بخاراده قالدی اون یلدین
 صونک بیت الله غه زیارت ایلر اوچون عزم ایلب بز ننگ بلغار یورطینه دوش کلوب
 بر آقران قلعه سنک توقف ایلمشدر اول زمانده بلغار ننگ بر کامل صوفی سی بار ایردی
 اسمنی ادریس حافظ دیر لر ایردی آننک ایله سلسله لری بر ایرمش عاقبت الله یار
 صوفی بلغار یورتندین ارض روم غه بارمش آننک چوق چوق کرامت لاری بلنمش دین
 صونک اسکندریه شهرینه کلدی آننک دار فنادین دار البقایه کوچدی رجب آی ننگ
 یکر می توقونچی کوفی ایردی الله یار ننگ اول زمانده یاشی توقسان یل ایردی
 اوزون بویلوغ قوی کوز لیک جبران صقال ایغ دیمش لر سمرقند گا اوغلی کیتکان
 زمانه اوغلینه اوگوت بیر گان سوز لاری بیان ایلب بیوردیکه * تولام اولدر ای
 فرزانه فرزند * نگاه دارنک سننک اولسون خداوند * یعنی دعام و وصیت لاریم
 اولدر ای مبارک بالام سنی دنیا ده سقلاغوی خداینک اولسون (تولام بفتح الواو
 وتشدید ال لام بمعنی الدعاء والوصیه قوله فرزانه بمعنی مبارک وصاحب العلم والنقل
 وصاحب الاعتبار والمرتبه معنسانه در * (کوزیم ننگ روشنی صادق محمد * یراق
 بولسون کوز ننگ دین دیک بد) * یعنی ای کوزیم ننگ نوری بالام محمد صادق خدای تعالی
 سنی یاوز لر کوزی ننگ فتنه سندن یراق ایلاسون دیدی * (ایشیت من خسته دین
 بر خچه قولی * یکت لککا تیکورسه سنی مولی) * یعنی ای مبارک بالام من خسته آتاندین
 بر آرموچه اوگوت سوز لاریمی ایشتمک اول اوگوت بودر چنانکه سنی الله تعالی یکت
 دورینه یتکورسه * (یمان یورمه یمان اندیشه قیلیمه * آتاندیک روسیا هلیک پیشه
 قیلیمه) * یعنی ای بالاچغم محمد صادق چونکه سن یکتلیک کایتسنک یمان یولده یورمگل
 و یمان فکر فی حسابلاب یورمگل آتاندیک الله یار کبی قرا یوز لک بولمقنی هنر ایدنماکل
 * (یراتقان تگری گما قباغیل توکل * طمع قیلیمه کشیدین برگنه پول) * یعنی ای اوغلام
 محمد صادق یراتقان خدای تعالی غه توکل قیلغل طمع ایلاب یورمگل اگرچه بر پول

قدری بولسه ده طمع ایلمگل دیمکدر * (طمع بر پر چه بولسه بیرمگل رای * بولور
 بر پرده دین یوز پرده بی جای) * یعنی طمع قیلغان نرسه ننگ بر قوش قناتی قدری بولسه ده
 عقلگنی یباروب طمع ایلمگل زیرا که بر قوش قناتی قدری طمع ایلمگل یوز
 پرده گنی کیتارر اویات سز بولور سن پر لفظی ننگ اولگسی قوش قناتی قدری
 معناسینه ایکنجسی هم قنات معناسنه اوچنجسی ستر الحیا معناسنه در * (یوز گدین پرده
 کم کم قوشماسین پس * حیادین عاری یوزنک عاری بولماس * (یعنی یوز گدن اویات
 پرده سی توشماسون زیرا که اویالوب تور مقدن سننگ ناموسلی یوز که خورلق کلاماسدر
 عاری لفظیننگ اولگسی یالانغاچ و عریان معناسنه در ایکنجسی استنکاف و ناموس
 معناسنه در) * (طمع بر له سیمورگان نفس غماز * اگر آغزین قیلار بولسنک تیلار باز) *
 یعنی طمع دین حاصل بولغان نعمت ایله سیمرگان عیبلی نفسننگ اگر آشاغندن
 آرتدقنی یارب وتلب اچنه قویسا گن کنه صورار حاصل کلام نفس اصلادینا نرسه سندن
 تویمز در (قوله غماز بمعنی المعیوب یقال اغمره اذا عابه کما فی صحاح الجوهری) تیلار
 لفظی ننگ اولگسی یار مق شق معناسنه در ایکنجسی صور مق ومثله معناسنه در
 هر ایکسی ترکیدر * (نقاب شرم آچلماسدین بور و نراغ * آتی برک ایله هر یاقدین
 ناقب باغ) * یعنی اویات پرده ننگ آچلماسدین بور و نراغ آتی حکم ایله مایلاب هر
 طرفدین زیرا که مای طمع صوفی اچکاری کر گزمسدر طمعدن کامل اهتراز ایلمکدن
 کنایه در * (قناعت قیل ملامت ملکی بولمه * آنانکدیک خلق ایلینگه کولکی بولمه
 یعنی ای بالاچغم قناعت ایلگل خلق تاباسی ننگ ملکند بولغیل بلکه اوز ننگ
 مسلمانلارغه فایده تیکور گوچی بولغیل آتاناک الله یار کبی خلق آراسنده کلکی
 بولماغیل * (پیغمبرلر فعالی در قناعت * آنکا وابسته در مجموع طاعت) * یعنی
 زیرا که قناعت ایلمک پیغمبرلر ننگ فعلی در آنداغ بولسه خدا ییننگ نه نرسه
 بیرسه آنکا قناعت قیلغل زیرا که قناعتکا بغلانغاندر بارچه طاعت و عبادتدر * (بیلگنی
 باغلا حکم بولمه مغلوج * کوزنک آچ کار و آتی قیلدیلر کوچ) * یعنی خدا یینک خدمت نه
 بیلگنی باغلاغیل عمر نکنی بوزوق اورنلارغه صرف ایلمگل اویونگنی شیطان
 اویونینه اوتدیرمغیل زیرا که کوزنک آچب قاراغیل بارچه کروان خلقی کوچدیلر
 آندین مراد ایمان و بخشیلر اولدیلر هر برسی اوزی ننگ حاضر ایلدکی نرسه لرنی
 آلوب کتدیلر مغلوج اسم مفعول ای المغلوب فی قماره معناسنه در * (بیلگنی
 باغلا حکم بند لککا * آنانکدیک قویمه یوز شرمند لککا) * یعنی سن اوغلم محمد
 صادق ز نهار بیلگنی بنده لککا حکم باغلاغیل آتاناک الله یار کبی یوز نکنی اویاتلی
 اورنلارغه قویماغیل * (شرارت اهلی ننگ پیونوی بولمه * هوا بر له هوس ننگ
 بندی بولمه) * یعنی ای اوغلم محمد صادق منم سوزمنی آنکلاغیل یاوز لار اهلینه
 توتاشماغیل یعنی آنلار ایله مجلسنه اولتورمغیل کنه نفس هوارنکا ایاریب آتنگ
 قیدنده بولغیل دیدی * (کچکدین عبادتکا بوینک قوی * قیامت ننگ اویون
 قیلسنک اویون قوی) * یعنی ای اوغلم محمد صادق کچکنه یاشلق زمانگده عبادتکا

بوينگنی قوبغیل اولوغ اولغاچ قیلورمن دیمگل زیرا که تسویل شیطان در زیرا که
 قیامت فکر فی ایلا گوچی کمسنه البته دنیا او یونی قویسه کرکدر او یون لفظی ننگ
 اولگسی فکر لامک معناسنه در ایکنچسی اویتامق ولعب معناسنه در هر ایکسی
 ترکیدر * عجب خوشدر یکت لکده بولوب صاغ * بوکولما کنی قویب غمدین
 بو کولماغ * یعنی مونی آنکلاکه ای اوغلم محمد صادق عجب خوشدر
 یکت لکده صاغ وسلامت دنیا کولما کنی قویب آخرت قورقوندین و آننگ
 قایغوسندن بیکنگنی عبادتکا بوگب الله تعالی دن قورقمق بوکولمک لفظی ننگ
 اولگسی صحت معناسنه در ایکنچسی انحاء الظهر معناسنه در * شبابی توکسه کوز دین
 هر شب آئی * آننگ عینین دیگل رحمت سبحانی * یکت کشی هر کونده الله تعالی دن
 قورقوب کوزندن یاش فی چقار سه آخلاین یکت ننگ کوزنی الله تعالی ننگ
 رحمتندن بولوط دیو بلگل زیرا که یکت ننگ بغلامقی خالصا لله در قاریلار ننگ
 بغلامقلاری دورلاری اوتما کندندر اولومدن قورقوب بغلار حیات اولورندن
 نومید اولورلار * (ریاگر دینی یوقتورمه ایتا کنگه * آنا گدیگ بولمه تابع نفس
 سککا) * یعنی عمل ایتا کنگه یا که ایتو کنگه ریا توزاننی یوقتورمغیل یعنی عملنی
 ریا ایله قیلماغیل ودخی آتاتنگ الله یار کبی ات نفس کا ایار گوچی بولماغیل
 * (تواضع دین کوتارمه یوقاری پاش * تکبر قیلماغیل چون تخم خشخاش) * یعنی
 آجاقلندن وتوبانچیلکدن باشکنی کوتاریب تکبر لیک ایلمگل مک اورلقی کبی
 (ایمشر مک ایله چیکلاوک هر ایکسی قرنداشلار در زمان قدیمده مک ایله
 چیکلاوک بر آعاجده اولور ایرمش قایقی قارا ایردی چیللاوک حالی اوشبو
 زمانداغی کبیر لیکن پریغاچه اولسه ده مک لذت ایردی برکون عیسی علیه
 السلام چیکلاوک یغاچلاری توبنده اولتور ایردی کوکلندن ایدی یارب یاردم
 بیرسنگ بو یغاچ ننگ یمشنی ییار ایردیم دیو قول صوزدی کنه کیرو آلسی
 جبرائیلنی کوتدی زیرا که بویغاچ آدمیلر حق بولسون دیب اول آراده چیکلاوک
 ایله مک سوز که کلدیلمر مک ایدی روح الله بنی ییار دیدی زیرا که بن سندن
 لذتلی من دیب تکبر لیک ایلدی یغاچدن قویلدی القصه زماندن صونگ جبرائیل
 علیه السلام کلدی یاعیسی روح الله بویغاچلار آدمیلر حق دگلدر مباحدر بیگل
 دیدی عیسی علیه السلام اول قولنی یرده قویلدی مک اورلقینه صوزدی جواب
 ربانی کلدی سن اول چیکلاوک یغاچینه صوزغیل زیرا که اول اوزنی اوزی کیم
 گوردی مک تکبر لک ایلدی شوننگ اوچون مک ننگ صورتنی اوز گارتدک وکنه
 آئی صبان آستنده یاتقوزب آندن صونگ اوستورب اوراق ایله اورولار وچه مه
 تور لیک مشقتلره اوغرا درم دیب جواب کلدی مک ننگ صورتی اول زمانده
 اوز گاردی دیمشکر تکبر لکی اوچون بو حکایت بخاراننگ افضل لارندن مسموعدر
 خشخاش بالخائین والشین المعجزة نبات معروف یقاله بالترکی مک تامل فانه لطیف
 وشریف * (تکبر خاطر که کله فی الحال * عز ازیل قصه سنی یادگا آل) * یعنی

سن کور رمن ابلیس تکبر لیک ایله عز ازیل اسمندن دونوب ملعون اسمنه بندنی
 نناک که حکایتلارده مشهور در سن هم آندین عبرت آلوب فکرلاب تکبر لیکدن
 سقلانغل دیمکدر * (کوگل نناک منزلین قیل کوشه فقر * قیامت زادنی قیل
 توشه فقر) * یعنی کوگل اورننی فقیر لک پچماغنه قیلغل حاصل کلام فقیر لک ایله
 موصوف اولغل کنه قیامت آزوقنی فقیر لک ایلگل * (جهان نناک حرصیدین
 قیلغل اورنک دور * آناکدیک بولماغیل دنیاغه مغرور) * یعنی ای اوغلم محمد
 صادق دنیا حرص لکندن یراق بولغیل آقاناک الله یار کبی دنیاغه آلدانغوی
 بولماغل * (امید ایثکان کوزیم نناک نوری بالام * آنانکدیک بولماغیل رسوای
 عالم) * یعنی ای کوزم نوری بالام آقاناک الله یار کبی دنیاغه رسوای بولماغیل
 * (ا کر چندیکه بولسنک قول قناتلیک * خدا در گاهید بول مسکن لیک) * یعنی ای
 اوغلم محمد صادق اگر چه سننک قول وقناتلرنک کوب اولسه ده آنلرغه الدانماغیل
 بلکه خدا در گاهنده توبانچیلک مسکینلکده بولغیل * (اوروغلق من دیمه قانک
 اوروغ بار * حساب نامه ووزن سوروغ بار) * یعنی ای اوغلم سن هر چقان تفاخر
 ایلامک منم اوروغم ونسلم بار دیما گل زیرا که دنیاغه آنلر فانی در بلکه سنکا
 اوروغلق وعدایلر واردر آنی حسابلاب همیشه عمل ایلا گل واروغ لفظیننک
 اولکسی قبیله معناسنه در ایکنچسی بمعنی الضرب فی الاخرة معناسنه در * (اوزگنی
 ایله کوب بولغان سری خوب * نچه من کوب دیگانلر بولدی منکوب) * یعنی ای
 اوغلم محمد صادق اینر گواولغان صاین توبانچیلکده اولغیل کورمازمی سن دنیاغه
 نچه منکوب وچوق اروغلقلر یوز توبان اولدیلر یعنی بارچه لاری دنیا دین
 اوتدیلر انداغ اولسه نسل بارلقینه وکوبلکنه آلدانماغیل دیمکدر کوب لفظیننک
 اولکسی توبانچیلک معناسنه در وایکنچسی کثیر معناسنه در منکوب یوز توبان
 اولمق معناسینه در * (بولوب خویش تبارنک برله مغرور * دیمه من ظور اگر
 دین بولسه منظور) * ای اوغلم قرنداشنک کوبلکنه آلدانم من اولوغ دیما گل
 اگر سننده اعتبار ایلاب قاراب تورمقنک بولسه نناک که یوقاریده بیانی کیچدی
 من ظور لفظی نناک اولکسی اولوغلق معناسنه در ایکنچسی قارامق واعتبار آلمق
 معناسنه در * (بودنیادین اگر اوتسنک قروغ لب * کونکلیک صالمه هر گیز یاد
 منصب) * یعنی ای اوغلم اگر عمل سز قروغ اوتسنک کونکلیک کلتورمه آخرته
 منصب لی بولور من دیب زیرا که دنیا دین قروغ قول برلن اوتسنک آخرته هم
 قروغ اولور سن * (اوتار دنیاغه هر کم بولسه دین لیک * بیلور منصبدن آرتق
 خوشه چین لیک) * یعنی ای اوغلم محمد صادق بونی آگلا که دنیا دین هر کسنه
 ایمان برله اوتسه بارغاج بیلور دنیا مرتبه سنندن آرتق ایردکنی زیرا که دنیاغه
 مرتبه سیننک مثالی باشاق جمع ایلدکی کبی در حاصل کلام دنیا مرتبه سی قاتنه
 زبونلر * (عجب آفت ایرر جاه شرافت * شرافتنی بیلر کورمه شرافت) * یعنی
 عجب ایرر فتنه یوزندن دنیاغه ایکان زمانده مرتبه لره بنمک وزیراک اسمنی

كوتارمك آڭا آلدانب مطلوبگدين قروغ قالماق آنداغ اولسه مرتبه نك
 وزيرا كلك اسمنك ياوز فتنه دن اولدى اگر آنداغ فتنه دن اولسه آرتق لىق ديو
 بلمكل حاصل كلام دنيا ده چاپك اولىق يعنى دنيا مرتبه سى آخرته ياوز فتنه در
 شرافت لفظى نك اولگسى مركبدر شرياوزدر آفت فتنه معناسينه در ايكنچسى
 مفرددر آرتقلىق معناسنه در * (يلب دنيا مقامين غير معبور * بولور زير اك
 وزيراك آتيدين دور) * يعنى دنيا اورنى توزك دكلر ديو بلد كى كمنه البته
 زيراك لكندين وزيراك اسمندن يراقدر * (كوتر سنك باشقه آرتق بولمك
 آرتوغ * بولور معلوم صباورسه ملك توغ) * يعنى اى اوغلو محمد صادق باشكا
 مرتبه لى اسملرى كوتاريب من آنداغ ديو دعوى قيلماغيل وتكبرلك ايلامكل
 زيراكه تا كده قيامنده بارچه ملكونگدين توغ اولورسن آنلرى كوراسنك
 كلهر در بارچه سندن قچارسن يا كه توغ اورننه بوغ يارلغاندر معناسى اولدر باشكا
 كوتر دكى اسملرنك بارچه سى آخرته يوق اولور يعنى تيز اك كى اول اسملرنك
 خدا آلدنده اويالمقدن مكروه كورنور * (خدا دين هر نه كلسه ايلكل صبر *
 آنا كديك قيلماغيل اوز نفسكا جبر) * يعنى اى اوغلو محمد اى تعالى دين هر نه حكم
 كلى ايرسه بارچه سنه صبر ايلكل ورضا بولغيل آنانك الله يار كى اوز نفسنه
 اوزى كوچ و ظلم ايلگوى بولماغيل * (خدا نك امر يگه قيلغل اطاعت * زياد
 ايت طاعتك ساعت بساعت) * يعنى اى اوغلو محمد خدا نك امر ينه بويگنى سونغيل
 هر ساعتين ساعتكا طاعتنى آرتدرغيل * (عبت پوطه سنى باغله بيلسكا * آنا كديك
 عمر كى اوتكارمه بيلسكا) * يعنى اى اوغلو محمد عبت پوطه سنى بيلسكا باغلاغيل آنانك
 الله يار كى عزيز عمر كى بيلسكا اوتكارمكل بلكه عبادته بولغيل * (هوس
 دنياغه قيلمه محترم ليك * ولي بول حالكا لايق كر مليك) * يعنى اى اوغلو دنياغه
 ميل ايلمكل دايم جومارتلىق ايلكل جومارتلىق ايلامكك حالكا چه اولسون حالكلدن
 طش اولماسون محترم نك مناداسى عتوفر تقديرده يا محترمكدر * (اگر اوچ
 كونده تابسنك پارچه نان * يمه يالغوز يار يمنى قيل احسان) * يعنى اى اوغلو
 اگر سن اوچ كوند بر پارچه ايككمك تابسته آنى يالغوز يما گل يار يمنى مسكينلر گه
 صدقه ايلكل * (كيتارنى بلسه هر كم جايى تنكا * يماس تنكه غمين بونفس لسنكا) *
 يعنى هر كم تارلقه كتماكنى بلسه آندين مراد قبر گه كرمكى تحقيق بلسه البته
 تارلق و فقيرلك قايقوسنى يهر در بواقصاق وضعين نفس اوچون حاصل كلام آخرت
 قايقوسنى قيلدى كمنه آچه وتنكه قايقوسنى يماسدر تنكه لفظينك اولگسى
 ضعيف ومشقت معناسنه در ايكنچسى آچه وتنكه معناسنه در لنكا يعنى العرجاء اما
 مونده ضعيف معناسنه * (جهان مهران كونلكدين ايله زایل * آنا كديك بولمغيل
 دنياغه مايلى) * يعنى اى اوغلو محمد صادق كونلكندن دنيا عبتنى كيتاركل آنانك
 الله يار كى دنياغه ميل ايلاب يورمكل * (اشكنى ايلكل كون كوندن اقوى *
 خدا نك سوكانى در مرد تقوى) * يعنى اى اوغلو محمد صادق اشكنى كون كون

قوتلی ایلگنل و آرتدرغل زیر اکه الله تعالی ننگ سوگانی تقوی اهلیدر (اگر
 تقوی اشین قیلسنک باخلاص * دیگای شاید سنی حق بنده خاص) * یعنی ای
 اوغلم اگر سن تقوی لیک اشنی اخلاصنک ایله قوتسنک شاید که الله تعالی سنی
 حاص بندهم دیسه کراکدر (*) اگر بولسون دیسنک جان و دلیک جمع * ورع آیین
 بولب علم آیین ایت شمع) * یعنی ای اوغلم سن کونکلنک ایله جانکنی جمع
 ایلامک تلاسنگ ورعلیک خلقی ایله موصوف اولوب علم لیک چراغنی ایدونگل
 قوله ورع آیین وصف تر کیبیدر تخلق بالورع معناسنه در ایکنچسی شمس
 العلم معناسنه در) * اگر علم عمل بر بولسه رنکی * بو آیتله کینار آییننه رنکی) *
 یعنی علم لک ایله عمل هر ایکسی برتوسلی بولسه لر بو علم لک کوز گوسی بلهز نکیلک
 کوز گوسن کیدر حاصل کلام عملنی علم لک ایله قیلغوجی کمسنه دن کوکل قارالغی
 کینار) * (اگر تابسنک خدادر گاهیده قرب * محبت کاسه سیدن بیرسه لر شرب) *
 یعنی ای اوغلم اگر سن الله تعالی ننگ در گاهندن یقین لق تاپسنک وکنه محبت
 شرابندان بیرسه لر بو بیت مبتدا در) * سحر لر قوب کوتار دست دعائی * تله
 موگلوغ آتا برله آنانی) * یعنی ای اوغلم آنچلاین مرتبه گه ایرشسنک سحر
 و قتلا رنده قوبب دعا ایلاب موگلوغ آتانک برله آنانک فی الله تعالی دن تلاگل
 * سوزنی قسقه قیلب کتابنی تمام قیلماق ننگ بیانی) * (کیل الله یار
 سوز کوتاه قیلغل * بیلگنی بلغلا عزم راه قیلغل) * یعنی کیل ای الله یار
 سوز کنی قسقه قیلغل بیلگنی توکل پوطه سی ایله باغلاغل اول الله تعالی ننگ
 یولینه بار مق قصدنده بولغیل * قاراسنک در سنک اصلنک قاراسنک * بیر بدر
 سن ریاقانی بیلان ننگ) * یعنی ای الله یار سننک اصلنک قاراشدر اگر عبرت کوز
 ایله قاراسنک کنه عمل لر که قاراسنک ریاقانی ایله خلط طبار سن حاصل کلام ریالق ایله
 عمل لر قیلب سن دیما کدر قاراسنک لفظی ننگ اولگسی مفرد در قارامق معناسنه
 ایکنچسی مرکبدر قارابیعنی السواد ترکیدر سنک بمعنی الحجد در لکن مونک تشبیه
 بلیغ بار در ریاقانی ننگ اضافه سی لجین الماء قبیلندندر) * (اولوم طوفانی بوسرنی
 قیلب فاش * اگر ایچ بولمسه سود ایلاماس تاش) * یعنی اهل طوفانی بوسرنی ظاهر
 ایلدی اگر سنل قلبنک پاک اولمسه ظاهر اعضانک فی توز مکده فائز یوقدر) * (قریب
 جسم قریب بولسه هوس کا * نچوک شرمه لک سن توسلی کس کا) * یعنی قنل قار تاپ
 قارتلق وقتنک نفس هوالر که یقین بولسه منچلاین توسلی کمسنه گه اویات دگلی
 حاصل کلام آت سقال وقتنکده خدادین قورقما یین نفس آرتندین یورسنک اولوغ اویات
 دیمکدر) * (آغاردی ساچ ندامت اشکنی ساچ * یقانک اوشلاب دهان معذرت آچ) *
 یعنی ای الله یار ساچنک وصفالنک آغاردی شمدی اوکنک له کوز یاشگنی ساچقل
 یقا کنی قوتوب گناهلار کدن اوکونب آغز کنی عذر لر اوچون آچقل ساچ لغتی ننگ
 اولگسی توك وشعر معناسینه در وایکنچسی قویمق وصب معناسینه در ندامت
 ایشکی ننگ اضافه سی لجین الماء قبیلندندر من قبیل اضافه السبب الی الاسباب

(سوزنی قسقه قیلب کتابنی تمام قیلماق ننگ بیانی)

نه لا يخفى على اللبيب * (بالنك آقى اثر قيلمى هالا * باقب هر دم اويلا
 نوويلا) * يعنى اى يارساچكننك آقلى الله تعالى دن قورقمقندن اثر ايلمى
 آناغ بولسه آقلىگندن اويال بىر گل اقلغكفار اغل هر وقتنه ديمكدر يال لفظى ننگ
 اوسى اصلده آق يالنى ايتورار اما مونده مظلّى ساچ وصال معناسينه ايكنچسى
 هي معناسينه در اوچيچسى هم آطيبالى معناسينه * (هوس برله توزك اش قيلمادنگ
 هيچ بوليدر كيچ هوس باز اريدن كيچ) * يعنى اى الله يار نفس هوانك ايله توزك عمل لر
 ايلدك آنداغ بولسه عمرنك كوفى كيچ بولدى نفس هوالارندان كيچكل آندن بيزن گل كيچ
 ايلدك اولگسى ليل معناسينه در وايكنچسى قويغل معناسينه در * (سكا ايدى اوشال
 مر كهن سال * اكر قال اهلى ده تابلماسه حال) * يعنى اى الله يار سكا اوشال ايسكى
 يالى قارت آندين مراد شيخ حبيب الله ايديكه بيله ديوا گر علم قال اهلنده علم
 حل بولسه * (عمل كم ايلگى اوز قالى برلن * قالور عزت و حرمت الى برلن) * يعنى
 علم ظاهر اهلى اوزى ننگ علم قالى ايله عمل ايلاب خلايقلارننگ عزتنه و حرمتنه
 آلدانب طلب باز ارنندن قالغاي ننگ كه علماء ظاهر ننگ حالى آنداغ در * (بولور آرتق
 هوس برله هواسى * ابرر حال اوشبو علمت ننگ دواسى) * يعنى اول قال علمى ايله عمل
 قيلمق خلايقلارننگ عزتنه و حرمتنه آلدانب كوكلده نكبر لك لر اولقوروب هوس ايله
 نفس هواسى آرتقوريس اى عزير من آكلا كه علم حال ديدكارى اوشبو ايتلسگان
 همقورنك دواسيدر فى الجملة علم حال اولغان عالم تسويل شيطان دان خلاص اولردر
 گرچه نه قدر ورع بابنك اولسه ثبوتى اولمز تأمل * (قام قيلمك قارا كوكلگنى قيل
 ق * اول ايرننگ سوزىنى حلقه قيلم تاقى) * يعنى اى الله يار قلم قولكلا آلدنك
 رد قلم توتيق استعداد آخرت دگلدنر بلسكه يازدى قلم ننگ ايله عمل ايلب قرا
 كوكلگنى آق قيلم و نه كه سكا يوقار يده ايسكى ياشلى شيخنك ايتوب ايردى آننگ
 سوزىنى قولاغكبا آله ايلب طاققل زيراكه نصيحت ايلمك سهلدر قبول ايلمك
 مشكلدر * (اوز نك قيلمى كوكل باز ارنى طى * كشيگه سوز لامك تاجند تاسى) *
 يعنى سن اوز نك عبادتكه هوسنى چولغاماينچه كشيگه بوننگ فسقى نه مقدر در ديو
 سوزلامه * (اگر بولسه كوكل ننگ اختيارى * نه بولغاي قالسه مندين يادكارى) *
 يعنى اى الله يار سنى اولوغلار و يارانلار كوكلگه اختيار بيرماينچه التماس
 ايلسه ايدى مسلك المتقين ديدكى كتابنى يازغل ديوايديلر يا الله يار التماسمن
 قبول ايلاكل و دعى سندن قيامت كونه ديكان يادكار و ميراث قالور ديديلر
 * (بئى سن فارسى تليدين كتابى * تمام آنك مسائل ننگ جوابى) * يعنى اى الله يار
 اولوغلارنك سوزلارى موجبچه بر فارسى كتابى ياز بسن اوشبو ثبات العاجزين
 كتابى كى وهم آگامسلك المتقين ديواسم قويد سن اول كتابده بارچه مسائل
 دينيه ننگ جوابنى ياز دنك * (همه تقوا و فتواننك جوابى * اون ايكي مگدين آرتق
 بيتى آنى) * يعنى اول مسلك المتقين كتابگده بارچه اهل فتوى و تقوى لارننگ
 جوابلرين يازيب سن اول كتابى علم الفقه مسئلارنده ايلاب سن نه حاجتكه

اچنده اون ایکی منک مسائل فقهی یازدنک ضروره دینییه دن آن دین قاراغایم (اگر
شیء قلیل فی ترکی تلدین * کیچ ایمدی البته بوقال قیلدین) * یعنی ای الایار
اؤل ای تب ایردنک بر آزمونچه مسائل تصوف و توحیدنی مسلك المتقین کتابندن ترکی
تلینه یازغل دیب ترکی یارانلری ننگ تلامکی بویچه بس آنداغ اولسه
مسلك المتقین کتابی ننگ چوق مسائل لاری بو ثبات العاجزین اچنده یازدیم ایمدی
وعدہ کن ثابت اولوب قال و قیلدین کیچکل زیرا که بارچهر وایتلری یازمق سنکالماکدر
* (اگر چه بخشی سوز قندوشکر در * خطاسندین ولی خوف خطر در) * یعنی الایار
اگر چه بخشی سوز لر شکر کی لذتلی بولسه ده خطا اولماق دین قورقوغ وارد وینا کن
روایت شاده لر یازیب ورطه زندیقہ قاله سن * (خطاسی بولمغای ایغان سوز کنی *
قصرع خا کیفه سورگل یوز کنی) * یعنی ای الله یار بویازدق ثبات العاجزین
کتابی ننگ خطاسی بولسه ده الله تعالی دن عفونی تلب توفرا فقه یوز کنی سوروب
زار یلق ایلسکای سن زیرا که بنده لر ننگ اشی دایم زار یلقدر نته که بیوردی
* (خداغه زاری قیلغل ایرته وشام * اشکنی بخته قیلغل قالمغای خام) * یعنی خدای
تعالی کا ایرته وکیچه زار یلق ایملکل وخصی عمل اشکنی پشور گلچی قالماسون ریا وکیر
وهندونه که اخلاق ذمیمه لر واردر آنلر دین بیزار اولوب آنلر اوزرینه اخلاق
حمیلر اوستریب قویغل دیمکدر * (حجاب مغفرت یاقای خطاغه * سز اوار ایلسکای
تورلرک عطاغه) * یعنی الله تعالی کا زار یلق ایملک سبیلی خطا لر ننگ اوزرینه
یارلقانق پرده سنی باب رحمتی ایله تورلرک یارلقاشلرینه لایق ایملکای فاطم رحمه الله
تعالی بو حجاب مغفرت دیوب کتابنی اختتام ایلمکده اسرار بلاغت واسرار
واردر شوننگ اوچون بولکله ایله حسن اختتام ایلمدی *

قد تم بعون الله الملك المنان

بیت	فهرست الکتاب	بیت	فهرست الکتاب
۳	فی بیان اسم مصنف و سبب تألیف عزیزه		وسلم ننگ صفتی بیاننده
۴	شیخ خلق غه دورت آلت کرک بیانی	۲۲	دابة الارض بیانی
۶	قصه صوفی الله یار رحمه الله تعالی	۰۰	بیان سبب تألیف ثبات العاجزین
۷	صوفی الله یار دورت کتاب تصنیف قیلدی	۲۴	اصل بنده لك بیانی
۱۰	قصه قوم عاد	۲۵	علم عقاید ننگ بیانی
۱۱	قصه خاتم سلیمان علیه السلام	۲۶	الله تعالی ننگ سکر صفتلر یتنک بیانندن
۱۲	قصه عصاء موسی علیه السلام	۲۸	کونکندن یاوز فکر کچک کنک سورہ حشر ننگ آخرینی اوقویه لر یا که سورہ اخلاصنی اوقیه لر
۱۳	موسى علیه السلام ننگ تیافتندن اون خاصیت بار ایدى		آخر تک خدای تعالی دیدارنی
۱۵	سمر و غ قوش بیانی	۳۰	کور کازو بیانی
۲۰	حضرت رسول الله صلى الله عليه		

تحفة الملوك ترجمہ سی

مترجمی : اؤفا غوبیرنیہ س منزله اویازی یاخشییای قریہ سنہ
امام و مدرس شیخ الاسلام الحمیدی

ناشر لری : برادران کریمیلر .

(۲ نچی طبعسی)

مطبعہ کریمہ
قزان
۱۹۰۸

КАЗАНЬ.
типографія. Т. Д. „БРАТЯ БАРИМОВЫ“.
1908

(رب يسر لنا

ولا تعسر علينا)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(الْحَمْدُ) هر بر ما قتاو (لله) اول الله تعالى كه خاصدر (والسَّلام) دخی الله تعالى نك
سلامی (عَلَى عِبَادِهِ) الله تعالى نك قللاری اوز رینه بولغای ایدی (الَّذِينَ) شون دین
قللار (اصْطَفَى) اول قللار آراسندن صاف وخالص قیلدی الله تعالى محمد صلی الله
تعالی علیه وسلم نی (وَهَذَا) اوشبو اون کتابدن عبارت بولغان مصنف ذهنده گی
کتاب (مُختَصَر) قسقه قیلنمش کتابدر (فِي عِلْمِ الْفَقْهِ) فقه علمنده (جَمَعْتُهُ) جیلیم
من اول قسقه رتلنمش کتابنی (لِبَعْضِ اخْوَانِي) قرداشلرمنك بعضسی اوچون (فِي الدِّينِ)
دینده بولغان قرداشلرمنك بعضسی اوچون (بِقَدَرِ مَا) شول مقدار جیلیم مین
(وَسَعَهُ) صیدردی اول مقدارنی (وَقْتَهُ) اول مختصرنك وقتنی (وَأَقْنَصْتُ) دخی قسقه
قیلیم مین (فِيهِ) اوشبو قسقه رتلنمش کتابده (عَلَى عَشْرَةِ كُتُبٍ) اون کتاب اوز رینه
(هِيَ) اول اون کتاب (أَهَمُّ كُتُبِ الْفَقْهِ) فقه کتابلارینك کیرا کیرا کیدر
(لَهُ) اول بعض قرداشلرم اوچون (وَأَحَقُّهَا) دخی اول اون کتاب فقه کتابلارینك
تیشلی راکیدر (بِالتَّقْدِيمِ) علم ایرانوده هم ایرانوده هم عملده اُلک
قیلوغه (وَهِيَ) اول اون کتاب (کِتَابُ الطَّهَّارَةِ) طهارت بیاننك غی کتابدر برسی

وَالصَّلَاةُ) دخی نماز بیانند غی کتابدر ایکنچسی (وَالزَّكَاةُ) دخی زکوة بیانند
 کیلگان کتابدر اوچنچسی (وَالصَّوْمُ) دخی روزه بیانند کیلگان کتابدر دورتنچسی
 (وَالْحَجُّ) دخی حج بیانند کیلگان کتابدر بشنچسی (وَالْجِهَادُ) دخی خدا یولند
 صوغش قیلو بیانند کیلگان کتابدر آلتونچسی (وَالصَّيْدُ) دخی آو آولاو کتابدر
 یدنچسی (مَعَ التَّبَايُحِ) ذبیحه لر برلن (وَالْكُرَاهِيَّةُ) دخی مکر وهلارنی بیان قیلو تورغان
 کتابدر سیکزنجی (وَالْفَرَايِضُ) دخی فرایض کتابدر توقزنجی (وَالْكَسْبُ) دخی کسبنی
 بیان قیلو تورغان کتابدر اونچسی (مَعَ الْأَدَبِ) ادب برلن (نَفْعُهُ اللَّهُ تَعَالَى) فائده لندر گای
 ایدی الله تعالی بعض قرداشرلونی (بِهِ) اول کتاب برلن (وَجَعَلَهُ) دخی قیلغای
 ایدی الله تعالی اول کتابنی (سَبَبًا) سبب قیلغای ایدی (لِتَرْقِيهِ) اول بعض قرداشرلونی
 آشوبینه (إِلَى أَعْلَى مَرَاتِبِ سَعَادَةِ الْآخِرَةِ) آخرت سعادتینک الوغ مرتبه لرینه

برنجی کتاب کتاب الطهارة پا کک حکملرن بیانند

(الْمَاءُ) صو (ثَلَاثَةُ أَقْسَامٍ) اوچ قسم در (طَاهِرٌ وَطَهُورٌ) برسی اوزید پاک و باشقه نرسه لر نید
 پاکلاغوجی (وَهُوَ) اول پاک و پاکلاغوجید بولغانی (الْبَاقِي) قالغوجی صودر (عَلَى أَوْصَافِ
 خَلْقَتِهِ) اوزینک یار اتلغان صفتلاری اوزه یعنی هیچ نرسه قاتشوب اول صونی اوزگار تمگان
 بولور (وَمِنْهُ) دخی اول پاک و پاکلاغوجید بولغان صوجمله سنند (مِنْهُ) شوندی صودر
 (يَقَطُرُ) تامار (مِنَ الْكَرْمِ) یوزم آغاچندن (وَمِنْهُ) دخی اول پاک و پاکلاغوجید
 بولغان صوجمله سنند (الْمُتَغَيِّرُ) اوزگار گوجی صو (بَطَاهِرُ) پاک نرسه
 قاتشو سبیلی (إِنْ لَمْ يَغْلِبْهُ) اگر اول صوغه غالب بولماسه قاتشقان نرسه
 (بِالْأَجْزَاءِ) جزئی لر برله (وَلَمْ يُجَدِّدْ) دخی یسکار تلمش بولماسه (لَهُ)
 اول صوغه (اسْمٌ آخَرُ) ایکنچی اسم یعنی فلان نرسه صوی دیمک کی
 (وَطَاهِرٌ) دخی صونک ایکنچی قسمی اوزیگنه پاک در آنک برلن باشقه نرسه نی
 پاکلاغوه یاراماس (فَقَطُّ) یالغز (وَهُوَ) اول یالغز اوزیگنه پاک بولغان صو

(كُلُّ مَا) هر آندالاین صدور (أُزِيلَ) بپرلندی (به) اول صو برلن (حَدَّثَ) طهارتسرلکنی یعنی اول صو برلن طهارت سز وقت ده طهارت آلندی (أَوْاقِيَمْتُ) یایسه اوتالندی (به) اول صو برلن (قُرْبَةً) ثوابنی مثلاً طهارت لی بولا تروپ طهارت آلو کبی (وَنَجَّسْتُ) دخی صونلک اوچونچی قسمی نجس در یعنی اوزیده پاک توکل باشقه نرسه نیده پاکلامی (وَهُوَ) اول نجس بولغان صو (كُلُّ مَا قَلِيلٌ) هر بر آز صدور (وَقَعْتُ) تشدی (فیه) اول آز صوغه (نَجَّاسَةً) نجاست (وَأَنْ لَمْ تَغَيِّرْهُ) اگرچه اول نجاست اول صونی اوزگار تماسه ده (وَكَثِيرٌ) دخی نجس صو هر کوب صدور (وَقَعْتُ) تشدی (فیه) اول کوب صوغه (نَجَّاسَةً) نجاست (وَعَبِيرٌ) دخی اوزگارتندی اول نجاست (أَحَدًا أَوْ صَافَةً) اول صونلک اوچ صفتی نلک برسنی (جَارِيًا كَانُ) کیراک آقغوچی بولسون اول صو (أَوْ وَاقِفًا) یایسه توقناغوچی بولسون (وَالْكَثِيرُ) دخی شریعتده کوب صونلک معناسی (عَشْرٌ) اون آرشیندر (فی عَشْرٍ) اون آرشین اچنده (بِنِزَاعِ الْكُرْبَاسِ) بوز آرشینی برلن بوز آرشنی دیب یدی توتام اوزنلغی آرشونغه ایتورلر (وَفِي عَمَقٍ) تیرانلکده اول صو (لَا يُظْهَرُ) ظاهر بولماس (الْأَرْضِ) بیر (بِالْغُرْفِ) چومر وب آلو برلن (وَالْقَلِيلُ) دخی شریعتده آز صونلک معناسی (مَا) شوند این صدور (دُونَهُ) اون آرشین اچنده اون آرشیندان کیم بولور (وَالْجَارِي) دخی شریعتده آقغوچی صونلک معناسی (مَا) شوند این صدور (يَنْهَبُ) آغز وب بیرر اول صو (بِثَبْتِهِ) بر صالامنی (وَالْوَاقِفُ) دخی شریعتده توقناغان صونلک معناسی (مَا) شوند این صدور (دُونَهُ) اول بر صالامنی آغز وب بیروچی صودن کیم در یعنی بر صالامنیده آغزا آلماس (وَالنَّجَاسَةُ) دخی نجاست (كُلُّ مَا) هر آندالاین نرسه در (خَرَجَ) چقدی اول نرسه (مِنْ أَحَدِ السَّبِيلَيْنِ) ایکی یولنلک برسننن یعنی قبل دن یا دبردن (مِنْ الْإِنْسَانِ) آدمین (وَعِيره) دخی آدم دن باشقه حیوانلار دن (الْأَ) مگر نجس بولماس (خُرَاءَ الْجَمَامَةِ) کوکار چن تیزه گی (وَالْعُصْفُورَةُ) دخی چبچق تیزه گی بولارنلک تیزه گی نجس بولسه ده شریعتده نجاستلری اعتبار قلمغان (وَالثَّمُ) دخی قاندر نجاستدن (وَالْقَيْحُ) دخی ارندر نجاستدن (وَالصَّدِيدُ) دخی صاری صدور نجاستدن (إِذَا سَالَ) هر قچان

آقسه بو اوچدن هر برسی (اِلَى مَحَلِّ الطَّهَارَةِ) پاکی تورغان اورنغه کیرک
 طهارتده پاکی تورغان اوروون بولسون کیرک غسلده پاکی تورغان اوروون
 بولسون (فِي الْجُمْلَةِ) بر آرز آقسه (وَالْحَمَرُ) دخی خمر در نجاستدن (وَالْقَيْءُ) دخی
 قسقلر نجاستدن (مَلَأَ الْفَمَ) آغز تولغانچه (وَوُغِرَ مَا) دخی شول حیواننک تیزا گیدر
 نجاستدن (لَا يُوْكَلُ) آشالمش بولماس (لَحْمُهُ) اول حیواننک ایتی (مِنَ الطُّيُورِ)
 قشلاردن (يُنَجِّسُ) نجس لر اول تیزهک (الْمَاءُ) صونی (لَا) نجسله مس (الثَّوْبُ)
 کییمنی (حَتَّى يَفْجَشَ) فاحش بولغانچاچه اَمَّا فاحش بولسه نجسلر فاحشنک معناسی
 بر قارش اچنده بر قارش بولور یایسه بر آرشین اچنده بر آرشین بولور
 (وَحُرَّةُ الْفَأْرَةِ) دخی سچقاننک تیزه گی (وَبَوْلُهُا) دخی سچقاننک بولی نجاستدن
 (مَعْفُو عَنْهُ) عفو قیلنمشلاردور سچقاننک تیزه گی برلن بولی (فِي الطَّعَامِ)
 طعام ده (وَالثَّوْبُ) دخی کییمده (لَا) عفو قیلنمش بولماسلار (فِي الْمَاءِ) صوده
 (وَدَمُ الْبَقِ) دخی چبنارنک قانی (وَالْبُرَاغِيثُ) دخی بورچه لرنک قانی (وَالسَّمَكُ)
 دخی بالقلارنک قانی (عَفُو) عفو قیلنمشدر (وَشَعْرُ الْمَيْتَةِ) دخی اولکسه نک تگی
 (وَكُلُّ جُرْءٍ) دخی هر برر کیساگی (مِنْهَا) اول اولکسه دن (لَا حَيَوَةَ) یوقدر ترکک
 (فیه) اول کیساکن موگز طایاق کبی (طَاهِرٌ) پاکدر (وَشَعْرُ الْخَنْزِيرِ) دخی دوڭغزننک
 تگی (وَسَائِرُ اجْزَائِهِ) دخی باشقه کیساکلری (يَجَسُّ) نجسدر (وَرُخَصٌ) دخی رخصت
 بیرلیدی (لِلْغُرْزِ) تگو اوچون (بَشْعَرُهُ) دوڭغزننک تگی برلن (وَعَظْمُ الْفِيلِ) دخی
 فیلنک سیاگی (طَاهِرٌ) پاکدر (وَكُلُّ اِهَابٍ) دخی ایلنمگان هرچی تیری (اِذَا
 دُبَغَ) هر قیچان ایلنسه (فَقَدْ) بس تحقق (طَهَّرَ) پاک بولور یعنی استعمال درست
 بولور (الَا) مگر استعمال درست بولماس (جِلْدُ الْخَنْزِيرِ) دوڭغز تیرسنى ذاتی
 نجس بولغانلقى اوچون (وَالْأَدَمَى) دخی آدم تیرسنى حرمتلی بولغانلقى اوچون
 (وَسُورُ الْأَدَمَى) دخی آدمنک سووری یعنی آشاغانندن و اچکانندن قالغان نرسه سی
 (طَاهِرٌ) پاکدر (الَا) مگر پاک بولماس (حَالُ شُرْبِ الْخَمْرِ) خمر اچکان حالنده
 لکن اچکاج بر آرز زمان تورسه یا آغزنی چایقاسه پاک بولور (وَسُورُ الْفَرَسِ) دخی

آلتىك سۇرى (وَمَا) دى شۇنداقىن حيواننىڭ سۇرى (يُؤْكُلُ) آشالمىش بولور
 (لَحْمُهُ) اول حيواننىڭ ايتى (طَاهِرٌ) پاكدىر (وَسُورُ الْخَنَازِيرِ) دى دوڭغىزنىڭ سۇرى
 (وَالْكَلْبُ) دى اتمنىڭ سۇرى (وَسَبَاعُ الْبَهَائِمِ) دى يىرتقچ حيوانلارنىڭ سۇرى
 (نَجَسٌ) نجىسىر (وَسُورُ الْهَرَّةِ) دى ماچىنىڭ سۇرى (وَالدَّجَاجَةُ الْمُخْلَاتُ) وبوش
 يىبرلىمىش تاوقلارنىڭ سۇرى (وَالْأَبِلُ) دى تىيەنىڭ سۇرى (وَالْبَقَرُ) دى صغىرنىڭ
 سۇرى (الْجَلَالَةُ) اول تىيە بىرلن صغىر نجىس آشاوچى بولسالىر (وَالْحَيَّةُ) دى يلاننىڭ
 سۇرى (وَالْعَقْرَبُ) دى چايلاننىڭ سۇرى (وَالْفَأْرَةُ) دى سىچقاننىڭ سۇرى
 (وَسَبَاعُ الطَّيْرِ) دى يىرتقچ قشلارنىڭ سۇرى (مَكْرُوهٌ) مكروھىدىر بو سۇرلىر
 (وَسُورُ الْبَقْلِ) دى قاچىرنىڭ سۇرى (وَالْحِمَارُ) دى ايشاكنىڭ سۇرى (مَشْكُوكٌ)
 شكلىدىر (فِي طَهْوَرِيَّتِهِ) قاچىر بىرلن ايشاكنىڭ سۇرىنىڭ پا كلاوچى بولوندىر اما
 اوزلىرى پاك بولوندىر شك يوق (فَإِنْ لَمْ يَجِدْ) بس اگر طهارة آلچى كىشى
 تابماسى (غَيْرُهُ) ايشاك بىرلن قاچىر سۇرىدىن باشقىە صونى (تَوَضَّأَ) طهارة آلور
 (بِهِ) اول قاچىر و ايشاك سۇرى بىرلن (وَتَيَمَّمَ) دى تىيم دە صوغار (فَايُهِمَا)
 بس اول تىيم بىرلن طهارةنىڭ كىرك قايسونى (قَدَّمَ) الك قىلسى (جَازَ) درست
 بولور يعنى كىراك اۆل طهارة آلوب صوكرە تىيم صوقسون كىراك اۆل تىيم
 صوغوب صوكرە طهارة آلسون *

(فصل في الوضوء والغسل)

(فَصْلٌ) او شىبو فصل (فِي الْوُضُوءِ) طهارة بياننىدەر (وَالْغُسْلُ) دى غىسل بياننىدەر
 (فَرَضُ الْوُضُوءِ) طهارةنىڭ فرضى (أَرْبَعَةٌ) دورتىدەر (الْأَوَّلُ) دورە فرضنىڭ اول گىسى
 (غَسْلُ الْوُجْهِ) يوزىنى يوماقدىر (وَهُوَ) اول يوز (مِنْ مَتْنَبِ النَّاصِيَةِ) ما ئىلاى صاچى
 اوسب ترەلگەن يىزدىن آلوب (إِلَى أَسْفَلِ التَّقَنِّ) ايباك آستىنى قىدى (طُولًا)
 اوزنىڭ يوزىدىن (وَمِنْ الْأُذُنِ) دى بىر قلاقىن آلوب (إِلَى الْأُذُنِ) ايكىنچى قلاقى
 قىدى (عَرْضًا) يا صىلاق يوزىدىن (وَيَجِبُ) دى واجب بولور (غَسْلُ الشَّعْرِ)

صاچنى يعنى تىكنى يوماقلىق (السَّاتِر) ارتىكوچى اول صاچ (لِلْمُعَدِّينَ) ايكى يا ئاقنى
 (وَالْتَقَنَ) دىخى ايبىياكنى (وَلَا يَجِبُ) دىخى واجب بولماس (غَسْلُ مَا) شول نىرسه نى
 يوماقلىق (تَعْنَهُ) اول تىكنىڭ آستىنىدە بولدى (وَتَحْتَ الشَّارِبِ) دىخى مېيىقى آستىنىدە
 بولغان نىرسه نى يوماقلىق واجب بولماس (وَالْحَاجِبِ) دىخى قاش آستىنىدە بولغان
 نىرسه نى يوماقلىق واجب بولماس (وَمَا) دىخى شول تىكنى يوماقلىق واجب بولماس (نَزَلَ)
 صالتىدى يعنى يېرىلدى اول (مِنَ اللَّحْيَةِ) صقالدىن (أَمَّا الْبَيَاضُ) اما آقلىق (الَّتَى)
 شونداين آقلىق كىم (بَيْنَ الْعِنَارِ) يال آراسى بىرلن (وَالْأُذُنَ) دىخى قلاق
 آراسىنىدە بولدى (فَيَجِبُ) بىس واجب بولور (غَسْلُهُ) اول آقلىقنى يوماق (وَالثَّانِي)
 دىخى طهارتنىڭ فرض لارىنىڭ ايكنىچىسى (غَسْلُ الْيَدَيْنِ) ايكى قولنى يوماقلىقدىر
 (مَعَ الْمَرْفُوقَيْنِ) ايكى ترساكلىرى بىرلن (وَالثَّالِثُ) دىخى طهارتنىڭ فرضلارىنىڭ
 اوچىنچىسى (مَسْحُ رُبْعِ الرَّأْسِ) باشنىڭ دورت دن بىرىنىە مسح قىلودىر (وَالرَّابِعُ)
 دىخى طهارتنىڭ فرضلارىنىڭ دورتنچىسى (غَسْلُ الرَّجْلَيْنِ) ايكى آياقنى يوماقلىقدىر
 (مَعَ الْكَعْبَيْنِ) ايكى طوبىقلارى بىرلن (وَالدَّوَاءُ) دىخى دارو (فِي شُقُوقِهِمَا) ايكى
 آياقنىڭ يارقلارىنىدە بولغان دارو يعنى بىر كىشى ايكى آياغىنىدە بولغان يارقلارىغە دارو
 قويغان بولسە (يَصِحُّ) درست بولور (مَعَهُ) اول دارو بىرلن (الْوَضُوءُ) طهارت
 (وَسُنَنُهُ) دىخى طهارتنىڭ سىنىلىرى (عَشْرُونَ) يىكرمىدىر (النِّيَّةُ) نىيەتدە بىرسى
 (وَالْتَّسْمِيَةُ) دىخى طهارتنىڭ باشىدا (بِسْمِ اللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى دِينِ الْإِسْلَامِ)
 دىيىپ ايتىدور (وَوُغْسِلُ الْيَدَيْنِ) دىخى ايكى قولنى يوماقلىق اوچىنچىسى (إِلَى الرُّسْغَيْنِ)
 بلان كىرىنىە قدرى يعنى خاتونلار بلان كىيە تورغان اورنغە قدرى (ثَلَاثًا) اوچ مرتبە (لِلْقَائِمِ)
 تورغوچى كىشىگە (مَنْ نَوَمَهُ) يوقسىندىن (وَالْتَرْتِيبُ) دىخى طهارتنىڭ سىنىلىرىنىڭ
 دورتنچىسى تىرتىبدىر يعنى اوّل بوزنى يودوب صوڭرە ايكى قولنى يودوب صوڭرە باشقە مسح
 قىلوب صوڭرە ايكى آياقنى يوماقلىق (وَالْمَوَالَاةُ) دىخى طهارتنىڭ سىنىلىرىنىڭ
 بىشچى توتاش قىلودىر يعنى طهارت اشلىرى آراسىنىدە ايكنىچى نىرسە بىرلن
 شغىللەنماسلىكدىر (وَالسَّوَاكُ) دىخى طهارتنىڭ سىنىلىرىنىڭ آلتىنچىسى مەسواك استعمال

قیلودر (وَالْمَضْمُضَةُ) دخی طهارتنڭ سننلرینڭ یدنچسی آغزغه صو آلودر
 (وَالْأَسْتِنْشَاقُ) دخی طهارتنڭ سننلرینڭ سیگزنچسی بورنغه صو آماقندر
 (وَالْمُبَالِغَةُ) دخی طهارتنڭ سننلرینڭ توقزنچسی بیک توروشودر (فیهمَا) آغز
 برلن بورنغه صو آلوده (لِلْمُقَطَّرِ) روزه بولماغان کشیگه آغزغه صو آلوده مبالغه
 قیلویعنی آغزی تولغانچه صونی کوب قیلودر بورنغه صو آلوده مبالغه صونی بورن
 توبینه قدر تارتودر (وَالْبَدَايَةُ) دخی طهارتنڭ سننلرینڭ اوننچسی طهارت آغانده
 باشلاماقلقدر (بِالْمِيَامِنِ) اوڭ یاقلاری برلن (وَالْبَدَايَةُ) دخی طهارتنڭ سننلرینڭ
 اون برنچسی باشلاماقلقدر (فِي غَسْلِ الْيَدَيْنِ) ایکی قولنی یوماقده (وَالرَّجْلَيْنِ)
 دخی طهارتنڭ سننلرینڭ اون ایکنچسی ایکی آیاقنی یوماقده باشلاماقلقدر
 (مِنْ رُؤُسِ الْأَصَابِعِ) هر ایکسنی یوماقده بارماقلارینڭ باشلارندن باشلاماقلقدر
 (وَتَغْلِيلُ اللَّحْيَةِ) دخی طهارتنڭ سننلرینڭ اون اوچونچسی صقالنی آرا لاشدرودر
 (وَالْأَصَابِعِ) دخی طهارتنڭ سننلرینڭ اون دورتنچسی بارماقلارنی آرا لاشدرودر
 (وَتَجْرِيكَ الْخَاتَمِ الضَّيْفِ) دخی طهارتنڭ سننلرینڭ اون بشنچسی تار بولغان
 یوزکنی سلاکتودر (وَمَسْحُ كُلِّ الرَّأْسِ) دخی طهارتنڭ سننلرینڭ اون آلتونچسی
 باشینڭ بارچه سینمه مسح قیلودر (وَالْبَدَايَةُ) دخی طهارتنڭ سننلرینڭ اون یدنچسی
 باشلاماقلقدر (مَعَ مَقْدَمِهِ) باشینڭ آلداغی الشی برلن (وَمَسْحُ الْأَذْنَيْنِ) دخی
 طهارتنڭ سننلرینڭ اون سیگزنچسی ایکی قلاغینه مسح قیلودر (وَالرَّقَبَةِ) دخی
 طهارتنڭ سننلرینڭ اون توقزنچسی موینغه مسح قیلودر (وَتَغْلِيلُ كُلِّ غَسْلٍ)
 دخی طهارتنڭ سننلرینڭ یکرمنچسی هر اعضانی یورنی اوچ مرتبه قیلماقلقدر
 (وَفَرَضُ الْغُسْلِ) دخی غسلنڭ فرضی (خَمْسَةٌ) بشدر (وَالْمَضْمُضَةُ) آغزغه صو
 آلودر برسی (وَالْأَسْتِنْشَاقُ) دخی بورنغه صو آلودر ایکنچسی (وَعَسْلُ سَائِرِ الْبَدَنِ)
 دخی باشقه تننی یوماقده اوچنچسی (وَأَيضَالُ الْمَاءِ) دخی صونی ایرشدر مکرر دورتنچسی
 (إِلَى بَاطِنِ السُّرَّةِ) کند کینهڭ اچینه (وَالْإِثْنَاءُ شَعْرَ الرَّجُلِ) دخی غسلنڭ فرضلارینڭ
 بشنچسی ایرننڭ تک آرا لارینه صو ایرشدر ویدر (وَأَنْ كَانَ) گرچه بولسه ده تگی یعنی

صاحی (مَظْفُورًا) اور لہش (بِخِلَافِ ظَفَائِرِ الْمَرْأَةِ) خاتونلارنڭ ظلم لارینڭ خلافتچہ یعنی خاتونلارنڭ صاحیلاری اور اسگان بولسہ تبینہ صوایر شسہ سوتولازم توگل (وَسُنَّتُهُ) دخی اول غسلنڭ سنتی (سُنَّةٌ) جمعی آلتیدر (أَنْ يَبْدَأَ) باشلاماقلقد ر غسلینی (بِغَسْلِ يَدَيْهِ) ایکی قولنی یوماق برلن (وَفَرَجِهِ) دخی عورتنی یوماقلقد ر یعنی عورتنی یوماق برلن باشلار (وَأَزَالَةَ النَّجَاسَةِ) دخی نجاستنی بیرو برلن باشلار (عَنْ بَدَنِهِ) تننن (ثُمَّ) مونڭ صوکنده (يَتَوَضَّأُ) طہارت آلور (كُضُوءُ الصَّلَاةِ) نماز اوچون طہارت آلمان کی (الْأَرْجَلَيْهِ) مگر آیور ماشول ایکی آیاغنی یوماس (أَنْ كَانَ) اگر بولسہ غسل قیونوچی (فِي مَجْمَعِ الْغُسَالَةِ) غسل صوی جیولوب تورا تورغان اورنڭ (ثُمَّ) مونڭ صوکنڭ (بِغَسْلِ) یووار (رَأْسِهِ) باشینی (وَجَسَدِهِ) دخی تننی (ثَلَاثًا) اوچ مرتبہ (ثُمَّ) مونڭ صوکنڭ (يَخْرُجُ) چغار (مِنْ مَجْمَعِ الْغُسَالَةِ) غسل صوی جیولغان اورنن (فَيَغْسِلُ) بس یووار (رِجْلَيْهِ) ایکی آیاغنی (وَعُسْلُ يَوْمِ الْجُمُعَةِ) جمعہ کونی نڭ غسلی (وَالْعِيدَيْنِ) دخی عید کونی نڭ غسلی (وَعَرَفَةَ) دخی عرفہ کونینڭ غسلی (وَعِنْدَ الْأَحْرَامِ) دخی احرام باغلاغان وقتاغنی غسل (سُنَّةٌ) سنتدر (وَشَرَطُ السُّنَّةِ) جمعہ کونینڭ غسل سنتنی اوتاوونڭ شرطی (أَنْ يُصَلِّيَ) او قماقلقد ر (به) اول غسل برلن (الْجُمُعَةِ) جمعہ نمازینی (قَبْلَ أَنْ يَعْدُثَ) طہارت سزلک پیدا بولودن بورن (وَعُسْلُ مَنْ) دخی شول کشینڭ غسلی (أَسْلَمَ) مسلمان بولدی (أَوْ أَفَاقَ) یاہوشی کینکان یا دیوانہ بولغان آدم عقلینہ کیلدی (أَوْ بَلَغَ) یایسہ صبی بالغ بولدی (بِالْمَنْ) یاش برلن یعنی اون بش یاش کہ یتدی صبی کیرک ایر کیرک قز بولسون (مُسْتَجَبٌ) بلارنڭ غسلی مستحبدر (وَأَنْ بَلَغَ) اگر صبی بالغ بولسہ (بِأَنْزَالِ الْمَنَى) منی اینمک برلن (فَوَاجِبٌ) بس اول صبی نڭ غسلی واجبدر (وَعُسْلُ الْجَنَابَةِ) دخی جنبلک غسلی (وَالْحَيْضِ) دخی حیض غسلی (وَالنَّفَاسِ) دخی نفاس غسلی (لَا يَسْقُطُ) شماس (بِالْإِسْلَامِ) مسلمان بولوبرلن یعنی کافر جنب حالک مسلمان بولسہ یا کافره خاتون حیض یا نفاسی تمام بولغاچ مسلمان بولسہ اسلام پاکگی یتمی بلکہ غسل واجب بولا *

فصل

(فَصْلٌ) اوشبو فصل (نَوَاقِصُ الْوُضُوْءِ) طهارتنى صندرعوجى نرسه لَر (كُلُّ مَا) هر
 آندالاي نرسه در (خَرَجَ) چقى (مِنْ أَحَدِ السَّبِيلَيْنِ) ايكى يولنك برسندن (وَمِنْ
 غَيْرِ السَّبِيلَيْنِ) دى ايكى يولنك برسندن باشقه دن چقان نرسه صندور (كَالْتَمِ)
 قان كى (وَالْقَيْحِ) دى ارن كى (وَالصَّديدِ) دى صارى صوكى (السَّائِلِ) آقغوى
 بولسه بلارنك هر برسى (بَغْيَرِ عَصْرِ) صغودن باشقه (الى مَحَلِّ الطَّهَارَةِ) پاكلا و واجب
 بولغان اورنغه آقغوى بولسه (فِي الْجُمْلَةِ) بر آزي عنى بر آز پاكلى تورغان اورنغه
 آقسه (وَالْقَيْحِ) دى قصو طهارتنى صندور (مَلَأَ الْقَم) آغز تولغانچه (وَالنَّوْمِ) دى
 يوقلاو طهارتنى صندور (مُضْطَجِعًا) بر جانبى اوزرينه ياتقانى حاله (أَوْ مُتَكَاً) يايسه
 تايانوب (أَوْ مُسْتَنِدًا) يايسه سيال (غَيْرِ مُسْتَقَرٍّ) قرارلانودن باشقه (عَلَى الْأَرْضِ)
 بير اوزرينه (وَعَلْبَةُ الْعَقْلِ) دى عقلنك جيكلشمش بولوى طهارتنى صندور (بِأَعْمَاءِ)
 هوشى كيتو برلن (أَوْ جُنُونٍ) يايسه ديوانه بولوبرلن (أَوْ سَكْرٍ) يايسه ايسرو برلن
 (وَالْقَهْقَرَةِ) دى قجرب تاوش برلن كلو طهارتنى صندور (فِي كُلِّ صَلَاةٍ) هر
 برنمازده (ذَاتِ رُكُوعٍ) ركوع اياسى بولغان نمازده (وَسُجُودٍ) دى سجد اياسى
 بولغان نمازده (وَلَوْ خَرَجَ) اگر چقسه (مِنْ فَمِهِ) طهارتلى كشينك آغزندن (دَمٍ)
 قان چقسه (أَنْ غَلَبَهُ) اگر غالب بولسه اول قانغه (الرَّيْقُ) تترك (لَوْنًا) تس
 يوزندن (لَمْ يَنْقُضْ) اول قانك چغوى طهارتنى صندرماس (وَأَنْ غَلَبَ) اگر
 غالب بولسه (الْتَّمُ) قان غالب بولسه (الرَّيْقُ) تترك كه (أَوْ تَسَاوَيًا) يايسه قان
 برلن تترك برابر بولسه لار (يَنْقُضُ) اول قانك چغوى طهارتنى صندور
 (وَمُسُّ التَّنَكَّرِ) دى ذكرنى توتو (لَا يَنْقُضُ) صندرماس طهارتنى (وَلَا) دى
 صندرماس (لَمَسُ الْمَرْءِ) خاتوننى توتو (إِلَّا) مگر صندور (فِي الْمُبَاشَرَةِ الْفَاحِشَةِ)
 فاحش بولغان مپاشرده مپاشره فاحشه شول ايرنك يالانغاچ تنى خاتوننك يالانغاچ
 تنينه تيار ايرنك آلتى قائم بولغان بولور هر ايكسينك عورتى برسى برسینه
 توتاش (وَيُوجِبُ) دى واجب ايتار (الْغُسْلُ) غسلنى (دَفَقَ الْمَنَى) منى صوبنك

آتلوب چغوی (بَشَهْوَة) قرغود آر زو برلن (نَائِمًا کَانَ) کرک یوقلاغان حالده (أَوْ قِضَانًا) یایسه اویاغ حالده اما بر نرسه دن قورقب یا آغر نرسه کوتاروب یا که یوغاری اورندن یغلوب تشو برلن منی صری چقسه بوصورتلرده غسل واجب بولماس (وَتَغِيبُ الْحِشَّةَ) دخی ذکرلنک کمره سینک غائب بولوی غسلنی واجب ایثار (فِي أَحَدِ السَّبِيلَيْنِ) قبل برلن یعنی فرج برلن دبرلنک بر سینه غائب بولوی (مِنَ الْإِنْسَانِ) آدمدن (عَلَيْهِمَا) اول قیلوچی برلن قیلنمشنک هر ایکسی اوزرینه (وَالْحَيْضُ) دخی حیضنک بتوی غسلنی واجب ایثار (وَالنَّفَاسُ) دخی نفاسنک بتوی غسلنی واجب ایثار (وَلَا يُوجِبُهُ) دخی اول غسلنی واجب ایتماس (خُرُوجِ الْمَنِيِّ) منی صوینک چغوی (بَغَيْرِ شَهْوَةٍ) قرغودن باشقه چقسه اوتکانلگی صورتلر کبی (وَلَوْ احْتَلَمَ) دخی اگر یوقلاغان آدم توشلنسه (وَلَمْ يَرِ) دخی کورمه (بَلَلًا) یوشلکنی ذکر باشنک یا کییمنک (فَلَا غُسْلَ) بس یوقدر غسل (عَلَيْهِ) اول توشلنوچی اوزرینه (وَلَوْ رَأَى) دخی اگر کورسه (بَلَلًا) یوشلکنی (مَنِيًّا کَانَ) کرک منی بولسون (أَوْ مَنِيًّا) یایسه منی بولسون (وَلَمْ يَذْكُرْ) دخی ایسنه توشرمسه (احْتِلَامًا) تشلنونی (لَزِمَهُ) لازم بولور اول توشلنوچیگه (الْغُسْلُ) غسل .

(فصل فی مسح الخفی)

(فَصْلٌ) اوشبو فصل (فِي مَسْحِ الْخَفِيِّ) چیتسکگه مسح قیلو بیاننده کیلگان فصلدر (بِمَسْحٍ) مسح قیلور (الْمُقِيمِ) اوچ کیچه وکوندزک سفرگه چقماغان کشی (مِنَ الْحَدَثِ) طهارتسزلکنن (خَاصَّةً) خاصلف یوزندن یعنی جنبلکنن توکل (يَوْمًا وَلَيْلَةً) برکیچه وکوندز مسح قیلور (وَالْمُسَافِرِ) دخی اوچ کون وکوندزک یولغه چقغان کشی یا آندن آرتقغه یعنی شول مسافر مسح قیلور (ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ وَلَيَالِيهَا) اوچ کیچه وکوندزنی (مِنَ وَقْتِ الْحَدَثِ) مسعنک باشی حساب ایتلور طهارت صنغان وقتدن (بِشَرْطِ لَبْسِهِ) اول چیتسکنی کیبوشرطی برلن (عَلَى طَهَارَةٍ كَامِلَةٍ) کامل طهارت اوزرینه (عِنْدَ الْحَدَثِ) طهارتسزلک وقتنده چیتک کیگان وقتنده کامل طهارت کیرکمی (وَيُجْزَوْنُ) دخی درست بولور (الْمَسْحُ) مسح (عَلَى خُفٍّ) شوندا این چیتک اوزرینه

(فَوْقَ خُفٍّ) چیتک اوستند بولدی اول یعنی ایکی قات چیتک کیسه اوستندگی
چیتککه مسح درست بولا (وَعَلَى جُرْمُوقٍ) دخی جرموق اوزرینه مسح درست بولور
کاوش کالوش ریزینکی کبی نرسه لر (فَوْقَ خُفٍّ) چیتک اوستند بولغان جرموق
اوزرینه (أَنْ أَيْسَهُ قَبْلَ الْحَمَلِ) اگر طهارتسزلکن بورون کیسه (وَعَلَى
جُورِبٍ) دخی جورب اوزرینه مسح درست بولور کیز اینک قالن اویق کبی
نرسه لر (لَا يَشْفُ) سکرمه (الْمَاءُ) صونی (وَيَقِفُ) دخی توقتار بولسه (عَلَى السَّاقِ)
بالتز اوزرینه (بِلا رِبْطٍ) بیلودن باشقه (وَلَوْ لَمْ يَكُنْ) گرچه بولماسه ده
(مُجَلَّدًا) تیوریلنمش یعنی اوستند و آستند تگلگان تیری بولماسه (أَوْ مُنْعَلًا)
یایسه باشماقلانمش یعنی آستند تگلگان تیری بولماسه (وَلَوْ سَافَرٌ) دخی اگر
سفر قیلسه (مُقِيمٌ) ایوده تورغوچی کشی (فِي مَدَّةِ الْمَسْحِ) مسح مدتند یعنی بر
کیچه وکوندزدن بورون (أَتَمَّ) تمام قیلور (ثَلَاثًا) اوچ کیچه وکوندزنی (وَلَوْ أَقَامَ)
دخی اگر مقیم بولسه (مُسَافِرٌ) مسافر کشی (فِي مَدَّتِهِ) مسحنتک مدتند (لَمْ يَزِدْ)
آرتدیرماس اول کشی مسحنی (عَلَى يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ) برکیچه وکوندز اوزرینه (مِنْ حِينَ
الْمَسْحِ) مسح قیلغان وقتدن (وَيَمْسَحُ) دخی مسح قیلور (ظَاهِرَ الْخُفِّ) چیتکنک
طشینه (وَأَقْلَهُ) دخی مسحنتک آزارغی (قَدَرُ ثَلَاثَةِ أَصَابِعَ) اوچ بارمق قدریدر (مِنْ
أَصَابِعِ الْيَدِ) قول بارماقلارندن (وَالْخُرْقُ الْكَبِيرُ) دخی الوغ یرتق (مَانِعٌ) طیفوچیدر
مسحنتک درستلکنی (وَهُوَ) اول الوغ یرتق (قَدَرُ ثَلَاثَةِ أَصَابِعَ) اوچ بارمق مقداریدر
(مِنْ أَصْغَرِ أَصَابِعِ الرَّجْلِ) آباق بارماقلارینک کچکنه لرندن (وَيَنْقُضُ) دخی
صندیرر (الْمَسْحُ) مسحنی (كُلُّ مَا) هر نرسه (يَنْقُضُ) صندیرر ایدی (الْوُضوءُ)
طهارتنی (وَيَنْقُضُهُ) دخی صندیرر اول مسحنی (أَيْضًا) ینه ده (مُضِي الْمُدَّةِ) مسح
مدتینک اوتوی (وَنَزَعَ أَحَدَ الْقَدَمَيْنِ) دخی ایکی آباقنک برسنی صورو صندیرر
(إِلَى سَاقِ الْخُفِّ) چیتکنک بالتزی صاری (وَمَتَّى) قایو زمان (بَطْلٌ) باطل بولسه
(الْمَسْحُ) مسح (بِمُضِي الْمُدَّةِ) مدتک اوتوی برلن (أَوْ نَزَعَ الْخُفَّ) یایسه چیتکنی
صورو برلن (كَفَى) یتار اگر طهارتی بولسه (غَسَلَ الْقَدَمَيْنِ) ایکی آباقنی یوماق
(وَيَمْسَحُ) دخی مسح قیلور (الْأَجْبِيْرَةُ) جراحت چوبراگی اوزرینه (وَأَنْ شَدَّهَا)

گرچه بیلسه ده اول چوپرا کنی (مُحْتَنًا) طهارتسز حاله (وَلَا يَتَوَقَّتُ) دخی جبیره گه مسح و قنلانماس (وَأَنْ سَقَطَتْ) دخی اگر تشسه اول جبیره (عَنْ غَيْرِ بُرٍّ) تزالودن باشقه دن (بَقِيَ) اولسگی حالنه قالور (الْمَسْحُ) مسح یعنی یا کثادن مسح کیرا کماس (وَأَنْ كَانَ) دخی اگر بولسه جبیره نڭ تشوی (عَنْ بُرٍّ) تزالودن (بَطُلَ) مسح باطل بولور (وَأَنْ كَانَ) اگر بولسه اول جبیره نڭ تشوی (فِي الصَّلَاةِ) نماز اچنک (اسْتَقْبَلَهَا) باشند آلور اول نمازی (وَعَصَابَةُ الْفَصْدِ) دخی قان آلدرغان اورنغه بیلگان یا ولق (وَنَعْوَهُ) دخی مونڭ کبی نرسه (إِنْ أَضُرَّ) اگر ضرر بیرسه (حُلَّتْهَا) اول یا ولقنی چیشو (مَسَحَهَا) مسح قیلور اول یا ولقغه (مَعَ فُرْجَتِهَا) آچقلغی برلن *

فصل فی التیمم

(فَصَّلْ) اوشبو فصل (فِي التَّيْمُمِ) تیمم بیاننده کیلگان فصل در اوشبو (وَمَنْ لَمْ يَجِدْ) برکشی تابماسه (الْمَاءُ) صونی (خَارِجَ الْمَصْرِ) شهر نڭ طشنده (بَيْتَهُ) اول کشی آراسی برلن (وَبَيْنَ الْمَصْرِ) دخی شهر آراسنک بولسه (نَحْوُ مِيلٍ) بر میل مقداری یعنی دورت مڭ آدوم (أَوْ وَجَدَهُ) یایسه تابسه اول صونی (وَهُوَ) حالبوکم اول کشی (يَخَافُ) قورقار بولسه (الْعَطَشُ) صوصاودن یعنی بوصودم برلن طهارت آلسام اوزم یا حیوانم صوصاغانک نیشلرمون دیسه (أَوْ) یایسه (كَانَ) بولسه اول کشی (مَرِيضًا) آورو (يَخَافُ) قورقار بولسه (شَقَّةَ مَرَضِهِ) صوبرلن طهارت آلغانک آورو نڭ قاتی بولوندن (أَوْ) یایسه (تَأْخِيرُ بُرِّهِ) تزالوینڭ کیچگوندن (بِجَرَّةٍ) حرکت قیلو سببلی (أَوْ) یایسه (بِاسْتِعْمَالِهِ) صونی استعمال قیلو سببلی (أَوْ) یایسه (كَانَ) بولسه (جُنْبًا) جنب بولسه (فِي الْمَصْرِ) شهرده (يَخَافُ) قورقار بولسه (شَقَّةَ الْبَرْدِ) صالقونلقنڭ قاتیلغندن (أَوْ كَانَ) یایسه بولسه (خَائِفًا) قورقوجی (مَنْ عَدُوٌّ) دشمنان (أَوْ سَمِعَ) یایسه یرتقچ حیواندن (أَوْ وَجَدَهُ) یایسه تابسه اول صونی (يُبَاعُ) لکن اول صوصاتلمش بولور (بَغْبِنَ فَاخِشٍ) آرتق قیمت بها برلن (أَوْ يَتَمَنَّي الْمُنَى) یایسه صو قیمت بها برلن صاتلماس بلسکه اوزینڭ نفس امرده گی بهاسی برلن صاتلور (وَهُوَ) حالبوکم بوکشی (لَا يَمْلِكُ) آچقه نی

ملك لمناس بولسه يعنى آتجهسى يوق بولسه (تيمم) بوصورتلرنىڭ كلسندە تيمم
 صوغار (وتيمم) دىنى تيمم صوغار (مع جواز الماء) صوبلا لىرىپ (لغوى قوت صلوة
 العبدین) ايكى عيد نمازىنىڭ اوتوندىن قورقو اوچون (أو الجنازة) يايىسە جنازە
 نمازىنىڭ اوتوندىن قورقو اوچون (وَالْوَلِيُّ) حالبوكمولى (غیره) بوتيمم صوغوچىدىن
 باشقە كىشى بولسە جنازە نمازىنىڭ وليلىرى سلطان قاضى محله امامى ميت كە ايڭ
 ياقين بولغان اير كىشى (لَا) تيمم درست بولماس (لغوى قوت الجمعة) جمعة نمازىنىڭ
 اوتوندىن قورقو اوچون (وَالْوَقْتُ) دىنى وقت نمازىنىڭ اوتوندىن قورقو اوچون
 (فَإِنْ كَانَ) بسا گر بولسە (مَعْرِفَتُهُ) يولداشى بىرلن (مَاءٌ) صو (طَلَبُهُ) استار اول
 صونى (قَبْلَ التَّيْمُمِ) تيمم صوغودن بورن (استجباً) مستجب لك يوزىدىن يعنى
 استاومستجب (وَلَا يَجِبُ) دىنى واجب بولماس (طَلَبُ الْمَاءِ) صونى استامالك (الْأَمْرُ)
 مگر واجب بولور (إِذَا غَلَبَ) هر قىچان غالب بولسە (عَلَى ظَنِّهِ) تيمم صوغوچىنىڭ
 گمانى اوزرىنە (أَنَّ) درستلىكده (بِقُرْبِهِ) تيمم صوغوچىنىڭ ياقينىدە بولغوچىدىر
 (مَاءٌ) صو (وَالتَّيْمُمُ) دىنى تيمم (ضَرْبَتَانِ) ايكى صوغودر (ضَرْبَةً) بر صوغوى (لِلْوَجْهِ)
 يوزگە مسح قىلو اوچون (وَضَرْبَةً) دىنى بر صوغوى (لِلْيَدَيْنِ) ايكى قولغە مسح قىلو
 اوچون (مَعَ الْمَرَّقَيْنِ) ترساكلىرى بىرلن (وَيُغْلَلُ) دىنى آرا لاشدرر تيمم صوقغاندە
 (أَصَابِعُهُ) بارماقلىرىنى (وَيَنْزَعُ) دىنى صـورر يعنى بارماغىدىن چقار
 (خَاتَمَهُ) يوزگىنى (وَالنِّيَّةُ) طهارتسىزلىكنى يىرونى قصد قىلو (فيه) اول
 تيمم دە (فَرَضٌ) فرضدر (وَيَجُوزُ) دىنى درست بولور تيمم دە (بِالصَّعِيدِ الطَّاهِرِ) پاك
 يىر جنسىنە (وَهُوَ) اول پاك يىر جنسى (كُلُّ مَا) هر آندالايىن نرسە در (كَانَ)
 بولدى اول نرسە (مِنْ جِنْسِ الْأَرْضِ) يىر جنسىدىن (كَالتُّرَابِ) توفراق كىي (وَالرَّمْلِ)
 دىنى قم كىي (وَالْعَجَرِ) دىنى تاش كىي (وَالنُّورَةِ) دىنى نوره تاش كىي (نوره) تىك كىترە
 تورغان تاشقە ايتلور (وَالْكَعْلُ) دىنى سرمە تاشى كىي (وَالزَّرْنِيبُ) دىنى زرنىب
 تاشى كىي (وَالتَّيْمُمُ) دىنى تيمم (لِلْجَنَابَةِ) جنبلەك اوچون (وَالْعَدَتِ) دىنى طهارتسىزلىك
 اوچون (سَوَاءٌ) برابر در (وَيَنْقُضُهُ) دىنى صنددر اول تيمم نى (كُلُّ مَا) هر آندالايىن

نرسه (يَنْقُضُ) صندرادر ایدی اول نرسه (الْوُضُوءُ) طهارتنی (وَرُؤْيَةُ الْمَاءِ) دخی
 صونی کورو تیمم فی صندرار (أَيْضًا) ینهده (اِذَا قَدَّرَ) هر فچان کوچی یتسه
 (عَلَى اسْتِعْمَالِهِ) صونی استعمال قیلو اوزرینه (وَمَنْ) دخی شول کشی (يَرْجُو)
 امید ایتار بولسه (الْمَاءِ) صونی (فِي آخِرِ الْوَقْتِ) وقتنک آخرنده (فَالْأَفْضَلُ) بس
 آرتوغراق (لَهُ) اول کشیگه (تَأْخِيرُ الصَّلَاةِ) نمازنی کیچکترمک یعنی آخر وقتده
 اوقماق (وَيُصَلِّي) دخی نماز اوقور (بَتَيْمٍ وَاحِدٍ) بر تیمم برلن (مَأْشَاءً) تلاگان
 قدری (مِنَ الْقَرَايِصِ) فرض نمازلاردن (وَالنَّوَافِلِ) دخی نفل نمازلاردن (وَلَوْ نَسِيَ)
 دخی اگر اونوتسه (الْمَاءِ) صونی (فِي رَحْلِهِ) اوزینک یوگنک بولغان صونی (أَوْ كَانَ)
 یایسه بولسه (فِي قُرْبِهِ) تیمم صوغوجینک یاقیننده (مَاءً) صو بولسه (وَهُوَ) حالبوکم
 اول کشی (لَا يَعْلَمُ) بلماس بولسه (بِهِ) اول صونی (فَتَيْمَمٌ) بس تیمم صوقسه
 (وَصَلَّى) دخی نماز اوقسه (أَجْزَاءَهُ) درست بولور وکفایه قیلور اول کشیگه یعنی صو
 تابقاچ طهارت آلوب نمازنی قایتارو لازم بولماس (وَمَاءً) دخی شوندا این صو
 (أَعَدَّ) حاضرلنمش بولدی اول صو (فِي الطَّرِيقِ) یولده (لِلشَّرْبِ) اچمک اوچون
 حاضرلندی (لَا يَمْنَعُ) طیماس اول صو (التَّيْمَمُ) تیمم نلک درستلکنی (إِلَّا) مگر
 طیبیار (أَنْ يُعْلَمَ) بلنمش بولماقلق وقتنده (بَكَثَرَتِهِ) اول صونک کوبلکی (أَنَّهُ)
 درستلکده اول صو (وُضِعَ) قویلدی (لِلْوُضُوءِ) طهارت اوچون (وَالشَّرْبِ)
 دخی اچو اوچون .

(فصل فی ازالۃ النجاسة)

(فَصْلٌ) اوشبو فصل (فِي اِزَالَةِ النِّجَاسَةِ) نجاستنی بیرو بیاننده کیلگان فصل در
 (النَّجَاسَةُ الْمَرْتَبِيَّةُ) کورلمش نجاست (تَطَهَّرُ) پاک بولور (بِزَوَالِ عَيْنِهَا) ذاتینک
 کیفوی برلن (بِالْمَاءِ) صو برلن (وَبِكُلِّ مَائَةٍ) هر بر صییق نرسه برلن (طَاهِرٍ) پاک
 بولغان صییق نرسه برلن (مُزِيلٍ) نجسنی بیروچی بولسه (كَالْخَلِّ) سرکه کبی (وَمَاءِ الْوَرْدِ)
 دخی گل صوی کبی (وَالْمَاءِ الْمُسْتَعْمَلِ) دخی استعمال قیلنمش صو کبی (وَالْأَثَرُ) دخی

اثر (الَّذِي) شونداين اثر كم (تَشُقُّ) مشقت بولور (اِزَالَتُهَا) اول اثرنى يبرو
 (عَفُو) عفو قيلنمشدر اول اثر يعنى نجاست اثرى مثلاً ايس تس تم كى اثرنى يبرو
 مشقت بولسه كييمده يايسه تنده قالسه ده نماز نك درستلىكنى منع قيلمى (وَعَبْرُ
 الْمَرْيَةِ) دى كورامش بولمى تورغان نجاست (تَطْهَرُ) پاك بولور (بِالْغَسْلِ) يوماق
 برلن (الَّذِي) شونداين يوماق كم (يَغْلِبُ) غالب بولور (عَلَى الظَّنِّ) يوغوچينك
 گمانى اوزرينه (الزَّوَالُ) نجستنك كيتوى غالب بولور (به) اول يوماق برلن (وَكُلُّ
 شَيْءٍ) دى هر بر نرسه (لَهُ) بولغوچيدر اول نرسه نك (صَقَالُ) يالتراماى
 (كَالْمِرَاتِ) كزگى كى (وَالسَّيْفِ) دى قلاچ كى (وَالسَّكِينِ) دى پچاق كى (وَوَحْوَهَا)
 دى بولارغه اوغشاغان نرسه لر كى (يَطْهَرُ) پاك بولور اول نرسه لر (بِالْمَسْحِ)
 سرتو برلن (وَالْمَنَى) دى منى (نَجَسٌ) نجسدر (يَجِبُ) واجب بولور (غُسْلُهُ) اول
 منينى يوماق (رُطْبًا) يوش بولغان حاله (وَيَكْفَى) دى يتار (فَرَكُهُ) اول منينى
 اوغلاما قلى (يَابَسًا) قورى بولغان حاله (وَلَوْ ذَهَبَ) دى اكر كيتسه (اَثَرُ النِّجَاسَةِ)
 نجاستنك اثرى مثلاً ايسى يا تسى (عَنِ الْأَرْضِ) بيردن كيتسه (بِالشَّمْسِ) قوياش
 برلن (جَازَتْ) درست بولور (الصَّلَاةُ) نماز (عَلَى مَكَانِهَا) اول نجاستنك اورنى
 اوزرنك (دُونَ التَّيْمَمِ) تيمم درست بولودن باشقه (مِنْهُ) اول اورندن (وَإِذَا أَصَابَتْ)
 دى هر قيچان ايرشسه (الْخُفَّ) چيتك گه (أَوِ النَّعْلَ) يايسه باشماقغه (نَجَاسَةً) نجاست
 ايرشسه (لَهَا) اول نجاستنك بولسه (جَرْمٌ) تنى (فَجَفَّتْ) بس كييمسه (فَدَلَّكَهُ) بس
 اوغلاسه آنى (بِالْأَرْضِ) بيرگه (يَطْهَرُ) پاك بولور اول چيتك يايسه باشماق (خِلَافِ
 الْمَايَةِ) صديق نجاستنك خلافتجه يعنى صديق نجاست چيتك گه يا باشماقغه تيسه
 اوغلاو برلنگنه پاك بولمى بلكه يوماق واجب بولا (وَالثَّوْبُ) دى كييم نك خلافتجه
 يعنى كييم گه نجاست تيسه اوغلاو برلن پاك بولمى يوماق واجب بولا *

(فصل في البئر)

(فَصْلٌ) او شوبو فصل (فِي الْبَيْرِ) قوبونك حكم لرى بياننددر (النَّجَاسَةُ الْمَايَةُ) صديق

نَاسَتْ (تُنَجِّسُهَا) نَجْسًا رَاول قَويونى (وَالْجَامِدَةُ) دُخَى قَانى نَجَاسَتْ (كَالْبَعْرَةِ) تِيه
 وَقَوى تِيزَاكى كَبى (وَالرَّوْثُ) دُخَى آط تِيزَاكى كَبى (وَالْغُثَى) دُخَى صَغَر تِيزَاكى
 كَبى (قَلِيلُهَا) بَوْتِيزَاكِرُنَاكْ آزى (عَفُوٌّ) عَفَو قِيلِنْمَشْدَر (لَا) عَفَو قِيلِنْمَش بَوَامَاس
 (كَثِيرُهَا) اَوَل تِيزَاكِرُنَاكْ كَوْبى (وَهُوَ) اَوَل كَوْب تِيزَاكْ (مَا) شَوَل قَدَرْدَر
 (يَعْدُهُ) صَايُور اَوَل قَدَرْنى (النَّاطِرُ) قَارَاغُچى كَش (كَثِيرًا) كَوْبْگه صَايُور
 (وَالرُّطْبُ) دُخَى قَاطى نَجْسِنَاكْ يَوْشى (وَالْيَابِسُ) دُخَى قُورِيسى (وَالصَّحِيجُ)
 دُخَى سَلَامَتى (وَالْمُنْكَسِرُ) دُخَى صَنَغَانى (سَوَاءٌ) بَرَابَرْدَر يَعْنى قَويونى آزى نَاكْ نَجْسَلَه
 مَهْ وَنَاكْ كُوبِي نَاكْ نَجْسَلَه نَاكْ (فَإِنْ مَاتَتْ) بَس اِگَر اَوَلْسَه (فِيهَا) اَوَل قُويودَه (عُصْفُورَةٌ)
 چِمچِف (أَوْ قَارَةٌ) يَايسَه سَچْقَان (أَوْ نَحْوُهَا) يَايسَه بُو ايسَكْس كَبيلِر اَوَلْسَه لَر
 (تَطْهَرُ) پَاك بُولُور اَوَل قُويو (يُنْزَحُ عَشْرِينَ دَلْوًا) يَكْرَمى چِيلَاك صَو چَغَارو
 بَرَلَن (بِمَلُّوْهَا) قُويونَاكْ اَوَز چِيلَاگى بَرَلَن (يَعْدُ اخْرَاجَ الْوَاقِعِ) قُويوغه تَشْكَان
 نَرْسَه نى چَغَارْغَانْدِن صَوكْ (وَفَى الْحَمَامَةِ) دُخَى كُوگَار چَنْدَه (وَالشَّجَاةُ) دُخَى
 نَاوَقْدَه (وَالْهَرَّةُ) دُخَى مَاچى دَه (وَنَحْوُهَا) دُخَى مُونَاكْ كَبيلِرْدَه (أَرْبَعِينَ دَلْوًا) قَرَق
 چِيلَاك چَغَارلُور وَاچِبَلَك يوزَنْدِن (الْيُسْتَيْنَ) آلتَمَش چِيلَاكْگه قَدْرِ آلتَمَشْنى
 چَغَارلُور مَسْتَجِبَلَك يوزَنْدِن (وَفَى الْإِذَى) آدَمَكْ (وَالشَّاةُ) دُخَى قُويَاكْ (وَنَحْوُهَا) دُخَى
 آدَم بَرَلَن قُوى كَبيلِرْدَه (يُنْزَحُ) چَغَارْلَمَش بُولُور قُويودَان (الْكُلُّ) صُونَاكْ بَارْچَه سى
 (وَأَنْ انْتَفَخَ) دُخَى اِگَر كُوبْسَه (الْوَاقِعُ) قُويوغه تَوْشْكَان نَرْسَه (أَوْ تَفْسَخَ) يَايسَه
 ئُچْرَسَه (يُنْزَحُ) چَغَارْلَمَش بُولُور (الْكُلُّ) صُونَاكْ بَارْچَه سى (مُطْلَقًا) مُطْلَقًا يَعْنى
 كَبِرَاك حَيَوَان كَچْكَنَه بُولَسُون كَبِرَاك الْوُغ بُولَسُون (وَأَنْ لَمْ يُمْكَنْ) اِگَر صُونَاكْ
 بَارْچَه سى چَغَارو مُمْكَن بُولَمَاسَه (لِنَبْعِ الْمَاءِ) صُونَاكْ چَشْمَه سى بُولْغَانْلُقى اُوچُون
 (نُزَحَ) چَغَارْلَمَش بُولُور (حَتَّى يَغْلِبَهُمْ) چَغَارو چِيلَارِنَاكْ گَمَانلَارِيْنَه غَالِب بُولْغَانْغَه
 قَدْرِ (اَخْرَاجَ جَمِيعِ الْمَاءِ) صُونَاكْ بَارْچَه سى چَغَارو

(فصل فی الاستنجاء)

(فَصْلٌ) اوشبو فصل (فی الاستنجاء) استنجاء بیانہ کیلگان فصلدر اوشبو (وہو)
 اول استنجاء (سُنَّةٌ) سنتدر (مَنْ الْبَوْلُ) بولدن (وَالْفَاطُ) دخی تیزا کدن
 (وَنَحْوَهُمَا) دخی بوایکسی کبیلردن یعنی مندی و دی منی قان کبیلردن اگر احد
 السبیلین دن چقسہ لار (بُکْلٌ طَاهِرٌ) ہر پاک نرسہ برلن (مُزِيلٌ) نجسہ کینار وچی پاک
 نرسہ برلن استنجاء سنتدر (يُمَسِّحُ) سرتار (الْمَعْلُ) استنجاء اور منی (حَتَّى يَنْقِيَهُ)
 پاکلاغانغہ قدری (وَلَا يَسْنُ) دخی سنت بولماس (فیہ) اول استنجاءہ (عَدَدٌ) صان
 یعنی فلان قدر مرتبہ استنجاء قیلو سنت توکل بلکہ پاکلاغانغہ قدر استنجاء کرک
 تلاسہ نچہ مرتبہ برلن پاکلانسون (وَالْمَاءُ) دخی صو برلن استنجاء قیلو (أَفْضَلُ)
 آرترقا قدر (فَإِنْ جَازَ) بس اگر اوتسہ (الْخَارِجُ) ایکی یولنک برستدن چقغان
 نرسہ (الْمَخْرَجُ) چقغان اور نلن (تَعَيَّنَ) بو صورتہ بیلگولنور (الْمَاءُ) صو
 یعنی صو برلن استنجاء واجب بولور (وَيَكْفُرُهُ) دخی استنجاء مکروہ بولور
 (بِالْعَظْمِ) سویاک برلن (وَالرُّوثُ) دخی آط وقوی تیزاکی برلن (وَالْمَطْعُومُ)
 دخی طعام برلن (وَالْيَمِينُ) دخی اوک قول برلن

(کتاب الصلوة)

(کِتَابُ الصَّلَاةِ) نماز حکملری بیانہ کیلگان کتابدر اوشبو (وَمَنْ اسْلَمَ) برکشی
 مسلمان بولسہ (أَوْ أَفَاقَ) یایسہ بر دیوانہ عقلغہ کیلسہ (أَوْ بَلَّغَ) یایسہ بر صبی بالغ
 بولسہ (أَوْ طَهَّرَتْ) یایسہ بر حیض کوروچی خاتون حیضندن پاکلانسہ (وَقَدِّبَى)
 تحقیق قالغان بولسہ (مَنْ الْوَقْتُ) نماز وقتندن (قَدْرُ التَّجْرِيمَةِ) نماز باشلاراق
 قدری وقت (لَزِمَتْهُ) بوکشیلرنک ہر برسینہ نماز لازم و فرض بولور گرچہ اوقوب
 الگرو ممکن بولماسہ ده (وَلَوَارَتْ) اگر (العیاذ باللہ) بر ایر مرتبہ بولسہ (أَوْ جَنَ) یایسہ
 بر عقلی کشی دیوانہ بولسہ (أَوْ حَاضَتْ) یایسہ بر پاک بولغان خاتون حیض کورسہ

(حینئذ) اوشبو وقتله یعنی نماز وقتندن تحریمه قدر وقت قالغانده (لَمْ تَجِبْ) نماز واجب بولماس بوکشیلرگه .

(فصل فی الاذان)

(فَصْلٌ) اوشبو فصل (فی الاذان) آذان بیانند کیلگان فصلدر اوشبو (الآذان) آذان (سُنَّةٌ) سنتدر (مُؤَكَّدَةٌ) محکم بولغان واجب که یاقین بولغان سنتدر (لِلصَّلَاةِ الْخَمْسِ) بش وقت نماز اوچون (وَالْجُمُعَةِ) دخی جمعه نمازی اوچون (فَقَطٌ) یالغز یعنی ایکی عید نماز لاری اوچون تراویح نمازی خسوف نمازی اوچون آذان سنت توکل (بَغَيْرِ تَرْجِيعٍ) ترجیع دن باشقه ترجیع شول (اشهدان لا اله الا الله واشهدان محمد رسول الله) دیب ایکی شهادتنی اول ایکشه مرتبه آقرن تاوش برلن ایتوب صوکره قایتارب یننه شول ایکی شهادتنی بلند تاوش برلن فجقرب ایتو (وَلَا تَلْعِينِ) دخی تلعین دن باشقه یعنی آذان کلمه لرینی اوزگار توب ایتماس (وَيَزِيدُ) دخی آذان ایتوچی آرتدر (فِي آذَانِ الْفَجْرِ) ایرته نمازینک آذاندن (بَعْدَ الْفَلَاحِ) حی علی الفلاح اینگان صوکنده (الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ) الصلوة خیر من النوم دیگان سوزنی (مَرَّتَيْنِ) ایکی مرتبه یعنی (الصَّلَاةُ) نماز (خَيْرٌ) ایزگورا کدر (مِنَ النَّوْمِ) یقودن (وَالْأَقَامَةُ) دخی قامت (مِثْلُهُ) آذان کبیدر (بِزِيَادَةٍ) آرتدرو برلن (قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ) قد قامت الصلوة دیگان سوزنی (مَرَّتَيْنِ) ایکی مرتبه (بَعْدَ الْفَلَاحِ) حی علی الفلاح دیگان سوز صوکنده (وَيَتَرَسَّلُ فِي الْآذَانِ) دخی آذاندن سوزلرنی آیورب ایتور (وَيَعْدُرُ) دخی آشقدرب ایتور (فِي الْأَقَامَةِ) قامنده (وَيَتَوَجَّهُ) دخی یونالور (فیهما) اول آذان برلن قامته (إِلَى الْقِبْلَةِ) قیبله غه (وَيَلْتَمِصُ) دخی قارار آذان ایتوچی آذان ده (يَمْنَةً) اولکی یاقغه (حی علی الصلوة) دیگانده (وَيَسْرَةُ) دخی صول یاقغه قارار (حی علی الفلاح) دیگانده (وَيَرْفَعُ) دخی کوتار در مؤذن آذاندن (صَوْتَهُ) تاوشنی یعنی فجقرب ایتور آذاندنی (وَيَسْتَجِبُ) دخی مستجب بولور (الْوُضُوءُ) طهارت (فیهما) اول آذان برلن قامته (وَيَكْفُرْهَانِ) دخی آذان برلن قامت

مكروه بولورلار (لِلْجُنُبِ) جنب كشي اوچون (فَيُعَادُ) بس قايتارلمش بولور
(الْأَذَانُ) جنب كشينك آذاني (خَاصَّةً) خاصلق يوزندن يعنى قامتى قايتارلماس
(وَيَكْرَهُ) دخی مكروه بولور (اقَامَةُ الْمُحَدَّثِ) طهارتسز كشينك قامتى (وَيُؤَدِّنُ)
دخی نمازنى قضا قيلونى قصد قيلغان كشي آذان ايتور (لِلْفَائِئَةِ الْأُولَى) قضاغه
قالغان كؤب نمازلارنك اولسكى نمازى اوچون (وَيَقِيمُ) دخی قامت ايتور
(وَلَهُ) دخی درست بولور اول كشيگه (الْاِكْتِفَاءُ) كفايه لنو (بِالْاِقَامَةِ) قامت برلن
(فِي الْبُؤَاقِ) قالغانلارنده (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (اقَامَةُ غَيْرِ الْمُؤَدِّنِ) آذان
ايتوچيگه باشقه كشينك قامت ايتوى (وَيَكْرَهُ) دخی مكروه بولور (لِلْمُؤَدِّنِ) آذان
ايتوچيگه (أَخَذَ الْأَجْرَةَ) يال آلماقلىق آذان ايتكان اوچون (وَلَا يُؤَدِّنُ) مؤذن آذان
ايتماس (لِلصَّلَاةِ) نماز اوچون (قَبْلَ دُخُلِ الْوَقْتِ) وقت كرماسدن بورن (وَيُعَادُ) دخی
قايتارلمش بولور وقت كرماسدن بورن ايتاسكان آذانى (فيه) وقتنده (وَيَجِبُ)
دخی واجب بولور (عَلَى سَامِعِ الْأَذَانِ) آذانى ايشتوچى كشيگه (وَالْاِقَامَةِ) دخی
قامتنى ايشتوچى كشيگه (مُتَابِعَةُ الْمُؤَدِّنِ) آذان ايتوچيگه ايارمكل (الْاِثْمُ) مگر
ايارماس (فِي الْحَيْعَلَةِ الْأُولَى) حى على الصلوة ديگانده (فَيَقُولُ) بس ايتور
ايشتوچى آذان ايتوچى (حى على الصلوة) ديگانده (لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ
الْعَظِيمِ) ديگان سوزنى (لَا حَوْلَ) يوقدر ايلنمك (وَلَا قُوَّةَ) دخی يوقدر قوت (الْاِثْمُ)
مگر بولور (بِاللَّهِ) الله تعالى نك ياردمى برلن (الْعَلِيِّ) بلنب بولغوچى اول الله تعالى
(الْعَظِيمِ) الوغ بولغوچى اول الله تعالى (وَفِي الثَّانِيَةِ) دخی حى على الفلاح ديگانده
ايتور (مَا شَاءَ اللَّهُ كَانَ وَمَا لَمْ يَشَأْ لَمْ يَكُنْ) (مَا شَاءَ اللَّهُ) الله تعالى تلاگان نرسه (كَانَ)
بولدى (وَمَا لَمْ يَشَأْ) دخی الله تعالى تلاماگان نرسه (لَمْ يَكُنْ) بولمادى (وَعَنْدَ قَوْلِهِ)
دخی مؤذن نك سوزى وقتنده ايتور (الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ) الصلوة خير من النوم
ديگان سوزى وقتنده (صَدَقَتْ وَبِالْحَقِّ نَطَقَتْ) ديو (صَدَقَتْ) راست ايتدك
سين (وَبِالْحَقِّ) دخی حلق برلن (نَطَقَتْ) سوزلاشدك سين (وَلَا يَتَكَلَّمُ) دخی
سوزلاشماس (سَامِعُهُمَا) آذان برلن قامتنى ايشتوچى كشي (وَلَا يَقْرَأُ) دخی قرآن

او قماس (وَلَا يُسَلِّمُ) دخی سلام بیرماس (وَلَا يُرِدُّ) دخی سلام قاینارماس (وَلَا يَسْتَقِلُّ) دخی شغللنماس (بِعَمَلٍ) هیچ بر عمل برلن (غَيْرَ الْأَجَابَةِ) جواب بیرودن باشقه (وَيَقْطَعُ) دخی کیسار (الْقِرَاءَةَ) قرأتنی (لَهُمَا) اول اذان برلن قامت اوچون یعنی اذان برلن قامتنی ایشتکاج قرآن او قودن توقتار *

(فصل فی شروط الصلوة)

(فَصْلٌ) اوشبو فصل (فِي شُرُوطِ الصَّلَاةِ) نماز نك شرطلاری بیانلنددر (وَهِيَ) اول نماز نك شرطلاری (سِتَّةٌ) آلتیدر (الْوَقْتُ) وقتدر برسی (وَالطَّهَارَةُ) دخی طهارتدر ایکنچسی (بِأَنْوَاعِهَا) نوعلری برلن یعنی تن پاکلکی دخی کیم پاکلکی دخی اورو پاکلکی برلن (وَسُتْرُ الْعَوْرَةِ) دخی اوچونچسی عورت ارتودر (وَأَسْتِقْبَالُ الْقِبْلَةِ) دخی قبله قارشو بولودر دورتنچسی (وَالنِّيَّةُ) دخی نیتدر بشنچسی (وَتَكْبِيرَةُ الْأَحْرَامِ) دخی احرام تکبیریدر آلتونچسی (وَأَرْكَانُهَا) دخی اول نماز نك رکنلری (سِتَّةٌ) آلتیدر (الْقِيَامُ) قیامدر برسی (وَالْقِرَاءَةُ) دخی قرأتدر ایکنچسی (وَالرُّكُوعُ) دخی رکوعدر اوچنچسی (وَالسُّجُودُ) دخی سجدهدر دورتنچی (وَالْإِنْقِالَاءُ) دخی کوچودر بشنچسی (مِنْ رُكْنٍ) نماز نك بر فرضندن (إِلَى رُكْنٍ) ایکنچی فرضینه (وَالْقَعْدَةُ الْآخِرَةُ) دخی صوگنی اولتورماقدیر آلتونچسی (وَوَاجِبَاتُهَا) دخی نماز نك واجبلری (أَحَدَى عَشَرَ) اذن بدر (قِرَاءَةُ الْفَاتِحَةِ) الحمد سورہ سنن او قماقدیر برسی (فِي الْأَوَّلَيْنِ) اولگی ایکی رکعده (وَسُورَةُ) دخی بر سورہ او قماقدیر ایکنچسی کیراک اوزون سورہ بولسون کیراک قسقه سورہ بولسون (أَوْ قُرْأَهَا) یا یسه اول سورہ مقبللری او قماقدیر (وَالْجَهْرُ) دخی قرأتنی فچقروب او قودر اوچنچسی (فِي الْجَهْرِ) فچقروب او قلا تورغان نمازده (لِلْإِمَامِ) امامغه (وَالْمَخَافَةُ) دخی قرأتنی یاشرن او قودر دورتنچسی (فِي السَّرِّيَةِ) یاشرن او قلا تورغان نمازده (مُطْلَقًا) مطلق یعنی کیراک امام کیراک بالغز او قوچی بولسون (وَالطَّمَانِينَةُ) دخی قرار لانودر بشنچسی (فِي الرُّكُوعِ) رکوعده (وَالسُّجُودِ) دخی سجدهده (وَتَرْتِيبُ أَفْعَالِهَا) دخی

نماز نك فعللرینی ترتیبیچه قیلودر آلتنجسی (وَالْقَعَّةُ الْأُولَى) دخی اولگی
 اولنور شدیر یئنجسی (وَالْتَّشَهُدُ) دخی تشهد او قودر سیگزنچسی (فِي الْقَعْدَتَيْنِ)
 هر ایکی اولتر شد (وَالْتَّسْلِيمُ) دخی سلام بیراودر توفرنچسی (وَالْقُنُوتُ) دخی
 قنوت دعا سنی او قودر اونچسی (وَتَكْبِيرَاتُ الْعِيدَيْنِ) دخی ایکی عید تکبیرلر یئر
 اون برنجسی (وَسُنَّهَا) دخی اول نماز نك سنترلری (مَا سَوَى ذَلِكَ) ایشبو ذکر
 قیلنغان شرطلار رکنلر واجبلردن باشقه سیدر (مِنْ أَقْوَالِهَا) نمازده بولغان
 سوزلردن (وَأَفْعَالِهَا) دخی نمازده بولغان اشلردن (الْمَطْلُوبَةُ) استالمش اول سوزلر
 دخی اشلر (الشَّرْطُ الْأَوَّلُ) نماز نك اولگی شرطی (الْوَقْتُ) وقتدر (فَوَقْتُ الصُّبْحِ)
 بس ابرته نمازینك وقتی (مِنْ طُلُوعِ الْفَجْرِ الصَّادِقِ) راست تاك توغاندن آلوب
 (إِلَى طُلُوعِ الشَّمْسِ) قویاش توغانغه قدردر (وَالظُّهْرُ) دخی اویله نمازینك وقتی
 (مِنْ زَوَالِهَا) قویاش آوشقانندن باشلاب (حَتَّى يَصِيرَ) اورلگانگه قدردر (ظُلُّ كُلِّ
 شَيْءٍ) هر نرسه نك كولگه سی (مِثْلِيهِ) اوزی کبی ایکی الشكه (سَوَى فِي الزَّوَالِ)
 توش وقتینك غی كولگه دن باشقه (وَهُوَ) اول توش وقتده غی كولگه دن باشقه
 هر شینك كولگه سی اوزی قدری ایکی الش بولغان وقت (أَوَّلُ وَقْتِ الْعَصْرِ) ایکندی
 نمازینك اول وقتیدر (وَأَخْرَهُ) دخی ایکندی نمازینك وقتینك آخری (إِلَى
 غُرُوبِهَا) قویاش باتقانغه قدردر (وَهُوَ) اول قویاش باتوب بئکان وقت (أَوَّلُ وَقْتِ
 الْمَغْرِبِ) آخشام نمازینك اول وقتیدر (وَأَخْرَهُ) دخی آخشام نمازینك وقتینك
 آخری (إِلَى غُرُوبِ الشَّقَقِ) شفق باتقانغه قدردر (وَهُوَ) اول شفق (الْبَيَاضِ)
 آق قندر (بَعْدَ الْحَمَرَةِ) قرللق صوکنك (وَهُوَ) اول شفق باتوب بئکان وقت (أَوَّلُ وَقْتِ
 الْعِشَاءِ) یسیع نك وقتیدر (وَأَخْرَهُ) دخی یسیع نك وقتینك آخری (إِلَى طُلُوعِ الْفَجْرِ
 الصَّادِقِ) راست تاك توغانغه قدردر (وَوَقْتُ الْوُتْرِ) دخی وتر نمازینك وقتی
 (وَقْتُ الْعِشَاءِ) یسیع نمازینك وقتیدر (وَيَجِبُ) دخی واجب بولور (تَأْخِيرُهُ) وتر
 نمازینی کیچکترو (عَنْهَا) اول یسیع نمازندن (وَيَسْتَجِبُ) دخی مستعجب بولور
 (الْأَسْفَارُ) کوننی صارغایت ساقاق (بِالْفَجْرِ) ایرته نماز نك (إِلَّا) مگر کوننی صارغایتب

او قو مستحب بواماس (المعاج) حج قیلوچی کشیگه (بمزدلفة) مزدلفه تاغنده
 (فالتغلیس) بس قارانغوده او قماقلق مزدلفه تاغنده (افضل) آرتغراقدر (والابراد)
 دخی کوننی صالحون لاتوب او قومستحب (بالظهر) او یله نمازنده (فی الصیف)
 جای کوننده (وتعجیلها) دخی او یله نمازنی آشقدر ب او قومستحب (فی الشتاء)
 قش کوننک (وتأخیر العصر) دخی ایکندی نمازینی کیچکتر و مستحب (مالم یتغیر)
 اوزگار مکان مدتده (قرص الشمس) قویاشنک یوزی (فی الصیف) جای کوننده
 (والشتاء) دخی قش کوننک (وتعجیل المغرب) دخی آخشام نمازینی آشقدر و مستحب
 (دائما) همیشه (وتأخیر العشاء) دخی یسیع نمازنی کیچکتر و مستحب (فی الصیف)
 جای کوننک (وفی يوم الغیم) دخی بولوطلی کونک (تعجیل العصر) ایکندی نمازینی
 آشقدر و مستحب (والعشاء) دخی یسیع نمازینی آشقدر و مستحب (ویؤخر) دخی
 کیچکتر (الباقی) قالغان نمازلارنی بولوطلی کونده یعنی ایرته او یله ایکندی
 نمازلارنی (ولا یجمع) دخی جیماس نماز او قوچی (بین الصلوتین) ایکی نماز
 آراسنی (فی وقت واحد) بروقنده (الا) مگر جیار (بعرفة) عرفه تاغنده (ومزدلفة)
 دخی مزدلفه تاغنده (ویستحب) دخی مستحب بولور (تأخیر الوتر) وترنی کیچکتر و
 (الی آخر الليل) کیچنک آخرینه قدری (ان وثق) اگر اشانسه (بالانتهایه) او یغانوینه
 (والا) اگر او یغانوینه اشانمسه (فاوله) بس وترنی اوّل وقنک یعنی یسیع صوکنک
 او قماق مستحب (وقت الجمعة) دخی جمعه نمازینک وقتی (وقت الظهر) او یله نمازینک
 وقتیدر (ووقت صلوة العیدین) دخی ایکی عید نمازینک وقتی (من ارتفاع الشمس)
 قویاش کوتار لنگاندن آلوب (الی زوالها) قویاش آوشقانغه قدری (وأوقات
 الکراهیه) نماز او قومکروه بولغان وقتلر (ثمانیه) سیگزدر (ثلاثة) اوچسی (منها)
 اول سیگز وقتدن (یسکره) مکروه بولور (فیها) اول وقتلارده (کل صلوة) هر بیر نماز
 (وسجدة التلاوة) دخی تلاوت سجده سی (والسهو) دخی سهو سجده سی (عند طلوع
 الشمس) قویاش توغان وقتده (واستوائها) دخی قویاش تشلکده تورغان وقتده
 (وغروبها) دخی قویاش باتقان وقتده (الا) مگر قویاش باتقانده مکروه بولماس

(عصر یومہ) شول کوننک ایکندیسی (ووقتَنان) دخی ایکی وقت (یکَره) مکروه بولور
 (فیہما) اول ایکی وقتہ (التَطَوُّعُ) نفل نمازی (وَالْمَنْدُورَةُ) دخی نذر ایتمیش نماز
 (وَرَكْعَتَا الطَّوَّافِ) دخی طوافنک ایکی رکعتی (وَقَضَاءُ تَطَوُّعٍ) دخی نفل نمازینک
 قضاسی (اِنْ اَفْسَدَهُ) اگر بوزسه اول نفل نمازینی (وَلَا يَكْرَهُ) دخی مکروه بولماس
 بوایکی وقتہ (غَيْرُ ذَلِكَ) اوشبو ذکر قیلنغانغہ باشقہ بولغان نمازلار (وَهُمَا) بوایکی
 وقت (مَا بَيْنَ طُلُوعِ الْفَجْرِ) تا ک توغو آراسی برلن (اِلَى طُلُوعِ الشَّمْسِ) قویاش
 توغانغہ قدر بولغان وقت در برسی (وَمَا بَعْدَ الْعَصْرِ) دخی ایکندی صوکی آراسی بران
 (اِلَى الْغُرُوبِ) قویاش باتقانغہ قدر بولغان وقت در ایکنچسی (وَثَلَاثَةُ اَوْقَاتٍ) دخی اوچ
 وقت (يَكْرَهُ) مکروه بولور (فیہما) اول اوچ وقتہ (التَطَوُّعُ) نفل نمازی (فَقَطُّ) بالغز
 یعنی باشقہ نمازلار مکروه بولماس (بَعْدَ الْغُرُوبِ) قویاش باتقانک صوکنده
 (قَبْلَ الْمَغْرِبِ) آخشام نمازینی اوقماس دن بورون (وَوَقْتُ خُطْبَةِ الْجُمُعَةِ) دخی
 جمعه نک خطبه سنی اوقغان وقت ده (وَقَبْلَ صَلَاةِ الْعِيدَيْنِ) دخی ایکی عید نمازینی
 اوقماس دن بورون (وَالثَّانِي) نماز نک شرطلارینک ایکنچسی (الطَّهَارَةُ) طہارتدر
 (تَطْهِيرُ الْمَصْلَى) نماز اوقغوجینک پاکلاماقلغی (بَدَنُهُ) تننی (وَلِبَاسُهُ) دخی کییمینی
 (وَمَكَانُهُ) دخی نماز اوقی تورغان اورننی (شَرَطُ) شرطدر (وَالنَّجَاسَةُ الْخَفِيفَةُ) دخی
 یکل نجاست (وَهُوَ) اول یکل نجاست (بَوْلُ الْفَرَسِ) آط بولمدر (وَمَا) دخی شوندا این
 حیوان نک بولمدر (بَوْلُ الْبُكَالِ) آشالمش بولور (لَعْمُهُ) اول حیوان نک ایتی (وَحُرْمَةُ)
 دخی شول حیوان نک تیزا کیدر (لَا يُؤْكَلُ) آشالمش بولماس (لَعْمُهُ) اول
 حیوان نک ایتی (مِنَ الطَّيْرِ) قوشلاردن (وَيَمْنَعُ) دخی طیار (مِنْهَا) اول یکل
 نجاستین (الصَّلَاةُ) نمازنی (قَدَرُ رُبْعِ الثَّوْبِ) کییم نک دورتن بری قدری
 (أَوِ الْعَضْوِ) یایسه عورت بولغان اعضانک دورتن بری قدری (أَوْ رُبْعِ طَرَفِ
 الْأَصَابَةِ) یایسه کییم دن نجس ایرشکان طرفنک دورتن بری قدری (كَالزَّيْلِ)
 ایتہک کبی (وَالدَّخْرِ بَصِ) دخی چاپو کبی (وَالْكُمِّ) دخی جیک کبی (وَنَعْوَاهَا)
 دخی بونلارغہ اوخشاغان نوسہ لر کبی (لَا) نمازنی طیماس (مَادُونَهُ) دورتن

بردن کیم یکل نجستن (وَالْمَغْلَطَةُ) دخی آغرنجاست (وَهِيَ) اول آغرنجاست
 (بَقِيَّةُ النَّجَاسَةِ) یکل نجاستدن قالغانلاریدر (وَوَزْنُ الْمَثْقَالِ) دخی مثقال آغرلغی
 (مِنْهَا) اول آغرنجاستدن (عَفْوٌ) عفودر (فِي ذَاتِ الْجَرِّمِ) تن ایاسی نجسته (مَعَ
 الْكَرَاهِيَةِ) مکر وهلق برلن (وَقَدْرُ عَرْضِ الْكَفِّ) اوج یاصسی قدر عفودر (فِي الْمَائِعَةِ)
 صیدیق نجسته (وَمَا زَادَ) مثقال آغرلغی قدرندن یایسه اوج یاصسی قدرندن
 آرتقانی (مَنْعٌ) نمازنگی درستلسکئی طیغوچیدر (وَمَحَلُّ الْأَسْتِجَاءِ) دخی استنجاء اورنی
 (خَارِجٌ) چقغوچیدر (عَنِ الْعَفْوِ) عفودن (وَرَشَاشُ الْبَوْلِ) دخی بولنگی صاچراماقلغی
 (كَرُؤْسُ الْأَبْرِ) اینه باشلاری کبی (عَفْوٌ) عفودر (فِي ذَاتِ الْجَرِّمِ) تن ایاسی نجسته
 (وَلَوْ صَلَّى) دخی اگر نماز اوقسه (عَلَى بَسَاطِصَغِيرٍ) کچکنه پالاس اورزنده (وَفِي
 طَرَفِهِ) دخی اول پالاسنگی برطرفنده بولسه (نَجَاسَةٌ) نجاست (لَا تَصُحُّ) نماز
 درست بولماس اول پالاسده (وَلَوْ كَانَ) دخی اگر بولسه اول پالاس (كَبِيرًا) الوغ
 بولسه (صَحَّتْ) درست بولور اول کشینگى نمازی (وَلَوْ حَمَلَ) دخی اگر یوكله سه
 (الْمُصَلَّى) نماز اوقغوچی (نَافِجَةً مَسْكَ) مکه نك كیيك بولغان كجه سینك كندكی
 (وَهِيَ) اول نافجه (أَنْ كَانَتْ) اگر بولسه (بَحِثْتُ) شول روشچه (لَوْ أَصَابَهَا) اگر
 تیسسه اول نافجه گه (الْمَاءُ) صو (لَا يُفْسِدُهَا) بوزماس بولسه صو اول نافجه نی
 (أَيُّ) آنك معناسی (لَا يَنْتَنُ) ایسله نماس بولسه اول نافجه صوتیو برلن (تَصَحُّ)
 نماز درست بولور (مُطْلَقًا) مطلقا یعنی كیراك اول نافجه بوغازلانغان
 حیوان دن بولسون كیراك بوغازلانغان حیوان دن بولماسون (وَأَنْ كَانَتْ) دخی
 اگر بولسه اول نافجه شول روشچه (يُفْسِدُهَا) یعنی بوزار بولسه اول نافجه نی
 (الْمَاءُ) صو (تَصَحُّ) اول نماز اوقغوچینگى نمازی درست بولور (بَشْرَطُ كَوْنِهَا)
 اول نافجه نك بولماقلق شرطی برلن (مَنْ الْحَيَّوانُ الْمُنَكَّى) بوغازلانمش حیواندن
 (وَمَنْ) دخی بر كشی (لَمْ يَجِدْ) تابماسه (مَا) شول نرسه نی (يَزِيلُ) بیرر (بِهِ)
 اول نرسه برلن (النَّجَاسَةُ) نجاستنی (وَرُبْعُ ثَوْبِهِ) اول کشینگى كییمینگى دورتن
 برسی (ظَاهِرٌ) پاكدر (صَلَّى) اوقور اول كشی نمازنی (فِيهِ) اول كییمه (حَتْمًا)

واجبلك برندن (وَلَمْ يُعَدْ) دخی پاك كيم تابقانده نمازنى قاينارماس (وَأَنْ
كَانَ) دخی اگربولسه (الظاهر) كييمينك پاك ببرى (أَقْلَ) آزارق بولسه (مَنْ
رُبِعَ) دورتن برندن (يُغَيِّرُ) اختيارلى بولور (بَيْنَ صَلَوَتِهِ) نماز او قو آراسى
برلن (فيه) اول كييمه (وَبَيْنَ الصَّلَاةِ) دخی نماز او قو آراسنك (عُرْيَانًا) يالانفاچ
(وَالْأَوَّلُ) اولسگى يعنى دورتن برندن كيمى پاك بولغان كييمه نماز او قو
(أَفْضَلُ) آرتغراقدر (وَالثَّلَاثُ) دخی نمازنى شرطلارينك اوچنچسى (سَتْرُ الْعَوْرَةِ)
عورت ارتودر (وَعَوْرَةُ الرَّجُلِ) دخی ايرنىك عورتى (مُابَيْنَ سُرَّتِهِ) كندك آستندن
آلوب (إِلَى رُكْبَتِهِ) آستنه قديريدر (وَالرُّكْبَةُ) دخی تز (مِنَ الْعَوْرَةِ) عورتندى
(وَالسُّرَّةُ) دخی كندك (لَا) عورتى بولماس (وَالْعَوْرَةُ) دخی آزاد خاتوننىك عورتى
(جَمِيعُ بَنَاهَا) بارچه تنيدر (وَشَعْرُهَا) دخی آزاد خاتوننىك صاچى (عَوْرَةُ) عورتى
(الْأُ) مگر عورت بولماس (الْوَجْهُ) بوزى (وَالْكَفَّيْنِ) دخی ايكى اوچى (وَالْقَدَمَيْنِ)
دخی ايكى آباغى طوبقندن توبانلكن نمازده عورت توگل نمازطشندك عورت
ديگانلر (وَعَوْرَةُ الْأَمَةِ) دخی كنيزاك خاتوننىك عورتى (مِثْلُ عَوْرَةِ الرَّجُلِ)
اير كشينك عورتى كدير يعنى كندك آستندن آلوب تز آستينه قديريدر
(مَعَ زِيَادَةِ بَطْنِهَا) قورصاغنى آرتدرو برلن (وَوَظْهَرُهَا) دخی آرقاسنى آرتدرو
برلن (وَالْعَوْرَةُ الْغَلِيظَةُ) دخی آغر عورت مثلاً قبل دبرخصيه كى (وَالْخَفِيفَةُ) دخی
يكل عورت بوطتز كيلر (سَوَاءً) برابر در نمازنى درستلكنى طيو برلن طيماوده
(وَمَا دُونَ رُبْعِ الْعُضْوِ) عورت بولغان آعضانك دورتن برندن كيمى (عَفْوُ)
عفودر (وَالرُّبْعُ) دخی دورتن برى (مَانِعٌ) طيغوجيدر نمازنى (وَالسَّاتِرُ الرَّقِيقُ)
الدى) شونداين تنى ارتكوجى نچكه كييم (لَا يَمْنَعُ) طيماس بولسه (رُؤْيَا الْعَوْرَةِ)
عورتى كورونى (لَا يَكْفِي) يئماس (وَمَنْ) دخی شول كشى (فَقَدْ) يوق بولسه
(السَّاتِرُ) ارتكوجى كييمى (صَلَّى) او قور اول كشى (عُرْيَانًا) يالانفاچ (قَاعِدًا)
اولترغانى حاله (يَوْمِي) اشارت قيلور (بِالرُّكُوعِ) ركوع برلن (وَالسُّجُودِ) دخی سجد
برلن (أَوْ قَائِمًا) يايسه آباق اوزره او قور (يُرْكَعُ) ركوع قيلور (وَيَسْجُدُ) دخی سجد

قیلور (وَالْأَوَّلُ) لکن اولگسی یعنی اولتروب اشارت برلن اوقو (أَفْضَلُ) آرتوغراقدر
(وَالرَّابِعُ) دخی نماز ننگ شرطلاریننگ دورتنچسی (اِسْتِقْبَالُ الْقِبْلَةِ) قبله غه قارش بولودر
(وَقَرَضُهُ) اول قبله غه قارش بولوننگ فرضی (عَيْنُ الْكُعْبَةِ) کعبه الله ننگ عینیدر
(لِلْمَكِيِّ) مکة مکرمه ده گئی کشی اوچون (وَجَهْتُهَا) دخی اول قبله کعبه الله ننگ طرفیدر
(لِغَيْرِهِ) مکة کشی سندن باشقه اوچون (وَمَنْ) دخی شول کشی (اِسْتَبْهَتْ) بلمسز
بولسه (عَلَيْهِ) اول کشی اوز رینه (الْقِبْلَةُ) قبله بلمسز بولسه (لَا يَتَحَرَّى) قبله جهتنده
فکر قیلو برلن گنه نماز اوقماس (وَعِنْدَهُ) حالبوکم اول کشیننگ قاشندن بولسه (مَنْ) شول
کشی (يَسْأَلُهُ) صورار اول کشیدن قبله فی (وَلَا) دخی قبله جهتنده تفکر قیلو برلن
اوقماس (فِي الصَّخْرَاءِ) صحرا ده (وَالسَّمَاءِ) حالبوکم کوک (مُضْعِيَّةً) بولوطسز آچق
بولسه (وَإِذَا عَدَمَ) دخی هر قیچان یوق بولسه (الدَّلَائِلُ) دلیل لر یعنی علامت لر
(وَالْمُغْبِرُ) دخی قبله دن خبر بیروچی یوق بولسه (فِي الصَّخْرَاءِ) یاپانده (تَحَرَّى)
قبله جهتنی فکر قیلور (وَصَلَّى) دخی فکری قرارلانغان اوزغه قاراب اوقور (فَلَوْ
تَبَيَّنَ الْخَطَاءُ) بس اگر خطاسی ظاهر بولسه (فِيهَا) اول نمازده وقتده (بَنَى) قبله
طرفینه ایلب نمازنی بسوز مابنچه تمام قیلور (وَلَوْ تَبَيَّنَ) دخی اگر ظاهر بولسه
خطاسی (بَعْدَهَا) تحری قیلوب نمازنی اوقب تمام ایتمکننگ صوگند (لَا يُعِيدُهَا)
قایتماس اول نمازنی (وَالْخَامِسُ) دخی نماز ننگ شرطلاریننگ بشنچسی (الْنيةُ)
نیت در (وَهِيَ) اول نیت (ارَادَةُ الصَّلَاةِ) نمازنی تلاودر (بِقَلْبِهِ) کوکلی برلن
(وَاللِّفْظُ) دخی سوز برلن نمازنی نیت قیلو (سُنَّةٌ) سنتدر (وَالْمُقْتَدَى) دخی امام غه
اویوغوچی کشی (يَنْوِي) نیت قیلور (أَصْلُ الصَّلَاةِ) اصل نمازنی (وَمُتَابَعَةُ إِمَامِهِ)
دخی امامینه ایپارونی (أَوِ الْإِقْتِدَاءُ بِهِ) یایسه امام غه اویونی (وَنَعْوَذُ بِكَ) دخی اوشبوننگ
کبیلر نی (وَالْأَحْوَطُ) نماز اوقوچیغه تیشلیره ک احتیاط لیراق (مُقَارَنَةُ النِّيَّةِ) نیننی
یقین قیلماقلق (لِلتَّكْبِيرِ) تکبیر گه (فَإِنْ قَبَّحَهَا) بس اگر الک قیلسه اول نیننی
(عَلَيْهِ) اول تکبیر اوز رینه (تَصَحَّ) درست بولور نماز (أَنْ لَمْ تَبْطُلْ) اگر نینتی باطل
بولماسه (بِقَاطِعِ) برکیسکوچی عمل برلن (السَّادِسُ) نماز ننگ شرطلاریننگ آلتنچسی

(تَكْبِيرَةُ الْأَحْرَامِ) احرام تكبير یدر (وَيَصُحُّ) دخی درست بولور (الْإِفْتِنَاحُ) نمازنی
 باشلاماقلق (بِالتَّكْبِيرِ) الله اكبر دیگان سوز برلن (وَالْتَهْلِيلُ) دخی لا اله الا الله
 دیگان سوز برلن (وَالْتَسْمِيَةُ) دخی بسم الله برلن (وَبِكُلِّ اسْمٍ) دخی هر بیر اسم برلن
 (مِنْ أَسْمَاءِ اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالی نك اسملرنن (وَبَقُولِهِ اَللّٰهُمَّ) دخی اللهم دیگان
 سوز برلن درست بولور (وَلَا يَصُحُّ) دخی درست بولماس نمازنی باشلاماقلق
 (بَقُولِهِ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِي) اللهم اغفر لی دیگان سوز برلن معناسی ای الله مینی یارلقاغل
 دیگان سوز (وَلَوْ اَدْرَكَ) دخی اگر ایرشسه (الْأَمَامُ) امام غه (رَأَى كَعًا) ركوع قیلغانی
 حاله (فَكَبَّرَ) بس تكبير ایتسه (لِلرُّكُوعِ) ركوع اوچون (صَارَ) اورلور (مُقْتَنَةً)
 شول ركعتكه ایشکچی بولوب (وَلَوْ كَبَّرَ) دخی اگر تكبير ایتسه (قَبْلَ امَامِهِ)
 امامنن بورون (نَاوِيًا) قصد قیلغانی حاله (لِلْإِفْتِنَاءِ) امام غه اویونی (تَبْطُلُ)
 باطل بولور نمازنی (أَصْلًا) بدونلای (فَلَا أَفْضَلَ) بس آرتغراق (مُقَارَنَةُ الْأَمَامِ) امامغه
 یقین بولو (فِي التَّكْبِيرِ) تكبیرده (وَالْتَأْخِيرُ) دخی کیچگو (فِي التَّسْلِيمِ) سلام
 بیروده (وَيَرْفَعُ) دخی کوتارر (يَدَيْهِ) ایکی قولونی (مُقَارَنًا) یقین بولغانی حاله
 (لِلتَّكْبِيرِ) الله اكبر دیگان سوزگه (حَتَّى يَجْأِدَ) برابر بولغانغه قدری (بِإِبْهَامِيهِ)
 ایکی باش بارماغی برلن (شَعَمَتِي أَدْنِيهِ) ایکی قولاغینك یومشاقلاری (وَلَا يَفْرُجُ)
 دخی آچماس (أَصَابِعُهُ) بارماقلارنی (وَلَا يَضُمُّهَا) دخی یوماس اول بارماقلارنی
 (وَكِنْدَا الرِّفْعِ) اوشنداق در قول کوتاروهم بارماقلارنی اوز حالنچه قویو (فِي الْقُنُوتِ)
 قنوت دعاسنك (وَتَكْبِيرَاتِ الْعِيدَيْنِ) دخی ایکی عید تكبیرلرنك (الزَّوَائِدِ) آرتق
 تكبیرلرنده (وَتَرْفَعُ) دخی کوتارر (الْمَرَأَةُ) خاتون (يَدَيْهَا) ایکی قولون کوتارر
 (هَذَا مَنَكِبَيْهَا) ایکی ایکی توغریسنه (وَلَا يَرْفَعُ) دخی کوتارماس نماز اوغچوی
 (يَدَيْهِ) ایکی قولونی (فِي غَيْرِ تَكْبِيرَةِ الْأَحْرَامِ) احرام تكبیرلرنن باشقه ده (وَالسُّنَّةُ)
 دخی سنت (قِيَامُ الْأَمَامِ) امام نك توروی (وَالْقَوْمُ) دخی قوم نك توروی (عِنْدَ)
 قَوْلِ الْمُؤْتَنِ مؤذن نك سوزی وقتنده (حَى عَلَى الصَّلَاةِ) می علی الصلوة دیگان
 سوزی وقتنده (وَتَكْبِيرُ الْأَمَامِ) دخی امام نك نمازغه کرشوی اوچون تكبیر ایتوی

سنت (عند قوله) مؤذنك سوزی وقتند (قد قامت الصلوة) قد قامت الصلوة
دیگان سوزی وقتند *

(فصل فی الارکان)

(فَضْل) اوشبوفصل (فی الارکان) نمازنگ رکنلری بیانند در (اَوَّلُهَا) اول رکنلرنگ
اَوَّلِکسی (الْقِيَامُ) آباق اوزره تورودر (وَلَا يُجُوزُ) دخی درست بولماس (تَرْكُهُ)
اول آباق اوزره تورونی قوبماقلف (فی الْفَرْضِ) فرض نمازده (وَالْوَجِبُ) دخی
واجب نمازده (بِغَيْرِ عُنْدٍ) عنردن باشقه (الْأ) مگر آباق اوزره تورونی قویو
درست بولور (فی السَّفِينَةِ الْجَارِيَةِ) آقغوجی کیمه ده (خَاصَّةً) خاصلق یوزندن (وَأَذَا
كَبُرَ) دخی هر قیچان تکبیر ایتسه (وَضَعُ) قویار (يَمِينَهُ) اوڭ قولینی (عَلَى يَسَارِهِ)
صول قولی اوزرینه (تَحْتَ سُرَّتِهِ) کندگی آستینه (وَالْمَرْأَةُ) دخی خاتون کشی
(تَضَعُ) قویار قولینی (عَلَى صَدْرِهَا) کوکراکی اوزرینه (ثُمَّ) مونڭ صوڭند (يَقُولُ)
اينور (سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ) ديو
(سُبْحَانَكَ) پاكلماق پاكلایمون سینى (اللَّهُمَّ) ای الله (وَبِحَمْدِكَ) دخی سینڭ
حمدڭ برلن شغللننمون (وَتَبَارَكَ) دخی مبارک بولدی (اسْمُكَ) سینڭ اسمڭ
(وَتَعَالَى) دخی بلند بولدی (جَدُّكَ) سینڭ الوغلڭڭ (وَلَا إِلَهَ) دخی یوقدرحقلق
برلن قلقق قیلنمش ذات (غَيْرُكَ) سیندن باشقه (وَالثَّانِي) دخی نمازنگ رکنلرنگ
ایکنچسی (الْقِرَاءَةُ) قراءت او قودر (ثُمَّ) مونڭ صوڭند (يَتَعَوَّذُ) اعوذ ایتور
(إِنْ كَانَ) اگر بولسه (أَمَامًا) امام بولسه (أَوْ مُتَفَرِّدًا) یایسه یالغوز او قرچی بولسه
(وَيُسَمِّي) دخی بسم الله ایتور (وَيَقْرَأُ) دخی او قور (الْفَاتِحَةَ) الحمد سورهنی
(وَسُورَةَ) دخی بر سورہ او قور (مَعَهَا) اول الحمد سورهنی برلن (أَوَّلُ ثَلَاثِ آيَاتٍ) یایسه
اوچ آیت او قور (مِنْ أَى سُورَةٍ شَاءَ) تله دی کیراک قایو سورهدن بولسون (فِي كُلِّ
وَاحِدَةٍ) هر بر رکعت او قور (مِنَ الْأَوَّلَيْنِ) اولسگی ایکی رکعتدن (وَفَرْضُ الْقِرَاءَةِ)
قراءتنگ فرض (مُطْلَقًا) مطلقایعنی کیرک الحمد سورهنندن بولسون کیرک باشقه
سورهدن بولسون (آيَةً) بر آیتدر (وَوَاجِبُهَا) دخی قراءتنگ واجبی (مَایبَتًا) بز

بیان قیلغان نرسه در (وَأَذْأَقَالَ) هر قیچان (الْأَمَامُ) امام (وَلَا الضَّالِّينَ) ولا الضالین
 دیب ایتسه (يَقُولُ) ایتور (آمین) آمین دیو یعنی قبول ایت سین مناسنه (هُوَ)
 اول امام ایتور (وَالْقَوْمُ) دخی قوم ایتور (سَرًّا) یاشرن (وَالْفَاتِحَةُ) الحمد سوره سنی او قو
 (وَحَدَّثَهَا) یالغز نیغنه (فی الْآخِرَيْنِ) فرض نمازدن آخری ایکی رکعت (سُنَّةُ)
 سنندر (وَلَوْ سَبَّحَ) دخی اگر آخری ایکی رکعت فاتحه او قما نیچه سبحان الله دیسه
 (جَازَ) درست بولور (وَلَوْ سَكَتَ) دخی اگر تیک تورسه (عَمَدًا) قصد قیلوب
 (كُرْهًا) مکروه بولور (وَالْقِرَاءَةُ) دخی قرائت او قو (وَاجِبَةً) واجبدر (فی كُلِّ رَكَعَاتٍ)
 النفل (نفلنک هر بر رکعتنک) (أَوْ رَكَعَاتٍ الْوُتْرَ) دخی وترنک هر بر رکعتنک
 (وَيَجْهَرُ) دخی فجرب او قور قرائت فی (الْأَمَامُ) امام (حَتَّمَا) واجب لک یوزندن
 (فی الْفَجْرِ) ایرته نمازنک (وَالْأُولَيَيْنِ) دخی اولگی ایکی رکعتنک (مِنَ الْمَغْرِبِ)
 آخشام نمازنندن (وَالْعِشَاءِ) دخی یسیع نمازنندن (وَيُخَيَّرُ) دخی اختیارلی بولور
 قرائت فی فجرب او قو برلن یاشرن او قو آراسنک (الْمَنْفَرْدُ) یالغز او قوچی
 (فی الْجَهْرِيَّةِ) فجرب او قله تورغان نمازده (وَيُخَفِّيَانِ) دخی یاشرن او قورلار
 قرائت فی امامده یالغز او قوچی (فی الْبَاقِي) قالغان نمازلارده مثلاً او یله ایکندی ده
 (حَتَّمَا) واجب لک یوزندن (وَيَجْهَرُ) دخی امام قرائت فی فجرب او قور (فی الْجُمُعَةِ)
 جمعه نمازنک (وَالْعِيدَيْنِ) دخی ایکی عید نمازنک (وَفِي النَّفْلِ) دخی نفل نمازنک
 (يُخَفِّي) امام قرائت فی یاشرن او قور (نَهَارًا) کوندزده (وَيُخَيَّرُ) دخی نماز او قوچی
 اختیارلی بولور قرائت فی فجرب او قو برلن یاشرن او قو آراسنک (لَيْلًا) کیچه
 (وَبَكْرَةً) دخی مکروه بولور (تَخْصِيصُ سُورَةٍ) بر سوره فی خاصلا ماقلق (لِالصَّلَاةِ) بر نماز
 او چون (الْأَمَامُ) مگر خاصلار (إِذَا كَانَ) هر قیچان بولسه اول سوره (أَيَسْرَ) ینگل راک
 بولسه (عَلَيْهِ) اول نماز او قوچی اوزرینه (أَوَاتِعَ) یایسه ایارسه (فیه) اول
 سوره فی او قوده (النَّبِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ) پیغمبر علیه السلام اوزرینه (مُعْتَقِدًا) اعتقاد
 قیلغانی حالک (لِلْمَسْئُومَةِ) سوره لر آراسنده برابرلسکنی (وَلَا يَقْرَأُ) دخی قرائت
 او قماس (الْمَأْمُومُ) اویوغان کشی (خَلْفَ الْأَمَامِ) امامنک آرتنده (وَالثَّالِثُ) دخی

نمازنیڭ رکنلرینیڭ اوجنچسی (الرُّكُوع) رکوع قیلودر (فَإِذَا فَرَغَ) بس هر قیچان
 بوشانسه (مِنَ الْقِرَاءَةِ) قرائتنن (كَبَّرَ) الله اکبر ديب ايتور (وَرَكْعَ) دخی
 رکوع قیلور (وَقَالَ) دخی ايتور رکوعده (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ) سبحان ربی العظیم
 ديب (سُبْحَانَ) پاكلاماق پاكلایمون مین (رَبِّي) ربمنی (الْعَظِيمِ) الوغ بولغوجی
 اول ربم (ثَلَاثًا) اوج مرتبه ايتور (وَهُوَ) اول اوج مرتبه ايتور (أَدْنَى الْكَمَالِ) کمالنیڭ
 ایلی تو بانیدر اما بش مرتبه یایدی مرتبه ايتو مستعجب (وَلَوْ سَبَّحَ) اگر تسبیح ایتسه
 (مَرَّةً) بر مرتبه یا یسه ایکی مرتبه ایتسه (كُرَّةً) مکروه بولور (فَإِذَا اطْمَأَنَّ) بس
 هر قیچان قرارلانس (رَأَى) رکوع قیلغانی حاله (فَإَمَّ) تورور رکوعدن (وَقَالَ)
 دخی ايتور (سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ) سمع الله لمن حمده دیو (سَمِعَ اللَّهُ) قبول اشتوی
 برلن اشندی الله تعالی (لَمَنْ) شول کشینی (حَمِدَهُ) حمد ایتدی اول کشی الله
 تعالی گه (لَا) ایتماس (غَيْرَ) باشقه نی (وَيَقُولُ) دخی ايتور (الْقَوْمِ) قوم (رَبَّنَا
 لَكَ الْحَمْدُ) ربنا لك الحمد دیو (رَبَّنَا) ای بزنیڭ ریمز (لَكَ) سیڭا بولسون (الْحَمْدُ)
 هرماقتاو (وَالْمُتَفَرِّدُ) یالغز اوقغوجی کشی (يَجْمَعُ) جیار (بَيْنَهُمَا) ربنا لك الحمد
 برلن سمع الله لمن حمده آراسنی یعنی ایکسینیدک ايتور (وَالرَّابِعُ) دخی نمازنیڭ
 رکنلرینیڭ دورتنچسی (السُّجُودُ) سجده قیلودر (فَإِذَا اطْمَأَنَّ) بس هر قیچان
 قرارلانس نماز اوقغوجی (كَبَّرَ) تکبیر ايتور (وَسَجَدَ) دخی سجده قیلور (وَيَقَالَ)
 دخی ايتور (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى) سبحان ربی الاعلی دیو (سُبْحَانَ) پاكلاماق
 پاكلایمون مین (رَبِّي) ربمنی (الْأَعْلَى) بلند بولغوجی اول ربم (ثَلَاثًا) اوج مرتبه
 ايتور (ثُمَّ يَرْفَعُ) مونڭ صوڭند کوتارر (رَأْسَهُ) باشنی (مُكَبِّرًا) تکبیر ایتکافی حاله
 (وَيَقْعُدُ) دخی اوطرور (فَإِذَا اطْمَأَنَّ) بس هر قیچان قرارلانس (جَالِسًا)
 اولتورغان حاله (كَبَّرَ) الله اکبر دیوب ايتور (وَسَجَدَ) دخی سجده قیلور (ثَانِيَةً)
 ایکنچسی سجده نی (كَاثِلًا) اولگی سجده کبی (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (سُجُودُهُ)
 نماز اوقغوجینیڭ سجده قیلوی (عَلَى كُورِ عِمَامَتِهِ) چالماسینیڭ تورکاکي اوزرینه

(وَطَرَفُ ثَوْبِهِ) دخی کییهینک چابوی اوزرینه (وَالْخَامِسُ) نمازنگ رکنلرینک بشپچی (الْأَنْتَقَالُ) کوچودر (مَنْ رُكْنٍ) بر فرضدن (الْيُكْنِ) ایکنچی فرضه (وَالسَّادِسُ) دخی نمازنگ رکنلرینک آلتونچی (الْقَعْدَةُ الْآخِرَةُ) آخری اولترشدر (قَدَّرَ التَّشَهُدُ) تشهد مقداری (وَإِذَا قَرَأَ) دخی هر قیچان اوقسه (التَّشَهُدُ) تشهدنی (يُشِيرُ) اشارت قیلور (بِمُسَبَّحَتِهِ) مسبحه بارماغی برلن (عِنْدَ كَلِمَةِ التَّوْحِيدِ) لاله الا الله دیگان وقتده (فِي الْأَصَحِّ) درستراك روایتک (وَلَا يَزِيدُ) دخی آرتدرماس (فِي الْقَعْدَةِ الْأُولَى) اولگی اولتورشده (عَلَى قَوْلِهِ) اوزینگ سوزی اوزرینه (وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ) واشهد ان محمدا عبده ورسوله دیگان سوزی اوزرینه (وَيَزِيدُ) دخی آرتدر تشهد اوزرینه (فِي الثَّانِيَةِ) ایکنچی اولترشده (الصَّلَاةُ) صلواتنی آرتدر (عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) پیغمبر صلی الله علیه وسلم اوزرینه (وَعَلَى آلِهِ) دخی پیغمبر علیه آلی اوزرینه (وَيَدْعُو) دعاء قیلور (مَا شَاءَ) تلاگان نرسه سی برلن (مِنَ الدُّعَاءِ) عادن (وَيَسْأَلُ) دخی صورار (اللَّهُ) الله تعالی دن (كُلُّ مَا) هر آنکه لاین نرسه نی (لَا يُعْطِيهِ) بیرماس اول نرسه نی (إِلَّا اللَّهُ) مگر الله تعالی بیرر (كَالرَّحْمَةِ) رحمت کی (وَالْمَغْفِرَةِ) دخی یارلقاو کی (وَنَعُوهُمَا) دخی بونلارغه اوخشاشلی نرسه لر کی (ثُمَّ) مونلک صوکنده (يُسَلِّمُ) سلام بیرر (عَنْ يَمِينِهِ) اوڭ یاغندن (وَعَنْ يَسَارِهِ) دخی صول یاغندن (وَيَنْوِي) دخی قصد قیلور (بِكُلِّ تَسْلِيمَةٍ) هر بر یاغفه سلام بیروی برلن (مَنْ) شول مننی قصد قیلور (فِي تِلْكَ الْجَهَةِ) اوشبوسلام بیرگان طرفده بولدی اول من (مِنَ الْمَلَائِكَةِ) فرشته لردن بولغوجی (وَالْحَاضِرِينَ) دخی حاضر آدمیلردن بولغوجی (وَالْمُنْفَرِدُ) دخی یالغز اوقغوجی کشی (يَنْوِي) قصد قیلور (مِنَ الْمَلَائِكَةِ) فرشته لردن (فَقَطًّا) یالغز (وَالْمَأْمُومُ) دخی امامغه او یغان کشی (يَنْوِي) قصد قیلور (الْإِمَامُ) امامنی (فِي آيَةِ جَهَةِ) کبراک قایو طرفده (كُلَّ) بولسون یعنی امام اوڭ یاغده بولسه اوڭ یاغفه سلام بیرگانک امامنی قصد قیلور اگر امام

صول یا قده بولسه صول یا قغه سلام بیرگانه امام فی قصد قیلور (فَانْ كُنْ) بس
اگر اویوغان کشی بولسه (بَعْدَئِثْ) امام نك توغرسنده (نَوَاهُ) قصد قیلور
اول امام فی (فیهمَا) هرایکی یا قغه سلام بیرگانه *

(فصل فی سنن الرواتب و غیرها)

(فصل) اوشبوفصل (فی سنن الرواتب) سنة مؤکده لر بیاننده در (وَعَبْرَهَا) دخی
سنت مؤکده دن باشقه سنتلر بیاننده در (وَهَى) اول سنت مؤکده لر (رَكْعَتَانِ) ایکی
رکعتدر (قَبْلَ الْفَجْرِ) ایرته نمازندن ثلک (وَأَرْبَعٌ) دخی دورت رکعتدر (قَبْلَ
الظُّهْرِ) اویله دن ثلک (وَرَكْعَتَانِ) دخی ایکی رکعتدر (بَعْدَهَا) اویله صوکنده
(وَأَرْبَعٌ) دخی دورت رکعتدر (قَبْلَ الْعَصْرِ) ایکندیدن بورن بوسی سنت زوآئیدن
(وَرَكْعَتَانِ) دخی ایکی رکعتدر (بَعْدَ الْمَغْرِبِ) آخشام نمازندن صوکه (وَأَرْبَعٌ)
دخی دورت رکعتدر (قَبْلَ الْعِشَاءِ) یسیع دن بورن بوسی سنت زوآئیدن (وَبَعْدَهَا)
دخی یسیع صوکنده (أَرْبَعٌ) دورت رکعتدر بوسی هم سنت زوآئیدن (أَوْ رَكْعَتَانِ)
یایسه ایکی رکعتدر (وَأَرْبَعٌ) دخی دورت رکعتدر (قَبْلَ الْجُمُعَةِ) جمعه نمازندن
بورن (وَأَرْبَعٌ) دخی دورت رکعتدر (بَعْدَهَا) جمعه نمازی صوکنده (وَالسُّنَّةُ) دخی
سنت (لَا تُقْضَى) قضا قیلنماس (إِلَّا) مگر قضا قیلنور (سُنَّةُ الْفَجْرِ) ایرته نمازینک
سنتی (إِذَا فَاتَتْ) هرچان اوتسه اول سنت (مَعَ الْفَرَضِ) فرضی برلن (وَقَضَاهَا)
ایرته نمازینک سنتینک قضاسی (قَبْلَ الزَّوَالِ) توش آوشماسدن بورندر اما
توش آوشقان صوکنده قضا قیلنمی (وَسُنَّةُ الظُّهْرِ أَيْضًا) دخی اویله نمازینک سنتی
قضا قیلنور فرض غه کرشو سبیلی قالغان بولسه (فَإِنَّهُ) بس درستلسکده نماز
اوقغوجی (يَقْضِيهَا) قضا قیلور اویله نمازینک سنتی (فِي وَقْتِهَا) اویله وقتنده
(وَيُؤَخَّرُهَا) دخی قضا قیلوده دورت رکعت سنتی کیچکتر (عَنِ الرَّكْعَتَيْنِ) ایکی
رکعت سنتندن (وَالنَّطَوُّعُ) نفل نمازی (بِالنَّهَارِ) کوندرده (رَكْعَتَانِ) ایکی رکعتدر
(بِتَسْلِيمَةٍ وَاحِدَةٍ) بر سلام برلن (أَوْ أَرْبَعٌ) یایسه دورت رکعتدر بر سلام برلن (وَبِاللَّيْلِ)

دخی کیچده نفل نمازی (رَکْعَتَانِ) ایکی رکعت بر سلام برلن (أَوَّارِبَعٍ) یایسه دورت رکعت بر سلام برلن (أَوْسُتٍ) یایسه آلتی رکعت بر سلام برلن (أَوْثَمَانٍ) یایسه سیگن رکعت بر سلام برلن (وَبِکْرَةٍ) دخی مکروه بولور (الزَّيَادَةُ) آرتدر ماقلق (عَلَى ذَلِكَ) اوشبو دورت رکعت اوزرینه یایسه سیگن رکعت اوزرینه (فِيهِمَا) کوندر هم کیچده (وَالْأَرْبَعُ) بر سلام برلن دورت رکعت اوقو (أَفْضَلُ) آرتغر اقدر کوندر ده ده کیچده ده (وَالْأَفْضَلُ) دخی آرتغراق (فِي السُّنَنِ) سنت نماز لارده (وَالنَّوَافِلُ) دخی نفل نماز لارده (الْمَنْزِلُ) ایو آرتغراق (وَيَتَطَوَّعُ) دخی نفل نمازنی اوقور (قَاعِدًا) اولتورغانی حاله (بَغَيْرِ عُنْدٍ) عنردن باشقه (إِلَّا) مگر عندر سزاو لتورب اوقماس (سُنَّةُ الْفَجْرِ) ایرته نمازینک سنتنی (وَلَوْ شَرَعَ) دخی اگر کرشسه نفل نمازینه (قَاعِدًا) اولتورغانی حاله (ثُمَّ) مونک صوکنده (أَتَمَّ) تمام قیلسه (قَائِمًا) آباق اوزره بولغانی حاله (أَوْ بِالْعَكْسِ) یایسه مونک کیرسنجه قیلسه یعنی آباق اوزره بولغان حاله کرشسه اولتورب تمام ایتسه (صَحَّتْ) درست بولور نمازی (وَلَوْ شَرَعَ) دخی اگر نفل نمازینه کرشسه (رَأَاكَ) حیوانغه آطلانغانی حاله (ثُمَّ) مونک صوکنده (نَزَلَ) آطلانغان حیوانندن توشسه (بَنَى) بناء قیلور یعنی نمازنی بوزم اوقور (وَفِي عَكْسِهِ) مونک کیرسنده یعنی بیرده نفل نمازینه کرشوب صوگره حیوانغه آطلانسه (اسْتَقْبَلَ) نمازنی باشدن آلور یعنی نمازی بوزلور (وَبِکْرَةٍ) دخی مکروه بولور (التَّطَوُّعُ) نفل نمازنی اوقو (بِجَمَاعَةٍ) جماعت برلن (إِلَّا) مگر جماعت برلن اوقو مکروه بولماس (التَّرَاوِیْحُ) تراویح نمازینی (وَمَنْ تَطَوَّعَ) دخی برکشی نفل لنسه (بِصَلَاةٍ) نماز برلن یعنی نفل نمازینی اوقسه (أَوْ صَوْمٍ) یایسه روزه برلن یعنی نفل روزه سی توتسه (لَزِمَهُ) لازم بولور اول کشیگه (اتَّمَامُهُ) اول نفلنی تمام قیلو (وَقَضَائِهِ) دخی اول نفلنی قضا قیلو لازم بولور (أَنْ أَفْسَدَهُ) اگر بوزسه اول نفلنی

(فصل فی التراویح)

(فَصْلٌ) اوشبو فصل (فِي التَّرَاوِیْحِ) تراویح نمازی بیاننده کیلگان فصل در اوشبو (وَهِيَ) اول تراویح نمازی (سُنَّةٌ مُؤَكَّدَةٌ) محکم وقوتلی بولغان سنندر (خَمْسُ

تَرَوِیْعَاتُ) بش تر ویجه در تر ویجه دیودوره رکعت تراویح نمازینی ایتولور
(بُکَلِّ تَرَوِیْعَةً) هر بر تر ویجه ده بولغوجی (تَسْلِمَتَانِ) ایکی سلام بولغوجیدر
(وَبِجْلُسُ) دخی اولتورور (بَيْنَ كُلِّ تَرَوِیْعَتَيْنِ) هر ایکی تر ویجه آراسنده (قَدَرُ
تَرَوِیْعَةٍ) بر تر ویجه قدری (وَكُنَا) اوشنداق اولتورور (بَيْنَ الْخَامِسَةِ) بشنچی
تر ویجه آراسی برلن (وَالْوُتْرُ) دخی وتر آراسنده (وَلَا يَجْلُسُ) دخی اولتورماس
(بَعْدَ تَسْلِيمَةِ الْخَامِسَةِ) بشنچی تر ویجه سلامی صوکنده (فِي الْأَصْحُ) درستراک رواینده (ثُمَّ)
هونک صوکنده یعنی بشنچی تر ویجه صوکنده (يُوتِرُ) وتر نمازینی اوقور امام (بِهِمْ)
اول قوم برلن (وَسَنَّتْهَا) دخی اول تراویح ننگ سنتی (عَتَمُ الْقُرْآنُ) قرآن ختم ایتودر
(فِي الشَّهْرِ) بر آیده یعنی اوتزکونده تمام اینار (أَوْ) یایسه (فِي كُلِّ رَكْعَةٍ) هر بر
رکعتده اوقور (عَشْرَ آيَاتٍ) اون آیتنی (وَالْجَمَاعَةُ) دخی جماعت نمازی (فِيهَا)
اول تراویحه (سَنَةً) سنتدر (عَلَى الْكِفَايَةِ) کفایه اوزرینه یعنی مسجد اهلینک
بعضی اوقسه قالغانلارنک استندن تشار برسیده اوقماسه کلسی گناهللی بولور
(وَيُتْرَكُ) دخی قویار تراویح نمازنده (الْإِمَامُ) امام (الدُّعَاءُ) رسول الله دن کوچرلهش
دعائی (بَعْدَ التَّشَهُّدِ) تشهد صوکنده (أَنْ عِلْمُ) اگر بلسه امام (مَلَّلَ الْقَوْمَ) قوم ننگ
یالغونی (وَوَقَّتْهَا) اول تراویح نمازینک وقتی (بَعْدَ إِدَاءِ فَرَضِ الْعِشَاءِ) یسیع ننگ
فرضی اوتاگانک صوکنده در (إِلَى طُلُوعِ الْفَجْرِ) تاک توغانغه قدر (قَبْلَ الْوُتْرِ)
وتردن بورون (وَبَعْدَهُ) دخی وتر صوکنده یعنی تراویح نمازینی وتردن بورونک
وتردن صوکنده اوتاو درست .

(فصل فی الوتر)

(فصل) اوشبو فصل (فی الوتر) وتر نمازی بیاننده در (وَهُوَ) اول وتر نمازی (وَأَجِبُ)
واجب در (ثَلَاثُ رَكَعَاتٍ) اوچ رکعتدر (مُتَّصِلَةً) توتاشدن (يَقْنَتُ) قنوت اوقور
(فِي الثَّالِثَةِ) اوچونچی رکعتده (سَرًّا) یاشرن (قَبْلَ الرُّكُوعِ) رکوعدن بورون (فِي
كُلِّ السَّنَةِ) یلنک بارجه سنک (وَلَا يَقْنَتُ) دخی قنوت اوقماس (فِي الْفَجْرِ) ابرته نمازنده

(فَإِنْ قَنَتَ) بس اگر قنوت اوقسه (امامہ) وتر اوقغوجینک امامی مثلاً شافعی منہبک بولسه امام (فیہ) ایرتہ نماز نیک (سُكَّتَ) تیک تورور (هُوَ) اول حنفی منہبندن بولغان ابوغان کشی (قَائِمًا) آباق اوزره (فِي الْأَصَحِّ) درستراک روایتک (وَلَوْ فَاتَ) دخی اگر اوقتسه (الْوَتْرُ) وتر نمازی (يُقْضَى) قضا قیلنور (وَلَا يَجُوزُ) دخی درست بولماس وتر نمازی (قَاعِدًا) اولتوروب (وَلَا) دخی درست بولماس (رَاكِبًا) آطلانغان حالده (بَغَيْرُ عُنْدٍ) عنردن باشقه (وَلَيْسَ) دخی یوقدر (فیہ) اول وترده (دُعَاءُ مُعَيَّنٍ) بیلگولی دعاً (كَذَا) اوشنداق در (فِي الْمُحِيطِ) محیط ده (وَفِي جَامِعِ الْأَصُولِ) جامع الاصول اسملی کتابدن کوچرلیدی (عَنْ عَلِيٍّ) حضرت علی دن (رَضِيَ اللَّهُ) الله تعالی راضی بولغای ایدی (عَنْهُ) اول حضرت علی دن (أَنَّ النَّبِيَّ عَلَيْهِ السَّلَامُ) درستلکده پیغمبر علیه السلام (كَانَ) بولیدی (يَقُولُ) ایتور بولیدی (فِي وَتْرٍ) وترنده (اللَّهُمَّ) ای الله (إِنِّي) درستلکده مین (أَعُوذُ) صغنامون مین (بِرِضَاكَ) سینک رضاکا (مَنْ سَخَطَكَ) آچوئکن (وَأَعُوذُ) دخی صغنامون مین (بِمَعَاذِكَ) سینک عفو قیلوئکا (مَنْ عُقِبَتْكَ) سینک عذابکن (وَأَعُوذُ) دخی صغنامون مین (بِكَ) سیکا یعنی سینک رحمئکا (مَنْكَ) سینندن یعنی سینک عذابکن (لَا أَحْصِي) ثنا ایدہ آلمیمون مین (عَلَيْكَ) سینک اوزرکا (أَنْتَ) سین (كَمَا أَتْنَيْتَ) نناک ثنا ایتدک سین (عَلَى نَفْسِكَ) اوزرکا دیو ایتور بولیدی .

(فصل في المستعجب)

(فصل) اوشبو فصل (وَيُسْتَعَجَبُ) دخی مستعجب بولور (أَنْ يَكُونَ) بولماقلغی (نَظَرُ الْمُصَلِّي) نماز اوقغوجینک قارای (فِي قِيَامِهِ) آباق اوزره تورغان حالنده (إِلَى مَوْضِعٍ سُجُودِهِ) سجده قیلا تورغان اورنینه (وَفِي رُكُوعِهِ) دخی زکوعسندہ قارای مستعجب بولیدی (إِلَى أَصَابِعِ رِجْلَيْهِ) ایکی آباغینک بارماقلارینہ (وَفِي سُجُودِهِ) دخی سجده سندہ قارای مستعجب بولیدی (إِلَى طَرَفِ أَنْفِهِ) بورنینک

طرفینہ (وَفِي قُعُودِهِ) دخی اولتورونده قاراوی مستحب بولدی (إِلَى حُجْرَتِهِ)
اشطان بیللی تورغان اورنینه (وَفِي سَلَامِيهِ) دخی ایکی سلامند قاراوی مستحب
بولدی (إِلَى مَنْكَبَيْهِ) ایکی ایکنینه (وَلَا يَلْتَفِتُ) دخی یاق یاقغه قاراماس (فِي
صَلَاتِهِ) نمازنده (وَلَا يَعْثُبُ) دخی اویناماس (بِثَوْبِهِ) کییمی برلن (أَوْعُضُوهُ)
یایسه آعضاسی برلن (وَيَكْرَهُ) دخی مکروه بولور (تَغْمِيضُ عَيْنَيْهِ) ایکی کوزینی
یومماقلق (فِيهَا) اول نمازده (وَيَكْرَهُ) دخی مکروه بولور (سَبْقُهُ) امامغه او یوغان
کشینک الک بولوی (الْإِمَامُ) امامغه (بِالْأَفْعَالِ) نمازنگ فعللری برلن یعنی
رکوع سجود کبیلرده (وَعَدُّ الْآيِ) دخی آیتلرنی صانامماقلق مکروه بولور
(وَالْتَسْبِيحُ) دخی تسبیعلرنی صانامماقلق مکروه بولور (بِيَدِهِ) قولى برلن (وَحَمْلُ
شَيْءٍ) دخی برنرسه نی یوکلما ملک مکروه بولور (فِي يَدِهِ) قولنده (أَوْفَاهُ) یایسه
آغزنده یعنی قولینه برنرسه نی توتوب یایسه آغزینه برنرسه قابوب نماز او قو
مکروه بولور (وَتَطْوِيلُ الْإِمَامِ) دخی امامنگ اوزن قیلوی مکروه بولور (الرُّكُوعُ)
رکوعنی (لِلدَّخْلِ) مسجدکه کروچینی کتو اوچون (يَعْرِفُهُ) تانور بولسه اول
کروچینی (لِلْقِرَاءَةِ) قراءت فی آدملر ایرشسون اوچون اوزن قیلوی مکروه بولماس
(وَيَكْرَهُ) دخی مکروه بولور (اِفْتِنَاحُ الصَّلَاةِ) نمازنی باشلامماقلق (وَبِهِ) حالبوکم
اول کشی برلن بولسه (حَاجَةً) ممتاقلق (إِلَى الْخَلَاءِ) بوش ایوگه یعنی ابروز
خانه گه یعنی بولگه یانینزا کگه قسنا لغان حالک نماز او قومکروه (وَتَكْرَهُ الصَّلَاةُ)
دخی نماز او قو مکروه بولور (خَلْفَ صَفٍّ) صف آرتنگ (وَحَدَّهُ) یالغزغنه (أَنْ
وُجِدَ) اگر تابلمش بولسه اول صفده (فُرْجَةً) آچقلق یعنی برکشی صیارلق
اورن (وَلَوْ صَلَّى) دخی اگر اوقسه نمازنی (فِي مَكَانٍ ظَاهِرٍ) پاک اورنده (مَنْ
الْحِمَامُ) موخچهدن (وَلَا صُورَةَ) دخی یوق بولسه صورت (فِيهِ) اول اورنده
(لَا تَكْرَهُ) مکروه بولماس اول نماز (وَتَكْرَهُ) دخی مکروه بولور (الْقِرَاءَةُ) قراءت
یعنی قرآن او قو (فِي الْحِمَامِ) موخچهده (جَهْرًا) قچقرب (لَأَسْرًا) یاشرن او قو
مکروه بولماس (وَتَكْرَهُ) دخی مکروه بولور (صُورَةُ ذِي الرُّوحِ) جان ایاسیننگ

صورہ تینک بولوی (فی کُلِّ جِهَاتِ الْمُصَلَّى) نماز او قغوجینک ہر بر جہتک (الّا) مگر
 مکروہ بولماس (مَعْوَةُ الرَّأْسِ) باشی جویلش بولسہ (او الصَّغِيرَةُ) یایسہ کچکنہ
 بولسہ (جَدًّا) بیک کچکنہ بولسہ (كَالنَّمْلِ) قومسقہ کی (وَلَوْ اسْتَقْبَلَ) دخی اگر
 نماز او قغوجی قارش بولسہ (تَوَرًّا) پیچکہ (يَتَوَقَّدُ) یانا تورغان بولسہ اول
 پیچ (او کانونًا) یایسہ او چاققہ قارش بولسہ (فیہ) بولغوجیدر اول او چاققہ (نَارًا)
 اوت (تَكْرَهُ) مکروہ بولور نماز (بِخِلَافِ الشَّمْعِ) شم ننگ خلافتچہ (وَالسَّرَاجِ) دخی
 چراغینک خلافتچہ (وَالْمُصْحَفِ) دخی قرآن ننگ خلافتچہ (وَالسَّيْفِ) دخی قلیچنک
 خلافتچہ (وَنَعْوَهَا) دخی بلارغہ او خشاغان نرسہ لرنک خلافتچہ یعنی بلارغہ قارش
 بولوب نماز اوقسہ مکروہ بولماس (وَالْعَمَلُ الْكَثِيرُ) دخی کوب عمل (يَقْطَعُ)
 کیسار یعنی بوزار (الصَّلَاةَ) نمازنی (وَهُوَ) اول کوب عمل (مَا) شول عمل در
 (لَا يُوجَدُ) تابلمش بولماس (الّا) مگر تابلور (بِالْيَدَيْنِ) ایکی قول برلن اگر
 ایکی قول برلن اشلہنہ تورغان اشنی بر قول برلن اشلہ سہدہ کوب عمل بولوب
 نمازنی بوزار (وَقِيلَ) دخی ایئلدی کوب عملنک معناسنک (مَا) شوندا این عملدر
 اول کوب عمل (يَجْزِمُ) جزم قیلور یعنی شیکسز بلور (النَّظَرُ) قاراغوجی کشی
 (إِلَيْهِ) اول عملگہ یعنی قیلوجیغہ (أَنَّهُ) درستلکک اول عملنی قیلوجی (لَيْسَ)
 ایماسدر (فی الصَّلَاةِ) نمازدہ دیوجزم قیلور (وَهُوَ) اول کوب عملنک صوگفی معناس
 (الْمُخْتَارُ) اختیار قیلنمشدر (وَمِنْ صَلَاتٍ) برکش اوقسہ نمازنی (فی الصَّحْرَاءِ)
 یاپانک (يَنْصَبُ) قدار (بَيْنَ يَدَيْهِ) اوزینک آلدینہ (سُتْرَةً) شوندا این آغاچنی
 یعنی تایاقنی (قَدْرُ ذِرَاعٍ) بر آرشین قدرلی بولور (فَصَاعِدًا) دخی آندن
 آرتق بولور (وَعَلَى الْأَصْبَعِ) دخی بارماق یوانلغند بولور (فَمَا زَادَ) دخی آندن
 آرتق بولور (وَجَازَ) دخی صحرا دہ نماز او قغانک درست بولدی (تَرَكَ السُّتْرَةَ)
 تایاق قدارنی قویو (عَنْ عَدَمِ الْمُرُورِ) اوتکوچی آدم یوق بولغان وقتک (وَالطَّرِيقِ)
 دخی یول یوق بولغان وقتک (وَيَقْرُبُ) دخی نماز او قغوجی یاقین بولور (مِنْهَا)
 اول سترہ دن (وَيَجْعَلُهَا) دخی قیلور اول سترہنی (بَعْدَ أَحَدِ حَاصِبَيْهِ) ایکی

قاشینک برسی توغریسنه (وَلَا عِبْرَةَ) دخی یوقدر عبرت (بِالْأَلْقَاءِ) ستره فی قدامینچه بیرگه تاشلاوده (وَلَا) دخی یوقدر عبرت (بِالْعَطِّ) سزق سزوغه (وَیَأْتُمُّ) دخی گناهللی بولور (الْأَمَارُ) اوتکوجی کشی (فی مَوْضِعِ سَجْدَةٍ) نماز اوقغوجینک سجده قیلا تورغان اورنندن (فی الصَّخْرَاءِ) صحراده (وَالْمَسْجِدِ الْجَامِعِ) دخی جمعه اوقلا تورغان مسجدده (وَیَدْرَأُ) دخی یبرر یاپانده نماز اوقغوجی (الْأَمَارُ) اوتکوجی کشینی (اِنْ لَّمْ یَكُنْ) اگر بولماسه (لَهُ) اول نماز اوقغوجی کشی اوچون (سُنَّةٌ) ستره بولماسه (أَوْمَرٌ) یایسه اوتکوجی کشی اوتسه (بَیْنَهُ) اول نماز اوقغوجی برلن (وَبَیْنَهَا) دخی ستره آراسندن (بِإِشَارَةٍ) اشارت برلن یبرر (اَوْتَسْبِیحِ) یایسه تسبیح برلن یبرر یعنی ایکسینک برسی برلن (وَلَا یَدْرَأُ) دخی یبرماس (بِهِمَا) اشارت برلن تسبیح نلک ایکسی برلن (وَأَنْ تَتَخَنَّعَ) دخی اگر طماق قرسه نماز اوقغوجی (بِغَيْرِ عُنْدٍ) عنردن باشقه (فَحَصَلَتْ) بس حاصل بولسه (بِهِ) اول طماق قروی برلن (حُرُوفٌ) حرفلر حاصل بولسه (بَطَلَتْ) باطل بولور (صَلَوَتُهُ) اول کشینک نمازی (وَأَنْ كَانَ) دخی اگر بولسه طماق قروی (بَعْدَ) عنردن برلن (فَلَا) بس نمازی باطل بولماس (کَالْعُطَّاسِ) توچکرو کبی (وَالْجِشَاءِ) دخی کیکرو کبی بولار نمازی بوزمیلار (وَلَوْ حَصَلَتْ) گرچه حاصل بولسه ده (حُرُوفٌ) حرفلر (بِهِمَا) اول توچکرو کیکرو برلن .

(فصل فی الجماعة)

(فصل) اوشبو فصل (فی الجماعة) جماعت نمازی بیاننده کیلسگان فصللر (وَهِيَ) اول جماعت نمازی (سُنَّةٌ مُؤَكَّدَةٌ) محکم وقوتلی بولغان سننلر (وَتَخْفِيفُهَا) دخی اول جماعت نمازینی یکل قیلو (مَعَ الْأَمَامِ) امام برلن (سُنَّةٌ) سننلر (ثَابِتَةٌ) ثابت بولغان سننلر (وَأَقْلَاهَا) اول جماعتنک آزاراغی (فی غیر الجمعة) جمعه دن باشقه ده (وَاحِدٌ) بر کشیدر (مَعَ الْأَمَامِ) امام برلن (وَلَوْ كَانَ) گرچه بولسه ده اول برکشی (امْرَأَةً) خاتون بولسه ده (أَوْ صَبِيًّا) یایسه صبی بولسه ده (وَالْأُولَى) دخی

آرتوغراق (بالأمامة) امام بولوغه (الآفقه) عالمراك كشي (ثم) مونك صوكنده
 آرتوغراق (الآقراء) قراءت كه اوستاراق كشي (ثم) مونك صوكنده آرتوغراق
 (الآدوع) تقوى راق كشي (ثم) مونك صوكنده آرتوغراق (الأكبر) الوغراق
 كشي (سنًا) ياش يوزندن (ثم) مونك صوكنده آرتوغراق (الأحسن) كوركماراك كشي
 (خُلُقًا) خلق يوزندن (ثم) مونك صوكنده آرتوغراق (الأشرف) شريفراك كشي (نسبًا) نسل
 يوزندن (ثم) مونك صوكنده آرتوق امام بولوغه (الاصبح) كوركماراك كشي (وجهًا)
 يوز يوزندن يعنى كيچكى نمازنى كوبراك اوقغوجى كشي (ومن أم) دعى بر كشي
 امام بولسه (واحدًا) بر كشيگه (أقامه) تورغزور اول كشيىنى (عن يمينه) اوڭ
 ياغندان (مقارنًا) ياقين بولغانى حاله (له) اول كشيگه (ومن أم) دعى بر كشي
 امام بولسه (اثنين) ايكي كشيگه (تقدم) الك بولور (عليهما) بوايكسى اوزرينه
 (ومن تقدم) دعى بر كشي الك بولسه (على امامه) امامى اوزرينه (عند اقتدائه)
 امام غه اويوغان وقتك (لم يصح) درست بولماس (اقتدائه) اول كشيىنك امام غه اويوى
 (وان تقدم) دعى اگر الك بولسه (عليه) اول امام اوزرينه (بعد اقتدائه)
 امام غه اويوغانك صوكنده (فستت) بوزولور (صلوته) اول كشيىنك نمازى
 (ولا يصح) دعى درست بولماس (اقتداء الرجل) ايرنك اويوى (بالمرأة) خاتونغه
 (ولأب الصبي) دعى صبي غه اويوماقلى درست بولماس (مطلقًا) مطلقا يعنى
 كيراك فرض نمازده بولسون كيراك نفل نمازده بولسون (ويصح) دعى درست بولور
 (اقتداء الصبي) صبي نك اويوماقلى (بالصبي) صبي غه (ويصح) دعى صافلانور
 (الرجال) ايرلر (أولًا) اول يعنى آلداغى صفده ايرلر تورور (ثم) مونك
 صوكنده صف لانورلار (الصبيان) صبيلا (ثم) مونك صوكنده صف لانور (الغنائ)
 خش لار (ثم) مونك صوكنده صف لانور (النساء) خاتونلار (ويكروه) دعى مكروه
 بولور (للنساء الشواب) ياش خاتونلارغه (حضور الجماعة) جماعت نمازينه
 حاضر بولو (مطلقًا) مطلقا يعنى كيراك كيچكى نمازده بولسون كيراك كوندزكى نمازده
 بولسون (ويباح) دعى مباح بولور (للعجائز) قارچقلارغه (الخروج) چقماقلى

(فِي الْعِيدَيْنِ) ايكى عيد نمازينه (وَالْجُمُعَةِ) دخی جمعه نمازينه (وَالْفَجْرِ) دخی ايرته نمازينه (وَالْمَغْرِبِ) دخی آخشام نمازينه (وَالْعِشَاءِ) دخی يسميع نمازينه (وَلَوْ ظَهَرَتْ) دخی اگر ظاهر بولسه (حَدَّثُ الْأَمَامِ) امامنك طهارتسزلكى (أَعَادَ) قايتارر نمازنى (الْمَأْمُومُ) امامغه اويوغان كشى (وَمَتَى كَانَ) دخی قاير زمان بولسه (بَيْنَ الْأَمَامِ) امام آراسى برلن (وَالْمَأْمُومُ) دخی امامغه اويوغان كشى آراسنك (حَاقِلٌ) قابلاوچى نرسه (يَسْتَبْهُ) بلمسز بولور بولسه (مَعَهُ) اول قابلاوچى نرسه برلن (حَالُ الْأَمَامِ) امامنك حالى (عَلَيْهِ) اول امامغه اويوغان كشى اوزرينه (مَنْعَ) طيار (الصَّحَّةَ) اويونك درستلكنى (لَا) طيماس (الثَّوَابَ) ثوابنى

(فصل الجمعة)

(فصل الجمعة) جمعه بياننك كيلگان فصلدر اوشبو (لَا تَصُحُّ) درست بولماس (الْجُمُعَةُ) جمعه نمازى (الْأَمَامُ) مگر درست بولور (فِي مَضْرَجِ) مصر جامعك (أَوْفَنَائِهِ) يا ايسه مصرنك فنا سنك حاجت نرسه لرنى قوبار اوچون حاضرلنگان اوردون (وَهُوَ) اول مصر (كُلُّ مَوْضِعٍ) هر بر اوردنر (لَهُ) بولغوجيدر اول اوردن اوچون (أَمِيرٌ) امير يعنى حاكم بولغوجيدر (وَقَاضٍ) دخی قاضى بولغوجيدر (يُنْفَعُ) يورتور اول قاضى (الْأَحْكَامُ) حكملرنى (وَيُقِيمُ) دخی اقامت قيلور (الْحُدُودَ) حدلرنى (وَلَا يُقِيمُهَا) دخی اوته ماس اول جمعهنى (الْأَمَامُ) مگر اوتار (السُّلْطَانُ) سلطان (أَوْتَائِهِ) يا ايسه سلطان اوزنينه تورا تورغان كشى يعنى امير يا ايسه قاضى (وَيَخْطُبُ) دخی خطبه اوقور امام (قَبْلَهَا) اول جمعه دن بورون (خُطْبَتَيْنِ) خفيقتين (ايكى بگل خطبهنى (وَلَوْ ذَكَرَ) دخی اگر ذكر قيلسه (اللَّهُ) الله تعالىنى (بَدَلَ الْخُطْبَةِ) خطبه اوزنينه (صَحَّ) درست بولور (وَشَرَطُهَا) اول جمعهنك شرطى (ثَلَاثَةٌ) اوچ كشيندر (غَيْرُ الْأَمَامِ) امامدن باشقه (وَالْجُمُعَةُ) دخی يوقدر جمعه (عَلَى مُسَافِرٍ) مسافر اوزرينه (وَأَمْرًا) دخی خاتون اوزرينه (وَمَرِيضٍ) دخی آورو كشى اوزرينه (وَعَبْدٍ) دخی قل اوزرينه (وَأَعْمَى) دخی صوقر

اوزرینه (وَأَنْ صَلَّوْهَا) دخی اگر اوقسه لار بوکشیلر جمعه نی (كَفَتْهُمْ) یتار آلاغه
 یعنی اویله نمازی اوزرینه تورور (وَيَصُحُّ) دخی درست بولور (أَمَانَتُهُمْ) بو
 کشیلر ننگ امام بولوی (فیهما) اول جمعه ده (الْأَمْرَاءُ) مگر خاتون کشیننگ امام
 بولوی درست بولماس (وَتَحْضُلُ) دخی حاصل بولور (بهم) بوکشیلر برلن (الْجَمَاعَةُ)
 جماعت حاصل بولور (أَيْضًا) ینده ده (وَأَنْ صَلَّيْ) دخی اگر اوقسه (الظُّهْرُ) اویله
 نمازینی (بِجَمَاعَةٍ) جماعت برلن (يَوْمَ الْجُمُعَةِ) جمعه کوننده (فی منزله) ایونده
 (بَغَيْرِ عَذْرٍ) عذر دن باشقه (كَرِهٌ) مکروه بولور (وَأَجْزَاهُ) دخی درست بولور
 وکفایه قیلور اول کشیگه (وَيَكْرَهُ) دخی مکروه بولور (لِلْمَعْذُورِينَ) عذر
 ایاسی بولغان کشیلرگه (وَالْمَعْجُوسِينَ) دخی مجسده گی کشیلرگه (الظُّهْرُ) اویله
 نمازی (بِجَمَاعَةٍ) جماعت برلن (يَوْمَ الْجُمُعَةِ) جمعه کوننده (وَمَنْ أَدْرَكَ)
 دخی برکشی ایرشسه (الْأَمَامُ) امامغه (فی التشهد) تشهدده (أَوْ فِی سُجُودِ السَّهْوِ)
 یا ایسه سهو سجده سنده (أَتَمَّ) تمام قیلور اول کشی (الْجُمُعَةِ) جمعه نمازینی
 (وَبِالْأَذَانِ الْأَوَّلِ) جمعه کوننده اولگی اذان برلن (يُحْرَمُ) حرام بولور (الْبَيْعُ)
 صاتو آلو (وَيَجِبُ) دخی واجب بولور (السَّعْيُ) یرو یعنی جمعه غه بارو (عَلَى مَنْ)
 شول کشی اوزرینه (سَمِعَ) ایشتنی اول کشی (النِّدَاءُ) اذان طاوشنی (فقط)
 یالغز اذان طاوشنی ایشتنان کشیگه گنه واجب بولور (وَأِذَا خَرَجَ) دخی هر قیچان
 چقهسه (الْأَمَامُ) امام (لِلْخُطْبَةِ) خطبه اوقر اوچون (تَرَكَ) قویار (النَّاسُ) آدملر
 (الصَّلَاةَ) نفل نمازینی (وَالْكَلَامَ) دخی سوزله شونی (حَتَّى يَصْلُوا) جمعه نمازینی
 اوقغانلرینه قدری (فَإِذَا خُطِبَ) بس هر قیچان خطبه نی اوقسه امام (وَجَبَ)
 واجب بولور (السَّمَاعُ) خطبه نی ایشتنو (وَالسُّكُوتُ) دخی تیک تورو واجب
 بولور (عَلَى الْقَرِيبِ) امامغه یقین کشی اوزرینه (وَالْبَعِيدِ) دخی امامدن
 براق کشی اوزرینه (وَأِذَا قُرَأَ) دخی هر قیچان امام اوقسه (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
 آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا) دیگان آیتنی (يُصَلِّي) صلوات ایفور (السَّمَاعُ)
 ایشتنوچی کشی (فی نفسه) یاشرن بو آیت ننگ معناسی (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا)

ای آنداین ایمان کیلترگان آدملر (صَلُّوا) صلوات اینو کزلر (عَلَيْهِ) اول محمد
 علیه السلام اوزرینه (وَسَلِّمُوا) دخی سلام اینو کزلر (تَسْلِيمًا) سلام اینمک
 سلام اینو کزلر *

(فصل فی العیدین)

(فصل) اوشبو فصل (فی الْعَیْدَیْنِ) ایکی عید نمازلاری بیاننده کیلگان فصل در
 اوشبو (تَجِبُ) واجب بولور (صَلَاةُ الْعَیْدَیْنِ) ایکی عید نمازی (عَلَى كُلِّ مَنْ)
 هر آندالاین کشی اوزرینه (تَجِبُ) واجب بولادر ایدی (عَلَيْهِ) اول کشی
 اوزرینه (صَلَاةُ الْجُمُعَةِ) جمعه نمازی (وَيُسْتَعَجَبُ) دخی مستعجب بولور (يَوْمَ الْفِطْرِ)
 رمضان عیدی کوننده (أَنْ يَطْعَمَ) طعام لنمکی (الْإِنْسَانِ) آدم نك (قَبْلَ الصَّلَاةِ)
 عید فطر نمازندن بورون (وَفِي الْأَضْحَى) دخی قربان عیدنده آدم نك طعام لنمکی
 مستعجب بولور (بَعَثَهَا) قربان عیدی صولنده (وَيَغْتَسِلُ) دخی غسل قویونور
 (فیهما) بو ایکی عیدده (وَيَطْطِيبُ) دخی خوش ایس استعمال قیلور (وَيَلْبَسُ)
 دخی کیار (أَحْسَنَ ثِيَابِهِ) کییمی نك کورکامرا کنی (وَيَتَوَجَّهُ) دخی یونالور (إِلَى
 الْمَضَلَّى) عید نمازی او قلا تورغان اورونغه (وَهُوَ) حالبوکم اول کشی (غَيْرُ
 مُكَبِّرٍ) تکبیر اینکوچی توکل در (جَهْرًا) فچقروب اما یاشرن ایتور (بِخِلَافِ الْأَضْحَى)
 قربان عیدی نك خلافتچه (فَإِنَّهُ) بس درستلکده اول کشی (يُكَبِّرُ) تکبیر ایتور
 (فیه) اول قربان عیدی کوننده (جَهْرًا) فچقروب (طُولَ الطَّرِيقِ) یول بوینچه
 (وَصَلَاةُ الْأَضْحَى) دخی قربان عیدی نك نمازی (كَالْفِطْرِ) رمضان عیدی نمازی کبیر
 (وَيُسْتَعَجَبُ) دخی مستعجب بولور (تَعَجُّلُهَا) عید نمازینی آشقدرو (وَالْوُقُوفُ)
 دخی توقنماقلق (يَوْمَ عَرَفَةَ) عرفه کوننده یعنی ذوالحجه نك توقزچی کوننده
 (فِي مَوْضِعٍ آخَرَ) ایکنچی اورنده (تَشَبُّهَا) اوغشماقلق اوچون (بِأَهْلِ عَرَفَةَ) عرفه
 اهلینه یعنی عرفه تاغنده توقنی تورغان حاجیلرگه (بِدَعَةٍ) بدعتدر اول توقنماقلق
 (وَتَكْبِيرُ التَّشْرِيقِ) دخی تشریق تکبیری (أَوَّلُهُ) اول تشریق تکبیرینك اولی

(بَعْدَ فَجْرِ يَوْمَ عَرَفَةَ) عرفه کوئی نیک ایسته نمازی سوکنده در (وَأَخْرَهُ) دخی تشریق
 تکبیرینک صوکی (بَعْدَ عَصْرِ يَوْمَ النَّحْرِ) قربان عیدی کونینک ایکند یسی سوکنده در
 (وَصَفَتُهُ) دخی اول تشریق تکبیرینک صفتی (اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ وَلِلَّهِ الْحَمْدُ) در معناسی الله تعالی الوغراقدر هر نرسه دن
 الله تعالی الوغراقدر هر نرسه دن حلقی برلن قللق قیلنمش ذات یوق مگر
 بر الله تعالی در دخی اول الله تعالی الوغراقدر هر نرسه دن الله تعالی هر نرسه دن
 الوغراقدر و دخی اول الله تعالی گه در هر بر مافتاو (مَرَّةً وَاحِدَةً) بر مرتبه
 ایتمه کک (بَعْدَ الْفَرَضِ) فرض نماز سوکنده (وَأَنَّمَا يَجِبُ) بودر موندان باشقه
 ایماسدر واجب بولور تشریق تکبیری (عَلَى كُلِّ رَجُلٍ) هر بر ایراوزرینه (مُقِيمٍ)
 ایوده تورغوچی ایراوزرینه یعنی مسافرگه واجب بولماس (مُصَلٍّ) نماز او قوچی
 اوزرینه (جَمَاعَةً مُسْتَعِجَةً) مستعجب بولغان جماعت برلن (لَا غَيْرَ) باشقه لارغه واجب
 بولماس یعنی نفل نمازی او قوچیغه مسافر لر جماعتینه خاتونلار جماعتینه بالغز او قوچیغه
 واجب بولمس (وَلَا يُكَبِّرُ) دخی تشریق تکبیرینی ایتماس (بَعْدَ التَّوَتُّرِ) وتر نمازی
 سوکنده (وَلَا) دخی تشریق تکبیرینی ایتماس (بَعْدَ صَلَاةِ الْعِيدَيْنِ) ایکی عید نمازی
 سوکنده (وَيُكَبِّرُ) دخی تشریق تکبیرینی ایتنور (بَعْدَ الْجُمُعَةِ) جمعه نمازی سوکنده (فَإِنْ
 تَرَكَ) بس اگر قویسه (الْأَمَامُ) امام (التَّكْبِيرِ) تشریق تکبیرینی (كَبَّرَ) تشریق
 تکبیرینی ایتنور (الْمَأْمُومُ) امامغه او یوغان کشی (وَيُسْتَعَجَبُ) دخی مستعجب بولور (اخْتِلَافُ
 الطَّرِيقِ) بار و برلن قایتو یولینک تورلی بولوی (فِي صَلَاةِ الْعِيدَيْنِ) ایکی عید نمازده

(فصل فی المسافر)

(فصل) اوشبو فصل (فی الْمُسَافِرِ) مسافر بیاننده کیلگان فصل در (السَّفَرُ) سفر
 (الْمَرْغَضُ) رغصت لانغان سفر (الْمُطِيعُ) طاعت قیلوچی اوچون یعنی ایزگو
 نیت برلن سفر قیلوچی اوچون (وَالْعَاصِ) دخی گناه قیلوچی اوچون یعنی گناه
 نیتی برلن سفرگه چقغان کشی اوچون (مُقَدَّرٌ) چپکندهش در (بَثْلَتُهُ أَبَايَمَ
 وَلَيَالِيَهَا) اوچ کیچه و کوندز سیر برلن (بَسِيرَ الْأَيْلِ) تیه سیری برلن (وَمَشَى

(الْأَقَامُ) دُخِيَ آيَاقِلَار يورشي برلن (وَفَرَضَ الْمُسَافِرُ) دُخِيَ مَسَافِرُنْكَ قَرَضِي (فِي كُلِّ رُبَاعِيَّةٍ) هَر بَر دُورَت رَكَعَتِي نِمَازِدَه (رَكَعَتَانِ) اِيكِي رَكَعَتِدِر (فَلَوْصَلَى) بَس اِگَر اَوْقَسَه مَسَافِر (أَرْبَعًا) دُورَت رَكَعَتِي (وَقَرَأَ) دُخِيَ قَرَأَت اَوْقَسَه (فِي الْأَوَّلَيْنِ) أَوَّلَگِي اِيكِي رَكَعَتِدَه (وَقَعَدَ) دُخِيَ اُولْتُورَسَه (فِي الثَّانِيَةِ) اِيكِنچِي رَكَعَتِدَه (قَدَرِ التَّشَهُدِ) تَشَهُدِ قَدَرِي (وَقَعَتَ) وَاقَع بُولُور (الْأَوَّلِيَانِ) أَوَّلَگِي اِيكِي رَكَعَتِ (فَرَضًا) فَرَض بُولُوب (وَمَا بَعْدَهُمَا) أَوَّلَگِي اِيكِي رَكَعَتِ صَوْنَدَه غِيلَارِي (نَفْلًا) نَفْل بُولُوب وَاقَع بُولُور (وَأَنْ لَمْ يَقَعْ) اِگَر اِيكِنچِي رَكَعَتِدَه اُولْتُورَمَاسَه (بَطَلَتْ) نِمَازِي بَاطِل بُولُور يَا كَادَن اَوْقُولَازِم بُولُور (وَيَتَرَخَّصُ) دُخِيَ رَخَصَت لَانُور (الْمُسَافِرُ) مَسَافِر (بِمَفَارِقَةِ بُيُوتِ الْمَصْرِ) شَهْرَدَه گِي اِيُولَرِنَدَن آيِرْلُو بَرلن (حَتَّى يَرْجِعَ) قَايْتَقَانْغَه قَدَر رَخَصَت لَانُور (إِلَيْهَا) اُول شَهْرَدَه گِي اِيُولَرِيَنَه (أَوْ يَنْوِي) يَايِسَه قَصْد قِيلْغَانْغَه قَدَرِي (الْأَقَامَةَ) تُورُونِي (فِي بَلَدَةٍ) بَر شَهْرَدَه (أَوْ قَرْيَةٍ) يَايِسَه بَر آوَلَدَه (خُمْسَةَ عَشْرِيَوْمًا) اُون بَش كُون (لَا) تُورُو نِيَتِي اَعْتِبَار قِيلْنِمَاس (فِي مَقَاةٍ) يَپَانْدَه يَعْنِي يَپَانْدَه اُون بَش كُون تُورُونِي قَصْد قِيلَسَه دَه هَمِيَشَه مَسَافِر بُولُور (فَيُتِمُّ) بَس تَمَام قِيلُور دُورَت رَكَعَتِي (حِينَئِذٍ) اوشَبُو وَقْتِدَه يَعْنِي شَهْرِيَنَه قَايْتَقَان وَقْتِدَه يَايِسَه بَر شَهْرَدَه يَا آوَلَدَه اُون بَش كُون تُورُونِي قَصْد قِيلْغَان وَقْتِدَه (وَلَوْ دَخَلَ) دُخِيَ اِگَر كَرَسَه مَسَافِر (مَصْرًا) بَر شَهْرَدَه (وَلَمْ يَنْوِ) دُخِيَ قَصْد قِيلْمَاسَه (الْأَقَامَةَ) تُورُونِي (فِيهِ) اُول شَهْرَدَه (وَتَمَادَتْ) دُخِيَ صُوزُولَسَه (هَاجَتُهُ) بُو مَسَافِرُنْكَ حَاجَتِي (أَشْهَرًا) كُوب آيِلَارْغَه يَا كَه آَنَدَن كُوبْرَاكْ گَه (تَرَخَّصَ) رَخَصَت لَانُور يَعْنِي هَمِيَشَه مَسَافِر بُولُوب نِمَازِيَنِي قَسَقَه قِيلُوب اَوْقُور (وَلَا يَصُحُّ) دُخِيَ دَرَسَت بُولْمَاس (نِيَّةُ الْأَقَامَةِ) مَقِيم بُولُونِي قَصْد قِيلْمَاقِلَق (لِلْعَسْكَرِ الْمُعَارِبِ) صُوغُش قِيلُوجِي عَسْكَر اَوْچُون (مَعَ الْكُفَّارِ) كَافِرْلَر بَرلن (أَوِ الْبَغَاتِ) يَايِسَه حَلَقَه بُولْغَان اِمَام دَن بَاش تَارْتَقَان كَشِيلَر بَرلن (بِخِلَافِ أَهْلِ الْكَلَاءِ) اُولَن اَهْلِيَنْكَ خِلَافْچَه يَعْنِي كَبِير اِيُولَرَدَه چَاطَرلَارَدَه تُورُوچِيلَارُنْكَ خِلَافْچَه آلَارُنْكَ يَپَانْدَه مَقِيم بُولُونِي قَصْد قِيلُولَارِي يَارِي (وَيُتِمُّ الْمُسَافِرُ) دُخِيَ مَسَافِر نِمَازِيَنِي تَمَام قِيلُور (الْمُقْتَدِي)

اویوغوجی بولسه (بالمقیم) مقیم که (أربعاً) دورت رکعتنی تمام قیلور (واذا ضلّی) هر قیچان اوقسه (مُساfer) مسافر کشی (بالمقیمین) مقیم لر برلن (رُکعتین) ایکی رکعتنی (سَلَم) سلام بیرر امام بولغان مسافر (وَقَالَ) دخی ایتور (أَتَمُوا) تمام قیلور (صَلَوْتُمْ) نماز لارگزنی (فَانَا) بس درستلکک بزلر (قَوْمٌ سَفَرٌ) مسافر بولغان قوم لرمز (فَيَتَمُونَ) بس تمام قیلور لار مقیم لر دورت رکعتنی (بغیر قِرَاءَةٍ) قراءت دن باشقه (وَمَنْ تَوَطَّنَ) دخی بر کشی وطن لنسه یعنی یورطلانسه (فی غیر وطنه) اوزینک وطنندن باشقه وطنک مثلاً اول بر شهرده ایدی مثلاً مکه ده صوکره مدینه که هجرت قیلدی (ثُمَّ دَخَلَ) مونک صوکنک کرسه (وَلَطَنَهُ الْأَوَّلَ) اولگی وطنینه مثلاً مکه که (قَصْرَ) قصر قیلور نمازنی (وَفَائِئَةُ الْحَضَرِ) ایوده وقتک قضاغه قالغان نماز لار (تَقْضَى) قضا قیلنور (فی السَّفَرِ) سفرده وقت (أربعاً) دورت رکعت قضا قیلنور (وَفَائِئَةُ السَّفَرِ) سفرده وقت قضاغه قالغان نماز لار (تَقْضَى) قضا قیلنمش بولور (فی الحَضَرِ) ایوده وقتک (رُکعتین) ایکی رکعت ایتب (وَالْمُعْتَبِرُ) دخی اعتبار قیلنمش (فی ذَلِکَ) اوشبونده یعنی نمازنی قسقه قیلور برلن تمام قیلوده (آخر الوقت) وقتک آخریدر (وَيَصِيرُ) دخی اورلور (الْمُسَافِرُ) مسافر کشی (مُقيماً) مقیم بولوب (بمَجَرَّدِ النِّيَّةِ) بالغز قصد قیلور برلن (وَلَا يَصِيرُ) دخی اورلماس (الْمُقيماً) مقیم (مُساferاً) مسافر بولوب (الْأ) مگر اورلور (بِالنِّيَّةِ) قصد برلن (مَعَ الْخُرُوجِ) چغو برلن یعنی سفرنی قصد قیلوب چغو برلن (وَيُبَاحُ) دخی مباح بولور (السَّفَرُ) سفر (فی یَوْمِ الْجُمُعَةِ) جمعه کوننده (قَبْلَ الزَّوَالِ) تش آوشماسدن بورون (وَبَعْدَهُ) دخی توش آشقان صوکنک (وَمَنْ) دخی شوندا این مسافر (بَدَأَ) ظاهر بولسه (لَهُ) اول مسافر اوچون (الرَّجُوعُ) کیری قایتو (مِنَ الطَّرِيقِ) یولدن (الْمَصْرَهُ) اوزینک شهرینه (وَلَيْسَ) دخی بولماسه (بَيْنَهُمَا) بو قایتو قصدی وفکری ظاهر بولغان اورن برلن شهری آراسنک (مُدَّةُ السَّفَرِ) سفر مدتی بولماسه (صَارَ) اورلور اول کشی (مُقيماً) مقیم بولوب (فی الْحَالِ) حاضر زمانک (وَالْأ) اگر سفر مدتی بولسه بو ایکی آراده (فَهُوَ) بس اول کشی (مُساfer) مسافر در (حَتَّى يَصَلَ) ایرشکانگه قدری

(الی مضره) اوزینک شهرینه (وکل تابع) دخی هربر اییارگوچی کشی مثلا خاتون
 قل خدستچی شاگرد کبیلر (یصیر) آدرلور اول اییارگوچی (مقیمًا) مقیم بولوب
 (بنیة متبوعه) اییارلمش کشینک اقامتنی قصد قیلوی برلن (اذا علم) هر قیچان
 بلسه اول اییاروچی (بها) اول اییارلمش کشینک اقامت نیت قیلوینی .

(فصل فی المریض)

(فصل) اوشبو فصل (فی المریض) آورو کشی بیاننده کیلگان فصلدر (من
 عجز) برکشی عاجز بواسه (عن القيام) نمازی آیاق اوزره توروب اوقودن
 (صلی) اوقور (قاعدًا) اولتوروب (یرکع) رکوع قیلور (ویسجد) دخی سجده
 قیلور (فان لم یطق) بس اگر طاقت توتا آلماسه (الرکوع) رکوع قیلورغه
 (والسجود) دخی سجده قیلورغه (اومی) اشارت قیلور (قاعدًا) اولتوروب
 (وجعل) دخی قیلور (سجوده) سجداسنی (أخض) توبانراک قیلور (من الرکوع)
 رکوعسندن (ولا یرفع) دخی کوته رماس (الی وجهه) یوزینه (شیئا) بر نرسه نی
 (الیسجد) سجده قیلو اوچون (علیه) اول نرسه اوزرینه (فان لم یطق) بس اگر
 طاقت توتا آلماسه (القعود) اولتوروب اوقوغه (استلقى) چالقان یاتور (علی
 ظهره) آرقاسی اوزرینه (وجعل) دخی قیلور (رجلیه) ایکی آیاغینی (الی القبلة)
 قبله صاری (واومی) دخی اشارت قیلور (بالرکوع) رکوع برلن (والسجود)
 دخی سجده برلن (أواضطجع) یاایسه یاتور (علی جنبه) اوک یاغی اوزرینه
 (متوجهًا) یونه لگانی حالده (الی القبلة) قبله صاری (والأول) اولسگی یعنی
 چالقان یاتوب اشارت برلن اوقو (اولی) آرتوغراقدر (فان لم یطق) بس اگر
 طاقت توتا آلماسه (الایماء) اشارت قیلورغه (برأسه) باشی برلن (آخر)
 کیچکنرور کوچی یتکان وقتغه قسری (الصلوة) نمازی (ولم تسقط) دخی نماز
 بتونلای ساقط بولماس (مادام مفیقا) باشنده عقلی بولغان مدتده (ولا یومی) دخی
 اشارت قیلماس (بغیر رأسه) باشندن باشقه نرسه برلن مثلا کوزی یا که قاشی

یا کہ قلبی برلن اشارت قیلوب نماز اوقماس (وَأَنْ قَدَّرَ) دخی اگر آورو کشینک
کوچی یتسه (عَلَى الْقِيَامِ) آباق اوزره تور و اوزرینه (لَا) کوچی یتماسه (عَلَى
الرُّكُوعِ) رکوع اوزرینه (وَالسُّجُودِ) دخی سجد قیلوا اوزرینه (صَلَّى) اوقور (قَاعِدًا)
اولتوروب (يَوْمِي) اشارت قیلور (بِهِمَا) رکوع سجد برلن (أَوْ) یایسه (قَائِمًا)
آباق اوزره اشارت قیلوب اوقر (وَالْأَوَّلُ) اولگسی یعنی اولتروب اشارت برلن
اوقو (أُولَى) آرتوغراقدر (وَمَنْ) دخی شول کشی (مَرَضٌ) آغرسه (فِي صَلَاتِهِ)
نمازنده (بَنَى) اول اوقفان نمازی اوزرینه بنا قیلور (عَلَى حَسَبِ حَالِهِ) حالینه
موافقت اوزرینه (وَمَنْ صَلَّى) دخی بر آورو کشی نماز اوقسه (قَاعِدًا) اولترب
(ثُمَّ صَحَّ) مونک صوکنده نماز اوقغانده سلامتلسه (بَنَى) بنا قیلور یعنی نمازی
بوزماینچه تمام قیلور (قَائِمًا) آباق اوزره (وَمَنْ صَلَّى) دخی بر آورو کشی نماز
اوقسه (مُؤْمِنًا) اشاره قیلغانی حالده (ثُمَّ) مونک صوکنده (صَحَّ) سلامتلسه (فِيهَا) اول
نماز آراستده (اسْتَقْبَلَ) نمازی باشدن آلور (وَمَنْ جُنَّ) دخی بر کشی مجنون
بولسه (أَوْ أَعْمَى عَلَيْهِ) یایسه هوشی کیتلمش بولسه (يَوْمًا وَلَيْلَةً) برکیچه وکوندز
(قَضَى) قضا قیلور اول کشی (مَا فَاتَتْ) شول برکیچه وکوندزده اوتکان نمازی
(خِلَافَ الْأَكْثَرِ) برکیچه وکوندزدن کوبرا کنک خلافتچه یعنی برکیچه وکوندزدن
آرتوق مجنون بولسه یایسه هوشی کیتلمش بولسه قالغان نمازلارنی قضا قیلماس
(وَالنَّائِمُ) یوقلاغوچی کشی (يَقْضِي) قضا قیلور (مُطْلَقًا) مطلقا یعنی کیرک برکیچه
وکوندزدن آز یوقلاسون کیراک آندن کوب یوقلاسون (وَيَقْضِي) دخی قضا
قیلور (الْمَرِيضُ) آورو کشی (فَائِثَةُ الصَّحَّةِ) سلامت وقتده قضاغه قالغان نمازی
(عَلَى حَسَبِ حَالِهِ) حالی حسبچه یعنی اولطرب قضا قیلور یا اشارت برلن (وَيَقْضِي)
دخی قضا قیلور (الصَّحِيحُ) سلامت کشی (فَائِثَةُ الْمَرَضِ) آورو وقتده قالغان
نمازی (كَامِلَةً) کامل ایتب قضا قیلور یعنی قیام رکوع سجد برلن .

(فصل فی الفائتة)

(فصل) اوشبو فصل (فی الفائتة) قضاغه قالغان نمازلار بیاننده در (فُرُضُ التَّرتیبُ) ترتیب فرض قیلندی (بَیِّنُ الْقُرُوضِ الْخَمْسَةِ) بش فرض نمازلار آراسی بران (وَالْوَتْرُ) دخی وتر آراسنده (وَمَنْ) دخی شول کشی (فَائِتَّةُ) اوتسه اول کشیدن (صَلَاةُ) بر نماز (قَضَاهَا) قضا قیلور اول نمازنی (اِذَا ذَكَرَهَا) هر قیچان ایسنه توشرسه اول نمازنی (قَبْلَ فَرَضِ الْوَقْتِ) وقتیه نمازنی فرضندن برون (اَلَا) مگر وقتیه نمازنی فرصندن برون قضا قیلماس (اِذَا خَافَ) هر قیچان قورقسه (فَوْتُ الْوَقْتِ) وقت نمازنی اوتوندن (اَوْ وَقَعَهُ) یایسه وقت نمازنی تشوندن (فِي وَقْتٍ مَّكْرُوهٍ) مکروه بولغان وقتیه (اَوْ كَانَتْ) یایسه بولسه (اَلْفَوَائِتُ) قضاغه قالغان نمازلار (سَبَّأً) آلتی بولسه بووقت ترتیب ساقط بولور (سَوَاءً) برابر در (كَانَتْ) بولسون اول قضاغه قالغان آلتی نماز (كُلُّهَا) بارچه سیک (قَدِيمَةً) ایسکی بولسون (اَوْ حَدِيثَةً) یایسه یاکی پیدا بولغان بولسون (فَإِنْ قَضَى) بس اگر قضا قیلسه (وَاحِدَةً) برسنی (مِنْ السَّتِّ) آلتیدن (عَادَ) کیری قایتور (التَّرتیبُ) تشکان ترتیب.

(فصل فی ادراک الفریضه)

(فصل) اوشبو فصل (فی ادراک الفریضه) فرض نمازغه ایشو بیاننده کیلگمان فصلدر اوشبو (وَمَنْ دَخَلَ) دخی بر کشی کرسه (مَسْجِدًا) مسجدگه (قَدَّادَنَ) تحقیق اذان ایتلمش بولسه (فِیْهِ) اول مسجدده (كُرْهٍ) مکروه بولور (خُرُوجُهُ) اول کشینک مسجددن چغوی (قَبْلَ الصَّلَاةِ) نماز اوقماسندن برون (اَلَا) مگر چغوی مکروه بولماس (اَنْ یَكُونَ) بولماقلغی وقتنک اول مسجد که کرگان کشینک (اِمَامًا) امام (اَوْ مُؤَدِّنًا) یایسه اذان ایتوچی (فِي مَسْجِدٍ آخَرَ) ایکنچی مسجدده (فَدَهَبَ) بس بارر (اِلَى جَمَاعَتِهِ) اوزینک جماعتینه (اَوْ) یایسه چغار مسجددن (یَكُونَ) بولماقلغی وقتنک (قَدْ صَلَّی) تحقیق اوقوغان بولماقلغی وقتنک (اَلْقَرَضُ) فرضنی (فَیَخْرُجُ) بس بوفرضنی اوقغان کشی چغار (اَلَا) مگر فرضنی اوقغان بولسه ده چقماس (اَنْ یُقَامَ)

قامت ايتمش بولما قلغى وقتنده (لِلصَّلَاةِ) نماز اوچون (قَبْلَ خُرُوجِهِ) بوكشينك
چغوندىن بورون (فَيَقْتَدِي) بس اويور (به) اول امامغه (تَطَوُّعًا) نفل نيت
قيلوب (فِي الظُّهْرِ) اويلهده (وَالْعِشَاءِ) دخی يسيعده (وَيَخْرُجُ) دخی چغار (فِي الْبَاقِي)
قالغانلارنده يعنى ايرته وايكندى وآخشام نمازلارنده (وَلَوْجَاءً) دخی كيلسه
(رَجُلٌ) براير (وَالْأَمَامُ) حالبوكم امام (فِي صَلَاةِ الْفَجْرِ) ايرته نمازنده بولسه (أَنْ)
خافى) اگر قورقسه (فَوَتَّ رُكْعَةً وَاحِدَةً) بر ركعتنك اوتوندىن (مَعَ الْأَمَامِ) اما
برلن (صَلَّى) اوقور اول كشى (السُّنَّةَ) ايرته نمازينك سنتنى (خَارَجَ الْمَسْجِدَ)
مسجدنك طشنك (ثُمَّ اقْتَدَى) مونك صوكنده اويور (به) اول امامغه (وَأَنْ خَافَ)
دخی اگر قورقسه (فَوَتَّ الرَّكْعَتَيْنِ) ايكي ركعتنك اوتوندىن يعنى اگر ايرته
نمازينك سنتنى اوقسه امام برلن ايكي ركعت فرضنده اوقى قالاچاق بولسه
(تَرَكَ) قويار (السُّنَّةَ) ايرته نمازينك سنتنى (وَاقْتَدَى) دخی اولور (به) اول
امامغه (وَلَمْ يَقْضُهَا) دخی قضا قيلماس ايرته نمازينك سنتنى (وَسُنَّةُ الظُّهْرِ)
اويله نمازينك سنتنى (يَتْرُكُهَا) قويار اول سنتنى (فِي الْحَالَيْنِ) هرايكي حاله
يعنى كيراك سنت اوقرغانده اويله نك فرضينك كلسنك اوتوندىن قورقسون
كيراك بعضسينك اوتوندىن قورقسون (وَيَقْضِيهَا) دخی قضا قيلور اول اويله نك
سنتنى فرضنى اوقغان صوكنده (كَمَا مَرَّ) نناك اوتدى (فِي فَصْلِ السُّنَنِ) سننلر
فصلنك (وَمَنْ أَدْرَكَ) دخی بركى ايرشسه (مَعَ الْأَمَامِ) امام برلن (رُكْعَةً) بر ركعتنى
اوقورغه (حَصَلَ) حاصل بولور (لَهُ) اول كشيگه (ثَوَابُ الْجَمَاعَةِ) جماعت نمازينك
ثوابى (وَلَوْ أَدْرَكَ) دخی اگر ايرشسه (الْأَمَامُ) امامغه (رَاكِعًا) ركوع قيلغانى حاله
(فَكَبَّرَ) بس تكبير ايتسه (وَوَقَّفَ) دخی توقتاب تورسه (حَتَّى رَفَعَ) تاكم کوتارسه
(الْأَمَامُ) امام (رَأْسَهُ) باشينى (لِلْأَبْصِيرِ) اورلماس اول كشى (مُذَرَّكًا) ايرشكوچى
بولوب (لِلنَّكَارِ الرَّكْعَةِ) اوشبو ركعتنكه (وَلَوْ أَدْرَكَ) دخی اگر ايرشسه امامغه
(فِي الْقِيَامِ) امام آياق اوزره بولغان وقتنك (وَلَمْ يَرْكَعْ) دخی ركوع قيلماسه (مَعَهُ)
اول امام برلن برگه (حَتَّى رَفَعَ) تاكم کوتارسه (الْأَمَامُ) امام (رَأْسَهُ) باشينى (ثُمَّ رَكَعَ)

مونك صوكنك ركوع قيلسه (الْمُقْتَدَى) امامغه اويوغوچى كشي (صار) اورلور اول كشي (مُدْرَكًا) ايرشكوچى بولوب (لَهَا) اول ركعتكه (وَلَوْ رَكَعَ) دى اكر امامغه اويوغوچى كشي ركوع قيلسه (قَبْلَ الْأَمَامِ) امامدن برون (فَأَذْرَكَ) بس اول امامغه اويوغان كشيگه ايرشسه (الْأَمَامُ) امام (فيه) اول ركوعك (صَحَّ) درست بولور لكن مكروه بولور (وَالْمَسْبُوقُ) نمازنىڭ اولينه ايرشماكان كشي (يَقْضَى) قضا قيلور (فَأَتَتْهُ) قضاغه قالغان ركعتلرنى (بَعْدَ فَرَاغِ الْأَمَامِ) امام بوشانغاننىڭ صوكنك نمازدن (بِقِرَاءَةِ) قراءت برلن قضا قيلور (وَلَوْ كَانَتْ) اگرچه بولسه ده (قِرَاءَةً) قراءت او قغان بولسه ده شافعيلىر كى (مَعَ الْأَمَامِ) امام برلن برگه (بِخِلَافِ مَا) شول نرسه نىڭ خلافيچه (لَوْ كُنْتُ) اگر نمازنىڭ اولينه ايرشماكان كشي قنوت اوقسه (مَعَهُ) اول امام برلن برگه مثلا رمضان آينده (فَأَنَّهُ) بس درستلىكك اول كشي (لَا يَقْنَتُ) قنوت اوقماس (فِيمَا يَقْضَى) قضا قيلغان نرسه سنده يعنى وترنده (وَلَوْ أَذْرَكَ) دى اكر ايرشسه (مَعَ الْأَمَامِ) امام برلن (ثَالِثَةَ الْمَغْرِبِ) اخشام نمازىنىڭ اوچونچى ركعتينه (قَضَى) قضا قيلور (الْأَوَّلَيْنِ) اولىگى ايكى ركعتنى (يَجْلِسَتَيْنِ) ايكى اولطرش برلن (وَمَا) دى شول نرسه (يَقْضِيهِ) قضا قيلور اول نرسه نى (الْمَسْبُوقُ) صوكندن امامغه اويوغان كشي (أَوَّلُ صَلَوَتِهِ) نمازىنىڭ اوليدىر (حُكْمًا) حكمده (فَيَسْتَفْتِحُ) بس سبجانىڭ نى اوقور (فيه) اوتكاننى قضا قيلوده (لَا) سبجانىڭ نى اوقماس (فِيمَا أَذْرَكَ) امامغه ايرشكان نرسه سنده (وَيَتَشَهَّدُ) دى تشهد اوقور (مَعَ إِمَامِهِ) امامى برلن (وَلَا يَدْعُو) دى دعا قيلماس يعنى صلوات اوقماس .

(فصل في سجود السهو)

(فصل) اوشبو فصل (في سجود السهو) سهو سبجانى سى بياننىڭ كىللىگان فصللر اوشبو (يَجِبُ) واجب بولور (لِلْسَهْوِ) نمازده ياكلىشقانلىق اوچون (لَا لَلْعَمَلِ) قصد اچچون واجب بولماس (سَجْدَتَانِ) ايكى سجدك واجب بولور (بَعْدَ السَّلَامِ) سلام صوكنك (مَنْ تَرَكَ) قاير زمان قويسه (وَاجِبًا) نمازنىڭ بر واجبنى (أَوْ آخِرُهُ) يايسه كيچكتنرسه اول واجبنى مثلا الحمد سورە سنى

سوره دن صوڭ اوقسه (اَوَّخَر) يايسه كيچكترسه (رُكْنًا) بر فرضنى (اَوَّزَاد) يايسه آرتدرسه (فِي صَلَوَتِهِ) نمازنده (فَعَلًا) بر اشنى (مِنْ جَنَسِهَا) نمازنىڭ جنسندن مثلاً ايكى ركوع قيلسه يا اوج سجد قيلسه (وَيَجِبُ) دى واجب بولور سهو سجدسى (عَلَى الْمَأْمُومِ) امامغه اويوغان كشى اوزرينه (بِسُوءِ الْإِمَامِ) امامنىڭ ياڭلشوى برلن (فَإِنْ تَرَكَ) بس اگر سهو سجدسى قويسه (الْإِمَامُ) امام (وَأَقْبَهُ) موافقت قيلور اول امامغه (الْمَأْمُومُ) امامغه اويوغان كشى (وَسُوءُ الْمَأْمُومِ) دى امامغه اويوغان كشىنىڭ ياڭلشوى (لَا يُوجِبُ) واجب ايتماس (السُّجُودَ) سجدنى (عَلَيْهَا) امام برلن مأمومنىڭ هر ايكسى اوزرينه (وَمَنْ سَهِيَ) دى بر كشى ياڭلوشسه (عَنِ الْقَعْدَةِ الْأُولَى) اولى اولطورشىنى يعنى اولى اولطورشى اولطورماي طوروب كيتسه (فَإِنْ تَنَكَّرَ) بس اگر ايسنه توشرسه (وَهُوَ) حالبوكم اول كشى (إِلَى الْقُعُودِ) اولطورشقه (أَقْرَبَ) ياقينراق بولسه (عَادَ) كبرى قايتور (وَقَعْدَ) دى اولطور (وَلَا شَيْءَ) هيچنرسه لازم بولماس (عَلَيْهِ) اول كشى اوزرينه (وَأِنْ كَانَ) دى اگر بولسه (إِلَى الْقِيَامِ) آياق اوزره توروغه (أَقْرَبَ) ياقينراق بولسه (لَمْ يَعْذَ) اولطورشقه كبرى قايتماس يعنى اولطورماس (وَيَسْجُدُ) نمازنى اوقب بترگاچ سجده قيلور (وَمَنْ سَهِيَ) دى بر كشى ياڭلشسه (عَنِ الْقَعْدَةِ الْآخِرَةِ) آخرى اولطورشىنى يعنى دورت ركعت اوقچاچ آخرى اولطورشىنى اولطورماي طوروب كيتسه (عَادَ) كبرى قايتور (إِلَيْهَا) اول اولطورشقه (مَا لَمْ يَسْجُدْ) سجده قيلماغان مدتده (لِلْخَامِسَةِ) بشنچى ركعت اوچون (وَيَسْجُدُ) دى سجده قيلور (لِلسَّهْوِ) سهو اوچون (وَأَنْ سَجَدَ) دى اگر سجد قيلسه (لِلْخَامِسَةِ) بشنچى ركعت اوچون (صَارَ) اورلور (فَرَضَهُ) بو كشىنىڭ نمازىنىڭ فرضى (تَفَلًّا) نفلگه (فَيُضْمُ) بس قوشار (إِلَيْهَا) اول بشنچى ركعتگه (رُكْعَةً سَادِسَةً) آلتونچى ركعتنى (وَأَنْ لَمْ يَضْمِ) دى اگر آلتونچى ركعتنى قوشماسه (صَحَّ) درست بولور نفل (وَلَوْ قَعْدَ) دى اگر اولطورسه (فِي الرَّابِعَةِ) دورتنچى ركعتده (ثُمَّ قَامَ) مونڭ صوننده تورسه بشنچى ركعتگه (وَلَمْ يَسْتَمِ) دى سلام بيروماسه (بَطَّنَ أَنَّهَا)

گمان قیلو برلن اول آخری اولطور وشنی (الْقَعْدَةُ الْأُولَى) اولکی اولطور وشدر
دیو (عَادَ) کبری قایتور اولطور وشقه (مَا لَمْ يَسْجُدْ) سجد کیلماغان مدتک (لِلْخَامِسَةِ)
بشنچی رکعت اوچون (وَيَسْجُدْ) دخی سجد کیلور (لِلسَّهْوِ) سهوا وچون (وَأَنْ سَجَدَ)
دخی اگر سجد کیلسه (لِلْخَامِسَةِ) بشنچی رکعت اوچون (زَادَ) آرتدور (سَادِسَةِ)
آلنوجی رکعتی (وَتَمَّ) دخی تمام بولور (فَرَضُهُ) بو کشینگ فرضی (وَالزَّادُ)
دورت رکعتن آرتقانی (نَقَلَ) نفل در (غَيْرُ نَائِبٍ) تورغوجی توگل در اول نفل
(عَنْ سُنَّةِ الظُّهْرِ) اویله نمازینگ سنتندن (وَيَسْجُدْ) دخی سجد کیلور (لِلسَّهْوِ)
سهوا وچون (وَمَنْ سَلَّمَ) دخی برکش سلام بیرسه (يُرِيدُ) تلار بولسه (به) اول سلام
برلن (الْخُرُوجُ) چغونی (مَنْ صَلَّوْته) نمازندن (وَعَلَيْهِ) دخی اول کشی اوزرینه
واجب بولسه (سَهْوٌ) سهوا سجد سی (لَمْ يَخْرُجْ) چقماس (مِنْهَا) اول نمازدن (وَسَجَدَ)
دخی سجد کیلور (لِلسَّهْوِ) سهوا وچون (وَمَنْ شَكَّ) دخی برکش شیک کیلسه (فی
صَلَّوْته) نمازنده (أَنَّهُ) درستلکده اول کشی (صَلَّى) او قودی (ثَلَاثًا) اوچ رکعت
(أَوْ أَرْبَعًا) یایسه دورت رکعت (وَذَلِكَ) دخی اول شیک (أَوَّلُ مَا) شول نرسه ننگ
اولگسی بولسه (عَرَضَ) عارض بولدی (لَهُ) اول کشیگه (اسْتَأْنَفَ) باشدن آلور
(الصَّلَاةَ) نمازنی (بِالسَّلَامِ) سلام برلن (وَهُوَ) اول سلام برلن باشدن آلو (أُولَى)
آرتوغرا قدر (مَنْ الْأَسْنِيْنَانِ) باشدن آلودن (بِالْكَلَامِ) سوز برلن (وَمَجْرَدًا ثَنِيَّةً)
یالغز قصد قیلو باشدن آلوده (لَغْوٌ) لغودر (وَأَنْ كَانَ) دخی اگر بولسه (الشَّكُّ)
شیک (يَعْرَضُ) عارض بولور بولسه (لَهُ) اول کشیگه (كَثِيرًا) کوب (عَمَلٌ) عمل
قیلور (بِأَكْثَرِ رَأْيِهِ) گمانی ننگ غالبرا کی برلن (فَإِنْ لَمْ يَكُنْ) بس اگر بولماسه
(لَهُ) اول کشی اوچون (رَأَى) گمان بلکه شیک کیلسه (أَخَذَ) توتار یعنی عمل
قیلور (بِالْأَقْلِ) آزارغی برلن یعنی شیکسزی برلن (وَقَعْدٌ) دخی اولتورور (حَيْثُ)
شول اورو ننگ (يَتَوَهَّهٌ) وهم قیلور اول اورننی (آخِرُ صَلَّوْته) نمازی ننگ آخری دیب.

(فصل فی سجدة التلاوة)

(فَصْلٌ) اوشبو فصل (فِي سَجْدَةِ التَّلَاوَةِ) تلاوت سجد سی بیاننده کیلگان فصل در

اوشبو (وهی) اول تلاوت سجده سی (اربع عشرة سجدة) اون دورت سجده در
 (معرفة) معلوم در (عندنا) بزنك قاشمزدہ برسی اعراف سورہ سنہ ایکنچسی رعد
 سورہ سنہ اوجونچسی نحل سورہ سنہ دورتنچسی بنی اسرائیل سورہ سنہ بشنچسی مریم
 سورہ سنہ آلنچسی حج سورہ سنہ یکنچسی فرقان سورہ سنہ سیکزنچسی نمل
 سورہ سنہ توقزنچسی الم السجک سورہ سنہ اوننچسی ص سورہ سنہ اون برنچسی
 حم السجده سورہ سنہ اون ایکنچسی نجم سورہ سنہ اون اوجونچسی اذا السماء
 انشقت سورہ سنہ اون دورتنچسی اقرأ سورہ سنہ (ومنها) اول اون دورت سجده
 جملہ سننددر (الاولی) اولگی سجده (فی الحج) حج سورہ سنہ (خاصة) خاصلق
 یوزندن یعنی ایکنچسی بزنك قاشك تلاوت سجده سی توکل (ومنها) دخی اول اون
 دورۃ سجده جملہ سننددر (سجدة ص) ص سورہ سنہ گی سجده (ویجب) دخی واجب
 بولور سجده (علی التالی) سجده آیتنی اوقغوجی کشی اوزرینه (والسامع) دخی
 ایشتنکوجی کشی اوزرینه (ووجوبها) دخی تلاوت سجده سینک واجب بولوی
 (علی التراحی) کیچکنرو طریقی اوزرینه در (ولایجب) دخی تلاوت سجده سی
 واجب بولماس (علی من) شول کشی اوزرینه (لایجب) واجب بولماس (علیه)
 اول کشی اوزرینه (الصلاة) نماز (ولا) دخی واجب بولماس (قضاءها) اول
 نمازنی قضا قیلو (کالتأیض) حیض کوروچی خاتون کی (والنفساء) دخی نفاس
 کوروچی خاتون کی (والصبی) دخی صبی بالا کی (والمجنون) دخی دیوانه کشی کی
 (والکافر) دخی کافر کی بولارغه تلاوت سجده سی واجب توکل (وتجب) دخی تلاوت سجده سی
 واجب بولور (علی سامعها) اول سجده آیتنی ایشتنکوجی کشیگه (منهم) بوکشیلردن (ولو سمعها)
 دخی اگر اشنسه اول سجده آیتنی (من الطوطی) طوطی قوشندن (أو التائم) یایسه
 یوقلاغان کشیدن (قیل) ایتلی (لایجب) سجده واجب بولماس دیو (وقیل) دخی
 ایتلی (تجب) واجب بولور دیو (وتجب) دخی واجب بولور تلاوت سجده سی (علی
 التالی الأصم) ساکغرا و بولوب تلاوت سجده سینک آیتنی اوقغوجی کشیگه (فان قرأها)
 بس اگر سجده آیتنی اوقسه (المأموم) امامغه اویوغان کشی (خلف الإمام) امامنک

آرتنك (لَمْ يَسْجُدْهَا) تلاوت سجده سی اوچون سجده قیلماس (هُوَ) اول امامغه اویوغان
 کشی (وَلَا الْأَمَامُ) دخی امامده سجده قیلماس (فِي الصَّلَاةِ) نمازده (وَبَعْدَهَا) دخی
 نماز سوئنده (وَالسَّجْدَةُ الصَّلَوْتِيَّةُ) دخی نماز اچنده واجب بولغان سجده (لَا تُقْضَى)
 قضا قیلماس (خَارِجَ الصَّلَاةِ) نماز نك طشنده (وَمَنْ قَرَأَ) دخی بر کشی اوقسه
 (آيَةُ سَجْدَةٍ) سجده آیتنی (وَلَمْ يَسْجُدْهَا) دخی تلاوت سجده سنی قیلماسه (هَتَّى
 صَلَّى) تا اوقسه نمازنی (فِي مَجْلَسِهِ) شول مجلسده (وَأَعَادَهَا) دخی نماز طشنده
 اوقغان سجده آیتنی ینه قایتادان نمازده اوقسه (وَسَجَدَ) دخی قیلسه (سَقَطْنَا)
 ایکی سجده ایکسیده تشارلر (وَلَوْ كَانَ) دخی اگر بولسه (سَجَدَ) سجده قیلغان
 بولسه (لِلْأُولَى) اولگسی اوچون (قَبْلَ الصَّلَاةِ) نماز دان بورون (سَجَدَ) سجده
 قیلور (لِلْآخِرَى) ایکنچسی اوچون (فِيهَا) اول نمازده (وَمَتَّى) دخی قایو زمان
 اَتَجَدَ) بر بولسه (الْمَجْلَسُ) مجلس (وَالْآيَةُ) دخی سجده آیتنی (تَدْخُلَتْ) برسی
 برسینه کرشرلر یعنی بر مجلسده بر سجده آیتنی قات قات اوقسهده برگنه سجده
 واجب بولر (وَمَتَّى) دخی قایو زمان (اِخْتَلَفَ) تورلی بولسه (أَحَدُهُمَا) مجلس
 برلن آیت نك برسی یعنی بر مجلسده کوب تورلی سجده آیتنی اوقسه یایسه
 تورلی مجلسده بر سجده آیتنی اوقسه (تَعَدَّدَتْ) سجده متعدد وکوب بولور
 (وَلَا يَخْتَلِفُ الْمَجْلَسُ) دخی مجلس تورلی بولماس (بِمُجَرَّدِ الْقِيَامِ) بالغز مجلسدن تور و برلن
 گنه (وَلَا) دخی مجلس تورلی بولماس (بِخُطْوَةٍ) بر آدوم برلن گنه (أَوْ خُطْوَتَيْنِ)
 یایسه ایکی آدوم برلن گنه (وَلَا) دخی تورلی بولماس (بِلِقْمَةٍ) بر لقمه آشاو برلن گنه
 (أَوْ لِقْمَتَيْنِ) یایسه ایکی لقمه آشاو برلن گنه (وَالسَّفِينَةُ الْجَارِيَةُ) آقغوجی یعنی
 یورگوجی کیمه (كَالْبَيْتِ) ایو کبیر مجلسنك بر بولونده (وَلَوْ كَرَّرَهَا) دخی اگر
 قات قات اوقسه سجده آیتنی (عَلَى الدَّابَّةِ) آطلانغان حیوانی اوزرنده (وَهِيَ) حالبوکم
 اول دابة (تَسِيرُ) سیر قیلور بولسه (فَإِنْ كَانَ) بس اگر بولسه اوقوی (فِي الصَّلَاةِ) نمازده
 (أَتَجَدَتْ) سجده بر بولر یعنی بر سجده یتار (وَأَنْ لَمْ يَكُنْ) دخی اگر بولماسه اول
 سجده آیتنی اوقوی (فِي الصَّلَاةِ) نماز اچنده بولماسه (تَعَدَّدَتْ) سجده متعدد

و کوب بولور (واذا تلاها) هر قیچان او قوسه سجا آیتنی دخی تلاوت سجدہ سی
 قیلونی تلاسہ (علی الدابة) آطلانغان حیوانی اوزرینہ (اجزائہ) کفایہ قیلور
 و درست بولور اول کشیگہ (بالایما) اشارت برلن قایتارما قلف یعنی سجدہ تلاوتنی
 قیلما قلف (وهی) اول تلاوت سجدہ سی (کسجۃ الصلوة) نماز سجدہ سی کبیر (بغیر
 تشهد) تشهد دان باشقه (وسلام) دخی سلام دان باشقه .

(فصل في الميت)

(فصل) اوشبو فصل (في الميت) اولوك بیدانه کیلگان فصل در اوشبو (یوجه)
 یونلرلمش بولور (المختصر) ئوله رگه یاقین بولغان کشینی (الی القبلته) قبله طرفینه
 (علی شقه الایمن) اوک یانی اوزرینہ (وتغمض) دخی یوملرلمش بولور (عیناه) ایکی
 کوزی (ویشت) دخی بیلنلمش بولور (لحیاه) ایکی اییای (وتذکر) دخی ذکر
 قیلنلمش بولور (عنده) اول مختصرنک آلدونک (الشهادتان) ایکی شهادت کلمه سنی
 یعنی اشهدان لا اله الا الله واشهدان محمد عبده ورسوله فی (ولایومر) دخی بیورلش
 بولماس اولوم رگه یاقین بولغان کشیگہ (بها) اول شهادت کلمه سی برلن (فاذامات)
 بس هر قیچان اول مختصر اولسه (غسل) یوولامش بولور (وکفن) دخی کفنللمش بولور
 (ووصلی) دخی نماز او قلمش بولور (فان لم یصل) بس اگر نماز او قلمش
 بولماسه (علیه) اول میت اوزرینہ دفن قیللمسدن بورون (صلی) نماز او قلمش
 بولور (علی قبره) اول میت نلک قبری اوزرینہ (مالم یغلب) غالب بولماغان مدتده
 (علی الظن) گمان اوزرینہ (تفسغه) اول میت نلک ئچروی (ومن) دخی شول بالا
 (استهل) ترک ایکانلکینه دلالت قیلغان نرسه فی بلمرسه (غسل) یوولامش بولور
 (وکفن) دخی کفنللمش بولور (ووصلی) دخی نماز او قلمش بولور (علیه) اول بالا
 اوزرینہ (وان لم یستهل) اگر ترک بولویته دلالت قیلغان نرسه بلمرماسه یعنی
 یغلاماسه یا بر اعضاسنی حرکت لندرمسه (غسل) یوولامش بولور (ولف) دخی
 اورالمش بولور (فی خرقه) بر چوپراک رگه (ولم یصل) دخی نماز او قلماس (علیه) اول

بالا اوزرینه (وَلَا يُصَلِّي) دخی نماز او قلماس یعنی جنازه نمازی (عَلَى بَاغ) باغی
 اوزرینه یعنی حلقه بولغان امامدن باش تارتقان قوم اوزرینه (وَقَاطِعِ الطَّرِيقِ)
 دخی یول کیسوچی اوزرینه (وَالْمَشْيُ) دخی یورمکک (خَلَقَ الْجَنَازَةَ) جنازه آرتندن
 (أَفْضَلُ) آرتوغراقار (وَيُطِيلُ) دخی اوزون قیلور (الصَّمْتِ) تیک تورونی یعنی
 جنازه آرتند سویلاشماس (أَوْ يَذْكُرُ اللَّهَ تَعَالَى) بایسه الله تعالی فی ذکر قیلور (وَيَكْرَهُ)
 دخی مکروه بولور (رَفَعَ الصَّوْتِ) تاوشنی کوتارمکک (بِالتَّكْرَرِ) ذکر برلن یعنی
 قچقروب ذکر ایتو مکروه بولور (فَإِذَا وُصِّلُوا) بس هر قیچان ایرشسه لر (إِلَى قَبْرِهِ)
 اول میتنک قبرینه (كُرَهُ) مکروه بولور (الْجُلُوسِ) اولطرماقلق (قَبْلَ وَضْعِهَا) اول
 جنازه فی قویودن بورون (عَنِ الرَّقَابِ) آدملرنک موینلارندن (وَيُعْفَرُ) دخی
 چقرلانمش بولور (الْقَبْرِ) قبر فی (لِحْدًا) لحد ایتب (وَيُنْخَلُ) دخی کرتلمش بولور
 (الْمَيِّتِ) اولوکنی (فیه) اول لحدگه (مِنْ جِهَةِ الْقَبْلِ) قبله جهتندن (وَيُضَجُّ) دخی
 لحدگه یاتقرلمش بولور میتنی (عَلَى شَقِّهِ الْأَيْمَنِ) اوک باغی اوزرینه (مُوجَّهًا)
 یونالدرلمش بولغان حالک (إِلَيْهَا) اول قبلهغه (وَيَكْرَهُ) دخی مکروه بولور (الْبِنَاءِ)
 بنا قیلو (عَلَى الْقَبْرِ) قبر اوزرینه (وَلَا يُدْفَنُ) دخی دفن قیلنمش بولماس (فِي
 قَبْرِ) برقبرگه (أَكْثَرُ) کوهرک (مِنْ وَاحِدٍ) برکشیدن (إِلَّا) مگر برکشیدن کوهرک
 دفن قیلنور (لِلْمَضْرُورَةِ) ضرورت اوچونگنه (وَاتَّخَاذُ الثَّابُوتِ) دخی تابوت توتماقلق
 یعنی یاساماقلق (لِلْمَرْأَةِ) خاتون اوچون (حَسَنٌ) کورکامراکدر (وَيُفَعِّلُ) دخی
 قیلنمش بولور (شَعْرَ الْمَرْأَةِ) خاتوننک صاچی (عَلَى صَدْرِهَا) کوکراگی اوزرینه
 (فَوْقَ الْقَمِيصِ) آخرت کولما کینک استنده .

(فصل فی الشہید)

(فَصْلٌ) اوشبو فصل (فِي الشَّهِيدِ) شهید حکملری بیاننده کیلگان فصلدر اوشبو
 (الشَّهِيدُ) شهید (كُلُّ مُسْلِمٍ) هر بر مسلمان کشیدر (قَتَلَهُ) اولتردی اول مسلماننی
 (كَافِرٌ) کافر اولتردی (أَوْ مُسْلِمٌ) یایسه مسلمان اولتردی اول مسلماننی (ظُلْمًا) ظلم

یوزندن (قَتْلًا) شوند این اولترو برلن (لَمْ یَجِبْ) واجب بولمادی (به) اول اولترو برلن (مَالًا) مال واجب بولمادی (فَلَا یُغْسَلُ) بس یوولمش بولماس اول شهیدنی (الَّا) مگر یوولمش بولور (اِذَا قُتِلَ) هر قیچان اولتولمش بولسه (جُنُبًا) جنب حاله (اَوْصَبِيًّا) یایسه صبی بولغان حاله (وَلَا یُغْسَلُ) دخی یوولمش بولماس (دَمُهُ) اول شهیدنک قانی (وَلَا یَنْزَعُ) دخی صورلمش بولماس (تَوْبُهُ) اول شهیدنک کییمی (وَلَا یَنْزَعُ) دخی صورلمش بولور (مَا) شول نرسه فی (عَلَيْهِ) اول شهید اوزرنه بولدی (مِنْ غَيْرِ جَنْسِ الْكَفَنِ) کفن جنسنن باشقه دن بولغان نرسه فی مثلاً بشمتنی طوننی بورکنی قورالنی صورلمش بولور (وَيُكَمَّلُ) دخی کاملنمش بولور (كَفَنُهُ) شهیدنک کفنی (ثُمَّ) مونک صوکنه (يُصَلِّي) نماز او قلمش بولور (عَلَيْهِ) اول شهید اوزرینه (وَكُلُّ جَرِيحٍ) هر بر جراحتلنمش کشی (اَكْلُ) آشاسه (اَوْ شَرِبُ) یایسه اچسه (اَوْ نَامَ) یایسه یوقلاسه (اَوْ عَوَّلَجَ) یایسه داروقیلنسه (اَوْ حَيَّمَ) یایسه چادرلانمش بولسه یعنی چادر آستنه قویلمش بولسه (اَوْ سَقِيَ) یایسه توبالنمش بولسه یعنی بر توبه نلک آستینه قویلمش بولسه (اَوْ نَفَلَ) یایسه کوچرلمش بولسه اول شهیدنی (مِنْ الْمَعْرَكَةِ) صوغش اورنندن (حَيًّا) ترک حاله (الْمَتَدَاوِي) دارو قیلو اوچون (لَا) کوچرلمسه (لِخَوْفٍ وَطَيُّ الْخَيْلِ) آط تابتاودن قورقو اوچون (اَوْ مَرَّ) یایسه اوتسه (عَلَيْهِ) اول شهید اوزرینه یعنی جراحتلنگاچ جان بیرمی تورسه (وَقْتُ الصَّلَاةِ) نماز وقتی اوتسه (وَهُوَ) حالبوکم اول شهید (حَيًّا) ترکدر یعنی ترک بولسه (يَعْقُلُ) بلور بولسه (اَوْ اَوْضَى) یایسه وصیت ایتسه جراحتلنلان صوکنده (بِأَمْرِ دُنْيَاوِي) دنیاوی بولغان براش برلن (غُسْلًا) بو صورتلرنک کلسنده شهیدنی یوولمش بولور (وَكَفَنَ) دخی کفنلنمش بولور مگر صوغش اورنندن آط تابتاودن قورقو اوچون کوچرله اول صورتده یوولماس .

(کتاب الزکوة)

(کِتَابُ الزَّكَاةِ) زکوة حکملری بیانده کیلگان کتابدر اوشبو (الزَّكَاةُ) زکوة (تَجِبُ) واجب بولور (عَلَى حُرٍّ) آزاد کشی اوزرینه (بَالِغٍ) بالغ کشی اوزرینه

(عَاقِل) عَقْلِي كَشَى اوزرينه (مُسْلِم) مسلمان كَشَى اوزرينه (مَلَك) ملك لنسه
(نَصَابًا) نصابني (مَلَكَاتِمًا) كامل بولغان ملك برلن يعنى اوزنيده هم تصرفيده مالِك
بولسه (وَتَمَّ) دخی تمام بولسه (عَلَيْهِ) اول مال اوزرينه (الْحَوْلُ) يل بس زكات قلغه
واجب بولمى صبي غه واجب بولمى مجنون غه واجب بولمى كافر گه واجب بولمى حرام
مالدن واجب بولمى كامل ملك لنمگان مالدن واجب بولمى مكاتب مالى كبی ملك
صوكنده يل تولمغان مالدن واجب بولمى (وَجُوبًا عَلَى الْفَوْرِ) تيزلك اوزرينه
واجب بولو برلن واجب بولور (فِي قَوْلٍ) برسوزده بس واجب بولغان صوڭ بيرمى
كيچكتر وب تورسه گناھلى بولور (رُكْلٌ دَيْنٍ) دخی هر بر بوروج (لَادَمَى) آدم
اوچون بولغان بوروج (يَمْنَعُ) طييار اول بوروج زكاتنى (بَقْدَرِه) شول بوروج
مقدارى (حَالًا كَانُ) كيراك بيرو وقتى يتكان بوروج بولسون (اَوْ مُؤَجَّلًا) يايسه
كلاچكده بيره تورغان بوروج بولسون مثلاً زيبىنىڭ ملك صوم آچمىسى بولوب دورت
يوز صوم بوروجى بولسه آلتى يوز صوم دن غنه زكات بيرر (وَمَنْ مَاتَ) دخی بر
كشى اولسه (وَعَلَيْهِ) دخی اول كشى اوزرينه واجب بولسه (زَكَاةً) زكات (اَوْ صَدَقَةً
فَطَرٍ) يايسه فطر صدقه سى (اَوْ صَوْمٍ) يايسه روزه (اَوْ نَذَرٍ) يايسه نذر (اَوْ كَفَّارَةٍ)
يايسه كفارت يعنى بولارنى اوتاماي اولسه (سَقَطَتْ) بوواجبار دنياده ساقط بولورلار
يعنى وارث لار استننه بوروج بولوب قالماس (الْأ) مگر ساقط بولماس لار (اِنْ
أَوْصَى) اگر وصيت ايتسه (بِهَا) اوشبو واجبار بران (فَتُنْفَقُ) بس يرتلمش بولور
اول وصيتنى (مِنَ الثَّلَاثِ) مالنىڭ اوچدن برندن (وَلَا زَكَاةَ) دخی يوقدر زكات
(فِي غَيْرِ الْقَضَى) كمشدن باشقده (وَالنَّهْبِ) دخی آلتوندىن باشقده (وَالسَّوَامِ)
دخی اوتلاناتورغان حيوانلاردن باشقده (الْأ) مگر بولاردن باشقده زكات واجب بولور
(بَنِيَّةِ التِّجَارَةِ) صاتو نيتى برلن (وَلَا زَكَاةَ) دخی يوقدر زكات (فِي الْمَالِ الضَّامِرِ)
ضمار بولغان مال (وَهُوَ) اول ضمار بولغان مال (مَالٌ) شونداين مالدر (لَا يَقْدَرُ)
كوچى يتماس ايياسينىڭ (عَلَيْهِ) اول مال اوزرينه (بِنَفْسِهِ) اوزينىڭده كوچى
يتماس (لَا بُنَاءُ بِهِ) دخی اوزى اوزيننه تورا تورغان كشينىڭده كوچى يتماس درياغه

توشکان مال کی یا پانغہ کوملگان مال کی اور فی اونوتلسہ (وَلَا تَصَحُّ) دخی زکاتنی
 اوتا و درست بولماس (الْا) مگر درست بولور (بَتَّيَّة) نیت برلن (مُقَارَنَة) یا قین بولغوجی
 نیت برلن (لِلْاَدَاءِ) زکاتنی اوتا و گہ (أَوَّلَعَزْلَهَا) یا یسہ زکاتنی آیروغہ (الْا) مگر نیتسردہ
 زکوتنی اوتا و درست بولور (اِذَا تَصَدَّقَ) ہر قیچان صدقہ قیلسہ (بِکُلِّ النَّصَابِ)
 نصابنک بارچہ سنی بوققہ ذمہ سندن زکات توشار گرچہ نیت قیلماسہ دہ .

(فصل فی النصب و زکوۃ الاموال)

(فَصَّلْ) اوشبو فصل (فِي النَّصْبِ) نصابلار بیاننک کیلگان فصللر اوشبو (وَزَكُوۡةِ
 الْاَمْوَالِ) دخی ماللار زکاتی بیاننک کیلگان فصللر (وَنَصَابُ الْفَضَّةِ) کمشنک نصابی
 (مَاءٌ تَادِرْهُمُ) ایکی یوز درہمدر یعنی کمشن زکات چغہ ایکی یوز درہم بولسہ
 (وَكُلُّ عَشْرَةِ دِرَاهِمٍ) ہر بر اون درہم (وَزَنْ سَبْعَةِ مِثْقَالِیْلِ) یسی مثقال آغرلقدیر
 (اَغْلِبْهَا) اول درہملرنک کوبراگی (فَضَّةٌ) کمشدر (وَفِيْهِ) اول ایکی یوز درہم
 واجب بولور (خَمْسَةُ دِرَاهِمٍ) بش درہم (ثُمَّ) مونک صوکندہ یعنی ایکی یوز درہم
 صوکندہ (فِي كُلِّ اَرْبَعَيْنِ دِرْهَمًا) ہر بر قرق درہم واجب بولور (دِرْهَمٌ) بر درہم
 (وَالنَّاقِصِ) قرق درہمدن کیمی (عَفْوٌ) عفودر (وَنَصَابُ النَّهْبِ) دخی آلتوننک
 نصابی (عَشْرُونَ مِثْقَالًا) یکر می مثقالدر (اَغْلِبْهَا) اول آلتوننک غالبراگی یعنی
 کوبراگی (ذَهَبٌ) آلتون بولور یعنی بر آز باشقہ نرسہ قاتوشسہ دہ آلتون
 برلن کمشگہ ہمیشہ آلتون کمش اسمندہ بولالار (وَفِيْهِ) دخی یکر می مثقال
 آلتونک واجب بولور (نَصْفُ مِثْقَالٍ) یارطی مثقال (ثُمَّ) مونک صوکنک یعنی یکر می
 مثقال صوکنک (فِي كُلِّ اَرْبَعَةِ مِثْقَالِیْلِ) ہر بر دورہ مثقال واجب بولور (قَيْرَاطَانِ) ایکی
 قیراط واجب بولور ہر قیراط بش آربہ آورلغی (وَالنَّاقِصِ) دورہ مثقالدن کیمی
 (عَفْوٌ) عفودر (وَالْتَبَرِ) دخی صوغلماغان آلتون کمش (وَالْحُلِيِّ) دخی آلتون کمشن
 بولغان بیزاک (وَالْاَنِیَّةِ) دخی آلتون کمش صاوتی (نَصَابٌ) نصابن اعتبار
 قیلنورلار یعنی بر کشینک صوغلماغان کمشی بولسہ ایکی یوز درہم مقدار آندن
 زکات چغار یا کہ یکر می مثقال مقدار صوغلماغان آلتونی بولسہ آندن ہم زکات چغار

اوشنداق حلی برلن صاوتنده (وَمَا) دخی شول نرسه (غَلَبَهُ) غالب وکوب بولدی
 اول نرسه گه (مِنْهُمَا) آلتون برلن ککمش دان (غَش) قاتشقان نرسه
 (فَهُوَ) بس قاتشقان نرسه سی کوب بولغان آلتون برلن ککمش (كَعْرُوضِ التَّجَارَةِ)
 صاتو مالی کبیر بس بلاردان قیمت لب زکات چغار ولور (الَّا) مگر صاتو مالی
 کبی بولماس (اَنْ يَخْلَصَ) قاتشقان نرسه دان صافی نلک بولماق لی وقتنده
 (نَصَابٌ) نصاب مقداری (وَنَصَابُ الْعُرُوضِ) صاتو مالینک نصابی (اَنْ تَبْلُغَ)
 ایر شما کل کبیر (قیمتها) اول صاتو مالینک قیمت نلک (نصاباً) نصابه ایر شما کل کبیر
 (بِالْأَنْفَعِ) عروضی فائز لیراک نرسه برلن قیت لنور (لِلْفُقَرَاءِ) فقیر لرگه فایز لیراک
 نرسه برلن (وَكَمَالِ النَّصَابِ) نصاب نلک کامل بولوی (فِي طَرَفِ الْحَوْلِ) یلنک ایکی
 طرف نلک (كُلِّ) یتکوچمیر یعنی یل آراسنک کیمسه ده زکات ساقط بولمی (وَيُضْمُ)
 دخی قوشلمش بولور (النَّهَبُ) آلتوننی (وَالْفَضَةُ) دخی کمشنی (وَالْعُرُوضُ) دخی
 باشقه صاتو ماللارنی (بَعْضُهَا) بعضمنی قوشلور (إِلَى بَعْضٍ) بعضسینه (بِالْقِيَمَةِ)
 قیمت برلن قوشلور (مثلاً بر کشینک یوز درهم کمش بولسه اون دینار آلتونی بولسه
 برسنی برسنه قوشلوب زکات چغه (وَيُضْمُ) دخی قوشلمش بولور (مَادُونِ الْأَرْبَعِينَ)
 قرق درهم دن کیم کمشنی (إِلَى مَادُونِ أَرْبَعَةٍ مِثْقَالٍ) دورت مثقال دان کیم آلتونغه
 (أَيْضًا) ینه ده (وَنَصَابُ الْأَبْلِ) دخی تییه نلک نصابی (فِي كُلِّ خَمْسٍ) هر بر بش تییه ده
 واجب بولور (شَاةً) بر قوی (إِلَى خَمْسٍ وَعَشْرِينَ) یکرمی بش گه قدری (ثُمَّ) مونلک
 صوکنده یعنی یکرمی بش ده (بِنتُ خَمَاسٍ) بنت خماس واجب بولور (إِلَى سِتٍّ
 وَثَلَاثِينَ) او طز التیغه قدری (ثُمَّ) مونلک صوکنک یعنی او طز التیغه (بِنتُ لَبُونٍ)
 بنت لبون واجب بولور (إِلَى سِتٍّ وَأَرْبَعِينَ) قرق التیغه قدری (ثُمَّ) مونلک صوکنک
 یعنی قرق آلتیک (حَقَّةً) حقه واجب بولور (إِلَى أَحَدِي وَسِتِّينَ) آلتمش بر گه قدری
 (ثُمَّ) مونلک صوکنک یعنی آلتمش بر تییه ده (جَدَعَةً) جدعه واجب بولور (إِلَى سِتٍّ
 وَسَبْعِينَ) یتمش آلتی غه قدری (ثُمَّ) مونلک صوکنک یعنی یتمش آلتیک (بِنتُ لَبُونٍ)
 ایکی بنت لبون واجب بولور (إِلَى أَحَدِي وَتِسْعِينَ) توقسان بر گه قدری (ثُمَّ) مونلک

صوکنده یعنی توقسان برده (حقّان) ایکی حقّه واجب بولور (الی مائة وعشرين)
 یوز یکر می گه قدری (ثمّ) مونک صوکنده (یبدأ) باشند آلتمش بولور (کما مرّ)
 نناک اوتدی یعنی اوتکند اگی کبی حساب ایتولور (الی خمس وعشرين) یکر می بش گه
 قدری مثلاً یوز یکر می بش تیه دان ایکی حقّه بر قوی یوز اوتوز دان ایکی حقّه ایکی
 قوی یوز اوطوز بشدان ایکی حقّه اوچ قوی یوز قرق دان یوز حقّه دورت قوی یوز
 قرق بش گه قدری (ثمّ) مونک صوکنده یعنی یوز قرق بش ده (حقّان) ایکی حقّه
 (وبنت مخاض) بر بنت مخاض بولور (الی مائة وخمسين) یوز ایلی گه قدری (ثمّ) مونک
 صوکنده یعنی یوز ایلی ده (ثلث حقائق) اوچ حقّه واجب بولور (ثمّ یبدأ) مونک صوکنده
 باشند آلتمش بولور (کما مرّ) نیناک اوتدی (الی خمس وعشرين) یکر می بش گه
 قدری یعنی یوز ایلی بش ده اوچ حقّه ده بر قوی یوز آلتمش دان اوچ حقّه ده ایکی
 قوی یوز آلتمش بشدان اوچ حقّه ده اوچ قوی یوز یتمشدان اوچ حقّه ده دورت قوی
 یوز یتمش بش گه قدری (ثمّ) مونک صوکنده یعنی یوز یتمش بش ده (بنت مخاض)
 اوچ حقّه ده بر بنت مخاض واجب بولور (الی ست وثلاثين) اوطز آلتیغه قدری یعنی
 یوز سکسان آلتیغه قدری (ثمّ) مونک صوکنده یعنی یوز سکسان آلتید (بنت لبون)
 اوچ حقّه ده بر بنت لبون واجب بولور (الی مائة وست وتسعين) یوز توقسان آلتیغه
 قدری (ثمّ) مونک صوکنده یوز توقسان آلتیده (اربع حقائق) دورت حقّه واجب بولور
 (الی مائتين) ایکی یوز گه قدری (ثمّ یبدأ) مونک صوکنده باشند آلتمش بولور
 (کما بدأ) نناک باشند آلتغان ایدی (ثانیاً) ایکنچی مرتبه ده یعنی یوز ایلی
 صوکنده (والْبَغْتُ) بخت نصر پادشاه غه نسبت بیبرلگان تیه (والْعَرَابُ) دخی عرب
 تیه سی (سواءً) برابر در (وَنَصَابُ الْبَقَرِ) دخی صغرنک نصابی (ثلاثون) اوطز در
 (وفیه) دخی اول اوطز صغرده واجب بولور (تَبِيعُ) بر تبیع (الی اربعين) قرقغه قدری
 (ثمّ) مونک صوکنده قرق صغرده واجب بولور (مُسْنٌ) بر مسن (وما زاد) اول قرقدان آرتقانی
 (بحسابه) حسابی برلن در (الی ستين) آلتمش قه قدری (ثمّ) مونک صوکنده یعنی
 آلتمش صغرده واجب بولور (تَبِيعَانِ) ایکی تبع (الی سبعين) یتمش گه قدری (ثمّ)

مونك صوكنده يعنى يتمش صغرده واجب بولور (مُسْنَةٌ) بر مسنه (وتبيع) دخی بر تبیع (الی
 ثمانین) سكسانگه قدری (ثم) مونك صوكنده يعنى سكسان صغرده واجب بولور (مُسْتَنَان)
 ایسكى مسنه (الی تسعین) توقسانغه قدری (ثم) مونك صوكنده يعنى توقسان
 صغرده واجب بولور (ثَلَاثَةُ أَتْبَعَةٍ) اوج قبیع (الی مائة) یوزگه قدری (ثم) مونك صوكنده
 يعنى یوز صغرده واجب بولور (تَبِيعَانِ) ایكى تبیع (وَمُسْنَةٌ) دخی بر مسنه
 (وهكنا) دخی اوشنداق يعنى هر اون صغرده فرض تبیع دان مسنه گه مسنه دان
 تبیع گه اوزكارور (أَبَدًا) منگو (وَالْجَوَاسُ) دخی صو صغرلاری (وَالْبَقْرُ) دخی
 معروف صغر (سَوَاءً) برابر دور (وَنَصَابُ الْغَنَمِ) دخی قوی نك نصابی (أَرْبَعُونَ)
 قرق قوی دور (وَفِيهِ) دخی قرق قویده واجب بولور (شَاةً) بر قوی (الی مائة
 وَاحِدَةٍ وَعَشْرِينَ) یوز یکرمی برگه قدری (ثم) مونك صوكنده يعنى یوز یکرمی برده
 (شَاتَانِ) ایكى قوی واجب بولور (الی مائَتَيْنِ وَوَاحِدَةٍ) ایكى یوزده برگه قدری
 (ثم) مونك صوكنده يعنى ایكى یوزده برگه قویده واجب بولور (ثَلَاثُ شِيَاهُ) اوج قوی (الی
 أَرْبَعِ مِائَةٍ) دورت یوزگه قدری (ثم) مونك صوكنده يعنى دورت یوز قوی ده واجب
 بولور (أَرْبَعُ شِيَاهُ) دورت قوی (ثم) مونك صوكنده (فی كُلِّ مِائَةٍ شَاةً) هر بر یوز قویده
 واجب بولور (شَاةً) بر قوی (وَالضَّأْنُ) دخی صارق (وَالْمَعْزُ) دخی کجه (سَوَاءً)
 برابر دور (وَيُؤَخِّدُ) دخی آلمش بولور (الثَّيْنِ) بریل تولغاننی (منهُمَا) اول صارق
 برلن کجه دان (وَلَا يُؤَخِّدُ) دخی آلمش بولماس (الْجَنَعُ) یل نك کوبرا کینه ابرشکان
 صارقنی (وَمَا) دخی شول حیوان (يُنْتَجُ) طوار (بَيْنَ ظَهْرِي) قرق کجه سی آراسی برلن
 (وَشَاةً) دخی قوی آراسنده (أَوْ بَقَرَةً وَحْشِيَةً) یایسه وحشی صغر برلن (وَأَهْلِيهِ) دخی
 اهلی بولغان صغر آراسنده (يُعْتَبَرُ) اعتبار قیلنور (أَمَهُ) آناسی يعنى آناسی اهلی
 بولسه زکات واجب بولور آناسی وحشی بولسه واجب بولماس (وَنَصَابُ الْخَيْلِ)
 دخی آطنك نصابی (اثنان) ایکیدر (ذَكَرٌ) اول ایکسنك برسی مذکر در (وَأُنْثَى)
 دخی ایکنچسی مؤنث در فقط مذکر لر بولسه زکات چقمی (وَفِيهِ) دخی اول ایكى آطن
 واجب بولور (دینار) ایكى آلتون (أَوْ زَكَاةُ الْقِيَمَةِ) یایسه قیمتی نك زکاتی واجب

بولور (فَلَا يَجِبُ) بس واجب بولماس (شَيْءٌ) هيچ بر نرسه (مَنْ ذُكِّرَ) آطنلڭ
 منكرلرندن (وَأَنَاثٌ) دخی مؤنث لرنندان (لَحْضَةٌ) خالص منكرلر يايسه خالص
 مؤنث لر بولسهار (فِي الْأَشْهُرِ) مشهورراك روايتنه (وَلَا زَكَاةَ) دخی يوقدر زكات
 (فِي الْبُقَالِ) قاجرلارده (وَالْحَمِيرِ) دخی ايشاكرده (وَلَا) دخی زكات يوقدر (فِي الصَّغَارِ)
 كچكنه لرده بوزا ولارده وطايلارده هم قوی بالا لارنده (الْأ) مگر زكات بولور (تَبَعًا)
 ايبارتو يوزندن (لِلْكِبَارِ) الوغلارينه (وَلَيْسَ) دخی يوقدر (فِي الْعُلُوفَةِ)
 يلنڭ يارطسندن يا كوبرا گنده ايوده پچهن آشي تورغان حيوانلارده (وَلَا) دخی
 يوقدر (فِي الْعَوَامِلِ) يوك تاشي تورغان حيوانلارده (وَالْعَوَامِلِ) دخی عمل قيلا
 تورغان يعنى صوقه صوقالي تورغان حيوانلارده يوقدر (زَكَاةَ) بلارنڭ هيچ
 قايستنه زكات يوقدر (وَالسَّائِمَةِ) سائمه نڭ معناسي (الرَّاعِيَةِ) اوطلاب بروجي
 يعنى آياق آستندن غي دولهن في آشاب بروجي حيوانغه ايتورلر (فِي أَكْثَرِ الْحَوْلِ)
 يلنڭ كوبرا گنده سوت اوچون نسل اوچون اوطلاب برسه (لَا) زكات واجب
 بولماس يلنڭ كوبرا كنده قرده اوطلاب بورسه ده (لِلرَّكُوبِ) آطلانو اوچون
 اوطلاسه (وَالْعَمَلِ) دخی عمل اوچون (وَبُنْتُ غَضًا) دخی بنت غاض (مَا) شونداين
 تيه بالاسيدر (دَخَلْتُ) كردى (فِي السَّنَةِ الثَّانِيَةِ) بريل تولوب ايكنچي يلغه (وَبُنْتُ
 لَبُونٌ) دخی بنت لبون (مَا) شونداين تيه بالاسيدر (دَخَلْتُ) كردى (فِي الثَّالِثَةِ)
 ايكي يل تولوب اوچونچي يلغه (وَالْحَقَّةُ) دخی حقه (فِي الرَّابِعَةِ) شونداين تيه بالاسيدر
 اوج يل تولوب دورتنچي يلغه كردى (وَالْجَعَّةُ) دخی جزعه (فِي الْخَامِسَةِ) شونداين
 تيه بالاسيدر دورت يل تولوب بشنچي يلغه كردى (وَالْتَبِيعُ) دخی تبيع (فِي الثَّانِيَةِ)
 بريل تولوب ايكنچي يلغه كرگان بوزاودر (وَالْمُسْنَةُ) دخی مسنه (فِي الثَّالِثَةِ) ايكي يل
 تولوب اوچنچي يلغه كرگان بوزاودر يعنى طانادر (وَالثَّمْنِي) دخی ثمن (مِنَ الْقَنَمِ)
 قوی دن (مَا) شونداين قوی بالاسيدر (بَلَّغَ) ابرشدى (سَنَةً) بريلغه (وَجَعَّهَا)
 دخی اول قوی نڭ جزعى (مَا) شونداين قوی بالاسيدر (بَلَّغَ) ابرشدى يلنڭ
 كوبرا كينه مثلا يدي آياق بولدى (وَمَنْ) دخی شول كشي (وَجِبَ) واجب بولدى

(عَلَيْهِ) اول کشی اوزرینه (مُسْن) بره سن واجب بولدی مثلا بوشی قرق صغرنی مالک بولور (لَا يَمْلِكُهُ) ملک لنماس بولسه اول کشی مسن فی (أَعْطَى) بپرر اول کشی (أَعْلَى) الوغرافنی (مَنْهُ) اول مسن دان (وَأَخَذَ) دخی آلور (الزَّائِدَ) مسن بهاسندان آرتقانی (بِرِضَاءِ السَّاعِي) عامل زکات نلک یایسه فقیرنلک رضاسی برلن (أَوْ أَعْطَى) یایسه بپرر (أَسْفَلَ) توبانره کنی (مَنْهُ) اول مسن دان ده (مَعَ الزَّائِدِ) آرتوغی برلن یعنی مسن قیمتنه تولتروب بپرر (مُطْلَقًا) مطلقا یعنی کیراک عامل صدقه راضی بولسون کیراک راضی بولماسون (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (دَفْعُ الْقِيَمَةِ) قیمتنی بپرر (فِي الزَّكَاةِ) زکاتده (وَالْفِطْرَةِ) دخی فطرده (وَالْكَفَّارَةِ) دخی کفارتده (وَالْعَشْرِ) دخی عشرده (وَالْخُرَاجِ) دخی خراجده (وَالنَّذْرِ) دخی نذرده (لَا) قیمتنی بپرر و درست بولماس (فِي الْهَدَايَا) هدیه لرده (وَالضَّعَايَا) دخی قربانلارده (وَالْوَجِبُ) دخی واجبدر (أَخَذَ الرَّسْطَى) اور طایچه سنی (مِنَ النَّصَابِ) نصاب دان (وَمُطْلَقُ الْمُسْتَفَادِ) یل آراسنلک فائده لنمش نرسه نلک مطلق یعنی کیراک طوماق برلن حاصل بولسون کیراک سوده قیلوب فائده ایتو برلن (يُضْمُ) قوشلمش بولور (فِي الْحَوْلِ) یل ایلنوده (إِلَى النَّصَابِ) نصابقه قوشلمش بولور (إِلَّا) لکن (أَنَّ الرَّبِيعَ) در سلکده فائده (وَالْوَلَدَ) دخی بالا (يُضْمُ) قوشلمش بولور (إِلَى أَصْلِهِ) اوزینلک اصلینه یعنی بالا آناسینه قوشلور فائده ایسکی صوماغه قوشلور (لَا غَيْرَ) آصلندان باشقهغه قوشلماس (وَعِوَرُهُمَا) فائده برلن بالادان باشقه سی (يُضْمُ) قوشلمش بولور (إِلَى أَقْرَبِ جَنْسِهِ) یاقینراق جنسینه (حَوْلًا) یل ایلنویوزندن (وَالزَّكَاةُ) دخی زکات (وَأَجِبَةُ) واجبدر (فِي النَّصَابِ) نصابده (دُونِ الْعَقْوِ) عفو دان باشقه یعنی عفودان واجب بولماس (فَلَا يَسْقُطُ) بس ساقط بولماس (شَيْءٌ) هیچ بر نرسه (بِهَلَاكِ الْعَقْوِ) عفو نلک هلاک بولوی برلن (صَوْرَةً مَسْئَلَةً) مثلابر ایرنلک سکسان قوی بولسه قرغی نصاب قرغی عفو قرق قوی هلاک بولسه همیشه بر قوی زکات واجب بولا (وَلَوْ هَلَاكَ النَّصَابُ) دخی اگر نصاب هلاک بولسه (بَعَبُ وَجُوبِ الزَّكَاةِ) زکات واجب بولغان نلک صوگنده (سَقَطَتْ) زکات ساقط بولور (وَلَوْ هَلَاكَ) دخی اگر هلاک بولسه (بَعْضُهُ) نصاب نلک

بعضسى (سَقَطَتْ) زكات تشهر (بَقْدَرِه) هلاك بولغان قدرى مثلا ايكى يوز
 صوم آنچهسى بولوب يوز صومى هلاك بولسه يوز صومندان زكات واجب بولا (وَلَوْ
 أَهْلَكَ) دغى اگر نصابنى هلاك قيلسه (الْمَالِك) خواجهسى (ضَمَن) توله (وَلَوْ
 هَلَك) دغى اگر نصاب هلك بولسه (بَعْدَ طَلَبِ السَّاعَى) عامل صدقه استگنانك
 صوكتنده (فَقَوْلَان) بس بوصورتده ايكى قول باردر بعضيلر مالك تولى ديگانلر
 بعضلر تولامى ديگانلر (وَيَصُح) دغى درست بولور (التَّعَجِيلُ) زكاتنى آشتدروب
 بيمرك لك (لسنين) كوب يللار اوچون (وَلِنُصَب) دغى تورلى نصابلار اوچون
 (أَيْضًا) ينده (بَعْدَ مَمْلَك) مالك بولغانك صوكتنده (نَصَابًا) بر نصابنى .

(فصل في المعن والركاز)

(فَصْلٌ) اوشبوفصل (في المعن) الله تعالى يرده ياراتقان نرسه لرنك حكى بياننده در
 (وَالرَّكَاز) دغى آدم اوغلى بيرگه كومگان نرسه لرنك حكى بياننده در (وَمَنْ وَجَدَ)
 دغى بر كشى تابسه (مَعْنًا) خزينه فى (مَنْ جَوْهَرُ ذَائِب) ارگوچى جوهردن مثلا
 آلتون كمش تيمر كى نرسه لرنى تابسه (فِي أَرْضٍ مُّبَاهَا) مباح بولغان بيرده
 يعنى هيچ آدمك ملكند بولماغان بيرده (فَفِيهِ) بس اول خزينه ده بولور (الْخُمُسُ)
 بشدن برى غانمينگه (وَالْبَاقِي) دغى قالغانى (لَهُ) اول تابقوچى كشيگه بولور
 (وَلَوْ وَجَدَهُ) دغى اگر تابسه خزينه فى (فِي دَارِهِ) اوزينك يورطند (فَلَأَشَى) بس
 هيچ بر نرسه يوقدر (فِيهِ) اول خزينه ده يعنى كلى تابقوچيغه بولور (بِخِلَافِ
 الْكُنْزِ) كنزك خلافتچه يعنى آدم اوغلى بيرگه كومگان خزينه ك خلافتچه اول
 گرچه يورطد تابلسه ده بشدن برى غانمينگه بولا (وَلَوْ وَجَدَهُ) دغى اگر تابسه
 معننى (فِي أَرْضِهِ) اوزينك يرند (فَرَوَايَتَان) بس ايكى روايت بولغوچيدر بر
 روايتده بشدن برى غانمينگه ديگان بر روايتده كلى تابقوچيغه (وَمَنْ
 وَجَدَ) دغى بر كشى تابسه (كُنْزًا) آدم اوغلى كومگان خزينه فى (فَفِيهِ) بس اول
 خزينه ده بولور (الْخُمُسُ) بشدن برسى غانمينگه (وَلَوْ كَانَ) اگرچه بولسه ده

اول خزینه (مُتَاعًا) متاع بولسه ده قورال لار صاوت لار کبی (وَالْبَاقِ) بشدن برندن قالغانی (لُقْطَةً) لقطه اسمند بولور یعنی اییه سی معلوم بولماغان مال حکمند بولور (فِي الضَّرْبِ الْأَسْلَامِي) اهل اسلام ضربند بولسه مثلاً اول خزینه گه شهادت کلمه سی یازلغان بولور (وَفِي الْجَاهِلِي) دخی ضرب جاهلیه یعنی اول خزینه ده صنم نقشلری بولور یا که کفر برلن معروف بولغان پادشاه اسملری بولور (فَهُوَ) بس بشدن بردن قالغانی (لِلْوَجَدِ) تابقوچی کشیگه بولور (أَنْ كَانَتْ الْأَرْضُ) اگر شول خزینه تابلغان ییر بولسه (مُبَاهَةً) مباح بولسه (وَأَنْ لَمْ تَكُنْ) ییراگر مباح بولماسه بلکه ملکلمش بولسه (فَلَمَّا لَكَهَا) بس اول ییرنک اییه سینه بولور (أَوَّلَ الْفَتْحِ) اول ییرنی اَوَّلِ آچلغانه یعنی غانمین آراسند بولنگان وقتد خواجه بولغان ییرایه سینه بولور اگر اوزی بولسه اوزی بولماسه وارثلرینه بولور (فَأَنْ جُهَلْ) بس بولنگان وقتد اول ییرنی کم مالک بولغانلق بلمسز بولسه (فَلَا قَصِيْ مَالِكِ) بس شوند این مالکدک یراغراغینه بولور (يُعْرِفُ) بلنور اول مالک (فِي الْأَسْلَامِ) اسلام دخی آنک وارثلرینه بولور برسیند بولماسه بیت المالغه قویلور (فَأَنْ خَفِيَ) بس اگر یاشرن بولسه (الضَّرْبُ) صوغوی یعنی اول خزینه ده اسلام علامتید کفر علامتید بولماسه (جُعِلَ) قیلنمش بولور اول خزینه فی (جَاهِلِيَا) جاهلی قیلنور یعنی بشدن بردن قالغانی تابقان کشیگه بولور (وَلَا شَيْءَ) دخی هیچ نرسه یوقدر یعنی بشدن بری آلتماس (فِي الْفَيْرِ وَزَج) فیروزجک (وَالْيَاقُوتِ) دخی یاقوتد ایکسید قیمتی تاشلاردز (وَاللُّؤْلُؤِ) دخی انجوده یعنی انجوده هیچ نرسه یوقدر (وَالْعَنْبَرِ) دخی عنبرده عنبر دریا کوبگنن حاصل بولغان نرسه دیگانلر (وَفِي الزَّرْبِقِ) دخی تُرُ کمشده (الْحُمُسُ) بشدن برسی آلنور .

(فصل فی زکوة النبات)

(فَصْلٌ) اوشبو فصل (فِي زَكْوَةِ النَّبَاتِ) ییرده اوسکان نرسه لرنگ زکوتی بیانند در یعنی ایگنلرنک ویمشلی آغاچلارنگ زکوتی بیانند در (يَجِبُ) واجب بولور (عُشْرُ

كُلُّ نَابِتٍ هَرِيرِدَه اوسكان نرسه نَكْ اوندن برألشی (يُسْقَى) صوغارلمش بولسه
اول بيرده اوسكوچى نرسه نى (بِمَاءِ السَّمَاءِ) كوككن اينگان صو برلن (اَوْ سَيِّحًا)
يايسه آقغوجى صو برلن (الْأَلْحَطَبُ) مگراوطنندن اوندن برى واجب بولماس
(وَالْقَصَبُ) دخی قامشدن (وَالْحَشِيشُ) دخی بچه نلن (مَنْ غَيْرَ شَرْطِ نَصَابٍ) يعنى
هريرده اوسكان نرسه نَكْ اوندن برى واجب بولور نصابنى شرط قيلودن باشقه
(وَحَوْلُ) دخی يل ايلنوني شرط قيلودن باشقه (وَعَقْلُ) دخی عقلنى شرط قيلودن
باشقه (وَبُلُوغُ) دخی بالغ بولونى شرط قيلودن باشقه (وَأَسْلَامُ) دخی اسلامنى شرط
قيلودن باشقه (فَإِنْ جُعِلَ) بس اگر قيلنمش بولسه (أَرْضُهُ) اول بير اييه سينك
بيرى (مَحْطَبَةٌ) اوطنلق (أَوْ مَقْصَبَةٌ) يايسه قامشلق (أَوْ مَحْشَشَةٌ) يايسه پچانلك
(وَجَبُّ) واجب بولور (فِيهَا) اول بيرده (الْعُشْرُ) عشر واجب بولور (وَمَاسْقَى)
شونداين ايگن كم صوغارلمش بولدى (بَغْرَبُ) اوگز تيرسندن بولغان الوغ
چيلاك برلن (أَوْدَالِيَّةٌ) يايسه الوغ دولاب برلن يعنى تيه برلن يا صغر برلن
ايلندرله تورغان چغر برلن (فَفِيهِ) بس بولغوجيدر اول ايگنده (نَصْفُ الْعُشْرِ)
اوندن برنك يارطسى (وَأَنْ سُقِيَ) دخی اگر صوغارلمش بولسه اول ايگننى (سَيِّحًا)
آغاتورغان صو برلن (وَبَدَالِيَّةٌ) دخی چغر برلن (حَكْمُ) حكم قيلنمش بولور (بِأَكْثَرِ
الْحَوْلِ) يلنك كوبره گى برلن يعنى يلنك كوبره گنده آغاتورغان صو برلن صوغارلسه
اوندن برى واجب بولور اگر يلنك كوبره گنده چغر برلن صوغارلسه اوندن
برنك يارطسى واجب بولور (وَفِي الْعَسَلِ) دخی باله واجب بولور (الْعُشْرُ) اوندن
برى (وَلَوْ وَجِدَ) اگر تابلمش بولسه اول بال (فِي الْجَبَلِ) تاغده (كَالْثَمَرِ) يمش
كبيدر (فِيهِ) اول تاغده (الْعُشْرُ) اوندن برى آلمش بولور (وَلَا يُطْرَحُ) دخی
تاشلانمش بولماس يعنى زكاه بيروچى تاشلاماس (أُجْرَةُ الْعُمَالِ) عمل قيلوچيلارنك
يالى (وَنَفَقَةُ الْبَقَرِ) دخی خدمت ايتكان صغرنك نفقه سى تاشلانماس (قَبْلَ الْعُشْرِ)
عشر بيرماسدن بورون (وَلَا شَيْءَ) دخی هيچ برنرسه يوقدر يعنى اوندن بريد
بشدن بريد واجب بولماس (فِي الْغَيْرِ) دگنده (وَالنَّقْطُ) دخی كراسينده .

(فصل مصارف الزكاة)

زكاتنىڭ صرف قىلىنە تورغان اورونلارى (وَالْعُشْرُ) دىكى ئىشنىڭ
 صرف قىلىنە تورغان اورنلارى يەنى بىرلە تورغان كىشىلرى (سَبْعَةٌ) ىدى تورلى
 كىشىلەر (الْفَقِيرُ) فقيردر بىرسى (وَهُوَ) اول فقير (مَنْ) شول كىشىلەر (لَهُ) بولغوجىلەر
 اول كىشىنىڭ (أَدْنَى شَيْءٍ) آزغە نرسەسى يەنى اوزىنە يتارلىك (وَالْمُسْكِينُ) دىكى
 مسكينلەر ايكىنچىسى (وَهُوَ) اول مسكين (مَنْ) شول كىشىلەر (لَشَيْءٍ) ھېچ نرسەسى
 يوقلەر (لَهُ) اول كىشىنىڭ (وَقِيلَ) دىكى اينلدى (بِالْعَكْسِ) كىرسىنچە در دىو يەنى
 فقير ھېچ نرسەسى بولماغان كىشى مسكين اوزىنە يتارلىك نرسەسى بولغان كىشى
 دىو (وَالْعَامِلُ) دىكى اوچونچىسى عامل در يەنى پادشاه طرفىدىن زكات ماللارونى
 جىيار اوچون بىلگولنگان كىشىلەر (غَيْرُ الْهَاشِمِيِّ) ھاشىم نەسلىدىن بولماغان حالە
 (وَلَوْ كَانَ) گرچە بولسەدە اول ھاشىمى بولماغان عامل (غَنِيًّا) باي بولسەدە زكات
 بىرلەر (وَالْمُكَاتَبُ) دىكى مكاتب در دورتنچىسى يەنى خواجەسى قولىنە يازو بىرلەر
 بىرگان قل فلان قدر آتچە بىرساڭ سىن آزاد بولورسن دىو (وَالْمُدْيُونُ) دىكى
 بورچلى كىشىلەر بشىنچىسى (وَالْغَازِي) دىكى خدا يولنىڭ صوغش قىلوچىلەر آلتونچىسى
 (الْمُنْقَطِعُ) صوغش قىلوچىلار دن كىسلگوجى بولوب آتچە يوقلدىن صوغشقا
 بارالمى تورسە (وَقِيلَ) دىكى اينلدى (الْحَاجُّ الْمُنْقَطِعُ) حاجىلار دن آيورلوب قالغان
 فقير حاجى مراد در دىو آيندە كى فى سبيل اللہ دن (وَمَنْ) دىكى شول كىشىلەر يەنچىسى
 (لَهُ) بولغوجىلەر اول كىشىنىڭ (مَالٌ بَعِيدٌ) يراق بولغان مالى (عَنْهُ) اوزىدىن يەنى
 ياننىدە آتچەسى بولماغان مسافر (وَالْمَالِكُ) دىكى مال ايباسىنە تىار يەنى درست
 بولور (أَنْ يَعْ) عام قىلماقلىق (كُلُّ الْمَصْرَافِ) مصرفلرنىڭ كلىسىنى يەنى شول
 ىدى تورلى كىشىنىڭ يەنىسەدە بىرسە يارى (وَأَنْ يَخْصُ) دىكى خاسلاماقلىق درست
 بولور (بَعْضُهَا) اول مصرفلرنىڭ بعضىسىنى يەنى ىدى مصرفنىڭ بعضىسە غنە بىرسەدە
 يارى (وَلَا يَدْفَعُ) دىكى زكات بىرلەر وچى زكاتنى بىرماس (إِلَى غَنِيٍّ) باي كىشىگە (وَأَنْ كَانَ)
 گرچە بولسەدە (نَصَابُهُ) اول باي كىشىنىڭ مالىنىڭ نصابى (غَيْرُ نَامٍ) اوسىمى تورغان
 بولسەدە (وَلَا) دىكى بىرماس زكاتنى (إِلَى ذِمَّةٍ) ذمى كافرگە (بِخِلَافِ غَيْرِ الزَّكَاةِ)

زكاتين باشقه صدقه ناك خلافتجه (وَالْعُشْرُ) دخی عشردن باشقه صدقه ناك خلافتجه
يعنى زكات برلن عشردن باشقه نفل صدقه لارنى ذمی که بیررگه یاری (وَلَا يُبْنَى)
دخی بنا قیلنماس (منها) اول زکاتدن (مَسْجِدٌ) مسجد بنا قیلنماس (وَلَا يُقَنَّ) دخی
گفیلنمش بولماس (بها) اول زکات برلن (مَيْتٌ) اولوکنی (وَلَا يُقَضَى) دخی
اوتالمش بولماس (دَيْتُهُ) اول اولوک ناك بوروچی زکات مالندن (وَلَا يُعْتَقُ)
دخی آزاد ایتلمش بولماس (بها) اول زکات برلن (عَبْدٌ) قلنی (وَلَا يَدْفَعُهَا) دخی
بیرماس اول زکاتنی (الْمَزْكِي) زکات بیروچی (إِلَى أَصُولِهِ) اصل لارینه. یعنی آتا
وآنالارینه ابي وبابالارینه (وَفُرُوعِهِ) دخی فرع لارینه یعنی بالالارینه وبالالارینه
بالالارینه (وَزَوْجَتِهِ) دخی خاتونینه ابر زکات بیرماس (وَزَوْجُهَا) دخی خاتون
ایرینه زکات بیرماس (وَمُكَاتِبَتِهِ) دخی خواجه مکاتبه زکات بیرماس (وَمُدَبِّرَتِهِ) دخی
مدبرینه زکات بیرماس یعنی مین اولگاچ سین آزاد دیگان قلینه (وَأَمُّ وَلَدِهِ) دخی
ام ولدینه (وَعَبْدٌ) دخی شوندا این قلیغه زکات بیرماس (أُعْتَقَ) آزاد قیلندی
(بَعْضُهُ) اول قلینك بعضی (وَلَا) دخی زکات بیرماس (إِلَى مَمْلُوكٍ غَنَى) بای
کشینك قلینه (وَوَلَدُهُ الصَّغِيرُ) دخی بای کشینك کچکنه بالاسینه زکات بیرماس
(بِغُلَامِي أَمْرَأَةٍ) خاتونی ناك خلافتجه یعنی بای کشی ناك خاتونینه زکات بیررگه
یاری (وَلَا إِلَى هَاشِمِيٍّ) دخی زکات بیرماس هاشم نسلندن بولغان کشیگه
(وَمَوْلَاهُ) دخی هاشمی لرنك آزاد قیلنمش لارینه (وَلَوْ ظَنَّهُ) اگر زکات بیروچی
گمان قیلسه برکشنی (مَصْرَفًا) مصرف دیب (فَاعْطَاهُ) بس بیرسه زکاتنی اول
کشیگه (فَأَعْطَاهُ) بس خطا قیلسه یعنی اول کشی مصرف بولماسه مثلاً هاشمی بولسه
یادمی بولسه (سَقَطَتْ) توشار زکات (عَنْهُ) اول کشیندن (إِلَّا) مگر توشماس
(فِي مُكَاتِبَتِهِ) مکاتبه خطا قیلوب زکات بیرسه (وَلَوْ أَعْطَاهُ) اگر بیرسه زکاتنی
مکاتب که (شَاكًا) شک قیلغانی حالده (لَمْ تَسْقُطْ) توشماس زکات (عَنْهُ) اول کشیندن
(إِلَّا) مگر توشار (أَنْ يَنْتَقِصَ) شکسر معلوم بولوی وقتنده (أَنَّهُ) درستلکده
اول بیرلنمش کشی (مَصْرَفٌ) مصرفور دیو (وَيَكْفُرُهُ) دخی مکروه بولور (أَعْطَاهُ)

زکات بیروچینک بیروی (واحدًا) بر کشیگه (من الزکوة) زکاتدن (نصاباً) نصاب قدرنی (وَبِکَرُهُ) دخی مکروه بولور (تَقْلُهُا) اول زکاتنی کوچرو (الی بَلَدٍ آخَرَ) ایکنچی شهرگه (إِلَّا) مگر مکروه بولماس (إِلَى قَرِيبٍ) یاقین قرداشینه (أَوْ آخُوْجٍ) یایسه مختاجراق کشیگه یعنی ایکنچی شهرده قرداشی بولسه یایسه ایکنچی شهر خلقی بوشهر خلقتدن مختاجراق بولسه آلا رغه زکاتنی بیرو درست بولور .

(فصل فی صدقة الفطر)

(فصل) اوشبو فصل (فی صدقة الفطر) فطر صدقه سی بیاننده کیلگان فصلدر اوشبو (تَجِبُ) واجب بولور فطر صدقه سی (عَلَى كُلِّ حُرٍّ) هر بر آزاد کشیگه (مُسْلِمٍ) مسلمان کشیگه (مَلَكٍ) ملککنسه (نصاباً) نصابنی (فاضلاً) آرتقانی حالده اول نصاب (عَنْ حَوَایِجِهِ الْأَصْلِيَّةِ) اصلی بولغان حاجتلرنندن (وَأَنْ كَانَ) گرچه بولسه ده نصاب (غَيْرُ نَامٍ) اوسکوچیدن باشقه (عَنْهُ) اوزندن واجب بولور فطر صدقه سی (وَعَنْ وَلَدِهِ الصَّغِيرِ) دخی کچکنه بالاسندن واجب بولور (الَّذِي) شوندا این کچکنه بالا کم (لِأَشْيَءٍ) هیچ نرسه سی یوقدر (لَهُ) اول کچکنه بالاسینک (وَعَنْ عَبْدٍ) دخی قلندن واجب بولور (لِلْخِدْمَةِ) خدمت اوچون بولغان قلندن (وَلَوْ أَنَّهٗ) گرچه بولسه ده اول قل (كَافِرٍ) کافر بولسه ده (بِخِلَافٍ وَلَدِهِ الْكَبِيرِ) الوغ بالاسینک خلافتچه یعنی الوغ بالاسی اوچون آتاغه فطره صدقه سی بیرو واجب توگل (وَزَوْجَتِهِ) دخی خاتونینک خلافتچه یعنی ایرگه خاتونی اوچون فطره صدقه سی بیرو واجب توگل (وَلَوْ أَدَّى) دخی اگر اوتاسه ایر فطره صدقه سنی (عَنْهُمَا) اول الوغ بالاسی برلن خاتونندن (تَبَرَّعًا) نفل یوزندن یعنی واجب بولماینچه (وَلَمْ يَعْلَمَا) دخی بلمسلر الوغ بالاسی برلن خاتونی (أَجْزَاءَهُمَا) کفایه قیلور بوایکسینه یعنی یاگادن اوزلری بیرماسلر (وَلَا تَجِبُ) فطره صدقه سی واجب بولماس خواجهغه (عَنْ مَكَاتِبِهِ) مکاتبنندن (بِخِلَافٍ مُدْبِرِهِ) مدبرینک خلافتچه یعنی خواجهغه مدبرینک فطره سنی بیرو واجب (وَأُمُّ وَلَدِهِ) دخی ام ولدینک خلافتچه یعنی خوجه سندن بالا تابقان کبیرا کنک خلافتچه آنک فطره سنی هم خواجهغه بیرو واجب (وَلَا) دخی فطره صدقه سنی بیرماس (عَنْ عَبْدٍ) بر اورتاق بولغان قلندن (أَوْ عَبِيدٍ) یایسه کوب

اورتاق بولغان قلدن (بَيْنَ اثْنَيْنِ) ايكي كشي آراسىنك (وَهِيَ) اول فطره صدقه سى
 (نَصْفُ صَاعٍ) يارطى صاعدر يعنى دورت قداقدر (مَنْ بُرَّ) بغدادىدن (وَزَنًا)
 آغراق برلن اولچاب صاوت برلن اولچاب توگل (أَوْ دَقِيقَةً) يايسه بغدادىنك
 اونندن (أَوْ صَاعًا) يايسه بر صاعدر يعنى سيگىز قداقدر (مَنْ تَمَرٍ) خرمدان
 (أَوْ شَعِيرٍ) يايسه آرىادن (أَوْ دَقِيقَةً) يايسه آرىبانك اونندن (أَوْ سَوِيْقَةً) يايسه
 آرىبانك تالقانندن (وَقِي الزَّبِيبِ) دغى قورى يوزمده بولغوجيدر (رَوَايَتَانِ)
 ايكي روايت امام اعظم قاشىنك بغدادى كى يارطى صاع واجب امامين قاشىنك خرما
 كى بر صاع واجب (وَالدَّقِيقُ) بغدادىنك اونى (أَفْضَلُ) آرتوغراقدر (مَنْ الْبُرِّ)
 بغدادىدن (وَاللَّزَاهُمُ) دغى كمش تنكه لر بيرو (أَفْضَلُ) آرتوغراقدر (مِنْهُمَا)
 اول بغدادى اونى ايله بغدادىدن (وَقِيلَ) دغى ايتلىدى (الْبُرُّ) بغدادى (أَفْضَلُ)
 آرتوغراقدر ديو (مِنْهُمَا) اول بغدادى اونى ايله كمش تنكه لردن (وَالصَّاعُ) دغى
 صاع (ثَمَانِيَةُ أَرْطَالٍ) سيگىز قداقدر (بِالْعِرَاقِ) عراق بولغان قداق برلن
 (وَوَقْتُهَا) فطره صدقه سنى بيرونك واجب بولوينك وقتى (فَجَرُّ يَوْمِ الْفِطْرِ)
 رمضان عىدى كونىنك تا كيدر (وَيُسْتَجَبُ) دغى مستعجب بولور (دَفْعُهَا) اول
 فطره صدقه سنى بيرو (قَبْلَ الْخُرُوجِ) چقماسدن برون (لِلصَّلَاةِ الْعِيدِ) عىدنمازىنه
 (وَيَصُحُّ) دغى درست بولور (تَعْجِيلُهَا) فطره صدقه سنى آشقدىرماقلى (مُطْلَقًا)
 مطلقا يعنى كىراك رمضان آينده وقتىنن آشقدىروب بىرسون كىراك رمضان
 آيندن برون آشقدىروب بىرسون (وَلَا تَسْقُطُ) دغى فطره صدقه سى ساقط
 بولماس (بِالنَّاسِ) كىچىكتر بولن (بِخِلَافِ الْأَضْحَى) قربانك خلافتچى يعنى
 قربان بوغازلى تورغان كونلر اوتسه قربان بوغازلاو ساقط بولور .

(كتاب الصوم)

(كتاب الصوم) روزه حكملرى بياننده كىلگان كتابدر اوشبو (يَصُحُّ) درست
 بولور (صَوْمُ رَمَضَانَ) رمضان روزه سى (مَنْ الصَّحِيحُ) سلامت كشىدن (الْمَقِيمُ)

ابوده تورغوچی کشی دن (بِمُطْلَقِ النِّيَّةِ) مطلق نیت برلن (وَبَنِيَّةِ النَّفْلِ) دخی
 نفل نیتی برلن درست بولور (وَبَنِيَّةِ وَاجِبِ آخَرِ) دخی ایکنچی واجبی نیت قیلو
 برلن درست بولور (وَالنَّذْرُ الْمُعَيَّنُ) دخی بیلگولی بولغان نذر روزی (يَصَحُّ)
 درست بولور (بِمُطْلَقِ النِّيَّةِ) مطلق نیت برلن (وَبَنِيَّةِ النَّفْلِ) دخی نفل نیتی
 برلن (لَا) درست بولماس (بَنِيَّةِ وَاجِبِ آخَرِ) ایکنچی واجبی نیت قیلو برلن
 (وَكُلَاهُمَا) هراکسی یعنی رمضان روزه سیده بیلگولی نذر روزه سیده (يَصَحُّ)
 درست بولور (بَنِيَّةِ) نیت برلن (مَنْ اللَّيْلِ) کیچمن (وَالنَّهَارِ) دخی کوندزدن
 (قَبْلَ الضَّحْوَةِ الْكُبْرَى) کوننڭ یارطسندن بورون (لَا) درست بولماس (بَعْدَهَا)
 کوننڭ یارطسندن صوڭ نیت برلن (كَالنَّفْلِ) نفل درست بولماغان کبی کوننڭ
 یارطسندن صوڭ نیت برلن (وَالْأَفْضَلُ) دخی آرتوغراق رمضان روزه سی برلن
 بیلگولی نذر روزه سیده (التَّيْبِيتُ) کیچمن نیت قیلو (وَأَوْتَوَى) دخی اگر
 نیت قیلسه (الْمَرِيضُ) آورو کشی (أَوِ الْمُسَافِرُ) یایسه مسافر کشی (فِي رَمَضَانَ)
 رمضان آینده (وَاجِبًا آخَرَ) ایکنچی واجب بولغان روزه نی (صَحَّ) درست بولور
 یعنی روزه لاری نیت قیلغان نرسه لرندن واقع بولور (وَلَوْنَوَى) دخی اگر
 مسافرنیت قیلسه (تَطَوُّعًا) نفل روزه نی (فِيهِ) اول رمضان (فَفِيهِ) بس بولغوجیدر
 اوشبونده (رَوَايَتَانِ) ایکی روایت بر روایتده نیت قیلغان نرسه سندن یعنی
 نفل دن کینه دیگان بر روایتده فرض دن کینه دیگان (وَالنَّذْرُ الْمُطْلَقُ) دخی
 مطلق نذر روزه سی (وَالْكَفَّارَةُ) دخی کفارت روزه سی (وَقَضَاءُ رَمَضَانَ) دخی
 رمضان آینڭ قضاسی (وَنَعْوَاهَا) دخی بولارغه اوخشاغانلار (لَا يَصَحُّ) درست
 بولماس (بَنِيَّةِ) نیت برلن (مَنْ النَّهَارِ) کوندزدن (وَيُسْتَعَبُّ) دخی مستعجب بولور
 (طَلَبُ الْهَلَالِ) آینی استمک لک (لَيْلَةَ ثَلَاثِينَ) اوطنچی کیچمه (مَنْ شَعْبَانَ)
 شعبانن (وَرَمَضَانَ) دخی رمضان آیندن (فَإِنْ لَمْ يَرَوْا) بس اگر کورماسه لر
 (الْهَلَالِ) آینی یعنی رمضان آین هم شَوَال آین (فَلَا صَوْمَ) بس یوقدر روزه
 اگر رمضان آینی کورماسه لر (وَلَا فِطْرَ) دخی یوقدر آغز آچو اگر شَوَال آینی

كورماسه لر (وَيَكْزُهُ) دخی مكروه بولور (صَوْمُ يَوْمِ الشَّكِّ) شك كوني نك روزه سی
 یعنی شعبان نك اوطرنچی كوني نك روزه سی (الَّا) مگر مكروه بولاس (أَنْ يُؤَافَقَ)
 شك كوني نك توغری كيلوی وقتند (وَرَدًا) وردكه (لَهُ) اول كشی اوچون
 بولغان وردكه یعنی بركشی مثلا دوشنبه كون روزه توتارغه عادت اینكان بولسه
 شك كوني هم دوشنبه كون بولسه شول كوند روزه توتارغه یاری بو عادت
 اینكان كشیگه (وَيَصُومُهُ) دخی توتار شك كونینك روزه سنی (الْأَخْوَاصُ) خاص
 كشیلر مفتی قاضی كبی (وَمَنْ رَأَى) دخی بركشی كورسه (الْهَلَالُ) رمضان آینی
 (وَحَدُّهُ) یالغزی غنه (فَرَدَتْ) بس قایتارلمش بولسه (شَهَادَتُهُ) اول كشینك
 شهادتی (صَامَ) روزه توتار اوزی (فَإِنْ أَفْطَرَ) بس اگر آغزنی آچسه (بَعْدَ الرَّدِّ)
 قاضی شهادتنی قایتارغاندن صوڭ (لَزِمَهُ) لازم بولور اول كشیگه (الْقَضَاءُ)
 قضا لازم بولور (لَاغَيْرَ) باشقه نرسه لازم بولماس یعنی كفارت لازم بولماس
 (وَكُنَا) دخی اوشانداق كفارت لازم بولماس (لَوْ أَفْطَرَ) اگر آغزنی آچسه (قَبْلَهُ)
 قاضی شهادتنی قایتارماسدن بورون (عِنْدَ الْبَعْضِ) بعضی عالملر قاشنده (وَلَوْ
 صَامَ) دخی اگر روزه توتسه شهادتی قبول اینلمگان كشی (ثَلَاثِينَ يَوْمًا) اوطز كون
 (لَمْ يُفْطَرَ) آغزنی آچماس شوال آبی كورلمسه (وَحَدُّهُ) یالغز اوزی گنه (فَإِنْ
 أَفْطَرَ) بس اگر آغزنی آچسه بوكشی (فَلَا كَفَّارَةَ) بس یوقدر كفارت (عَلَيْهِ)
 اول كشی اوزرینه (وَعَلَيْهِ) دخی واجب بولور اول كشی اوزرینه (الْقَضَاءُ) قضا
 واجب بولور (وَيُقْبَلُ) دخی قبول اینلمش بولور (فِي هَلَالِ رَمَضَانَ) رمضان آینده
 (فِي الْغَيْمِ) بولوطلی كونده (شَهَادَةُ أَحَدٍ) بركشینك شهادتی (عَدْلٌ) عادل بولغان
 بركشینك (وَلَوْ كَانَ) گرچه بولسه ده اول عادل بولغان بركشی (عَبْدًا) قل بولسه ده
 (أَوَّامَةً) یایسه كنیزاك بولسه ده (أَوْ مَعْتَبُودًا) یایسه حد اورلمش بولسه ده (فِي
 قَلْبِي) عقیقه خاتوننی زنا برلن سوگوده (تَائِبًا) توبه قیلغان بولسه (فَإِذَا صَامُوا)
 بس هر قیچان روزه توتسه لار (ثَلَاثِينَ يَوْمًا) اوطز كون (وَلَمْ يَرَوْا) دخی
 كورماسه لر آینی (فَقِيَ الْفِطْرَ) بس آغز آچوده بولغوچیدر (خِلَافٌ) خلاف

بولغوجيدر يعنى امام اعظم وامام ابو يوسف قاشنده آغز آچو حلال هرگل
امام محمد قاشنده حلال (بِخِلَافِ شَهَادَةِ اثْنَيْنِ) ايکى كشينك شهادتينك خلاقچه
يعنى ايکى كشينك شهادتى برلن او طر كون روزه توتسه آي كورماسه لرده
آغزلارنى آچارلار (وَفِي الصَّغَرِ) كون آياز و آچق بولغان وقتده (لَا بُدَّ) يوقدر
چاره (مِنْ رُؤْيَا أَهْلِ الْمَحَلَّةِ) بر محله اهليكنك كوروندان (أَوْ خَمْسِينَ رَجُلًا) يايسه
اللى اير كورودن يعنى رمضان آينى (وَفِي هَلَالِ شَوَّالٍ) دى شوال آينى كوروده
(فِي الْغَيْمِ) بولوطلى كونده (لَا بُدَّ) چاره يوقدر (مِنْ رَجُلَيْنِ حُرَّيْنِ) آزاد بولغان
ايکى ايرنك شهادتندان (أَوْ رَجُلًا وَامْرَأَتَيْنِ) يايسه برياير ايکى خاتوننك شهادتندان
(كَالْأَضْحَى) قربان عيدى نك ثابت بولوى كى يعنى قربان عيدى نك ثابت بولونده
هم بولوطلى كونده صانك كيراك عدالتك كيراك آزاد بولوده كيراك شهادت لفظيك كيراك
عيد فطر نك ثابت بولونده هم اوشنداق (وَلَا يَلْزَمُ) دى لازم بولماس روزه ده
آغز آچوده (أَحَدَ الْمَصْرَيْنِ) ايکى شهر نك برسينك اهلينه (بِرُؤْيَا الْمَصْرَ الْآخَرَ)
ايكنچى شهر اهليكنك كوروى برلن (إِلَّا) مگر لازم بولور (إِذَا اتَّخَذَ) هر قيچان
بربولسه (الْمَطَالَعِ) قوباش توغو اورنلارى يعنى ايکى شهر آراسنده مطالعه ده
ياقينك بولسه برسينك اهليكنك كوروى برلن ايكنچسینه لازم بولور روزه ده آغز
آچوده (وَلَوْ أَكْمَلُوا) دى اگر كامل قيلسهلار (شَعْبَانَ) شعبانك عدتنى او طر
كون اينب (ثُمَّ صَامُوا) مونك صوكنده روزه توتسهلار (رَمَضَانَ) رمضاننى (فَكَانَ)
بس بولسه رمضان (ثَمَانِيَةً وَعِشْرِينَ) يكرمى سيكز كون (فَإِنْ كَانُوا) بس اگر
بولسهلار (عَشْرًا) صانار بولسهلار (شَعْبَانَ) شعبان آين (عَنْ رُؤْيَا الْهَلَالِ) آي
كورودن (قَضَا) بوصورتده قضا قيلورلار (يَوْمًا) بركون (وَالْإِ) اگر شعباننى
آي كورودن صاناماسهلار (قَضَا) قضا قيلورلار (يَوْمَيْنِ) ايکى كوننى (وَلَوْ رَأَوْا)
دى اگر كورر بولسهلار (الْهَلَالَ) آينى (قَبْلَ الزَّوَالِ) توش آوشماسدن
بورون (فَهُوَ) بس اول آي (لِلَّيْلَةِ الْمَاضِيَةِ) اوتكان كيچ اوچون بولور (فَإِنْ
رَأَوْهُ) بس اگر كورسهلر اول آينى (بَعْدَهُ) توش آوشقان نك صوكنده (فَهُوَ)

بِسْ اُولِ آيِ (لِلَّيْلَةِ الْمُسْتَقْبَلَةِ) كَيْلَاجَك كِيچ اوجون بولور (وَوَقْتُ الصَّوْمِ) دُخى
 روزه نڭى وقتى (مِنْ طُلُوعِ الْفَجْرِ الثَّانِي) ايكنجى تاكنڭ توغوندن آلوب (الى
 غُرُوبِ الشَّمْسِ) قوياش باتقانغه قىدر (وَالصَّوْمُ) دُخى روزه (هُوَ) اول روزه
 (الْكُفِّ) طييلودر (عَنْ الْأَكْلِ) آشاودن (وَالشَّرْبِ) دُخى اچودن (وَالْجَمَاعِ)
 دُخى جماع قىلودن (نَهَارًا) كوندزده بو نرسه لردن طييلودر (مَعَ النِّيَّةِ) نيت
 برلن وقصد برلن .

(فَصْلٌ مِنْ اَكْلِ)

(فَصْلٌ) اوشبو فصل (مِنْ اَكْلِ) بركىشى آشاسه (اَوْشَرَبَ) يايسه اچسه (اَوْجَامَعَ)
 يايسه جماع قىلسه (نَاسِيًا) اونطب (نَهَارًا) كوندزده بواشلىرى قىلسه (لَمْ يَفْطُرْ)
 آغزى آچماس (بِخَلْفِ الْمُكْرَهَةِ) كوجلىنىش كىشنىڭ خلافتچە (وَالْمُغْطَى) دُخى
 خطا قىلوچى كىشنىڭ خلافتچە يعنى كوجلىنب بركىشى بواشلىرى اشلسه ياخطالىق
 برلن اشلسه آغزى آچلور (وَلَوْ اُنْزِلَ) دُخى اگر منى اينسه روزه كىشلىن
 (بِاحْتِلَامٍ) توشلىن برلن (اَوْفَكَرَ) يايسه اويلو برلن (اَوْنَظَرَ) يايسه قاراو برلن
 (اَوْاصْبَحَ) يايسه تاڭغه كرسه (جُنُبًا) جنب بولوب (مِنْ جَمَاعٍ) جماعلىن (اَوْادَهَنَ)
 يايسه مايلانسه (اَوْقَبَلَ) يايسه اوبسه (لَمْ يَفْطُرْ) آغزى آچماس (وَلَوْ اُنْزِلَ)
 دُخى اگر منى اينسه (بِقَبْلَةٍ) اوبو برلن (اَوْلَمَسَ) يايسه قوتو برلن (لَزِمَهُ) لازم
 بولور اول كىشگه (الْقَضَاءُ) قضا لازم بولور (لَاغَيْرَ) باشقه نرسه لازم بولماس
 (وَيُبَاحُ) دُخى مباح بولور (الْقِيْلَةُ) خاتوننى اوبو (لِلصَّائِمِ) روزه توتقوچى
 كىشگه (اِنْ اَمِنَ) اگر امين بولسه (عَلَى نَفْسِهِ) اوزى اوزرىنه (وَلَوْ دَخَلَ) دُخى
 اگر كرسه (حَلَقَهُ) روزه توتقوچىنىڭ بوغازىنه (ذُبَابٌ) چىن (اَوْغَبَارٌ) يايسه
 توزان (اَوْدُخَانٌ) يايسه توتن (وَهُوَ) حالبوكم اول كىشى (ذَاكِرٌ) ايسىنه
 توشرگوچىدر (لِلصَّوْمِ) روزه نى (لَمْ يَفْطُرْ) آغزى آچماس (بِخَلْفِ الْمَطَرِ)
 يغمورنىڭ خلافتچە (وَالنَّجَسِ) دُخى قارنىڭ خلافتچە يعنى روزه كىشنىڭ بوغازىنه
 يغمور يا قار كرسه روزه سى بوزولور (وَلَوْ اَنْتَخَعَ) دُخى اگر توكرسه (وَابْتَلَعَ) دُخى
 يوتسه (مَا اَنْتَخَعَ) توكركان نرسه سىنى (اَوْابْتَلَعَ) يايسه يوتسه (رَيْقَهُ) توكركنى

(الْمَغْلُوبُ) يَتَلَمَّش تَوَكَّرَ كُنِيَ (بِالْتَّم) قَان بَرَلَن يَعْنِي قَان كُو بَرَاك بُولْغَان تَوَكَّرَ كُنِيَ
(لَمْ يَقْطُرْ) آغْزِي آچِلْمَاس (وَأَنْ ابْتَلَعَ) دُخِي اِگَر يوتسه (مَابَيْنَ اَسْنَانِه) تَشْلَرِي
آر اسنده بولغان نرسه نِي (مِنْ عَشَائِه) آشاغان طعماندىن (دُونِ حَمَصَه) نَخُود
بور چاغندن كيم (لَمْ يَقْطُرْ) آغْزِي آچِلْمَاس (الَّا) مِگَر آغْزِي آچِلُور (اِذَا اَخْرَجَهُ)
هَر قِيچَان چِغارسه تَشْلَرِي آر اسنده بولغان نرسه نِي آغْزىدىن (ثُمَّ رَدَّهُ) مَوْنَكْ صَوْنَكْ
اول اول نرسه نِي آغْزىنه كِيَرِي قايْتارسه (وَبَقْدَرِ الْحَمَصَه) دُخِي نَخُود بور چاغى
قَدَر تَش آر اسنده بولغان نرسه نِي يوتوبرلن (يُقْطِرُ) آغْزِي آچِلُور (وَلَا كَفَّارَه)
دُخِي كَفَّارَه يوقدَر (عَلَيْه) اول كُشِي اوزرينه (وَلَوْ ابْتَلَعَ) دُخِي اِگَر يوتسه (سَمْسَمَه)
وَاقِ اورلقنى جيتن كيندر اورلقى كِيِي (لَزِمَتْه) لازم بولُور اول كُشِيگه (الْكَفَّارَه)
كَفَّارَت لازم بولُور (وَأَنْ مَضَعَهَا) اِگَر اول اورلقنى چايناسه (لَمْ يَقْطُرْ) آغْزِي
آچِلْمَاس (الَّا) مِگَر آغْزِي آچِلُور (أَنْ يَجِدَ) تابلماقلىق وِقتىنك (طَعْمَهَا) اول
اورلقنى تَمِينِي (فِي حَلَقِه) بوغازىنك (وَلَوْ أَكَلَ) دُخِي اِگَر آشاسه (عَجِينًا) قامرنى
(أَوْ دَقِيقًا) يايسه اوننى (أَوْ ابْتَلَعَ) يايسه يوتسه (حَصَاةً) وَاقِ تاشلارنى (أَوْ نَحْوَهَا)
يايسه مَوْنَكْ كَبِيلَرنى (لَزِمَتْه) لازم بولُور بُو كُشِيگه (الْقَضَاءُ) قضا لازم بولُور (لَا غَيْرَ)
قُضَادن باشقه نرسه لازم بولماس (وَلَوْ أَكَلَ) دُخِي اِگَر آشاسه (مَسْكًا) مَسْكِنِي
(أَوْ كَافُورًا) يايسه كافورنى (أَوْ زَعْفَرَانًا) يايسه زعفراننى (أَوْ تَرَابًا) يايسه توفراقنى
(مَشُوبًا) قُزدرلغان توفراقنى (أَوْ وَرَقَ شَجَرَةٍ) يايسه آغاچ يافراقنى آشاسه (يَعْتَادُ)
عادتلىنور بولسه (أَكَلَهُ) اول توفراقنى آشاوغه (لَزِمَتْه) لازم بولُور اول كُشِيگه
(الْكَفَّارَه) كَفَّارَه لازم بولُور (وَلَوْ مَضَعَ) دُخِي اِگَر چايناسه (لُقْمَه) بَرِقاومنى (نَاسِيًا)
اونطب (فَتَدَكَّرَ) بَس ايسينه توشرسه (فَابْتَلَعَهَا) بَس يوتسه اول لقمه نِي (وَجَبَتْ)
واجب بولُور (الْكَفَّارَه) كَفَّارَت واجب بولُور (وَلَوْ أَخْرَجَهَا) اِگَر اول لقمه نِي چاينان
صَوْنَكْ آغْزىدىن چِغارسه (ثُمَّ ابْتَلَعَهَا) مَوْنَكْ صَوْنَكْ يوتسه اول لقمه نِي (لَمْ تَجِبْ)
كَفَّارَت واجب بولماس (وَلَوْ أَقْطَرَ) دُخِي اِگَر آغْز آچسه (عَمْدًا) قُصْد بَرَلَن
(ثُمَّ مَرَضَ) مَوْنَكْ صَوْنَكْ آغْرسه (أَوْ حَاضَتْ) يايسه اول قُصْدَا آغْز آچوچى

خاتون کشی بولوب حیض کورسه (لَمْ تَحْبَ) واجب بولماس (الْكَفَّارَةُ) كفارت واجب بولماس (وَلَوْ سَافَرٌ) دخی اگر سفر قیلسه قصدا آشاغاننك صونك (طائعا) اختیار برلن (وَجَبَتْ) كفارت واجب بولور (وَلِلْمَرِیضِ) دخی آورو کشیگه تیار یعنی درست بولور (الْفَطْرُ) آغزنی آچو (یَوْمَ نَوْبَةِ حُمَاهُ) بیزگا کنك چیراطی کونك یعنی بیزگاك توتا تورغان کونك (وَلِلْمَرْأَةِ) دخی خاتونغه درست بولور آغز آچو (أَيْضًا) ینده (یَوْمَ عَادَةِ حَیْضِهَا) حیضینك عادتق کوننده (بِنَاءٍ) بتا یوزندن (عَلَى الْعَادَةِ) عادت اوزرینه (فَإِنْ افْطَرَ) بس اگر آغزنی آچسه بیزگاك توتوجی برلن حیض کوروچی خاتون (وَلَمْ يَأْتِ) دخی کیلماسه (الْحَمَى) بیزگاکی (وَالْحَيْضُ) دخی حیضی (وَجَبَتْ) واجب بولور (الْكَفَّارَةُ) كفارت واجب بولور (فَإِنْ غَلَبَهُ) بس اگر روزه کشیگه غالب بولسه (الْقَى) قسو (لَمْ يَفْطَرْ) آغزنی آچلماس (مُطْلَقًا) مطلقا یعنی کیراك آز قسق غالب بولسون کیراك كوب قسق غالب بولسون (وَإِنْ تَعَمَّهٗ) دخی اگر قسونی قصد قیلوب قوصسه (مَلَأَ الْقَمَّ) آغزنی تولغانچه (افْطَرَ) آغزنی آچلور (وَلَا كَفَّارَةَ) دخی كفارت بولماس (وَمَنْ أَكَلَ) دخی برکشی آشاسه (غَدَاءً) آرقنی (أَوْ شَرِبَ) یا اچسه (دَوَاءً) دارونی (أَوْ جَامِعَ) یا یسته جماع قیلسه (عَامِدًا) قصدا (فِي أَحَدِ السَّبِيلَيْنِ) ایکی یولنك برسینه یعنی قبلگه یا که دبرگه (لَرَمَتَهُ) لازم بولور اول کشیگه (الْكَفَّارَةُ) كفارت لازم بولور (وَلَا كَفَّارَةَ) دخی یوقدر كفارت (بِالْجَمَاعِ) جماع قیلو برلن (فِيمَا دُونَ الْفَرْجِ) فرجدن باشقه فرج بواورنك دبرنی هم شامل (وَلَوْ أَنْزَلَ) اگرچه منی اینسه ده (وَلَا كَفَّارَةَ) دخی كفارت یوقدر (عَلَى الْمَرْأَةِ) جماع قیلنمش خاتون اوزرینه (لَوْ كَانَتْ) اگر بولسه اول خاتون جماع قیلنغان وقتك (نَائِمَةً) یوقلاغان بولسه (أَوْ جُنُونَةً) یا یسه دیوانه بولسه (أَوْ مَكْرَهَةً) یا یسه کوچلنمش بولسه (وَلَا كَفَّارَةَ) دخی كفارت یوقدر (فِي أَفْسَادِ صَوْمٍ غَيْرِ رَمَضَانَ) رمضان روزه سنن باشقه روزهنی بوزوده (أَدَاءً) ادا یوزندن اما قضا قیلغانك بوزسه كفارت یرق (وَمَنْ احْتَقَنَ) دخی برکشی دبرینه دارو یا مای قویدرسه (أَوْ اسْتَعَطَّ) یا یسه بوزندن دارو

قیلرسه (اَوَاقَطَر) یایسه تامورسه (فی اُذنه) قلاغینه (دَوَاء) دارونی (اَوُدَهْنَا)
یایسه ماینی (اَوْدَاوِی) یایسه دارو قیلسه (جَائِفَةً) اچینه ایرشکان جراحنکه
(اَوَامَّة) یایسه میگه ایرشکان جراحنکه (بَدَوَاءُ رَطْب) یوش دارو برلن (فَوَصَلَتْ)
بس ایرشسه اول دارولار (اِلَى جَوْفِهِ) اچینه (اَوْدَمَاعِهِ) یایسه میینه (لَرْمَهُ) لازم
بولور اول کشیگه (الْقَضَاء) قضا لازم بولور (لَاغِیْرَ) باشقه نرسه لازم بولماس
(وَلَوْ اَقَطَر) دخی اگر تامورسه (فی اُذنه) قلاغینه (مَاء) صونی (اَو) یایسه (فی ذُكْرِهِ)
ذکرینه تامورسه (دُهْنًا) ماینی (لَمْ یُفْطَرْ) آغزی آچلماس (وَمَنْ ذَاقَ) بر کشی
تاتوسه (شَیْئًا) برنرسه فی (وَجْهٌ) دخی آغزندن آتسه آنی (لَمْ یُفْطَرْ) آغزی
آچلماس (وَبَیْکَرُهُ) دخی مکروه بولور (لِلصَّائِمِ) روزه کشیگه (النَّوْثُ) طعامنی
تاتوب قاراو (اِلَّا) مگر مکروه بولماس (حَالَةَ الشَّرَى) صاتوب آلغان حاله تاتوسه
(وَبَیْکَرُهُ) دخی مکروه بولور (لِلْمَرْأَةِ) خاتون کشیگه (مَضْعُ الطَّعَامِ) طعامنی چایناو
(لَوْلَدَهَا) بالاسی اوچون (بَغِیْرَ ضَرُورَةٍ) ضرورتدن باشقه (وَمَضْعُ الْعَلْکِ) دخی
صاغص چاینامکک (مَكْرُوهٌ) مکروهدر (لِلصَّائِمِ) روزه کشیگه (وَقِيلَ) دخی اینلدی
(مُفْسِدٌ) صاغص چایناو روزه فی بوزغوجیدر دیو (اِنْ كَانَ) اگر بولسه اول صاغص
(مُنْفَعَتًا) تنلمش بولسه یعنی چاینلمگان بولسه (اَوَاسُودَ) یایسه قاره صاغص بولسه
(وَلَا یُسْکَرُهُ) دخی مکروه بولماس (مَضْعُ الْعَلْکِ) صاغص چایناو (لِلْمَرْأَةِ الْمُفْطَرَةِ)
آغزی آچق خاتونغه (وَفِی الرَّجُلِ) ایرده بولغوجیدر (خِلَافٌ) خلاف لکن اکثر
علما ایرنک صاغص چایناوی مکروه دیدیلر (وَبِیْبَاحٍ) دخی مباح بولور (لِلصَّائِمِ)
روزه کشیگه (اَلْکَلْجَلُ) سرمه تارتو (وَلَوْ وَجَدَ) گرچه تابلسه ده (طَعْمُهُ) سرمه نلک تمی
(فِی حَلَقِهِ) بوغازنک (وَدُهْنُ الشَّارِبِ) دخی مییقنی مایلاو مباح بولور (وَالْحَاجِبِ)
دخی قاشنی مایلاو (اِذَا قَصَدَ) هر قیچان قصد قیلسه (بِهِمَا) اول قاش برلن مییقنی
مایلاودن (غَیْرُ الزَّیْنَةِ) زینتن باشقه فی قصد قیلسه (وَكُنَّا) دخی اوشنداق
سرمه تارتو مای استعمال قیلو مکروه بولماس (لِلْمُفْطَرِ) آغزی آچق کشیگه یعنی
روزه بولماغان کشیگه (وَلَا یُسْکَرُهُ) دخی مکروه بولماس (السَّوَاكُ) مسواک استعمال

قِيلُو (لِلصَّائِمِ) رَوْزَه كَشِيكَه (بِمَسْوَكَ رَطْبِ) يَوْشِ مَسْوَكَ بَرَلِنْ (أَوْ يَابَسِ) يَابَسَه قُورِي
مِيسْوَكَ بَرَلِنْ (وَلَا الْفَصْدُ) دُخَى تَامُورْدَان قَان آلدُرو مَكْرُوه بُولْمَاس رَوْزَه كَشِيكَه
(وَالْحِجَامَةُ) دُخَى بَانَكِي صَالِدُرو مَكْرُوه بُولْمَاس .

(فَصْلُ)

(فَصْلُ) اوشبو فصل (اِذَاخَاتِي) هر قِيچَان قورقسه رَوْزَه كَشِي (شَدَّةٌ مَرَضُهُ)
آدُرو نَكْ آر تُونْدَان (أَوْ تَأْخِرُ بَرَّتُهُ) يَابَسَه تَزَالُونَكْ يَعْنِي سَلَامَتْلُونَكْ كِيچَكُونْدَان
(أَفْطَرُ) آغزَنِي آچَار (وَقَضَى) دُخَى قُضَا قِيلُور يَعْنِي كُون اُورنِينَه كُون تُولر
(وَالْمُسَافِرُ) مَسَافِر كَشِي (أَفْطَرُ) آغزَنِي آچَر يَعْنِي رَوْزَه تَوْتَمَاسَه حَلَال بُولُور (مُطْلَقًا)
مُطْلَقًا يَعْنِي كِيرَاكْ مَشَقَّتْ تَوْتَا شَسُون كِيرَاكْ تَوْتَا شَمَاسُون (وَصَوْمُهُ) اُول مَسَافِر نَكْ
رَوْزَه تَوْتَوِي (أَفْضَلُ) آر توغراقْدِر (أَنْ لَمْ تَكُنْ) اِگَر بُولْمَاسَه (لَهُ) اُول مَسَافِر
اُوچُون (مَشَقَّةٌ) مَشَقَّتْ بُولْمَاسَه (فَإِنْ مَاتَا) بَس اِگَر آدُرو كَشِي بَرَلِنْ مَسَافِر
اُولسَه لَر (فِي الْمَرَضِ) آدُرو حَالِنْدَه (وَالسَّفَرِ) دُخَى سَفَر حَالِنْدَه (فَلَا قَضَاءَ) بَس
يُوقَدِر قُضَا (عَلَيْهِمَا) اُول آدُرو كَشِي بَرَلِنْ مَسَافِر اُوزَرِينَه يَعْنِي بُو رَوْزَه اُوچُون
قَدِيَه لَازِم تَوگُل (وَأَنْ صَحَّ) دُخَى اِگَر سَلَامَتْلَنَسَه (الْمَرِيضُ) آدُرو كَشِي (أَوْ أَقَامَ)
يَابَسَه مَقِيم بُولسَه (الْمُسَافِرُ) مَسَافِر كَشِي (ثُمَّ) مُونَكْ صَوْنُكْ (مَاتَا) اُولسَه لَر بُو آدُرو
بَرَلِنْ مَسَافِر رَوْزَه نِي قُضَا قِيلْمَا يَنْچَه (وَجِبَ) وَاجِب بُولُور (الْأَيَّامُ) وَصِيَّتْ اَيْتِمَكْ كْ
(بِقَدَرِ مَا) شُول كُون لَر رَوْزَه قَدِيَه سِي بَرَلِنْ (أَذْرَكَ) اَيْرَشَدِيلَر بُو آدُرو كَشِي بَرَلِنْ
مَسَافِر (وَقَضَاءُ رَمَضَانَ) رَمَضَان رَوْزَه سِينَكْ قُضَا سِي (أَنْ شَاءَ) اِگَر تَلَاسَه (فَرَقَهُ)
آيُورُور اُول قُضَا نِي (وَأَنْ شَاءَ) دُخَى اِگَر تَلَاسَه (تَتَابَعَهُ) تَوْتَا شَدِنْ اوتَار قُضَا نِي
(وَالْتَّبَاعُ) رَمَضَان رَوْزَه سِنِي تَوْتَا شَدِنْ قِيلُو (أَفْضَلُ) آر توغراقْدِر آيُورُور بَقِيلُودِنْ
(وَلَا فِدْيَةَ) دُخَى يُوْقَدِر قَدِيَه (بِتَأْخِيرِهِ) رَمَضَان رَوْزَه سِنِي كِيچَكْتَر وُورَلِنْ (عَنْ رَمَضَانَ ثَانِ)
اَيْكَنْچِي رَمَضَانْدِنْ (وَالْعَامِلُ) يُوگُلِي خَاتُونغَه مَبَاح بُولُور (وَالْمَرْضِعُ) دُخَى اَيْمِچَكْ
اَيْمِز وُچِي خَاتُونغَه مَبَاح بُولُور (الْأَفْطَارُ) آغزَنِي آچُو (خَوْفًا) قُورُور اُوچُون (عَلَى وَلَدَيْهِمَا)

بالالاری اوزرینه ضرردان (أَوْ أَنْفُسُهُمَا) یایسه اوزلیری اوزرینه ضرردان
(وَلَا فِدْيَةَ) دخی یوقدر فدیہ (عَلَیْهِمَا) اول یوکللی خاتون برلن ایچک ایمزچی
خاتونغه (وَالشَّيْخُ الْعَاجِزُ) دخی عاجز بولغان قارت (عَنِ الصَّوْمِ) روزه دان (يُفْطِرُ)
افطار قیلور (وَيُفْدِي) دخی فدیہ بیرر (عَنْ كُلِّ يَوْمٍ) هر بر کوندان (نَصْفَ
صَاعٍ) دورت قداق (مِنْ بُرٍّ) بغدادیدان (أَوْ صَاعًا) یایسه سیکز قداق (مِنْ تَمَرٍ)
خرمادان (أَوْ شَعِيرٍ) یایسه آریه دان (فَإِنْ قَدَرْتَ) بس اگر کوچی یتسه (عَلَى الصَّوْمِ)
روزه اوزرینه (بَعْدَ الْفِدْيَةِ) فدیہ بیرگان صوکنک (قَضَى) قضا قیلور (وَمَنْ أَوْصَى)
دخی برکشی وصیت ایتسه (بِقِضَاءِ رَمَضَانَ) رمضان روزه سی نڭ قضاسی برلن
(أَطْعَمَ) طعام لندرور (عَنْهُ) اول وصیت ایتچی طرفندان (وَلِیُّهُ) ولیسی طعام لندرور
(كَمَا مَرَّ) نناک اوتدی (وَأَنْ لَمْ يُوَصَّ) دخی اگر وصیت ایتماسه (لَا يَجِبُ) ولی گه
طعام لندرو واجب بولماس (وَلَوْ تَبَرَّعَ) اگر نفل یوزندان ولی اطعام قیلسه
درست بولور (وَالصَّلَاةُ) دخی نماز (كَالصَّوْمِ) روزه کبیرر وصیت نڭ واجب بولونده
اطعام نڭ درست بولونده (وَفِدْيَةُ كُلِّ صَلَاةٍ) دخی هر نماز نڭ فدیہ سی (كَصَوْمِ يَوْمٍ)
بر کون روزه نڭ فدیہ سی کبیرر یعنی بغدای دان دورت قداق آریه دان
خرمادان سیکز قداق (وَلَا يَصُومُ) دخی روزه توتماس (عَنْهُ) اول وصیت ایتچی طرفندان
(وَلِیُّهُ) وصیت ایتچی نڭ ولیسی (وَلَا يَصَلِّي) دخی نماز اوقماس (وَمَنْ أَسْلَمَ)
دخی برکافر کشی مسلمان بولسه (أَوْ بَلَغَ) یایسه صبی بالغ بولسه (أَوْ طَهَّرَتْ) یایسه
حیض کوروچی خاتون پاکلنسه حیضندان (أَوْ أَفَاقَ) یایسه دیوانه لقدان آینوسه
یعنی عقلغه کیلسه دیوانه کشی (أَوْ قَبِمَ مِنَ السَّفَرِ) یایسه مسافر سفرندان قایتسه (أَوْ بَرِيءٌ)
یایسه آورو کشی سلامتلنسه (مِنْ مَرَضٍ) آوروندان (أَوْ أَفْطَرَ) یایسه آغزی آچسه
(خَطَأً) خطالی برلن (أَوْ عَمْدًا) یایسه قصد برلن (أَمْسَكَ) بلارنڭ کلسی آشامی
اچی طیبیدولوب تورورلار (بِقِيَةِ يَوْمِهِ) قالغان کوندن (تَشَبُّهَا) اوغشاو اوچون
روزه توتقوچیلارغه (بِغَلَاظِ الْخَبَاطِ) حیض کوروچی خاتون نڭ خلافتچه (وَالنِّقْمَاءُ)
دخی نفاس کوروچی خاتون نڭ خلافتچه (فِي خِلَالِ الصَّوْمِ) اروزه آراستنه بولا

قالغان ڪونلرنده روزه بولماسلار بلكه اشارلار (وَلَوْ أَكَلَّ) دخی اگر آشاسه بو
 مذکور لر یعنی مسلمان بولغان کافر هم بالغ بولغان صبی (فَلَا قَضَا) بس قضا یوقدر
 (عَلَیْهِ) اول مسلمان بولغان کشی برلن بالغ بولغان صبی اوزرینه (لَتَرَكَ التَّشْبِهَ)
 اوخشاوتی قویو اوچون (وَمَنْ سَافَرَ) دخی برکشی سفر قیلسه (بَعْدَ الْفَجْرِ) تا اڌ
 توغان نڳ صوکنده (وَتَوَى الْفِطْرَ) دخی آغز آچونی نیت قیلسه (ثُمَّ) مونڱ
 صوکنده (قَدَمَ) سفر دان قایتسه (أَوْضَحَ) یایسه سلامتلیسه (مِنْ مَرَضٍ) آدوروندان
 (قَبْلَ الزَّوَالِ) توش آوشماسدان بورون (لَزِمَهُ) لازم بولور اول کشیگه (الصَّوْمُ)
 روزه (وَلَوْ أَفْطَرَ) دخی اگر آغز آچسه بومسافر یا آوروکشی (فَلَا كَفَّارَةَ) بس کفارت
 یوقدر (عَلَیْهِ) اول کشی اوزرینه (وَلَوْ عَلِمَ) دخی اگر بلسه (الْمُسَافِرُ) مسافر
 (أَنَّهُ) درسلیکه اول مسافر (یَدْخُلُ) کرر (فِي يَوْمِهِ) اوشبو کوننده (مَضْرُوءَ) اوزینڱ
 شهرینه (أَوْ) یایسه (مَوْضِعَ أَقَامَتِهِ) اوزینڱ تور اتورغان اوزرینه (كُرَهُ) مکروه
 بولور (لَهُ) اول کشیگه یعنی مسافرگه (الْفِطْرُ) آغزنی آچو (وَمَنْ) دخی شول
 کشی (أَعْمَى) هوشی کینلمش بولسه یعنی عقلی یکلشمش بولسه (أَوْ جُنَّ) یایسه مجنون
 بولسه (فِي رَمَضَانَ) رمضانده (قَضَى) قضا قیلور (مَا بَعْدَ يَوْمِ الْأَعْمَاءِ) هوشی کیتکان
 ڪون صوکنده غی ڪونلرنی (وَالْجُنُونِ) دخی مجنون بولغان ڪون صوکنده غی
 ڪونلرنی (خَاصَّةً) خاصلق یوزندان (وَالْجُنُونِ الْمُسْتَوْعِبِ) بتون رمضان آینی قابلاب
 آلوجی دیوانالق (مُسَقَّطٍ) تشرگوچیدر (لِلْقَضَاءِ) قضانی یعنی برکشی بتون
 رمضان آینی دیوانه بولوب اوتکارسه روزه فی قضا لازم توگل بلكه روزه ساقط
 بولا (بِغَلَايِ الْأَعْمَاءِ) بتون رمضان آینی قابلاب آلغان هوش کیتونڱ خلافتچه
 (وَالْجُنُونِ الْغَيْرِ الْمُسْتَوْعِبِ) دخی بتون رمضان آینی قابلاب آلماغان مجنون لکینڱ
 خلافتچه مونده قضا لازم بولا سلامت بولغان ڪونلرنی (وَمَنْ) دخی شول کشی (لَمْ يَذَرِ)
 نیت قیلما دی (فِي رَمَضَانَ) رمضانده (صُومًا) روزنی (وَلَا فِطْرًا) دخی آغز
 آچونی (لَزِمَهُ) لازم بولور اول کشیگه (الْقَضَاءُ) قضا لازم بولور (لَا) باشقه نرسه
 یعنی کفارت لازم بولماس (وَمَنْ أَصْبَحَ) دخی برکشی تاڳفا کرسه (غَيْرَ نَاوِ)

نیت قیلودن باشقه (لِلصَّوْمِ) روزہ فی (وَنَوَى) دخی نیت قیلسه (قَبْلَ الزَّوَالِ)
 توش آوشماسدن بورون (فَاكَلَّ) بس آشاسه (عَمَدًا) قصد قیلوب (فَلَا كَفَّارَةَ)
 بس کفارت یوقدر (عَلَيْهِ) اول کشی اوزرینه (وَالْحَائِضُ) حیض کوروچی خاتون
 (وَالنَّفْسَاءُ) دخی نفاس کوروچی خاتون (تُفْطِرُ) افطار قیلور یعنی روزہ توتماس
 (وَتَقْضِي) دخی قضا قیلور (بِمَخْلَافِ الصَّلَاةِ) نماز نڭ خلافتجه یعنی نمازی اوقماس
 هم قضا قیلماس (وَمَنْ ظَنَّ) دخی بر کشی گمان قیلسه (بِقَاءِ اللَّيْلِ) کیچنڭ قالونی
 (فَنَصَحَرَ) بس سحر آشاسه یعنی تاڭ آطماغان دیوسحر آشاسه (أَوْ غُرُوبِ الشَّمْسِ)
 یایسه قویاشنڭ باتونی گمان قیلسه (فَأَفْطَرَ) بس آغز آچسه (وَبَانَ) دخی ظاهر
 بولسه (غَطَاءُهُ) بوکشینڭ خطاسی یعنی طاڭ آطقان بولسه یا که قویاش باتماغان
 بولسه (لَزِمَهُ) لازم بولور بوکشینگه (الْقَضَاءُ) قضا لازم بولور (وَالْتَشَبُّهُ) دخی
 روزہ توتعوچی لارغه اوخشاماق یعنی آشامی اچی یورمک لازم بولور (لَاغَيْرَ)
 باشقه نرسه لازم بولماس (وَلَوْ شَكَ) دخی اگر شک قیلسه (فِي طُلُوعِ الْفَجْرِ) تاڭ
 توماغنده (فَالْأَفْضَلُ) بس آرتوغراق (أَنْ لَا يُفْطَرَ) آغز آچماس سزلق بلکه
 شک لنسده سحر آشاب روزہ توتارغه کیراک (وَلَوْ أَفْطَرَ) دخی اگر آغزنی آچسه
 (فَلَا قَضَاءَ) بس یوقدر قضا (عَلَيْهِ) اول کشی اوزرینه (وَلَوْ شَكَ) دخی اگر شک
 قیلسه (فِي غُرُوبِ الشَّمْسِ) قویاش باتوده (يَجِبُ) واجب بولور (أَنْ لَا يُفْطَرَ)
 آغز آچماس سزلق (وَلَوْ أَفْطَرَ) دخی اگر آغز آچسه (لَزِمَهُ) لازم بولور اول
 کشینگه (الْقَضَاءُ) قضا لازم بولور (وَالسَّحُورُ) دخی سحر آشاو (مُسْتَجِبٌ) مستعجب در
 (وَكُنْدًا) دخی او شنداق مستعجبدر (تَأْخِيرُهُ) اول سحر فی کیچکنرو (وَيُسْتَجِبُ)
 دخی مستعجب بولور (تَعْجِيلُ الْإِفْطَارِ) آغز آچونی آشقدماقلق (وَمَنْ أَكَلَ) دخی
 بر کشی آشاسه (نَاسِيًا) اونتوب (فَظَنَّ) بس گمان قیلسه (أَنَّهُ) درستلکده اول
 کشی (أَفْطَرَ) آغز آچدی دیب یعنی آغزم آچلیدی دیب گمان اینسه (أَوْ عَلِمَ)
 یایسه بلسه (أَنَّهُ) درستلکده اول کشی (لَمْ يُفْطَرَ) آغز آچمادی دیب یعنی آغزوم
 آچلمادی دیب بلسه (فَاكَلَّ) بس آشاسه (عَمَدًا) قصد قیلوب یعنی اونتوب

آساغان صوكنده (لَزِمَهُ) لازم بولور اول كشيگه (الْقَضَاءُ) قضا لازم بولور (لَاغَيْرَ)
 باشقه نرسه لازم بولماس (وَيَعْرُمُ) دخی حرام بولور (صَوْمُ يَوْمِ الْعِيدَيْنِ) ايكنى عيد
 كوني نك روزهسى (وَأَيَّامُ التَّشْرِيقِ) دخی تشريق كونلرينك روزهسى (وَلَا يَكْرَهُ)
 دخی مكروه بولماس (صَوْمُ السَّنَةِ) آلنى كوننك روزهسى (مَنْ شَوَّلَ) شَوَّلَ آيندن
 (مَوْضُوعَةً) توتاشلمش بولغان حالده (بِرَمَضَانَ) رمضانغه (وَيَكْرَهُ) دخی مكروه بولور
 (صَوْمُ الْوَصَالِ) بقون يلنى توتاشدن روزه توتو (فَإِنْ أَفْطَرَ) بس اگر آغزىنى
 آچسه (فِي الْأَيَّامِ الْخَمْسَةِ الْمُحَرَّمَةِ) روزه حرام بولغان بش كونده يعنى ايكنى عيد
 اوج تشريق كوننده (فَقَوْلَانِ) بس ايكنى قول بولغوجيدر امام اعظم دن (وَيَكْرَهُ)
 دخی مكروه بولور (صَوْمُ الصَّمْتِ) تيك تورو روزهسى (وَهُوَ) اول تيك تورو
 روزهسى (أَنْ لَا يَتَكَلَّمَ) سوزلشماس سزلكدر (فِي صَوْمِهِ) روزه سنده (وَيَكْرَهُ) دخی
 مكروه بولور (صَوْمُ السَّبْتِ) شنبه كون نك روزهسى (وَعَاشُورَاءَ) دخی محرم نك
 اوننچى كوني نك روزهسى (وَعَدَهُ) يالغزغنه يعنى خا صلاب (وَيُسْتَعَبُّ) دخی مستعجب
 بولور (صَوْمُ يَوْمِ الْخَمِيسِ) پنجشنبه كون نك روزهسى (وَالْجُمُعَةِ) دخی جمعه كوني نك
 روزهسى (وَأَيَّامُ الْبَيْضِ) دخی كيچلرى آق كونلرينك روزهسى يعنى آينك اون
 اوچنچى اون دورتنچى اون ييشنچى كيچلرينك كونلرينده روزه توتو مستعجب (وَيَوْمُ
 عَرَفَةَ) دخی عرفه كوني نك روزهسى مستعجب بولور (لِغَيْرِ الْحَاجِّ) حاجى دن باشقه
 اوچون (وَلَا تَصُومُ) دخی روزه توتماس (الْمَرْأَةُ) خاتون كشي (تَطَوُّعًا) نفل
 روزه نى (بَغَيْرِ أَذْنِ زَوْجِهَا) ايرينك رخصتندن باشقه (إِلَّا) مگر ايرينك
 رخصتندن باشقه نفل روزه مكروه بولماس (أَنْ يَكُونَ الزَّوْجُ) ايرينك بولماقلى
 وقتنده (صَافِيًا) روزه (أَوْ مَرِيضًا) يابسه آورو (وَلَا الْعَبْدُ) دخی قل روزه توتماس
 (بَغَيْرِ أَذْنِ مَوْلَاهُ) خواجھه سينك اذنندن باشقه (وَأَنْ كَانَ) گرچه بولسه ده (صَوْمُهُ)
 اول قلنك روزهسى (لَا يَصُرُ) ضرر بيرماس بولماس ده (لِمَوْلَاهُ) خواجھهسى اوچون
 (وَكُفَّارَةُ صَوْمِ رَمَضَانَ) دخی رمضان روزه سينك كفارقي (عَتَقَ رَقَبَةً) برقل آزاد
 ايتودر (فَإِنْ لَمْ يَجِدْ) بس اگر تابماسه قلنى (فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ) بس ايكنى آي روزه

توتودر (مُتَّابِعِينَ) توتاشدن (فَإِنْ عَجَزَ) بس اگر ایکی آی توتاشدن روزه دن عاجز بولسه (فَاطْعَامُ سِتِّينَ مَسْكِينًا) بس آلتمش مسکین طعاملنددر (کَمَا مَرَّ) نناک اوتدی فطر فدیسه سنک (وَلَوْ أَقْطَرَ) دخی اگر آغز آچسه (مَرَارًا) کوب مرتبه (فِي رَمَضَانَ) بر رمضانک (أَوْ رَمَضَانَيْنِ) یایسه ایکی رمضانک (كَفَّتَهُ) کفایه قیلور اول کشیگه (كَفَّارَةٌ وَاحِدَةٌ) بر کفارت (الْأَمْرُ) مگر بر کفارت یتیماس (إِذَا تَخَلَّلَبَ الْكَفَّارَةُ) هر قیچان کفارت آرا لاشسه مثلا بر افطار اوچون کفارت بیر گانتاک صوکنک ینه آغزنی آچسه ایکنچی کفارت لازم بولور (وَيُبَاحُ) دخی مباح بولور (الْفِطْرُ) آغزنی آچو (فِي الْقَطْرِ) نفل روزه ده (بَعْدَ الضِّيَافَةِ) ضیافت عنری برلن (وَنَحْوُهَا) دخی مونک کبی عنر برلن (وَلَوْ شَرَعَ) دخی اگر کرشسه (فِي صَوْمِ) روزه ده (أَوْ صَلَاةٍ) یایسه نمازغه (ظَنَّهُمَا) گمان قیلسه بوروزه برلن نمازنی (عَلَيْهِ) اوزینه واجب دیب (ثُمَّ) مونک صوکنده (عَلِمَ) بلسه (اِنْفِائَهُمَا) روزه برلن نمازنیک منتفی بولونی (فَلَا فَضْلَ) بس آرتوغراق (الْإِتْمَامُ) تمام قیلو (وَلَوْ أَفْسَدَهُمَا) دخی اگر یوزسه اول واجب دیب گمان ایتنک روزه برلن نمازنی (فَلَا قَضَاءَ) بس یوقدر قضا یعنی لازم توگلدر (عَلَيْهِ) اول کشی اوزرینه .

(کتاب الحج)

(کِتَابُ الْحَجِّ) حج حکملری بیاندن کیلگان کتابدر اوشبو (وَهُوَ) اول حج (فَرَضَ) فرضدر (عَلَى الْفُورِ) تیزلک اوزرینه (مَرَّةً) بر مرتبه (فِي الْعُمَرِ) عمرده (عَلَى كُلِّ مُكَلَّفٍ) هر بر عقللی بالغ بولغان کشی اوزرینه (صَحِيحٍ) سلامت کشی اوزرینه (بَصِيرٍ) کوزی کورگوچی کشی اوزرینه (قَادِرٍ) کوچی ینکوچی کشی اوزرینه (عَلَى زَادٍ) آزق اوزرینه (وَرَأَحَلَةً) دخی آرغنی واوزینی یوکل تورغان حیوانغه (غَيْرُ عَقْبَةٍ) نوبت برلن آطلانا تورغان بولودن باشقه (وَنَفَقَةُ ذَهَابِهِ) دخی بارو نفقه سینه کوچی ینکوچی بولغان کشیگه (وَرَجُوعِهِ) دخی قایتو نفقه سینه (فَاضِلًا) آرتقانی حالک (عَمَّا) شول نرسه دن (لَا بَدَّ) چاره یوقدر (مِنْهُ) اول نرسه دن (لِعِيَالِهِ)

ايوجماعتى اوچون (الى وقت رُجوعه) قايتو وقتينه قدرى (بشرط امن الطريق) يولنىڭ ايمنيچىلىك بولوى طريقى برلن (فان بُدَل) بس اگر صرف قيلئسه (له) اول كىشى اوچون (ذلك) اوشبو آزق برلن راحله (لَمْ يَجِبْ) واجب بولماس (عليه) اول كىشى اوزرينه (الحج) حج واجب بولماس يعنى بركشى سلامت بولوب آزق برلن راحله سى بولماسه لىكن ايكنچى آدم بىرسه شول صورتك حج واجب بولمى (ولو حج) دى اگر حج قيلئسه (فَقِيْر) يارلى كىشى (وَقَعَ) واقع بولور اول حج (فَرَضًا) فرض بولوب يعنى بايغاچ ايكنچى مرتبه حج فرض بولماس (وَالْمَحْرَمُ) منگو نكاحى حرام بولغان كىشىنىڭ بولوى (أَوَ الزَّوْجِ) يايسه ايرنىڭ بولوى (شَرْطٌ) شرطدر (فِي الْمَرْأَةِ) خاتوننىڭ حج قيلونىڭ (أَذَاكَانَ) هر قاچان بولسه (بَيْنَهَا) اول خاتون برلن (وَبَيْنَ مَكَّةَ) مكه مكومه آراسنده (مُدَّةُ السَّفَرِ) سفر مدتى مسافه بولسه (وَنَفَقَةُ الْمَحْرَمِ) محرم قرداشىنىڭ نفقه سى (عليها) اول خاتون اوزرينه واجب بولور (وَالْمَحْرَمُ الْعَبْدُ) قل بولغان محرم قرداش (وَالدَّمَى) دى دى بولغان محرم قرداش (أَذَاكَانَ) هر قىچان بولسه بولارنىڭ هر بىرسى (مَأْمُونًا) ايمنيلىنىش بولسه (كَالْحُرِّ الْمُسْلِمِ) آزاد بولوب مسلمان بولغان محرم قرداش كىيدير (وَلَا عِبْرَةَ) دى يوقدر عبرت (لصبي) محرم بولغان صبيغه (أَوْ مَجْنُونٍ) يايسه ديوانه بولغان محرم قراشكه يعنى خاتوننىڭ حج قىلونىڭ محرم صبى برلن محرم مجنوننىڭ بىرگه بار ويغنه يىتمى (وَلِلزَّوْجِ) دى ايرگه تيار (مَنْعَهَا) اول خاتوننى طيبو (مَعَ الْهَجْرَمِ) محرم برلن (عَنِ النَّفْلِ) نفل هجىدن (وَالْمَنْدُورِ) دى نذر اينلىنىش هجىدن (لَا) طيماس (عَنِ الْفَرَضِ) فرض هجىدن (وَوَقْتَهُ) دى هجىنىڭ وقتى (شَوَّالٍ) شوال آيىدير (وَذَوِ الْقَعْدَةِ) دى ذوالقعدة آيىدير (وَعَشْرَتَا الْحِجَّةِ) دى ذوالحجه آيىنىڭ اون كونيدير (وَيَكْرَهُ) دى مكروه بولور (تَقْدِيمُ الْأَحْرَامِ) احرامنى لك قىلو (عَلَى شَوَّالٍ) شوال آيى اوزرينه (وَالْأَحْرَامُ) دى احرام (شَرْطٌ) هجىنى اوتاگه شرطدر (أَيْضًا) ينده ده يول ايمنيلىكى شرط بولغان كى (وَأَرَاكَانَ الْحَجِّ) دى هجىنىڭ ركنلىرى ايكيدير (أَلْوُقُوفُ) توقئادور بىرسى (بَعْرَقَةٌ) عرفه تاغنىڭ (وَطَوَافُ الزِّيَّارَةِ) دى طواف زيارتدر ايكنچىسى (وَوَاجِبَاتُهُ) دى هجىنىڭ واجىبلىرى آلتىدير

(الْوُقُوفُ) توقناودر برسی (بِمَزْدَلِفَةٍ) مزدلفه تاغنده (وَالسَّعْيُ) دخی یروودر
ایکنچسی (بَيْنَ الصَّفَا) صفاتاخی آراسی برلن (وَالْمَرْوَةِ) دخی مروه تاخی آراسنده
(وَرَمَى الْجِمَارِ) دخی تاشلار آتودور اوچونچسی (وَالْحَلْقِ) دخی ساچلارنی کیتارودر
دورتنچسی (أَوِ التَّقْصِيرِ) یایسه قسقارتودور (وَطَوَّافُ الصَّدْرِ) دخی طواف صدردر
بیشنچسی یعنی چیت طرفدان کیلگان حاجیلر کعبه اللهغه کیتکان وقت طواف قیلوب
کیتارلر شول طوافقه طواف صدر دیلر (وَرُكْعَتَا الطَّوَّافِ) دخی طوافنک ایکی رکعت
نمازیدور آلتونچسی (وَسُنَّتُهُ) دخی حجنک سننلری دورتدر (طَوَّافُ الْقُدُومِ) قدوم
طوافدر برسی یعنی مکه گه بارغاجده کعبه اللهنی طواف قیلودر (وَالرَّمْلُ) دخی
ایک تاشلارنی سلکتب یروودر ایکنچسی (فیه) اول طوافده (وَالْمَرْوَةُ) دخی
ییلب ویوکرب یروودر اوچونچسی (فِي السَّعْيِ) یرووده (بَيْنَ الْمِيلَيْنِ الْأَخْضَرَيْنِ)
ایکی یاشل میل آراسنده (وَالْمَبِيتُ) دخی کیچله مککدر دورتنچسی (بِمَنْى) منی ده
(فِي أَيَّامِ مَنْى) منی ده تاشلار آنا تورغان کونلرده (وَالْعُمْرَةُ) دخی عمره حجی (سُنَّةٌ
مُؤَكَّدَةٌ) سنت مؤکدهدر (وَرُكْنُهَا) دخی عمره حجینک رکنی (الطَّوَّافُ) کعبه اللهده
طواف قیلودر (وَوَاجِبَاتُهَا) دخی عمره حجینک واجبلری ایکیدر (السَّعْيُ) یروودر
برسی صفا برلن مروه آراسنده (وَالْحَلْقُ) دخی ساچلارنی کیتارودر ایکنچسی
(أَوِ التَّقْصِيرِ) یایسه قسقارتودر (وَمِيقَاتُ الْأَحْرَامِ) احرام باغلی تورغان اورونلار
(لِلْمَدَنِيِّ) مدینه طرفندان کیلگان کشیلر اوچون (ذَوِ الْحُلَيْفَةِ) ذوالحلیفه دیگان
اوروندی (وَلِلْعِرَاقِيِّ) عراق طرفندان کیلگان کشیلر اوچون (ذَاتُ عَرَقٍ) ذات
عراق دیگان اوروندی (وَلِللشَّامِيِّ) دخی شام طرفندان کیلگان کشی لر اوچون احرام
باغلی تورغان اورون (الْجُمُعَةُ) جعفه دیگان اوروندی (وَالنَّجْدِيُّ) دخی نجد طرفندان
کیلگان کشیلر اوچون احرام باغلی تورغان اورون (الْقُرْنُ) قرن دیگان اوروندی
(وَلِلْيَمَانِيِّ) دخی یمن طرفندان کیلگان کشیلرک احرام باغلی تورغان اورنی
(يَلَمْلَمُ) یلملم دیگان اوروندی (وَلَمَنْ) دخی شول کشیلر اوچون احرام باغلی تورغان
اورون (جَاءَ) کیلدی (مَنْ غَيْرُهُنَّ الْمَوَاضِعُ) اوشبوز کرایتیلگان اورنلاردان باشقه دان

(ما) شول اور وندر (يُحَادِي) برابر بولور (وَاحِدًا) براورنغه (مِنْهَا) اوشبو بيش اور وندان (وَالْأَحْرَامُ) احرام باغلاو (مِنْ وَطْنِهِ) اوزينك يورطندان (أَفْضَلُ) آرتوغراقدر (أَنْ وَتَقَى) اگر اوشانسه (عَلَى نَفْسِهِ) اوزينه (باجْتِنَابِ مَحْظُورَاتِهِ) جينك حرام بولغان نرسه لوندان صاقلانويته (وَلَا يَجُوزُ) دخى درست بولماس (لَهُؤُلَاءِ) اوشبو احرام باغلى تورغان اور وندلار اهلى اوچون (أَذْأَقَصُوا) هرقيچان قصد قيلسه لر (دُخُولَ مَكَّةَ) مكه گه كرونى (لِلْحَجِّ) حج اوچون (أَوَّلُ الْغَيْرَةِ) يايسه جندان باشقه نرسه اوچون (تَأْخِيرُ الْأَحْرَامِ) احرامنى كيچكترملك درست بولماس (عَنْهَا) اول احرام باغلى تورغان اور وندلار دان (وَأَهْلُ هَذِهِ الْمَوَاضِعِ) بوبش اور وندلار اهلى (وَمِنْ دُونِهِمْ) دخى اول موافقت دان مكه گه يقين راك كشيلىر (مِيقَاتُهُمْ) بوكشيلىرنك احرام باغلى تورغان اور وندلار (الْحُلَّ) حل ديگان اور وندر (الَّذِي) شونداين حل كم (بَيْنَهُمْ) بوموافقت اهلى آراسى برلن (وَبَيْنَ الْحَرَمِ) حرم آراسنده در (وَالْمَكِّي) مكه كشيلىرى (مِيقَاتُهُ) اول مكه كشيلىرنك احرام باغلى تورغان اور وندلار (لِلْحَجِّ) فرض حج اوچون (الْحَرَمِ) حرم در (وَلِلْعُمْرَةِ) دخى عمره حج اوچون (الْحُلَّ) حل ديگان اور وندر (فَصَحْلُ) اوشبو فصل (وَإِذَا أَرَادَ) هرقيچان تلاس، جينى قصد قيلوچى (الْأَحْرَامِ) احرام باغلاو (قَصَصَ) كيسر (شَارِبُهُ) ميبقنى (وَقَلَّمَ) دخى كيسر (أَطَافِرُهُ) ترناقلارى (وَمَلَقَ) دخى كيتدر (عَانَتْهُ) قاسق يوننى (ثُمَّ) مونك صوكنده (تَوَضَّأَ) طهارت آلور (أَوْأَغْتَسَلَ) يايسه غسل قيبونور (وَهُوَ) اول غسل قيبونور (أَفْضَلُ) آرتوغراقدر (وَلَبَسَ) دخى كيار (أَزَارًا) ازارنى (وَرَدَاءُ) دخى ردانى (جَدِيدَيْنِ) ايكسيلىك ياكى بولغان ازار برلن ردانى (أَبْيَضَيْنِ) ايكسيلىك آق بولغان ازار برلن ردانى (وَهُوَ) اول آق وياكى ازار برلن ردانى كيبو (أَفْضَلُ) آرتوغراقدر (أَوْغَسَلَيْنِ) يايسه ايكسيلىك بولغان ازار برلن ردانى كيبو (وَيَتَطَيَّبُ) دخى خوش ايسلنور (وَأَدْنَى) دخى مايلازور (أَنْ وَجَّهَهُمَا) اگر تابسه خوش ايس برلن مابنى (وَصَلَّى) دخى اوڤور (رَكَعَتَيْنِ) ايكي ركعتنى (وَيَسْأَلُ) دخى صورار (اللَّهُ) الله تعالى دان (التَّيْسِيرَ) جينى بيكل قيلونى (ثُمَّ) مونك صوكنده (لَبَسَ) تلبيه ايتور

(نَاوِيًا) نَيْت قَيْلَغَانِي حَالِه (نُسْكُهُ) حَجْنَكْ عِبَادَتْنِي (رَافِعًا) كُوتَارْگَانِي حَالِه (صَوْتَهُ) تَاوَشْنِي (وَالْتَلْبِيَةَ) دُخِي تَلْبِيَه (مَعْرُوفَةً) مَعْرُوفَر تَلْبِيَه شُول (لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ أَنْ الْحَمْدُ وَالنِّعْمَةُ لَكَ وَالْمُلْكُ لَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ (وَهِيَ) اُول تَلْبِيَه (مَرَّةً) بَر مَرْتَبَه اَيْتُو (شَرْطًا) شَرْطَر (وَالزِّيَادَةُ) دُخِي بَرْدَن آرتُق اَيْتُو (سَنَةً) سَنَتَر (وَيَنْتَقِي) دُخِي صَاقْلَانُور (الْمَحْرَمُ) اِحْرَام باغْلَاچِي كَشِي (الرَّفَثُ) جَمَاعَتْنِ (وَالْفُسُوقُ) دُخِي اللّٰه تَعَالٰی طَاعَتْنِ جَفُودَن (وَالْجِدَالُ) دُخِي تَجَقَّرْشُودَن (وَقَتْلُ صَيْدِ الْبَرِّ) دُخِي يَابَانْدَغِي كِييَكْنِي اُولْتَرُودَن (وَالدَّلَالَةُ) دُخِي اُولْتَرُوگَه دَلَالَت قِيلُودَن (وَالْإِشَارَةُ) دُخِي اِشَارَت قِيلُودَن (وَيُبَاحُ) دُخِي مَبَاح بُولُور (لَهُ) اُول اِحْرَام باغْلَاغان كَشِيگَه (أَكْلُ صَيْدِ الْبَحْرِ) دَرِيَا كِييَكْنِي آشَاو (وَيَنْتَرَكُ) دُخِي قُوبَار اِحْرَام باغْلَاغُچِي كَشِي (لَبْسُ الْمَخِيطِ) تَكْكَان كِييَم كِيُونِي (وَالْعِمَامَةُ) دُخِي چَالْمَا كِييُونِي قُوبَار (وَالْقَلَنْسُوءُ) دُخِي بُورْكَ كِييُونِي قُوبَار (وَالْخَفَيْنُ) دُخِي اَيْكِي چِيَتْكَ كِييُونِي قُوبَار (النَّامِيْنُ) بَتُون بُولْغان اَيْكِي چِيَتْكَ كِييُونِي اِمَا بَاشْمَاغِي بُولْمَايْنِچَه ضَرْوَره اَيْكِي چِيَتْكَ بِالطَّرْفِي كِيَسْب كِيَسَه دَرَسْت بُولُور (وَتَغْطِيَةُ الرَّأْسِ) دُخِي بَاشْنِي اَرْتُونِي قُوبَار (وَالْوَجْهَ) دُخِي يُوْزْنِي اَرْتُونِي قُوبَار (وَالْذِّهْنَ) دُخِي مَایْلَانُونِي قُوبَار (وَالنَّطِيبُ) دُخِي خُوش اَيْسَلْتُونِي قُوبَار (وَحَلَقُ الشَّعْرِ) دُخِي صَاجْلَرْنِي كِيَتَرُونِي قُوبَار (أَوْقَصُهُ) يَایِسَه صَاجْلَرْنِي قَسْقَارْتُونِي قُوبَار (وَقَصُّ الظَّفَرِ) دُخِي تَرْنَاقْنِي كِيَسُونِي قُوبَار (وَلَا يَلْبَسُ) دُخِي اِحْرَام باغْلَاغان كَشِي كِيْمَاس (الْمَضْبُوغُ) بُولْمَاش كِييَمْنِي (إِلَّا) مَگَر كِيَار (مَغْسُولًا) يُولْمَاش بُولْغان حَالِه (لَا يَنْقُصُ) بُولْباوِي صَاجْلَمَاس بُولْسَه (وَلَا يَغْسُلُ) دُخِي اِحْرَام باغْلَاغان كَشِي يَوْمَاس (شَعْرُهُ) صَاجْنِي (بِغَطْمِي) خَطْمِي دِيگَان اُولْن بَرْلَن (وَلَا) دُخِي يَوْمَاس (بَسْمَر) سَدَر آغَاچِيْنَكْ يَافَرَاغِي بَرْلَن (وَلَا يَتَنَوَّرُ) دُخِي صَاجْنَدَه نُورَه تَاشِي اسْتَعْمَال قَيْلَمَاس (وَلَا يَحُكُّ) دُخِي قَاشْمَاس (رَأْسُهُ) بَاشْنِي (إِلَّا) مَگَر قَاشِر (بَرْقُف) يَوْمَاشَقْلَق بَرْلَن (أَنْ كَانَ) اِگَر بُولْسَه (عَلَى رَأْسِهِ) بَاشِي اوزَرْنَدَه (شَعْرُهُ) صَاج بُولْسَه (وَلَهُ) اُول اِحْرَام باغْلَاغُچِيگَه دَرَسْت بُولُور (أَنْ يَغْسَلَ) غَسْل قِيُونْمَاقْلَق (وَيَنْهَلُ) دُخِي كُورْمَكْكَ دَرَسْت بُولُور (الْإِمَامُ)

مَوْنِجِهْغَه (وَيَسْتَقْطَلُ) دخی کوله گه لنو درست بولور (بَبَيْتِ) ابو برلن (اَوْخِيْمَه)
 يايسه چادر برلن (اَوْخِيْمَل) يايسه تبه اسندنک يا صالغان هودج برلن (وَيَسْتَدُ) دخی احرام
 باغلاغوچی کشيگه مباح بولور باغلاماقلق (اَلْهَمِيَّاتِ) آتجه يانچيگيني (في وَسْطِه)
 بيلينه (وَيَكْتُرُ) دخی احرام باغلاغوچی کشي کوب قيلور (التَّلْمِيَةِ) تلبيه ارقوني (بَصَوْتِ
 رَفِيعِ) بلند تاوش برلن (بَعْدَ الصَّلَاةِ الْخَمْسِ) بش وقت نماز سوکنده (وَكَلْمَا)
 دخی هر زمان او قور (عَلَا) آشسه (شَرْقًا) بيوك اورونغه (اَوْهَبَطُ) يايسه توشسه
 (وَادِيًا) چقرغه (اَوَّلَقَى) يايسه يولقسه (رُكْبَانًا) آطلانغان كشيلىرگه (وَبِالْأَسْحَارِ)
 دخی سحر وقتلارند تلبيه ني كوب او قور (فَإِذَا دَخَلَ) بس هر قيقان كرسه احرام
 باغلاغوچی كشي (مَكَّةَ) مكه گه كرسه (طَافَ) طواف قيلور (لِلْقُبُومِ) مكه گه كيلگانلىگي
 اوچون (سَبْعَةَ أَشْوَاطٍ) يدي طوافني (وَرَاءَ الْحَاطِمِ) حطيمنك يعنى ديوارنك طشقى
 ياغندن (يَرْمُلُ) ايك باشلارني سلسكتب يورر (فِي الثَّلَاثَةِ الْأُولَى) اؤلگي اوچ
 طوافن (منها) اول يدي طوافن (ثُمَّ) مونك سوكنده (صَلَّى) او قور (رَكَعَتَيْنِ)
 ايكي ركعت نمازني (عِنْدَ الْمَقَامِ) ابراهيم عليه السلام اورني برلن آتالغان اورند
 (ثُمَّ) مونك سوكنده (سَعَى) يورر (بَيْنَ الصَّفَا) صفا برلن (وَالْمَرْوَةِ) مروه آراسنك
 (سَبْعَةَ أَشْوَاطٍ) يدي طوافني تمام ايتكآنجه (بِهَرُولَةٍ) ييلمك برلن (بَيْنَ الْمِيْلَيْنِ
 الْأَخْضَرَيْنِ) ايكي ياشل ميل آراسنده (ثُمَّ) مونك سوكنده تورر (بِمَسْكَةٍ) مكه ده
 (حَرَامًا) احراملى بولغانى حاله (يَطُوفُ) طواف قيلور بيت الله ني (مَتَى شَاءَ) قايو
 زمان تلاسه (بَلَا رَمَلٍ) ايك باشلارني سلسكتودن باشقه (وَلَا سَعَى) دخی صفا
 برلن مروه آراسنك يورودن باشقه (وَيَخْتُمُ) دخی تمام قيلور (كُلُّ طَوَافٍ) هر بر
 طوافني (بَرَكَعَتَيْنِ) ايكي ركعت نماز برلن (ثُمَّ يَخْرُجُ) مونك سوكنده چغار (غَدَاةَ
 التَّرْوِيَةِ) ترويه كونينك تاخي سوكنده يعنى ايرته نمازني اوقچاچ چغار (إِلَى مَنَى)
 منى تاغينه (فَيَقِيمُ) بس تورر (بِهَا) اول منى ده (حَتَّى صَلَّى الْفَجْرَ) ايرته نمازني
 اوقوغانغه قدرى (يَوْمَ عَرَفَةَ) عرفه كوننده (ثُمَّ يَتَوَجَّهُ) مونك سوكنده يونالور (إِلَى
 عَرَفَاتٍ) عرفات تاغنده (فَإِذَا زَالَتْ الشَّمْسُ) بس هر قيقان قوياش آوشسه (صَلَّى

(الْأَمَامُ) امام او قور (بِالنَّاسِ) آدم لبرلن (الظُّهْرُ) اويله نى (وَالْعَصْرُ) دى ايكندى نى
 (فِي وَقْتِ الظُّهْرِ) اويله وقتنده او قور (بِأَذَانٍ) بر آذان برله (وَأَقَامَتَيْنِ) دى ايكى
 قامت برلن (وَلَا يَجْمَعُ) دى جيماس (الْمُنْفَرِدُ) يالغز او قوجى كشى (بَيْنَهُمَا) اويله
 برلن ايكندى آراسنى (وَالْأَمَامُ) امام (شَرْطُ) شرطدر (فِيهِمَا) اويله برلن ايكندى
 هم بوايكسنى بر وقتنده جيوب او قوده (ثُمَّ) مونك صوگنده (يَقِفُ) توقتار (الْأَمَامُ)
 امام (بِعَرَفَةٍ) عرفه كوننده (رَأَيْتُ) آطلانغان حالده توقتار (بِقُرْبِ الْجَبَلِ) عرفات
 اورتاسنده جبل رحمت برلن موقف اعظم برلن آتالغان تاغنىك ياقننده (وَعَرَفَةُ)
 عرفه تاغى (كُلُّهَا) اول عرفه تاغينك هر بر اورنى (مَوْقِفٌ) توقتى تورغان
 اوروندر (الْأَمَامُ) مگر توقتى تورغان اورون توگلدن (بَطْنُ عُرْنَةٍ) بطن عرنه ديگان
 اورون (فَإِذَا غَرَبَتِ الشَّمْسُ) بس هرقيچان باتسه قوياش (أَفَاضَ) قايتور
 (الْأَمَامُ) امام (إِلَى الْمَزْدَلِفَةِ) مزدلفه تاغينه (وَوَقِفُ) دى توقتار (بِقُرْبِ جَبَلِ قَرْحِ)
 جبل قرحنىك ياقننده (وَمَزْدَلِفَةُ) دى مزدلفه تاغى (كُلُّهَا) اول مزدلفه تاغينك هر
 بر اورنى (مَوْقِفٌ) توقتى تورغان اوروندر (الْأَمَامُ) مگر توقتى تورغان اورون توگلدن
 (وَادِى مُحَسَّرٍ) وادى محسردىگان اورون (وَيُصَلِّى) دى او قور امام مزدلفه تاغنده
 (بِالنَّاسِ) آدم لبرلن (الْمَغْرِبُ) آخشامنى (وَالْعِشَاءُ) دى يسيغنى (فِي وَقْتِ الْعِشَاءِ)
 يسيغ وقتنده (بِأَذَانٍ) بر آذان برلن (وَأَقَامَةً وَاحِدَةً) دى بر قامت برلن (وَيَجْمَعُ)
 دى جيار (الْمُنْفَرِدُ) يالغز او قوجى كشى (بِهِمَا) بو آخشام برلن يسيغنى (وَمَنْ صَلَّى)
 دى بر كشى او قسه (الْمَغْرِبُ) آخشامنى (فِي الطَّرِيقِ) يولك (إِعَادَ) قايتارور
 اول آخشامنى (وَيَبْتُ) دى كيچلر (بِهَا) اول مزدلفه تاغنده (وَيُصَلِّى) دى او قور
 امام (بِهِمْ) اول قوم برلن (الْفَجْرُ) ايرته نمازنى (بِغُلَسٍ) كيچنىك آخرىنىك قارنغلى
 برلن (ثُمَّ يَقِفُ) مونك صوگنده توقتار امام (بِالْمَشْعَرِ الْعَرَامِ) مشعر حرام ده يعنى جبل
 قرح ده (وَيَدْعُو) دى دعا قيلور (فَإِذَا اسْفَرَ) بس هرقيچان صارايسه (الصُّبْحُ)
 تالک (أَفَاضَ) قايتور امام دى قوم (إِلَى مَنِ) منى تاغينه (فِيلَمِ) بس آتار (جَمْرَةَ
 الْعَقَبَةِ) جمرة عقبه نى (مِنْ بَطْنِ الْوَادِى) چقرنىك اجندن (سَبْعَ حَصَيَاتٍ) يدى

تاشنى (مَثَلُ حَصَى الْحَنْفِ) حَنْفِ آتَوَى كَبَى يَعْنَى بَارِمَقْلَارَى بَرَلْنِ آتَارَ يَعْنَى
 اَوَكْ قَوْلِينْكَ اِبِهَامْ بَارِمَاغِينْكَ اَرْقَاسِيْنَهْ قَوِيْبْ آتَارَ (يُكَبِّرُ) تَكْبِيْرُ اَيْتُوْر (مَعَ
 كُلِّ حَصَاةٍ) هَر تَاشْنِ آتَو بَرَلْنِ (وَلَا يَقْفُ) دُخَى تَوْقَتَامَاسْ (عِنْدَهَا) اَوَلْ جَمْرَةٌ عَقِبْهْ دَهْ
 يَعْنَى صَوْنُكْنِ (وَيَقْطَعُ) دُخَى كَيْسَرِ (التَّلْبِيَّةُ) تَلْبِيْهْ نِ (مَعَ اَوَّلِ حَصَاةٍ) اَوَلْ تَاشْ
 آتَو بَرَلْنِ يَعْنَى تَاشْ آتَا بَاشْلا غَاجْ تَلْبِيْهْ اِبْتِمَاسْ (وَلَوْ رَمَى) دُخَى اِگَر آتَسَهْ (السَّبْعُ)
 يَدَى تَاشْنِ (جُمْلَةً) بَارْجَهْ سَنَى بَرِيْوَلَى (فَهِيَ) بَسْ اَوَلْ يَدَى تَاشْنِ بَرِيْوَلَى آتَو
 (وَاحِدَةً) بَر تَاشْ حَكْمَنَهْ بُولُوْر (وَيَجُوزُ) دُخَى دَرَسْتْ بُولُوْر (الرَّمَى) آتَو (بِجَنَسِ
 الْأَرْضِ) هَر يِيْر جَنَسْنَدْنِ بُولَاغَانْ نَرَسَهْ نِ (ثُمَّ) مَوْنُكْ صَوْنُكْنِ (يَنْبِغُ) قَرْبَانْ بُوْغَا زَلَارْ
 (اِنْ شَاءَ) اِگَر تَلَا سَهْ (ثُمَّ يَعْلُقُ) مَوْنُكْ صَوْنُكْنَهْ كَيْتَارَرْ (رُبْعَ رَأْسِهِ) بَاشِيْنْكَ
 دَوْرَتْنِ بَرِيْنْكَ صَاجْنِ (وَهُوَ) اَوَلْ دَوْرَتْنِ بَرْنِ كَيْتَارَوْ (أَفْضَلُ) آرتوْغَرَا قَدَرْ
 (أَوْ يُقْصَرُ) يَایَسَهْ صَاجْنِ قَسْقَارْتُوْر (وَيَحُلُّ) دُخَى حَلَالْ بُولُوْر (لَهُ) اَوَلْ كَشِيْگَهْ (كُلُّ
 شَيْءٍ) هَر بَر اِحْرَامْ سَبِيْلَى حَرَامْ بُولَاغَانْ نَرَسَهْ (اِلَّا النِّسَاءُ) مَگَر خَا تَوْنَلَارْ حَرَامْ بُولَاسْ
 (ثُمَّ يَطُوفُ) مَوْنُكْ صَوْنُكْنِ طَوَافْ قَيْلُوْر (طَوَافُ الزِّيَارَةِ) طَوَافْ زِيَارَتْنِ (وَوَقْنُهُ)
 دُخَى اَوَلْ طَوَافْ زِيَارَتْنِ وَقْتِ (اَيَّامُ النَّحْرِ) قَرْبَانْ بُوْغَا زَلَى تَوْرَاغَانْ كَوْنَلَرْدَرْ يَعْنَى
 ذَوَالْجَهْدَنْكَ اَوْنَهْچى اَوْنِ بَرْنِچى اَوْنِ اِيْكَنْچى كَوْنَلَرِيْدَرْ (وَأَفْضَلُهَا) بُوَاوْچْ كَوْنُكْ
 طَوَافْ زِيَارَةِ اُوْچُوْنْ آرتوْغَرَا فِى (اَوَّلُهَا) بُوَاوْچْ كَوْنُكْ اَوَّلْ كَوْنِيْدَرْ يَعْنَى ذَوَالْجَهْدَنْكَ
 اَوْنَهْچى كَوْنِيْدَرْ (وَيَعْلُ) دُخَى حَلَالْ بُولُوْر (لَهُ) اَوَلْ اِحْرَامْ بَاغْلَاغَانْ كَشِيْگَهْ (النِّسَاءُ)
 خَا تَوْنَلَارْ حَلَالْ بُولُوْر (ثُمَّ) مَوْنُكْ صَوْنُكْنَهْ (يَعُوْدُ) كِيْرَى قَايْتُوْر (اِلَى مَنْى) مَنْى غَهْ
 (وَيَرْمِى) دُخَى آتَارَ (الْجَمَارَ الثَّلَاثَ) اُوْچْ جَمْرَهْ نِ (بَعْدَ الزَّوَالِ) تَوْشْ آوْشَقَانْنِكَ
 صَوْنُكْنَهْ (فِي الْيَوْمِ الثَّانِي) اِيْكَنْچى كَوْنَدَهْ يَعْنَى ذَوَالْجَهْدَنْكَ اَوْنِ اِيْكَنْچى كَوْنَدَهْ
 (وَالثَّلَاثَ) دُخَى اُوْچُوْنِچى كَوْنَدَهْ يَعْنَى ذَوَالْجَهْدَنْكَ اَوْنِ اُوْچُوْنِچى كَوْنَدَهْ (وَالرَّابِعَ)
 دُخَى دَوْرَتْنِچى كَوْنَدَهْ يَعْنَى ذَوَالْجَهْدَنْكَ اَوْنِ دَوْرَتْنِچى كَوْنَدَهْ (فَيَبْدَأُ) بَسْ تَاشْ
 آتَوْدَهْ بَاشَلَارْ (بِالْجَمْرَةِ الثَّانِي) شَوْنَدْ اَيْنْ جَمْرَهْ بَرَلْنِ كَمْ (تَكْلَى) يَاقِيْنِ بُولُوْر اَوَلْ جَمْرَهْ
 (مَسْجِدُ الْخَيْفِ) مَسْجِدْ خَيْفِ كَهْ (ثُمَّ) مَوْنُكْ صَوْنُكْنَهْ آتَارَ (بِالْجَمْرَةِ الْوُسْطَى) جَمْرَةٌ

وسطینی (وَيَقُفُّ) دخی توقنار (عندَهُمَا) بوجمره اولی برلن جمره وسطینی یعنی
 بوایکی اورنک تاش آتوب بترگاچ توقناب دعاء قیلور (ثُمَّ) مونک صوکنک آتار
 (بَجَمْرَةِ الْعَقَبَةِ) جمره عقبه نی (وَلَا يَقُفُّ) دخی توقناماس (عندَهَا) اول جمره عقبه ده
 تاش آتقان صوکنک (فَإِذَا ارَادَ) بس هر قیچان تلاسه (الرَّجُوعَ) قایتونی (إِلَى بَلَدِكَ)
 اوزینک شهرینه (طَائِفَ) طواف قیلور (طَوَافِ الصَّدْرِ) طواف صدر نی یعنی ایسه نله شو
 طوافنی (وَمَنْ وَقَفَ) دخی برکش توقناسه (بِعَرَفَةَ) عرفه تاغنده (لِحَظَّةٍ) بیک آز
 وقت (مَا بَيْنَ زَوَالِ يَوْمٍ عَرَفَةَ) عرفه کونینک توش آوشی آراسی برلن (وَفَجَّرَ)
 يَوْمَ النَّحْرِ) دخی قربان عیدی کونینک تاشی آراسنک (أَجْزَاءَهُ) ینار اول کشیگه
 یعنی شونک برلن ججنگ رکنی اوتاگان حکمنک بولور (وَلَوْ كَانَ) گرچه بولسه ده
 توقتاوی (نَائِمًا) یوقلاغان حاله (أَوْ مَغْمًى عَلَيْهِ) یایسه هوشی کینکان حاله
 (أَوْ جَاهِلًا) یایسه بلمگانی حاله (بِهَا) اول عرفه نک عرفه تاغی ایگانلگینی
 (وَالْمَرْأَةُ) خاتون کشی (فِي أَفْعَالِ الْحَجِّ) ججنگ اشلرنده (كَالرَّجُلِ) ایر کبیدر (إِلَّا)
 مگر ایرکیس بولماس (فِي كَشْفِ الرَّأْسِ) باشنی آچوده یعنی خاتون کشی باشنی
 آچماس (وَلَبَسَ الْمَخِيطَ) دخی تسکان کیم کیوده یعنی خاتون کشی تسکان کیم
 کیمهس (وَرَفَعَ الصَّوْتِ) دخی تاوشنی کوتاروده (بِالتَّلْبِيَةِ) تلبيه برلن یعنی خاتون
 کشی تلبيه برلن تاوشنی کوتارماس (وَالرَّمْلِ) دخی ایلك باشلارنی طوافک سلکنتوده
 یعنی خاتون کشی طوافک ایلك باشلارنی سلکتماس (وَالْهَرَوَلَةَ) دخی یوکرب
 وییلب یروده یعنی خاتون کشی یوکرب یرماس (وَالْحُلُقِ) دخی صاچلارنی
 کیتروده یعنی خاتون کشی کیترماس (فَإِنَّهَا) بس درسئلکده اول خاتونلر
 (تُخَالِفُهُ) باشقه بولور اول ایرلرگه بو آلتی تورلی اشدہ *

(فصل فی القرآن)

(فَصْلٌ) اوشبو فصل (فی القرآن) قران حجی بیانند در (فرض حج برلن نفل حجنی
 بر احرام برلن جمع قیلوغه قران) دیلر (الْقُرْآنُ) قران حجی (أَفْضَلُ) آرتوغراقدر

(مَنْ التَّمَتُّعُ) تمتع حجندن (فرض حج برلن نفل حجنی ایکی احرام برلن قیلوغه تمتع) دیلر (وَالْأَفْرَادُ) دخی افراد حجندن (بِالْغَزْرِ بِرَحْنِی قیلوغه افراد حجنی) دیلر (وَصَفَّتُهُ) دخی قراننک صفتی (أَنْ يَهْلَ) احرام باغلاودر (بِالْعُمْرَةِ) نفل حج برلن (وَالْحَجَّ) فرض حج برلن (مَعًا) بزگه (مِنَ الْمِيقَاتِ) احرام باغلی تورغان اورنلردن (فَإِذَا دَخَلَ) بس هر قیچان کرسه (مَكَّةَ) مکه گه کرسه (بَدَأَ) باشلار (بِالْعُمْرَةِ) نفل حج برلن (ثُمَّ) مونک صوکنده (بِالْحَجِّ) فرض حج برلن باشلار (فَإِذَا رَمَى) بس هر قیچان آتسه (الْجَمْرَةَ) جمره نی (يَوْمَ النَّحْرِ) نحر کوننده (أَرَأَيْتَ) آغزور (دَمًا) قاننی (أَنْ قُتِرَ) اگر کوچی يتسه قان آغزورغه (وَالْأُ) اگر قان آغزورغه کوچی يتماسه (صَامَ) روزه توتار (ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ) اوج کوننی (آخِرُهَا) اول اوج کوننک آخری (يَوْمَ عَرَفَةَ) عرفه کونیدر یعنی ذوالحجه نک بدیچی کونیدر (وَسَبْعَةَ) دخی بدی کون روزه توتار (إِذَا رَجَعَ) هر قیچان قایتسه یعنی حج عمللرینک تمام بولوی صوکنده کیره کایوبینه قایتقاج بولسون کیرک قایتقاجه (وَالْتَّمَتُّعُ) دخی تمتع حجنی (أَفْضَلَ) آرتوغراقدر (مِنَ الْأَفْرَادِ) بالغز حجندن (وَصَفَّتُهُ) دخی اول تمتع حجنینک صفتی (أَنْ يَهْلَ) احرام باغلاودر (بِالْعُمْرَةِ) عمره حج برلن (مِنَ الْمِيقَاتِ) احرام باغلی تورغان اورنلردن (فَإِذَا دَخَلَ) بس هر قیچان کرسه (مَكَّةَ) مکه گه (أَدَّى) اوتار (الْعُمْرَةَ) عمره حجنی (وَحَلَّ) دخی حلال بولور یعنی احرامدن چغار (مِنْهَا) اول عمره حجندن (ثُمَّ يَحْرُمُ) مونک صوکنده احرام باغلار (بِالْحَجِّ) فرض حج برلن (يَوْمَ التَّرْوِيَةِ) ترویه کوننده (مِنَ الْحَرَمِ) حرامدن (وَيَفْعَلُهُ) دخی تمتع حجنی قیلوچی قیلور (مَا) شول نرسه نی (يَفْعَلُهُ) قیلادر ایسی اول نرسه نی (الْمُقَرَّدُ) افراد حجنی قیلوچی کشی (وَعَلَيْهِ) دخی تمتع حجنی قیلوچیغه واجب بولور (دَمٌ) قان (أَوْ بَدَلُهُ) یایسه قاننک بدلی.

(فصل فی بیان احکام الجنایات)

(فَصْلٌ) اوشبو فصل (فِي بَيَانِ أَحْكَامِ الْجُنَايَاتِ) حجه یعنی احراملی کیبونجه اشلرگه

یارامی تورغان نرسه لر بیاننده کیلگان فصل در اوشبو (اِذَا طَيَّبَ) هر قیچان خوش ایسلندر سه (الْمُعْرَم) احرام باغلاغان کشی (عُضْوًا كَامِلًا) کامل بیر اعضانی (لَزْمُهُ) لازم بولور اول کشیگه (دَمٌ) قان (أَيُّ) آنك معناسی (شَاةٌ) بر قوی (وَأَنْكَانَ) دخی اگر بولسه خوش ایسلندرگان اعضاسی (أَقْلَ) آزر اق بولسه کامل اعضا بولماسه (لَزْمُهُ) لازم بولور اول کشیگه (صَدَقَةٌ) صدقه لازم بولور (أَيُّ) آنك معناسی (نَصْفُ صَاعٍ) یارطی صاع یعنی دورت قداق لازم بولور (مَنْ بَرَّ) بغدادیدن (وَأَنْ خَضَبَ) دخی اگر بویاسه (رَأْسُهُ) باشنی (بِحَنَاءٍ) حنا برلن (لَزْمُهُ) لازم بولور اول کشیگه (دَمٌ) قان (وَأَنْ لَبَنَهُ) دخی اگر باشینه قوی مای سرتسه کیزلنسون و قالونایسون اوجون (لَزْمُهُ) لازم بولور اول کشیگه (دَمَانِ) ایکی قان لازم بولور (وَأَنْ أَدَهَنَّ) دخی اگر مایلانسه (بَزَيْتٍ) زیتون مای برلن (أَوَّلَبَسَ) یایسه کیسه (مَخِيطًا) تکلان کیمنی (أَوْ غَطَى) یایسه ارتسه (رَأْسُهُ) بر باشنی (يَوْمًا) بر کون (أَوْ حَلَقَ) یایسه کینارسه (رُبْعُ رَأْسٍ) باشینك دورتن بر صاچینی (أَوْ) یایسه کینارسه (رُبْعُ لَحْيَتِهِ) سقالینك دورتن برینی (أَوْ كُلَّ رَقَبَتِهِ) یایسه موینی نك بارچه سنی (أَوْ أَحْفَى أَبْطِيحَةٍ) یایسه ایکی قولتغی نك بر سنی کینارسه (لَزْمُهُ) لازم بولور اول کشیگه (دَمٌ) قان (وَأَنْكَانَ) دخی اگر بولسه کیناروی (أَقْلَ) بو ذکر ایتلمش لردن آزر اق بولسه (فِي الْكُلِّ) ذکر ایتلمش لرنك بارچه سنده (لَزْمُهُ) لازم بولور اول کشیگه (صَدَقَةٌ) صدقه لازم بولور (وَأَنْ قَصَّ) دخی اگر کیسسه (مَنْ شَارِبِهِ) مییقندن (شَيْئًا) بر آزر سه نی (فَعَلَيْهِ) بس لازم بولور اول کشیگه (حُكُومَةُ عَدْلٍ) عادل نك حکومتی یعنی بو مییقندن کیسالمش صقالدن حساب ایتکانده کوبمه بولور صقالنك دورتن برندن کیم بولسه اطعام لازم دورتن بری بولسه قوینك دورتن برینك قیمتی لازم (وَأَنْ حَلَقَ) دخی اگر کینارسه (مَوَاضِعَ الْمَحَاجِمِ) بانکی صالدرغان اورونلرنی (أَوْ قَصَّ) یایسه کیسسه (فِي فَيْحَلَسٍ) بر مجلسده (كُلُّ أَظَافِرِهِ) قول و آبیاق بارماق ترناقلا رینك همه سنی (أَوْ رُبْعَهَا) یایسه بارماق ترناقلا رینك

دورتدن برینی یعنی بالغز برقول ترناغنی بالغز بر آباق ترناغنی (لَزْمُهُ)
 لازم بولور اول کشیگه (دَمُّ) قان لازم بولور (وَأَنْ قَصَّ) دخی اگر کیسه
 (اَلْكَلِّ) بتون بارماقلرینک ترناغنی (فی اَرْبَعَةِ مَجَالِسَ) دورت مجلسده (لَزْمُهُ)
 لازم بولور اول کشیگه (اَرْبَعَةُ دُمَاءٍ) دورت قان یعنی دورت قوی (وَأَنْ قَصَّ)
 دخی اگر کیسه (اَقْلَّ) آزاراق (مِنْ خُمُسَةٍ) بشدن (مُجْتَمَعَةٍ) جیبوب یعنی
 بردن دورت بارماق ترناغنی کیسه (اَوْ خُمُسَةً مُتَفَرِّقَةً) یایسه بش بارماق ترناغنی
 آیوروب آیوروب تورلی مجلسده کیسه (لَزْمُ) لازم بولور (اَلْكُلُّ ظَفَرٌ) هریر
 ترناق اوچون (صَدَقَّةٌ) صدقه لازم بولور (وَأَنْ تَطَيَّبَ) دخی اگر خوش ایسلنسه
 احرام باغلاغان کشی (اَوَّلَبَسَ) یایسه تکلان کیم کیسه (اَوْ حَلَقَ) یایسه صاچنی
 کینارسه (بَعْدَ) عنبر برلن (يُغَيِّرُ) اختیارلی بولور اول کشی (بَيْنَ دَمٍّ) قوی
 آراسی برلن (وَتِلْكَ اَصْوَعُ) اوچ صاع یعنی یکرمن دورت قداق آراسنک (مَنْ بَرَّ)
 بغدادین یعنی کیرک برقوی بوغازلاسون کیرک یکرمن دورت قداق بغدادی
 بیرسون (يُطْعَمُهَا) اطعام قیلور اول بغدادینی (لِسِتَّةِ مَسَاكِينٍ) آلتی مسکینگه
 یعنی هر مسکینگه یارطی قداق اطعام قیلور (اَوْ صَوْمَ ثَلَاثَةِ اَيَّامٍ) یایسه اوچ
 کون روزه آراسنده اختیارلی بولور یعنی تلاسه اوچ کون روزه توتار (وَأَنْ
 قَبَّلَ) دخی اگر احرام باغلاغان کشی خاتوننی اویسه (اَوَّلَمَسَ) یایسه توتسه
 (بَشَهْوَةٍ) شهوت بران (لَزْمُهُ) لازم بولور اول کشیگه (دَمُّ) قان لازم بولور
 (وَأَنْ جَامَعَ) دخی اگر خاتوننی جماع قیلسه (قَبْلَ الْوُقُوفِ) توقناماسدن بورون
 (بِعَرَفَةِ) عرفاتک (فَسَدَ) بوزلور (حَجَّهُ) اول کشینک حجی (وَعَلَيْهِ) دخی واجب
 بولور اول کشی اوزرینه (شَاةٌ) برقوی (اَوْ قِيَمَتُهُ) یایسه قوینک قیمتی لازم
 بولور (وَيَقْضِيهِ) دخی قضا قیلور اول حجنی کیلاچک یام (وَلَا يُفَارِقُ) دخی
 خاتوننی جماع سببلی جنایت قیلغان حاجی آیورلماس (اَمْرَأَتُهُ) خاتونندن
 (فِي الْقَضَاءِ) حجنی قضا قیلغانده (وَأَنْ جَامَعَ) دخی اگر احرام باغلاغان کشی
 جماع قیلسه (بَعْدَ الْوُقُوفِ) عرفاتده توقناماغان صوکنده (لَمْ يَقْضِ) بوزولماس

(مَجَّهُ) اول کشینک حجی (وَعَلَّیْهِ) دخی واجب بولور اول کشی اوزرینه (بُدْنَه) بر تیه بوغازلاماق (وَأَنْ جَامِعَ) دخی اگر محرم جماع قیلسه (بَعْدَ الْحَلَقِ) صاحبلا رینی کینارگان صوکنده (فَعَلَّیْهِ) بس واجب بولور اول محرم اوزرینه (شَاةً) بر قوی (وَجَمَاعُ النَّاسِ) اونطوب جماع قیلو چینک جماعسی (وَالْعَامِلِ) دخی قصد قیلوب جماع قیلو چینک جماعسی (سَوَاءً) برابر در (وَمَنْ طَائِفٍ) دخی بر کش طواف قیلسه (لِلْقُدُومِ) طواف قدوم ایچون (أَوَّلِ الصَّوْرِ) یایسه طواف صدر ایچون یعنی مکه که کیلب کرکه چده قیلنه تورغان طواف برلن کعبه الله دان آیورلوب کینکانده قیلنه تورغان طوافنی (مُحَمَّدًا) طهارتسز حالده قیلسه (فَعَلَّیْهِ) بس واجب بولور اول کشی که (صَدَقَةً) صدقه واجب بولور (وَأَنْ طَائِفٍ) دخی اگر طواف قیلسه بو طواف قدوم برلن طواف صدرنی (جُنْبًا) جنب حالده (فَعَلَّیْهِ) بس واجب بولور اول کشی اوزرینه (بُدْنَه) تیه بوغازلاو واجب بولور (وَمَنْ تَرَكَ) دخی بر کش قویسه (مَنْ طَوَّافٍ الزَّيَارَةِ) طواف زیارتدان (ثَلَاثَةَ أَشْوَاطٍ) اوج طوافنی (فَمَا دُونَهَا) دخی اوج طوافدان کیمنی (فَعَلَّیْهِ) بس واجب بولور اول کشی اوزرینه (شَاةً) بر قوی (فَإِنْ تَرَكَ) بس اگر قویسه طواف زیارتدان (أَرْبَعَةَ أَشْوَاطٍ) دورت طوافنی (فَهُوَ) بس اول کشی (مُحَرَّمٌ) احرام باغلاغوجی دریعی احرام باغلاغان کشی بولوب قالور (حَتَّى يَطُوفَهَا) دورت طوافنی طواف قیلغانغه قدر (وَمَنْ تَرَكَ) دخی بر کش قویسه (مَنْ طَوَّافٍ الصَّوْرِ) طواف صدردان (ثَلَاثَةَ أَشْوَاطٍ) اوج طوافنی (فَعَلَّیْهِ) بس واجب بولور اول کشی که (صَدَقَةً) صدقه واجب بولور (وَأَنْ تَرَكَ) دخی اگر صدر طوافدان قویسه (أَرْبَعَةَ) دورت طوافنی (فَعَلَّیْهِ) بس واجب بولور اول کشی که (دَمٌ) قان واجب بولور (وَمَنْ تَرَكَ) دخی بر کش قویسه (السَّعْيِ) صفا برلن مروه آراسنده یرونی (أَوْ أَفَاضَ) یایسه قایتسه (مِنْ عَرَفَةَ) عرفاتدان (قَبْلَ الْأَمَامِ) امامدان بورون قایتسه (أَوْ تَرَكَ) یایسه قویسه (الْوُقُوفِ) توقنانونی (بِالْمُزْدَلِفَةِ) مزدلفه تافند (أَوْ رَمَى كُلِّ الْجَمَارِ) یایسه بتون جمره لرده آتولارنی قویسه (أَوْ رَمَى وَطِيقَةَ يَوْمٍ) یایسه بر کونک و طیفه سی بولغان تاش آتونی قویسه (أَوْ كَثَرَهَا) یایسه بر کوندان کو بر اکنک

وظیفه سی بولغان تاش آتونی قویسه (لَزْمُهُ) لازم بولور اول کشیگه (دَمُّ) قان لازم بولور (رَأْنُكَانَ) دخی اگر قویلمش بولسه (أَقْلُّ) آزارق بولسه مثلا بر کوندان جمار ثلث نكٔ برسنی قویسه (لَزْمُهُ) لازم بولور اول کشیگه (صَدَقَةُ) صدقه لازم بولور (وَمِنْ آخَرٍ) دخی بر کش کیچکترسه (الْحَلَقُ) صاچلارنی کیتد رونی (أَوْطَافُ الزَّيَارَةِ) یایسه طواف زیارتنی کیچکترسه (عَنْ وَقْتِهِ) وقتند ان یعنی قربان بوغازلی تورغان کونلردان (لَزْمُهُ) لازم بولور اول کشیگه (دَمُّ) قان لازم بولور (وَكُنْزًا) دخی اوشند اقدر حکمده (لَوْحَلَقُ) اگر صاچلارنی کیتارسه (فِي وَقْتِهِ) وقتند (خَارِجُ الْحَرَمِ) حرمنكٔ طشنده یعنی حله صاچلارنی کیتارسه دم لازم بولور .

(فصل)

اوشبو فصل کییک گه جنایات قیلو بیاننده در (مُحَرَّمٌ) احرام باغلاچی کشی (قَتْلٌ) ئولتردی (صَيْدًا) کییکنی (أَوْسَبْعًا) یایسه یرتقوچ حیواننی (غَيْرَ ضَائِلٍ) هلاک قیلونی قصد قیلماغان یرتقوچ حیواننی (عَمْدًا) قصدا ئولترسه (أَوْسَهَوًا) یایسه یاگیشاق برلن ئولترسه (أَوْعَوْدًا) یایسه بر مرتبه ئولترگان صوگنده ئولترسه (أَوْبَدَةً) یایسه بر مرتبه گنه ئولترسه (أَوْدَلَّ) یایسه دلالت قیلسه (عَلَيْهِ) اول کییک گه (مَنْ) شول کشیگه دلالت قیلسه (قَتْلَهُ) ئولتردی اول کشی کییکنی (فَعَلَيْهِ) بس واجب بولور اول کشی اوزرینه یعنی ئولترگه ن محرم گه یایسه ئولتر وگه دلالت ایتگان محرم گه (قِيَمَتُهُ) اول کییک نكٔ قیمتی (بِقَوْلِ عَدْلَيْنِ) ایکی عادل کشینكٔ سوزی برلن (وَيَجِيرُ) دخی اختیارلی بولور (فِيهَا) اول کییک نكٔ قیمتنده (بَيْنَ الْهَدْيِ) هدی آراسی برلن (وَالطَّعَامِ) دخی طعام آراسنده (وَالصِّيَامِ) دخی روزه آراسنده یعنی بر کییکنی ئولترگان یاگه کییکنی ئولتر وگه دلالت ایتگان محرم اختیارلی بولور شول کییک نكٔ قیمتنی تلاسه هدی آلوب بوغازلار تلاسه طعام صاتوب آلوب آشاتور یعنی مسکین لرگه صدقه ایقرار تلاسه هر بر یارطی صاع اوچون بر کون روزه توتار (وَلَوْعَيْبٌ) اگر عیبسه (الصَّيْدِ) کییکنی (ضَمْنٌ) تولر (نُقْصَانُهُ) اول کییک نكٔ قیمتی مثلا کییک سلامت وقت اون درهم قیمت تورسه عیبلنكٔ چش درهم گنه تورسه عیبله وچی بش درهمنی تولر (وَلَوْ أَزَالَ)

دخی اگر بېرسه (امتناعه) کيېکنک فائده لټونى مثلاً قناتنى يا آياقلارنى کيسسه
 (ضمن کل القيمة) کيېکنک بنون قيمتى تولر (ولو کسر) دخی اگر صندرسه (بيض
 صيد) کيېکنک يومرقاسنى (ضمنه) تولر اول يومرقه قيمتى (وضمن) دخی تولر
 (فرخه الميت) يومرقه اچنده بولغان اولک بالانى (ان خرج) اگر چقسه اولک
 بالا (منه) اول يومرقه دن (ولاشئ) هيچ برنرسه واجب بولماس (في قتل الغراب
 المودى) رنجکتوچى قارغه نى ئولتروده (والهداة) دخی تيلگان اولتروده
 (والحيه) دخی يلان ئولتروده (والعقرب) دخی چايان ئولتروده (والفأرة)
 دخی سچقان ئولتروده (والكلب العقور) دخی يماوز وتشلى تورغان اتنى
 اولتروده (والثقب) دخی بورى ئولتروده (والنملة) دخی قرمىقه اولتروده
 (والبراغيث) دخی برچهلر اولتروده (والقراد) دخی قندالا ئولتروده (والبق)
 دخی سيورى چيننى ئولتروده (والثباب) دخی قاره چيننى ئولتروده (ومن
 قتل) دخی برکشى ئولتروده (قملة) بننى (أوجراده) يايسه چيکوتکە نى (تصدق)
 صدقه بيرر (بکف) براوچ برلن (من الطعام) طعامدن (أو تمر) يايسه بر خرما
 صدقه بيرر (ويجب) دخی واجب بولور (الجزاء) جزا واجب بولور (بأكل صيد)
 کيېکنى آشاوبران (مضطرراً) اختيارسز بولور (ويحل) دخی حلال بولور (للمحرم)
 احرام باغلاغان کشيگه (دبح غير الصيد) کيېکندن باشقه نى بوغازلاماقاق (والحمام
 المسرول) توکلى آياقلى کوگارچن (والطبي المستأنس) دخی مونسلنگان قر
 کجه سى (صيد) کيېکنر (بخلاف البعير النادى) قاجب وحشى بولغان تيه نىک خلافتجه
 يعنى اول کيېک حکمنک توکل (ويحل) دخی حلال بولور (للمحرم) احرام باغلاغان
 کشيگه (لحم صيد) کيېکنک اينى (اصطاده) اولادى اول کيېکنى (حلال) احرام
 باغلاماغان کشى (ودبحه) دخی اول احرام باغلاماغان کشى بوغازلادى اول کيېکنى
 (بلا واسطة محرم) احرام باغلاغان کشينىک دلالتندن وواسطه بولوندىن باشقه (وفى
 صيد الحرم) دخی حرم بيرينک کيېگنک بولغوچيدر (إذا ذبحه) هر قېچان بوغازلاسه
 اول حرم کيېکنى (الحلال) حلال کشى (قيمه) اول ملالغه کيېکنک قيمتى بيرر

لازم بولور (فَيَتَصَلَّقُ) بس حلال صدقه قيلور (بها) اول قيمتنی (لَاغَيْرَ) صدقه دن
 باشقه نرسه درست بولماس (وَكُنَّا) دخی اوشنداق قيمتنی صدقه قيلور (فی حَشِيشَه)
 حرم بيرينك پچه ننی كيدوده (وَشَجَرَه) دخی آغاچينی كيدوده (غَيْرَ مَمْلُوكٍ) بر كشيگه
 ملك لشمش بولماسه اول پچه ن برلن آغاچ (وَالْمَنْبِتِ) دخی آدم لر تربيه سی برلن
 اوسدر لشمش بولماسه (عَادَةً) عادت كشي ملكنده بولغان يعنی تربيه برلن اوسدر لنگان
 حرم بيرينك پچه ن وآغاچ وبغداي كبی نرسه لرینی كيدوسه خواجه سينه كيسلشمش
 نرسه لرينك حق لرینی تولر (مَا لَمْ يَجُفَّ) قورغان و كيمبگان مدتده بو آغاچ برلن پچه ن اما
 قورغان بولسه آلا رنی كيسو برلن تولد لازم بولمی (وَلَا يَرَعَى) دخی ميواننی اوتلانمش
 بولماس (حَشِيشِ الْحَرَمِ) حرم نك پچه نند (وَلَا يَقْطَعُ) دخی كيسلشمش بولماس (مَنْهُ)
 اول حرم دن (غَيْرَ الْأَذْخَرِ) اذخر اسملی اولندن باشقه ن (وَيَجْعَلُ) دخی حلال بولور
 (قُلْعُ الْكُمَاةِ) منتار اسملی نرسه ن يعنی كمبه نى صور و (وَمَا) دخی شول نرسه (يُوجِبُ) واجب
 ايتار اول نرسه (عَلَى الْمَقْرَدِ) بالغز حج قيلو چيغه (دَمًا) بر قاننی (يُوجِبُ) واجب ايتار
 اول نرسه (عَلَى الْقَارِنِ) قران حجنی قيلو چيغه (دَمِينَ) ايکی قاننی (وَلَوْ قَتَلَ) دخی اگر
 اول نرسه (مُحْرَمًا) ايکی احرام باغلاغان كشي (صَيِّدًا) كييكنی (فَعَلَى كُلِّ وَاحِدٍ)
 بس هر برسینه واجب بولور (جَزَاءً) جزأ (وَلَوْ قَتَلَ) دخی اگر اول نرسه (حَلَالًا)
 ايکی احرام باغلاغان كشي (صَيِّدَ الْحَرَمِ) حرم بيرينك كييكنی (فَعَلَيْهِمَا) بس بو
 ايکسسه واجب بولور (جَزَاءً وَاحِدٌ) بر جزأ (وَبَيْعُ الْمُحْرَمِ) دخی احرام باغلاغان
 كشينك صاتوی (الصَّيِّدِ) كييكنی (وَشَرَاؤُهُ) دخی صاتوب آلوی (بَاطِلٌ) باطل در.

(فصل)

اوشبو فصل حجدان بر سبب برلن طيبولو بياننده دخی نفل حج بياننده
 (مُحْرَمٍ) احرام باغلاغان كشي (مَنْعَهُ) طيبي اول احرام باغلاغان كشي (عَبْوٌ)
 دشمان (أَوْ مَرَضٌ) يابسه آدرو (جَزَاءً) درست بولور (لَهُ) اول احرام باغلاغان
 كشيگه (التَّحْلِيلُ) احرام دن چقماقلى (يَبْعَثُ) يبارر اول محصر (شَاةٌ) بر قوينی
 (تَنْبِيجٌ) بوغار لانمش بولور اول قوينی (فِي الْحَرَمِ) حرم ده (يَوْمًا) شول كونده
 بوغار لانمش بولور (يُعَلِّمُهُ) بلدر اول كوننى محصر يعنى وعده قيلنغان كوننى

(وَيَتَحَلَّلُ) دخی احرام دن چغې حلال بولور (بَعْدَ الذَّبْحِ) اول قوينى آلوب باروجى
 حرم ده بوغازلاغانلڭ صوڭنده (وَيَتَوَقَّتُ) دخی وقتلانور (دَمُ الْأَحْصَارِ) احصار
 قانى يعنى حجن طييلمىش كشي نڭ يبارگان قوينى بوغازلاوى (بِالْحَرَمِ) حرم برلن
 وقتلانور يعنى حرم گه خاص بولور باشقه ييوده بوغازلاو درست بولماس (لَا) خاص
 بولماس (يَوْمَ النَّحْرِ) قربان بوغازلى تورغان كونلرگه (بِخِلَافِ دَمِ الْمُتَنَعَةِ) متعه
 حجي نڭ قانى نڭ خلافتچه (وَالْقُرْآنِ) دخی قران حجي نڭ قانى نڭ خلافتچه بو
 ايكسى حرم گه هم نحر كونيته خاص بولورلار (وَالْمُحَصَّرُ) دخی طييلمىش كشي (بِالْحَجِّ)
 فرض حج برلن (إِذَا تَحَلَّلَ) هر قيجان حلال بولسه يعنى احرام دن چقسه (فَعَلَيْهِ) بس
 واجب بولور اول محصرغه (حَجَّةً) بر فرض حج (وَعُمْرَةً) دخی بر نفل حج (وَعَلَى الْمُحَصَّرِ)
 دخی طييلمىش كشيگه واجب بولور (بِالْعُمْرَةِ) نفل حج برلن (الْقَضَاءُ) قضا لازم بولور
 (وَعَلَى الْقَارِنِ) دخی قران حجن قيلودن طييلوچيغه واجب بولور (حَجَّةً) بر فرض حج
 (وَعُمْرَتَانِ) دخی ايكي نفل حج (وَلَوْ زَالَ) دخی اگر كيتسه (الْأَحْصَارُ) حجن طييلو مثلاً
 آورو بولوب سلامتلىسه (قَبْلَ الذَّبْحِ) يبارگان هدى نى بوغازلاماسدن بورون
 (فَإِنْ قَدَرَ) بس اگر كوچى يتسه (عَلَى أَذْرَاكِ الْهَدْيِ) هدى گه ايرشوگه (وَالْحَجِّ)
 دخی حج گه ايرشوگه (لَزِمَةً) لازم بولور اول كشيگه (التَّوَجُّهُ) مكه گه يونالملك
 (وَالْأُ) اگر هدى برلن حج گه ايرشوگه كوچى يتماسه (فَلَا) بس مكه گه يونالو
 واجب بولماس (وَمَنْ قَدَرَ) دخی بر كشينڭ كوچى يتسه (عَلَى الْوُقُوفِ) عرفاتده
 توقتاوغه (أَوِ الطَّوَافِ) يايسه طواف زيارتنى قيلوغه (أَوْ مُنَعٍ) يايسه طييلمىش بولسه
 (بَعْدَ الْوُقُوفِ) عرفات كه توقتاغان صوڭنده (فَلَيْسَ) بس ايماس اول كشي (بِمُحَصَّرِ)
 حج دن طييلمىش ايماس (وَمَنْ) دخی شول كشي (فَاتَهُ) اوتسه اول كشيندن (الْوُقُوفِ)
 عرفاتده توقتاو (حَتَّى طَلَعَ الْفَجْرُ) تا تاڭ تونغسه (يَوْمَ النَّحْرِ) قربان عيى كوننده
 (فَقَبْلَ فَاتِهِ) بس تحقيق اوتلى اول كشيندن (الْحَجِّ) حج اوتلى (فَيَتَحَلَّلُ) بس
 احرامندن چغې حلال بولور (بِعُمْرَةٍ) عمره حج برلن (وَيَقْضَى) دخی قضا قيلور (الْحَجِّ)
 حجنى (وَلَا دَمَ) دخی قان واجب بولماس (عَلَيْهِ) اول كشي اوزرينه (وَالْعُمْرَةُ) نفل حج

(لَا تُفُوتُ) اوتماس (وَهِيَ) اول عمره حج (جَائِزَةً) درست در (فِي كُلِّ وَقْتٍ) هر بر وقتند (إِلَّا) مگر درست بولماس (يَوْمَ عَرَفَةَ) عرفه کونند (وَيَوْمَ النَّحْرِ) دخی نحر کونند یعنی قربان عیدی کونند (وَأَيَّامَ التَّشْرِيقِ) دخی تشریق کونلوند (وَهِيَ) اول عمره حجی (سَنَهُ مُؤَكَّدَةً) مؤکد بولغان سنند یعنی قوتند واجب که او خشاغوچیدر.

(فصل فی الحج عن الغیر)

(فَصْلٌ) اوشبو فصل (فِي الْحَجِّ) حج قیلو بیاننده در (عَنِ الْغَيْرِ) باشقه کشیدن یعنی کشی اوجون حج قیلو بیاننده در (وَتُجْزَى) دخی درست بولور (النِّيَابَةُ) نائب بولو یعنی کشی دن حج قیلدرو (فِي نَفْلِ الْحَجِّ) حجنگ نفلند (مُطْلَقًا) مطلق یعنی کیرک حجی اوتاودن اوزی عاجز بولسون کیرک عاجز بولماسون (وَفِي فَرْضِهِ) دخی حجنگ فرضنده نیابت درست بولور (عَدَّةُ الْعَجْزِ) عاجز بولغان وقتند (الدَّائِمِ) همیشه بولغوچی بولسه اول عاجزلك (إِلَى الْمَوْتِ) اولسگانگه قدری (وَدَمُ الْقُرْآنِ) دخی قران قانی (عَلَى الْمَأْمُورِ) بیورلمش کشی اوزرینه واجب بولور (وَدَمُ الْأَحْصَارِ) دخی احصار قانی (عَلَى الْأَمْرِ) بیروچی کشی اوزرینه واجب بولور (وَالْمَهْدَى) دخی هدی یعنی مکه به بیبرله تورغان حیوان (مِنَ الْأَبْلِ) تیه دن در (وَالْبَقَرِ) دخی صغردن در (وَالْغَنَمِ) دخی قویدن در (وَالْعَيْبِ) دخی عیب یعنی هدی ننگ عیبلی بولوی (مَانِعٌ) طیفوچیدر (كَالْأَضْحِيَّةِ) قربانده عیب طیفان کبی یعنی عیبلی قرباننی بوغازلارغه درست بولمغان کبی عیبلی هدی نیده بوغازلارغه یارامی (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (الْأَكْلُ) آشاماق (مِنَ هَدْيِ التَّنَطُّوعِ) نفل حج هدی یندن (وَالْمُنْتَعَةِ) دخی منعه حجینگ هدی یندن (وَالْقُرْآنِ) دخی قران حجینگ هدی یندن (وَيَتَوَقَّتُ) دخی وقتلانور یعنی خاصلانور (دَمُ الْمُنْتَعَةِ) منعه حجینگ قانی (وَالْقُرْآنِ) دخی قران حجینگ قانی (خَاصَّةً) خاصاق یوزندن (بِیَوْمِ النَّحْرِ) قربان عیدی کونی برلن وقتلانور (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (التَّصَدُّقُ) صدقه قیلو (بِهَا) بوقانلرنی

(عَلَى مَسَاكِينِ الْحَرَمِ) حرم ننگ مسکین لری اوزرینه (وَعِیْرَهُمْ) دخی حرم دان
باشقه اوزن ننگ مسکین لری اوزرینه *

(کتاب الجهاد)

بوکتاب جهاد طروشو هم صوغشو بیاننده در .

(وَهُوَ فَرَضٌ كَفَايَةٌ) اول جهاد فرض کفایه در یعنی جهاد هر کمگه ده فرضدر
اما آراه ان بر نیچه کشی قیلسه فرض قالغانلار اوستندان توشار بروده قیلماغانده
بتون کشی گناهی بولور (وَأَنْ لَّمْ يَبْدَأِ الْكُفَّارُ) کافر لری باشلاب صوغشه باشلامسه ده
صوغش فرضدر اگرده آلا طرفندان جبر ظلم و دینگه تیو بلنسه اما آنلار
قولی آستند بولغان مسلمانلر دینلرینه ضرر کیتوما گنده همیشه اسلام حکمی
بولورن طوق طوطولماغانده هیچ یاقندان قرآن حدیث ایله عمل ایتوگه کیمچلک
بولماغانده بو مسلمانلار آلارنک قول آستلار و نهک طنچ طرورلار اگرده قصو بلنسه
هر کمگه ده جهاد فرض بولدر چونکه رسولمز ایتکان (لَا طَاعَةَ لِمَخْلُوقٍ فِي مَعْصِيَةِ الْخَالِقِ)
هیچ بر مخلوقغه اللهغه قارشولق بولغان اشد باش اییولمس دیگان ینه ده کافرلار
آراسنده بولغان مسلمانلر اوز دینلرن شول خلق آراسنده طارطورغه بیان
ایتارگه طور وشرلار (وَلَا جِهَادَ عَلَى عَبْدٍ) غواجه قولنداغی قل اوستینه صوغش واجب
بولماس (وَأَمْرًا) دخی خاتون قزغه (وَأَعْمَى) دخیده صوقرغه (وَمَقْعِدٌ) همه یوری
آلماسدای ضعیف کمسه گه (وَأَقْطَعٌ) دخیده قول یا آباغی کیسولسگان کمسه گه
صوغش واجب بولماس (إِلَّا) باری اوستند واجب بولور صوغشماقلق
(إِذَا هَجَمَ الْكُفْرُ) دشمن باشلاب مسلمانلارنک اوستونه کیلسه لار گنه یعنی کافرلار
مسلمانلارغه هجوم ایتکانه هر کمگه ده صوغشو لازمدر. (وَيَقْتُمُ) صوغشو نلک
قیلونمش بولور (طَلَبُ الْإِسْلَامِ) اسلامغه کرولرن استه و یعنی صوغش باشلانچ،
کافرلار قولغه توشسه لری، آلا رغه ایکنک نلک مسلمان بولونزدیولور قبول ایتمه سه لری
(ثُمَّ الْجَزِيَّةُ) موندن صولک جزیه توله و عرض ایتلور (فَإِنْ أَبَوْهُمَا) اگرده ایمانغه
کیلودنده جزیه توله و دنده باش طارطسه لار (قُوتِلُوا) تولترلش بولورلار

(بِالسَّلَاحِ) قِوَالِ ایلَه (وَالْمَجْنِیْقِ) دَخِیْه طَاغَانِ بِلَه (وَالْمَاءُ) صَوْبِلَه (وَالنَّارُ)
 دَخِیْه اَوَطِ ایلَه (وَقَطْعُ الشَّجَرِ) دَخِیْه یَغَاچِلَرَن کِیْمَوِ ایلَه (وَأَفْسَادُ الزُّرُوعِ)
 اَیْگَنلَرَن اِشْدَن چَغَارَوِ ایلَه . بُو ایتو لِسْگَن حَکْمَلَر شَرِیْعَتْمَزْدَه اَوُرُونَسَر مَالِ
 اَرَهْم ایتو بُولُقْدَن حَرَامِ وَاِسْرَافِ بُولُسَه کِیْرَه ک... (وَبُرْمُونُ) صَوْغُشِ وَقْتَنْدَه
 کَافِرلَرِ آطُولُشِ بُولُورلَرِ (مَقْصُودِیْنِ) آلاْرَه آطُونِ تَلَهَبِ (وَأَنْ تَنْرَسُوا) گَرچَه
 کَافِرلَرِ شَقْلَانْسَالَرْدَه (بِالْمُسْلِمِیْنِ) مُسْلِمَانِلَرِ ایلَه یَعْنِی کَافِرلَرِ مُسْلِمَانِلَرِنِ
 (طَوَاطِقِلَرِنِ) آَلْغَه قَوِیُوبِ اَوُرلَرِ مُسْلِمَانِلَرِ آَرَطْنَدَن آَطْسَالَرْدَه، مُسْلِمَانِ
 عَسْکَرِیْدَه آَلْدَاغِی مُسْلِمَانِلَرْغَه تِیْه دِیُوبِ قُورْقُبِ طُور وِلْمَاسِ . (وَبِکْرُهُ)
 مَکْرُوه بُولُورِ (اِخْرَاجُ النِّسَاءِ) صَوْغُشِ مِیْدَانِیْنَه خَاطِنلَرِنِ چَغَارِمَاقَلَقِ (وَالْمَصَاحِفِ)
 هَمْدَه قُرْآنِ شَرِیْفِ (بِازِلْغَانِ نَسْخَه لَرِ) نِی چَغَارِمَاقَلَقِ قَایِ وَقْتَنْدَه یَارَامَاسِ
 (اِنْخِیْفِ) اِگْرَدَه قُورْقُولُشِ بُولُسَه (عَلَيْهِمَا) بُو اَیْکَسِیْنَه ضَرَرِ کِیْلُودَن . یَعْنِی
 جِیْکَلْبِ بُو اَیْکَاوِی دِشْمَانِ قُولِیْنَه تَوْشُودَن قُورْقُولُسَه (وَبِیْعَرْمُ) حَرَامِ بُولُورِ (الْغُلُولُ) غَنِیْمَتِ
 مَالْتَنْدَه خِیَانَتِ ایتو (وَالْمَثَلَةُ) دَخِیْه قُولَاقِ وِیُورُنلَرِنِ کِیْسُو (وَالْفَتْرُ) دَخِیْه وِیْکِی نِی بُوْرُو
 (وَقَتْلُ الْمَجْنُونِ) عَقْلَسِزَلَرِنِ ثُولْتَرُو حَرَامِ بُولُورِ (وَالصَّبِيَّ) صَبِیْنِی ثُولْتَرُو
 (وَالْمَرْأَةُ) دَخِیْه خَاطُونِ کَمَسَه نِی (غَیْرُ الْمَلِکَةِ) پَادِشَاهِلَقِ ایتو چُوْیِ وِعَسْکَرِ بَاشْغِی
 وِصَوْغُشِ اِشْدَن قَاطُشُوجِی بُولْمَاغَانْدَه (وَالْهَرَمُ) دَخِیْه قَارْطَلَرِنِ ثُولْتَرُو حَرَامِ
 (وَالْأَعْمَى) دَخِیْه صُوقُرِنِ ثُولْتَرُو حَرَامِ (وَالْمَقْعَدُ) دَخِیْه یُورِی آَلْمَاسِ اَی ضَعِیْفِنِی
 (وَنَحْوُهُمْ) بُولَارِ کِیْیَلَرِنِ ثُولْتَرُو حَرَامِ بُولُورِ (الْأَ) مَکْرُ بُولَارِنِ ثُولْتَرُوْدَه دَرِستِ
 بُولُورِ (دَفْعَالشَّرِّ قِتَالَه) صَوْغُشُوبِ ضَرَرِ ایتونَدَن خِلَاصِ بُولُو اَیْچُونِ (أَوْ رَأْیَه)
 یَا کِه صَوْغُشَقَه فِکْرِ بَیْیَرُونَدَن قُورْقُولُسَه یَعْنِی کَمَنْکَلَرِ صَوْغُشِ حَقْنِکِ نِی رَه وَشْدَه
 بُولُسَادَه قَاطُوشُورْلِغِی بُولُسَه بُو کَمَسَه لَرِنِ ثُولْتَرُو دَرِستِ بُولُورِ...! (وَبِکْرُهُ)
 مَکْرُوه بُولُورِ (لُْمَسَامِ) مُسْلِمَانِ کَمَسَه اَیْچُونِ (قَتْلُ أَبِیْه الْکَافِرِ) کَافِرِ بُولُغَانِ آَطَاسْنِی
 ثُولْتَرُو (الْأَ) مَکْرُ مَکْرُوه بُولْمَاسِ کَافِرِ آَطَاسُونِ ثُولْتَرُمْکِی (دَفْعَالشَّرِّه) ضَرَرِنِ
 بَیْیَرُو اَیْچُونِ (کَالْمُسْلِمِ) مُسْلِمَانِ آَطَانِی ثُولْتَرُو دَرِستِ بُولُو کِیْیِ، اَوُرْکُنِی
 ضَرَرْدَن صَاقْلَاوِ اَیْچُونِ .

يعنى هر ڪمده اوزن اوزى ضرردن هلاڪندن صاقلامقى واجبدر . تلهسه ڪم
بولسون اوزينڱ جانون صاقلامقى تيوش . اوزن صاقلار ايچون قصد قيلوچيني
ٿولنزو هر ڪمگه تيوشدر . اگر ٿولنرمگانك خلاص بولورلق بولماسه... (وللام)
صوغش خواجهسى ايچون ايرڪدر (الصُّلْحُ) صوغشك كيلوشمك (مُجَانًا) برنرسده
آلماي (أَوْ بِمَالٍ) يايسه مال بوابرينه كيلشوگه ايرك (أَخْذًا) مالنى اوزينه آلوب
(أَوْ دَفْعًا) ياكه مال بيبرب (وَنَقْضُهُ) دخی صلحنى بوزوده صوغش خواجهسينڱ
ايرڪنك (بَعْدَ الْأَعْلَامِ) بوزونى بلدرمك صوگنده (مَتًى) شول زمانك بوزار (رَأَهُ)
طابار صلحنى بوزونى (مَصْلَحَةً) فائدىلى . (وَأَنْ يَكُونُوا) اگرده ڪافرلر صوغشنى
باشلاسار (بِخِيَانَةٍ) خيانت ايله (لَمْ يَجِبِ الْأَعْلَامُ) صوغشنى ياكهارطونى
بلدرتو لازم بولماس . (وَيَكْفُرُهُ) دخی مڪروه بولور (بَيْعُ السَّلَاحِ) قراللارنى
صاتمافلق (وَالْحَدِيدِ) تيمر صاتمافلق (وَالْخَيْلِ) آطالار صاتمافلق (مِنْهُمْ) اول
ڪافرلردن (وَلَوْ كَانُوا سَلَمًا) گرچه صلح قيلوشقان بولسلارده (بِخِلَافِ الطَّعَامِ) آش
صاتونڱ خلافچه (وَاللِّبَاسِ) دخيبه ڪييم صاتونڱ خلافچه (صوغش فلسفه سينه
قاراغانده آش وڪييملرنى صاتوره مڪروه بولمق ڪيرك ايدى) (وَإِذَا آمَنَهُمْ)
قايجان امان بيسره صوغشنى ڪافرلرگه (آلاردن برنيچه سينه) (هُرُّ) بر آزاد
(أَوْ حُرَّةً) ياكه آزاد خاطن (صَحَّ) درست بولور (وَلَزِمَ) دخی امانلرنى صاقلال لازم
بولور . مسلمان عسڪرنندن بريدك اول ڪمسهلرنى ٿولنرمسلر . پورئيسن باشقه
ڪمسهنڱ امانى حقندهدر . (إِلَّا) مگر امان صاقلانماس (أَنْ يَرَى الْأَمَامَ) اماننڱ
يلمكلى (نَقْضُهُ) اماننى بوزونى (مَصْلَحَةً) فائدىلى (وَلَا يَصُحُّ) درست ڪورلمس
(أَمَانُ دَمِي) اسلام يورطنده جزيه تولهب طورغوچى ڪمسهنڱ امان بيرونى
(وَأَسِيرِ) طوطقنڱ امانى (وَتَاجِرِ) ڪافرلر آراسنڱ سوداگر مسلماننڱ امانى
(وَمُسْلِمٍ غَيْرِ مُهَاجِرٍ أَلَيْنَا) اسلامغه ڪريده ، اسلام مملڪتنده كوچمگان ڪمسهنڱ
امانى درست ڪورلمس . (وَعَبْدٌ غَيْرُ مَأْذُونٍ فِي الْقِتَالِ) صوغشقه رخصت بيلرمگان
قلنڱ امان ايتوى درست ڪورلمس جهاد حقنك زمانينه وقتينه اوزنونه خلقينه ڪروه
اش قيلو تيوشدر . بوزمانلرنڱ حڪمى بتونلهى باشقه...

(فصل فی الغنائم وقسمتها) بوفصل غنیمت مالی همک آنی بولو حقنک،

غنیمت = صوغشک دشمن طرفندن آلونغان مالغه ایتوله در ...

(وَأَذَا فَتَحَ الْأَمَامُ) قایچان امام آلسه (بِلَقَّةٍ) بر شهرنی (قَهْرًا) کچلهب (فَلَهُ الْخِيَارُ) شول چاقده ایرکدر امامغه (فِي قِسْمَتِهِ) آلنغان شهرنی (غنیمت) نی بولوده (بَيْنَ الْغَنَائِمَيْنِ) غنیمتکه تیوشلی کمسه ار آراسنک (وَابْقَاءَهُ) دخیده اول شهرنی قالدروده ایرکلیدر (عَلَيْهِمْ) اول کافرلر اوستونه (بِالْجُزْیَةِ) جزیه ایله (وَالْخُرَاجُ) دخی برلرینه خراج صالو ایله. یعنی آلونغان شهرلرنده اوزلرن قالدرلور. اوز بنالرنده اوزلری طرلار، اوز برلری ایله اوزلری فائده نرلر لکن بر ایله فائده نولری ایچون ایماناتوله لرلر. شونک طرولاری ایچون جان باشلارندن نالوغ تولرلر. جزیه = جان باشندن تولنه طورغان توله ودر. خراج = بر ایچون تولنه طورغان ایمانادر. (وَلَهُ الْخِيَارُ) دخیک امام ایچون ایرک (ایضا) طاغنده (فِي قِتْلِ الْأَسَارِی) طوطقنلارنی تولتروده (أَنْ لَمْ يُسَلِّمُوا) اگرده اسلامه کرمه سه لر (وَأَسْتَرْقَاقِهِمْ) دخی امام ایرکلی آلارنی قل ایتوب طوطوده (وَلَوْ أَسَلَّمُوا) مسلمان بولسالارده (وَجَعَلَهُمْ ذَمَّةً) هم ایرکلی آلارنی آزاد ایتوبک جزیه توله ب طررغه. رسوامز طوطقنلارنی اولتروده آشقمامش، هم آلارنی اولترو شریعتکه خلافدر. چونکه ضررلاری تیمه سی آدمیلرنی اولترو یارامیدر. اولترو ضرردن صاقلانو ایچونکنه در. (وَلَا يُطْلَقُهُمْ) امام طوطقنلارنی آزاد قیلماس (بِمَالٍ) مال برابرنده (وَلَا يُفَادَى بِهِمْ أُسْرَانَا) کافر طوطقنلاری ایله اوزمزنگ طوطقنلارمز آلماشنماس. (وَأَنْ تَعْتَرَّ) اگر اوکایسز بولسه (نَقْلُ مَوَاشِيهِمْ) کافرلردن آلنغان حیوانلرنی اوز مملکت مزگه کوچرو (ذَبَحَهَا) بوغازلار آنی (امام فرمانی) (وَوَرَقَهَا) دخیده جاندرر (لَاغِيرَ) موندن باشقانی اشله نمس (وَأَحْرَقَ) جاندرلمش بولور (الْأَسْلَحَةُ) صوغش قراللاری (وَمَا لَا يَحْرَقُ) جانمی طورغان نرسه لر (يُذْفَنُ) یرگه کوملور ... (وَلَا تُقَسَّمُ غَنِيمَةٌ) غنیمت مالی بولنمس (فِي دَارِ الْحَرْبِ) صوغش یرنک و صوغش یورطنده (الْأَمْرُ) مگر بولنور (لِلْأَيْدِاعِ) کشی صایون کوته ررلک قدرنی

صاقلاب قایطور ایچونکنه بولنر . یعنی تیاب قایطورغه حیوانلار بولماسه ،
 عسکردن هر برسینه ده کوتارب قایطو ایچون بولب بیرلور . اما قایتقاج بارن
 برگه جییوب یا کادان بولنر ... (وَالرَّدْ) جاسوس همه صوغشچیلارغه بولشوجی
 کمسه (فِي الْغَنِيمَةِ) غنیمتکه تیوشلیلکده (كَالْمُقَاتِلِ) صوغشچی کمسه حکمنه در
 (بِخِلَافِ السُّوقِ) صاطاوایله عسکرگه ایارب یورگوجی کمسه نلک حکمی بوکا باشقادر .
 یعنی غنیمت مالی بیرلارس موکا ... (وَالْمَدْدُ) صوکنندن یاردمگه کیلگان عسکر
 (قَبْلَ اخْرَاجِ الْغَنِيمَةِ) غنیمتنی چغارودان الک (اِلَى دَارِ الْاِسْلَامِ) اسلام یورطینه
 (بِوَعْسِكِرِ) (كَالْاَصْلِ) باشده صوغشقه کیلگان عسکر کبیدر (وَمِنْ مَاتَ) بره و
 اولسه (قَبْلَ اخْرَاجِ الْغَنِيمَةِ) غنیمتنی اسلام یورطینه چغارودن الک (سَقَطَ) توشه ر
 (حَقُّهُ) اول کشینک حقی (وَبَعْدَهُ) اسلامغه چغارلغاندن صوگ اولسه (لَا يَسْقُطُ) حقی
 توشمهس . (وَلِلْعَسْكَرِ) عسکر ایچون یاربدر (الْاَنْتِفَاعُ) فائده لئمک (بِالْغَنِيمَةِ)
 غنیمت مالی ایله (قَبْلَ الْاَخْرَاجِ) اسلامغه چغارودن الک (اَكْلًا) اوزاری آشاوایله
 (وَعَلْفًا) حیوانلارنی آشاطاوایله (وَدَهْنًا) دخی مایلانمق ایله (وَأَيْقَادًا) جاندرمق
 ایله (وَقِتْلًا) صوغشو ایله (بِالسَّلَاحِ) قورالار ایله (وَنَعْوَهَا) دخیده بولارغه
 اوخشاشلاری نرسه لر ایله (فَائِدَةً لِّنُورِ) (بِالْقِسْمَةِ) بولودن باشقه (مِنْ
 غَيْرِ بَيْعٍ) صاطوب فائده لنودن باشقه (وَتَمُولُ) مال ایتوب بییودن باشقه (بِخِلَافِ
 الثِّيَابِ) کیوملرنلک خلافتچه (وَالنَّوَابِ) دخیده حیوانلارنلک خلافتچه (وَبَعْدُ
 الْاَخْرَاجِ) اسلامغه چغارلغاندن صوگ (يُرْدُونَ) قایتارورلار (مَا فَضَلَ مَعَهُمْ مِنْ
 ذَلِكَ) اوزلری ایله بولغان نرسه نلک آرطقانن . (وَحُمُسُ الْغَنِيمَةِ) غنیمت
 مالینلک بشدن بری (يُقَسَّمُ) بولنمش بولور (اَثْلَاثًا) اوج الش قیلنوب (بَيْنَ
 الْبَيْنَتَيْنِ) یتیملر ایله (وَالْمَسَاكِينِ) مسکینلر آراسنده (وَابْنِ السَّبِيلِ) دخیده
 مسافرلر آراسنده (يُقَسَّمُ) الک قیلنور (مِنْهُمْ) آلاردن (فُقَرَاءُ دَوَى الْقُرْبَى)
 رسول الله نلک یاقنلاری بولغان فقیرلر (خَاصَّةً) بولارنیغنه (وَذَكَرَ وَاللهُ تَعَالَى) الله
 تعالی فی ذکر قیلماقاق (فِي الْحُمُسِ) غنیمت مالینلک بشدن برنده (لِلنَّبَرِكِ)

مبارکله نو ایچون (باسمه تعالی) الله نك اسمی ایله (وَسَمُّ النَّبِيِّ) پیغمبر (علیه
الصلوة السلام) نك الشی (سَقَطَ) توشدی (بموته) اولوی صوکنده (كَالْصَفَى)
رسول الله نك غنیمتدن صایلاب آلا طرغان آرادہ بر یاغشی نرسمه سی کی
(وَأَرْبَعَةُ الْأَخْمَاسِ) بش دان برلرنك دورت الوشی (يُقَسَّمُ) بولنمش بولور
(بَيْنَ الْغَنَامِينَ) غنیمتک تیشلر آراسنك اوشبو راوشده (لِلْفَارِسِ سَهْمَانِ) آطلی
عسکر گه ایکی الوش (وَلِلرَّجُلِ) جیاولیگه بر الوش (وَالْبُرْدُونُ وَالْعَرَبِيُّ سَوَاءٌ)
جك آطلی برلن آطلانو اوچون بولغان آط الوش آلوده برابر در (وَلِلسَهْمِ) هدیچ
الوش یوق (للبعير) توه ایچون (وَيُعَلَّ) دخیده قاچر ایچون (وَيُعْتَبَرُ) اشکه آلونور
(كُونُهُ) صوغشوچینك بولماقلغی (فَارِسًا) آطلی (أَوْ رَجُلًا) یا کی جیاولی بولسه
(عِنْدَ مُجَاوَزَةِ النَّبْتِ) چیکنی اوتکانه (لَا عَمْدَ الْقِتَالِ) اما صوغش وقتنده آطلی
باجیاولی بولوی لازم توگل (وَيَرْضَخُ الْأَمَامُ) امام بر آزن نرسمه بیدر (لِلْعَمَلِ) قلغه
وَالْمَرْأَةُ دخی خاتونغه (وَالصَّبِيُّ) دخی صبیغه (وَالْتَمَى) دخی ذمیگه (مَایْرَاهُ) اوزی
تیوشلی کورگان قدر یعنی صوغش ده خاتون قزجار الانغانلرنی توبیه لب یورسمه لار بولارغه
غنیمت مالندان الوش ایتب پیرلماشه ده هدیه ایتب بیدر گه تیوش رسول الله زمانده
خاتون قز صوغش صفلاری آرطونده کفار مملکتلرینه باروب جار النغان
صالطلرنی تربیه لب یورگانلر (وَلَا يُخْمَسُ) بیشدان بری آلتماش (مَا أَخْنَهُ وَاحِدٌ)
بر کشی آغان نرسمه (اواثنان) یا کی ایکی کشی آغان نرسمه (مُغِيرِ بْنِ) طلاو جونندان
یعنی بر نیچه کشی صوغشوب جیگودان باشقه طارطب آلو اورلاب طالاب آلو
کی آلسه لار مونی غنیمت صانالمیدر درب ایکی مملکت آراسنك بولغان
چیک فارسیده سرحد اورو سچه غرانیتسه دیلر (بَلْ) بلسکی بشدان بری آلونور
(مَا أَخْنَهُ جُمَاعَةٌ لَهَا مَنَعَةٌ) عسکر ایله برگه بولغان جماعت آلسه چونکی بوجیکوب
آلونغان غنیمت بولادر (وَيَجُوزُ التَّنْفِيلُ) چایلک بیدرک درست بولور
(بِالسَّلْبِ) عسکر اوستنده بولغان کیوم ایله (وَعِیْرُهُ) سلبان باشقه ایله (تَحْرِیضًا)
قز قدر و ایچون (عَلَى الْقِتَالِ) صوغشوغه (تَنْفِيلِ) خدمت برابرنده بولماغان

بیرش دور بزنگ تلمه چای لك آتالا دور عربده طوانده دیه لار (وَالتُّرْكُ)
 دخی تیرك طائفه سی (وَالرُّومُ) دخی روم طائفه سی (یَمْلِكُ) خوجه بولور (كُلُّ طَائِفَةٍ مِنْهُمْ)
 آلار دان هر بیر جماعت (مَا اسْتَوْلَتْ عَلَيْهِ) قولینه توشكان ذاتلرنی (مَنْ)
 نُفُوسِ الطَّائِفَةِ الْآخَرَى) برسی برسینگ كشیلرن (وَأَمْوَالُهُمْ) دخیله ماللارن
 (وَیَمْلِكُ) خوجه بولا آلور (الْكُفَّارُ) كافلار (كُلُّهُمْ) بارچاسیده (أَمْوَالُنَا) بزنگ
 ماللارمیزی (بِالْإِسْتِیْلَاءِ) جیكواری آرقاسنده (لَا) خوجه بولا آلماسلار (نُفُوسُنَا)
 اوزمیزی (إِلَّا) مگر خوجه بولا آلورلار (خَالِصَ رَقِیقْنَا) قلالارمزدن خالص قل
 بولغانلارغه غنه، (وَالْمَالُ الْقَدِیمُ) ایسکی خوجه سی (أَحَقُّ) تیوشلیره کدر (بِمَالِهِ)
 اوزینگ مالینه خوجه بولوده (قَبْلَ الْقِسْمَةِ) بولودن لك خوجه بولا آلور (مَجَانًا)
 بوشلای (وَبَعْدَهَا) بولنگاندن صوگ خوجه بولا آلور (بِالْقِیمَةِ) طوراطورغان
 بهاسنی بیروب یعنی اول نرسه فی برنرسه برابرینه آلقان بولسه، شول نرسه فی
 بیرر (اَوْ بِالثَّمَنِ) یاکه آقچه برابرینه آلور (اِنْ كَانَ مُشْتَرَى) اگرده آقچه
 ایله صاطب آلوغان بولسه . (مُسْلِمٌ) شوندی مسلمان (دَخَلَ) کرسه (دَارَ الْحَرْبِ)
 صوغش یورطینه (تَاجِرًا) صاتوچی بولوب (یَعْرُمُ) حرام بولور (عَلَيْهِ) اول صاتوچی
 مسلمانغه (الْخِيَانَةُ) خیانت قیلماقلق (وَالْفَتْرُ) وعده فی بوزو (بِهِمْ) صوغش ایته
 تورغان کافرلر برلن بولغان وعده فی بوزو (فَإِنْ خَانَ) ایندی اگر خیانت قیلسه
 (فِي شَيْءٍ) بر نرسه ده ماللارن اورلاو کبی (وَأَخْرَجَهُ) اول نرسه فی اسلام یورطینه
 چغارسه (تَصَلَّقَ) صدقه قیلور (بِهِ) اول نرسه برله (وَلَوْ دَخَلَ) اگر کرسه (حَرْبِي)
 صوغش اهلندن برسی (الْيَمْنَا) بزنگ یورطمزغه (بِأَمَانٍ) امان برله یعنی صوغش
 وقذنگ ضرر ایتمه و شرطی ایله رخصت بیرلسه (يُقَالُ) ایتولور (لَهُ) اول کسه گه
 (اِنْ أَقَمْتَ سَنَةً جُعِلَتْ دَمِيًّا) دیوب یعنی اگرده بزنگ بیرمزه بر یل طورساگ
 ذمی ایتولورسن، یعنی اسلام مملکتنگ جزیه تولهب طوروچی حکمنک بولورسن!
 (فَإِنْ قَامَ سَنَةً) اگرده بر یل طورسه (صَارَ) اوریلور (دَمِيًّا) ذمی بولوب (فَلَا
 يُمْكِنُ) ایرکلی ایتولمس (مِنَ الرُّجُوعِ) اوز یدرطلاربنه قایطودن (وَالْجَزِيَّةُ)

جزیه ننگ مقداری (عَلَى الْغَنِيِّ) بای بولغان کافرگه (فِي كُلِّ سَنَةٍ) هر یلده (ثَمَانِيَةً
وَأَرْبَعُونَ دِرْهَمًا) قرق سیگیز درهمدر (وَعَلَى وَسْطِ الْحَالِ) اورطه حالیلرگه (نِصْفَهُ)
موننگ یارطسی بیگرمی دورت درهمدر (وَعَلَى الْفَقِيرِ الْمُعْتَمِلِ) سلامت بولوب
کسبکه کچلی بولغان فقیر کمسه لرایچون (نِصْفُ الْوَسْطِ) اورطه حاللی توله کاتوننگ
یارطسی - یلغه اون ایکی درهمدر .

یلق جزیه توله وی

درهم	بزننگ مساب ایله	بای دیوله در قولونده	بزننگ مساب ایله
بای کشی گه	۴۸	۷ صوم ۲۰ تین	اون مگ درهمی بولغانغه
اورطه حاللیگه	۲۴	۳ صوم ۶۰ تین	اورطه حاللی کمسه ننگ صوماس ۲۰۰ درهم آزی اون مگ طولغانچه اورطه حال آطالادر .
فقیر کمسه گه	۱۲	۱ صوم ۸۰ تین	بیکی درهمدن کیم مالی بولغان کمسه در
			بزننگ مساب ایله ۳ صوم کمشدن مگ یارمغه چه ، بونالوغلار هرکنگ عالینه کوره بیگ یاخشی قویولغان . ایر بولغان خدمتکه یارقلی سلامت کمسه قولونده اوپوز صومدن کیم آنچه سی طور ساده یلینه بر صوم ۸۰ تیندن آرق توله مس

(وَتَوْضَعُ الْجَزِيَّةُ) جزیه بیلگوله نر (عَلَى الْكُتَابِي) بر کتاب ایله عمل ایتوچی
کتابی کافرلرگه ده (وَالْمَجْرُوسِ) دینی بولماغان مجوسلرگه (وَعَابِدُ الْوَتْنِ مِنَ الْعَجَمِ)
عربدن بولماغان پوطقه طابنوچی کشیلرگه جزیه بیلگولنلور (وَلَا تَوْضَعُ) جزیه
قویولماس (عَلَى عَابِدِ الْوَتْنِ مِنَ الْعَرَبِ) عربدن بولغان پوطقه طابنوچی کمسه گه
(وَالْمُرْتَدِّ) دخیده اسلامدن چقغان کمسه گه (وَلَا جَزِيَّةَ) جزیه توله یوق
(عَلَى مَنْ) شول کمسه لرگه (لَا يُقْتَلُ) اول کمسه لر صوغشده اولترلمش بولماس .
یعنی خاطن قز، صبیلاز، ضعیفلرگه جزیه بولماس (وَلَا عَلَى فَقِيرٍ غَيْرِ مُعْتَمِلٍ)

کسبکه کچی یتمی تورغان فقیرگه جزیه بوق . (وَلَا تُؤْخَذَ) جزیه آلونماس
 (مِنَ الْقَسَسِیْنِ) کافرلارنک عالمرندن (وَالرُّهْبَانِ) دخیله عابدلرندن (وَأَصْحَابِ
 الْعَوَامِ الْمُعْتَمِلِیْنَ) کسبکه کچلری یته طورغان کنیسه وچیرکه و خادملرندن
 (وَمَنْ أَسْلَمَ) بر ذمی سلیمان بولسه (أَوْ مَاتَ) یایسه ثولسه (وَعَلَيْهِ جَزِيَّةٌ) اوستنده
 جزیه تولاسی بولسه (سَقَطَتْ) اوستندان جزیه توشار (وَأَنْ اجْتَمَعَتْ) اگر جیولسه
 (جَزَيَتَانِ) ایکی جزیه (تَدَاخَلْتَا) برهوسی توشریلور (وَیُكَلَّفُ النَّمَى) دخی
 کافرلارنی کچلنمش بولور (اخْضَارَهَا) جزیه کیتورمکلیگه (بِنَفْسِهِ) اوزی (فَيُعْطَاهَا)
 بیرر اول جزیه نی (قَائِمًا) آباق اوزره (وَالْقَابِضُ مِنْهُ) اما جزیه نی آلوی کشی
 طرور (قَاعِدًا) اوطرب (وَفِي رَوَايَةٍ) ایکنچی بر سوزده (يَأْخُذُ) آلور مسلمان
 جزیه نی (بِتَلْبِيهِ) یاقاسندن طوطمی ایله (وَيَهْزَهُ) دخی سلکر آتی (وَيَقُولُ)
 ایتور (لَهُ) اول. دمیگه (اعْطِ الْجَزِيَّةَ يَادُمَى) بیر سین جزیه نی ای ذمی (وَفِي
 رَوَايَةٍ) بر روایتده ایتور: (يَاعِدُ وَاللَّهِ) ای الله نلک دشمانی بیر جزیه دیوب
 (وَتَجِبُ) جزیه واجب بولور (بِأَوَّلِ الْحَوْلِ) یلنک باشی ایله (وَيَجُوزُ) دخی درست
 بولور (أَنْ يُمَهِّلَهُ) دمیگه مهلت بیرمک (إِلَى آخِرِهِ) یلنک آقطنه چه (تَيْسِيرًا)
 جیکللیک قیلو بوزندن دمیگه بز نلک شریعتمزده هیچ کمنی خورلاو درست توگل
 تله سه کم بولسون !

(فصل)

(وَلَا يَجُوزُ اخْتِاثُ بَيْعَةٍ) نصارا چیرکه ولرن یاصاو درست بولماس (وَلَا كَنِيْسَةً)
 دخیله یهودیلر عبادتخانه سنی صالو یاراماس (فِي دَارِ الْإِسْلَامِ) اسلام یورطنده
 (وَيُعَادُ) قایتارب یاصالور (مَا أَنْتَهُمْ) واطولغان قدری (كَمَا كَانَ) الکه بولغانی
 کبی (وَلَا يُنْقَلُ) اورنوندن کوچرلمس (شَوْلِ) اورنلک غنه توزه تو درست (وَيُمَيِّزُ)
 آیرم قیلنور (أَهْلَ التَّمَةِ) ذمی کافرلر (عَنِ الْمُسْلِمِينَ) مسلمانلاردن (فِي زَيْتِهِمْ)
 کییملرندن (وَمَرَأَتِهِمْ) آطلاناچق نر سه لرنده (وَسُرُوجِهِمْ) دخیله اییه لرلرنده
 (وَقَلَانِسُهُمْ) همده باش کیوملرندن (بَوْرُ كُرْدِهِ) (وَلَا يَرْكَبُونَ الْحَيْلَ) آطغه

آطلاند رما سار (وَلَا يَجْمَلُونَ السَّلَاحَ) صوغش قرالى طاقما سار (وَتَجْعَلُ) باصالور
 (عَلَى أَبْوَابِهِمْ) ايشكلرى اوستنه قسابقالارينده (عَلَامَةً) بيلگو (حَتَّى لَا يَقِفَ)
 طوقتاماسون ايچون (عَلَيْهَا) قابقالار قاطنده (سَائِلٌ) مسلمان بولغان صدقه
 صوراغوچى كمسه (يَبْعُوهُمْ) آلاغه دعا قيلوب (سَائِلُكَ) سائلمزنىڭ خطا دعالرى اهل
 بولماغان كمسه لر ايچون قبول بولوچان توگل شول سببىن قابقه بويواو كيرهك
 بولمى ديگانلر (وَتُمَيِّزُ) آيروم قيلنور (نِسَائُهُمْ) آلارنىڭ خاطنلارى (عَنْ
 نِسَائِنَا) بىزنىڭ خاطنلارمىزدان (فِي الطَّرِيقِ) يورو بولنده (وَالْمَأْمَاتِ) مونجه لرده
 (بِعَلَامَةٍ) بيلگو ايله (وَيُؤْمَرُ النَّمَى) دىمى بيورلمش بولور (بَشَدِّ الزَّنَارِ مِنْ
 الصُّوفِ الْغَلِيظِ) قالون جوندىن بولغان زنار به يله و ايله (دُونَ الْأَبْرِيسِمِ) اما
 جفكلىن بولماسون (وَيُمْنَعُ) طيولمش بولور (عَنْ لِبَاسٍ) شوندى كيومنى
 (يَخْتَصُّ) آطاقلانغان بولور (بِأَهْلِ الْعِلْمِ) علم ايه سينه (وَالزُّهْدِ) دخيده
 تقوالىك ايه لرينه (وَالشَّرَفِ) الوغلق ايه لرينده (كَالصُّوفِ) چون كىي
 (وَنَحْوَهُ) آڭا اوخشاغاننى (وَلَا يَبْدَأُ) باشلاماس (بِالسَّلَامِ) سلام ايله يعنى سلام
 بىرماس (وَلَا بَأْسَ) ضرر يوق (بِرَدِّ سَلَامِهِ) دىمىنىڭ سلامىن قايطارو ايله (وَلَا يَزِيدُ
 الرَّادُّ) سلام قايطاروچى آرتدirmاس (عَلَى قَوْلِهِ) دىمىكىم ديگان سوزىننه (وَلَوْ قَالَ)
 اگر ايتسه (فِي جَوَابِهِ) جوابنده (وَالسَّلَامُ عَلَى مَنْ اتَّبَعَ الْهُدَى) دىوب (جَزَ) درست
 بولور (وَلَوْ قَالَ) اگر ايتسه لر (لِلنَّمَى) دىمىگه (أَطَالَ اللَّهُ بَقَاءَكَ) دىب (لَمْ يَجُزْ)
 درست بولماس يعنى الله تعالى سىنىڭ عمرىنى اوزن قيلغاي ايدى دىمىك (إِلَّا)
 مگر درست بولور بولاي ايتو (إِذَا تَوَيَّ) هرقيچان نيت ايتسه به (أَنى ايتوده) اطاله
 بقاءه (أَوْ زَاقَ طُورِ وَنَ) (لِاسْلَامِهِ) مسلمان بولمى اميدى ايچون (أَو لِمَنْفَعَةِ الْجَزِيَّةِ)
 ياكه جزيه فائده سى ايچون (وَيُضَيِّقُ) طار قيلور (عَلَيْهِ) اول دىمىگه (الطَّرِيقِ)
 يولنى (وَلَا يَنْقُصُ) بوزماس (عَهْدَ النَّمَى) دىمىنىڭ وعده سنى (إِلَّا) مگر بوزار (بِأَنِ
 يَلْعَقُ) طوطاشمق ايله (بِدَارِ الْحَرْبِ) صوغش يورطينه (أَوْ يَغْلِبُوا) يايسه اوستون
 بولماقلارى ايله (عَلَى مَوْضِعٍ) شوندى اورنغه (فَيُحَارِبُونَنَا) بس صوغشورلار بىزنىڭ

ایله (فَعْنَدَ ذَلِكَ) ایندی شول وقتک (هُم) آنلار (كَالْمُرْتَدِّينَ) دیندن چغوچیلار
 شیکلی در (الْأَنَّهُمْ) اماندیلر (يُسْتَرْقُونَ) قل ایتولش بولورلار (بِخِلَافِ الْمُرْتَدِّينَ
 مرتدلرنکی خلافچه (وَمَا أَلْحَرَّاجُ) خراج مالی یعنی یردان آلنغان توله و (وَالْجَزِيَّةُ)
 جزیه مالی (وَهْدِيَا أَهْلِ الْحَرْبِ) صوغش اهلینکی هدیه لری (تُصْرَفُ) طوطولور
 (فِي مَصَالِحِ الْمُسْلِمِينَ) مسلمانلارنکی فائده لرینه (كُسَدِ الثَّغُورِ) دشمان کیلوب باصودان
 قورقو اورنی بولغان اورنلارنی بیکله وکی (وَبِنَاءِ الْقَنَاطِيرِ) دخیک کوپر لر یا صاو
 (وَالْجُسُورِ) کوتهرمه کوپر لر توز وکی (وَأَرْزَاقِ الْقُضَاةِ) قاضیلارنکی رزقلاری کی
 (وَالْعُلَمَاءِ) عالمرنکی رزقلاری کی (وَالْغَزَاةِ) صوغشچیلارنکی رزقلاری کی (مَعَ أَوْلَادِهِمْ)
 آلارنکی بالالاری ایله برکه یعنی ایرلری صوغش بولغان صالدا تیلارنکی خاتون
 قزلارینه بالا چاغلارینه رزقلق بیریلور (وَالْعُمَالِ) خزینه گه مال جیوچیلارنکی
 رزقلاری ایچون طوطولور (وَمِنْ مَاتَ) خزینه دان وظیفه آلوجی بره و فات بولسه
 (قَبْلَ الْقَبْضِ) تیوشلی وظیفه سنی آلودان الیک (سَقَطَ) توشه ر (نَصِيْبُهُ) آلاطو
 رغان الشی یعنی آیلقلاب خدمت ایته طورغان بولسه آینکی باشنک بولسه بیرلی
 آخرنک بولسه طوغانلارینه بیریلور یعنی وارثلرینه طابشر ولور

(فصل)

(وَمَنْ ارْتَدَّ) براو (العیاذ بالله) دیندن چقسه (عُرِضَ عَلَيْهِ) اول کشیگه عرض
 ایتولور (الْإِسْلَامِ) اسلامگه کرونی (وَكُشِفَ) آچق ایتوب بیان ایتلور (شُبْهَتُهُ)
 شک قیلغان مساله سی (یعنی بره و مسلمان بولوبده اسلامنکی بر حکمیننه عقای
 ایرشمی صاطاشوب اسلامدن چقسه، بوکمه گه اسلامنکی شول حکمن آچق و عقللر
 قبول ایته تورغان دلیللر ایله کورسه تلور . . . (وَحُبْسُ) یابوب طوطولور
 (ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ) اوچ کونلر (اسْتَعْبَابًا) مستعبلک یوزندن (وَقِيلَ) ایتولش بولدی
 جابوب طور و حقننه (وَجُوبًا) واجبلک یوزندن دیوب (فَإِنْ لَمْ يُسَلِّمْ) ایندی
 شک طوطقان کمسه نکی شکری تمام حلق قایک ایکانن آکلاطولسه اویلانورغه
 اوچ کون وقتده بیرلسه شولایده اسلامغه قایتماسه (قُتِلَ) اولترلمش بولور

بو كمشه (فَإِنْ قَتَلَهُ) اگر اولترسه مرتدنى (رَجُلٌ) بر اير (قَبْلَ عَرَضِ الْإِسْلَامِ)
 اسلامنى عرض قىلودن الك (عَلَيْهِ) آثا (كِرِه) مكروه بولور اولترلوى (وَلَا
 شَىْءَ عَلَيْهِ) اما اولتروچيگه هيچ فرسه تيوش بولماس (وَالْمُرْتَدَّةُ) اسلامدن چققان
 خاتون (لَا تُقْتَلُ) اولترلمش بولماس (بَلْ تُجَبَّسُ) بلكى جابوب طوطولور (حَتَّى
 تَسْلَمَ) مسلمان بولوينه قدر (وَكُنَّا) اوشانداق جابوب طوطولور (الصَّبِيُّ
 الْمُؤْمِنُ) يمان ايله ياخشىنى آيوروچى صبى بالاده (وَيُزَوَّلُ) بتهر (مَلِكُ الْمُؤْتَدِ)
 مرتدنكى خوجالغى (عَنْ أَمْوَالِهِ) ماللاروندن (زَوَّالًا مَوْقُوفًا) وقىلى طوقطالور
 ايله گنه (فَإِنْ أَسْلَمَ) اگرده اسلامغه كرسه (عَادَ) كىرى قايطور (مَلِكُهُ) خوجالغى
 (فَإِنْ مَاتَ) اگر اولسه مرتد (أَوْ قُتِلَ) ياكه اولترلمش بولسه (فَكَسْبُ) اسلامه
 بس اول كشىنىك اسلامده بولغان كسى (لَوْرَثَتَهُ) وارثلىرى ايچون بولور
 (وَكَسْبُ رَدَّتِهِ) مرتد بولغان صوگى كسى (فِي^۲) غنىمت ماليدر (وَيُعْتَقُ)
 آزاد قىلمش بولور (مُدَبَّرُوهُ) اوزى اولگانندن صوگى آزاد قىلنورغه وعده
 قىلمش قىللارى (وَأَمْهَاتُ أَوْلَادِهِ) دخيمه بالا طوغدرغان كنيزه كلىرى (وَتَجَلُّ
 الدُّيُونُ) كيلهچه كده تولهرگه آلنغان بوروچلارى شول حالده توله نرگه تيوش
 بولوب اوريولور (الَّتِى) شوندى بوروچدر (عَلَيْهِ) اول مرتد اوستونه لازم
 ايدى . (وَالْمُرْتَدَّةُ) اسلامدن چققان خاتون (كَسْبُهَا) آنكى كسى (لَوْرَثَتَهَا)
 وارثلىرى فائىلسنه بولور (وَلِحَاقُهَا) طوطاشماقلى مرتدنكى (بِدَارِ الْحَرْبِ) صوغش
 يورطينه يعنى كافرلىر يورطينه (مَعَ الْحُكْمِ) حكم ايله (به) طوطاشوايله (كَالْمَوْتِ)
 اولو كيدير . (وَتَصْرَفَاتُ الْمُؤْتَدِ) مرتدنكى اش باشقاروى (عَلَى أَرْبَعَةِ أَقْسَامٍ)
 دورت بولك اوزرهدر (نَافِئَةً) اشكه آلونا طورغانى باردر (كَالطَّلَاقِ) طلاق كى
 (وَالْإِسْتِلَادِ) كنيزه گن بالا آناسى قىلو كى (وَقَبُولُ الْهَبَةِ) هبهنى
 قبول ايتو كى (وَأَسْقَاطُ الشَّفْعَةِ) شفعهنى توشرو كى شفعه
 كورشينىك يورطن چيت كشيگه صاطرماوى كى (وَبَاطِلٌ) باطل بولغان تصرفى

بار (كالنكاح) نكاح كى (وَالْتَبَيْع) حيوان بوغازلاو كى (وَمَوْقُوفٌ) تصرفىن طو
 قطا طلغانى بار (كَالْمُفَاوِضَةِ وَتَحْتَلَّى فِيهِ) طوقطا طولش بولونده اختلاف بولغان
 تصرفى بار (كَالتَّبَيْعِ) صاطو كى (وَالشَّرَاءِ) صاطب آلو كى (وَالرَّهْنِ) ايسر قويو
 زاكلا كى (وَالْأَجَارَةِ) جاللاو كى (وَالْهَبَةِ) نرسه باغشلاو هبه كى (وَالْإِعْتِقَاقِ) قل
 آزاد ايتو كى (وَالْتَبَايُرِ) قلن اوزى اولساندىن صوڭ آزاد قلوڭى شرطى كى
 (وَالْإِصْحَاحِ) درست سانالماس (رَدَّةُ مَجْنُونٍ) عقلسىزنىڭ دىندان چغوى
 (وَالصَّبِي) دخى صبينىڭ دىندىن چغوى (وَالْأَسْكَرَانِ) دخى ايسر كنىڭ دىندىن چغوى
 اگرده بولار ياخشى ايله ياماننى آيرىلق درجه ده بولماسه لار (وَالْإِصْحَاحِ) درست
 بولور (اِسْلَامُ الصَّبِيِّ الْمَمْنُونِ) صبينىڭ عقلى صاف يامان ايله ياخشىنى آيرغوچىنىڭ مسلمان
 بولوى نىنىڭ حضرت على كرام الله وجهه ييدى ياشنىڭ چاغنىڭ ايمان كىترودىن مقبول بولدى
 (فَصْلٌ) پادشاهنىڭ حكمندىن باش طارطوچىلار حالى بياننى .

(وَالْخَوَارِجُ) پادشاهنىڭ حكمندىن باش طارطوچىلار (يُدْعَوْنَ) اندىلىش بولورلار (لِلْإِسْتِسْلَامِ)
 بويون صنوغه (وَتُكْشَفُ) آچوب بىرىلور (شُبُهَتُهُمْ) آلارنىڭ شىبهه لرى (وَالْإِبْدَاءُ)
 باشلاماس (بِهِمْ) آلار ايله (الْأَمَامُ) باش پادشاه (بِقِتَالِ) اولتوشو ايله (حَتَّى
 يَبْدَأُ بِهِ) آلار اوزلرى صوغشنى باشلاغانغه قىدر (أَوْ يَجْتَمِعُوا لَهُ) ياكى صوغشو
 ايچون جيولولارىنه قىدر (وَعِنْدَ ذَلِكَ) شول چاقى (يُقَاتِلُهُمْ) صوغشور امام آلار
 ايله (حَتَّى يُفَرِّقَهُمْ) آلارنى طاراطقانغه قىدر (فَإِنْ كَانَتْ) اگر بولسه (لَهُمْ) اول
 باش طارطوچىلارنىڭ (فِتْنَةٍ) جيولغان كشىلىرى (أَجْهَزَ عَلَى جَرِيحِهِمْ) آزغانلارنىڭ
 جارالانغانلارن اوترر (وَاتَّبَعَ مُؤَلِّمُهُمْ) باشلقلارىنه ايه رر يعنى آزغانلار كوب
 كوب جماعت بولسالار بىرايكى كشىدىنگه عبارت بولماسه لار باشلقلارى قاچماسون
 ديه آرطىندان يورلور آنى صاقلانور (وَالْأَمَامُ) اگرده جماعتلارى جيولغان كشىلىرى
 بولماسه (فَلَا) جارالانغانلارن اولتولمس باشلقلارن صاقلانولمس (وَالْإِسْتِسْلَامُ) قو
 لغه آلونمس (ذَرَارِيهِمْ) نسلرى بالالارى (وَلَا يُغْنِمُ أَمْوَالُهُمْ) ماللارى مملكت
 فائده سىنه آلونماس (وَيَجُوزُ) درست بولور (الْقِتَالُ) صوغش (بِأَسْلِحَتِهِمْ) آلارنىڭ

قرال لری ایله (وَرَكُوبُ خَيْلِهِمْ) آتلارینه آطلانوا ایله (عَنْدَ الْحَاجَةِ) حاجت وقتینه
 (وَيَحْبِسُ) طوطوب طورور (الْأَمَامُ) امام (أَمْوَالُهُمْ) آلارنڭ ماللارن (حَتَّى يَتُوبُوا) توبه
 قیلوب اطاعتسکه قایتقنچه (فَيَرْدُهَا) توبه دن صوڭ قایتار ماللارن (عَلَيْهِمْ) آلاغه
 (وَمِنْهُمْ) باش طارقلارنڭ جیفان نرسه لری (مِنَ الزَّكَاةِ) زکاتین (وَالْعُشْرَ) عشردن
 (وَالْخَرَجَ) خراجدن بیر آفچه لارندن (مِنَ الْبِلَادِ الَّتِي) شوندى شهرلردن (غَلَبُوا
 عَلَيْهَا) اول شهرلرگه اوستون بولغانلار ایدی (لَمْ يَثْنِ الْإِمَامُ) امام ایکنچی قاط
 بولار آلغان کمسه لردن توله ولرنی آلماس (وَيُقْتَلُ الْمَأْخُودُ مِنْهُ) اوزندن توله و
 آلغان کمسه گه حکم ایتلور (بِاعَادَةِ الزَّكَاةِ) زکاتنی قایتارو ایله (وَالْعُشْرَ)
 دخیله عشرنی قایتارو ایله (إِنْ كَانَ) اگر بولسه (الْآخِرُ) بولارنی آلغان کشی
 (غَنِيًّا) بای بولسه (بِخِلَافِ الْخَرَجِ) خراجنڭ خلافچه (وَلَوْ قُتِلَ) اگر اولترسه
 (بَعْضُهُمْ) آزغنلرنڭ بعضلری (بَعْضًا) بعضلرینی (ثُمَّ ظَهَرْنَا عَلَيْهِمْ) موندىن صوڭ
 آلاغه اوستون بولساق (فَهُوَ) اول اولترلمش قان (هَدَرٌ) بوشدر (تولهدنی لازم
 ایتمس) (وَلَوْ غَلَبُوا) اگرده آزغنلار اوستون بولسالار (عَلَى بَلَدٍ) بر شهرمرگه
 (فَقَتَلَ رَجُلٌ مِنْ أَهْلِهِ) شهر اهلندن بر ایر اولترسه (رَجُلًا آخَرَ) ایکنچی بر
 ایرنی شول شهر اهلندن (ثُمَّ ظَهَرْنَا عَلَى الْبَلَدِ) شوندىن صوڭ اول شهرگه اوستون
 بولساق (قَبْلَ اسْتِقْرَارِكُمْ) آلارنڭ شول شهرگه خوجالقلاری اورناشقانغه چه
 (وَأَجْرَاءُ أَحْكَامِهِمْ) حکملرن یورته باشلاغانغه چه (وَجَبَ) تیوش بولور اولتروچیکه
 (الْقِصَاصُ) قصاص توله و (وَالْأُ) اگرده بزرنڭ اوستونلگمز آلار اورناشقاندىن
 صوڭ بولسه (فَهُوَ) اول وقتیه اولترلمشنىڭ قانی (هَدَرٌ) بوشدر (وَلَا يَأْتُمُ) گناهللی
 بولماس (الْعَادِلُ) عدللك طرفی امام (وَلَا يَضْمَنُ) دخیله توله مس (بِاتْلَافِ مَالِ
 الْبَاغِي) آزغنلارنڭ ماللارن نهره م ایتو ایله (أَوْ نَفْسِهِ) ياکه آزغننڭ اوزن
 هلاک ایتو ایله (وَالْبَاغِي) باش طارطوچى (يَأْتُمُ) گناهللی بولور (فِيمَا يَفْعَلُ)
 قیلغان اشنى (بِالْعَادِلِ) عادللر ایله (وَلَا يَضْمَنُ) شولای بولساده آزغنه توله مس
 یعنی توله و واجب بولماس. چونکه آزغنلارنڭ بو اولترولری اوزلری قاشنىه

تیوشلی صانالادر، آلا رچه حقیقت، آلا ر طرفندادر. نیتاکه حضرت علی خلیفه بولغان زمانده شومدی باش طارطو بولوب، قان توگو مال آلو خاتون قزجبرله و بولمش. صحابیلر جیولوب بولارغه قصاص توله و همه حد بولماوغه حکم ایتدیلر. (فَلَوْ قَتَلَ) اگر اولترسه (الْعَادِلُ) عدل طرفلق (الْبَاغِي) آزعن طرفلقی (وَرَثَهُ) میراث آلور. اگرده وارث بولسه (وَلَوْ قَتَلَهُ) اگر اولترسه عدلنی (الْبَاغِي) آزعن طرفلق (وَقَالَ) دخی ایتسه (قَتَلْتَهُ) اولتردم مین آنی (مُحَقًّا) حقی بولغان حالده دیسه (وَرَثَهُ) میراث آلور آناردن، اگرده وارث بولسه (وَأَنَّ قَالَ) اگر ایتسه (قَتَلْتَهُ مَبْطَلًا) تیوشسز اولتردم دیسه (لَمْ يَرِثَهُ) میراث آلماس آناردن.

(کتاب الصيد مع الذبایح)

(کتابُ الصَّيْدِ) کییک آولاو بیاننده کیلگان کفایدر اوشبو (مَعَ الذَّبَايِحِ) حیوانلار بوغازلاو برلن (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (الصَّيْدُ) کییک آولاو (بِالْكَلْبِ) ات برلن (وَالْفَهْمُ) دخی یولبارس برلن (وَالْبَازِي) دخی قارچغه برلن (وَالصَّقْرُ) دخی لاپین برلن (وَكُلُّ جَارِحٍ مُعَلَّمٍ) دخی هر بر ایره تلمش جراحت قیلوچی حیوان برلن (الْأَلْحَنَزِيرُ) مگر دوکغز برلن درست بولماس (وَقِيلَ) دخی ایتلمدی (الْأَسَدُ) مگر آرسلان برلن درست بولماس دیو (وَالذَّبُّبُ) دخی بوری برلن درست بولماس دیو (وَالثَّبُّبُ) دخی آیو برلن درست بولماس دیو (وَالْحِدَاءَةُ) دخی تیلگان برلن درست بولماس دیو (وَتَعْلُمُ الْكَلْبُ) اتنک ایرانونی بلنور (وَنَعْوُهُ) دخی ات کبی حیوانلارنک ایرانونی بلنور مثلا یولبارس کبی (بَنَرُكَ الْأَكْلُ) آشاوانی قویوی برلن بلنور (ثَلَاثُ مَرَّاتٍ) اوج مرتبه (فَيَعْلُ) بس حلال بولور (مَا اضْطَادَهُ) اتنک آولاغان کییکی (فِي الثَّالِثَةِ) اوچنچی مرتبه ده (وَقِيلَ) دخی ایتلمدی (تَعْلَمُهُ) اول اتنک ایره نوینی بلنور دیو (بِغَلْمَةِ ظَنِّ صَاحِبِهِ) اتنک اباسینک گمانینک غالب بولوی برلن (أَنَّهُ) درسئلکده اول ات (تَعْلَمُ) ایره ندی دیو (وَقِيلَ) دخی ایتلمدی (تَعْلَمُهُ) اتنک ایره نوینی بلنور دیو (يَقُولُ)

الصَّيَّادِينَ) آوچیلارنىڭ سوزلىرى بران (أَنَّهُ) درسنىڭكىدەك اول ات (رَلَمْ) اويراندى
 ديگان سوزلىرى بران (وَتَعْلَمُ الْبَازَى) دى قارچىغەنىڭ اويرانويىنى بىلنور (وَنَحْوَهُ)
 دى قارچىغەغە اوخشاغان قوشلارنىڭ اويرانويىنى بىلنور مىثلا لاچىن كىي (بِاجَابَتِهِ)
 قبول ايتوب كىلوى بران (إِذَا دُعِيَ) هرقيچان چاقىرلىش بولسە (فَإِذَا أُرْسِلَ) بس
 هرقيچان آوچى بىهرسە كىرەك مىسلمان بولسون كىرەك دى بولسون (الْجَارِحُ الْمَعْلَمُ)
 اويراتلىش جراحت قىلچى حيواننى (وَسَمَى) دى بىسم الله ايتسە (عِنْدَ أَرْسَالِهِ)
 اول جراحت قىلچى حيواننى بىهرگان وقتى (فَجَرَحَ) بس اول يىرلىش حيوان
 جراحتلىسە (صَيْدًا) كىيىكىنى (وَمَاتَ) دى ئولسە اول كىيىك (حَلٌّ) اول كىيىكىنى آشاو
 حلال بولور (وَأَنْ لَّمْ يَجْرَحْ) دى اگر جراحتلىسە اول كىيىك (لَمْ يَحَلَّ) اول كىيىكىنى
 آشاو حلال بولماس (وَكَذَا) دى اوشنىڭ قىلچى بولماس (لَوْ خَنَقَهُ) اگر اول جراحت
 قىلچى حيوان بولسە اول كىيىكىنى (أَوْ كَسَرَهُ) يايىسە كىيىكنىڭ براعضاسىنى مىندىرسە
 بس كىيىك ئولسە اول كىيىكىنى آشاغە حلال بولسى (فَإِنْ أَكَلَّ) بس اگر آشاسە
 آولاغان وقتى (مَنْهُ) اول كىيىكىدىن (الْفَهْدُ) بولبارس (أَوِ الْكَلْبُ) يايىسە ات
 (لَمْ يَحَلَّ) حلال بولماس اول كىيىكىنى آشاو (بِخِلَافِ الْبَازَى) قارچىغەنىڭ خلاپچە
 يعنى قارچىغە آولاغان حيواننى آشاسە اول كىيىكىنى آشاو حلال بولور (وَلَا يَحَلُّ) دى
 حلال بولماس (مَا أَصْطَادَهُ) اول آشاغان ات بران بولبارسنىڭ آولاغان كىيىكى (قَبْلَ
 هَذَا) اوشبو آشاماسدىن بورون (فَمَرَزَاكَانَ) كىرەك اول كىيىكىنى صاقلانمىش بولسون
 (فِي الْبَيْتِ) ايودە (أَوْ فِي الصَّخْرَاءِ) يايىسە ياپاندى صاقلانمىش بولسون (وَلَا) دى
 حلال بولماس (مَا يَصِيْدُهُ) اول آولاغاندى آشاغان بولباروس بران اتنىڭ
 آولاغان كىيىكى (بَعْدَهُ) آشاغاننىڭ صوكتىدە (حَتَّى يَصِيرَ) قايتاندا اورلىگانگە
 قىرى (مُعْلَمًا) اويراتلىش بولوب (بِمَا ذَكَرْنَا) بىز دىكر قىلغان نىرسە بران يعنى اوچ
 مرتبە آشاوتى قوبىوى بران يايىسە بوات ايراندى دىب ايسىنىڭ گمانى غالب
 بولو بران يايىسە آوچىلارنىڭ سوزى بران (وَلَوْ فَرَّ) دى اگر قاچسە (بَازَ)
 قارچىغە (مَنْ صَاحِبِهِ) اياسىدىن (وَلَمْ يُجِبْهُ) قبول ايتب كىلماسە اياسىنى (إِذَا

دُعَاهُ) هر قیچان ایاسی چاقرسه یعنی ایاسی چاقرخانده کیلماسه (ثُمَّ صَادَهُ) مونك صوئنده اول قارچغه بر کییکنی آولاسه (فَعَجَمَهُ) بس اول قارچغه نك حكمی (حُكْمُ الْكَلْبِ) اتنك حكمی کبیر (فِي الْوُجُوهِ) وجه لرده (كُلَّهَا) بارچه سنه یعنی اول قارچغه نك قاجوونسن بورون آولاغان کییکنی هم قاقچان صوئنده آولاغان کییکنی آشاو حلال بولماس ایراتلمش بولوب اورلگانگه قدری (وَلَوْ شَرِبَ) دخی اگر اچسه (الْكَلْبُ) اُت (مَنْ دَمَ الصَّيْدِ) کییکنك قانندن (وَلَمْ يَأْكُلْ) دخی آشاماسه (مَنْهُ) اول کییکن (شَيْئًا) هیچ برنرسه نی (حَلَّ) اول کییکنی آشاو حلال بولور (وَكُنْ) دخی اوشنداق حلال بولور (لَوْ اعْطَاهُ) اگر بیرسه اول اُت گه (صَاحِبُهُ) ایاسی بیرسه (مَنْهُ) اول کییکن یعنی کییکنك بر کیسك ایتن کیسب بیرسه (أَوْ خَطْفُهُ) یایسه اُت تارتوب آلسه کییکنی (مَنْ صَاحِبُهُ) ایاسندن ایاسنه بیرکان نك صوئند (فَأَكَلَ) بس آشاسه (مَنْهُ) اول کییکن بوصورتده حلال بولور (وَلَوْ قَطَعَ) دخی اگر کیسسه اُت یعنی اُزب آلسه (مَنْ الصَّيْدِ) کییکن دان (قِطْعَةً) بر کیسكنی (فَاكَلَهَا) بس آشاسه اول کیسكنی مونندن صوئك کییکن قاجب کیسسه (ثُمَّ اتَّبَعَهُ) مونك صوئند قووب توتسه کییکنی اُت (فَقَتَلَهُ) بس اولترسه اول کییکنی (وَلَمْ يَأْكُلْ) دخی آشاماسه اُت (مَنْهُ) اول کییکن (لَمْ يَحَلَّ) اول کییکنی آشاو حلال بولماس (وَلَوْ أَلْفَى) دخی اگر اُت تاشلاسه (مَا قَطَعَهُ) اول کییکن اُزب آلغان کیسكنی یعنی آشاماسه (فَاتَّبَعَهُ) بس کییکن قاجب کیسسه اُت آرتندن قووب توتسه اول کییکنی (فَقَتَلَهُ) بس اولترسه اول کییکنی (وَلَمْ يَأْكُلْ) دخی آشاماسا (مَنْهُ) اول کییکن دن (حَتَّى أَخَذَهُ) تا آلسه اول کییکنی (صَاحِبُهُ) اُت نك ایاسی (ثُمَّ مَرَّ) مونك صوئند اوتسه اول اُت (بِتِلْكَ الْقِطْعَةِ) اوشبو کییکن دن اُزب آلغان ایت کیساگی یانندان (فَاكَلَهَا) بس آشاسه اول ایت کیساگنی (حَلَّ) بو کییکنی آشاو حلال بولور (وَأَنْ أَدْرَكَ) دخی اگر ایرشسه (الْمُرْسَلُ) جراحت قیلوچی حیواننی یعنی اُتنی بیاروچی (الصَّيْدِ) ایراحتلی کییکنگه ایرشسه (حَيًّا) کییکنك ترك بولغان حالند (مِثْلَ حَيَوةِ الْمَذْبُوحِ) بوغارلانغان حیواننك تركلگی کبی ترك بولغان حالند (وَجِبَتْ) واجب بولور اول ایرشوچیگه (ذَكْوَتُهُ) اول کییکنی

بوغازلاو (فَإِنْ تَرَكَهَا) بس اگر قویسه اول کییکنی بوغازلاماينچه یعنی ترك حالند ایرشوبد
 بوغازلاماينچه (لَمْ يَحَلْ) حلال بولماس اول کییکنی آشاو (وَكُنَّا الْبَازِي) اوشنداق
 قارچغه نی بیاروچی (وَالصَّقَر) دخی لاجین نی بیاروچی (وَالسَّهْم) دخی اوق آتوچی
 یعنی جواحنلی کییک نك ترك حالند ایرشسه لار بوغازلاو واجب بولور (وَكُنَّا)
 اوشنداق حلال بولماس (إِنْ لَمْ يَتِمَّ كُنْ) اگر قدرت بولماسه (مَنْ ذَبَحَهُ) اول
 کییکنی بوغازلاو دان یعنی بوغازلاو ممکن بولماسه (لَضِيقِ الْوَقْتُ) وقت تار
 بولغانلغی اوچون (أَوْ لَقَدْ أَلَاةٌ) یایسه بوغازلی تورغان قورال بولماغلغی اوچون
 (كَأَلَاهِلِي) ایوده تورغان حیوانلار کبی مثلاً صغر قوی کییلر (إِذَا أَصَابَتْهُ) هر قیچان
 اول اهلی حیوانغه ایرشسه (آفَةً) آفت ایرشسه (أَوْ مَرَضٌ) یایسه آورو ایرشسه
 (إِنْ لَمْ يَتِمَّ كُنْ) اگر قدرت بولماسه (مَنْ ذَبَحَهُ) اول اهلی حیواننی بوغازلاو دان
 (لَا يَحَلْ) حلال بولماس اول اهلی حیواننی آشاو (بِذِكْرِ الْأَضْطَرَارِ) اضطراری
 بولغان بوغازلاو برلن یعنی تلاسه نیندی بیرری بولسون برییرینی جراحتلو برلن
 حلال بولماس (وَلَوْ وَقَعَ) دخی اگر توشسه (الصَّيْدُ) کییک (عَنْدِمْجُوسَى) بر
 مجوسینک آلدینه (وَقَدَّرَ) دخی کوچی یقسه (عَلَى ذَبْحِهِ) اول کییکنی بوغازلارغه
 (ثُمَّ) مونک صوکنک (مَاتَ) اولسه بوغازلاماينچه (لَمْ يُوَكَّلْ) آشالمش بولماس
 (وَلَوْ أُرْسِلَ) دخی اگر آوچی بیهرسه (كَلْبُهُ) اتنی (عَلَى صَيْدٍ) برکیینک اوزرینه
 (فَأَخَذَ) بس توتسه اول ات (غَيْرُهُ) بیارلمش کییک دان باشقه کییکنی (حَلَّ) حلال
 بولور اول کییکنی آشاو (وَلَوْ أُرْسِلَ) دخی اگر بیارسه آوچی اتنی (عَلَى صَيْدٍ كَثِيرٍ)
 کوب کییک اوزرینه (وَسَمَى) دخی بسم الله اینسه (مَرَّةً وَاحِدَةً) برمرتبه (يَحَلْ)
 حلال بولو (كُلُّ مَا) هر کییک (قَتَلَهُ) اولتردی ات اول کییکنی (بِتِلْكَ التَّسْمِيَةِ)
 اوشبو بسم الله برلن (بِخِلَافِ الشَّائِئِينَ) ایکی قوینک خلافتجه (اللَّتَيْنِ) شوندا این
 ایکی قوی (لَمْ يَضْجَعْ) یاتقزلمش بولمادی (أَحَدُهُمَا) اول ایکی قوینک برسنی
 (فَوْقَ الْأُخْرَى) ایکنچی استنه یعنی ایکی قوینی برسی استنه برسنی یاتقزماي
 بر بسم الله برلن بوغازلاسه درست بولماس (وَكَمُونُ الْفَهْدِ) یولبار و سنک یاشرنوی
 (لَا يَقْطَعُ) کیسماس (حُكْمُ الْأَرْسَالِ) بیرو حکمنی (وَكُنَّا الْكَلْبَ) اوشنداق ات نك
 یاشرنوی بیرو حکمنی کیسماس (إِذَا عُنَادَ) هر قیچان ات عادتلسه (عَادَتُهُ)

بولباروس عادتینه (وَإِذَا أَخَذَ) دخی هر قیدچان توتسه (الْجَارِحُ) جراحت قیلوچی
 حیوان (صَيْدًا) برکییکنی (بَعْدَ صَيْدٍ) برکییکنی توتقان صوگنده (بَارِسَالُ وَاحِدٍ)
 بریبروبلهن (حَلَّ الْكُلِّ) همه سی حلال بولور (مَا لَمْ يَغْرَضْ) یوز دونر مگان مدته
 (عَنْهُ) اول ایکنچی کییکن (بِاسْتِرَاحَةٍ) راحتلو برلن یعنی اولگی کییکنی توتقان
 صوگنده جال ایتب تورماسه (وَلَوْ أُرْسِلَ) دخی اگر آوچی جراحت قیلوچی حیوانی
 یبه رسه برکییکنی توتوب اولترسه (وَجُمِّمَ) دخی توقتاب تورسه (عَلَى الصَّيْدِ)
 کییک اوزرینه (زَمَانًا طَوِيلًا) اوزون زمان (فَمَرَّ) بس اوتسه (بِهِ) اول جراحت
 قیلوچی حیوان یانندن (صَيْدًا آخَرَ) ایکنچی کییک (فَقَتَلَهُ) بس ایکنچی کییکنی
 اولترسه (لَمْ يَحْلُ) حلال بولماس (الثَّانِي) ایکچسی (وَلَوْ مَرَّ) دخی اگر اوتسه
 (السَّهْمُ) اوق (مِنَ الصَّيْدِ الْمَقْصُودِ) مقصود بولغان کییکن (إِلَى صَيْدٍ آخَرَ) ایکنچی
 کییک گه (فَقَتَلَهُ) بس اول اوق ایکنچی کییکنی ده اولترسه (حَلًّا) هر ایکسی حلال
 بولورلر (وَلَوْ أُرْسِلَ) دخی اگر آوچی یبه رسه (بَازِيًا) قارچغه فی (عَلَى صَيْدٍ)
 کییک اوزرینه (فَنَزَلَ) بس اینسه یعنی قونسه اول قارچغه (عَلَى شَيْءٍ) برنرسه
 اوزرینه (ثُمَّ طَارَ) مونگ صوگنده اوچسه قارچغه (وَأَخَذَهُ) دخی توتسه اول کییکنی
 (حَلَّ) حلال بولور (أَنْ قَصَرَ) اگر قسقه بولسه (الزَّمَانُ) اول قارچغه ننگ قونب
 تورغان زمانی (بِقَدَرِ مَا) شول قدر گنه بولسه قونب توروی (لَا يَكُونُ) بولماس
 (تَمَكُّنًا) کوچ یتمکک بولماس اول قدر زمانک (لِلْإِسْتِرَاحَةِ) راحتلو گه (وَلَوْ
 أَخَذَ) دخی اگر توتسه (جَارِحٌ مُعْلَمٌ) اویراتلمش جراحت قیلوچی حیوان
 (صَيْدًا) برکییکنی (وَلَمْ يَغْلَمْ) دخی بلنمش بولماسه (هَلْ أُرْسِلَهُ) ایا بیردیمو اول
 جراحت قیلوچی حیوانی (أَحَدٌ) برکشی (أَمْلًا) یا ایسه بیرمه دیمو (لَا يَحْلُ) حلال
 بولماس اول کییکنی آشاو (وَأَنْ شَارَكَهُ) اگر بسم الله برلن یبولسگان اُنکه اورتاق
 بولسه (كَلَبٌ غَيْرُ مُعْلَمٍ) اویراتلمش بولماغان اُت (أَوْ كَلَبٌ مُّجُوسٍ) یا یسه مجوسی اُتی
 (أَوْ كَلَبٌ) یا یسه شوندا یین اُت اورتاق بولسه (لَمْ يُنْكَرْ) ذکر قیلنمادی (اسمُ اللَّهِ)
 الله تعالی ننگ اسمی (عَلَيْهِ) اول اُت اوزرینه یعنی اول اُتنی یبه رگاند بسم الله
 ایتلما دی (عَمْدًا) قصداً بسم الله ایتلما دی شوندا یین ایکی اُت برکییکنی توتسه لر
 (لَمْ يَحْلُ) حلال بولماس اول کییکنی آشاو (وَلَوْ رَدَّهُ) دخی اگر قایتارسه اول کییکنی

اوشبو ذکر قیلنغان اُتلردن برسی (عَلَيْهِ) اول اویراتلگان اُت اوزرینه (وَلَمْ
 يَجُوهْ) قایتاروچی اُت جراحتلمسه (مَعَهُ) اول ایراتلگان اُت برلن برکه (حَلَّ)
 حلال بولور اول کییکنی آشاو (وَكُرْه) دخی مکروه بولور (وَلَوْرَدَه) دخی اگر
 قایتارسه اول کییکنی (الْمَجُوسِ) مجوسی یعنی مجوس قایتاروب بیرسه (عَلَيْهِ)
 اول ایراتلمش اُت اوزرینه (أَوْغَرَاهُ) یایسه قزدرسه اول اُتنی مجوسی (فَزَادَ)
 بس آرتسه (عَدُوُّهُ) اُتنڭ آشغوی (لَمْ يَكُرْه) مکروه بولماس اول کییکنی آشاو
 (وَكُنَّا) دخی اوشنداق مکروه بولماس (لَوَلَمْ يَرُدَّ) اگر قایتاروب بیرمسه اول
 کییکنی (عَلَيْهِ) اول ایراتلگان اُت اوزرینه (الثَّانِي) ایکنچی اُت (بَلَّ) بلکه (حَمَلَهُ)
 قصد وحملة قیلسه ایکنچی اُت (عَلَيْهِ) اول ایراتلگان اُت اوزرینه (فَزَادَ) بس
 آرتسه (عَدُوُّهُ) اول ایراتلگان اُتنڭ آشغوی (وَلَوْرَسَلَهُ) دخی اگر یبارسه اول
 ایراتلگان اُتنی (مَجُوسٍ) مجوسی یبارسه (فَاغَرَاهُ) بس قزدرسه اول اُتنی (مُسْلِمٌ)
 برمسلمان (فَزَادَ) بس آرتسه (عَدُوُّهُ) اول مجوسی یبارگان اُتنڭ آشغوی (لَمْ يَحِلَّ)
 حلال بولماس اول کییکنی آشاو (وَتُعْتَبَرُ) دخی اعتبار قیلنور (الْأَهْلِيَّةُ) اهل بولوی
 یعنی مسلمان یا کنابی بولوی (وَعَمَمَهَا) دخی اهل بولماوی (عِنْدَ الْأَرْسَالِ) جراحت
 قیلوچی حیواننی یبارگان وقتنه (لَا) اهلیه اعتبار قیلنماس (عِنْدَ الْأَخْفِ) توتقان
 وقتنه یعنی برمسلمان جراحت قیلوچی حیواننی بسم الله اینب یبارسه (العیاذ بالله)
 توتقان وقتنه بوکشی مرتد بولسه اول کییکنی آشاو حلال بولور اگر بر مجوسی جراحت
 قیلوچی حیواننی بیرسه کییک گه مونڭ صوکنک مسلمان بولسه آولاغان کییکی آشارغه
 حلال بولماس (وَكُلُّ مَنْ) دخی هر آندالاین کشی (لَا يَحِلُّ) حلال بولماس
 (ذُكُوتُهُ) اول کشینڭ بوغازلاوی (فَهُوَ) بس اول کشی (كَالْمَجُوسِ) مجوسی کبیر
 (فِيمَا قُلْنَا) بز اینگان نرسه لرده (وَالْمُسْلِمُ) دخی مسلمان کشی (وَعِيره) دخی
 مسلمانن باشقه کشی (سَوَاءٌ) برابردر (فِي صَيْدِ السَّمَكِ) بالق آولاده (وَالْجَرَادِ)
 دخی چیکرتکه آولاده (وَلَوْ أَنْفَلْتَ) دخی اگر کییکنی کورگاچ اوچقنب کینسه (كَلْبِ)
 (الْمَجُوسِ) مجوسینڭ اُنی (وَلَمْ يَرْسَلَهُ) دخی یبارمسه اول اُتنی (صَاحِبُهُ) ایاسی
 یعنی مجوسی بلکه اوزی اچقنب کینسه (فَاغَرَاهُ) بس قزدرسه اول اُتنی (مُسْلِمٌ)

بر مسلم (بالصَّيْد) كِيِيك گه (فَاغْذُهُ) بس اول اَت كِيِيكنى توتسه (حَلَّ) حلال بولور اول كِيِيكنى آشاو .

(فصل) (وَمَنْ سَمِعَ) دضى بر كشى ايشتسه (حَسًا) برياشرن تاوشنى (ظَنَّهُ) گمان قيلسه اول تاوشنى (حَسَّ صَيْدٌ) كِيِيك تاوشى ديب (فَرَمَاهُ) بس آتسه تاوشى ايشتلگان كِيِيك گه (أَوْ أَرْسَلَ) يايسه يبه رسه (عَلَيْهِ) اول تاوشى ايشتلگان كِيِيك اوزرينه (جَارَهَا) جراحت قيلوچى حيواننى (فَأَصَابَ) بس ايرشسه اوق يايسه جراحت قيلوچى حيوان توتسه (غَيْرُهُ) تاوشى ايشتلگان حيواندن باشقه نى (حَلَّ الْمَصَابُ) ايرشلمش وتوتلمش كِيِيك حلال بولور (إِذَا كَانَ الْمَسْمُوعُ) هر قيچان ايشتلش تاوش بولسه (حَسَّ صَيْدٌ) كِيِيك تاوشى (وَلَوْ كَانَ) گرچه بولسه ده اول تاوشى (خَنْزِيرًا) دوڭغز تاوشى بولسه ده (بِخِلَافِ مَا) شونڭ خلافتچه كم (لَوْ ظَهَرَ) اگر ظاهر بولسه (أَنَّهُ) درستلكده اول تاوشى (أَدَمُ) آدم تاوشيدر (أَوْ حَيَوَانٌ أَهْلِيٌّ) يايسه اهلى بولغان حيوان تاوشيدر (فَأَنَّهُ) بس درستلكده شآن (لَا يَجِلُّ الْمَصَابُ) بو صورتده اوق ايرشلمش يا توتلمش كِيِيك حلال بولماس آثا يبارلمش نرسه كِيِيك بولماغانلىقى اوچون (وَالطَّيْرُ الْمُسْتَأْنَسُ) مونسلان ب ايوده تورا تورغان كِيِيك (وَالطَّبْطِ الْمَرْبُوطُ) دضى بيلنمش قر كجه سى (أَهْلِيَّانِ) اهلى لردر (حُكْمًا) حكمده (وَلَوْ أَصَابَ) دضى اگر اوق ايرشسه (الْمَسْمُوعُ حَسَّهُ) تاوشى ايشتامش حيوانغه (وَقَدْ ظَنَّهُ) تحقيق گمان قيلغان بولسه اول تاوشى ايشتلش حيواننى آتوچى كشى (أَدَمِيًّا) آدم ديب گمان قيلسه (فَظَهَرَ) بس ظاهر بولسه (صَيْدًا) كِيِيك بولوى (حَلَّ) حلال بولور اول كِيِيكنى آشاو (وَلَوْ رَمَى) دضى اگر آوچى اوق آتسه (الى طَائِرٍ) بر قوشقه (فَأَصَابَ) بس ايرشسه اوق (صَيْدًا) كِيِيك گه (وَمَرَّ) اوق آتلمش قوش اوتب اوچوب كيتسه (وَلَمْ يَعْلَمْ) دضى آوچى بلماسه (أَنَّهُ) درستلكده اول اوق آتلمش قوش (وَحَشَى) وحشى در (أَوْ أَهْلِيٌّ) يايسه اهلى در موني بلماسه (حَلَّ الصَّيْدُ) كِيِيك حلال بولور (بِخِلَافِ مَا) شونڭ خلافتچه كم (إِذَا رَمَى) هر قيچان آتسه آوچى (الى بَعِيرٍ) تيه گه (فَأَصَابَ) بس ايرشسه اوق (صَيْدًا) كِيِيك گه (وَلَمْ

يَعْلَمُ) دخی بولماسه آتوچی (أَنَّهُ) درسئلكك اول تیه (نَادُّ) قاقچوچی تیه می (أَمْلًا) یایسه قاقچوچی توگلمه (لَا يَحِلُّ) کيیک حلال بولماس (وَأَنْ عِلْمُ) دخی اگر آوچی بولسه (أَنَّهُ) درسئلكك اول تیه (نَادُّ) قاقچوچیدر دیو (حَلَّ) کيیک حلال بولور (وَلَوْ رُمِيَ) دخی اگر آوچی اوق آتسه (إِلَى سَمَكَةٍ) بالقغه (أَوْ جَرَادَةٍ) یایسه چکرتکه گه (فَأَصَابَ) بس اوق ایرشسه (صَيْدًا) کيیک گه (حَلَّ) حلال بولور اول کيیک (فِي أَحَدَى الرَّوَايَتَيْنِ) امام ابو یوسف دن ایکی روایتناک برسنده اما بر روایتده حلال بولماس (وَأَذْأَوْقَعُ) دخی هر قیچان توشسه (السَّهْمُ) اوق (بِالصَّيْدِ) کيیک گه (أَوْ جَرَحَهُ) یایسه جراحتلسه اول کيیک فی (الْجَارِحُ) جراحتلوچی حیوان (فَتَعَامَلَ) بس اول کيیک اوقنی یوکل کیتسه (حَتَّى غَابَ) تا کم غائب بولسه (عَنْ نَظَرِ الصَّائِدِ) آوچی ناک قاروندن یعنی کوزندن (وَلَمْ يَزَلْ) دخی آوچی همیشه بولسه (فِي طَلَبِهِ) اول کيیکنی استاوده (حَتَّى أَصَابَهُ) تا ایرشسه آوچی اول کيیک گه (مَيِّتًا) اولک حالنده یعنی کيیک اولگناچ (حَلَّ) کيیک حلال بولور (وَأَنْ قَعَدَ) دخی اگر آوچی اوتدرسه (عَنْ طَلَبِهِ) اول کيیکنی استاودن یعنی استامی بر آرز توقتاب تورسه (ثُمَّ أَصَابَهُ) موناک صوکنده آوچی کيیک گه ایرشسه (مَيِّتًا) اولک حالنده (لَمْ يَحِلَّ) کيیک حلال بولماس (وَكُنَّا) اوشنداق کيیک حلال بولماس (لَوْ وَجَدَ) اگر تابلمش بولسه (بِهِ) اول کيیک برلن (جَرَاةٌ أُخْرَى) ایکنچی جراحت اوق جراحتندن باشقه (وَلَوْ رُمِيَ) دخی اگر آوچی آتسه (صَيْدًا) کيیک فی (فَوَقَعَ) بس توشسه اول کيیک (فِي مَاءٍ) صوغه (أَوْ عَلَى سَطْحٍ) یایسه ایوتوباسینه توشسه (أَوْ جَبَلٍ) یایسه تاغغه توشسه (أَوْ شَجَرَةٍ) یایسه آغاچه توشسه (أَوْ حَائِطٍ) یایسه دیوارغه توشسه (أَوْ أَجْرَةٍ) یایسه تاش و کیر پیچ برلن بنا قیلنغان بناغه توشسه (ثُمَّ) موناک صوکنده (وَقَعَ) توشسه (مِنْهُ) اوشبو اورناردن (إِلَى الْأَرْضِ) بیگره توشسه هم اولسه (حَرُمٌ) اول کيیک حرام بولور (أَوْ رَمَاهُ) یایسه آتسه کيیک فی (فِي جَبَلٍ) تاغ باشند بولغان کيیک فی (فَقَرَدِي) بس توشسه اول کيیک (مِنْ مَوْضِعٍ) بر اورنندن (إِلَى مَوْضِعٍ) ایکنچی اورونغه (حَتَّى وَصَلَ) تا کم ایرشسه اول (إِلَى الْأَرْضِ) بیگره

(أَوْرَمَاهُ) يابسه آتسه اول كييك في بيوك اورنن (قَوَّعَ) بس توشه اول كييك
 (عَلَى رُمَحٍ مَنصُوبٍ) قادالمش سونگوگه (أَوْقَصَبَةُ قَائِمَةٌ) يابسه آياق اوزره تورا
 تورغان قامش غه توشه يعنى توشب قادالسه (لَمْ يَحُلْ) حلال بولماس اول كييك
 بوصورتلرده (الَّا) مگر حلال بولور (إِذَا أَبَانَ) هرقيچان كيسسه (رَأْسُهُ) اول
 كييككنك باشنى (بِالرَّيَّةِ) اوق آتو برلن موندىن صوك باشقه نرسه گه قادالسه ده
 حلال بولور (وَلَوْ وَقَعَ) دخی اگر توشه كييك (عَلَى الْأَرْضِ) بير اوزرينه (حَيًّا)
 ترك حالنك (فَمَاتَ) بس اولسه (أَوْ عَلَى جَبَلٍ) يابسه تاغ اوزرينه توشه (أَوْ ظَهَرَ بَيْتٌ)
 يابسه ايونك آرقاسى اوزرينه توشه (أَوْ أَجَرَةً مَوْضُوعَةً) يابسه قويلمش كيويچ
 اوزرينه توشه (أَوْ صَخْرَةً) يابسه تاش اوزرينه توشه (فَاسْتَقَرَّ) بس قرارلنسه
 (عَلَيْهَا) بودكر قيلنغان نرسه لر اوزرنك يعنى صوكره بيرگه توشماسه (حَلَّ) اول
 كييك حلال بولور (الَّا) مگر بوصورتك هم حلال بولماس (أَنْ تُصَيِّمَهُ) اول كييكگه
 ايرشماكلگى وقتنك (حَدَّةَ الصَّخْرَةِ) تاشنك اوتكونلگى (فَيَشُقُّ) بس يارور اول
 تاش (بَطْنُهُ) كييككنك قورصاغنى (فَيَحْرُمُ) بس حرام بولور اول كييك قورصاغى يارلو
 سببلى اولواحتمالى بولغانلقى اوچون (وَأَنْ كَانَ) دخی اگر بولسه (الطَّيْرُ) قوش
 (مَائِيًّا) صو قوشى بولسه (فَرَمَاهُ) بس آتسه آوچى اول قوشنى (فِي الْمَاءِ) صوده
 (حَلَّ) حلال بولور اول قوش (أَنْ لَمْ يَنْغَمَسْ) اگر چوماسه اول قوش (بِالْجِرَاحَةِ)
 جراحت برلن (فِيهِ) اول صوغه (وَلَا يَحُلْ) دخی حلال بولماس (الصَّيْدُ) كييك آولاماقلق
 (بِالْبَيْدَقَةِ) جراحتله مى اولتيره تورغان يومرى تاش برلن (وَعَرَضَ الْمَعْرَاضِ) دخی
 ايكى طرفى نچكه اورتاسى قالون قيورقسز اوق برلن اول اوق كييكگه تيگانك
 عرضى برلن بولور (وَالْعَصَاءُ) دخی طياق برلن كييك آولاو درست بولماس (الَّتِي)
 شونداين طياق كم (لِاحِدَةٍ) يوقدر اوتكونلگى (لَهَا) اول طياقنك (تُجْرَحُ)
 جراحت قله تورغان اوتكونلگى (وَبِالْحَجَرِ الثَّقِيلِ) دخی آغر تاش برلن كييك
 آولاو درست بولماس (وَلَوْ جَرَحَهُ) گرچه اول تاش كييكنى جراحتلسه ده (وَلَوْ كَانَ)
 دخی اگر بولسه (أَلَمْ يَمْزِ بِهِ) آنك برلن آتلمش تاش (خَفِيفًا) يكل بولسه (وَفِيهِ)

دخی اول تاشك بولسه (حَدَّة) اوتكونلك بولسه (حَلَّ) كييك حلال بولور (وَلَوْرَمَاهُ)
 دخی اگر آطسه اول كييكنى (بَمَرَّةٌ مَحْدُودَةٌ) اوتكون ونچكه آق تاش برلن (وَلَمْ
 يُجْرَحْهُ) دخی جراحتلماسه اول تاش كييكنى (لَمْ يَحْلُ) اول كييك حلال بولماس (وَلَوْ
 أَبَانَ) دخی اگر يارسه اول تاش (رَأْسُهُ) اول كييكنىك باشينى (أَوْ قَطَعَ) يايسه
 كيسسه اول تاش (أَوْ دَا جَهُ) موين تامولارينى (حَلَّ) حلال بولور اول كييك (وَلَوْرَمَاهُ)
 دخی اگر آطسه آوچى كييكنى (بَسِيفٍ) قلىچ برلن (أَوْ سَكِينٍ) يايسه پچاق برلن
 (حَلَّ) حلال بولور اول كييك (أَنْ جَرَحَهُ) اگر جراحتلسه اول قلىچ ياپچاق كييكنى
 (بَعْدَهُ) اوتكونلگى برلن (وَأَنْ جَرَحَ) دخی جراحتلسه (السَّهْمُ) اوق (أَوِ الْكَلْبُ)
 يايسه ات (صَيْدًا) كييكنى (جَرَحًا غَيْرَ مُلْتَمٍ) قان چغاروچى بولماغان جراحت برلن
 (قَبْلُ) اينلدى (يَحْلُ) اول كييك حلال بولور ديو (وَهُوَ) اول حلال بولوى (الْأَظْهَرُ)
 ظاهر اقدر (وَقِيلَ) دخی اينلدى (لَا يَحْلُ) حلال بولماس ديو (وَقِيلَ) دخی اينلدى
 (يَحْلُ) حلال بولور ديو (فِي الْجِرَاحَةِ الْكَبِيرَةِ) الوغ جراحتك (لَا) حلال بولماس ديو
 اينلدى (فِي الصَّغِيرَةِ) كچك جراحتك (وَلَوْ دُبِجَ) دخی اگر بوغازلانمش بولسه
 (شَاةً) قوى (وَلَمْ يَسَلْ) دخی آقماسه (مِنْهَا) اول قويدن (دَمٌ) قان آقماسه (فَعَلَى
 الْقَوَائِنِ) بس ايكى قول اوزرينه در يعنى بر قولك حلال بولماس ديوايتلدى بر
 قولك حلال ديوايتلدى (وَقِيلَ) دخی اينلدى (أَنْ تَجَرَّكَتَ) اگر قوى سلكنسه
 (حَلَّتْ) اول قوينى آشاو حلال بولور (وَلَوْ خَرَجَ الدَّمُ) دخی اگر قان چقسه (وَلَمْ
 تَجَرَّكَتْ) قوى سلكنسه (لَا تَحْلُ) اول قوى حلال بولماس (وَلَوْ أَصَابَ) دخی اگر
 ايرشسه (السَّهْمُ) اوق (ظَلَفُ الصَّيْدِ) كييكنىك طرناغيته (أَوْ قَرْنَهُ) يايسه كييكنىك
 موگزينه (حَلَّ) حلال بولور اول كييك (أَنْ أَدَمَاهُ) اگر قان چغارسه اوق اول
 كييكدن (وَلَوْ رَمَى) دخی اگر آطسه آوچى (صَيْدًا) كييكنى (فَقَطَعَ) بس كيسسه
 (عُضْوَهُ) كييكنىك بر اعضاسنى (أَوْ أَقْلَ) يايسه آزارقنى (مَنْ نَصَفَ رَأْسَهُ) باشينىك
 يارطسندن (حَلَّ الصَّيْدُ) كييك حلال بولور (لَا الْمَقْطُوعُ) كيسلاهش اعضاسى حلال
 بولماس (وَأَنْ قَطَعَ) دخی اگر كيسسه كييكنى (نَصْفَيْنِ) ايكى يارطيغه (أَوْ قَطَعَهُ)

يايىسە كىيسە اول كىيىكىنى (اثلاثًا) اوچ اولىشە (وَالْأَكْثَرُ) حال بولۇم كوبراگى
 (مِنْ مَوْخَرِهِ) آرت جانىنىن بولسە (أَوْ قَطَعَ) يايىسە كىيسە (نَصْفَ رَأْسِهِ) باشىنىڭ
 يارطىنى (أَوْ أَكْثَرَهُ) يايىسە باشىنىڭ كوبراگىنى (حَلَّ) حلال بولۇر (الْكُلِّ) اول
 كىيىكىنىڭ بارچەسى (وَلَوْ تَعَاقَى) دىخى اگر يايىشە (الْعُضْوُ الْمَقْطُوعُ) كىيسامىش
 اعضاسى (بِحِلِّهِ) اول كىيىكىنىڭ تىرسىنە (فَإِنْ كَانَ) بس اگر بولسە اول كىيسامىش
 اعضا (يَلْتَمِمْ) توزالور بولسە (لَوْ تَرَكَهُ) اگر قويسە اوز حالىنە (حَلَّ الْعُضْوُ) كىيسامىش
 اعضاسى حلال بولۇر (وَالْأَلَّ) اگر اوز حالنچە قويلغانى تزالورلك بولماسە (فَلَا)
 بس كىيسامىش اعضاسى حلال بولماس آندىن باشقەسى حلال بولۇر (وَلَا يَحِلُّ) دىخى
 حلال بولماس (صَيْدُ الْمُجُوسِ) مجوسىنىڭ آولاغان كىيىگى (وَالْمُرْتَدِّ) دىخى مرتدىنىڭ
 آولاغان كىيىگى (وَالْوُثْنَى) دىخى صنمگە عبادت قىلوچىنىڭ آولاغان كىيىگى (وَالْمُحْرَمِ)
 دىخى احرام باغلاغان كىيىنىڭ آولاغان كىيىگى (بِخِلَافِ الْيَهُودِي) يهودىلارنىڭ خلاىنچە
 يعنى تورات برلن عمل قىلوچىلارنىڭ خلاىنچە آلازنىڭ آولاغان كىيىگى حلال بولۇر
 (وَالنَّصَارَى) دىخى نصاراننىڭ خلاىنچە يعنى انجىل برلن عمل قىلوچىلارنىڭ خلاىنچە
 آلازنىڭ آولاغان كىيىكىنى آشاو حلال بولۇر (وَمَنْ رَمَى) دىخى بر كىشى آتسە (صَيْدًا)
 كىيىكىنى (فَأَصَابَهُ) بس ايرىشە اول كىيىكىگە (وَلَمْ يَتَخَنَّهْ) دىخى جراحتلەسە اول كىيىكىنى
 (فَرَمَاهُ) بس آتسە اول كىيىكىنى (آخِرُ) ايكنچى كىشى (فَقَتَلَهُ) بس اولترسە اول كىيىكىنى
 ايكنچى كىشى (فَهُوَ) بس اول كىيىك (لَهُ) اول ايكنچى كىشىگە در (وَيَحِلُّ) دىخى حلال
 بولۇر اول كىيىك (وَأَنْ أَخْخَنَهُ) دىخى اگر جراحتلەسە اول كىيىكىنى (الْأَوَّلُ) اول آطوچى
 موزنىڭ بولۇش اول كىيىكىنى ايكنچى كىشى آطوب اولترسە (فَهُوَ) بس اول كىيىك (لَهُ) اوّل
 آطوچىگە در (وَلَمْ يَحِلَّ) لىكن حلال بولماس اول كىيىك (وَيَضْمَنُ) دىخى تولر (الثانى)
 ايكنچى آطوب اولتروچى اوّل آطوچىگە (قِيَمَتُهُ) اول كىيىكىنىڭ قىيەتىنى تولر (مَجْرُوحًا)
 جراحتلىنگان حالدىكى قىيەتىنى (بِجِرَاحَةِ الْأَوَّلِ) اوّلگى آطوچىنىڭ جراحت قىلوى
 برلن (أَنْ عُلِمَ) اگر بلىنەش بولسە (حُصُولِ الْقَتْلِ) اول كىيىكىنى اولترونىڭ حاصل
 بولونى (بِالثانى) ايكنچى آطوچى برلن حاصل بولونى (وَأَنْ عُلِمَ) دىخى اگر بلىنەش

بولسه (حُصُولُهُ) اول كييك نى اولترونىڭ حاصل بولونى (بهما) ھرايىكى آطوچىنىڭ
 جراحتلىرى بىرلن (اَوْشُكُّ) يايىسە شىك قىلىنسە يەنى قايسى آطوچىنىڭ جراحتلىرى
 بىرلن كييكنىڭ اولونى بىلىنسە (حَرْمٌ) اول كييك حرام بولور (وَضَمِنَ الثَّانِي) دىخى
 ايكىنچى آطوچى تولر (مَانَقَصَتْهُ) كىمتىكان نرسە سىنى (جَرَّاحَتُهُ) اوزىنىڭ اول كييكنى
 جراحت قىلونىڭ كىمتىكان نرسە سىنى (وَنَصَفَ قِيَمَتَهُ) دىخى گىيىك نىڭ يارطى قىمىتىنى
 تولر (مَجْرُوحًا) جراحتلىنىش بولغان ھالىدىكى يارطى قىمىتىنى (بَجَرَّاحَتَيْنِ) ايكى
 جراحت بىرلن (اَوْ) يايىسە تولر (نَصَفَ قِيَمَتَهُ اللَّعْمُ) اول كييك نىڭ ايتىنىڭ يارطى
 قىمىتىنى (وَأَنْ كَانَ) دىخى اگر بولسە (الرَّامِي ثَانِيًا) ايكىنچى مرتبە آطوچى كىشى
 (هُوَ الْأَوَّلُ) اول اولىڭى آطوچى بولسە (فَعُكِّمُ الْأَبَاحَةُ) بىس مباح بولونىڭ ھكىمى (مَا
 قُلْنَا) بزايتىكان نرسە در يەنى ايكىنچى آطوچى اول آطوچىغە باشقە بولغان صورتى
 بزايتىكان نرسە در (فَصَارَ) بىس اورلور بوسورت (كَمَا) شول صورت كىي بولوب
 (لَوْرَمِي) اگر آطسە آوچى (صَيْدًا) كييكنى (عَلَى قُلَّةِ جَبَلٍ) تاغ توبە سىندە بولغان
 كييكنى (فَأَنزَلْنَاهُ) بىس جراحتلىسە اول كييكنى (ثُمَّ رَمَاهُ) مونىڭ سوڭىندە آطسە اول كييكنى
 شول كىشى (ثَانِيًا) ايكىنچى مرتبە (فَأَنزَلْنَاهُ) بىس آطوب توشرسە اول كييكنى تاغ توبە سىندىن
 (لَا يَحِلُّ) حلال بولماس اول كييك (وَيَحِلُّ) دىخى حلال بولور (صَيْدًا) شول كييكنى آولاماقلىق
 (لَا يُوْكَلُ) آشالمىس (لَحْمُهُ) اول كييكنىڭ ايتى (وَلَوْرَمِي) دىخى اگر آوچى آطسە (صَيْدًا)
 كييكنى (ثُمَّ رَمَاهُ) مونىڭ سوڭىندە آطسە اول كييكنى (آخِرُ) ايكىنچى كىشى (فَأَصَابَ)
 بىس ايرىشسە (سَهْمُ الثَّانِي) ايكىنچى آطوچىنىڭ اوغى (بِسَهْمِ الْأَوَّلِ) اولىڭى آتوچىنىڭ
 اوغىنە (فَرَدَهُ) بىس قايتارسە اولىڭى آتوچىنىڭ اوغى (إِلَى صَيْدٍ آخِرٍ) ايكىنچى
 كييك گە (فَقَتَّلَهُ) بىس اولتارسە اول ايكىنچى كييك نى (حَلَّ) حلال بولور اول كييك (أَنْ
 سَمِي) اگر اسم الله نى ايتسە (الثَّانِي) ايكىنچى آطوچى (وَلَوْرَمِي) دىخى اگر آطسە
 آوچى (صَيْدًا) كييك گە (بِعَرَاضٍ) قىرقىسز اورتاسى قالون ايكى طرفى نچكە
 اوق بىرلن (أَوْ بِنَقَّةٍ) يايىسە جرحىلىمى تورغان يومرى تاش بىرلن (فَأَصَابَ)
 بىس تىسە اول معراض يابىندىقە (سَهْمًا) ديوارغە قويغان اوقغە (فَرَقَعَهُ) بىس

كوتەرسە اولاقنى (قَتَل) بس ئولترسە اولاق (صَيْفًا) كىيىكنى (جَرَحًا) جىراحتلەپ
 ئولترسە (حَلَّ) حلال بولور اول كىيىك (وَلَوْ نَصَبَ) دىكى اگر آۋچى قورسە
 (شَبَكَةً) آۋنى (لِلصَّيْدِ) كىيىك اوچون (فِي أَرْضِ الْغَيْرِ) باشقە كىيىكنىڭ يىرىنە (فَوَقَعَ)
 بس توشسە (فِيهَا) اول آۋغە (صَيْدٌ) كىيىك توشسە (فَهُوَ) بس اول كىيىك (لَهُ) اول
 آۋقورغان كىيىگە بولور (وَأَنْ نَّصْبَهَا) دىكى اگر آۋنى قورسە (لِلْجَفَاءِ) كىيىترو
 اوچون كىيىك اوچون قورماسە كىيىك لىر توشسە اول آۋغە (لَمْ يَكُنْ) بولماس (لَهُ)
 اول آۋقورغان كىيى اوچون (حَقٌّ) حق بولماس (حَتَّى يَأْخُذَهُ) تاتوتوب آلمانىچە
 اول كىيىك لىرنى اماتوتوب آلسە اول كىيىكلەر آۋايەسى ئىكى بولور (وَمَنْ أَخَذَ) دىكى
 بىر كىيى توتسە وآلسە (صَيْدًا) كىيىكنى (أَوْ فَرَحَةً) يايىسە كىيىكنىڭ چېشىنى (أَوْ بَيْضَةً)
 يايىسە كىيىكنىڭ بومر قەسىنى (مَنْ ذَا رَجُلٍ) بىر ايرىنىڭ يورطىندان (أَوْ أَرْضِهِ) يايىسە
 بىر ايرىنىڭ يىزىدىن (فَهُوَ) اول كىيىك يايى بالاسى يايى بومر قەسى (لَهُ) اول آۋغۇچىغە
 بولور (إِلَّا) مگر آۋغۇچىغە بولماس (أَنْ يَغْلِقَ) يورطايەسىنىڭ بىكلەملىكى وقتىندە
 (الْبَابِ) يورطىنىڭ قابقاسىنى (لَأَحْرَازَهُ) اول كىيىكنى يايى چېشىنى قاچىرىمى صاقلار
 اوچون (فَعَيْنُهُنَّ) بس اوشىبو وقتىندە (يَمْلِكُهُ) مىلكىتور اول كىيىكنى يورطايىسى
 (وَلَوْ نَصَبَ) دىكى اگر آۋچى قورسە (شَبَكَةً) آۋنى (فَوَقَعَ) بس توشسە (فِيهَا)
 اول آۋغە (صَيْدٌ) كىيىك (أَوْ رَمَى) يايىسە آۋسە صوغە (شَصًا) بالقى آۋلى تورغان
 نىرسەنى يەنى قارماقنى (فَتَعَلَّقَتْ) بس توتاشسە يەنى ئەكسە (بِهِ) اول قارماقغە
 (سَمَكَةً) بالقى (فَاضْطَرَبَتْ) بس آۋغە توشكان بالقى بولدى قارماقغە (أَلَنْكَانَ) بالقىلار
 سىلكىنىسەلەر (حَتَّى انْقَطَعَتْ) تاكى كىيىلسە يەنى آۋولسە (الشَّبَكَةُ) آۋ (وَخِيطُ الشَّصِّ)
 دىكى قارماقنىڭ يىپى (فَخَلَصَا) بس قىتولسە بوبالقارلار (فَصَادَهُمَا) بس آۋولسە
 بوبالقارلارنى (آخِرَ) ايكىنچى كىيى (فَمِئًا) بس بوبالقارلار (لَهُ) اول ايكىنچى كىيىگە
 بولور (وَلَوْ لَمْ يَخْلُصْ) دىكى اگر قىتولماسەلەر بوبالقارلار (حَتَّى جَاءَ) تاكى كىيىلسە
 (الصَّائِدِ) آۋچى (وَقَدَّرَ) دىكى كۈچى يىتسە آۋچىنىڭ (عَلَى أَخْنَه) بوبالقارلارنى
 آۋغە (ثُمَّ خَلَصَ) مونىڭ صوڭىندە قىتولسە (وَأَنْفَلَتْ) يەنى كىيىەدىن قوتولسە صوڭىرە

ایکنچی کشی آولاسه ده (فَهْو) بس اول کییک یعنی بالق (عَلَى مَلَكَةٍ) آوچی نَکْ
 مَلَكَنده بولور (وَكُنَا) دخی اوشنداق آوچینک مَلَكَنده بولور
 (لَوْرُمِ) اگر آطسه آوچی (بِالسَّمَكَةِ) بالقنی (خَارِجَ الْمَاءِ) صونک طشینده یعنی
 قریینه (فَاضْطَرَبَتْ) بس سلکنسه اول بالق (ثُمَّ وَقَعَتْ) مونک صونکده توشسه
 اول بالق (فِي الْمَاءِ) صوغه (وَلَوْرُمِ) دخی اگر آطسه آوچی (صَيِّدًا) کییکنی
 (فَصْرَعَهُ) بس توشوره اول کییکنی (وَعَشَى عَلَيْهِ) دخی اول قوشنک هوشی کیتسه
 (ثُمَّ أَفَاقَ) مونک صونکده آینوسه اول قوش (فَطَارَ) بس اوچسه (فَافَّخَهُ) بس
 توتسه اول قوشنی (آَخِرُ) ایکنچی کشی (فَهْو) بس اول قوش (لَهُ) اول ایکنچیگه
 بولور (وَلَوْجَرَحَهُ) دخی اگر اول قوشنی جراحتلسه آوچی (جَرَمَةً مَخْنَةً)
 ضعیفلندرگوچی جراحت برلن (ثُمَّ بَرَأَ) مونک صونکده سلامتلسه اول قوش
 (فَطَارَ) بس اوچسه (فَافَّخَهُ) بس توتسه اول قوشنی (آَخِرُ) ایکنچی کشی (فَهْو)
 بس اول قوش (لِلْأَوَّلِ) اول آتقوچی کشی گه بولور یعنی جراحتلکان کشیگه بولور
 (فَصَحْلُ) اوشبو فصل آشاو حلال بولغان یایسه حرام بولغان یایسه مکروه بولغان
 یایسه مکروه بولماغان کییک لر نی بیانلادر (وَيَحْرُمُ) دخی حرام بولور (أَكْلُ كُلِّ
 دَيْنَابِ) هر بر آزوتش ایاسی حیواننی یعنی تشی برلن آولی تورغان حیواننی
 (مِنَ السَّبَاعِ) یرتقوچی حیوانلردن (وَدَي غَلَبِ) دخی هر ترناق ایاسی حیواننی یعنی
 ترناق ایله آولی تورغان حیواننی (مِنَ الطَّيْرِ) قوشلاردن (وَيَحْرُمُ) دخی حرام بولور
 آشاو (الضَّبْعُ) صرتلاننی یعنی بورصقنی یاللی بوری هم دییلور (وَالنَّعْلَبُ)
 دخی تلکونی آشاو حرام بولور (وَالْيَرْبُوعُ) دخی جمراننی آشاو حرام بولور (وَابْنُ
 عَرَسَ) دخی کوزهن فی آشاو حرام (وَالرَّخْمَةُ) دخی قرتسال دیسکان قوشنی
 آشاو حرام بولور (وَالْبَغَاثُ) دخی چیچق قدرلی «لوری» دیگان قوشنی آشاو
 حرام بولور (وَالْغُدَافُ) دخی قوزغن فی آشاو حرام بولور (وَالْغُرَابُ الْأَبْقَعُ)
 دخی آلا قارغانی آشاو حرام بولور (الَّذِي) شوندا این آلا قارغاکم (يَاكُلُ) آشار اول
 (الْجَيْفَةُ) ئوله کسه نی (وَيَعْلُ) دخی حلال بولور (غُرَابُ الزَّرْعِ) ایگن قارغاسی

(وَالْقَفَقُ) دخی صایصقان آشاو حلال بولور (وَاللَّقْلُقُ) دخی لکک تارتار حلال بولور (وَبِجْرُمُ) دخی حرام بولور (الضَّبُّ) صوصار (وَالضَّفْدُ) دخی تاش باقه (وَالْقَنْفُ) دخی کرپه حرام بولور (وَالسَّلْعَاتُ) دخی باقه حرام (وَالزُّنْبُورُ) دخی بال قورتنی آشاو حرام بولور (وَالْعَشْرَاتُ) دخی باشقه حشراتلر حرام بولور (کُلُّهَا) بارچه سینه (الْأَجْرَادُ) مگر چکرتکه حرام بولماس (وَلَوَّمَاتُ) گرچه اولسه ده اول چکرتکه (حَتَّى أَنْفِهِ) نیندی آفت اولوی برلن اولسه ده (وَلَحْمُ الْفَرَسِ) دخی آط ایتنی (حَرَامٌ) حرام در (مُطْلَقًا) کیراک صوغش اوچون کیراک صوغش اوچون بولماسون آط ایتنی آشاو ایله دوغز ایتنی آشاو برابر در (وَبِقُرُ الْوَحْشِ) دخی بلان صغری (وَحُمُرُ الْوَحْشِ) دخی وحشی ایشاکلر (وَعَنَمُ الْجَبَلِ) دخی تاغداغی وحشی قویلار (حَلَالٌ) حلال در (وَلَا يَجِلُّ) دخی حلال بولماس (مَنْ حَيَّوَانُ الْمَاءِ) صو حیوانندن (الْأُ) مگر حلال بولور (أَنْوَاعُ السَّمَكِ) بالقی نوعلری گنه (کُلُّهَا) بارچه سینه (وَلَا يَجِلُّ) دخی حلال بولماس (الطَّافِي) طافی حلال بولماس (مَنْهُ) اول بالقی دن (وَهُوَ) اول طافی (الْمَيْتُ) اولسگان بالقدر (حَتَّى أَنْفِهِ) معلوم آفتندن باشقه (وَيَجِلُّ) دخی حلال بولور (مَنْ بَطْنُهُ) طافی نکی قور صاغند بولغان نرسه (مَنْ السَّمَكِ) بالقندن بولغوجی (وَلَوْ قَطَعَهَا) اگر کیسیسه بالقی (فَمَاتَتْ) بس اولسه بالقی (حَلَّ الْمَقْطُوعِ) کیسلمش کیسا گیده حلال بولور (وَالْبَاقِي) دخی قالغانیده حلال بولور (وَفِي مَوْتِهِ) اول بالقنکی اولونده بولغوجیدر (بِالْحَرِّ) اسی لک برلن (أَوِ الْبَرْدِ) یایسه صالقنلق برلن (أَوْ كَثْرَةَ الْمَاءِ) یایسه صونکی بولغانچق بولوی برلن (رَوَايَتَانِ) ایکی روایت بولغوجیدر یعنی امام اعظم روایتنده حلال توگل امام محمد روایتنده حلال (وَلَوْ حُصِرَ) اگر حصر قیلنسه یعنی قسرقلانسه (السَّمَكِ) بالقنی (فِي أَجْمَةٍ) قوی آغاچلقلار آراسینه (أَوْ نَحْوَهَا) یایسه مونکی اوخشاشلی اورو نلارغه مثلا قوی قامشلقغه (فَمَاتَتْ) بس اولسه (لِضَيْقِ الْمَكَانِ) اورو ن تار بولغانلقلی اوچون (حَلَّ) اول بالقی حلال بولور (وَمَا) دخی شوندا این اورو ن کم (أَنْعَسَرُ) آچلسه (الْمَاءِ) صو (عَنْهُ) اول اورو نندن یعنی صوبتب بالقی قوری بیرده قالسه (أَوِ الْقَاهُ) یایسه تاشلاسه

اول بالقنى (الْبَجْرُ) دريا (الى السَّاحِلِ) دريا قريبنه (حَيًّا) ترك حاله (فَمَاتَ) بس
اولسه اول بالق (يَجْلُ) حلال بولور (وَلَوْ وَجَدَ) دخی اگر تابلمش بولسه (سَمَكَةً) بالق
(عَلَى الْأَرْضِ) بيدر اوزرنده (مَيْتَةً) اولوك حاله (تَحُلُّ) حلال بولور اول بالق (وَلَوْ
وَجَدَ) دخی اگر تابلمش بولسه (نَصْفُ سَمَكَةٍ) ببر بالق نك يارطسى (فِي الْمَاءِ) صوده
(لَمْ يَجْلُ) حلال بولماس (إِلَّا) مگر حلال بولور (أَذَاظَهَرَ) هر قیچان ظاهر بولسه (أَنَّهُا)
درستلکده اول بالق (مَقْطُوعَةً) کیسلمشدر (بَسِيفٍ) قلچ برلن (أَوْ نَحْوَهُ) یایسه
قلچ قه اوخاشلى نرسه لر برلن (وَلَوْ اشْتَرَى) دخی اگر صاتوب آلسه (السَّمَكَةَ)
بالقنى (فِي خَيْطٍ) ببده باغلاغان بالقنى (وَهِيَ) حالبوکم اول بالق (فِي الْمَاءِ) صوده
بولسه (وَقَبْضُ) دخی آلسه صاتوب آلوجى (الْخَيْطُ) ببى (ثُمَّ دَفَعَهُ) مونك صوئند
بیرسه اول ببى (إِلَى الْبَائِعِ) صاتوچیغه (وَقَالَ) دخی ایتسه صاتوب آلوجى (لَهُ) اول
صاتوچیغه (أَحْفَظَهَا) صاقلاسین اول بالقنى دیسه (فَابْتَلَعَهَا) بس یوتسه اول صاتوب
آلنگان بالقنى (سَمَكَةً أُخْرَى) ایکنچی بالق (فَالثَّانِيَةُ) بس ایکنچی بالق (لِلْبَائِعِ)
صاتوچیغه (وَيُخْرِجُ) دخی چغارر (الْأُولَى) اولسگی بالقنى یوتقان بالق قور صاغندن
(وَيَسْلُمُهَا) دخی تابشرر اول اولسگی بالقنى (إِلَى الْمُشْتَرَى) صاتوب آلوجیغه (مَنْ
غَيْرَ خِيَارٍ) اختیاردن باشقه (وَأَنْ نَقَصَهَا) دخی اگر کیمتسه ده اول صاتوب آلنمش
بالقنى (الْإِبْتِلَاعُ) یوتو (وَلَوْ ابْتَلَعَتْ) دخی اگر یوتسه (الْمَرْبُوطَةُ) بیلنمش بالق
(أُخْرَى) ایکنچی بالقنى (فَهُمَا) بس بوايکی بالق (لِلْمُشْتَرَى) صاتوب آلوجیغه
بولور (إِنْ كَانَ) اگر بولسه (قَبْضُهَا) آلغان بولسه اول بالقنى (أَوَّلًا) اول .
(فصل) اوشبو فصل حیوان بوغازلاونك حکم لری بیاننددر (وَذَبِيحَةُ الْمُسْلِمِ)
مسلمان نك بوغازلاغان حیوانی (وَالْكَتَابِيُّ) دخی کتابی کافر نك بوغازلاغان حیوانی
(حَلَالٌ) حلال در (بِخِلَافِ ذَبِيحَةِ الْمُجُوسِ) مجوسینك بوغازلاغان حیوانینك خلافتچه
(وَالْمُرْتَدِّ) دخی مرتد نك بوغازلاغان حیوانینك خلافتچه (وَالْوَثْنَى) دخی صنم گه
عبادت قیلوجی کافر نك بوغازلاغان حیوانینك خلافتچه (مُطْلَقًا) مطلقا یعنی کیراک
ذمی بولسون کیراک حربی بولسون (وَذَبِيحَةُ الْمُجْرِمِ) دخی احرام باغلاغان کشینك

بوغازلاغان حیوانینڭ خلافتچە بولار حلال بولماس (وَمَا) دخی شول حیوان (ذُبِحَ)
 بوغازلانمیش بولدی (مَنْ الصَّيْدُ) کییککن (فِي الْحَرَمِ) حرم بیرونک (حَرَامٌ) حرامدر اول
 حیوان (وَلَوْ كَانَ) گرچه بولسه ده (الْتَّابِعُ) بوغازلاوچی کشی (حَلَالًا) حلال بولسه ده
 یعنی احرام باغلاماغان کشی بولسه ده (وَمَا) دخی شول حیوان کم (ذَبَحَهُ) بوغازلاسه اول
 حیواننی (الصَّبِيُّ) صبی (وَالْمَرْأَةُ) دخی خاتون کشی بوغازلاسه (وَالْمَجْنُونُ) دخی
 دیوانه کشی بوغازلاسه (وَالسَّكَرَانُ) دخی ایسرك کشی بوغازلاسه (اِنْ كَانَ) اگر
 بولسه بلارنڭ هر بوسینڭ (يَقْدِرُ) کوچی یتار بولسه (عَلَى النَّبِیحِ) بوغازلاواوزرینه
 (وَيَعْقُلُ) دخی بلور بولسه (التَّسْمِيَةُ) بسم الله فی (حَلٍّ) بلارنڭ بوغازلاغان
 حیوانلارنی آشاو حلال بولور (وَالْأُثْرُ) اگر بوغازلاو بولن بسم الله فی بلماسه لر (فَلَا)
 بس بولارنڭ بوغازلاغان حیوانی درست بولماس (وَمَتَرُكَ التَّسْمِيَةَ) بسم الله فی ترك
 قیلوچینڭ بوغازلاغان حیوانی (عَمْدًا) قصد قیلوب ترك قیلوچینڭ (مِيتَةً)
 اوله کسه در (وَمَتَرُكَهَا نَاسِيًا) دخی اونطب بسم الله فی ترك قیلنمیش کشینڭ
 بوغازلاغان حیوانی (حَلَالًا) حلالدر (وَوَقْتُ التَّسْمِيَةِ) بسم الله ایتونڭ وقتی فی
 غَیْرِ الصَّيْدِ کییککن باشقه ده (عِنْدَ النَّبِیحِ) بوغازلاغان وقتندر (وَفِي الصَّيْدِ)
 دخی کییکک بسم الله ایتونڭ وقتی (عِنْدَ الرَّمْيِ) اوق آطقان وقتندر (أَوْ أَرْسَالَ
 الْجَارِحِ) یایسه جراحت قیلوچی حیواننی یبه رگن وقتندر (وَلَوْ أَضْجَعُ) دخی اگر
 یاطقرسه (شَاةً) قوینی (وَسَمَى) دخی بسم الله ایتسه (وَذَبَحَ) دخی بوغازلاسه (غَیْرَهَا)
 باشقه قوینی (بِتِلْكَ التَّسْمِيَةِ) اوشبو بسم الله بولن (لَمْ تَحَلَّ) حلال بولماس (بِخِلَافِ
 الْأَرْسَالِ) جراحت قیلوچی حیواننی بیرونڭ خلافتچە (وَالرَّمْيِ) دخی اوق آطونڭ
 خلافتچە بولارده بسم الله آیتو آله گه بولور نینمى قوشغه ایرشسه ده حلال بولور
 (وَلَوْ أَضْجَعُ) دخی اگر یاطقرسه (شَاةً) قوینی (وَسَمَى) دخی بسم الله آیتسه (ثُمَّ
 رَمَى) مونڭ صوکنده آطسه (السَّكِينِ) پچاقنی (وَذَبَحَ) دخی بوغازلاسه قوینی (بِآخِرِ)
 ایکنچی پچاق بولن (حَلَّتْ) حلال بولور اول قوی (وَلَوْ سَمَى) دخی اگر بسم الله
 ایتسه (عَلَى سَهْمٍ) اوق اوزرینه (ثُمَّ رَمَى) مونڭ صوکنده آطسه (بِغَیْرِهِ) باشقه

اوق برلن (فقتل) بس اولنرسه كييكنى (لَمْ يَجَلَّ) حلال بولماس اول كييك (وَلَوْ قَالَ)
 دخی اگر آیتسه (فِي التَّسْمِيَةِ) بسم الله آیتوده (بِسْمِ اللَّهِ وَحَمَّدٍ رَسُولُ اللَّهِ) دیوب
 (بِالرَّفْعِ) محمد دیگان سوزنك دالینك اُترسی برلن (وَالنَّصَبِ) یایسه دالینك
 اُستی برلن (أَوْ) یایسه تسمیه ده آیتسه (بِسْمِ اللَّهِ اللَّهُمَّ تَقَبَّلْ مِنِّي) دیسه یعنی الله نك
 اسمی برلن بوغازلا یمن بو حیواننی ای الله قبول ایتكای ایدك بو حیواننی میندن
 دیسه (أَوْ مِنْ فُلَانٍ) یایسه فلان کشیدن دیسه (حَلَّ) حلال بولور (وَكُرَهُ) دخی مکر وه بولور
 (وَلَوْ قَالَ) دخی اگر آیتسه (بِسْمِ اللَّهِ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ) دیب (بِالْجَرِّ) محمد دیگان
 سوزنك دالینك آستی برلن (لَمْ يَجَلَّ) حلال بولماس (وَلَوْ قَالَ) دخی اگر آیتسه
 (بَسْمَلٌ) بسمل دیو (بَغَيْرِهَا) هادن باشقه (وَقَصَّ) دخی قصه قیلسه (به) اول بسمل
 دیگان سوزی برلن (التَّسْمِيَةِ) بسم الله فی (حَلَّ) بوغازلاغان حیوانی درست بولور
 (وَلَوْ قَالَ) دخی اگر آیتسه بوغازلاغان وقتك (اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي) دیسه یعنی ای الله
 میننی یارلقاغل معنا سنك (وَقَصَّ) دخی قصه قیلسه (به) بو (اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي) دیگان
 سوزندن (التَّسْمِيَةِ) بسم الله فی قصه قیلسه (لَمْ يَجَلَّ) حلال بولماس (وَلَوْ سَجَّ) دخی
 اگر بوغازلاغان وقتك سبحان الله دیسه (أَوْ حَمَدٌ) یایسه الحمد لله دیسه (أَوْ كَبَّرَ)
 یایسه الله اكبر دیسه (وَقَصَّ) دخی قصه قیلسه (به) بوسوزلر برلن (التَّسْمِيَةِ) بسم
 الله فی قصه قیلسه (حَلَّ) حلال بولور (وَلَوْ عَطَسَ) دخی اگر توچكرسه (عَنْكَ النَّبِیُّ)
 بوغازلاغان وقتك (فَعَمَدٌ) بس حمد آیتسه (لَهُ) اول توچكرگانلكی اوچون (لَمْ يَجَلَّ)
 حلال بولماس بوغازلاغان حیوانی (فِي الْأَصَحِّ) درستراك روايتك (وَلَوْ سَمَى) دخی
 اگر بسم الله آیتسه (ثُمَّ عَمَلٌ) مونك صوئنك عمل قیلسه یعنی اشلهسه (عَمَلًا آخِرَ)
 ایتكچی اشنی (قَبْلَ النَّبِیِّ) بوغازلاماسدن بورون (قِيلَ) ایتلمش بولدی (أَنْ)
 كَانُ) اگر بولسه عمل قیلغان نرسه سی (قَلِيلًا) آز بولسه (كُثْرَبَ مَاءٍ) صو اوچو كبی
 (أَوْ تَكَلَّمَ إِنْسَانٌ) یایسه بر آدمگه برسوز سوزلو كبی (حَلَّ) حلال بولور بوغازلاغان
 حیوانی (وَالَا) اگر اشلگان نرسه سی آز بولماسه كوب بولسه مثلا طهارت آلو كبی
 (فَلَا) بسم حلال بولماس (وَالنَّبِیُّ) دخی بوغازلاو (بَيْنَ الْخَلْقِ) بوغاز آراسی برلن

(وَاللَّبَّةُ) دخی تیون آراسنده در یعنی شول ایکی آرا دان بوغازلاو تیوش (وَالْعُرُوقُ)
(الْمَقْطُوعَةُ) دخی کیسلمش تامورلار (فیه) اول بوغازلاغانده (أَرْبَعَةٌ) دورت تاموردر
(الْحَلْقُومُ) صولو جری تورغان تاموردر برسی (وَالْمَرَى) دخی آش برلن صوجری
تورغان تاموردر ایکنچسی (وَالْوَدْجَانُ) دخی ایکی یاقداغی ایکی قان جری تورغان
تامورلاردر او چونچسی برلن دورتنچسی (وَالْأُبْدُ) دخی چاره یوقدر (مَنْ قَطَعَ ثَلَاثَةً) اوج
تامورلارنی کیسودان (منها) اول دورت تاموردان (أَيُّهَا كَأَنْتَ) کیرهك دورت تامورنك
قایسیلری بولسون (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (النَّبِيحُ) بوغازلاماق (بِكُلِّ مُحَدَّد) هر بر
اوتكون نرسه برلن (أَنْهَرُ) آغزسه اول اوتكون نرسه (الذِّمَّ) قان نننی (الْأَمْرُ) مگر
بوغازلاو درست بولماس (السِّنُّ الْمُتَّصِلُ) یاگاقغه توتاشقان سویهك برلن
(وَالظَّفَرُ الْمُتَّصِلُ) دخی قولغه یاآیاغه توتاش ترناق برلن (وَالْقَرْنَ الْمُتَّصِلُ)
دخی باشقه توتاش موگز برلن (فَإِنَّ الْمَنْبُوحَ) بس درسلکده بوغازلانمش
حیوان (بِهَا) اوشبو توتاش بولغان تش ترناق موگز برلن (مِئْتَةٌ) اولکسه در
(وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (النَّبِيحُ) بوغازلاماق (بِالْمَنْفَعِلِ) آیورلغوجی برلن
(منها) تش ترناق موگز دان یعنی بولارنك آیورلغانلاری برلن بوغازلاو درست
بولور (الْأَمْرُ) لکن (أَنَّ النَّبِيحَ) درستلکده بوغازلاماق بولار برلن (مَكْرُوهٌ)
مکروهدر (وَكُنَّا) دخی اوشنداق بوغازلاماق مکروه بولور (بِالْعَظْمِ) سویهك
برلن (وَبِكُلِّ مَا) دخی هر آندالاین نرسه برلن بوغازلاماق مکروه بولور (فیه)
بولغوجیبر اول نرسه ده (ابْطَاءُ الْأَمَاتَةِ) اولترونی کیچکتر (وَيُسْتَجَبُ) دخی مستعجب
بولور (أَحَدُ السَّكِينِ) بچاقنی اوتگون قیلماق (قَبْلَ الْأَضْجَاعِ) بوغازلی تورغان
حیواننی یا تفرماسدن بورون (وَيَكْرَهُ) دخی بچاقنی اوتكون قیلماق مکروه بولور یعنی
قایراماق (بَعْدَهُ) یا تفرغان نك صوگنده (وَمَنْ بَلَغَ) دخی بر کشی ایرشدنرسه
(السَّكِينِ) بچاقنی (النَّخَاعُ) موین سویه کینك آرقه ییلکینه (أَوْ قَطَعَ) یایسه
کیسه (رَأْسُهُ) باشنی بتونلای (حَلَّ) حلال بولور (وَكْرَهُ) دخی مکروه بولور
(وَكُلُّ زِيَادَةٍ تَعْنِيْبِ) هر بر آرتق عذاب قیلو (لَا يُجْتَنَى) محتاج بولنماس بولسه

(الْيَهْمَا) اول آرتق عذاب قیلوغه (مَكْرُوهَةً) مکروهه در اول آرتق عذاب قیلو
 (كَجَرِّ الْمَنْبُوحِ) بوغازلانمش حیوانتی تارتو کبی (برجله) آياغی برلن (إِلَى
 الْمَنْبِجِ) بوغازلی تورغان اورنغه (وَسَلَخَهُ) دخی بوغازلانمش حیواننک تیرسنی
 طوناو کبی (قَبْلَ أَنْ يَتَّمَ) تمام بولماسدان بورون (مَوْتُهُ) اول بوغازلانمش
 حیواننک اولوی (وَكُنَّا) دخی اوشنداق تیرسنی طوناو مکروه بولور (لَوَمَاتُ)
 اگر بوغازلانمش حیوان اولسه (وَلَمْ يَبْرُدْ) دخی صالحقلانمه سه (أَيْضًا) ینه ده (عَنْ
 الْبَعْضِ) بعض عالمر قاشنده (وَلَوْ ذَبَحَ) دخی اگر حیواننی بوغازلاسه (مَنْ الْقَفَاءِ)
 ییلاکه سنمن (وَبَقِيَ) دخی قالسه اول بوغازلانغان حیوان (حَيًّا) ترك بولوب
 قالسه (حَتَّى قَطَعَ) کیسکانگه قدری (الْعُرْوَقِ الثَّلَاثَةِ) اوچ تامورنی (حَلَّ) حلال
 بولور (وَكُوْنَهُ) دخی مکروه بولور (وَالْأَ) اگر اوچ تامورنی کیسکانگه قدر ترك
 بولوب قالسه (فَلَا) بس حلال بولماس (وَمَا) دخی شول حیوان کم (اسْتَأْنَسَ)
 ایوگه مونس بولسه (مَنْ الصَّيْدِ) کیسکین (فَنَكُوْتُهُ) بس اول کیسکینک بوغازلانی
 (الْتَّبِيعُ) توین برلن بوغاز آراسندن در (وَمَا) دخی شوندا این حیوان (تَوْحَشَ)
 وحشی لندی (مَنْ النَّعَمِ) دورت آياقلی حیوانن (بصیال) آدم لرگه قصد قیلو برلن
 (أَوْنَدَ) یایسه آدم لردن قاچو برلن (فَنَكُوْتُهُ) بس اول وحشی لنکان ایو حیوانی نك
 بوغازلانی (الْجُرْحُ) برییرنن جراحتلور (بشروط قصد الزکوة) بوغازلانی قصد
 قیلو شرطی برلن (لَا دَفْعَ الصَّيَالِ) آدم لرگه حمله قیلونی بیرو وبترو قصدی برلن
 بولماسه جراحتلوی (فَقَطْ) یالغز بو قصد برلن بولماسه (وَكُنَّا) دخی اوشنداق
 (الْبَعِيرُ) تیه (الْوَأَقُ) تشکوچی بولسه (فِي الْبَيْتْرِ) قویوغه (إِذَا لَمْ يَكُنْ) هر
 قیچان ممکن بولماسه (ذَبَحَهُ) اول قویوغه توشکان تیه نی بوغازلی تورغان اورنندن
 بوغازلاو (وَلَمْ يَتَوَهَّمْ) دخی وهم ده قیلنمش بولماسه (مَوْتُهُ) اول تیه نك اولوی
 (بَعْدَ الْجُرْحِ) جراحتلیگان صوکنده (بِالْمَاءِ) صو برلن بوتیه نی بوغازلاو نیندای
 بیرنن بولسه ده جراحتلاو بران بولور (وَالشَّاةُ) دخی قوی (إِنْ نَدَّتْ) اگر قاچسه
 (فِي الصَّخْرَاءِ) یایانده (فَهِيَ) بس اول قوی (وَحْشِيَّةٌ) وحشی دربس آنی بوغازلاو بر

بیرنن جراح قیلودر (وَأَنْ نَدَّتْ) دخی اگر قاجسه قوی (فی الْمَصْر) شهرده
 (فَلَا) بس وحشی بولماس بس اول قوینی بوغازلاو توین برلن بوغاز آراسندن در
 (بِخَلْفِ الْبَعِيرِ) تیه نك خلافتجه (وَالْبَقَرِ) دخی صغرنك خلافتجه یعنی تیه برلن
 صغر کیراک یاپان قاجسونلار کیراک شهرده قاجسونلار قاجو برلن وحشی بولوب
 اورلور (وَالْمُسْتَعَبِّ) دخی مستعجب (فی الْأَبْلِ) تیه ده (النَّعْرُ) نعر مستعجب یعنی
 موینی نك توباننده کوکراگی یانندن چالو (وَفِي الْبَقَرِ) دخی صغرده مستعجب
 (وَالْغَنَمِ) دخی قوی ده مستعجب (النَّبِیحِ) توین ایله بوغاز آراسندن بوغازلاماقلف
 (وَيَكْرَهُ) دخی صغر برلن قویده مکروه بولور (النَّعْرُ) کوکراک یانندن بوغازلاماقلف
 (وَالْجَنَيْنُ الْمَيِّتُ) اچندن چققان اولوک بالا (مِنَ النَّبِیْعَةِ) بوغازلانغان حیوانندن
 (حَرَامٌ) حرام در اول اولوک بالا (وَأَنْ تَمَّ) گرچه تمام بولسه ده (خَلَقَهُ) یاراطلوی
 یعنی بوونلر چغب کامل لککه ایرشکان بولسه ده (وَالْمُنْتَهَقَةُ) دخی بوولغان حیوان
 (وَالْمَوْقُودَةُ) دخی آغاچ برلن یا تاش برلن صوغالغان حیوان (وَالْمُتَرَدِّیَةُ) دخی بیوک
 اوروندن یغلب توشکان حیوان (وَالنَّطِیْعَةُ) دخی سوزلمش حیوان (وَفَرِیْسَةُ السَّمْعِ)
 دخی یرتقوجی حیوان جراحنلب قورصاغنی یارغان حیوان (وَالنَّثْبُ) دخی بوری
 جراحنلب قورصاغنی یارغان حیوان (إِذَا ذُبَحَتْ) هر قیچان بوغازلانمش بولسه لار
 (وَفِيهَا) دخی بولسه اول حیوانلارده (حَيَوَةٌ) ترکک (مِثْلُ حَيَوَةِ الْمَنبُوحِ) بوغازلانمش
 حیوان ترکک کی کبی (حَلَّتْ) حلال بولور اول حیوانلار (وَيَكْرَهُ) مکروه بولور (ذَبَحَ)
 ذی الْعَمَلِ حمل ایاسی حیواننی بوغازلاماقلف (الْمُقَرَّبِ) یاقین بولسه (وَلَا دُتْهَا)
 اول حیوان نك بالاتوغدروی (وَلَوْ رَمِي) دخی اگر آطسه آوچی (حَمَامَةٌ) کوگار چننی
 (فِي الْهَوَاءِ) هواداغی کوگار چننی (أَنْ كَانَتْ) اگر بولسه اول کوگار چن (ضَالَّةً)
 بوغالغان و آداشقان بولسه (عَنْ مَنَزِلِهَا) خواجه سینک ایوندن (تَحَلَّ) حلال بولور
 (وَأَنْ كَانَتْ) دخی اگر بولسه اول کوگار چن (تَهْتَدِي) کونلر بولسه یعنی توغری
 بارور بولسه (إِلَيْهِ) خواجه سینک ایوینه (لَمْ تَحَلَّ) حلال بولماس (إِلَّا) مگر حلال
 بولور (إِذَا أَصَابَ) هر قیچان ایرشسه (السَّهْمُ) اوق (مَنْبِعُهَا) بوغازلانا تورغان

اورنینه یعنی بوضوئته وحشی بولمی اولگی صورتده وحشی بولا (وَكُنَّا الظُّبَى الْمُسْتَأْنَسُ) اوشنداق ایوگه مونس لنگان قرکجه سی (لَوْخَرَجَ) اگرچقهسه (الی الصَّحْرَاءُ) صحراغه (فَرَمَاهُ) بس آطسه اول قرکجه سنی (رَجُلٌ) برابیر (انْ أَصَابَ) اگر ایروشسه یعنی تیهسه اوق (مَتَّبِعَهُ) بوغازلانا تورغان اورنینه (حَلَّ) حلال بولور اول قرکجه سی (وَالَا) اگرده اوق بوغازلانا تورغان اورنینه ایرشماسه (فَلَا) بس حلال بولماس .

(کتاب الکراهیه)

(کتاب الکراهیه) مکروه لار بیاننده کیلنگان کنابدیر اوشبو (کُلْ مَكْرُوه) هر بر مکروه (فی کتاب الکراهیه) کراهیت کتابنده (فَهُوَ) بس اول مکروه (حَرَامٌ) حرام در (عِنْدَ مُحَمَّدٍ) امام محمد قاشنده (وَعِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ) دخی امام اعظم قاشنده (وَأَبِي يُوسُفَ) دخی امام ابویوسف قاشنده (رَحِمَهُمَا اللَّهُ) الله تعالی ننگ رحمتی بولغای ایدی بوایکسینه (هُوَ) اول مکروه (الی الْحَرَامِ) حرام غه (أَقْرَبُ) یاقینراقدر (فَلِهَذَا) بس اوشبوننگ اچونده یعنی مکروه امام محمد قاشنده عین حرام بولوب امام اعظم برلن امام ابویوسف قاشنده حرام غه یاقین بولغانلق اوجوننگ (عَبْرَتًا) تعبیر قیللق بزلر (عَنْ أَكْثَرِ الْمَكْرُوهَاتِ) مکروه لارننگ کوبراکندن (بِالْحَرَامِ) حرام برلن تعبیر قیللق بزلر (وَيَعْرُومُ) دخی حرام بولور (الْأَكْلُ) آشاو (وَالشُّرْبُ) دخی اچو (وَالْأَدَهَانُ) دخی مایلانو (وَالتَّطْيِبُ) دخی خوش ایسلنو (فی أُنْفِی النَّهَبِ) آلتون صاوتنگ (وَالْفَضَّةُ) دخی کمش صاوتنگ (لِلرَّجَالِ) ایرلوگه حرام بولور (وَالنِّسَاءُ) دخی خاتونلارغه حرام بولور (وَكَذَا) دخی اوشنداق حرام بولور (کُلُّ اسْتِعْمَالٍ) هربر استعمال (کُلُّ أَكْلٍ) آشاو حرام بولغان کی (بِمَلَقَةِ النَّهَبِ) آلتون قاشق برلن (وَالْفَضَّةُ) دخی کمش قاشق برلن (وَالْاِسْتِعْمَالُ) دخی سرمه تارتو کی (بِمِیلِهِمَا) آلتون برلن کمش ننگ قالاغی برلن (وَاتِّخَاذُ الْمَكْعَلَةِ) دخی سرمه صاوتی توتماقلق حرام (وَالْمَرَاةُ) دخی کزگی توتماقلق حرام (وَالنِّدَاةُ) دخی قاره صاوت توتماقلق

حرام (من الفضة) کمشن (وَحَلَّ) دخی حلال بولور (آئِيَةُ الزُّجَاجِ) پیالا صاوتنی
 استعمال قیلو (وَالْبُلُورِ) دخی بلور صاوتنی استعمال قیلو (وَالْعَقِيقِ) دخی عقیق
 صاوتنی استعمال قیلو (وَالنَّحَاسِ) دخی باقر صاوتنی استعمال قیلو (وَالرَّصَاصِ)
 دخی قورغاشن صاوتنی استعمال قیلو (وَنَجْوَاهَا) دخی موکار اوغشاغان صاوتلارنی
 استعمال قیلو حلال بولور (وَيَحِلُّ) دخی حلال بولور (الشُّرْبِ) اچمهک (فِي الْأَنَاءِ
 الْمُفَضِّصِ) کمشنمش صاوتمده (وَالْمُضَبِّبِ) دخی باغلانمش صاوتمده (بِالْفِضَّةِ)
 کمش برلن یعنی کمش برلن یامالمش صاوتمده (وَالْجُلُوسِ) دخی اولترماقلق حلال
 بولور (عَلَى السُّرْسِيِّ) تخت اوزرینه (وَالسَّرِيرِ) دخی اوزوندوق اوزرینه
 (وَالسَّرَجِ) دخی اییار اوزرینه (الْمُفَضِّصِ) کمشنمش بولسه (بِشَرَطِ اتِّقَاءِ مَوْضِعِ
 الْفِضَّةِ) کمش اورنمن صاقلانو شرطی برلن (فِي الْكُلِّ) بارچه سنک یعنی کرسیک
 هم سربرده هم اییارده (وَكُنْدا) دخی اوشندا قدر اختلاف (فِي اللَّجَامِ) جوگاندە
 (وَالرَّكَّابِ) دخی اوزانگوده (وَالثُّغْرِ) دخی اوزانگو قایشنک یعنی بولار کمشلیگان
 بولسه کمشلی اورنمن توتودن صاقلانو شرطی برلن بولارنی استعمال درست
 بولور (وَهَذَا) اوشبو کمشلی اورنمن توتودن صاقلانو شرطی برلگنه درست
 بولو (فِيمَا) شول نرسه ده بولور (يُخْلَصُ) خالص بولور (مِنْهُ) اول نرسه دن (شَيْءٌ)
 بر نرسه یعنی کمشنی آیروب آلو ممکن بولغان نرسه ده بولور (فَأَمَّا التَّمْوِيهُ) بس
 اما بویاماقلق ویلدن لاماقلق یعنی باقرنی آلتون صوی یا کمش صوی برلن بویاو
 (الَّتِي) شوندا این بویاو کم (لَا يَخْلَصُ) آیرولماس (مِنْهَا) اول بویاو دن (شَيْءٌ)
 هیچ بر نرسه (فَمُبَاحٌ) بس مباحدر اول بویالغان نرسه فی استعمال قیلو (مُطْلَقًا) مطلقاً
 (كَالْعَلَمِ) آلتون و کمشن بولغان علامت کی (فِي الثَّوبِ) کییمده (وَمُسْمَارِ
 النَّهْبِ) دخی آلتون قداق کی (فِي الْفِصِّ) یوزک قاشنده (وَيَحِلُّ) دخی
 حلال بولور (تَنْهَيْبُ السَّقْفِ) ابو توبه سنی آلتونلماقلق (وَمِنْ) دخی بر کشی
 (دَعَى) اندامش بولسه (إِلَى ضِيَاقَةٍ) قونا قغه (فَوَجَدَ) بس تابسه (ثَمَّةً) اوشبو اورنک
 (لَعَبًا) اویوننی (أَوْغَنَاءً) یایسه اویونلی کویلرنی (يَقَعْدُ) اولترر (أَنْ كَانَ) اگر

بولسه (غَيْرُ قُدْوَةٍ) الوغ کشی بولودن باشقه یعنی قاضی یایسه حاکم بولماسه (وَيَمْنَعُ) دخی اهل مجلسنی بواشلردن طیار (أَنْ قَدَرَ) اگر طیارغه کوچی بیتسه (وَأَنْ كَانَ) دخی اگر ضیافنیکه آنکلمش کشی بولسه (قَدَرَ) آثار اییارلمش کشی بولسه (كَالْقَاضِي) یعنی قاضی و حاکم کبی (وَالْمَقْتِي) دخی مقنی کبی (وَنَجَّوْهُمَا) دخی بو ایکسینه اوخشاغان کشیلر کبی (يَمْنَعُ) طیار اهل مجلسنی بواشلردن (وَيَقْعُدُ) دخی اولتر رشول مجلسه (فَإِنْ عَجَزَ) بس اگر عاجز بولسه (عَنِ الْمَنْعِ) طییودن (خَرَجَ) چغار اول مجلسدن (وَأَنْ كَانَ) دخی اگر بولسه (ذَلِكَ) اوشبو اوین کلکولر (عَلَى الْمَائِدَةِ) طابن اوزرنه (أَوْ كَانُوا) یایسه بولسالار اهل مجلس (يَشْرَبُونَ) أَجْر بولسه لار (الْحَمَرِ) خمرنی (خَرَجَ) چغار (وَأَنْ لَمْ يَكُنْ) دخی اگر چه بولماسه ده مجلسدن چغار (قُدْوَةً) خلقنک اییارلمش کشیسی (وَأَنْ عِلْمَ) دخی اگر بولسه اوین کولسکی بارلغنی (قَبْلَ الْحُضُورِ) مجلسکه حاضر بولودن بورون (لَا يَحْضُرُ) حاضر بولماس مجلسکه (فِي الْوُجُوهِ) وجه لرده (كُلُّهَا) بار چه سنه ده یعنی کیراک اوین کلکودن طیوغه کوچی يتسون کیراک يتماسون کیراک خلقنک اییارلمش کشیسی بولسون کیراک بولماسون (وَيَحْرُمُ) دخی حرام بولور (شَرِبُ لَبَنِ الْأَتَنِ) آنا ایشاک سوتنسی أَجْو (وَأَبْوَالِ الْأَبْلِ) دخی تیه لر بوللرنی أَجْو حرام بولور (لِلتَّادَايِ) دارو اوچون (وَأَكْلُ لَحْمِ الْأَبْلِ) دخی تیه ایتنی آشاو حرام بولور (وَالْبَقَرِ) دخی صغر ایتنی آشاو حرام بولور (الْجَلَالَةِ) نجس آشاوچی بولسه لار اول تیه برلن صغر (وَشَرِبُ لَبَنِهِمَا) دخی نجس آشاوچی تیه برلن صغرنک سوتنسی أَجْو حرام بولور (بِمَخْلَافِ الدُّجَاةِ الْمَخْلَاةِ) بوش یبرلگان تاوقنک خلافتچه یعنی آنک ایتنی آشاو حرام توگل (فَإِنْ حُبِسَتْ) بس اگر یابلمش بولسه بر اوزنغه نجس آشاوچی تیه برلن صغرنی (وَعُلْفَتِ) دخی پاک آزق آشاتلمش بولسه (مَلَّتِ) حلال بولور اول تیه برلن صغرنک ایتنی آشاو (وَهُوَ) اول یابب آصراو (مَقْتَرٍ) چیکلنمشدر (فِي الْأَبْلِ) تیه ده (بَارْبَعِينَ يَوْمًا) قرق کون برلن (وَفِي الْبَقَرِ) دخی صغرده چیکلنمشدر (بِعَشْرِينَ يَوْمًا) یکرمی کون برلن (وَفِي الشَّاةِ) دخی

قوى ده چيكلنمش در (بَعَثَرَةُ أَيَّامٍ) اون كون برلن (وفي الثَّجَابَةِ) دخی تاوقده
چيكلنمش در (بِنَلَّةِ أَيَّامٍ) اوج كون برلن (وَلَوْ رُضِعَ) دخی اگر ايمسه (جَدَى)
كجه بالاسی (لَبَنَ الْخَزِيرِ) دوغز سوتنی (فَهُوَ) بس اول كجه بالاسی (كَالْجَلَالَةِ)
نجس آشاوچی تیه وصغر كبی حرامدر یعنی آشاو حرامدر (وَالْحَطَبُ الْمَوْجُودُ)
دخی تابلمش اوطون (فِي الْمَاءِ) صوده (حَلَالٌ) حلالدر (اِنْ لَمْ يَكُنْ) اگر بولماسه
(لَهُ) اول اوطون اوچون (قِيَمَةٌ) قیمت بولماسه (وَالثَّمَرُ السَّاقِطُ) قویولب توشكان
ييمش (تَحْتَ الشَّجَرِ) آغاچ آستنه (لَا يَحِلُّ) حلال بولماس اول ييمشنى آشاو
(فِي الْمَصْرِ) شهرده (وَأَمَّا) اما (خَارِجَ الْمَصْرِ) شهرنك طشته (فَإِنْ كَانَ) بس اگر بولسه
اول ييمش (مِمَّا) شول نرسه جمله سندن (يَبْقَى) أجرمی قالور بولسه (كَالْجُوزِ) چيكلارك كبی
(وَاللُّوزِ) دخی يادم كبی (لَا يَحِلُّ) حلال بولماس اول ييمش (وَإِنْ كَانَ) دخی اگر
بولسه اول ييمش (مِمَّا) شول نرسه جمله سندن (لَا يَبْقَى) أجرمی قالماس زردالوارك
آلما دولی آرمود كبیلر (حَلٌّ) حلال بولور (حَتَّى يَنْهَى) طيغانغه قدری (عَنْهُ)
اول ييمشنى آلودان (صَاحِبُهُ) اول ييمشنىك ايهسی (وَيَحِلُّ) دخی حلال بولور
(الثَّمَرُ الْمَوْجُودُ) تابلمش ييمش (فِي الْمَاءِ) صوده (الْجَارِي) آقغوچی صوده (وَإِنْ)
(كَثُرَ) گرچه كوب بولسه ده (وَلَوْ وَقَعَ) دخی اگر توشسه (مَا) شول نرسه (نَثَرَ)
صاچلمش بولور (مِنَ السُّكَّرِ) شکردن بولغوچی (أَوِ الدَّرَاهِمِ) يایسه درهم لردن
بولغوچی (فِي حَجَرٍ رَجُلٍ) بر ايرنك ايتا كينه توشسه (فَأَخَذَهُ) بس آله اول
صاچلمش نرسه نی (غَيْرُهُ) ايتاك اياسندن باشقه كشی (حَلٌّ) حلال بولور اول
صاچلمش نرسه (لَهُ) اول آلغوجيغه (إِلَّا) مگر حلال بولماس (أَنْ يَكُونَ) بولماقلغی
وقتنده (الْأَوَّلُ) اولسگی ایر (تَهَيَّأَ) حاضرلر بولغان وقتنده (لَهُ) اول صاچلمش
نرسه اوچون (أَوْضَعَهُ) يایسه صاچلمش نرسه توشكاچ ايتا كنی يومسه ويایسه
(وَكَذَا) دخی اوشنداق (لَوْ وَضَعَ) اگر قويسه (طَسَنَّا) له گهن نی (عَلَى سَطْحِ)
ايوتوباسی اوزرينده (فَأَجْتَمَعَ) بس جيپولسه (فِيهِ) اول له گهن ده (مَاءُ الْمَطَرِ) يغمور
صوی (اِنْ وَضَعَهُ) اگر قويسه اول له گهن نی (لِنَلِكِ) اوشبو صو اوچون (فَهُوَ)

بس اول صو (له) اول له گهن فی قویغان کشیگه در (وَاِنْ لَمْ يَضَعْهُ) دخی اگر
 قویماسه اول له گهن فی (لَذَلِكَ) اوشبو صواوچون (فَهُوَ) بس اول صو (لَمَنْ) شول
 کشیگه در (اَخَذَهُ) آلدی اول کشی صونی (وَيَحْرُمُ) دخی حرام بولور (اَكْلُ التَّرَابِ)
 توفراق آشماقلق (وَالطَّيْنِ) دخی بالچق آشماقلق (وَيَجِلُّ) دخی حلال بولور
 (حَضَابُ الْيَدِ) قولنی بویاماقلق (وَالرَّجُلِ) دخی آباقنی بویاماقلق (لِلنِّسَاءِ)
 خاتونلرغه (مَا لَمْ تَكُنْ) بولماغان مدتده (فیه) اول بویاوده (تَمَائِيلُ) صورتلر
 (وَيَحْرُمُ) دخی حرام بولور قولنی آباقنی بویاماقلق (لِلرِّجَالِ) ایرلرگه (وَالصَّبِيَّانِ)
 دخی صبی لارغه (مُطْلَقًا) مطلقایعنی کیرهك اول بویاوده صورتلر بولسون کیرهك
 بولماسون (وَلَا بَأْسَ) دخی یوقدر ضرر (بِحَضَابِ الرَّأْسِ) باشنی بویاوده
 (وَلِلْعَيْنَةِ) دخی سقالنی بویاوده (بِالْحَنَاءِ) حنابرلن (وَالْوَسْمَةِ) دخی چویت
 اسملی بویاوبرلن *

(فصه — ل) اوشبو فصل (وَيَجِلُّ) دخی حلال بولور (لَبَسُ الْحَرِيرِ) پشکان یفهك
 کییم کییو (وَالْقَزَّ) دخی چیی یفهك کییم کییو (لِلنِّسَاءِ) خاتونلرغه (لَا)
 یفاك کییم کییو حلال بولماس (لِلرِّجَالِ) ایرلرگه (وَلَوْ كَانُوا) گرچه بولسه لارده
 ایرلر (مُقَاتِلِينَ) صوغش قیلوچیلار بولسه لار (إِلَّا لَعَلَّمَ الْحَرِيرُ) مگر یفاك
 علامت حرام بولماس (وَالْمَنْسُوجُ) دخی توغلمش علامت (بِالذَّهَبِ) آلتون برلن
 (قَدَرُ أَرْبَعِ أَصَابِعَ) دورت بارماق قدری لی (عَرَضًا) یاسیلق یوزندن (وَلَوْ زَادَ)
 دخی اگر آرتسه (عَلَى أَرْبَعِ أَصَابِعَ) دورت بارماق قدری اوزرینه (لَا يَجِلُّ)
 حلال بولماس (وَيَجِلُّ) دخی حلال بولور (تَوَسَّدَهُ) یفاك فی توشاب اُستینه یاطو
 (وَالنَّوْمُ) دخی یوقلاو حلال بولور (عَلَيْهِ) اول یفاك توشاك اوزرینه (لَهُمَا)
 ایرلر اوچونده خاتونلر اوچونده (بِغِلَافِ اللَّحَافِ) یفاك یورغانكی خلافتچه یعنی
 یفاك یورغاننی یابنوب یاطو حلال بولماس (وَيَجِلُّ) دخی حلال بولور (تَعْلِيْقُ)
 (السُّنْةِ) یفاك برده فی یابشدر ویعنی قرو (عَلَى الْبَابِ) ایشك اوزرینه (لِلْمُحَاجَةِ)
 حاجت اوچون (وَيَحْرُمُ) دخی حرام بولور (تَكَّةُ الْحَرِيرِ) یفاك اشطان باونی

استعمال قیلو (وَالْقَبَاج) دخی آطلاس اَشطان باوی استعمال قیلو (وَلَمَنْتُهُمَا)
 دخی یفاک برلن آطلاسدن کشتاک قویو حرام بولور (وَيَعْلُ) دخی حلال بولور
 (لَبَسُ مَا) شول کییمنی کییو (سُدَاهُ) اول کییمنکی بوی (حَرِيرٌ) یفاکدر (مُطْلَقًا)
 مطلق یعنی کیراک صوغشده کیسون کیراک باشقه وقتده (وَمَا) دخی شول کییم
 (لَحْمُهُ) اول کییمنکی آرقاوی (حَرِيرٌ) یفاکدر (وَسُدَاهُ) دخی بوی (غَيْرُهُ) یفاکدن
 باشقه در (حَلٌّ) حلال بولور اول کییمنی کییو (فِي الْحَرْبِ) صوغش وقتده (خَاصَّةً)
 خالص یوزندن (وَلَا يَحِلُّ) دخی حلال بولماس (لِلرِّجَالِ) ایرلرگه (مِنَ اللَّذَّهَبِ)
 آلتوندن (شَيْءٌ) هیچ برنرسه حلال بولماس (وَيَعْلُ) دخی حلال بولور (لَهُمْ) اول
 ایرلرگه (مِنَ الْفِضَّةِ) کموشدن (الْخَاتَمُ) یوزک حلال بولور (وَالْمَنْطَقَةُ) دخی کمر
 حلال بولور (وَحُلِيَّةُ السَّيْفِ) دخی قلچ بیزاگی حلال بولور (وَالْتَّخَنُّمُ) دخی
 یوزکلنمکلک (بِالْحَجَرِ) تاش برلن (وَالْحَدِيدِ) دخی تیمر برلن (وَالصُّفْرُ) دخی
 هیز برلن یعنی بولاردن یا صالغان یوزکنی کیمکلک (حَرَامٌ) حرامدر (لِلرِّجَالِ)
 ایرلرگه (وَالنِّسَاءِ) دخی خاتونلرغه (وَالْمُعْتَمِرُ) دخی اعتبار قیلنمش یوزکده
 (الْحَلَقَةُ) آلقه سی یعنی آلقه سی تیمر بولسه یا باقر یا جیز بولسه کییودرست توکل
 اگر کمش بولسه کییودرست (فَيَجُوزُ) بس درست بولور (كَوْنُ الْفِصِّ) یوزکنکی
 قاشینکی بولوی (حَجَرًا) تاش بولوی (وَيَعْلُ) دخی قیلور یوزک کیگاند (الرِّجَالِ)
 ایرلر (الْفِصِّ) یوزکنکی قاشنی (إِلَى بَطْنِ كَفِّهَا) اوچینکی ایچینه (وَالْأَفْضَلُ) دخی
 آرتوغراق (لِغَيْرِ الْقَاضِي) قاضیدن باشقه کشی اوچون (وَالسُّلْطَانُ) دخی
 سلطانن باشقه کشی اوچون (مِمَّنْ) شول کشیدن (لَا يَحْتَاجُ) محتاج بولماس اول
 کشی (إِلَى الْخَاتَمِ) یوزکگه (تَرْكُهُ) اول کشیگه یوزک کییونی قویو آرتوغراق
 (وَلَا يَتَجَاوَزُ) دخی اوتماس (وَزْنُهُ) اول یوزکنکی آغرلغی (مُتَقَالًا) بر مثقالدن
 (وَلَا يَشُدُّ) دخی باغلانماس (السَّنُّ الْمُنْعَرَكُ) سلکنه تورغان تشنی (بِالذَّهَبِ)
 آلتون برلن (بَلٌّ) بلسکه باغلار (بِالْفِضَّةِ) کمش برلن (وَلَوْ قُطِعَ) دخی اگر
 کیصلمش بولسه (أَنَّهُ) بر کشینکی بورنی (أَوْ سَقَطَ) یایسه توشسه (سَنَّهُ) بر کشینکی

تشی (عَوَّضَهُ) عوض لار آنی (بِفَضَّة) کمش برلن یعنی اول تشنی یا بورنی کمش
 برلن قیدرور (فَإِنْ أَنْتَنَ) بس اگر کمش برلن قیدرغان ده بورنی یا تشنی
 ایسلنسه (عَوَّضَهُ) عوض لاندرو اول بورنی یا تشنی (بِنَهَبِ) آلتون برله (وَيَعْرُمُ)
 دخی حرام بولور (الْبَاسُ الصَّبِيَّانِ) صبیله کیگز مملک (الذَّهَبِ) آلتوننی (وَالْحَرِيرِ)
 دخی یفاکفی (وَالْأَثْمُ) دخی گناه (عَلَى الْمَلْبَسِ) کیگز وچی کشی اوزرینه بولور
 (وَيَعْرُمُ) دخی حرام بولور (حَمْلُ الْمُنْدِيلِ) قول یا ولغنی یوکلاد یعنی قول یا ولغنی
 استعمال قیلو (تَكْبَرًا) تکبرلک اوچون (وَيَحِلُّ) دخی حلال بولور قول یا ولغنی
 استعمال قیلو (لَمَسُ الْعُرْقِ) تنده گی تیرنی سرتو اوچون (وَبَلَلُ الْوُضُوءِ) دخی
 طهارت یوشلکنی سرتو اوچون (وَالْمُخَاطِ) دخی مانقه فی سرتو اوچون (وَنَحْوُهَا)
 دخی موکار اوخشاغان نرسه لرنی سرتو اوچون (كَالتَّرْبِيعِ) توگارا ک قولندرو
 کبی (يَحِلُّ) حلال بولور (لِلْعَاجَةِ) حاجت اوچون (وَيَعْرُمُ) دخی حرام بولور
 (تَكْبَرًا) تکبرلک اوچون (وَيَحِلُّ) دخی حلال بولور (رَبْطُ الرِّتِمَةِ) بر نرسه فی
 ایسکه تشرو اوچون بارماقغه یب بیلاو *

(فصل) اوشبو فصل قاراد برلن توتو بیانند (وَيَعْرُمُ) دخی حرام بولور
 (النَّظَرُ) قارماقلق (إِلَى غَيْرِ الْوَجْهِ) یوزدن باشقهغه (وَالْكَفَّيْنِ) دخی ایکی
 اوچدن باشقهغه (مِنْ الْحُرَّةِ الْأَجْنَبِيَّةِ) یاط آزاد خاتوندن (وَفِي الْقَدَمِ) یاط آزاد
 خاتون نلک آباغینه قاراده بولغوجیدر (رَوَايَتَانِ) ایکی روایت بولغوجیدر
 امام اعظم دن یعنی برروایتکه بنا قاراد حرام برروایتکه بناء حلال (فَإِنْ خَافَ)
 بس اگر قورقسه (الشَّهْوَةَ) شهوة دن (لَمْ يَنْظُرْ) قاراماس (إِلَى وَجْهَيْهَا) یاط آزاد
 خاتون نلک یوزینه (أَيْضًا) ینده ده (إِلَّا) مگر قارار (لِلْعَاجَةِ) حاجت اوچون (وَكُنَا)
 دخی اوشنداق یوزگه قاراماس (لَوْ شَكَ) اگر شهوة ده شک قیلسه (وَلَا يَحِلُّ) دخی
 حلال بولماس (لِلشَّابِّ) یاش ایرگه (مَسَّ الْوَجْهِ) یاط خاتون نلک یوزینی توتماقلق
 (وَالْكَفَّيْنِ) دخی ایکی اوچنی توتماقلق (وَأَنْ أَمِنَ) گرچه امین بولسه ده (مِنْ
 الشَّهْوَةِ) شهوة دن (إِلَّا) مگر یوزنی ایکی اوچنی توتو حرام بولماس (مِنْ عَجُوزِ)

قارچقمن کم (لَا تَشْتَهَى) آرزو قیلماس اول قارچق (فَعَجَلْ) بس حلال بولور
(الْمُصَافَعَةُ) اول قارچق برلن کورشمکک (وَحَوَّهَا) دخی کورشوگه اوخشاغان
نرسه لر حلال بولور (وَكَذَا) دخی اوشنداق کورشو حلال بولور (لَوْ كَانَ) اگر
بولسه کورشوچی (شَيْخًا) قارت کشی (أَمِنْ) امین بولسه (عَلَيْهِ) اوزینه
(وَعَلَيْهَا) دخی کورشلمش خاتون اوزرینه (فَإِنْ خَافَ) بس اگر کورشوچی کشی
قورقسه (عَلَيْهَا) اول کورشلمش خاتون اوزرینه شهوتن (يَحْرُمُ) حرام بولور
کورشو (وَالصَّغِيرَةُ) دخی کچکنه قز بالا (الَّتِي) آنداین قز بالا کم (لَا تَشْتَهَى)
آرزو قیلماس بولسه (يَعَجَلْ) حلال بولور (مَسْهَاً) اول کچکنه قز بالانی توتو
(وَيَعَجَلْ) دخی حلال بولور (لِلْقَاضِي) قاضیغه (عِنْدَ الْحُكْمِ) حکم وقتند (وَلِلشَّاهِدِ)
دخی شاهدکه حلال بولور (عِنْدَ الْإِدَاءِ) شهادتنی اوته گان وقتند (وَلِلْمُخَاطَبِ)
دخی نکاحلاب خاتون آلونی تلاگوچیگه حلال بولور (النَّظَرُ) قاراو حلال بولور
(مَعَ خَوْفِ الشَّهْوَةِ) شهوتن قورقو برلن (وَلَكِنْ) آلائی بولسده (يَقْصُدُ) قصد
قیلور (به) اول قاراو برلن (الْحُكْمُ) قاضی حکمنی قصد قیلور (وَالشَّهَادَةُ) دخی
گواهلغ بیروچی گواهلغ بیرونی قصد قیلور (وَأَقَامَةُ السُّنَّةِ) دخی نکاحلاب خاتون
آلونی تلاگوچی سنتنی اوتاوانی قصد قیلور (بِقَدَرِ الْإِمْكَانِ) ممکن بولغان قدری
(لَا) قصد قیلماس (قَضَاءُ الشَّهْوَةِ) شهوتنی اوتاوانی (وَيَعَجَلْ) دخی حلال بولور
(لِلطَّبِيبِ) طبیبگه (النَّظَرُ) قاراماقلغ (إِلَى مَوْضِعِ الْمَرَضِ) آورو اورنینه (منها) اول
یاط خاتوندن (إِنْ لَمْ يُمْكِنْهُ) اگر ممکن بولماسه طبیبگه (تَعْلِيمُ امْرَأَةٍ) بر خاتوننی
اویراتمکک (ثُمَّ يَسْتُرُ) مونک صونک اُرتیر (مَأْوَرَاءَ مَوْضِعِ الْمَرَضِ) آورو اورنندن
باشقه اورننی (وَيَنْظُرُ) دخی طبیب قارار آورو اورنننی (وَيَغْمُضُ) دخی
یومار (بَصْرَهُ) کوزننی (مَا اسْتَطَاعَ) کوچ بیتکان قدری (وَكُنَّا الْخَافِضَةَ) دخی
اوشنداقدر حکمه خاتونلرنی سنت قیلوچی خاتونده یعنی اولده سنت قیلنه
تورغان بیرگه قارار ممکن بولغانده کوزلرنی یومار (وَالْخَاتِنُ) دخی ایرلرنی
سنت قیلوچی کشیده ممکن بولغانده قاراودن صاقلانور (وَالْخَاقِنُ) دخی دبرگه

دارو صالوب دارو قیلوچی کشیده ممکن بولغان قدری قارودن صاقلانور
(وَيَنْظُرُ) دخی قارار (الرَّجُلُ) ایر (مَنْ الرَّجُلُ) ایردن (إِلَى جَمِيعِ بَنَاتِهِ) بارچه
تنی اوزرینه (إِلَّا) مگر قاراماس (عَوْرَتُهُ) ایرنڭ عورتینه یعنی کنڭ آستندن
تز آستینه قدر بولغان بیرگه (وَيَمَسُّ) دخی توتار ایر ایکنچی ایرنڭ اعضاسندن
(مَا) شول نرسه فی یعنی اعضائی (يَنْظُرُ) قاریدر ایدی ایر (إِلَيْهِ) اول اعضاغه
یعنی قارارغه یاراغان بیرنی توتارغه ده یاری (وَتَنْظُرُ الْمَرْأَةُ) دخی خاتون کشی
قارار (مَنْ الرَّجُلُ) ایردن (إِلَى ذَلِكَ) اوشور ایرنڭ عورتندن باشقه بارچه تنینه
(إِنْ آمَنْتَ) اگر امین بولسه (الشَّهْوَةُ) شهوتندن (وَفِي رِوَايَةٍ) بر روایتده
(أَنَّهَا) درستلکده اول خاتون (لَا تَنْظُرُ) قاراماس (مِنْهُ) اول یاط ایردن (إِلَّا)
مگر قارار (إِلَى مَا) شول اعضاسینه (يَنْظُرُ) قاریدر ایدی (هُوَ) اول ایر (إِلَيْهِ)
اول اعضاغه (مِنْ حَمَامِهِ) محرم قردش لرندن (وَتَنْظُرُ الْمَرْأَةُ) دخی خاتون قارار
(مِنْ الْمَرْأَةِ) خاتونندن (إِلَى مَا) شول اعضاغه (يَنْظُرُ) قاریدر ایدی (الرَّجُلُ)
ایر (إِلَيْهِ) اول اعضاغه (مَنْ الرِّجَالُ) ایر لرندن (وَيَنْظُرُ) دخی قارار ایر (مِنْ)
آمته) اوزینڭ کنیزا کنندن (الَّتِي) شوندا این کنیزاڭ (يَعْلُ) حلال بولور (لَهُ)
اول ایرگه (وَطَمَّهَا) اول کنیزا کنی وطی قیلو (وَمِنْ زَوْجَتِهِ) دخی ایر خاتونندن
قارار (إِلَى جَمِيعِ بَنَاتِهَا) خاتونی برله امه سینڭ بارچه تنینه (وَيَنْظُرُ) دخی ایر قارار
(مِنْ حَمَامِهِ) محرم بولغان قز قردش لرندن (إِلَى مَا وَرَاءَ الْبَطْنِ) قورصاغندن باشقه
اعضاسینه (وَالظَّهْرُ) دخی آرقاسندن باشقه اعضاسینه (وَالْفَخْذُ) دخی بوطنندن
باشقه اعضاسینه (وَالْمَحْرَمُ) دخی محرم (كُلُّ مَنْ) هر آندا لاین خاتوندر (يَحْرُمُ)
حرام بولور (نِكَاحُهُ) اول خاتوننڭ نکاحی (عَلَى التَّأْيِيدِ) منگولک اوزرینه
(بِنَسَبٍ) نسب سبیلی آنا کبی اوزینڭ قزی کبی دخی بر توغمه قز قردش
کبی آتاسی برلن بر توغمه خاتون قردش کبی آناسی برلن بر توغمه خاتون قردش
کبی (أَوْضَاعٍ) یایسه ایچک ایمو سبیلی (أَوْصَهْرِيَّةٍ) یایسه قدالق وقد اچالق
سبیلی (وَلَوْ أَنَّهَا) اگرچه اول قد اوقدا چالق بولسه ده (بِزْنًا) زنا برلن (وَيَمَسُّ) دخی

توتار اير محرم قرداشلرندن (ذَلِكَ) اوشبوقارا و حلال بولغان اعضاني (فَانْخَافِ) بس اگر اير قورقسه (عَلَيْهِ) اوزينه (اَوْ عَلَيَّهَا) يايسه محرم قز قرداشى اوزرينه يعنى شهواتدن قورقسه (لَمْ يَنْظُرْ) قاراماس اول اير محرم قرداشينه ده (وَلَا يَمَسُّ) دخی توتماس (وَلَا يَأْسُ) دخی بوقدر ضرر (بِالْخُلْوَةِ) آولاق اورونده بولوده (بِهَا) اول محرم قز قرداشى برلن (وَالسَّفَرُ) دخی سفرگه چغوده ضرر بوقدر (مَعَهَا) اول محرم قز قرداشى برلن (وَيَنْظُرُ) دخی قارار اير (مِنْ أَمَةٍ غَيْرِهِ) باشقه كشينك كنيزا كندن (إِذَا أَمَنَ) هر قيچان امين بولسه (مِنْ الشَّهْوَةِ) قزغودن (إِلَى مَا) اول يباط كشينك كنيزا كينك شول اعضاسينه قارار (يَنْظُرُ) قاريدير ايدى اول اير (إِلَيْهِ) اول اعضاغه (مِنْ الْمَحَارِمِ) محرم قز قرداشلرندن (وَلَوْ كَانَتْ) گرچه بولسه ده اول كنيزاك (أُمُّ وَلَدِهِ) باشقه كشينك ام ولدى بولسه ده (ام ولد) ديوخواجه سندن بالاتا بقان خاتوننى ايتورلر (اَوْ مَكَاتِبَتِهِ) يايسه باشقه كشينك مكاتبه سى بولسه ده يعنى فلان قدر آقچه تابوب كيترسانك آزاد بولورسن ديوقولينه ياز و بيلرگان كنيزاك (اَوْ مُدْبِرَتِهِ) يايسه باشقه كشينك مدبره سى بولسه ده (مدبره) ديومين اولگاج سين آزاد ديديلگان خاتون كنيزاك گه ايتورلر (اَوْ مُسْتَسْعَاةً) يايسه باشقه كشينك مستسعاسى بولسه (مُسْتَسْعَاةٌ) ديو يعنى آلوشى آزاد بولغان كنيزا كنى ايتورلر (وَفِي الْخُلْوَةِ) دخی آولاق اورونده بولوده بولغوجيدير (بِهَا) اول باشقه كشينك كنيزا كى برلن (وَالسَّفَرُ) دخی سفر قلوده بولغوجيدير (مَعَهَا) اول باشقه كشينك كنيزا كى برلن (قَوْلَانِ) ايكي تورلى سوز بولغوجيدير يعنى برقول ده مباح برسند مباح توگل ديكانلر (وَيَعْلُ) دخی حلال بولور (لَهُ) اول يباط ايرگه (مَسُّ ذَلِكَ) باشقه كشينك كنيزا كندن قارا و حلال بولغان اوروننى توتماقلىق (وَقْتُ الشَّرَاءِ) صاتوب آلغان وقتده (وَأَنْ خَافَ) گرچه قورقسه ده (الشَّهْوَةِ) قزغودان (وَقِيلَ) دخی ايتلدى (يَعْلُ) حلال بولور (لَهُ) اول يباط ايرگه (النَّظَرُ) يباط كشينك كنيزا گينه قاراما قلىق (وَقْتُ الشَّرَاءِ) صاتوب آلغان وقتده (مَعَ خَوْفِ الشَّهْوَةِ) شهواتدن قورقو بولا توروب (وَلَا يَحِلُّ) دخی حلال بولماس (لَهُ)

اول ياط ايرگه (الْمَسُّ) ياط كشينك كنيزاگنى توستماقلىق (مَعَهُ) اول شهوتىدىن قورقۇ بىرلن (وَالْخَصَى) دىخى خىصيه لىرى كىيىلىگەن كىشى (وَالْجَبُوبُ) دىخى ذكىرى كىيىلىگەن كىشى (وَالْمَخْنَثُ) دىخى قىباحىت اشلىق قىلغۇچى كىشى (كَالْفَحْلُ) ايرلىكەن كەمىل بولغان اير كىيىدىر (فِي حُكْمِ النَّظَرِ) قاراۋىلىكەنە ياطخاتونلىرىغە (وَالْمَسُّ) دىخى توتۇۋىلىكەنە (وَالْعَبْدُ) دىخى قل (كَالْأَجْنَبِيِّ) ياط كىشى كىيىدىر (فِي رُؤْيَا سَيِّدَتِهِ) خواجه خاتوننى كۆرۈدە يەنى قلغە خواجه خاتوننىڭ يوزىدىن ايكى اوچىدىن باشقىغە قاراۋىلىكەنە (وَيَعْلُ) دىخى حلال بولۇر (لَهُ) اول قلغە (الْمُدْخُولُ) كرمك لك (عَلَيْهَا) اول خواجه خاتونى اوزىرىنە (مَنْ غَيْرِ أَذْنِهَا) خواجه خاتوننىڭ رىخىتىدىن باشقىە (وَيَعْزَلُ) دىخى عزىل قىلۇر خواجه يەنى مىنى صوبىنى چىتىكە يېرىۋىر دىرست بولۇر (عَنْ أَمَتِهِ) كنىزاگىدىن (بَغْيَرِ أَذْنِهَا) كنىزاگىنىڭ اذننىدىن ورىخىتىدىن باشقىە (وَعَنْ زَوْجَتِهِ الْحُرَّةِ) دىخى آزاد بولغان خاتوننىڭ عزىل قىلۇر (بِأَذْنِهَا) آزاد خاتوننىڭ رىخىتى بىرلن (وَعَنْ زَوْجَتِهِ الْأَمَةِ) دىخى كنىزاك بولغان خاتوننىڭ عزىل قىلۇر (بِأَذْنِ مَوْلَاهَا) اول كنىزاك خاتوننىڭ خواجه سىيىنىڭ رىخىتى بىرلن (وَيَكْرَهُ) دىخى مكروە بولۇر (تَقْبِيلُ الرَّجُلِ) ايرنىڭ اوپماكلىگى (فَمِ الرَّجُلِ) ايرنىڭ آغزىنى (وَمُعَانَقَتُهُ) دىخى ايرنىڭ ايرنى قوچاقلاماقلىغى مكروە بولۇر (وَلَا بَأْسَ) دىخى يوقىدىر ضرر (بِالْمُصَافَحَةِ) ايرنىڭ اير بىرلن قول كۆرۈشۈشە (وَقِيلَ) دىخى ايتىلدى (لَا بَأْسَ) ضرر يوقىدىر دىۋو (بِهِمَا) اول ايرنىڭ اير بىرلن كۆرۈشۈشۈ بىرلن قوچاقلاشۈشۈدە (أَيْضًا) يەنە دە كۆرۈشۈدە گەنە ضرر بولماغان كىشى (أَذَاقَصَدَ) ھەر قىچان قىياسە (بِهِمَا) اول كۆرۈشۈ بىرلن قوچاقلاشۈدەن (الْبَرْ) ايندگوايىكىنى قىصد قىلسە (وَالْأَكْرَامُ) دىخى ھۆرمەتلەۋىنى قىصد قىلسە (وَلَا بَأْسَ) دىخى يوقىدىر ضرر (بِتَقْبِيلِ يَدِ الْعَالِمِ) عالم كىشىنىڭ قولۇنى اوبۇدە (وَالسُّلْطَانِ الْعَادِلِ) دىخى عادىل پادشاھنىڭ قولۇنى اوبۇدە *

(فصل — ل) اوشبو فصل آدمىر ياھىۋانلار آرزىنى بىك قىمت بولۇنى كوتوب ساتمايىنچە طرۇ بياننىدە (وَيَجْرُمُ) دىخى حرام بولۇر (اِحْتِكَارُ أَقْوَاتِ النَّاسِ)

آدملرنڭ آزقلارنى ساتمى صاقلاب تورو (وَالْبَهَائِمِ) دى حيوانلارنىڭ
 آزقلارنى ساتمى صاقلاب تورو (فَقَطْ) يالغز آدملر وحيوانلر آزقنى ساتمى
 صاقلاب تورو اَمَّا آزقنى باشقى نرسەلرنى بها قىمتلنسون اوچون ساتمى
 صاقلاب تورو حرام بولمى (فِي الْبَلَدِ الصَّغِيرِ) كچكنە شەھردە (وَمَنْ احْتَكَرَ) دى
 بىركشى صاقلاب ساتمى تورسە (غَلَّةَ اَرْضِهِ) اوز يېرىنىڭ ايگىنى (اَوْ) بياشە
 (مَا) شول ايگىنى (جَلْبَةً) جىدى اول ايگىنى (مِنْ بَلَدٍ آخَرَ) ايكنچى شەھردىن (حَلَّ)
 حلال بولور (لَهُ) اول كشيگە (وَيَحْرُمُ) دى حرام بولور (التَّسْعِيرُ) حقنى وبھانى
 بىلگولب قويو (اِلَّا) مگر حقنى بىلگولار حرام بولماس (اِذَا تَعَيَّنَ) ھرقىچان حق
 وبھانى تەيىن بىلگولنسىە (دَفْعًا) بىرو اوچون (لِلضَّرْرِ الْعَامِ) عام بولغان ضررى
 (وَيَحْرُمُ) دى حرام بولور (بَيْعُ اَرْضٍ مَكَّةَ) مكە يىرىنى ساتماقلىق (وَاَجَارَتُهَا)
 دى مكە يىرىنى اجارەگە بىرمىكلىك (وَلَا يَحْرُمُ) دى حرام بولماس (بَيْعُ اَبْنِيَّتِهَا)
 مكەنىڭ بىئالارونى ساتماقلىق (وَيَكْرَهُ) دى مكروه بولور (التَّعْشِيرُ) ھراون
 آيت اوزرنە بەرعلامت قىلماقلىق (فِي الْمُصْحَفِ) قرآننىڭ (وَالنَّقْطُ) دى نەقشەلەر
 مكروه بولور يعنى آست آست اتر قويوب قرآننىڭ اعرابىنى ظاھر قىلو
 (وَقِيلَ) دى آيتلىدى (يُبَاحُ) مباح بولور عشرلو ھم نەقشەلەر قىيو (فِي زَمَانِنَا)
 بىزنىڭ زامانمىزدە (وَيَكْرَهُ) دى مكروه بولور (تَصْغِيرُ الْمُصْحَفِ) قرآننى كچكنە
 قىلماقلىق يعنى كچكنە كىساك قىلوپ بىك واق يازوب كچكنە جىللى قىلماقلىق مكروه
 (وَيُبَاحُ) دى مباح بولور (تَحْلِيَةُ الْمُصْحَفِ) قرآننى بىزاكلەملىك (وَنَقْشُ الْمَسْجِدِ)
 دى مسجدنى بىزاكلەملىك (وَزُخْرَفَتُهُ) دى مسجدنى زىنتلەملىك (بِمَاءِ النَّهْبِ)
 آلتون سويى بىرلىن (مِنْ غَيْرِ مَالِ الْوَقْفِ) وقف ماللىن باشقىدىن (وَيَكْرَهُ) دى مكروه
 بولور (اسْتِغْدَامُ الْحَصِيَانِ) پەتەرلىگان كشىلردىن خىمىت ايتىرو (وَلَا بُاسَ) دى
 يوقىر ضرر (بِخِصَاءِ الْبَهَائِمِ) سويلەشمى تورغان حيوانلارنى پەتەردە (وَأَنْزَاءُ الْجَمِيرِ)
 دى آطا ايشاكلارنى سىكتەتودە ضرر يوقىر (عَلَى الْخَيْلِ) بىيە آطلار اوزرىنە
 (وَلَا بُاسَ) دى ضرر يوقىر (بِعِيَادَةِ النَّتَمَى) دىنىڭ حالىنى سوراغە بارودە

(وَيَحْرُمُ) دخی حرام بولور (قَوْلُهُ) دعا قیلوجینک سوزی (فِي الدُّعَاءِ) دعاده
 (اللَّهُمَّ) ای الله (أَسْأَلُكَ) صورایمن سیندن (بِمَقْعَدِ الْعَرْشِ) عزتک اولترغان
 اورون برلن (مِنْ عَرْشِكَ) عرشکدن (أَوْ) یا ایسه بو طریق دعاده ایتوی حرام
 بولور (بِمَقْعَدِ الْعَرْشِ) صورایمن سیندن عزتک باغلانغان اورون برلن (مِنْ عَرْشِكَ)
 عرشکدن اولگسی الله تعالی نك عزتی نك عرشه اولطرونی وهم ایتدره ایکنچسی
 الله تعالی نك عزتی نك عرشکه توتاشونی وهم ایتدره بو درست توگل (أَوْ) یا ایسه
 بو طریق دعاده ایتوی حرام بولور (بِحَقِّ فُلَانٍ) ای الله صورایمن سیندن فلان
 کشی حقنده دیو (أَوْ) یا ایسه دعاده ایتوی حرام بولور بو طریق (بِحَقِّ النَّبِيِّ
 عَلَيْهِ السَّلَامُ) ای الله صورایمن سیندن محمد علیه السلام حقنده دیو یعنی بو
 طریقده دعاده ایتو حرام (وَيَحْرُمُ) دخی حرام بولور (اللَّعِبُ) اویناماقلق (بِالنَّهْدِ)
 قارته برلن (وَالشَّطْرَنْجِ) دخی شطرنجی برلن (وَالْأَرْبَعَةَ عَشَرَ) دخی اون دورت
 نرسه برلن اوینالا تورغان اویون برلن مثلا بلیارد کبی اویونلر (وَكُلُّ لَهْوٍ)
 دخی هربر اویون حرام بولور (إِلَّا الْمُنَاضَلَةَ) مگر حرام بولماس اوق آطوب
 اویناو (وَالْمُسَابَقَةَ) دخی اوزشوروب اویناو (بِالْغَيْلِ) آط برلن (وَمُلَاعَبَةُ
 الرَّجُلِ) دخی ایرنك اویناوی حرام بولماس (بِأَهْلِهِ) خاتونی برلن (وَيُبَاحُ) دخی
 مباح بولور (السَّلَامُ) سلام بیرو (عَلَى الْمَشْغُولِ) شغللنمش کشیگه (بِالشَّطْرَنْجِ)
 شطرنجی اویناو برلن (وَالنَّهْدِ) دخی قارته اویناو برلن (بِنَيَْةِ التَّشْوِيشِ)
 تشویشلندرو قصدی برلن سلام بیرو (وَقِيلَ) دخی ایتلیدی (لَا يُبَاحُ) مباح
 بولماس شطرنجی یا ایسه قارته اویناو برلن شغللنوجی کشیگه سلام بیرو (وَالْجُوزُ)
 دخی چیکلاوک (الَّذِي) شوندا این چیکلاوک (يَلْعَبُ) اوینار (بِهِ) اول چیکلاوک
 برلن (الصَّبِيَّانُ) صبیلا (يَوْمَ الْعِيدِ) عید کوننک (يُؤْكَلُ) آشالور اول چیکلاوکی
 یعنی آشاول حلال بولور (إِنْ لَمْ يَقَامُوا) اگر اوپشوب اویناماسه لار (بِهِ) اول
 چیکلاوک برلن (وَأَسْتَمَاعُ صَوْتِ الْمَلَأَى) اویون تاوشلارینی ایشتمک لک (كُلَّهَا)
 بارچه سیده (حَرَامٌ) حرام در (فَإِنْ سَمِعَ) بس اگر ایشتمسه اویون تاوشنی (بَغْتَةً)

کینندن (فَهُوَ) بس اول کشی (مَعْدُورٌ) عندرلنمشدر یعنی گناه یوقدر (ثُمَّ) مونک صوکنده (يَجْهَدُ) توروشور (أَنْ لَا يَسْمَعَ) اویون تاوشنی اِشتماسمزلکسکه (مَهْمَا امْكُنْ) ممکن بولغان زمانک (وَيَعْلُ) دخی حلال بولور (ضَرْبُ الثَّغِ) بارابان صوقهاقلق (فِي الْعُرُوسِ) قزقوینینه کیاو کرگان کیچده (لَا اِعْلَانُ النِّكَاحِ) نکاحنی بلمدرو اوچون (وَضَرْبُ الطَّبْلِ) دخی طبل صوغو حلال بولور (فِي الْحَجِّ) حجه (وَالْغَزَاتِ) دخی صوغشد (لَا اِعْلَامُ الْاِنْتِقَالِ) بر اورندن ایکنچی اورنغه کوچونی بلمدرو اوچون (لَا) بارابان وطبل صوغو درست بولماس (لَلَّهِ) اوین کولکی اوچون (وَمَا) دخی شول آخه (يَأْخُذُهُ) آلور اول آخه نی (الْمُغْنَى) اویناوچی وکویلاوچی کشی (وَالنَّائِجَةُ) دخی ثولک چقغان یورطک قچقرب یغلاوچی کشی (مَنْ غَيْرُ شَرْطِ الْأَجْرَةِ) بالنی وخدمت حقنی شرط قیلودن باشقه (مُبَاحٌ) مباح وعلالدر اول آخه (وَمَعَ شَرْطِهِ) اچره فی شرط قیلو برلن آلسه (حَرَامٌ) حرامدر اول آخه (وَلَا تَرْكَبُ) دخی آطلانماس (الْمَرْأَةُ) خاتون کشی (عَلَى السَّرَجِ) اییهر اوزرینه یعنی آط اوزرینه (الْأ) مگر خاتون کشی آطقه آطلانور (لِلضَّرُورَةِ) ضرورت اوچون (فِي سَفَرِ الْحَجِّ) حج سفرنده (فَتَرْكَبُ) بس آطلانور خاتون (مُسْتَتَرَةً) اُرتلگان حالک (وَمَنْ رَأَى) دخی برکشی کورسه (مُسْتَكْرًا) قباحت ویاراماز اُشنی (وَهُوَ) اول کوروچی کشی (مَنْ) شول کشی جمله سندن بولسه (يَفْعَلُهُ) قیلور اول قباحت ویاراماز اُشنی یعنی گرچه اول اُشنی اوزیده قیلسه ده (يَلْزَمُهُ) لازم بولور اول کشیگه (الْغَنَى) طیماقلق باشقه کشنی (عَنْهُ) اول اُشدن (حَامِلٌ) یوکلای خاتون (اعْتَرَضَ) آرقلی کیلسه (الْوَلَدُ) بالاسی (فِي بَطْنِهَا) قور صاغنده (وَقْتُ الْوِلَادَةِ) بالانی توغدرغان وقتده (وَعَقِيفٌ) دخی قور قلمش بولسه (عَلَيْهَا) اول خاتون اوزرینه (وَلَمْ يُمْكِنْ) دخی ممکن بولماسه (اخْرَاجُهُ) اول بالانی چغارو (الْأ) مگر ممکن بولور بولسه (بِقِطْعَةٍ) اول بالانی کیسو برلنگنه (لَمْ يَجْزِ) درست بولماس (قِطْعُهُ) اول بالانی کیسو (الْأ) مگر کیسو درست بولور (إِذَا كَانَ) هر قیچان بولسه (الْوَلَدُ) بالا (مِيتًا) اولک بولسه (حَامِلٌ) یوکلای و قور صاقلای خاتون (مَاتَتْ) اولدی (فَتَعْرَكَ) بس سلکندی

(فِي بَطْنِهَا) يوكلى خاتوننىڭ قورساغىدا (الْوَلَدُ) بالا (فَإِنْ غَلَبَ) بس اگر غالب بولسە (عَلَى الظَّنِّ) گمان اوزرىنە (حَيَاتُهُ) اول بالانىڭ تركلىگى (وَبَقَائِهِ) دى اول بالانىڭ ترك بولوب قالوى (يُشَقُّ) يارولمش بولور (بَطْنُهَا) اول خاتوننىڭ قورساغى (مِنَ الْجَانِبِ الْأَيْسَرِ) صول ياغىدىن (وَيُخْرَجُ) دى بالانى چغارلماش بولور (وَيَبْأُحُ) دى مباح بولور (لِلْمَرْأَةِ) خاتونىغە (اسْقَاطُ الْوَلَدِ) بالانى توشرمكك (مَا لَمْ يَتَبَيَّنْ) ظاهر بولماغان مدتە (شَيْءٌ) ھېچ نرسە (مِنْ خَلْقِهِ) اعضاسىدىن (رَجُلٌ) ەر اير (ابْتَلَعَ) يوتدى (دُرَّةً) انجونى (أَوْ ذَهَبًا) يايىسە آلتوننى (لِغَيْرِهِ) باشقە كىشىنىڭ انجوسى يا آلتوننى (ثُمَّ مَاتَ) مونىڭ صوڭىدە اولدى اول يوتقوچى اير (وَلَمْ يَتْرُكْ) دى قالدىرمادى مالدىن (شَيْئًا) ھېچ نرسەنى (لَا يَشُقُّ) يارلماش بولماس (بَطْنُهُ) اول كىشىنىڭ قورساغى (نِعَامَةً) ەر آدمنىڭ تىيە قوشى (ابْتَلَعَتْ) يوتدى (لَوْلَوَ) انجونى (أَوْشَاءَ) يايىسە ەر آدمنىڭ قوشى (نَشَبَتْ) كرتدى (رَأْسُهَا) باشنى (فِي وَعَاءٍ آخَرَ) ايكنچى كىشىنىڭ صاوتىنە (وَتَعَنَّزَ) دى غىزلى بولدى (أَخْرَجُهُ) قوينىڭ باشنى صاوتىدىن چغارو (يُنْظَرُ) قارالور (إِلَى أَكْثَرِهَا) تىيە قوشى بىرلن انجونىڭ دى قوشى بىرلن صاوتنىڭ كوبرا كىنە (قِيَمَةً) قىمت يوزىدىن يعنى انجو بىرلن صاوتنىڭ قىمتى تىيە قوشى بىرلن قوينىڭ قىمتىدىن كوبراك بولسە تىيە قوشى ايلە قوينى بوغازلانادە تىيە قوشى بىرلن قوشى انجو بىرلن صاوت قىمتىدىن (كوبراك بولسە بوضورتىدە انجو تىيە قوشى قورساغىدا قالور صاوتىنى واطلور (فَيَغْرُمُ) بس تولر (الْمَالِكُ) انجو بىرلن صاوتنىڭ خواجەسى (قِيَمَةُ الْآخَرِ) تىيە قوشى ايلە قوشى ايتىنىڭ قىمتى (وَيَصْنَعُ) دى قىلور (مَاشَاءً) تالاگان نرسەنى (فِيهِمَا) بوتىيە قوشى ايلە قوشى ايتىلدىن بواۋلىگى صورتىن ايكنچى صورتىڭ صاوت قوشى ايلە سىنە بولور دە صاوت قىمتىنى قوشى ايلەسى تولر ھم انجوتىيە قوشى ايلەسىنە بولوب قالور دە قىمتىنى تىيە قوشى ايلەسى تولر (وَيَكْرَهُ) دى مكروە بولور (قَتْلُ النَّمْلَةِ) قورسقى ۋولترمكك (مَا لَمْ تَبْدَأْ) باشلاماغان مدتە

اول قرمسه (بِالْأَذَى) رنجتو برلن (وَقَتْلُ الْقَمَلَةِ) دخی بت اولترمکک (بِجُوزُ)
 درست بولور (مُطْلَقًا) مطلق یعنی کیراک رنجتو برلن باشلاسون کیراک
 باشلاماسون (وَيَكْرَهُ) دخی مکروه بولور (احراقُ الْقَمَلَةِ) بت فی باندنرماقلق
 (وَالْعَقْرَبُ) دخی چپاننی باندنرماقلق (وَنَجْوَاهُمَا) دخی بوایکسینه اوخشاغان
 حیوانلرنی باندنرماقلق یلان کبیلرنی (بِالنَّارِ) اوط برلن باندنرماقلق مکروه
 بولور (وَطَرَحُهَا) دخی اول بتنی تاشلاماقلق (حَيَّةٌ) تری کیونجه اولترمی (مُبَاحُ)
 مباحدر (وَلَيْسَ) ایماس (بِأَدَبٍ) ادب ایماس (وَالْخَنَانُ) دخی سنت که اولطرتو
 (لِلرِّجَالِ) ایرار اوچون (سُنَّةٌ) سنتدر (وَلِلنِّسَاءِ) دخی خاتونلر اوچون (مَكْرُوهٌ)
 حرمت در (وَتَضَرُّبُ) دخی صوغلمش بولور (الثَّبَةُ) دورت آیاقلی حیواننی
 مثلا آطنی (عَلَى النَّفَارِ) قاچو اوزرینه (دُونَ الْعَنَارِ) یغلودان باشقه یعنی
 آبنب و سرلگب یقلغانلقی اوچون صوغلماس (وَرَكْضُ الدَّابَّةِ) دخی آطنی تیپو
 (وَحَسَّهَا) دخی آیاق ئوکچه سنه بولغان تیمر برلن صانچو (لِلْعَرَضِ) عرض قیلو یعنی کورساتو
 اوچون (عَلَى الْمُشْتَرَى) صاتوب آلوچیغه (أَوِ اللَّهْوِ) بیایسه اویون اوچون
 (مَكْرُوهٌ) مکروه بولور (وَلِلْجِهَادِ) صوغش اوچون آیاق برلن تیپو یا ئوکچه داگی
 تیمر برلن صانچو (وَعِیْرُهُ) دخی صوغشیدن باشقه نرسه اوچون (مَنْ عَرَضَ صَحِیْحُ)
 درست عرض دان (مُبَاحٌ) مباح و حلال در صوغو برلن صانچو (وَالسَّلَامُ) دخی سلام
 بیرو (سُنَّةٌ) سنتدر (وَرَدُّهُ) دخی سلام قایتارو (فَرَضُ كَفَايَةٍ) فرض کفایه در
 (وَتَوَابُ الْمُسْلِمِ) سلام بیرو چینک ئوابی (أَكْثَرُ) کوبرا کدر سلام آلوچی نلک
 ئوابندن (وَلَا يَجِبُ) دخی واجب بولماس (رَدُّ سَلَامِ السَّائِلِ) صدقه صور اغو چینک
 سلامنی قایتارو صدقه صور ادنی بلدرو اوچون گنه سلام بیر گنه نلکی اوچون (وَلَا
 يَنْبَغِي) دخی تیوش ولایق بولماس (أَنْ يُسَلَّمَ) سلام بیرمکک (عَلَى مَنْ) شول
 کشی اوزرینه (يَقْرَأُ) او قور بولسه اول کشی (الْقُرْآنَ) قرآننی (وَتَشْمِيتُ الْعَاطِسِ)
 توچکر گوچیگه جواب بیرمکک (فَرَضُ كَفَايَةٍ) فرض کفایه در یعنی بعضی کشیلر
 جواب بیرسه بر مجلسده قالغان لارنک اُستندن توشار همه سی جواب بیرسه همه سی

ثوابی بولور هیچ برسی جواب بیرماسه کلسی گناهی بولور (وَيَكْرَهُ) دخی مکروه
 بولور (تَعْلِيمُ النَّبَازِي) قارچغه ایراتو (بِالطَّيْرِ الْحَيِّ) تری قوش برلن (وَيُبَاحُ)
 دخی قارچغه فی ایرتو مباح بولور (بِالْمَذْبُوحِ) بوغازلانمش قوش برلن (وَيَكْرَهُ)
 دخی مکروه بولور (الْغُلُّ) تیمر بوغاولماقلق (فِي عُنُقِ الْعَبْدِ) قلنک موینییه
 (وَلَا يَكْرَهُ) دخی مکروه بولماس (الْقَيْدُ) بوغاولماقلق قلنی (لِخَوْفِ الْإِبَاقِ) قاپودن
 قورقو اوچون (وَيُبَاحُ) دخی مباح بولور (الْجُلُوسُ) اولطرمالقلق (فِي الطَّرِيفِ)
 یولده (لِلْبَيْعِ) ساتو اوچون (أَذَاكَانَ) هر قیچان بولسه یول (وَأَسْعًا) کیلک
 بولسه (لَا يَتَضَرَّرُ) ضرر لانماس (النَّاسُ) آدملر (به) بوکشینک اولطروی برلن
 (وَلَوْ كَانَ) دخی اگر بولسه یول (ضَيْقًا) تاربولسه (لَا يُبَاحُ) یولده اولطرو مباح
 بولماس (وَتَكْرَهُ) دخی مکروه بولور (الْحَيَاطَةُ) کییم تکه ملک (فِي الْمَسْجِدِ) مسجدده
 (وَكُلُّ عَمَلٍ) دخی هر بر عمل مکروه بولور مسجدده (مِنْ أَعْمَالِ الدُّنْيَا) دنیا
 عمللرندن (وَيَكْرَهُ) دخی مکروه بولور (الْجُلُوسُ) اولطرمالقلق (فِيهِ) اول مسجدده
 (لِلْمُصِيبَةِ) قایغواوچون (ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ) اوچ کون (وَيُبَاحُ) دخی مباح بولور اوچ کون
 اولطرو (فِي غَيْرِهِ) مسجددن باشقه اورونده (وَالْتَرَكُ) لکن اولطرونی قویو
 (أُولَى) آرتوغراق در (وَلَوْ جَلَسَ) دخی اگر اولطرسه (فِيهِ) اول مسجدده (مُعَلَّمٌ)
 علم ایراتوچی علم ایراتب (أَوْ رَأَى) یایسه یازو یازوچی یازویازوب (فَإِنْ)
 کَانَ) بس اگر بولسه علم ایراتو برلن یازو یازو (حَسْبَهُ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالی
 رضالغی اوچون بولسه دنیا غرضی اوچون بولماسه (لِلْبَاسِ) ضرر یوقدر مسجدده
 اولطروده (وَأَنْ كَانَ) دخی اگر بولسه علم ایراتو برلن یازو یازو (بِأَجْرَةٍ) یال
 وحق برلن بولسه (يَكْرَهُ) مسجدده اولطروب علم ایراتو هم یازو مکروه بولور
 (إِلَّا) مگر مکروه بولماس (لِضُرُورَةٍ) ضرورت اوچون (تَكُونُ) بولور بولسه اول
 ضرورت (بِهِمَا) اول علم ایراتو برلن یازو برلن یعنی باشقه اورون تابماس
 مثلاً (وَيَكْرَهُ) دخی مکروه بولور (تَمَنَّى الْمَوْتَ) اولم فی آرزو قیلماقلق یعنی
 تلامکک (لِضَيْقِ الْمَعِيشَةِ) دنیا ترککلی نک تارلغی اوچون (أَوِ الْغَضَبِ) یا ایسه

آچو اوچون (من وُلده) اوزى نك بالاسندن (أَوْ وَلَدَ غَيْرَهُ) يا ايسه باشقه كشي بالاسندن (وَلَابَاسُ) دخی ضرر يوقدر (بِتَمَنِّيهِ) اولمى آرزو قيلوده (لَتَغَيَّرَ أَهْلَ الزَّمَانِ) زمان اهلى اوزگارگانلىكى اوچون (وَيُظْهِرُ الْمَعَاصِيَ) دخی گناهلار ظاهر بولغانلىقى اوچون (خَوْفًا) قورقو اوچون (مِنَ الْوُقُوعِ) توشودن (فِيهَا) اول گناهلارغه (رَجُلٌ) برابر (يَتَرَدَّدُ) تردد قيلور بولسه (إِلَى الظُّلْمَةِ) ظالم لارغه يعنى ظالم لرايشكىنه باروب ظالم لارغه يالبارور بولسه (لِيَفْعَ) يبرو اوچون (شُرْهُمُ) ظالم لرنك ياوزلغنى (عَمَّا) اوزندن (يَحُلُّ) حلال بولور ظالم لرايشكىنه باروب ظالم لارغه يالبارو (فَإِنْ كَانَ) بس اگر بولسه بويالباروچى (مُفْتِيًا) فتوى بيمروچى بولسه (أَوْ مُقْتَدِي بِهِ) يا ايسه خلقنك ايارلمش كشي سى بولسه (لَا يَحُلُّ) حلال بولماس (لَهُ) اول كشيگه (ذَلِكَ) اوشبو ظالم لرايشكىنه باروب ظالم لارغه يالبارو *

(کتاب الفرائض)

(كِتَابُ الْفَرَائِضِ) ميراث داغى اُشلىر بياننده كيلگان كتابدر اوشبو (الْفَرُوضُ الْقَدْرَةُ) چيكنميش فرضلر يعنى اُشلىر (فِي الْقُرْآنِ) قرآنده (سِتَّةٌ) آلتيمر (الْأَنصَفُ) تركه مالى نك يارطسيدر برسى (وَالرُّبْعُ) دخی تركه مالينك دورتن بريدر ايكنچسى (وَالثُّمْنُ) دخی تركه مالينك سيگزدن بريدر اوچونچسى (وَالثُّلْثَانِ) تركه مالينك اوچ اُشندن ايكى اُشى در دورتنچسى (وَالثُّلْثُ) دخی تركه مالينك اوچ اُشندن بر اُشيدر بشنچيسى (وَالسُّبُسُ) دخی تركه مالينك آلتى اُشندن بر اُشيدر آلتنچسى (وَأَصْعَابُهَا) بو آلتى تورلى اُش نك ايبالرى (إِثْنِي عَشَرَ) اون ايكى تورلى كشيدير (أَرْبَعَةٌ) دورتسى (مِنَ الرِّجَالِ) ايرلردن در (وَتِمَانٌ) دخی سيگزى (مِنَ النِّسَاءِ) خاتونلردن در (أَمَّا الرِّجَالُ) اَمَّا ايرلردن بولغان دورتسى (فَالْأَبُ) بس ميت نك آتاسيدر برسى (وَالْجَدُّ) دخی ميت نك باباسيدر ايكنچسى يعنى آتاسينك آتاسيدر گرچه نى قدر يوقارى كيتسه ده (وَالْأَخْلَامُ) دخی ميت نك آنا بر توغان اير قرداشى در اوچونچسى (وَالزَّوْجُ) دخی اولگان خاتون نك

ايريدىر دور تنچىسى (وَأَمَّا النِّسَاءُ) اما خاتونلاردن بولغان اون ايكسى (فَالْأُمَّ) بس ميتينىڭ آناسيدىر برسى (وَالْجَدَّةُ) دى ميتينىڭ ابىسىدىر ايكنچىسى يعنى آناسينىڭ آناسيدىر گرچه نى قدر يوغارى كيتسه ده (وَالْبَنْتُ) دى ميتينىڭ اوز قزىدىر اوچنچىسى (وَبَنْتُ الْأَبْنِ) دى ميتينىڭ اوغلىنىڭ قزىدىر دورتنچى گرچه نى قدر توبان توشه ده (وَالْأَخْتُ لَأَبٍ وَأُمٍّ) دى ميتينىڭ آتا آنا بر توغان قز قرداشيدىر بشنچىسى (وَالْأَخْتُ لَأَبٍ) دى ميتينىڭ آنا باشقه آتا بر توغان قز قرداشيدىر آلتونچىسى (وَالْأَخْتُ لَأُمٍّ) دى ميتينىڭ آنا بر آتا باشقه توغان قز قرداشيدىر يىنچىسى (وَالزَّوْجَةُ) دى ميتينىڭ خاتونىدىر سىكزىنچىسى (فَالْأَبُ) بس آتا (لَهُ) اول آتاغه بولور (الْأُسُ) بالاسى بولغان ميتينىڭ مالينىڭ آلتىدىن بىرى (مَعَ الْأَبْنِ) آتا بالاسى بولغان ميتينىڭ اير بالاسى بىرلن برگه قالسه (او ابىن الابن) يايسه آتا بالاسى بولغان ميتينىڭ اير بالاسينىڭ اير بالاسى بىرلن برگه قالسه گرچه نىقدر توبان كيتسه ده (وَالْتَعَصِيبُ) دى آتاغه عصبه لىق بولور يعنى فرض ايالىرى آلغان مالدىن قالغان مالنىڭ كىسنى آلور (عَنْ عَدَمِ الْوَلَدِ) بالاسى بولغان ميتينىڭ بالاسى بولماغان وقتى كىرەك اير بالا كىرەك قز بالا بولسون (وَوَلَدُ الْأَبْنِ) دى بالاسى بولغان ميتينىڭ اير بالاسينىڭ بالاسى بولماغان وقتى كىرەك اير بالاسينىڭ بالاسى اير بالا بولسون كىرەك قز بالا بولسون گرچه نى قدر توبان توشه ده (وَكُلَاهُمَا) دى آتاغه بالاسى بولغان ميتينىڭ مالينىڭ آلتىدىن بىرىدە بولور هم عصبه لىق بولور (مَعَ الْبَنَتِ) بالاسى بولغان ميتينىڭ اوز قزى بىرلن برگه قالسه (أَوْ بَنْتُ الْأَبْنِ) يايسه بالاسى بولغان ميتينىڭ اوغلىنىڭ قزى بىرلن برگه قالسه گرچه نى قدر توبان توشه ده (وَالْجَدُّ) دى ميتينىڭ باباسى يعنى آتاسينىڭ آتاسى گرچه نى قدر يوغارى آشسه ده (فِي أَحْوَالِهِ) اوزىنىڭ حاللىرىنىڭ (كَالْأَبِ) آتا كىيدىر يعنى بابا ميتينىڭ اير بالاسى بىرلن يايسه اير بالاسينىڭ اير بالاسى بىرلن برگه قالسه ميتينىڭ مالينىڭ آلتىدىن بىرىنى آلور اگىر بابا ميتينىڭ بالاسى بولماسه دى اير بالاسينىڭ بالاسى بولماسه عصبه بولوب فرض ايالىرىدىن قالغان

مالنڪ ڪلسنى آلور اگر باباميتنڪ قزى برلن ياميتنڪ اوغلينڪ قزى برلن برگه
قالسه آلتين بزنينك آلور هم عصبه ده بولور (وَالْأَخْلَامُ) دى ميت برلن آتاباشقه
آنابر اير قرداش (لَه) بولور اول قرداشگه (السُّدُسُ) قرداش بولغان ميتنڪ
مالينڪ آلتين برى بر بولسه (وَلِلْأَنْثَيْنِ) آتاباشقه آنابر اير قرداشنڪ ايكسينه
(قَصَاعِدًا) دى ايكين آرتوغينه (الْثُلُثُ) قرداش بولغان ميتنڪ مالينڪ اوچين
برى بولور (وَالزَّوْجِ) دى ميتنڪ ابرى (لَه) بولور ايرگه (النَّصْفُ) اولگان
خاتونينڪ مالينڪ يارطسى (عَنْ عَدَمِ الْوَلَدِ) خاتونينڪ بالاسى بولماغانه (وَوَلَدِ
الْأَبْنِ) دى خاتونينڪ اير بالاسينڪ بالاسى بولماغانه گرچه نى قدر توبان توشه ده
(وَالرَّبْعُ) دى ايرگه خاتونينڪ مالينڪ دورتن برى بولور (مَعَ أَحَدِهِمْ) بولارنڪ
برى برلن برگه قالسه يعنى خاتوننڪ اوز بالاسى برلن يايسه اير بالاسينڪ بالاسى برلن
برگه قالسه (وَالْأُمُّ) دى ميتنڪ آناسى (لَهَا) بولور اول ميتنڪ آناسينه (السُّدُسُ)
ميتنڪ مالينڪ آلتين برى (مَعَ الْوَلَدِ) ميتنڪ يعنى بالاسينڪ بالاسى برلن برگه
قالسه (وَوَلَدِ الْإِبْنِ) دى اوغلينڪ اير بالاسينڪ بالاسى برلن برگه قالسه
(وَالْأَنْثَيْنِ) يايسه ايكى كشى برلن برگه قالسه (مِنَ الْأَخْوَةِ) اوغلينڪ اير قرداشلرنين
(وَالْأَخَوَاتِ) دى اوغلينڪ قز قرداشلرنين (قَصَاعِدًا) دى ايكين آرتوق اير
قرداشلرى يايسه قز قرداشلرى برلن قالسه (مِنْ أَىْ جَهَةٍ) كيراك قايو جهنن
(كَانُوا) بولسونلار يعنى كيراك آتا آنابر اير يا قز قرداشلر بولسونلار
كيرهك آنا باشقه آنابر اير ياقز قرداشلر بولسونلار كيرهك آنا باشقه آنا
براير ياقز قرداشلر بولسونلار (وَالْثُلُثُ) دى آناغه بالاسى بولغان ميتنڪ
مالينڪ اوچين برى بولور (عَنْ عَدَمِ هُوْلَاءِ) اوشبوذكر ايتلگان كشىلر بولماغانه
يعنى بالاسينڪ بالاسى يايسه بالاسينڪ اير بالاسينڪ بالاسى يايسه ايكى يا ايكين
آرتوق اير ياقز قرداشلرى بولماغانه (وَوُلْتُ مَا) دى آناغه بالاسينڪ شول
مالينڪ اوچين برى بولور (بَبْقَى) قالور اول مال (بَعْدَ فَرَضِ أَحَدِ الزَّوْجَيْنِ) اير
برلن خاتوننڪ برسینك اَلشى صوئنه (وَذَلِكَ) اوشبو قالغان مالنڪ اوچين

برى بولو آناغه (فِي الْمَسْئَلَتَيْنِ) ايكي مسئلهده بولور (وَهُمَا) اول ايكي مسئله
 (زَوْج) خاتون اولب ايرقالدى (وَابْوَان) دى آنا آنا قالدى بوم مسئلهده ايرگه
 مالنى يارطسى يارطىمن قالغاننى اوچىن برى برالش آناغه قالغان ايكي الش
 عصبه لق جهنندن آناغه (أَوْ) يايسه (زَوْجَة) اير اولدى خاتون قالدى (وَابْوَان)
 دى آنا آنا قالدى دورتىن برى خاتونغه دورتىن بردن قالغاننى اوچىن
 برى آناغه قالغان ايكي الش آناغه (وَلَوْ كَانَ) اگر بولسه بو مسئلهده
 (مَكَانَ الْآبِ) آنا اورننده (جَدِّ) بابا بولسه (فَلَهَا) بس بولور آناغه
 (الْثُلُثُ) مالنى اوچىن برى (كَامِلًا) كامل بولغان مالنى يعنى جميع مالنى
 (فِي الْأَصَحِّ) درستريك روايتك (وَالْجَدَّةُ) دى ابى (أُمُّ الْأَمِّ) يعنى ميتنى آناسينى
 آناسى (أَوْ أُمُّ الْآبِ) يايسه ميتنى آناسينى آناسى (لَهَا) بولور اول ميتنى
 ابى سينه (السُّنْسُ) ميتنى مالينى آلتىدىن برسى (وَاحِدَةً كَانَتْ) كيراك ابى بر
 بولسون (أَوْ أَكْثَرَ) يايسه بردن كوبرك بولسون (وَلَلْبَيْتِ) دى ميتنى اوز
 قزينه (الْوَحْدَةِ) بر بولسه (النَّصْفُ) مالينى يارطسى بولور (وَلَلْبَيْتَيْنِ) دى
 ميتنى ايكي قزينه (فَصَاعِدًا) دى ايكيىن آرتوق قزينه (الْثُلُثَانِ) مالينى
 اوچ الشندن ايكي الش بولور (وَكَذَا) دى اوشنداق اوز قزى كيدر ميراثك
 (بِنتُ الْأَبْنِ) ميتنى اوغلىنى قزیده (عِنْدَ عِلْمِ بَيْتِ الصُّلْبِ) ميتنى اوز قزى
 بولماغانده يعنى ميتنى اوغلىنى قزى بر بولسه مالنى يارطسى آلور بردن
 آرتوق بولسه اوچ الشن ايكي الشن آلور (وَلَهَا) دى بولور اول ميتنى
 اوغلىنى قزينه (وَاحِدَةً كَانَتْ) كيرك اوغلىنى قزى بر بولسون (أَوْ أَكْثَرَ)
 يايسه بردن كوب بولسون (مَعَ بَيْتِ الصُّلْبِ) ميتنى اوز قزىنى برسى برلىن (السُّنْسُ)
 مالينى آلتىدىن برسى (تَكْمِلَةً) كامل قىلو اوچون (لِلثُلُثَيْنِ) اوچىن ايكي
 الشنى چونكه يارطىغه آلتىدىن برنى قوشساق اوچ الشن ايكي الش
 بولاده بر مسئلهده قزلارنى حى كامل لىنه (وَالْأَخْتُ لَأَبٍ وَأُمِّ) دى ميتنى
 آنا بولغان قز قرداشى (لَهَا) بولور اول آنا آنا بر بولغان قز قرداشينه

(النَّصْفُ) مالينك يارطسى بولور (وَلَا أُخْتَيْنِ) دخی آتا آنا بر بولغان ايکی
 قز قرداشينه (فَصَاعِدًا) دخی ايکی دن آرتقغه (الثَّلَاثَانِ) مالينك اوج اَلشندن
 ايکی اَلشى بولور (وَالْأُخْتُ لَابٌ) دخی ميتينك آنا باشقه آنا بر بولغان قز قرداشی
 (كَذَلِكَ) اوشنداق آتا آنا بر بولغان قز قرداشی كبيدر ميراث آلوده
 (عِنْدَ عَدَمِ الْأُخْتِ لَابٌ وَأُمٌّ) ميتينك آتا آنا بر بولغان قز قرداشی بولماغان
 وقتده يعنى آنا باشقه بولوب آتا بر بولغان قز قرداش بر بولسه مالنك
 يارطسى بولور بردان آرتق بولسه مالنك اوج اَلشندن ايکی اَلشى بولور (وَلَهَا)
 دخی اول آنا باشقه بولوب آتا بر بولغان قز قرداش گه بولور (وَاحِدَةٌ كَانَتْ)
 كيراك بر بولسون (أَوْ أَكْثَرُ) يايسه كوب بولسون (مَعَ الْأُخْتِ لَابٌ وَأُمٌّ) ميتينك
 آتا آنا بر بولغان بر قز قرداشی برلن برگه قالغان صورتده (السُّدُسُ) مالنك
 آلتين بری بولور (تَكْمَلَةٌ) كامل قيلو اوچون بر مسئلهده (لِلثَّلَاثَيْنِ) اوج
 اَلشندن ايکی اَلشنى يعنى براخت لَاب و ام يارطنى آلسه اخت لَاب آلتيدان
 برنى آلسه بر مسئلهده قزلار حقى كامل لئه (وَالْأُخْتُ لَامٌ) ميتينك آتا باشقه آنا بر
 بولغان قز قرداشی (كَالْأَخِ لَامٌ) آتا باشقه آنا بر اير قرداشی كبيدر (ذُكُورُهُمْ)
 آتا باشقه آنا بر قرداشلرنك ايرلری (وَأَنَائِثُهُمْ) دخی خاتونلری (فِي الْأَسْتَحْقَاقِ)
 ميراث گه مستحق بولوده (وَالْقِسْمَةُ) دخی مالنى بولوده (سَوَاءٌ) برابردير يعنى
 آتا باشقه آنا بر قز قرداش بر بولسه آلتين برنى آلور بردن آرتق بولسه
 اوج دن برنى آلور (وَالزَّوْجَةُ) دخی ميتينك خاتونى (لَهَا) بولور اول خاتونينه
 (الرُّبْعُ) ئولگان ايرينك مالينك دورتن بری (عِنْدَ عَدَمِ الْوَلَدِ) ايرنك بالاسى
 بولماغان وقتده (وَوَلَدُ الْأَبْنِ) دخی ايرنك اير بالاسى نك بالاسى بولماغان
 وقتده گرچه نى قدر توبه ن توشه ده (وَاحِدَةٌ كَانَتْ) كيراك خاتون بر بولسون
 (أَوْ أَكْثَرُ) يايسه بردن ك كوب بولسون مثلا دورت بولسون (وَالثَّمَنُ)
 دخی خاتونغه ايرنك مالينك سيكر دن برسى بولور (مَعَ أَحَدِهِمْ) بولارنك برسى
 برلن برگه قالسه يعنى ايرنك بالاسى برلن يايسه اير بالاسينك بالاسى برلن برگه قالسه *

(فـصل) اوشبو فصل عصبه لر بیاننده (الْعَصَبَةُ) عصبه یعنی فرض اییه ارندن قالغان مالتک کلسنی آلوجی کشی (قَسَمَان) ایکی قسم در اول عصبه (عَصَبَةٌ) عصبه در برسی (بِنَسَب) نسب سبیلی (وَعَصَبَةٌ) دخی عصبه در ایکنچسی (بِنَسَب) سبب بران (فَالْعَصَبَةُ التَّسْبِیَّةُ) بس نسب سبیلی عصبه بولغان لاری (ثَلَاثَةُ أَصْنَافٍ) اوج صنفی در (عَصَبَةٌ بِنَفْسِهِ) عصبه بنفسه در برسی (وَعَصَبَةٌ بَغِیْرِهِ) دخی عصبه بغیره در ایکنچسی یعنی عصبه بولور غیر بران اول غیر اوزی عصبه بنفسه بولور (وَعَصَبَةٌ مَعَ غِیْرِهِ) دخی غیرگه مقارن بولغان عصبه در اوجونچسی یعنی عصبه بولو غیر مقارن بولوب اول غیر اوزی عصبه بنفسه بولماس (فَالْعَصَبَةُ بِنَفْسِهِ) بس عصبه بنفسه (کُلُّ ذَکَرٍ) هر بر ایردر (یُدَلِّی) توتاشر (اِلَى الْمِیْتِ) ئولوکگه (بِمَحَضِ الْمَکُورِ) محض ایرلر بران گنه توتاشر (کَالْأَبْنِ) میت نلک اوغلی کیی عصبه بنفسه (وَابْنَاهُ) دخی میت نلک اوغلی نلک اوغللاری کیی (وَالْأَبْ) دخی میت نلک آتاسی کیی (وَآبَاهُ) دخی میت نلک آتاسینلک آتالاری کیی (وَالْأَخَ لَابَ وَآمَ) دخی میت نلک، آتا آنا بر ایرقداشلری کیی (وَالْأَبْ) یایسه میت نلک آنا باشقه آتا بر ایرقداشلری کیی (وَابْنَاهُمَا) دخی میت نلک آتا آنا بر بولغان یایسه آنا باشقه آتا بر بولغان ایر قدشلرینلک اوغللاری کیی (وَالْعَمَّ لَابَ وَآمَ) دخی میت نلک آتاسی بران آتا آنا بر بولغان ایر قدشلری کیی (وَالْأَبْ) یایسه میت نلک آتاسی بران آنا باشقه آتا بر بولغان ایر قدشلری کیی (وَابْنَاهُمَا) دخی میت نلک آتاسی بران آتا آنا بر یایسه آنا باشقه آتا بر بولغان ایر قدشلرنلک اوغلاری کیی بولار دورۃ صنفی همه سی عصبه بنفسه در (وَالصَّنْفُ الْأَوَّلُ) اولگی صنفی یعنی میت نلک اوغلی اوغلینلک اوغللاری (مُقَمَّمٌ) ئلسکدر میراث آلوده یعنی صنفی اول بولغانده باشقه صنفی لار عصبه بولوب میراث آلمی (ثُمَّ) مونلک صونده (الثَّانِی) صنفی ثانی ئلسکدر میراث ده یعنی میت نلک آتاسی آناسینلک آتالاری صنفی ثانی بولغان قالغان ایکی صنفی میراث آلمی (ثُمَّ الثَّالِثُ) مونلک صونده اوجنچ صنفی میراثده ئلک بولور یعنی میت نلک آتا آنا بر یا که آتا باشقه آنا بر ایرقداشلری دخی بولار نلک اوغللاری

صنف ثالث بولغانده دورتنچى صنف ميراث آلمى (ثُمَّ الرَّابِعُ) مونڭ صونئده دورتنچى صنف يعنى ميت نڭ آتاسينڭ آتا آنا بر يايسه آنا باشقه آتا بر بولغان اير قرداشلىرى هم بولار نڭ اوغللارى بولار يوغارغى اوچ صنف بولماغاندا ميراث آلار (فَإِنْ اجْتَمَعَ) بس اگر جيبولسه (اثْنَانِ) ايكى ميراث آلوچى كشى (مِنْ) صنف واحد) بر صنف دن (قُدَّمَ) اَلْكَ قيلنمش بولور (اَعْلَاهُمَا) ايكى صنف نڭ بلندراگى (دَرَجَةً) درجه يوزندن مثلا ميت نڭ اوغلى اوغلى نڭ اوغلىنه مقدم بولور يعنى عصبه ده ميتكه ياقينلىقى قَوْتليراك بولغان كشى ميراث دن طيبادر ميت كه يراغراق كشى (فَإِنْ اسْتَوَيَا) بس اگر برابر بولسالار (فِي الدَّرَجَةِ) درجه ده (قُدَّمَ) اَلْكَ قيلنور (ذَوَا الْجِهَتَيْنِ) ايكى جهت ايباسنى يعنى ايكى جهتدن ياقينلىق ايباسنى بر جهتدن ياقينلىق ايباسينه اَلْكَ قيلنور اَلْكَ قيلنغانى ميراث آلغاندا صونڭسى ميراث آلماس مثلاميت نڭ آتا آنا بر بولغان اير قرداشى ميت نڭ قزى برلن عصبه بولسه ميت نڭ آنا باشقه آتا بر قرداشندن اَلْكَ قيلنه (وَالْعَصْبَةُ بغيره) دى عصبه بولغان باشقه كشى برلن عصبه (كُلُّ اُنْثَى) هر بر خاتوندر (فَرَضُهَا) اول خاتون نڭ اَلْشَى (النِّصْفُ) مين نڭ مالى نڭ يارطسيدر (اَوَّالُ الثَّلَاثَانِ) يايسه ميت نڭ مالى نڭ اوچ اَلْشندن ايكى اَلْشيدر (تَصِيرُ) اورلور اول خاتون (عَصْبَةٌ) عصبه بولوب اورلور (بِأَخِيهَا) اوزين نڭ اير قرداشى برلن (فَلَا يُفَرِّضُ) بس تقدير قيلنمش بولماس اَلْش (لَهَا) اول خاتونغه يعنى اير قرداشى برلن عصبه بولماغاندا (وَيَكُونُ) دى بولور (اَلْمَالُ) مال (بَيْنَهُمَا) بو خاتون برلن خاتون نڭ اير قرداشى آراسىدا (لِلذَّكَرِ) ايرگه بولور (مِثْلُ حَظِّ الْأُنثَيَيْنِ) ايكى خاتون نڭ اَلْشى قدرى يعنى بر ايرگه ايكى خاتون اَلْشى بولور (وَهِيَ) اول باشقه كشى برلن عصبه بولغان خاتون (الْبِنْتُ) ميت نڭ قزيدر (وَبِنْتُ الْأَبْنِ) دى ميت نڭ اوغلى نڭ قزيدر (وَالْأَخْتُ لَأَبٍ وَآمٍ) دى ميت نڭ آتا آنا بر بولغان قز قرداشيدر (أَوَّلَابٍ) يايسه ميت نڭ آنا باشقه آتا بر قز قرداشيدر (وَلَا تَصِيرُ) دى اورلماس خاتون (عَصْبَةٌ) عصبه بولوب اورلماس (بِأَخٍ) اير قرداشى برلن (غَيْرُهُوْلَاءَ) بو دورة خاتونلار باشقه خاتونلار (وَالْعَصْبَةُ

مع غيرة) عصبه بنفسه بولماغان باشقه كشي گه مقارن بولوب عصبه بولغان كشييلر
 (الْأَخَوَاتُ لَابْ وَأُم) ميت نك آتا بر بولغان قز قرداشلريدن (أَوَّلَاب) يايسه
 ميت نك آتا باشقه آتا بر بولغان قز قرداشلريدن (بَصْرَن) اورلورلر بو قز
 قرداشلر (عَصْبَة) عصبه بولوب (مع البنات) ميت نك قزلاري برلن (وَبَنَاتِ الْأَبْنِ)
 دخی ميت نك اوغلي نك قزلاري برلن (وَعَصْبَة بالسَّبَب) دخی سبب جهتندن
 عصبه بولغان كشي (الْمَعْتَق) قل آزاد ايتوچي كشييدن آزاد ايتلمش قلندن
 عصبه سببيه بولوب مرتبه سنده ميراث آلور (ذَكَرًا كَان) كيراك آزاد
 ايتوچي اير بولسون (أَوَانِي) يايسه خاتون بولسون (ثُمَّ عَصْبَتُهُ) مونك صوگنده
 آزاد قيلوچينك عصبه سيدر (مَنْ الدُّكُور) ايرلردن (وَهُوَ) اول آزاد قيلوچي
 (أَخْرَ الْعَصَبَات) عصبه لرنك ايكي صوگيدر (وَالْعَصْبَة) دخی عصبه (كُلُّ مَنْ) هر
 آندالارين كشييدن (يَأْخُذُ) آلور (كُلُّ الْمَالِ) مالنك بارچه سني (عَنْ عَدَمِ صَاحِبِ
 الْفَرَضِ) فرض ايباسي يوق بولغان وقتده (وَمَا) دخی شول مالني آلور (بَقِي)
 قالدي اول مال (بَعْدَ الْفَرَضِ) فرض ايباسينك فرضني آلفاني صوگنده (مَعَ وَجُودِ
 صَاحِبِ الْفَرَضِ) فرض ايباسينك بار بولوي برلن (فَإِنْ لَمْ يَبْقَ) بس اگر قالماسه
 فرض ايباسيندن (شَيْءٌ) بر نرسه ده (سَقَطَ) تشر عصبه نك الشئ يعني هيچ نرسه آلماس
 (فصل) اوشبو فصل (في الحجب) حجب بياننده (وَهُوَ) اول حجب (عَلَى
 نَوَعَيْنِ) ايكي تورليدر (حَجْبُ نَقْصَانِ) برسي ميراثندن كيمتودر (وَحَجْبُ حُرْمَانِ)
 دخی ايكينچسي بوتونلاي ميراثندن قالدردر (سَنَةُ) آلتى تورلى كشي (لَا يَسْقُطُونَ)
 ساقط بولماس لار يعني ميراث آلسي قالماس لار (بِحَالِ) هيچ برمالده (الْأَبْوَانِ)
 آتا آنادر (وَالزَّوْجَانِ) دخی اير برلن خاتونلار (وَالْأَبْنِ) دخی اوغلدر
 (وَالْبَنَاتِ) دخی قزدر (وَمَنْ سَوَاهُمْ) بو آلتين باشقه كشييلر (مِنْ الْوَرَثَةِ) ميراث
 آلوچيلاردن (فَالْأَقْرَبُ) بس ميتكه ياقينراق بولغان وارث (دَرَجَةً) درجه
 يوزندن (يَحْجِبُ) ميراثندن طييار (الْأَبْعَدُ) ميتكه يراغراق بولغانني (وَضَابِطُهُ)
 بو جهني ضبط قيلوچي يعني قاعده (أَنْ) درسليكده (كُلُّ مَنْ) هر كشييدن (انْتَسَبَ)
 نسبت بيرلدي (إِلَى زَيْتٍ) ميتكه (بِوَسْطَةِ) بر واسطه برلن (لَا يَرِثُ) ميراث

آلماس اول كشى (مَعَ وَجُودِ تِلْكَ الْوَاسِطَةِ) اوشبو واسطه نىڭ بارلىقى بىرلن (الْأَمَّ) مگر
 واسطه بولا تر و بىر مېراث آلور (الْأَخُوَّةُ) اير قىرداشلىرى (وَالْأَخَوَاتُ) دىنى قىز قىرداشلىرى
 (لَا مَ) آتا باشقىھ آنا بىر اير قىرداشلىرى بىرلن قىز قىرداشلىرى بىلار آنا واسطهسى بىرلن
 مېت گە نىسبەت بېرىلسە لىرىدە آنا بولا تر و بىر مېراث آلالار (وَيَسْقُطُ) دىنى ساقىط
 بولور يعنى مېراث آلماس (الْأَجْدَادُ) بابالار (بِالْأَبِ) آتا بىرلن ساقىط بولورلار
 (وَالْجَدَّاتُ) دىنى اېيىلر ساقىط بولور يعنى مېراث آلماس (مِنَ الْجَهَنَّمِيَّةِ) آتا آنا
 جەھننمىن بولغان اېيىلر (بِالْأُمِّ) آنا بىرلن ساقىط بولورلار (وَالْأَبَوِيَّاتُ) دىنى آتاغە
 نىسبەت بېرىلگان اېيىلر ساقىط بولور يعنى آتانىڭ آناسى گەرچە نى قدر بوغارى
 آشسەدە (خَاصَّةً) خاسلىق يوزىندان يعنى آتاغە نىسبەت بېرىلگان اېيىلر ساقىط
 بولماس (بِالْأَبِ) آتا بىرلن ساقىط بولور (وَأَوْلَادُ الْأَبْنِ) دىنى مېت نىڭ
 اوغلى نىڭ بالالارى ساقىط بولورلار كىرەك اير بالا كىرەك قىز بالا بولسۇن
 (بِالْأَبْنِ) مېت نىڭ اوغلى بىرلن ساقىط بولورلر يعنى مېراث آلماسلىرى
 (وَالْأَخُوَّةُ) دىنى مېت نىڭ اير قىرداشلىرى (وَالْأَخَوَاتُ) دىنى مېت نىڭ قىز
 قىرداشلىرى ساقىط بولورلار (بِالْأَبْنِ) مېت نىڭ اوز اوغلى بىرلن (وَأَبْنِ الْأَبْنِ)
 دىنى مېت نىڭ اوغلى نىڭ اوغلى بىرلن (وَالْأَبِ) دىنى آتا بىرلن ساقىط بولورلار
 (وَالْجَدَّاتُ) دىنى بابا بىرلن ساقىط بولورلر (وَأَوْلَادُ الْأَبِ) دىنى آنا باشقىھ آتا بىر
 قىرداشلىرى ساقىط بولورلر (بِهِؤْلَاءِ الْمُنْكَوْرِيْنَ) اوشبو ذكر قىلىنىش كىشىلىرى بىرلن
 يعنى مېتنىڭ اوغلى اوغلى نىڭ اوغلى آناسى آتاسىنىڭ آتاسى بىرلن (وَبِالْأَخِ
 لَابِ وَأُمِّ) دىنى آنا باشقىھ آتا بىر قىرداشلىرى ساقىط بولورلار آتا آنا بىر بولغان اير
 قىرداشلىرى بىرلن (وَالْبُعْدَى) دىنى يىراغى مېت دن (مِنَ الْجَدَّاتِ) اېيىلردىن (تُحْبَبُ)
 مېراث دان طىيلىش بولور (بِالْقُرْبَى) مېت كە يىقىنراق اېيىلر بىرلن (مِنْ أَى جِهَةٍ)
 كىرەك قايرى جەھتتىن (كَانَتْ) بولسۇن يعنى مېراث دن طىييا تورغان اېيىلر كىرەك
 آتا جەھتتىن كىرەك آنا جەھتتىن بولسۇنلر (وَأَوْلَادُ الْأُمِّ) دىنى مېت نىڭ آتا باشقىھ
 آنا بىر بولغان قىرداشلىرى مېراث دن طىيلىش بولورلر (بِالْوَلَدِ) مېت نىڭ بالاسى
 بىرلن كىرەك اير بالا بولسۇن كىرەك قىز بالا بولسۇن (وَوَلَدُ الْأَبْنِ) دىنى مېت نىڭ

اوغلى نك بالاسى برلن ساقط بولورلر (وَالْأَب) دى مېتنك آتاسى برلن ساقط بولورلر (وَالْجَدَّ) دى مېتنك باباسى برلن ساقط بولورلر (وَإِذَا أَخَذَتِ الْبَنَاتُ) هر قىچان مېتنك ايكى قىزى مالنك اوج آلشندن ايكى آلشنى آلسهلر (سَقَطَتْ) ساقط بولور يعنى مېراث آلماسلر (بَنَاتُ الْأَبْنِ) مېتنك اوغلى نك قىزلى (إِلَّا) مگر ساقط بولماسلار يعنى مېراث آلورلار (أَنْ يَكُونُ) بولماقلى وقتند (مَعَهُ) اول اوغلىنك قىزلى برلن برگه يعنى بر درجه ده (أَوْ أَسْفَلَ) يايسه توبانراك درجه ده (مِنْهُنَّ) اول اوغلىنك قىزلردان (ذَكَرُ) اير بالا (فَيَعْصِبُهُنَّ) بس اول اير بالا عصبه قىلور اول قىزلرنى (وَإِذَا أَخَذَتِ الْأَخَوَاتُ لَابَ وَأُمَّ) هر قىچان مېتنك آنا آنا بر بولغان قىز قىرداشلى آلسهلار (الْثُلُثَيْنِ) مېتنك مالينك اوج آلشندن ايكى آلشنى (سَقَطَتْ) توشار مېراث آلماس (الْأَخَوَاتُ لَابَ) مېتنك آنا باشقه آنا بر قىز قىرداشلى (إِلَّا) مگر ساقط بولماس يعنى مېراث آلور (أَنْ يَكُونُ) بولماقلى وقتند (مَعَهُ) اول مېتنك آنا باشقه آنا بر قىز قىرداشلى برلن برگه (أَخْ لَابَ) آنا باشقه آنا بر اير قىرداش بولماقلى وقتند (فَيَعْصِبُهُنَّ) بس اول اير قىرداش عصبه قىلور قىز قىرداشلىرى (وَالْمَحْجُوبُ) مېراثدان طييامش كشى (يَعْجَبُ) اوزيده مېراثدان طييار (كَالْأَخَوَيْنِ مِنَ الْأَبِ وَالْأُمِّ) بر آنا بر آنادان ايكى قىرداش كى (لِأَيِّرْتَانِ) مېراث آلماسلار (مَعَ الْأَبِ) آنا برلن برگه (وَلَكِنْ) آلاى بولسه ده (يَعْجَبَانِ) طييارلار (الْأُمُّ) آنانى (مِنَ الثُّلُثِ) مېتنك مالينك اوجدان برلن (إِلَى السُّنُسِ) آلتيدان برگه (وَأُمُّ الْأَبِ) دى مېتنك آتاسينك آناسى (أُمُّ أُمِّ الْأُمِّ) مېتنك آناسينك آناسينك آناسى مېراثدان بتونلاى طييار (وَالْمَحْرُومُ) دى مېراثدان بتونلاى محروم بولغان كشى (لَا يَعْجَبُ) باشقه كشى ميراثدان طيماس بىزنى قاشده (وَأَسْبَابُ الْحَرَمَانِ) ميراثدان محروم بولونك سببلرى (أَرْبَعَةٌ) دورتدر (الرِّقُّ) قىلقدىر برسى (كَامِلًا كَانِ) كىراك كامل بولسون خالص قل كى (أَوْ نَاقِصًا) يايسه قىلقدىر كىم بولسون مكاتب مدبرام ولد كى و بعضى الشى آزا دىقلىنغان قل كى (وَالْقَتْلُ) دى مېراثدان

محروم بولونڭ سببلرينڭ ايكنچى كىشى اولترودر (الدى) شونداين اولترودر
 (يَجِبُ) واجب بولور (به) اول اولترو بىرلن (الْقَصَاصُ) قصاص واجب بولور
 (اَوَالْكَفَّارَةُ) يايسه كفارت واجب بولور (وَاخْتِلَافُ الدِّينَيْنِ) دى مىراث دن
 محروم بولونڭ سببلرينڭ اوچونچى دىننڭ تورلى بولويدىر بس كافر مسلماندىن
 مسلمان كافر دن مىراث آلماس (وَاخْتِلَافُ الدَّارَيْنِ) دى مىراث دن محروم
 بولونڭ سببلرينڭ دورتنچى يورطنڭ تورلى بولويدىر (حَقِيقَةُ) حقيقت يوزندىن
 اسلام يورطنده جزيه تولب تور وچى كافر بىرلن كافر يورطنده تور وچى كافر كى
 برسى برىسندن مىراث آلماسلار (اَوْحُكْمًا) يايسه حكم يوزندىن يورطنڭ تورلى
 بولويدىر اسلام يورطنده امان اسناب تور وچى كافر بىرلن جزيه تولب تور وچى كافر
 كى برسى برىسندن مىراث آلماسلار يايسه ايكى كافر يورطنده بولغان ايكى هر بى
 كى برسى مثالبىر پادشاه يورطنده بولسه ايكنچى پادشاه يورطنده بولسه مىراث
 آلماسلار (وَاللَّهُ) الله تعالى (أَعْلَمُ) بلگوچىرا كدر *

(فصل) اوشبوفصل ذوى الارحام بياننده در (ذَوِ الرَّحْمِ) قرابت ايباسى بولغان
 قرداش (كُلُّ قَرِيبٍ) هر بىر ياقن قرداشدر (لَيْسَ) ايماس اول ياقن قرداش (صَاحِبُ
 فَرَضٍ) فرض ايباسى ايماس (وَلَا عَصَبَةٌ) دى عصبه ده ايماس (وَهُمْ) اول ذوى الارحاملار
 (أَرْبَعَةُ أَصْنَافٍ) دورت صنف در (الْأَوَّلُ) دورت صنف نڭ اولگسى (أَوْلَادُ الْبَنَاتِ)
 ميت نڭ قىزلار نڭ بالالارىدر (وَأَوْلَادُ بَنَاتِ الْأَبْنِ) دى ميت نڭ اوغلىنڭ قىزلار نڭ
 بالالارىدر (وَأَنْ سَفَلُوا) گرچه نىقدر توبان كيتسه لرده (الثَّانِي) ذوى الارحام نڭ
 ايكنچى صنفى (الْأَجْدَادُ الْفَاسِدُونَ) فاسد بابالردىر (وَالْجَدَّاتُ الْفَاسِدَاتُ) دى
 فاسده ايبىلردىر (وَأَنْ عَلُوا) گرچه نىقدر يوغارى آشسه لرده (وَالْجَدَّاتُ الْفَاسِدَاتُ) دى
 جد فاسد (كُلُّ جَدٍّ) هر بىر بابادر (يَنْخُلُّ) كور (بَيْنَهُ) اول بابا آراسى بىرلن (وَبَيْنَ
 الْمَيِّتِ) دى ميت آراسنده (أُمُّ) آنا كور ميت نڭ آناسينڭ آناسى كى
 دى ميت نڭ آناسينڭ آناسينڭ آناسى كى (وَالْجَدَّةُ الْفَاسِدَةُ) دى
 فاسده بولغان جدّه (كُلُّ جَدَّةٍ) هر بىر ايبىدر (يَنْخُلُّ) كور (بَيْنَهَا) اول ابى

آراسى برلن (وَبَيْنَ الْمَيِّتِ) دى مېت آراسىنە (ذَكَرَ) اير كرر (بَيْنَ اثْنَيْنِ)
 ايكي خاتون آراسىندە مېتنىڭ آناسىنىڭ آناسىنىڭ كىي دى مېتنىڭ
 آناسىنىڭ آناسىنىڭ آناسىنىڭ آناسى كىي (الثَّالِثُ) دوى الارحامنىڭ اوچونچى
 صنفى (بَنَاتُ الْأَخَوَةِ) مېتنىڭ اير قىرداشلىرىنىڭ قىزلىرى كىي (مُطْلَقًا) مطلقا
 يعنى كىراك آتا آنا بر كىراك آتا باشقە آنا بر كىراك آتا باشقە آتا بر اير
 قىرداشلىرىنىڭ قىزلىرى بولسۇن (وَأَوْلَادُ الْأَخَوَاتِ) دى مېتنىڭ قىز قىرداشلىرىنىڭ
 بالالارى يعنى اوغللىرى ھم قىزلارى (مُطْلَقًا) مطلقا يعنى كىراك آتا آنا بر
 كىراك آتا باشقە آنا بر كىراك آتا باشقە آتا بر بولغان قىز قىرداشلىرىنىڭ
 قىزلىرى ھم اوغللىرى بولسۇن (وَبَنُو الْأَخَوَةِ لَامٌ) دى مېتنىڭ آتا باشقە آنا بر
 اير قىرداشلىرىنىڭ اوغللىرىدىر (وَالرَّابِعُ) دى دوى الارحامنىڭ دورىنچى صنفى
 (عَمَّاتُ الْمَيِّتِ) مېتنىڭ آناسى برلن بىر توغان قىز قىرداشلىرىدىر (وَأَخَوَالُهُ) دى
 مېتنىڭ آناسى برلن بىر توغان اير قىرداشلىرىدىر (وَأَخَالَاتُهُ) دى مېتنىڭ
 آناسى برلن بىر توغان قىز قىرداشلىرىدىر (مُطْلَقًا) مطلقا يعنى كىراك آتاسى
 برلن بىر آتا بر آنادان توغان قىز قىرداشى بولسۇن كىراك آتاسى برلن آتا
 باشقە آنا بر بولغان قىز قىرداشى بولسۇن كىراك آتاسى برلن آتا باشقە آتا
 بر بولغان قىز قىرداشى بولسۇن اوشىنداق آناسى برلن بىر توغان اير قىرداشى
 برلن قىز قىرداشى دە كىراك آناسىنىڭ قىرداشى بر آتا بر آنادان بولسۇنلر كىراك
 آتا باشقە آنا بر كىراك آتا باشقە آتا بىر بولسۇنلر (وَأَعْمَامُهُ لَامٌ) دى مېتنىڭ
 آتا باشقە آنا بر اير قىرداشلىرىدىر (وَبَنَاتُ عَمِّهِ) دى مېتنىڭ آناسى برلن
 بىر توغان اير قىرداشىنىڭ قىزلارى (مُطْلَقًا) مطلقا يعنى كىراك آناسىنىڭ آتا
 آنا بر بولغان اير قىرداشى بولسۇن كىراك آتا باشقە آتا بر بولغان اير
 قىرداشى بولسۇن كىراك آتا باشقە آتا بر بولغان اير قىرداشى بولسۇن شولارنىڭ
 قىزلارى دوى الارحامدىن بولور (فَهَوْلَاهُ) بس اوشىو دورت صنفى (وَكُلُّ مَنْ)
 دى ھەر آنىدا لايىن كىشى (تَفَرَّعَ) بو دورت صنفدىن فرع بولدى (مَنْ دَوَى

الْأَرْحَامُ) ذوی الارحامند بر بولار (وَلَا يَرِثُونَ) دخی میراث آلماسلار ذوی الارحاملار (الْأُمُّ) مگر میراث آلورلار (إِذَا لَمْ يَكُنْ) هر قیچان بولماسه (لِلْمَيِّتِ) میت اوچون (صَاحِبُ فَرْضٍ) فرض اییلسی بولماسه (غَيْرُ الزَّوْجِ) ایردن باشقه (وَالزَّوْجَةُ) دخی خاتوندن باشقه یعنی زوج برلن زوجه گرچه فرض اییاسندن بولسه لار قالغانی ذوی الارحامگه بیرله (وَلَا عَصَبَةً) دخی عصبه بولماسه (وَيَقْسَمُ) دخی میراثک قیلنور (الصَّنْفُ الْأَوَّلُ) ذوی الارحامدن اولگی صنفنی (ثُمَّ) مونک صونک الک قیلنور (الثَّانِي) ایکنچی صنفنی (ثُمَّ) مونک صونک الک قیلنور (الثَّالِثُ) اوچونچی صنفنی (ثُمَّ الرَّابِعُ) مونک صونک اولگی اوچ صنف بولماسه دورتنچی صنف میراث آلور (وَمَتَى اجْتَمَعَ) قایوزمان جیولسه (ذَكَرٌ) ایر (وَأُنْثَى) دخی خاتون (مِنْ صَنْفٍ وَاحِدٍ) ذوی الارحامنک بر صنفندن (وَتَسَاوِيًا) دخی بوایر برلن خاتون برابر بولسه لار (فِي الدَّرَجَةِ) درجه ده (وَالْجَهَةُ) دخی یاقنلق جهتنک مثلامیتنک آتاسی بولن بر توغان ایر قرداشی برلن قز قرداشی کبی (قِسْمُ الْمَالِ) مالنی بولنمش بولور (بَيْنَهُمَا) بوایر برلن خاتون آراسنک (لِلذَّكَرِ) ایرگه بولور (مِثْلُ حَظِّ الْأُنثَيَيْنِ) ایکی خاتوننک الشی قدری یعنی ایرگه ایکی الش خاتونغه برالش بولور (وَأَنْ وَجَدَ) اگر تابلمش بولسه (وَاحِدٌ) برکشی (مِنْهُمْ) اول ذوی الارحامدن (لَا غَيْرَ) بردن باشقه کشی بولماسه (أَخَذَ) آلور اول برکشی ذوی الارحامدن (كُلُّ الْمَالِ) مالنک بارچه سنی *

(فصل) اوشبو فصل قیدا تورغانلغی هم ترکسکی واولکسکی بلنمگان کشی بیاننکدر بوشکیگه مفقود دیلر (الْمَفْقُودُ) مفقود (حَى) ترکدر (فِي مَالِهِ) اوزینک مالنه یعنی ترک حکمنکدر (فَلَا يُورِثُ) بس مفقودنک مالندن میراث آلماس یعنی مالنی وارثلرگه بولوب بیرلماس (حَتَّى يَحْكُمَ الْحَاكِمُ) تاحکم قیلورچی حکم قیلماينچه (بِمَوْتِهِ) اول مفقودنک اولوی برلن (إِذَا مَاتَ) هر قیچان اولسه (أَقْرَانُهُ) مفقودنک یاقن قرداشلری (وَهُوَ) اول مفقود (مَوْقُوفُ الْحَالِ) حالی توقنالمشدر (فِي مَالٍ غَيْرِهِ) باشقه مالنک (فَيُوقَفُ) بس توقنالمش بولور (نَصِيبُهُ) اول

مفقودنك الشى (مته) اول باشقه كشيدين تيگان الشى توقسان يسلغه قدرى
توقناتلمش بولور (كالممل) قورصاقلىغى بالانك الشى توغانغه قدر توقناتلمش
كبي (واذا حكم) هر قيچان حكم قيلنسه (بموته) مفقودنك اولوى برلن (فماله)
بس مفقودنك مالى (لورثته الموجودين) بار بولغان وارثلرينه بولور (عند الحكم)
حكم قيلنغان وقتنده بار بولغان وارثلرينه بولور (بموته) اول مفقودنك اولوى
برلن (والموقوف) دخى توقناتلمش مال (له) اول مفقود اوچون (من مال غيره)
باشقه كشي مالندين (پرد) قايتارلمش بولور اول مالننى (الى ورثة ذلك الغير)
اوشبو باشقه كشينك وارثلرينه *

(فصل) اوشبو فصل صوغه باتوب اوطقه يانوب دخى استلرينه بربنا
توشب اولگان كشيلىر بياننده (ادامات) هر قيچان اولسه (جماعة) بر جماعت
اولسه (بغرق) صوغه باطوب برلن (او حرق) يايسه اوطقه يانو برلن (او هدم)
يايسه بربنا يمرلوب توشو برلن (ولم يعلم) دخى بلنمش بولماسه (ترتيب موتهم)
اول جماعتنك اولولرينك ترتيبى مثلاً كيمدهه يا پراخودده برگه صوغه باطوب
اولسeler يايسه بريورطان برگه اوطقه يانوب اولسه يايسه برگه راستينه يايو
توبهسى آستنه قالوب اولسeler قايسوى اول قايسوى صوكره اولسeler لگى معلم
بولماسه (جعلوا) قيلنمش بولورلار اول جماعت (كانهم) گورياكه اول جماعت
(ماتوا) اولديلر (معاً) برگه (فمال كل واحد) بس هر برسینگ مالى (منهم) اول
جماعتن (لورثته الاحياء) ترك بولغان وارثلرينه بولور يعنى بو جماعت
كشيلىرى برسى برسندن ميراث آلماسلار (ولا يتعدى) دخى اوتماس (بواحد)
هيچ برسى (من الغريق) صوغه باطقان جماعتن (وتعوضهم) دخى موگار اوغشاشلى
جماعتن يعنى اوطقه يسانغان جماعتن يايسه بنا آستينه قالوب اولگان
جماعتن (في ورثته الباقيين) قالغان وارثلرنده (في ارث) ميراث حقنده اوتماس
(ولا في حجب) دخى ميراثن طييووده اوتماس يعنى بولاردن هيچ برسى قالغان
وارثلرنده ياقينراقندن ميراث آلماس براغراقنى ميراثن طيماس *

(فصل) اوشبو فصل كافرلرنڭ مرتدلرنڭ ميراث آلشوننده در (الْكُفْرُ) كفر (كُلُّهُ) اول كفرنڭ بارچهسى (مِلَّةٌ وَاحِدَةٌ) بر ملت در (فَيْرُثُ الْكُفَّارِ) بس كافر لر ميراث آلورلار (بَعْضُهُمْ) كافر لرنڭ بعضسى (مِنْ بَعْضٍ) بعضسندان (بِالنَّسَبِ) نسب سببلى ميراث آلور (وَالنِّكَاحِ) دخی نكاح سببلى يعنى كافر اير كافره خاتوندان ميراث آلور كافره خاتون كافر اير دن ميراث آلور (وَالْوَلَاءِ) دخی ولاء سببلى يعنى آزاد قيلغان كافر آزاد قيلنمش كافر دن ميراث آلور (إِلَّا) مگر كافر لرنڭ بعضسى بعضسندان ميراث آلماس (أَنْ يَخْتَلَفَ) تورلى بولملغى وقتند (دَارُهُمْ) اول كافر لرنڭ يورطلارى مثلابر نصرانى اولسه براوغلى روم ده بولسه براوغلى هند ده بولسه هيچ قايسى آتالارندان ميراث آلماس لار (كَأَمَرٍ) نناك اوتدى (أَمَّا الْمُرْتَدُّ) اما مرتد يعنى اسلام ديفندان چغب كافر دينينه كركان كشى (فَلَا يَرِثُ) بس ميراث آلماس (مِنْ وَاحِدٍ) هيچ بر كشييدان (وَحُكْمُ مَا لَهُ) مرتد نڭ مالينڭ حكى (ذَكَرْنَاهُ) ذكر قيلدق بزر بر مرتد مالينڭ حكمنى (فى كتاب) جهاد كتابنده مرتد فصلنده *

(فصل) اوشبو فصل قورصاقداغى بالانى بيانده (الْحَمْلُ) قورصاقداغى بالا (يُوقَفُ) توقتالمش بولور يعنى قويلمش بولور (لَهُ) اول قورصاقداغى بالا اوچون (نَصَبُ ابْنِ وَاحِدٍ) براوغل نڭ الشى (أَوْ بِنْتِ وَاحِدَةٍ) يايسه بر قزن نڭ الشى (أَيُّهَا) بوايكى آلشنڭ كيراك قايسى (أَكْثَرُ) كوبراك بولسون يعنى كيراك قزن نڭ الشى كوب بولسون كيراك اوغل الشى كوب بولسون (وَيُقَسَّمُ الْبَاقَى) اوغل آلشنندان يايسه قز الشندان قالغاننى بولنمش بولور (بَيْنَ بَقِيَّةِ الْوَرَثَةِ) قالغان وارثلار آراسنده (وَأَنَّمَا) بودر موندان باشقه ايماسدر (يُعْطَى) بيرلش بولور اول بالاغه (مَا) شول مالنى (وَقَفَ) توقتالمش بولدى اول مالنى (لَهُ) اول قورصاقداغى بالا اوچون (بِشَرْطِ أَنْ يُولَدَ) طوماقلى شرطى برلن اول بالانڭ (حَيًّا) ترك بولوب ترك بولونى بلنور بالانڭ توغاج تاوش قيلوى برلن يايسه يغلوى برلن يايسه كلوى برلن يايسه توچكروى برلن يايسه بر اعضا سنى سلكتوى برلن (فى مِلَّةٍ) شونداين مدتده توماقلى شرطى برلن (يُعْلَمُ) بلنمش بولور (أَنَّهُ) درستلكده اول

بالا (كأن) بولدى (موجوداً) بار بولدى (في بطن أمه) آنا سىنىڭ قورساغىدا (عند موت مورثه) بالانىڭ مىراث آلتورغان كىشى سى اولىكان وقتىده *

(فصل — ل) اوشبو فصل فرض ايالرىندان قالغان مالنى عصبهلر بولماغاندى كىرى فرض ايالرىنى قايىتارب بىرو بىيانتىدەر (اذا فُضِّلَتِ التَّرَكَةُ) هر قىچان مىت نىڭ قالدىرغان مالى آرطسه (عَنْ فُرُوضِ الْوَرَثَةِ) وارثلارنىڭ فرضلارنىدان (وَلَمْ يَكُنْ) دى بولماسه (مَعَهُمْ) اول فرض اياللى بولن (عَصَبَةً) عصبه بولماسه (فَالْبَاقِي) بس فرض ايالرىندان قالغان مال (يُرَدُّ) قايىتارلىش بولور (عَلَيْهِمْ) اول فرض اياللى اوزرىنه (بِقَدْرِ فُرُوضِهِمْ) فرض اياللى نىڭ فرضلارى يعنى الشلرى قدرىچە (الْأ) مگر فرض ايالرىندان آرتقان مالنى قايىتارلىش بولماس (عَلَى الزَّوْجَيْنِ) اير بىرلن خاتون اوزرىنه (فَإِنَّهُ) بس درىستلىكىدە شأن (لَا يُرَدُّ) قايىتارلىش بولماس (عَلَيْهِمَا) اول اير بىرلن خاتون اوزرىنه چونكى سبب جەتتىدىن بولغان فرض اياللى (بَلْ يُوضَعُ) بلىكىدە قويلىش بولور (الْبَاقِي) فرضلاردان قالغاننى (فِي بَيْتِ الْمَالِ) بيت المالىغە (إِنْ لَمْ يَكُنْ) اكر بولماسه (أَحَدٌ) هېچ بىر كىشى (مَنْ ذَوَى الْأَرْحَامِ) ذوى الارحامدن (فَإِنْ كَانَ) اكر بولسه (الْوَارِثُ) مىراث آلوجى (وَاحِدٌ) بىر بولسه (مِنْ أَصْغَابِ الْفُرُوضِ) فرض ايالرىندان (أَحَدٌ) آلور اول بىر كىشى (كُلُّ الْمَالِ) مالنىڭ بارچەسىنى (وَاللَّهُ) اول الله تعالى (أَعْلَمُ) بلىگوجىرا كىدر هر نرسە نى *

(كتاب الكسب مع الادب)

(كتابُ الْكَسْبِ) كسب كىتابىدىر اوشبو (مَعَ الْأَدَبِ) ادب بىرلن (طَلَبُ الْكَسْبِ) كسبنى استاؤ (لِأَزْمٍ) فرضدىر (كَطَلَبِ الْعِلْمِ) علم اُستاؤ فرض بولغان كى بىو كسب ايتو پىغمبرلردە صحابهلردە بولغان (آدم عليه السلام) اول بىورگە توشكاج بىغداى اىگوجى بولغان بىغداى صاحپ آنى صوغاروب اوروب تارتىدروب اُون ياصاب ايكىمك ياصاغان (نوح عليه السلام) ساتوجى بولغان (ابراهيم عليه السلام) كىم ساتوجى بولغان (داود عليه السلام) صوغىشە كىيە تورغان تىمىر كولمىك

صاتوچى بولغان (سليمان عليه السلام يوز يكرمى قداق صيارلق زنبيل يعنى چمادانلار ياصاغان) (ادريس عليه السلام تگوچى بولغان) (ذكرى عليه السلام بالطه أشنى أشلگان) (محمد صلى الله عليه وسلم صوغش قیلوچى بولغان هر بر پیغمبر کتو کتکانلر) (ابو بکر الصديق کييم صاتوچى) (حضرت عمر سخنيانلار ياصاغان) (حضرت عثمان صاتوچى بولغان) (حضرت على يازوچى بولغان (وهو) اول کسب (أَرْبَعَةُ أَنْوَاعٍ) دورت نوعدر (فَرَضٌ) فرضدر برسى (وهو) اول فرض بولغان کسب (كَسْبٌ قَدَرُ الْكَفَايَةِ) يتارلك قدرى کسب ايتودر (لِنَفْسِهِ) اوزى اوچون (وَعِيَالِهِ) دخی جامعنلرى اوچون (وَقَضَاءُ دَيْنِهِ) دخی بوروچنى اوتار اوچون (وَمُسْتَعِجٌ) دخی کسبنڭ ايکنچى نوعسى مستعجدر (وهو) اول مستعج بولغان کسب (الزَّائِدُ) آرتق کسبدر (عَلَى قَدَرِ الْكَفَايَةِ) يتارلك مقدار اوزرينه (لِيُؤَاسَى) ايندگولک قیلو اوچون (به) اول يتارلك قدردن آرتوغى برلن (فَقِيرًا) يارلى کشيگه (أَوْ يَصِلَ) يسا ايسه توتاشلق قیلو اوچون (به) اول يتارلك مقداردن آرتوغى برلن (قَرِيبًا) ياقن قرداشينه (وهو) اول بو قصد برلن يتارلك قدردن آرتوقنى کسب ايتو (أَفْضَلُ) آرتوغراقدر (مَنْ نَقَلَ الْعِبَادَةَ) نفل عبادتدن (وَمُبَاحٌ) دخی کسبنڭ اوچونچى نوعسى مباحدر (وهو) اول مباح بولغان کسب (كَسْبُ الزَّائِدِ) آرتوقنى کسب ايتودر (عَلَى ذَلِكَ) اوشبو يتارلك قدردن آرتوق اوزرينه (لِلنَّعْمِ) نعمتلنو اوچون (وَالْتَجَمُّلُ) دخی کورکاملنو اوچون (وَحَرَامٌ) دخی کسبنڭ دورتنچى نوعسى حرامدر (وهو) اول حرام بولغان کسب (كَسْبُ مَا مَكَّنَ) ممکن بولغان قدر کسب ايتودر (لِلْمَقَاخِرِ) ماقتانو اوچون (وَالْتَكَاثُرُ) دخی مالنى کوبايئو اوچون (وَأَنْ كَانُ) گرچه بولسه ده اول کسب (مَنْ حَلَّ) حللدن (وَأَفْضَلُ الْكَسْبِ) کسبنڭ آرتوغراقى (الْجِهَادُ) کافرلر برلن صوغش قیلودر (ثُمَّ التَّجَارَةُ) مونڭ صوڭنده صاتو ايتودر (ثُمَّ الزَّرَاعَةُ) مونڭ صوڭنده ايگن ايگودر (ثُمَّ الصَّنَاعَةُ) مونڭ صوڭنده هنرلردر (وَالْعِلْمُ) دخی علم (أَيْضًا) ينه ده کسب کيى (أَرْبَعَةُ أَنْوَاعٍ) دورت نوعلر

(فَرْض) فرضدر برسی (وَهُوَ) اول فرض بولغان علم (أَنْ يَتَعَلَّمَ) علم ایرانودر (مَا) شول قدر علمنی (يُحْتَاجُ) محتاج بولور (إِلَيْهِ) اول قدر علمگه (لِإِدَاءِ الْفَرَايِضِ) فرضلارنی اوتاو اوچون (وَمَعْرِفَةِ الْحَلَالِ) دخی حلالنی بلو اوچون (وَالْحَرَامِ) دخی حرامنی بلو اوچون (فِي أَحْوَالِ نَفْسِهِ) اوزینک حلالرند (وَمُسْتَعَبٌ) دخی علمنک ایکنچی نوعسی مستعبد (وَهُوَ) اول مستعبد بولغان علم (تَعَلَّمَ الزَّائِدَ) آرتوق علمنی ایرانودر (عَلَى مَا) شول علم اوزرینه آرتوق علمنی (يُحْتَاجُ) محتاج بولنور (إِلَيْهِ) اول علم اوزرینه (لِيُعَلِّمَهُ) ابراتو اوچون اول علمنی (مَنْ) شول کشیگه (يُحْتَاجُ) محتاج بولور اول کشی (إِلَيْهِ) اول علمگه (وَهُوَ) اول محتاج الیه بولغان قدردن آرتوق علمنی ابرانو (أَفْضَلُ) آرتوغراقدر (مَنْ نَفَلَ الْعِبَادَةَ) نفل عبادتدن (وَمُبَاحٌ) دخی اول علمنک اوچونچی نوعسی مباحدر (وَهُوَ) اول مباح بولغان علم (تَعَلَّمَ الزَّائِدَ) آرتوق علمنی ایرانودر (عَلَى ذَلِكَ) اوشبو محتاج الیه بولغان قدر اوزرینه آرتوق بولغان علمنی (لِلزَّيْنَةِ) زینت اوچون (وَالْكَمَالِ) دخی کمالت اوچون (وَحَرَامٌ) دخی علمنک دورتنچی نوعسی حرامدر (وَهُوَ) اول حرام بولغان علم (الْمَعْلُومُ) علم ایرانودر (لِيُبَاهِيَ) ماقتانو اوچون (بِهِ) اول علم برلن (الْعُلَمَاءُ) عالمرگه (وَيُمَارَى) دخی جدال ونزاع قیلو اوچون (بِهِ) اول علم برلن (السُّفَهَاءُ) احمقلار وسفیهلر برلن (وَتَجِبُ) دخی واجب بولور (عَلَى الْعَالَمِ) عالم کشی اوزرینه (تَعْلِيمُ غَيْرِهِ) اول علمنی باشقه کشیگه ابراتو (إِذَا طَلَبَ) هر قیچان استاسه اول باشقه کشی علمنی (مَنْهُ) اول عالمدن (إِلَى أَنْ يَبْلُغَ) ابرشکانگه قدری اول باشقه کشنی (إِلَى الْمَرْتَبَةِ الْأُولَى) علمنک اولگی مرتبه سینه یعنی فرض بولغان مرتبه سینه فرضلارنی اوتاو اوچون محتاج الیه بولغان مرتبه سینه (وَلَا يَجِبُ) دخی واجب بولماس (عَلَى الْعَالَمِ) عالم کشی اوزرینه (أَنْ يُجِيبَ) جواب بیرمکلک (كُلِّ مَنْ) هر آندا لاین کشیگه (يَسْأَلُ) صورار اول کشی (عَنْهُ) اول عالمدن (إِلَّا) مگر جواب بیرو واجب بولور (إِذَا عَلِمَ) هر قیچان بلسه اول عالم کشی (أَنْ) درستلکده (مَا يَسْأَلُهُ) اول کشی صورغان نرسه (عَنْهُ) اول

عالم دن (لَا يَعْلَمُهُ) بلماس بولسه اول نرسه نى (غَيْرُهُ) اول صورالمش عالم دان باشقه كشي (وَلَوْ طَلَبَ) دخی اگر استاسه (كَافِرٌ) كافر استاسه (مَنْ مُسْلِمٌ) مسلمان دان (أَنْ يَعْلَمَهُ) اول مسلمان اوزينه يعنى كافر گه ايراتونى (اَلْقُرْآنِ) قرآننى (أَوِ الْفَقْهِ) يايسه فقه علمنى (لَابَّاسٌ) يوقدر ضرر (به) اول كافر گه ايراتوده (رَجَاءٌ) اميد ايتوا وچون (أَنْ يَطَّلَعَ) اول كافر نك تشنونى (عَلَى مُحَاسَنَةٍ) قرآن نك سوزلرينك يايسه معنا لارينك كور كامل ك لرينه (فَيُسَلِّمَ) بس اگر توشنسه اول كافر مسلمان بولور *

(فصـ ل) (الْأَكْلُ) آشاو (عَلَى ثَلَاثِ مَرَاتِبٍ) اوچ مرتبه اوزرينه در (فَرَضٌ) فرضدر برسى (وَهُوَ) اول فرض بولغان آشاو (قَبْرُ مَا) شول مقدار آشاو در (يَنْدَفِعُ) بتر (به) اول مقدار آشاو برلن (اَلْهَلَاكُ) هلاك ك بتر (وَيُمْكِنُ) دخی ممكن بولور (مَعَهُ) اول مقدار آشاو برلن (الصَّلَاةُ) نماز او قو (قَائِمًا) آياق اوزره (وَمُبَاحٌ) آشاو نك ايكنچى مرتبه سى مباح دور (وَهُوَ) اول مباح بولغان آشاو (اَذْنَى الشَّيْءِ) توقلق در جه سينك ايك توبانيدر (بَنِيَّةٌ أَنْ يَقْوَى) قوتنى آرتدو قصدى برلن (عَلَى الْعِبَادَةِ) عبادت اوزرينه (وَيَحْتَسِبُ) دخی حساب قيلنمش بولور (فيه) اول آشاو نك مباح بولغان مرتبه سنده (حَسَابًا يَسِيرًا) يينكل حساب برلن (اِنْ كَانَ) اگر بولسه آشاغان طعامى (مَنْ مَلَّ) حلال دان (وَحَرَامٌ) آشاو نك اوچونچى مرتبه سى حرام دور (وَهُوَ) اول حرام بولغان آشاو (مَا) شول قدر آشاو در (زَادَ) آرتدى اول آشاو (عَلَى ذَلِكَ) او شبو توقلق نك توبان مرتبه سى اوزرينه (إِلَّا) مگر توقلق استنه آشاو حرام بولماس (لِلصَّوْمِ) روزه غه قوت بولسون اوچـون (فِي غَدٍ) تاژده يعنى سجرده تويغان اوستنه آشاو حرام توگل (أَوْ) يايسه (لِمُوَافَقَةِ الضَّيْفِ) قوناق غه موافقت اوچون يعنى قوناق آشاو سون اوچون تويغان اوستنه آسسه حرام بولماس (وَلَا يَحِلُّ) دخی حلال بولماس (اَلرِّيَاضَةُ) اوزنى آچ توتو (بِتَقْلِيلِ الْأَكْلِ) آشاو نى آزايتو برلن (اِلَى أَنْ يَضَعَفَ) ضعيف لنگانگه قدرى (بَدَنُهُ) تنى (عَنْ آدَاءِ الْعِبَادَاتِ) عبادتلرنى اوتاودان (قَائِمًا) آياق اوزره (وَلَوْ وَاَصَلَ) اگر روزه ده توتاشلق يعنى افطار قيلمى توتاش روزه

توتسه (اِلَى اَرْبَعِيْنَ يَوْمًا) قَرَق کونگه قدری (فَمَاتَ) بس اولسه (مَاتَ) اولر
(عَاصِيًا) گناهلی بولوب (وَلَوْ مَرَضَ) دخی اگر آغرسه (وَتَرَكَ) دخی قویسه
(الْمُعَالَجَةُ) دارو قیلونی (تَوَكَّلًا) توکل قیلوب (عَلَى اللَّهِ) الله تعالی اوزرینه
(فَمَاتَ) بس اولسه (لَمْ يَمُتْ) اولماس اول کشی (عَاصِيًا) گناهلی بولوب (وَالتَّعَمُّمُ)
نعمت لنو (بِأَنْوَاعِ الْقَبَاحَةِ) هر تورلی یمش برلن (مُبَاحٌ) مباحدر (وَتَرَكَهُ) اول
نعمت لنونی قویو (أَفْضَلُ) آرتوغراقدر (وَالْجَمْعُ) دخی جیماقلق (بَيْنَ أَنْوَاعِ الْإِطْعَمَةِ)
تورلی طعام لار آراسنی (حَرَامٌ) حرامدر (وَكُنَّا) دخی اوشنداق حرام بولور (وَضَعُ
الْحَبْزِ) ایکمکنی قویماقلق (عَلَى الْمَائِدَةِ) آش یاولق اوزرینه (أَضْعَافُ مَا) شول
مقدار دان آرتوق (يَحْتَاجُ) محتاج بولور (إِلَيْهِ) اول مقدارغه (الْأَكْلُونَ)
آشاغوجیلار (وَكُنَّا) دخی اوشنداق حرام بولور (رَفَعُ الْحَبْزِ) ایکمکنی کوتارمکلک
(عَلَى الْخَوَانِ) آلوغ طباق اوزرینه (وَوَضَعُهُ) دخی ابکمکنی قویو مکروه (تَحْتَ
الْقَصْعَةِ) طباق آستنه (لِيَعْتَدَلَ) طباقنی تیگزله اوچون (وَمَسَحَ الْأَصَابِعَ) دخی
بارماقلارنی سرتو مکروه (وَالسَّكِينِ) دخی پچاقنی سرتو مکروه (بِالْحَبْزِ) ایکمکن
برلن (وَإِنْ أَكَلَهَا) اگر آشاسه بارماقلارنی یا پچاقنی سرتکان ایکمکن والچقلارنی
(جَازَ) درست بولور سرتو (وَكَرَهُ) دخی مکروه بولور (وَضَعُ الْمَلْعَةِ) توز صاوتنی
قویو (عَلَيْهِ) اول ایکمکن اوزرینه (وَأَكَلُ وَجْهِهِ) دخی ایکمکننک آستنی قالدروب
یوزونی گنه یعنی استنی گنه آشاو مکروه (خَاصَّةً) حاصلق یوزندن یعنی آستنی
آشامینچه (وَمَنْ سَنَّ الْأَكْلَ) دخی آشاونک سنترلنداندر (غَسْلُ الْيَدَيْنِ) ایکی
قولنی یوماقلق (قَبْلَهُ) آشدان بورون (وَبَعْدَهُ) دخی آش سوکنده (وَالتَّسْمِيَةُ)
دخی بسم الله ایتودر آشاونک سنترلندان (قَبْلَهُ) آشدان بورون (وَالشُّكْرُ)
دخی شکر قیل—ودر آشاونک سنترلندان (بَعْدَهُ) آشاغان سوکنده یعنی
الحمد لله دیب ایتودر (وَمَنْ) دخی بر کشی (اشْتَدَّ) قاطی بولسه (جُوعُهُ)
اول کشینک آچلقی (وَعَجَزَ) دخی عاجز بولسه (عَنْ كَسْبِ قُوَّتِهِ) اوزینک آش
تورغان آزغنی کسب ایتودان (يَجِبُ) واجب بولور (عَلَى كُلِّ مَنْ) هر آندا لاین

س گه (عَلِمَ) بلدی اول کشی (بِحَالِه) اول آج کشینک حالنی (اَطْعَامُهُ) اول
 آج کشینی طَعَام لَرْدَن (وَأَنْ لَّمْ يَعْلَمْ) دخی اگر بلماسه (بِه) اول آج کشینک
 حالنی (أَحَدٌ) هیچ بر کشی (يَجِبُ) واجب بولور (عَلَيْهِ) اول کشی اوزرینه
 (أَنْ يُسَأَلَ) صدقه صوراماقلف (وَيَعْلَمَ) دخی بلمرملک (بِحَالِه) اوزینک حالنی
 (وَأَنْ لَّمْ يَعْلَمْ) بئس اگر اوشبونى اشللمسه یعنی آج کشی هیچ کم گه حالنی بلمرسمه
 (حَتَّى مَاتَ) تا آج اولسه (كَانَ) بولور اول کشی (فَاتِلَانْفَسُهُ) اوزنی اولنروچی
 بولور (وَمَنْ) دخی شول کشی (لَهُ) بولغوچیدر اول کشینک (قُوْتُ يَوْمٍ) برکون
 آشارلق آزیغی (لَا يَحُلُّ) حلال بولماس (لَهُ) اول کشی گه (السُّؤَالُ) صدقه صوراو
 (وَيُبَاحُ) دخی مباح بولور (لَهُ) اول کشی گه (الْآخِرُ) صدقه نی آلو صوراماینچه
 (وَالسَّائِلُ) دخی صدقه صوراغوچی کشی (فِي الْمَسْجِدِ) مسجدده (قِيلَ) آیتلدى
 (يَحْرُمُ) حرام بولور دیو (اعْطَاءُهُ) اول صدقه صوراغوچیغه صدقه بیرو (وَالْمُخْتَارُ)
 اختیار قیلنمش سوز (أَنَّهُ) درستلکده اول صدقه صوراغوچی (أَنْ كَانَ) اگر بولسه
 (لَا يَدْخُلُ) تابناماس بولسه (رِقَابَ النَّاسِ) آدم لرنک موینلارنی (وَلَا يَحْرُمُ) دخی
 اوتماس بولسه (بَيْنَ يَدَيِ الْمُصَلِّينَ) نماز اوقغوچیلار آلدننن (وَلَا يُسَأَلُ) دخی
 صوراماس بولسه (النَّاسِ) آدم لردن (الْخَافَا) بیک یالنب (يُبَاحُ) مباح بولور
 (اعْطَاءُهُ) اول مسجدده صوراغوچیغه بلمرملک (وَأَنْ كَانَ) دخی اگر بولسه مسجدده
 صدقه صوراغوچی (يَفْعُلُ) قیلور بولسه (وَأَحَدًا) برسنی (مِنْ هَذِهِ الثَّلَاثَةِ) اوشبو
 اوچدن یعنی آدم لر موینن تابناسه نماز اوقغوچیلار آلدننن اوتسه یایسه
 بیک یالنب صوراسه (يَحْرُمُ) حرام بولور (اعْطَاءُهُ) اول مسجدده صوراغوچیغه
 بلمرملک (وَالْمُعْطَى) بیروچی کشی (لِلصَّدَقَةِ) صدقه نی (أَفْضَلُ) آرتوغراقدر
 (مَنْ أَخَذَهَا) صدقه نی آلوچیدن (وَبَيَّهَ) دخی صدقه بیروچینک قولى (هِيَ)
 اول صدقه بیروچینک قولى (الْعُلْيَا) بلندرا کدر صدقه آلوچی قولننن (وَالْفَقِيرُ)
 الضَّابِرُ فقیرلگینه صبر قیلوچی فقیر کشی (أَفْضَلُ) آرتوغراقدر (مَنْ أَلْفَنَى)
 الشَّاكِرُ بایلغینه شکر قیلوچی بایدن (وَقِيلَ) دخی آیتلدى (عَلَى الْعَكْسِ)

مونڭ كيرسى اوزرينه يعنى شكر قىلوچى باي صبر قىلوچى يارلى دن آرتوغا
 ديو (وَالْأَوَّلُ) اولگسى يعنى صبرلىق قىلوچى فقيرنىڭ شكر قىلوچى باي
 آرتق بولوى (عندى) منم قاشمىدە (أَصْعُ) درسترا كىر (وَأَخْتَلَفْتُ الصَّحَابَ)
 صحابه لار اختلاف قىلدىلار (فِي جَوَازِ قَبُولِ هَدِيَّةِ الْأُمَرَاءِ الظُّلْمَةِ) ظالم بولغا
 توره لرنىڭ ھىدىيە وبولاكلىرىنى قبول ايتونىڭ درستلىكىدە (وَأَكُلُ طَعَامَهُمْ) دىنى ظالم
 بولغان توره لرنىڭ آشلارنى آشاونىڭ درستلىكىدە (وَالْمُخْتَارُ) اختيار قىلىنمىش
 سوز (أَنَّهُ) درستلىكىدە اول اختيار قىلىنمىش سوز (أَنْ كَانَ) اگر بولسە (أَكُلُ
 مَالَهُمْ) اول ظالم توره لرنىڭ ماللارنىڭ كوبرا گى (حَلَالًا) حلال بولاسە (حَلَّ
 حَلَالِ بُولُور (قَبُولُ هَدِيَّتِهِمْ) ظالم توره لرنىڭ ھىدىيە لرنى قبول ايتو (وَأَكُلُ طَعَامَهُمْ)
 دىنى ظالم توره لرنىڭ آشلارنى آشاو (وَالْأَلَا) اگر ظالم توره لرنىڭ ماللارنىڭ
 كوبرا گى حلال بولماسە (حَرْمٌ) ظالم توره لرنىڭ بولاكلىرىنى قبول ايتو ھم آشلارنى
 آشاو حرام بولور (وَطَعَامُ الْوَلَادَةِ) بالا توغاج آش حاضرلاو (وَالْعَقِيْقَةُ) دىنى
 بالا توغاج يىدىچى كونىدە عقيقە قربانى بوغازلاو (وَالْخَنَانُ) دىنى بالانى
 سنت كە بىرگاندە آش حاضرلاو (وَقُدُومُ الْمُسَافِرِ) دىنى مسافر سفردن قايتىقاج
 آش حاضرلاو (وَالْمَوْتِ) دىنى اولك آشى حاضرلاو (لَيْسَ) ايماس بو آشلارنى
 حاضرلاو (بُسْنَةً) سنت ايماس (وَطَعَامُ الْعَرَسِ) دىنى اويلىنگان وقتدە اوچ كونگە
 قدرى طوى آشنى حاضرلاو (سُنَّةٌ) سنت در (وَيَكْرَهُ) دىنى مكروه بولور (اتِّخَاذُ
 الضِّيَافَةِ) ضيافت و مجلس ياصاماقلىق (بَعْدَ الثَّلَاثَةِ) اوچ كون سوڭىدە (فِي الْمَوْتِ)
 اولم دە (وَيَكْرَهُ) دىنى مكروه بولور (رَفْعُ الرَّلَّةِ) اُسكاتردە حاضرلىنگان طعامنى
 كوتارمىكلىك يعنى آلماقلىق (إِلَّا) دىگر آلو مكروه بولماس (بِإِذْنِ الْمُضِيْفِ) ضيافت
 قىلوچىنىڭ رخصتى بولن آلسە (وَيَجُزُّ) دىنى حلال بولور (لِلضَّيْفِ) قوناڭغە
 (فِي الْأَصْحِ) درسترا كىر (أَنْ يُطْعَمَ) طعاملىندىركلىك (ضَيْفًا آخَرَ) ايكىنچى
 قوناڭغى (وَأَنْ يُطْعَمَ) دىنى قوناڭغە طعاملىندىرو حلال بولور (الْحَادِمُ الْوَاقِفُ)
 تورتاغوچى خىدمەتچى نى (عَلَى الْمَائِدَةِ) آش ياولق و طاھون اوزرنده (وَلَا يَجُزُّ)

کشی آراسنی یعنی ایکی دشمن بولغان کشیلرنی دوست
 (جُل) دخی ایرنڭ راضی قیلوندی یالغانلاوی حرام بولغان
 زور (أَهْلُهُ) اوزینڭ خاتوننی راضی قیلوده (وَفِي دَفْعِ ظُلْمٍ
 بولغان یالغاندن چغارلمش بولور ظالم نڭ ظلمنی یبروده
 (مَظْلُومٌ) ظلم قیلنمش کشیلن یعنی بو دورت اوروندی یالغان
 سوزلو حرام بولماس حلال بولور (فَإِنْ عَرَضَ) بس اگر کنایه قیلوب سوزلهسه
 (بِالْكَذِبِ) یالغان سوز برلن یعنی آشکاره یالغان سوزلهسه (بَغَيْرِ ضَرُورَةٍ)
 ضرورتدن باشقه (وَقِيلَ) ایتلدی (يَعْرُمُ) حرام بولور دیو (وَقِيلَ) دخی ایتلدی
 (لَا يَعْزُمُ) حرام بولماس دیو (مِثْلُ مَنْ يَقُولُ) ایتدو کبی (لَهُ) بر آدمگه (كُلُّ) آشا
 سین دیو (مَعْنَاً) برنڭ برلن برگه (فَيَقُولُ) بس ایتور اول آدم (أَكَلْتُ) آشادم
 بین دیو (وَبَعْنَى) دخی قصد قیلور (به) اول آشادم دبیگان سوزی برلن
 (الْأَكْلُ) آشاونی قصد قیلور (بِالْأَمْسِ) اوتکان کیچده آشاونی (وَيُسْتَنْثَى) دخی
 چغارلمش بولور (مِنَ الْغَيْبَةِ) حرام بولغان غیبتدن (غَيْبَةُ الظَّالِمِ) ظالم کشتی
 غیبت قیلونی (عِنْدَ الشَّكْوَى) شکایت قیلغان وقتده (مِنْهُ) اول ظالمدن (وَغَيْبَةُ
 وَاحِدٍ) دخی حرام بولغان غیبتدن چغارلمش بولور بر کشتی غیبت قیلونی
 (لَا بَعْنَهُ) بیلگودن واسمنی ایتودن باشقه (مِنْ جَمَاعَةٍ) برجماعتن یعنی بوایکی
 تورلی کشتی غیبت حرام بولماس *

(فصل) اوشبو فصل (وَيَعْرُمُ) دخی حرام بولور (التَّسْبِيحُ) سبحان الله فی
 اوقو (وَالْتَكْبِيرُ) دخی الله اکبر دیگان سوزنی اوقو (وَالْتَهْلِيلُ) دخی لا اله الا الله
 دیگان سوزنی اوقو (وَالصَّلَاةُ) دخی صلوات اوقو یعنی اللهم صلی علی محمد وعلی
 آل محمد دیگان سوزنی اوقو (عَلَى النَّبِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ) پیغمبر علیه السلام اوزرینه
 (وَقِرَاءَةُ الْقُرْآنِ) دخی قرآن اوقو (وَنَقْلُ الْأَحَادِيثِ) دخی حدیثلرنی کوچرود
 (وَعِلْمُ الْفَقْهِ) دخی فقه علمنی کوچرب بیان قیلو دخی بلایغه اوخشاغان نرسه لر
 حرام بولور (عِنْدَ عَمَلٍ مُحَرَّمٍ) حرام أش ایشلگان وقتده (أَوْ عَرَضَ سَلْعَةً) یایسه کشیگه

رقیلوچی یا اول دن آری

صاتو تاواری عرض قیلغان وقتله یعنی کورساتکان شیرنک شکر قیلوچی یا
تاوارنک استنی آچقان وقتله (وَنَحْوَهَا) دخی بلارعه اکر (وَأَخْتَلَفْتُ الصَّغَابَ)
(وَلَوْ أَمَرْتُ) دخی اگر بیورسه (الْعَالَمُ) عالم کشی (بَنِيَّةُ) بِنِيَّةُ الظُّلْمَةِ (ظالم بولغان
تهلیل ومونک کبیلر برلن (أَهْلُ فِجْلَسِه) اوزینک مجلس اهل کل طعامهم) دخی
یاپسه بیورسه (الْغَازِي) صوغش قیلوچی اوزینک بولد اشلارینه و تسبیح
تکبیر تهلیل کبیلر برلن (وَقْتُ الْمُبَارَاةِ) آلداغی صفه توروب صوغش قیلغان
وقتله (حَلَّ) حلال بولور بوتسبیح تکبیر تهلیل کبیلر فی اوقو (وَالْتَسْبِيحُ) دخی
تسبیح اوقو (فِي مَجْلِسِ الْفُسْقِ) بوزوقاق مجلسنده (بَنِيَّةُ الْفَنَمِ) بوزوق کشیلرکه
خلافاق قیلو قصدی برلن (وَفِي السُّوقِ) دخی بازارده تسبیح ایتو (بَنِيَّةُ تِجَارَةِ الْآخِرَةِ)
آخرت سودا سنی قصد قیلو برلن (حَسَنٌ) کورکامدر بو قصدلار برلن تسبیح ایتو
(وَهُوَ) اول بازارده تسبیح ایتو بازار اهل غافل بولوب ترغان وقتله (أَفْضَلُ)
آرتوغراقدر (مِنَ التَّسْبِيحِ) تسبیح ایتودن (فِي غَيْرِ السُّوقِ) بازاردن باشقه ده (وَالْقَرِيعُ)
دخی تاوشنی برقاطی بر آقرون قیلو (فِي قِرَاءَةِ الْقُرْآنِ) قرآن اوقغان وقتله
(حَرَامٌ) حرامدر (فِي الْمُخْتَارِ) اختیار قیلنمش سوزده (عَلَى الْقَارِي) اوقوچی کشی
اوزرینه حرامدر (وَالسَّامِعُ) دخی ایشتوچی کشی اوزرینه حرامدر (وَكُنَّا) دخی
اوشنداق ترجیع حرام بولور (فِي الْأَذَانِ) اذان ده (وَكُرْهُ) دخی مکروه بولدی (عِنْدَ
أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم قاشنده (قِرَاءَةُ الْقُرْآنِ) قرآن اوقو (عِنْدَ الْقُبُورِ) قبر استنده
(وَقَالَ) دخی ایتدی (مُحَمَّدٌ) امام محمد ایتدی (لَا تُكْرَهُ) قبرلر استنده قرآن اوقو
مکروه بولماس دیدی (وَيَنْتَفَعُ) دخی فائده لنور دیدی (بِهَا) اول قرآن اوقو
برلن (الْمَيِّتِ) اولک (هَنْ) اوشبو امام محمد سوزی (هُوَ الْمُخْتَارُ) اول سوز اختیار
قیلنمش سوزدر (وَيَجِبُ) دخی واجب بولور (مَنْعُ الصُّوفِيَّةِ) صوفیه لرینک بعضی
طیبو (الْأَنبِيَاءُ) شوندا این صوفیه لر (يُدْعُونَ) دعوی قیلورلار آلا (الْأَوَّلُ) و جلدی
یعنی عشقنک غالب بولونی (وَالْمُعَبَّةُ) دخی محبتی (عَنْ رَفْعِ الصَّوْتِ) تاوشنی کوهارون
طیبیلش بولورلار یعنی فخرودان (وَتَمْزِيْقُ الثِّيَابِ) دخی کییم لرنی برطون (عِنْدَ

زنی اشتهكان وقتده (لأنَّ) آنك اوچون درسلكمه (ذلك)
 کوتار وهم كييملرني بروتو (حرام) حرام در (عند سماع القرآن)
 نكاه وقتده (فَكَيْفَ يَكُونُ) بس نيچك بولور بوتاشنى کوتار و
 (الَّذِي) شوندا اين اوين تاوشلارني اشتهك (عند سماع الغناء) اوين تاوشلارني اشتهكان وقتده
 (مُحْصَا) بيگراكه حرام بولور (في هذه الزمان) اوشبو زمانده (اعلم) بل سين
 (أيها الأخ العزيز) اي آندا لايين ألوع موشلو قرداش (وَقَفَّكَ اللَّهُ تَعَالَى) الله
 تعالى موافق قيلغاي ايدي سيني (وَأَيَّانَا) دى بزلرني (لَمَّا) شول عمل كه (يُجْمَعُ)
 سويار الله تعالى اول عملني (وَيَرْضَاهُ) دى راضى بولور الله تعالى اول عمل كه (أَنَّ
 سَعَادَةَ الدُّنْيَا) اوشبونى بل سين درسلكمه دنيا نك ايزگو لكى (فَانِيَّةٌ) فاني
 وچكويچيدر (وَسَعَادَةُ الْآخِرَةِ) دى آخرت نك ايزگولسكى (بَاقِيَةٌ) منگو قالغويچيدر
 (قَالَ النَّبِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ) ايتدى پيغمبر عليه السلام (لَوْ كَانَتِ الدُّنْيَا)
 اگر دنيا ده بولسه ده (ذَهَبًا) آلتون بولسه ده (يَفْنَى) فاني بولور وبقر اول دنيا
 (وَالْآخِرَةُ) دى آخرت (خَرْفًا) چولك دان بولسه ده (يَبْقَى) هميشه قالور
 (لَوْجَبَ) اگر بولاي بولسه البته واجب بولور (عَلَى الْعَاقِلِ) عقلى باركشى كه
 (أَنْ يَخْتَارَ) اختيار قيلماسلق (الْآخِرَةَ) آخرتنى (عَلَى الدُّنْيَا) دنيا
 اوزرينه (وَسَعَادَةُ الْآخِرَةِ) دى آخرت ايزگولسكى (أَمَّا تَحْصُلُ) بودر موندان
 باشقه ايماسدر حاصل بولو (بِتَقَرُّا اللَّهُ) الله تعالى طيغان اشلردان طييلو بران
 (وَالْتَقَرُّوا) تقوالق (اجتناب محارمه) الله تعالى حرام قيلغان نرسه لردان صافلانودر
 (دخلى) اول تقوالق (وَصِيَّةُ اللَّهِ) الله تعالى نك (صبيته ريعنى) **امر قيلوبدر**
 (لجميع الأمم) بارچه امت لوكه (كَمَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) نناك ايتدى الله تعالى (وَلَقَدْ)
 تحقيق (وَصِيَّتَا) وصيت قيلمق يعنى امر قيلمق بزلر (الَّذِينَ) شوندين كشيلىر كه
 (أَوْتُوا) بيرلشمش بولديلار اول كشيلىر كه (الْكِتَابُ) كتاب (مَنْ قَبْلَكُمْ) سزلردان

بوردون (وَاَيَاكُمْ) دخی سز لرکه وصیت قیلیق بزلر (أَنْ
 قیلو بزلر (فَعَلَيْكُمْ) بس لازم توتوڭز اوز ڭز که (أَيُّهَا الْأَخْوَارُ) نڭ شکر قیلوچی باب
 (بِالتَّقْوَى) تقوالقنی (وَالْأَسْتَعْدَادَ) دخی حاضر لنونی (وَأَخْتَلَفْتُ الصَّعَابَ) کدر (وَأَخْتَلَفْتُ الصَّعَابَ)
 الله تعالی که یولغوغه (عَزَّ) الوغ بولدی اول الله تعالی (وَجَلَّ) الظلمة (ظالم بولغا
 (وَنِعْمَ الْآخِرَةُ) دخی آخرت نعمت لرینه حاضر بولونی لازم توتوڭز لار (نِعْمَ اللَّهُ تَعَالَى) آیام
 اریغانق ایسی الله تعالی بزلرنی (وَاَيَاكُمْ) دخی سز لرنی (مِنْ نُّوْمَةِ الْقَافِلِينَ)
 غافلر اویقوسند ان (وَجَعَلْنَا) دخی قیلغای ایسی الله تعالی بزلرنی (وَاَيَاكُمْ) دخی
 سز لرنی (مِنْ جُمْلَةِ الْقَائِمِينَ) کیچ اویاغ تورب عبادت قیلوچیلار جمله سیدان
 (وَصَلَّى اللَّهُ تَعَالَى) دخی الله تعالی رحمت قیلغای ایسی (عَلَى سَيِّدِنَا) بزلنڭ خواجه
 اوزرینه (مُحَمَّدٌ) محمد صلی الله علیه وسلم در اول بزلنڭ خواجه مز (واله) دخی محمد
 صلی الله علیه وسلم نڭ امتی اوزرینه رحمت قیلغای ایسی الله تعالی (أَجْمَعِينَ)
 بار چه سنده بو کتاب نڭ ترجمه سی تمام بولدی الله تعالی نڭ یار دمی بزلر
 (اللَّهُمَّ اجْعَلْ التَّوْفِيقَ رَافِقَنَا وَالصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ طَرِيقَنَا *

